

- Uvodnik urednika	2
- Utvrđivanje dnevnih redova	3
- Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu s obrazloženjem i odrednicama fiskalne politike za razdoblje 2000.-2002.	6
- Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu	6

Donesen godišnji Proračun

U Parlamentu svake države glavni godišnji događaj je donošenje budžeta, pa je tako i u našem Hrvatskom državnom saboru, nakon višednevne i iscrpljujuće rasprave, izglasan Državni proračun za 2000. godinu. O tome koliko je bilo rasprave svjedoči opseg ovog broja »Izvješća« posvećenog samo proračunskoj tematici.

Klupe Županijskog doma bile su uvijek popunjene, a ranijih godina Velika vijećnica je bila poluprazna, što je često izazivalo telefonske prosjedje građana. Zastupnici ovog saziva Zastupničkog doma pokazuju primjereno sudjelovanje u radu sjednica, ne tek nazočnošću, već i živom aktivnošću, pa to već i prije najavljenih ustavnih promjena pokazuje kako Sabor dobiva na svojoj važnosti. Doprinos tome dala je i praksa glasovanjem nakon okončanja rasprave o svakoj točki dnevnog reda, pa zastupnici više ne mogu smatrati da su dužni doći u Sabor samo petkom, kad se donedavno glasovalo.

Iznimno je mnogo posjeta stranima izaslanstava i dužnosnika Saboru, što svjedoči o tome kako Republika Hrvatska privlači veliku pozornost svijeta nakon nedavnih promjena odnosa političkih snaga u našoj državi. No, o svemu tome informacije će donijeti novo glasilo »Izvješća o međunarodnim odnosima Hrvatskoga državnog sabora«, koje će izlaziti mjesечно i prikazivati sve važne događaje u međuparlamentarnim i vanjskopolitičkim odnosima Sabora. Ta međunarodna suradnja, kao i sveukupno djelovanje Hrvatskoga državnog sabora, bit će još intenzivniji nakon najavljenih ustavnih promjena kojima će dio ovlasti Predsjednika Republike Hrvatske biti prenesen na Sabor.

Ž. S.

PRIKAZ RADA:

- 39. SJEDNICE ŽUPANIJSKOG DOMA HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA ODRŽANE 14., 15., 22. 23. I 24. OŽUJKA 2000. GODINE
- 2. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA ODRŽANE 23., 24. I 25. VELJAČE TE 15., 16., 17., 22., 23. I 24. OŽUJKA 2000. GODINE

Utvrđivanje i dopune dnevnih redova

39. sjednicu Županijskog doma otvorio je, radi odsutnosti predsjednice, potpredsjednik Doma **akademik Ivan Aralica**, pozdravom i minutom šutnje u čast umrlog prvog predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana i svih civilnih i vojnih žrtava Domovinskog rata.

Nakon što je konstatirano da je nazočan potreban broj zastupnika za rad Doma, prešlo se na utvrđivanje dnevnog reda.

Dr. Jure Burić (HDZ) predložio je dopunu dnevnog reda točkom o suradnji Hrvatske s Haškim sudom. To je potrebno, kaže zastupnik, kako bi se iznijelo sve ono što je svijet propustio napraviti proteklih ratnih godina na ovom području i za što bi morao odgovarati. Neshvatljivo mu je da se Međunarodna zajednica klanja nepopustljivima, a prema Hrvatima se nasilnički vlada iz čega proizlazi da je Hrvatska iznevjerena i prevara.

Isti zahtjev dao je već zastupnik Slobodan Lang, koji je potpisao 27 drugih zastupnika, odgovorio je **akademik Aralica**. Nastavio je, kako je to obvezalo Dom da stavi ovu točku na dnevni red. Isti slučaj desio se i u Zastupničkom domu, pa je Predsjedništvo Sabora odlučilo sazvati zajedničku sjednicu Odbora Zastupničkog doma za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odbora Županijskog doma za nacionalnu sigurnost. Budući da su na sjednici donešeni određeni zaključci, predsjedatelj je zamolio da izvjestitelj s njima upozna zastupnike.

U ime Odbora Županijskog doma za nacionalnu sigurnost **Ivana**

PRIJEDLOZI DNEVNIH REDOVA

- Prijedlog Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, s obrazloženjem i odrednicama fiskalne politike za razdoblje 2000.-2002. godinu;

- Sažeci planova prihoda i izdataka izvanproračunskih fondova za 2000. godinu, s prijedlozima odluka o davanju suglasnosti na finansijske planove izvanproračunskih fondova za 2000. godinu;

- Konsolidirani prijedlog plana prihoda i izdataka Državnog proračuna i izvanproračunskih fondova za 2000. godinu (predlagatelj: Vlada RH; ŽD/ZD);

- Konačni prijedlog o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu (predlagatelj: Vlada RH; ŽD/ZD);

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama zakona o doplatku za djecu (predlagatelj: Vlada RH; ŽD/ZD);

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju UNIDROIT-ove konvencije o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima (predlagatelj: Vlada RH; ŽD/ZD);

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (predlagatelj: Vlada RH; ŽD/ZD);

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Žakona o izbornim jedinicama za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave i jedinica lokalne uprave i samouprave (predlagatelj: Županijski dom; ŽD);

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj radio-televiziji (predlagatelji: zastupnici Anto Đapić, dr. Boris Kandare, Vlado Jukić i dr. Tonči Tadić; ŽD);

- Izvješće o uredbama koje je Vlada Republike Hrvatske donijela na temelju zakonske ovlasti nakon 13. listopada 1999. godine (ŽD);

Sućec-Trakoštanec rekla je kako ova tema zaslužuje još daljnjih rasprava te da podupire inicijative g. Langa i g. Burića. Izvjestila je Dom da bi se rasprava, sukladno zaključcima donesnim na zajedničkoj sjednici odbora obaju saborskih domova, odgodila za tri tjedna. U tom roku Vlada bi predložila tzv. platforme, tj. podlogu za raspravu o modalitetima daljnje suradnje s Haškim sudom, rekla je gđa Trakoštanec i zamolila da se to pitanje ne uvrsti u dnevni red, nego da se rasprava odgodi do navedenog roka.

Isto je zatražio i **akademik Ivan Aralica** zamolivši da to bude rješenje predložene dopune dnevnog reda.

Morat će imati jače argumente da bih odustao od svog prijedloga, rekao je **dr. Jure Burić (HDZ)**, dodavši da se željezo kuje dok je vruće. Dani prijedlog će povući samo ako dobije obećanje da će biti na dnevnom redu najkasnije idući tjedan.

Predsjedatelj je tada obećao da će se o spornom pitanju raspravljati, ali da se mora pričekati da Vlada obavi svoj dio posla te da na glasovanje prijedlog da se to odgodi za dva tjedna.

Nemamo zašto glasovati, rekla je **dr. Tereza Ganža-Aras (LS)**, jer odgađati sjednicu koja nije još niti sazvana nema smisla. Drugo na što je ukazala je što ne postoji nikakva podloga na temelju koje bi se razgovaralo, a formulacija oko »izigranosti i prevarenosti« vrlo je teška i ozbiljna. Sto se, pak, tiče brzog reagiranja, nastavila je zastupnica, postoje upozorenja Vlade da je nedavnim demonstracijama otežan ostanak i suđenje Tuti u Hrvatskoj.

Akademik Aralica ipak je ostao kod svog prijedloga.

Ovdje se radi o tome da je zastupnik predložio dopunu dnevnog reda

još jednom točkom i nema razloga da se o tome ne glasa, ustvrdio je **Zvonimir Puljić (HDZ)**.

O ovome problemu itekako se mora raspravljati, smatrao je **mr. Božidar Pugelnik (HDZ)** te sugerirao da se o suradnji s Haškim sudom provede neodgodiva rasprava.

Županijski dom se tada potvrđno izjasnio o prijedlogu odgode rasprave, s time da to obvezno bude točka dnevnog reda jedne od idućih sjednica.

Dragutin Bračun (HDZ) je predložio da se dnevni red dopuni »aktualnim satom«, koji bi se održao idući dan kao prva točka. Razlog za to je, kaže, što Hrvatska ima novu Vladu koja radi već dva i pola mjeseca, a zastupnici Županijskog doma nisu je još upoznali. Bila bi to prilika da se ministrima iznesu problemi određenih županija, jer do članova Vlade je jako teško doći osobno, što bitno onemogućava zastupnički rad, smatra g. Bračun.

Na potrebu održavanja aktualnog sata ukazao je i **Velimir Kvesić (HSP)**. Vladi je važno ukazati na jednu stvar, a to je nesigurnost življenja Hrvata protjeranih iz BiH, sada nastanjenih u Republici Hrvatskoj. Srbi se vraćaju u Hrvatsku i svaki dan prijete ljudima koji žive u njihovim kućama. Njihovo strpljenje je pri kraju te će možda i prosvjedovati, možda i na nedemokratske načine, kaže g. Kvesić. Iz tog razloga smatra da je danas trebao ovdje biti netko iz Vlade i reći tim ljudima što i kako dalje.

Poslovnikom su određena četiri aktualna sata tijekom godine, dakle barem jedan u tromjesečju, rekao je **mr. Miroslav Rožić (HSP)**. Sada je već treći mjesec, a još uvijek aktualnog sata nije bilo te Dom nije niti upoznao Vladu niti joj postavio neka pitanja, što je nedopustivo, kaže zastupnik. Dalje je ukazao na ubojstvo Hrvata u Donjem Lapcu te konstatirao kako se Vlada o tom događaju nije očitovala. Pridružio se ostalim zastupnicima i podržao prijedlog da u nastavku sjednice svakako bude aktualni sat.

Odnos prema Haškom судu i državni proračun razlog su što u ovu sjednicu nije uvršten aktualni sat, rekao je **predsjedatelj**, nastavivši, kako su izlaganja zastupnika ukazala na potrebu da aktualni sat bude održan. Shodno tome dao je na glasovanje zaključak da slijedeća sjednica Županijskog doma ne može početi bez aktualnog sata.

Prijedlog je prihvaćen većinom glasova.

- *Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 1998. godinu; Financijsko izvješće Hrvatske narodne banke po godišnjem obračunu za 1998. godinu; Financijski plan Hrvatske narodne banke za 1999. godinu (ZD);*
- *Polugodišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 1999. godinu (ZD);*
- *Statut Agencije za nadzor mirovinских fondova i osiguranja - Potvrđivanje;*
- *Izvješća Mandatno-imunitetnog odbora (ZD).*

DOPUNA DNEVNOG REDA

- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (predlagatelj: Vlada RH; ŽD/ZD);*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o finansiranju jedinica lokalne samouprave i uprave (predlagatelj: Vlada RH; ŽD/ZD).*

Milan Markanjević (LS) smatra da je konačno došlo vrijeme rasprave o ulozi Županijskog doma koja mu je Ustavom namijenjena. Besmisleno je, kaže, dalje raditi, ako veću težinu ima amandman zastupnika Zastupničkog doma od amandmana Županijskog doma. Predlaže, zato, za sljedeću sjednicu točku dnevnog reda pod nazivom: Položaj i uloga Županijskog doma u Hrvatskom državnom saboru. Spreman je, ako ubuduće ne bude uvažavanja Županijskog doma, napustiti zastupničku dužnost.

Na ovaj prijedlog odgovorio je **akademik Ivan Aralica**, rekavši da je o tom problemu već raspravljanu i donesen je zaključak, budući da se čeka najavljeni promjena Poslovnika Zastupničkog doma, da Županijski o tome raspravi na sjednici Odbora za Ustav i Poslovnik. Radi se o tome da je prijedlog zastupnika već inkorporiran u rad Doma, objasnio je predsjedatelj.

Marinko Liović (nezavisni) predlaže dopunu dnevnog reda točkom koja glasi: Izvješće o provedbi prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja. Razlog za to je zaključak Zastupničkog doma iz 1996. godine, slijedom kojeg je Vlada dužna podnosići izvješća svaka tri mjeseca. Predlaže da se o njemu raspravlja tijekom idućeg tjedna jer je Vladi odnosno nadležnim ministarstvima sedam dana dovoljno za izradu navedenog materijala. Problem je i aktuelan, smatra zastupnik, budući da je ponovo pokrenut »lov na vještice« na tom polju.

Akademik Aralica je tada zamolio predstavnika Ministarstva hrvatskih

branitelja iz Domovinskog rata da preuzeme navedenu obvezu.

Ivan Brleković (HDZ) predložio je skidanje s dnevnog reda točke Konačni prijedlog zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske. Razlog za to je u činjenici da se nitko iz Vlade nije odazvao pozivu na sjednicu Odbora Županijskog doma za zakonodavstvo kad se raspravljalo o tom pitanju. Odbor ubuduće neće raspravljati niti o jednom prijedlogu zakonskog akta ukoliko sjednicama ne bude prisutan predstavnik izvrsne vlasti, naglasio je g. Brleković. Nadovezao se na prethodne govornike i rekao kako Županijski dom mora dati do znanja i Zastupničkom domu i Vladi da su po Ustavu domovi ravnopravni i da nitko nema pravo ignorirati radna tijela ovog visokog Doma.

Razmišljanja kolege Brlekovića treba respektirati ukoliko to postane Vladina praksa, rekao je **Miroslav Prpić (HDZ)** i nastavio da današnjim nastupom Županijski dom daje na znanje kako ima mogućnost izaći pred javnost i pokazati da ga se ne može ignorirati. No, zastupnik je predložio da ovo danas bude samo upozorenje i da se prihvati ova točka dnevnog reda i raspravi Državni proračun za 2000. godinu.

Predsjedatelj **akademik Aralica** ponudio je rješenje kojim bi se idući dan raspravljalo o Proračunu, a prije početka sjednice sastao bi se Odbor za zakonodavstvo s predstvincima Vlade i predložio mišljenje.

Treba ukazati na situaciju o nedolasku i zamoliti Vladu da se to više ne dogodi, rekao je **Ratko Marićić (SDP)**. Pridružio se prijedlogu predsjedatelja, jer nije za to da se, bez obzira na spomenuto, ova točka skine s dnevnog reda.

U ime Odbora za nacionalnu sigurnost govorila je **Ivana Sućec-Trakoštanec** i uputila javni prijekor Vladi zbog nedolaska njenog predstavnika na jučerašnju sjednicu Odbora, rekavši da na taj način Odbor za nacionalnu sigurnost neće više ništa raspravljati.

Ivan Brleković (HDZ) složio se s prijedlogom da se idući dan prije sjednice Doma održi sastanak Odbora za zakonodavstvo i predstavnika Vlade. Nakon toga je ukazao na još neke sjednice Odbora na kojima Vlada nije bila prisutna, naglasivši kako zastupnici neće moliti Vladu da izvršava svoje zadaće dolaska na sjednice.

U točki dnevnog reda – Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Držav-

nog proračuna, **Zvonimir Puljić (HDZ)** je video nelogičnost i predložio da se Zakon prihvati kao prijedlog u prvom čitanju. Razlog je taj što je Prijedlog zakona prvi put u Županijskom domu. Ovo je određeni propust ili kamuflaža, smatra zastupnik, jer je očito da se radi o Konačnom prijedlogu u prvom čitanju, dakle o hitnom postupku, a to nije navedeno.

U duhu poštivanja i međusobnog uvažavanja, izvršne i zakonodavne vlasti trebalo bi da su predstavnici Vlade na sjednicama odbora, rekao je **Zlatko Komadina (SDP)** nastavivši da je praksa nedolazaka postojala i prije, ali tada se nije tako kritizirala. Nigdje izrijekom ne piše da predstavnik Vlade mora biti na sjednici, čak obratno, u Poslovniku stoji da radno tijelo može raspravljati na vlastiti poticaj o pojedinom zakonu, konstatira zastupnik.

Kod donošenja Državnog proračuna i Završnog računa državnog proračuna predviđena je malo drugačija procedura nego kod ostalih zakona, objasnio je **Ivan Brleković (HDZ)**. U Poslovniku Zastupničkog doma stoji da se zajedno s prijedlogom podnosi i konačni prijedlog. I dalje je mišljenja da predstavnici Vlade moraju biti na sjednicama odbora.

Svoj prijedlog ponovo je iznio i **Zvonimir Puljić (HDZ)**.

Ja ču to riješiti na svoj način, rekao je **akademik Ivan Aralica**.

Mene ne zanima što piše u Poslovniku Zastupničkog doma, nego samo u Poslovniku Županijskog, rekao je **Miroslav Rožić (HSP)**. Smatra da se niti u jednoj zemlji proračun ne donosi po hitnom postupku, a ako to piše u Poslovniku Zastupničkog doma to je njihov problem. Shodno spomenutom, pridružio se svemu što je rekao zastupnik Puljić.

O prijedlogu g. Puljića, na zahtjev predsjedatelja, izjasnio se mr. **Damir Kuštrak**, zamjenik ministra finančija. Kako se donosi proračun, on mora biti popraćen Zakonom o izvršenju proračuna i kod rasprave o Proračunu istovremeno se raspravlja i o zakonu koji regulira njegovo izvršenje. Naziv Konačni prijedlog zakona o izvršenju proračuna mora biti takav jer on sadrži dva usklađena elementa, objasnio je g. Kuštrak.

Zvonimir Puljić (HDZ) je tada rekao da Županijski dom glasujući o dnevnom redu samostalno odlučuje hoće li prijedlog zakona biti u redovnoj proceduri ili će ići po hitnom postupku te predlaže da se o spornoj

točki dnevnog reda Dom izjasni glasovanjem.

Županijski dom jednoglasno je prihvatio prijedlog zastupnika Puljića te nakon toga, uz samo jedan glas »protiv«, i predloženi dnevni red.

U nastavku sjednice predsjedateljica je predložila dopunu dnevnog reda Prijedlogom i Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak te Prijedlogom i Konačnim prijedlogom zakona o izmjeni Zakona o financiranju jedinica lokalne samouprave i uprave, a naknadno je na prijedlog zastupnika ovog doma (to je većina prihvatala) u dnevni red uvršten Prijedlog odluke o vraćanju Zakona o izmjenama Zakona o doplatku na djecu, čime je upućen Zastupničkom domu na ponovno odlučivanje.

U okviru utvrđivanja dnevnog reda otvorena je rasprava. Mr. **Miroslav Rožić (HSP)** je zamolio da se ne zatvaraju oči pred činjenicom da je Vlada odbila sudjelovanje u radu ovog Doma čime je izvršila »neviđeno nasilje nad demokracijom i parlamentarnim sustavom u Hrvatskoj«. Zatražio je zaštitu od takvog ponašanja, tj. tendencije da se Vlada postavlja iznad Sabora.

Ovaj je stav podržao **Ivan Brleković**, podsjetivši da je zamjenik ministra financija odbio izjašnjavanje o podnijetim amandmanima, rekavši da za to nema mandat, a da su zastupnici ovog Doma izabrani voljom birača.

Ovoj se raspravi pridružio **Julije Derossi (HDZ)** ukazavši na propust novinara »Motrišta« koji je rekao da je Županijski dom jednoglasno podupro Prijedlog proračuna, a nisu spomenuti amandmani ovog Doma, prosvjedujući time protiv jednostranog izješćivanja.

Mr. **Ankica Mamić (LS)** je postavila pitanje kako je moguće tražiti da se Vlada očituje o amandmanima kad nisu bili prihvaćeni ni proračun ni izvršenje.

Na ovo je pitanje odgovorila predsjedateljica, podsjećanjem da se o proračunu raspravlja u dva čitanja o kojem odlučuje Zastupnički dom, a na očitovanje Vlade o izvršenju radi se o drugom čitanju.

Ratko Maričić (SDP) smatra da nije ispravno tumačenje zastupnika Rožića o Vladinom postupku nego je objasnio da je Vlada rekla da se nije očitovala o amandmanima na Proračun. Nakon izglasavanja (neprihvatanja) podsjeća da je upozorio na

proceduralne pogreške da se daje negativno mišljenje o proračunu i istovremeno podnose amandmani.

Blago prekorivši Vladu konstatira da ni Vladu i Zastupnički dom mišljenje ne obvezuje.

Bez obzira na proceduralni propust, Vlada je trebala odgovoriti na amandmane, mišljenje je zastupnika, odbacujući uvjerovanja da je Vlada odbila sudjelovati u radu ovog Doma. Dokazuje to njihovo sudjelovanje u raspravi na početku sjednice.

Izrazivši nadu u uspostavljanje drugačijeg odnosa prema ovom Domu, istaknuo je da je on odavno uspostavljen iz čega se nezadovoljstvo u odnosu sa Zastupničkim domom prenosi na Vladu na što ona nije utjecala.

Simun Kujavec (HDZ) je ukazao na izričaj zabilježen u fonogramu prema kojem se Vlada neće očitovati o amandmanima, te se može zaključiti da se nije htjela očitovati. Stoga ne prihvata obranu Vladina postupka, ali zato spočitava vladajućima kako se postupalo pri raspuštanju Gradske skupštine u gradu Zagrebu, te načinu rada javne televizije.

Prihvativši Rožićev prijedlog želja mu je da se uputi protest Vladi zbog neočitovanja o amandmanima.

Ivan Brleković je »čestitao« kolegi Maričiću na dobrom odvjetničkom poslu. Radi istine prisjetio se tijeka događanja. Naime, podsjeća da je prilikom utvrđivanja dnevnog reda zastupnik Puljić tražio da se Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna provede u dva čitanja, na što je zamjenik ministra rekao da se radi o prvom čitanju, a slijedom toga je provedena rasprava, pa tako i o proračunu nakon čega je donijeto mišljenje da se ne prihvata prijedlog proračuna.

Sada je predložena druga verzija proračuna i o tome je provedena rasprava i namjeravali su podnijeti amandmane. Istina je i to da je bio prisutan zamjenik ministra koji je rekao da nema mandat Vlade da o tome raspravlja. Prema tome odbijena je suradnja i radi toga se provjeduje.

Mr. Božidar Pugelnik (HDZ) je privozio jeziku kojim se govori u Saboru u zadnje vrijeme i stranu riječ predgovornika dr. Rožića (vehementan) upozorivši na mnoge izrečene istine ali i izglasani proračun.

Milan Markanjević (LS) je bio mišljenja da Vlada nije načinila prekršajne izjašnjavajući se o amandmanima (u Ustavu to ne piše) zatraživši da se ima obzira prema nedavno formiranoj Vladi, te više razumijevanja. Spo-

redne probleme treba zamijeniti rješavanjem bitnih problema - naglasio je - da ljudi ne bi izašli na ulice.

Dr. **Paško Bubalo (HDZ)** je upozorio na potrebu uporabe hrvatskih izraza koje razumije i neuk čovjek.

Mr. **Miroslav Rožić** je reagirao na završne riječi zastupnika Markanjevića prigovorivši na licemjerju stoga što su kako reče »oni« slali ljude na ulice, na što je **Milan Markanjević** uzvratio da je protivnik »ulice« jer u tom slučaju nikome nije dobro.

Šimun Kujavec je aludirajući na bivše oporbenjake, i njihovo ponašanje rekao da se može upotrijebiti metoda kojom su se do sada služili, i napusti sabornica.

Zvonimir Novoselec je upozorio da se doista dogodio presedan u ovom Domu ne želeći ponavljati izrečene argumente, no, videći u tome bit odnosa prema ovom Domu.

Inzistira - zamjenik ministra je izričito izjavio da se radilo o prvom

čitanju, i u tome je bit, upozorio je zastupnik.

Opetovao je svoje traženje da kod iznošenja amandmana bude prisutan ministar ili njegov zamjenik kako bi obrazložio stav Vlade o pojedinom amandmanu. Također je podsjetio na traženje da raspravu ovog Doma prenosi televizija, pogotovo kada se radi o važnim temama.

Prihvaćanjem Prijedloga odluke o vraćanju Zakona o izmjenama Zakona o doplatku na djecu, tj. da se o njemu ponovno odlučuje u Zastupničkom domu, završena je rasprava s temom utvrđivanja dnevnog reda.

U nastavku 2. sjednice Zastupničkog doma, započete 23. veljače, predsjednik Doma **Zlatko Tomčić**

pozdravio je sve prisutne, posebno predsjednika i članove Vlade. Nakon toga je predložio dopunu dnevnog reda s još dvanaest točaka, a za pet zakona predsjednik Sabora zatražio je primjenu hitnog postupka prilikom donošenja. To su: Zakon o izmjenama Zakona o doplatku za djecu, Zakon o potvrđivanju UNIDROIT-ove konvencije o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima, Zakon o potvrđivanju izmjena Ustava Svjetske zdravstvene organizacije, Zakon o izmjeni Zakona o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka te Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o izbornim jedinicama za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave i jedinica lokalne uprave i samouprave.

Zastupnički dom jednoglasno je prihvatio prijedloge za donošenje navedenih zakona hitnim postupkom, kao i dopunu dnevnog reda.

M. S.; M. P.

PRIJEDLOG DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2000. GODINU; PRIJEDLOG KAPITALNIH ULAGANJA I KAPITALNIH PROJEKATA S PRIPADNIM TEKUĆIM IZDACIMA ZA 2000. GODINU; SAŽECI PLANOVА PRIHODA I IZDATAKA IZVANPRORAČУNSKIH FONDOVA ZA 2000. GODINU S PRIJEDLOZIMA ODLUKA O DAVANJU SUGLASNOSTI NA FINANSIJSKE PLANOVE IZVANPRORAČУNSKIH FONDOVA ZA 2000. GODINU; KONSOLIDIRANI PRIJEDLOG PLANA PRIHODA I IZDATAKA DRŽAVNOG PRORAČUNA I IZVANPRORAČУNSKIH FONDOVA ZA 2000. GODINU

Proračun nepopularan, ali nudi perspektivu

Nakon višednevne rasprave i cjelodnevnog izjašnjavanja o brojnim amandmanima oba doma (šestotinjak) Zastupnički dom HDS-a je na sjednici 23. ožujka donio Državni proračun za 2000. godinu »težak« 48 mlrd. 300 mln. kuna.

Većina sudionika u raspravi ocijenila je da je Vlada u sadašnjim gospodarskim okolnostima izbalansirala budžetske stavke kako je najbolje mogla, to više što su neki elementi proračuna bili određeni Odlukom o privremenom financiranju javnih izdataka u prva tri mjeseca ove godine. Oporbeni zastupnici prigovarali su da u Proračunu malo ostalo od

predizbornih obećanja vladajuće Koalicije, te da je na prvi pogled razvidno da predloženo omogućava samo preživljavanje, a ne i razvoj, obnovu te pripremu gospodarstva za Europu. Ne smatrali su uvjerljivim ni obrazloženja nove Vlade da je zatečena brojnim kreditima, jamstvima, itd. te da dosad nije imala uvida u sve stavke trošenja proračunskog novca.

Mnogi sudionici u raspravi odali su priznanje Vladi - da je prvi put predložen proračun kojim se nastoji smanjiti javnu potrošnju, ali su se čule i zamjerke da su, umjesto selektivno, troškovi skresani linearно.

Zastupnici se, inače, slažu da Proračun mora biti u funkciji rasterećenja gospodarstva, ali upozoravaju na to da bi takva politika mogla dovesti u pitanje fiskalne kapacitete jedinica lokalne samouprave. Nije čudo, stoga, što se velik dio njihovih amandmanskih zahtjeva odnosio na povećanje transfera županijama te gradovima i općinama, napose onima na području od posebne državne skrbi.

Da bi spriječila probijanje proračunskih okvira, Vlada je vlastitim amandmanima dio tih zahtjeva djelomično pokrila unutarnjom pre-raspodjelom proračunskih stavki. U

prvom redu »pronašla« je 30 mln. kuna za intervencije na lokalnoj razini, a i osigurala je i izdašnja sredstva za rekonstrukciju i gradnju cesta te dovršenje školskih i športskih objekata. Od dijela amandmana zaступnici su odustali nakon što im je obećano da će se o njihovim amandmanskim zahtjevima prioritetno voditi računa kod sastavljanja Proračuna za iduću godinu. Odgovarajući na brojne zamjerke da su Proračunom predviđena nedostatna sredstva za obnovu i povratak prognanika, predstavnici Vlade uvjeraju su zastupnike da se ove godine može očekivati isti intenzitet obnove i povratka kao i prošle jer se računa i na sredstva iz donacije, i dr. Slična su očekivanja (bespovratna sredstva ili izuzetno povoljni krediti) i u vezi s nekim investicijskim programima.

IZ PRIJEDLOGA

Tijekom proteklih pet godina prihodi državnog proračuna rasli su puno brže od prihoda izvanproračunskih fondova - porasli su sa 26,5% BDP-a u 1994. na 32,3% dok je relativna veličina prihoda izvanproračunskih fondova ostala gotovo nepromijenjena i oscilirala oko 15,5% BDP-a. Istovremeno, na rashodnoj strani situacija je upravo suprotna. Konsolidirani rashodi državnog proračuna (iz kojih su isključeni transferi fondovima) povećani su sa 23,71% BDP-a na oko 24,7% u 1999. dok su rashodi fondova povećani sa 16,8 na oko 25%. Konsolidirani suflit državnog proračuna porastao je sa 2,4 mlrd. kuna (2,7% BDP) na 12,5 mlrd. kuna ili 9% BDP-a. Na ovaj je način državni proračun u 1999. godini prestao biti pojedinačno najveći dio javne potrošnje jer su izdaci fondova narasli do mjere izjednačavanja s izdacima proračuna. Sve ovo jasno pokazuje da učinkovite mjere za snižavanje javne potrošnje moraju biti raspoređene između državnog proračuna i izvanproračunskih fondova.

U prilog tvrdnji o nužnosti uključivanja sustava izvanproračunskih fondova u mjere racionalizacije javnog sektora govori i tabela 3 koja pokazuje kretanja prihoda i rashoda državnog proračuna i ilustrira unutrašnju stranu njegovih rashoda tijekom proteklih šest godina.

Ciljevi i mjere fiskalne politike u razdoblju 2000. – 2002.

Ciljevi fiskalne politike u nadolazećem trogodišnjem razdoblju jesu:

1. Održiva fiskalna politika koja će pružati snažnu potporu brzom i održivom gospodarskom rastu, sveukupnoj makroekonomskoj stabilnosti i bržem uključivanju Hrvatske u međunarodne gospodarske i političke integracije.

2. Smanjivanje veličine javnog sektora smanjivanjem visine javnih rashoda isto kao i ukupnog poreznog opterećenja. Imajući u vidu vršni cilj gospodarskog rasta i makroekonomске stabilnosti, dinamika snižavanja poreznog opterećenja bit će određena dinamikom snižavanja javnih rashoda.

3. Hitan dovršetak reforme mirovinskog osiguranja i otpočinjanje sveobuhvatne reforme sustava zdravstvenog osiguranja.

4. Uravnotežiti prihode i rashode svih razina javnog sektora, a posebice državnog proračuna i izvanproračunskih fondova. Deficit se može dozvoliti samo za provođenje mirovinske i zdravstvene reforme. Održivost fiskalne politike mora se poduprijeti stvaranjem primjerene razine primarnog i tekućeg viška, što znači da je potrebno spriječiti prelijevanje kapitalnih prihoda u tekuću potrošnju.

5. Smanjiti investicijsku funkciju države isto kao sveukupnu ulogu države u gospodarstvu.

6. Osigurati snižavanje relativne zaduženosti javnog sektora.

7. Intenzivirati suradnju s međunarodnim finansijskim institucijama.

8. Povećanje pravednosti poreznog sustava.

9. Intenzivno jačanje fiskalne discipline i učinkovitosti naplate javnih prihoda na svim razinama javnog sektora. U tom je smislu hitno potrebno smanjiti opseg žive ekonomije.

10. Urednost javnih financija i pravovremeno plaćanje svih preuzetih obveza, a napose obveza vezanih uz servisiranje javnog duga.

11. Ubrzati proces privatizacije i intenzivno koristiti mogućnosti do-kapitalizacije.

12. Decentralizacija fiskalnog sustava.

13. Izgraditi učinkovitu i motiviraju-

nu javnu administraciju koja će moći odgovoriti svim izazovima suvremenog tržišnog gospodarstva.

14. Upravljanje dugovima nastalih do 31. 12. 1999., što podrazumijeva njihovo rješavanje na različite načine. Dio tih dugova mora se izvršiti na teret proračuna 2000. g. O drugom dijelu Vlada će otvoriti pregovore s vjerovnicima s nastojanjem da se dugovi razgraniče na duže razdoblje i svedu na nulu. Za treći dio dugova ispitati će se mogućnost za različite aranžmane s inozemnim partnerima.

15. U fiskalnoj politici priprema se proračun za tri godine. To omogućuje određeni manevarski prostor, a onemogućuje da se anticipira potrošnja. Istodobno to je veoma važno kao dio stabilnog makroekonomskog okvira i mogućnosti da realni sektor gospodarstva ima bitne informacije i može uz sigurnije parametre razvijati strategiju.

16. Dovršiti izgradnju i staviti u funkciju sve dijelove državne riznice u najkraćem roku, što će omogućiti racionalno trošenje i kontrolu sredstava.

17. Preispitati i smanjiti opseg, kao i razinu prava koja se financiraju iz Državnog proračuna. Izgradnjom sustava praćenja imovine, dohodaka i korisnika socijalnih pogodnosti otkriti postojeće zloupotrebe sustava socijalne skrbi i spriječiti njihovu moguću daljnju pojavu u budućnosti.

18. Obustaviti sanaciju i konsolidaciju tržišno neperspektivnih tvrtki na teret državnog proračuna ili oprostom plaćanja poreza i doprinosa, a državna jamstva ograničiti na podršku proizvodnji za izvoz i kapitalnu izgradnju, a prema programu mjera koje utvrđi Vlada.

19. U 2000. godini nastaviti će se financirati samo oni kapitalni projekti na kojima nije moguće obustaviti radove. Preispitat će se učinkovitost javnih investicijskih programa, utvrditi prioriteti među kapitalnim projekatima i financirati će se samo one koji osiguravaju najvišu stopu društvenog povrata.

20. Smanjivanje poreznog opterećenja realizirati će se kroz snižavanje svih oblika poreza. Prioritet, međutim, ima snižavanje onih poreznih oblika kojima će se najdirektnije povećati konkurentnost hrvatskog gospodarstva.

Projekcija prihoda i rashoda

	Ostvareno Proračun 1999.	Privremeno financiranje I-III 2000	Proračun 2000	Index
1	2	3	4	4/2
1. PRIHODI OD POREZA	37 852 386 000	9 194 080 000	36 619 785 000	96,70
Porez na dohodak i dobit	6 937 057 000	1 511 231 000	5 383 706 000	77,61
Porez na dohodak	4 571 102 000	1 117 608 000	3 368 364 000	73,70
Porez na dobit	2 365 955 000	393 623 000	2 015 342 000	85,18
Porez na promet nekretnina	246 854 000	73 973 000	260 604 000	105,57
Tuzemni porezi na promet proizvoda i usluga	26 378 612 000	6 569 425 000	27 113 374 000	102,79
Porez na dodanu vrijednost	19 829 971 000	4 953 239 000	19 934 500 000	100,53
Trošarine (posebni porezi)	6 160 719 000	1 553 686 000	6 978 874 000	113,28
- na naftne derivate	3 432 957 000	867 173 000	3 773 445 000	109,92
- na alkohol	168 335 000	46 374 000	174 465 000	103,64
- na pivo	276 782 000	51 705 000	285 824 000	103,27
- na bezalkoholna pića	84 658 000	16 137 000	89 038 000	105,17
- na duhanske prerađevine	1 969 920 000	514 790 000	2 384 479 000	121,04
- na kavu	77 648 000	19 326 000	81 213 000	104,59
- na uvoz automobila	149 423 000	35 681 000	180 410 000	120,74
- na luksuzne proizvode	996 000	2 500 000	10 000 000	1 004,02
Porez na promet	387 922 000	62 500 000	200 000 000	51,56
Carina i carinske pristojbe	4 287 890 000	1 038 752 000	3 859 101 000	90,00
Ostali porezni prihodi	1 973 000	699 000	3 000 000	152,05
2. NEPOREZNI PRIHODI	2 192 221 000	453 013 000	1 943 714 000	90,02
Naknade za koncesije	151 989 000	34 872 000	139 487 000	91,77
Prihodi od viška prihoda nad rashodima HNB			100 000 000	
Prihodi od dobiti po posebnim propisima	698 792 000	96 562 000	348 792 000	49,91
Prihodi od dividendi	53 488 000	10 000 000	50 000 000	93,48
Prihodi od kamata i tečajnih razlika	1 265 000	648 000	1 000 000	79,05
Ostali prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine	32 253 000	8 317 000	35 000 000	108,52
Upravne i sudske državne pristojbe	577 522 000	142 442 000	625 806 000	108,36
Novčane kazne	313 080 000	75 770 000	318 081 000	101,60
Prihodi državne uprave	129 045 000	17 784 000	78 500 000	60,80
Naknade za ceste	229 810 000	65 847 000	240 000 000	104,43
Prihodi od vlastite djelatnosti uplaćeni u proračun	4 977 000	771 000	7 048 000	141,61
TEKUĆI PRIHODI (1+2)	40 044 608 000	9 647 093 000	38 563 499 000	96,30
3. KAPITALNI PRIHODI	6 310 851 000	1 636 920 000	8 466 610 723	134,20
Prihodi od prodaje zemljišta	645 000	120 000	600 000	93,02
Prihodi od prodaje državnih stanova	111 719 000	30 000 000	120 000 000	107,41
Prihodi od prodaje vojnih stanova	113 027 000	35 300 000	140 000 000	123,86
Ostali prihodi od prodaje imovine	6 579 000	1 500 000	6 010 723	91,40
Prihodi od privatizacije	6 078 881 000	1 570 000 000	8 200 000 000	134,90
UKUPNI PRIHODI (1+2+3)	46 355 459 000	11 284 013 000	47 030 109 723	101,50
Ukupno primici financiranja	5 999 959 000	2 293 144 000	7 487 946 377	124,80
Ukupno izdaci za otplate javnog duga	3 476 654 000	1 305 482 000	6 218 056 100	178,85
-otplate domaćeg javnog duga				
-otplate inozemnog duga				
Višak(+) Manjak(-)	-2 523 306 000	-987 662 000	-1 269 890 277	50,33
% od BDP-a -Državni zavod za statistiku	-1,72		-0,84	
UKUPNI RASHODI	48 878 764 000	12 271 675 000	48 300 000 000	98,80
BDP-Državni zavod za statistiku	143 235 700 000		151 829 842 000	106,00

Porast odnosno smanjenje javnih izdataka u Proračunu 2000. godine

Proračunom za 2000. godinu Vlada nastoji se znatnije smanjiti javne izdatke, kao i obaviti njihovo prestrukturiranje. Vlada nastoji svesti ukupne javne izdatke na razinu 47,8 milijardi kuna. U politici prestrukturiranja javnih izdataka daje se prednost sljedećim državnim funkcijama:

	postotak porasta u odnosu na izvršenje 1999.
Razdjel 055 Ministarstvo kulture	13,20%
Razdjel 060 Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva	9,93%
Razdjel 080 Ministarstvo prosvjete i športa	8,85%
Razdjel 085 Ministarstvo rada i socijalne skrbi	13,17%
Razdjel 100 Ministarstvo zdravstva	3,53%
Razdjel 105 Ministarstvo znanosti i tehnologije	6,50%
Razdjel 110 Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave	9,53%

Povećanje ovih izdataka prepostavlja znatnije smanjenje javnih izdataka na sljedećim državnim funkcijama:

	postotak smanjenja u odnosu na izvršenje 1999.

1. Smanjenje vojnih i izdataka nacionalnog reda i sigurnosti

Razdjel 016 Ured za nacionalnu sigurnost	30,53%
Razdjel 030 Ministarstvo obrane	15,45%
Razdjel 040 Ministarstvo unutarnjih poslova	1,61%

2. Smanjenje kapitalnih izdataka za izgradnju prometne infrastrukture i obnove

Razdjel 035 Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo	25,42%
Razdjel 065 Ministarstvo pomorstva, prometa i veza	13,60%

3. Smanjenje ostalih, najvećim dijelom klasičnih izdataka države

Razdjel 015 Predsjednik Republike Hrvatske	30,60%

RADNA TIJELA

Mišljenja radnih tijela Županijskog doma bila su podijeljena.

Odbor za gospodarstvo i financije nije podržao Prijedlog državnog proračuna za 2000. godinu s pripadajućim aktima. U raspravi na sjednici toga radnog tijela konstatirano je da je taj dokument i dalje orientiran na rast državne potrošnje koji će imati negativan utjecaj na ionako teško stanje u gospodarstvu. Nepobitno je da se nova vlast susrela s većim obvezama države prema go-

spodarstvu od očekivanih, međutim, u Proračunu bi ipak trebalo osigurati određena sredstva za sanaciju pojedinih gospodarskih subjekata, čija je sanacija opravdana, stoji u izvješću Odbora. Članovi toga radnog tijela upozorili su na to da treba preispitati smanjivanje potpore općinama i gradovima na područjima od posebne državne skrbi, zatim smanjenje iznosa sredstava namijenjenih braniteljima Domovinskog rata, kao i sredstava za civilne žrtve rata, te za obnovu ratom porušenih područja. Nai-me, predloženi iznosi ne mogu osigurati normalno funkcioniranje nave-

denih korisnika proračunskih sredstava.

Sudionici u raspravi založili su se i za povećanje planiranih subvencija u poljoprivredi koja bi, kako je naglašeno, trebala biti jedna od strateških grana našeg gospodarstva.

Podržavši donošenje predloženog Proračuna za 2000. godinu, s pripadajućim aktima, **Odbor za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata** uložio je dva amandmana koji idu za tim da se u razdjelu Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo, poveća iznos sredstava predviđenih za izgradnju, kupnju i adaptaciju kuća i stanova za invalide Domovinskog rata (sa 160,5 mln. na 200 mln. kuna) te iznos namijenjen kreditiranju stambenog zbrinjavanja hrvatskih ratnih vojnih invalida (sa 115 na 200 mln. kuna).

Odbor za naobrazbu, znanost, kulturu i šport sugerirao je Županijskom domu da u mišljenju koje će uputiti Zastupničkom domu podrži Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, s pripadajućim aktima.

Osnovna je zamjerka tog radnog tijela da se u Prijedlogu proračuna za 2000. godinu predlaže osjetno smanjenje sredstava za gradnju kapitalnih objekata u osnovnom i srednjem školstvu (za čak 55,28 posto) iako su za Ministarstvo prosvjete i športa rezervirana izdašnija sredstva nego lani (za 8,85 posto). Da bi školstvo moglo djelovati kao čimbenik svekoličkog razvoja, za gradnju kapitalnih objekata u 2000. godini prijeko je potrebno predvidjeti znatno veći iznos od predloženog, napominje Odbor.

Odbor ZASTUPNIČKOG DOMA za zakonodavstvo u odnosu na djelokrug podupire donošenje Proračuna i odluku o davanju suglasnosti u tekstu predlagatelja. Predlaže Zastupničkom domu zaključak da se ovlasti Ministarstvo financija da izvrši tehničku redakciju teksta (zajedno sa Stručnom službom Sabora) Proračuna prije objave u »Narodnim novinama«.

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost proveo je načelnu raspravu o Prijedlogu proračuna a pojedinačnu i detaljnu o sredstvima predloženim za područja iz djelokruga Odbora: obrane, unutarnjih poslova, uprave i nacionalne sigurnosti.

U raspravi je ocijenjeno da je Prijedlog proračuna za 2000. godinu u skladu s usvojenim Programom Vlade Republike Hrvatske i podržani su prijedlozi restrikcija i racionalizacije u svim područjima koja se finančiraju iz Proračuna. Shodno rečenom, Odbor je podržao nastojanja Vlade Republike Hrvatske da se, u odnosu na dio proračuna koji je razmatrao Odbor, a to su sredstva predložena - za rad ministarstva obrane, ministarstva unutarnjih poslova i ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, te Ureda za nacionalnu sigurnost, doneše maksimalno štedljiv proračun, te je u tom smislu zadužio i resorne ministre da ispitaju još postojeće mogućnosti ušteda u svojim resorima kao što je, na primjer, racionalizacija u broju i smanjeno korištenje službenih automobila i druge opreme, čišćenje izdataka proračuna predviđenih za objekte i aktivnosti koje po prirodi stvari ne spadaju u operativni rad navedenih ministarstava.

U raspravi o konkretnim sredstvima predviđenim za rad pojedinih ministarstava i UNS-a članovi Odbora su izrazili sljedeća mišljenja i prijedloge pa tako i da će:

- predložena sredstva u Proračunu predviđena za Ministarstvo obrane teško osigurati normalno funkcioniranje i rad ministarstva, a posebno oružanih snaga Republike Hrvatske te je ocijenjeno da bi daljnje možebitno smanjivanje proračuna Ministarstva obrane dovelo u pitanje kako kvalitetu vojne obuke, a time i prilagodbu kadrova Partnerstvu za mir, tako i daljnju modernizaciju hrvatskih oružanih snaga, te potrebna ulaganja u kapitalne objekte Hrvatske vojske.

- s tim u svezi istaknut je i problem plaće vojnih službenika i namještenika kao i plaće pripadnika gardijskih brigada. Naime, plaće vojnih službenika i namještenika nisu rasle već pet godina u odnosu na plaće državnih službenika i namještenika koji su sindikalno organizirani i čije su plaće u tom razdoblju rasle. Ne umanjujući značaj gardijskih brigada i njihovo operativno djelovanje, ukazano je ipak na nelogičnost pri utvrđivanju visine tih placa, jer dolazi do dupliranja pripadajućih im dodataka na plaću s raznih osnova, iako im pripada dodatak samo na osnovu pripadnosti gardijskoj brigadi. U tom smislu pojedini članovi Odbora smatraju

da je potrebno izvršiti reviziju svih dodataka, provesti njihovu racionalizaciju te, sukladno rečenom, Odbor podržava nastojanja ministra da u tom području iznade odgovarajuća pravedna rješenja.

Zatim, dugovanja Ministarstva obrane istaknuta su kao otežavajući faktor normalnog funkcioniranja samog ministarstva, te je predloženo da se razmotre mogućnosti i načini podmirivanja tih dugovanja u okviru Vlade Republike Hrvatske.

Ocijenjeno je da Ministarstvo obrane financira i veliki broj objekata koji nisu u operativnoj funkciji ministarstva (odmarališta, vojarne i skladišta koja više nisu u upotrebi); pa bi za takve objekte trebalo što žurnije iznaci najbolji i najsvrsishodniji način korištenja time da oni više ne bi predstavljali izdatak za Ministarstvo obrane (davanje u najam, prodaja ili prenošenje financiranja na druge korisnike).

Kako su obveze Ministarstva obrane, a prvenstveno njegova dugovanja, iskazana u dvije odvojene knjige Prijedloga državnog proračuna, ocijenjeno je da je otežano sagledavanje svih financijskih obveza u 2000. godini, pa je na taj način smanjena i transparentnost samog Proračuna, te je sugerirano da se ubuduće svi ti izdaci i obveze iskažu na jednom mjestu.

Iako je u raspravi istaknuta nedostatnost osiguranih sredstava za Ministarstvo unutarnjih poslova, a posebno za borbu protiv zloupotrebe droga i za poboljšanje sigurnosti u prometu, kao i borbe protiv organiziranog kriminala, predstavnik ministarstva je istaknuo da je u tijeku kadrovska i operativna racionalizacija, koja će biti na tragu novog zakona o unutarnjim poslovima a koji će se uskoro predložiti Hrvatskome državnom saboru na donošenje. Kroz te uštede procijenjeno je da će Ministarstvo ipak u ovoj godini moći osigurati zadovoljavajući stupanj svog funkcioniranja.

Nakon dodatnih konzultacija, a do izglasavanja Državnog proračuna u Zastupničkom domu, Odbor će razmotriti sredstva predložena za Ured za nacionalnu sigurnost, te ukoliko ocijeni potrebnim, podnijeti odgovarajuće amandmane na Prijedlog državnog proračuna za 2000. godinu.

Predloženo je također da Hrvatski državni sabor razmotri mogućnost da se zaduži Vlada Republike Hrvatske da tromjesečno izvješće Hrvatski

državni sabor o izvršavanju Državnog proračuna.

Nakon rasprave, većinom je glasova (10 glasova »za« i 1 glas »protiv«) odlučeno da se Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora predloži prihvatanje **Prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, a sve primjedbe, mišljenja i prijedlozi iz rasprave dostaže Vladi Republike Hrvatske kako bi ih uzela u obzir prilikom izrade konačnog teksta Proračuna.**

Iako je podržao donošenje Državnog proračuna za 2000. godinu član Odbora Vlado Jukić predložio je svoje izdvojeno mišljenju kojem smatra da su sredstva osigurana za Ministarstvo obrane nedostatna za normalno funkcioniranje ministarstva, stojeći u Izvješću Odbora.

Odbor za financije i Državni proračun raspravlja je o Prijedlogu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu kao matično radno tijelo.

Odbor je ocijenio kako nominalno smanjenje izdataka Državnog proračuna za 2000. godinu predstavlja značajan korak u zaustavljanju dosadašnjeg trenda povećanja javnih rashoda. Posebno ima li se u vidu ubrzani rast proračuna zadnjih godina između 15% i 18% te poznata neelastičnost kretanja javnih rashoda na dolje.

Procijenjeno je kako je nominalno smanjenje javnih izdataka za 1,2% realno znatno veće u odnosu na proteklu godinu.

Istaknuto je kako će planiranih 3.600.000.000,00 kn za izmirenje dugova državnog proračuna iz ranijih godina imati niz pozitivnih učinaka na cijelo gospodarstvo, prvenstveno u rješavaju problemu nelikvidnosti. Ocijenjeno je kako je promjena u strukturi izdataka tj. njihova preraspodjela u korist poticanja poduzetništva, brodogradnje, poljoprivrede, znanosti i tehnologije, prosvjete i sl., nastojanje da se fiskalnom politikom stvore preduvjeti za gospodarski rast.

Tijekom rasprave članovi Odbora osvrnuli su se na potrebu izrade transparentnijeg proračuna. U tom kontekstu istaknuto je mišljenje kako bi pri izradi proračuna za narednu godinu izdatke svih proračunskih korisnika trebalo detaljnije iskazati po namjenama trošenja. Ujedno je istaknuta potreba postizanja transparentnosti evidencije strukture neizmirenih dugova proračuna.

čunskih korisnika obuhvaćenih Knjigom II. Ocjijenjeno je kako bi analitička razrada ove Knjige po istoj metodologiji kao i Knjige I (tj. proračuna) te nedvojbeno definiranje neplaćenog računa pružila potpuniju informaciju o strukturi duga. Istaknuto je mišljenje kako je Prijedlog Državnog proračuna trebao biti popraćen potpunim podacima o jamstvima države.

U dijelu rasprave o smanjenju dotacija jedinicama lokalne uprave i samouprave u Državnom proračunu za 2000. godinu, postavljeno je pitanje određenja optimalnog stupnja fiskalne decentralizacije te istaknuta potreba da se prilikom izrade najavljenih izmjena Zakona o dobiti i Zakona o porezu na dohodak preispitata visina sudjelovanja jedinica lokalne samouprave i uprave u prihodima od zajedničkih poreza.

Ujedno je iskazano mišljenje članova Odbora da bi Vlada, načinom financiranja jedinica lokalne samouprave i uprave trebala stvoriti pretpostavke za jednakomjeran razvoj svih dijelova Republike Hrvatske, posebno dijelova koji su stradali tijekom Domovinskog rata i čiji su gospodarski potencijali uništeni. O ovom momentu, po mišljenju Odbora, nije se vodilo dovoljno računa prilikom određivanja transfera lokalnim jedinicama za 2000. godinu.

Odbor je ukazao na upitnost linearog smanjivanja izdataka za energiju, komunalne druge usluge po proračunskim korisnicima, te potrebu ponovne procjene realnosti uštеде na ovoj stavci.

Odbor je stajališta da bi u Državnom proračunu za 2000. godinu trebalo razmotriti uključivanje prometnica od strateškog značenja za turizam.

U raspravi je istaknuto mišljenje kako u ovoj godini neće biti prepreka u ostvarivanju planiranih prihoda od privatizacije/prodaje udjela u poduzećima. Međutim, kako bi se održala razina javne potrošnje u narednim godinama može se javiti problem iznalaženja novih, izdašnih izvora finansiranja.

U dijelu rasprave o planovima prihoda i izdataka izvanproračunskih fondova postavljeno je pitanje realnosti procjene porasta prihoda od doprinosa Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje od 17,18% u 2000. godini, te je ujedno ukazano na nužnost reforme zdravstvenog sustava.

Tijekom rasprave istaknuto je kako bi u procesu izrade proračuna Odbora za financije i Državni proračun, kao matično radno tijelo, trebao imati aktivniju ulogu.

Nakon provedene rasprave Odbor za financije i Državni proračun Zastupničkog doma Hrvatskoga državnog sabora odlučio je većinom glasova predložiti Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora donošenje Državnog proračuna za 2000. godinu i potrebnih odluka o suglasnosti.

Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu također je predložio (većinom glasova, 1 suzdržan) Zastupničkom domu donošenje predloženog Državnog proračuna.

Na sjednici Odbora nazočni su bili i predstavnici Ministarstva obrta, malog i srednjeg poduzetništva i Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo.

Ministar obrta, malog i srednjeg poduzetništva je iznio da je najvažnija pozicija u proračunu, prijenos sredstava županijama za podupiranje obrnjaštva i poduzetništva te težnja da se određenim proračunskim novcem prate poduzetnici u onom dijelu u kojem imaju najviše problema. Također je naveo i potrebu za razvojem mreže savjetodavne službe za poticanje obrnjaštva i poduzetništva na cijelom području Republike Hrvatske.

Pomoćnik ministra za javne rade, obnovu i graditeljstvo iznio je ocjenu da je došlo do smanjenja proračunskih sredstava za obnovu obiteljskih kuća. Ministarstvo smatra da je potrebno iznacići i druga sredstva za financiranje obnove, kao što su sredstva Vijeća Europe, te smatra da će se i uz predložena sredstva završiti započeta izgradnja kuća, te početi s radovima na značajnom broju novih objekata.

Odbor sugerira Vladi Republike Hrvatske da nakon polugodišnjeg izvršenja proračuna procijeni mogućnost rebalansa Državnog proračuna u korist zadovoljenja potreba povratnika i obnove.

Odbor smatra da će se smanjenjem ukupnih izdataka, a što je i predloženo ovim proračunom omogućiti provođenje politike poreznog rasterećenja kako na direktnim tako i na indirektnim porezima, što će omogućiti rasterećenje gospodarstva s naslova poreza, te povećati njihova

sredstva namijenjena investicijama i promicanju rasta.

Također na drugoj strani povećati će se efikasnost i efektivnost javnih izdataka, posebno na funkcijama koje su označene kao prioritete, kao što su: znanost, prosvjeta, kultura, pravosuđe, te kvalitetne intervencije u gospodarstvu.

Zato Odbor daje punu potporu ovom Proračunu, a posebice najavljenim mjerama Vlade za rješavanje teškog gospodarskog stanja u zemlji.

Odbor za turizam je na temelju rasprave ocijenio da je uspješnost provedbe ovogodišnje turističke godine od strateškoga značaja i imat će dugoročne pozitivne učinke kako na hrvatski turizam, tako i na gospodarstvo u cjelini, a za ostvarenje kojega je cilja potrebno ulaganje velikih naporova svih čimbenika - sudionika. Stoga je zauzeo stajališta da u okviru pripreme i donošenja strategije gospodarskoga razvoja turizam treba predstavljati strateški razvojni sektor kao najbolji hrvatski proizvod i najveća izvozna mogućnost hrvatskoga gospodarstva. Takav položaj turizma u gospodarskom razvoju treba poticati čitavim nizom različitih mjeđu i, između ostalog, dati mu odgovarajuće mjesto u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Pozitivan odjek političkih promjena u Hrvatskoj djelovao je na znatno bolje pozicioniranje naše turističke ponude na međunarodnom tržištu, kao i na jačanje zanimanja za Hrvatsku kao prepoznatljivo turističko odredište, a što je moguće i bolje iskoristiti pojačanim ulaganjem i dodatnim aktivnostima u području turističke promocije.

Zbog jačanja konkurennosti i ozdravljenja hrvatskoga turizma nužno je do kraja travnja ove godine definirati niz temeljnih pitanja njegovoga opstanka i stvaranja mogućnosti za početak novoga razvojnog zamaha, a to je prije svega rješenje izvoznog statusa turizma, smanjenje stopce PDV-a, provedba kvalitetne sanacije i privatizacije i drugo, stajalište je Odbora.

Također navodi da treba obvezati Vladi Republike Hrvatske da do kraja travnja ove godine pripremi, odredi i podnese prijedlog cijelovitog sustava mjera za poticanje razvoja hrvatskoga turizma.

Na temelju rasprave te ovih ocjena i stajališta, Odbor za turizam jednoglasno je odlučio predložiti Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog

sabora donošenje Proračuna te zaključak kojim se preporučuje Vladi Republike Hrvatske da razmotri mogućnost usmjerjenja dijela sredstava Tekuće zalihe Državnog proračuna za uvećanje sredstava namijenjenih turističkoj promociji i jačanju konkurentnosti hrvatskog turizma na međunarodnom tržištu.

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u raspravi je konstatirao predviđene iznose na pojedinim proračunskim stavkama (nove stavke u Ministarstvu prosvjete i športa, 2.1 milijun kuna Ministarstvu vanjskih poslova i milijun kuna za nacionalne manjine).

Imajući u vidu ciljeve koje je potrebno ostvariti u oblasti ljudskih i manjinskih prava Odbor je ocijenio da bi sredstva na navedenim pozicijama korisnika Državnog proračuna za 2000. godinu morala biti viša. Sredstva bi trebala omogućiti ne samo zadržavanje postignute razine ostvarivanja i zaštite ljudskih i manjinskih prava već bi morala biti u iznosu koji će omogućiti daljnje promicanje tih prava na višoj razini, a što je jedno od temeljnih strateških opredjeljenja Republike Hrvatske.

Budući da svojim djelokrugom Odbor pokriva vrlo široku oblast ljudskih i manjinskih prava te da ne postoji odgovarajuće ministarstvo koje bi bilo za to nadležno, konstatirano je u raspravi, Odboru je teško pratiti pitanje financiranja koje je preduvjet za realizaciju tih prava. Sredstva, alocirana na pozicijama nekoliko ministarstava te na poziciji Ureda Vlade za nacionalne manjine, nisu, po ocjeni Odbora, dovoljno transparentna pa se postavlja pitanje s kojih se još pozicija doznačuju ili bi se trebala doznačavati onim korisnicima Državnog proračuna koji se bave promicanjem tih prava. Stoga se postavlja pitanje jesu li sredstva za ostvarivanje opredjeljenja Vlade Republike Hrvatske koja je svojim Programom predviđala Hrvatskom državnom saboru, a odnose se na promicanje ljudskih i manjinskih prava, dostačna. To se jednakodobno sastoji na ostvarivanje ljudskih prava te prava manjina u zemlji kao i prava hrvatske manjine u europskim zemljama.

Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno odlučio Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora predložiti da doneše ovaj Proračun.

Odbor je podnio četiri amandmana kojim traži povećanje sredstava

(Ured za nacionalne manjine, na Poziciji 102283 Transferi etničkim i nacionalnim zajednicama i manjinama iznos: »17.163.545« zamijeniti s iznosom: »19.738.076«, Ministarstvo vanjskih poslova, Glava 05, na Poziciji 132364 Potpore nacionalnim manjinama - Hrvatima u europskim zemljama iznos: »1.000.000« zamjenjuje se iznosom: »1.500.000«, Ministarstvo prosvjete i športa, u Glavi 05, na Poziciji 133244 Izdaci za školstvo nacionalnih manjina iznos: »2.150.000« zamjenjuje se iznosom: »2.472.500«, Ministarstvo prosvjete i športa, u Glavi 05, na Poziciji 114830, Transfer za Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim pravima iznos: »1.220.275« zamjenjuje se iznosom »1.403.316«).

Podržavajući Programsку orientaciju Vlade Republike Hrvatske, osobito u oblasti ljudskih i manjinskih prava, Odbor ocjenjuje potrebnim da se u Državnom proračunu osiguraju odgovarajuća sredstva. Visina sredstava morala bi omogućiti ostvarivanje tih prava ne samo na do sada postignutoj razini njihova ostvarivanja nego i njihovom dalnjem promicanju. Stoga visina sredstava mora biti u korelaciji s razinom ostvarivanja prava koja se želi postići odnosno mora biti u sukladnosti s porastom sredstava predviđenim u oblastima koje je Vlada Republike Hrvatske odredila prioritetima, obrazloženje je Odbora.

Odbor za pravosuđe je u kraćoj raspravi podržao predložena rješenja uz izraženo zadovoljstvo povećanjem od približno 10 posto ukupnih finansijskih sredstava u tekućoj godini za Ministarstvo pravosuđa i pravosudna tijela u odnosu na proračun iz 1999. godine.

Postavljeno je pitanje o mogućnostima financiranja svih predviđljivih tekućih izdataka, odnosno materijalno-finansijskog poslovanja pravosudnih tijela, kako bi se izbjegla ovogodišnja situacija većih dugovanja pojedinih pravosudnih tijela te osigurali normni uvjeti rada.

Nakon rasprave Odbor je većinom glasova predložio da se Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, s Obrazloženjem i Odrednicama fiskalne politike za razdoblje 2000.-2002. godine uputi u postupak drugog čitanja, a primjedbe, mišljenja i prijedlozi predlagatelju radi ugradbe u tekst Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo je u okviru rasprave o Prijedlogu proračuna proveo sveobuhvatnu raspravu o zatečenom stanju u zdravstvu te sustavu socijalne skrbi, mirovinskog i invalidskog osiguranja i zapošljavanja, stoji u Izvješću Odbora.

Nedvojbeno je, zaključeno je, da se radi o sustavnoj krizi u zdravstvu, uz opravдан bojazan da bi se dugovanja mogla pokazati i većima od sada utvrđenih, kao posljedica neregistriranog dijela dugova ili prekoračenja preuzetih obveza. Više je različitih uzroka ovom stanju, no jedan od značajnijih uzroka je nesrazmjer između prihoda i rashoda u zdravstvu. Prihodi u zdravstvu su daleko ispod potreba kojima bi se zadovoljila sva ona prava koja propisi o zdravstvenoj zaštiti omogućavaju osiguranicima. Obzirom na brojne probleme u pojedinim dijelovima zdravstvene djelatnosti (dugovanja HZZO-a prema bolnicama, domovima zdravlja i ljekarnama, ugrožena ljekarnička djelatnost, nedostatak preventive u stomatologiji - samo su neki od problema), nužno je utvrditi i poduzeti određene hitne mјere da bi se saniralo ovo stanje i sprječilo nastajanje dalnjih gubitaka ove godine. To su prvenstveno mјere u racionalizaciji potrošnje lijekova, te promjena u strukturi financiranja zdravstva. Nužno je i ubrzati redovitu naplatu doprinosa za zdravstvo i, ujedno, provoditi strogu kontrolu trošenja prikupljenih sredstava.

U smislu dugoročnog poboljšanja stanja u zdravstvu, nužno je utvrditi strategiju razvoja zdravstva, uz temeljitu promjenu zakonodavstva u zdravstvenoj oblasti.

Pri utvrđivanju dugoročnih mјera potrebno je, između ostalog, razmotriti i mogućnost uvođenja dopunskega osiguranja, provesti kategorizaciju bolnica, razmotriti načine da se smanji potrošnja lijekova, a da se ne dira u kvalitetu terapije, utvrditi godišnji opseg obveznog standarda za osiguranike u skladu s gospodarskim mogućnostima odnosno sredstvima na raspolaganju i dr.

Prilikom rasprave o zatečenom stanju u okviru djelatnosti Ministarstva rada i socijalne skrbi, članovi Odbora su također u raspravi zaključili, da je sustav socijalne skrbi, zapošljavanja i mirovinskog i invalidskog osiguranja odraz stanja u gospodarstvu. Kako su sredstva iz Prijedloga Državnog proračuna za ovu namjenu povećana, nužno je ustrajati na

održavanju socijalne sigurnosti na razini 1999. godine.

Upozorenje je na niz prisutnih problema, kao što su: dosadašnje neređovite isplate raznih oblika socijalnih pomoći, odgađanje i nemogućnost primjene Zakona o dječjem doplatku; problem lošeg položaja umirovljenika - invalida rada, sufinciranje zapošljavanja, predvidivi nedostatak sredstava za novčane naknade nezaposlenima obzirom na očekivani porast nezaposlenosti, ne povoljni omjer radno aktivnog stanovništva i umirovljenika, pitanje redovite isplate mirovina, rad na "crno" i brojni drugi.

Posebna pozornost je u raspravi posvećena pitanju financiranja mirovina iz drugih republika bivše SFRJ i to najvećim dijelom iz BiH.

Nakon sveobuhvatne rasprave članovi Odbora su jednoglasno utvrdili nekoliko zaključaka, među kojima i da se zadužuje Vlada RH i Ministarstva zdravstva da, u roku od tri mjeseca, Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora podnesu izvješće o stanju u zdravstvu i poduzetim mjerama za njegovo poboljšanje, da Vlada RH u što kraćem roku, iznade mogućnost osiguranja sredstva za podmirenje postojećih dugovanja HZZO-a i time omogući njegov daljnji nesmetani rad. Zatim predlaže Vladi RH i Ministarstvu rada i socijalne skrbi da redovitim praćenjem izvršenja državnog proračuna i poduzimanjem mogućih dodatnih mjera nastoji održati socijalnu sigurnost građana na razini 1999. godine, te da ubrzaju rad na izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju, kao i izmjenama Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima i Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju kapitalizirane štednje. Ovo zapravo znači potrebu reforme II. i III. mirovinskog stupa.

Predlaže se Vladi RH da ubrza pregovore sa BiH oko postizanja sporazuma o socijalnom osiguranju, a što podrazumijeva i hitno razrješavanje pitanja isplate mirovina za umirovljenike iz BiH, te da u što kraćem roku, a najduže u roku od šest mjeseci, pripremi zakonski prijedlog o načinu povrata duga umirovljenicima, kao obvezi nastaloj Odlukom Ustavnog suda RH od 12. svibnja 1998. godine o ukidanju odre-

daba Zakona o usklađivanju mirovina.

Traži se od Vlade RH da prilikom izvršenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, što hitnije doznači sredstva osigurana po proračunu za 2000. godinu Uredu za prognanike, povratnike i izbjeglice, koja jamči podmirenje dugovanja iz 1999. godine, što znači sredstva za hitnu isplatu zaostalih novčanih naknada, sredstva za podmirenje dugovanja dobavljačima i udomiteljima te naknadu troškova prognanicima koji su sami obnavljali svoje domove.

Članovi Odbora većinom su glasovali uz jedan suzdržan predložili Zastupničkom domu da donese Proračun s pratećim dokumentima.

Prihvaćanje Proračuna predložio je i **Odbor za obitelj, mladež i šport** s time da se primjedbe i prijedlozi iz rasprave dostave predlagatelju i da ih uzme u obzir pri izradi Konačnog prijedloga proračuna.

U raspravi, odbor je imajući u vidu gospodarski i socijalni trenutak u kojem se nalazimo i potrebu štednje na svim razinama, a pogotovo javne potrošnje, podržao osnovne projekcije na kojima se temelji Državni proračun za ovu godinu. Polazeći od djelokruga svog rada, Odbor se uglavnom zadržao na dijelu kojim se utvrđuju sredstva za rad Operativnog stožera i Komisije za suzbijanje zloupotrebe droge - pozicija 90, zatim na poziciji 30, kojom se osiguravaju sredstva za školski šport i Hrvatski olimpijski odbor te na poziciji 135 - sredstva za rad Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mlađeži. Pri tom je ocijenio da su, s obzirom na raspoložive izvore, za rad Operativnog stožera i Komisije za suzbijanje zloupotrebe droge osigurana zadovoljavajuća sredstva, a isto se može reći i za sredstva osigurana za djelovanje Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mlađeži. Postavljeno je, međutim pitanje zašto su u ovoj godini smanjena sredstva za provedbu nedavno usvojenog Nacionalnog programa djelovanja za djecu (indeks 82,73) u odnosu na izvršenje 1999. g. te sredstva za kompjutore i sistemske programe (indeks 44,58 i 31,25) uzmu li se u obzir povećane obveze Državnog zavoda glede primjene Zakona o dječjem doplatku.

Najveću pažnju, zaokupile su, međutim, stavke na poziciji 30 - koje

se odnose na školski šport i Hrvatski olimpijski odbor. S tim u svezi, Odbor je predložio da se sredstva za rad Hrvatskog olimpijskog odbora iskazuju zasebno, te da se uvijek vodi računa o transparentnosti utrošaka tih sredstava. Glede sredstava koja su ukupno osigurana za školski šport i HOO, rečeno je da su, iako nedostatna, primjerena sadašnjim mogućnostima. Primjećeno je, međutim, da glede toga treba pojačati državnu kontrolu utrošaka tih sredstava pri čemu treba jačati i kontrolu ulogu Odbora za obitelj, mladež i šport kao maticnog radnog tijela za pitanja športa. Polazeći od toga, da bi baza športa trebala biti u razvijenom školskom športu, Odbor je naglasio da bi ubuduće veća sredstva trebalo ulagati u razvoj školskog športa, što je ujedno i najbolji način za odvraćanje djece od svih oblika ovisnosti. Upravo stoga, Odbor smatra da su predviđeni izdaci za rad školskih športskih klubova, natjecanja i sl. (7 milijuna kuna) nedostatni i da bi ih trebalo povećati. Pored toga, trebalo bi napraviti i svojevrsnu inventuru i evidenciju školskih športskih dvorana, kojih je dio komercijaliziran i ne koriste ga učenici, zatim neke nisu u vlasništvu škola i sl. Glede sredstava za ove stavke, Odbor je uputio i primjedbu na smanjenje sredstava za Hrvatski športski savez invalida, stoji u Izvješću Odbora.

Odbor za useljeništvo predložio je većinom glasova Zastupničkom domu da podrži donošenje ovog Državnog proračuna. U raspravi je iznijeto da je potrebno preispitati smanjenje iznosa sredstava namijenjenih djelovanju Hrvatske matice iseljenika, Matice hrvatske, Agencije za posredovanje u prometu određenim nekretninama te Ministarstva javnih radova, obnove i graditeljstva. Pored potrebe za boljom informiranošću iseljeništva, očuvanja i promicanja hrvatske kulturne baštine i gospodarskih interesa, nameće se prioriteta briga za zbrinjavanje useljenika koji se ne mogu vratiti na svojaognjišta te ih kojekakve agencije iseljavaju u prekoceanske zemlje.

Kako stoji u Izvješću, iznijet je i prijedlog da članovi Odbora organizirano posjete useljenike u mjestima gdje ih se naselio veći broj.

Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu također je raspravljao o Prijedlogu proračuna te pratećim dokumentima uz sudjelovanje predstav-

nika predlagatelja sindikata i određenih udruženja. Istaknuto je i više primjedaba, prijedloga i pitanja. Neprijeporno je razumijevanje opće situacije u domovini i na potrebu solidarnosti i trezvenog procjenjivanja stanja u prosvjeti, športu, znanosti, tehnologiji i kulturi ovisno o sveukupnoj situaciji. No rečeno je i da je Proračun više »vatrogasnog« nego razvojni, da su mnoge finansijske stavke »kresane« linearno i vrlo često se zbog toga i dalje ponavljaju neke neprincipijelnosti i privilegije; a ne temeljem valoriziranja prioriteta.

Povećanje izdvajanja za aktivnosti spomenuta tri ministarstva je prihvачeno s odobravanjem ali je još nedovoljno, budući je zatečeno stanje izuzetno loše, a građenje budućnosti u našoj zemlji nemoguće bez kvalitetnog školstva, znanosti i kulture.

Odbor je ponovno istaknuo strateško značenje odgoja, prosvjete, znanja uopće, znanosti, tehnologije i kulture za razvoj Hrvatske, kao i za boljnjak svakog stanovnika naše zemlje.

Zamjereno je na lošoj preglednosti Proračuna i na netransparentnosti mnogih stavki. Istaknuta je poteškoća koja proizlazi iz kratkoče vremena u kojem zastupnici trebaju kvalitetno odraditi posao i to bez dostatne logističke podrške. Tu je i zahvala Vladi Republike Hrvatske što je u kratkom roku učinila golemi posao.

Odbor se slaže sa štednjom ali smatra da moramo izdvojiti prioritete, a nacionalni prioriteti su reprezentativno iskazani preciznim izbornim obećanjima baš za područje prosvjete, znanosti i tehnologije, te kulture. Prioriteti su sadržani i u raznim izjavama brojnih hrvatskih udruženja i uglednih pojedinaca, te međunarodnih institucija. Stoga Odbor traži dodatno prelijevanje sredstava u proračune spomenuta tri ministarstva, a iz stavki drugih korisnika Državnog proračuna, stoji u Izvješću Odbora.

Nakon rasprave predložio je Zastupničkom domu desetak zaključaka pa tako i da se podržava *inicijativa Vlade Republike Hrvatske da se tijekom 2000. godine riješe proračunska dugovanja, te se predlaže i sljedeće konkretno rješenje: - treba osigurati da se ukupni iznos od 134.900.000 kuna duga (nažalost to je samo dio duga Ministarstvu znanosti i tehnologije) isplati u gotovini i to odmah. U spomenutom iznusu su sadržani različiti dugovi broj-*

nim znanstvenim institucijama (43.100.000 kuna), i institucijama višoke naobrazbe (54.900.000 kuna, a u ove iznose je uključena uplata za znanstvene časopise) i dugovanja studentskim domovima (34.000.000 kuna). Ukupni iznos treba transferirati iz Ministarstva financija s pozicije 025 sa stavke 300-40-010.

Nužno je povećati ulaganja u znanstveno-istraživačke programe za 15 posto, odnosno na 277,5 milijuna kuna, povećati sredstva za nabavu, izgradnju i investicijsko održavanje kapitalnih objekata u ukupnom iznosu od 10.000.000 kuna (5.000.000 kuna na poziciji 105 Ministarstva znanosti i tehnologije, na poziciji 10 Visoka naobrazba i 5.000.000 kuna na poziciji 105 Ministarstva znanosti i tehnologije) te sredstva za Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti u iznosu od 3.000.000 kuna, kako bi joj se proračun zadržao na oskudnoj prošlogodišnjoj razini.

Ta sredstva treba osigurati, kako predlaže Odbor, smanjenjem sredstava na određenim stavkama u MORH (ostali izdaci), MVP-u (smanjiti broj diplomatsko-konzularnih predstavnštava itd.).

Zatim, Odbor traži da se proračunske stavke Hrvatskog olimpijskog odbora i SC »Bjelolasica« izdvoje iz stavki Ministarstva prosvjete i športa kako se time ne bi nerealno uvećala njegova sredstva, da Vlada napravi u roku od tri mjeseca pregled izdataka za prijevoz državnih i javnih službenika i namještenika (eventualne uštede) te u roku 6 mjeseci cijelovitu analizu plaća svih korisnika državnog proračuna (otkloniti neusklađenosti među djelatnostima).

Zaključujući da bi smanjenje osnovice plaće zaposlenih u prosvjeti, znanstveno-istraživačkoj djelatnosti, tehnologiji i kulturi kočilo sveukupni razvoj domovine Odbor traži od resornih ministarstava da u roku od tri mjeseca predoči Odboru podatke o traženju sredstava za sve njihove stavke.

Odbor za poljodjeljstvo, selo i seljaštvo u raspravi je istaknuto da je iznos sredstava namijenjen poljoprivredi povećan za oko 10% u odnosu na prošlu godinu. Odbor, međutim, drži da ovo povećanje ne zadovoljava stvarne potrebe hrvatske poljoprivrede, tim više što se priprema ulazak Hrvatske u Svjetsku trgovinsku organizaciju. U raspravi je izneseno mišljenje da bi naša po-

ljoprivredna proizvodnja u konkurenциji sa visokosubvencioniranim poljoprivrednim proizvodnjama drugih zemalja zahtjevala barem 40% više sredstava nego li se predlaže Prijedlogom Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu. Također je upozorenje da u sustavu distribuiranja novčanih poticaja treba voditi računa o neposrednoj isplati poticaja obiteljskim gospodarstvima. Izneseno je i mišljenje o potrebi detaljnije razrade stavaka Državnog proračuna koje se odnose na novčane poticaje i to prema kulturna koje ulaze u sustav poticaja. S tim u svezi istaknuta je nužnost bilanciranja poljoprivredne proizvodnje kao temelja za njenu rajonizaciju. Članovi Odbora u raspravi su izrazili sumnju glede razvojne uloge Državnog proračuna u djelu poljoprivrede, iako je iznos sredstava u tom dijelu povećan u odnosu na prošlu godinu. U raspravi nije bilo primjedaba na visinu sredstava namijenjenih Državnoj upravi za vode niti na prijedlog Odluke o davanju suglasnosti na Finansijski plan za 2000. godinu Hrvatskih voda.

Većina članova Odbora ipak drži, da bi, zbog značaja Prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, bilo potrebito provesti raspravu u dva čitanja. Na temelju provedene rasprave Odbor za poljodjeljstvo, selo i seljaštvo Zastupničkog doma Hrvatskoga državnog sabora je većinom glasova (7 glasova »za«, i 2 suzdržana) odlučio predložiti Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora da prihvati Prijedlog proračuna a da se sve primjedbe i prijedlozi upute predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga proračuna.

Odbor za pomorstvo, promet i veze je u raspravi izrazio razumijevanje za politiku štednje, a samim tim i za smanjenje planiranih proračunskih sredstava za promet i veze koja su nedostatna za svaku granu prometa, te je ista potrebito povećati sukladno mogućnostima gospodarstva.

Odbor je načelno ukazao da je potrebito u Državnom proračunu za 2000. godinu imati na umu i zakone i zaključke koje je Hrvatski državni sabor donio.

Ocjena je da su planirana ulaganja u održavanje ceste Zagreb-Varaždin-Goričan nedostatna, te da bi ista trebalo povećati, jer navedena cesta prolazi kroz tri županije, a održavanjem ispod razine cesta gubi na kvaliteti i sigurnosti u prometu.

Državna cesta Zagreb-Karlovac-Split je najvažnija prometnica koja povezuje sjever i jug Hrvatske. Zbog njenog izuzetnog značaja za razvitak pomorstva, za razvitak turizma i ostalih gospodarskih grana, potrebito je osigurati sredstva za nastavak izgradnje i dionice Bosiljevo-Sveti Rok, za koju u Proračunu za 2000. godinu nisu osigurana sredstva. S tim u svezi potrebito je preispitati uvjete pod kojima su sklopljeni pojedini ugovori, posebice ugovor sa firmom Bechtel, pri tom imajući u vidu nove okolnosti i novo ozračje, smatra Odbor.

U cilju povećanja prometa na magistralnim pravcima potrebito je osigurati i sredstva za otklanjanje neuralgičnih točaka na tim pravcima, kao što su: obilaznice, usponi, mostovi, nagibi i sl.

Izraženo je mišljenje da je potrebito preispitati učinkovitost javnih investicija, utvrditi učešće pojedinih djelatnosti u nacionalnom dohotku, utvrditi prioritete među kapitalnim objektima i financirati samo one koji osiguravaju najvišu stopu među kapitalnim objektima i financirati samo one koji osiguravaju najvišu stopu društvenog povrata, s tim da se nastave financirati oni kapitalni objekti na kojima nije moguće obustaviti rade.

Za potrebe ulaganja u luke, posebice luku Rijeka, zbog njenog položaja i značaja, subvencioniranje u linije od interesa za Republiku, rekonstrukciju i izgradnju nekih lokalnih cesta kao i onih otočnih, koje su značajne za život u tim sredinama, potrebito je iznaci sredstva u Proračunu pa i iz drugih kvalitetnih izvora.

Konstatirano je da su za Republiku Hrvatsku nastali značajni dugovi na pojedinim objektima u prošlom razdoblju, te da je iste potrebito specificirati po resorima.

Nakon provedene rasprave, Odbor je predložio Zastupničkom domu da prihvati predloženi Državni proračun Republike Hrvatske za 2000. godinu, kao prijedlog, a da se do sljedeće rasprave o Državnom proračunu za 2000. godinu, Vlada Republike Hrvatske očituje na primjedbe i prijedloge iznesene tijekom rasprave.

Predložio je i zaključke kojima se zadužuje Vlada Republike Hrvatske da dostavi materijal sa specifikacijom nastalih dugova po pojedinim ministarstvima, da poveća ulaganja u

kapitalne objekte ovisno o mogućnostima gospodarstva.

S obzirom na značenje ceste Zagreb-Split potrebito je osigurati sredstva i za nastavak izgradnje dionice Bosiljevo-Sveti Rok, za koju u Državnom proračunu za 2000. godinu nisu osigurana sredstva, iz drugih kvalitetnih izvora, stoji u Izvješću Odbora.

Članovi Odbora za ratne veterane u raspravi su izrazili razumijevanje za politiku štednje, a samim time i za smanjenje planiranih proračunskih sredstava za skrb o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, a koja je uvjetovana stanjem u gospodarstvu Republike Hrvatske. U vezi sa smanjivanjem troškova izgradnje stanova za invalide i stradalnike Domovinskoga rata iznijet je prijedlog o dodjeli zemljišta u vlasništvu MORH-a za tu namjenu, a što bi troškove značajno smanjilo. Isto tako, naglašena je potreba povećanog nadzora nad izdvajanjem sredstava za stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji, a koja su određena u visini od 2% od uplaćenih obveza za izvedene radove i obavljenе usluge, a propisana su Zakonom.

Osim navedenih, primjedbe su dane i na proračunska sredstva predviđena za zapošljavanje, rad udruga, izdatke za psihosocijalnu pomoć te za ekshumaciju i identifikaciju žrtava rata, koja bi po mišljenju članova Odbora trebala biti veća, te je zauzeto stajalište da Vlada Republike Hrvatske u Prijedlogu Državnog proračuna za 2000. godinu – pripremljenog za drugo čitanje poveća izdatke namijenjene za: ekshumaciju i identifikaciju žrtava rata, nacionalni program zapošljavanja hrvatskih branitelja i udruge branitelja iz Domovinskog rata.

Odbor je predložio da se o Proračunu provede drugo čitanje.

UVODNO IZLAGANJE

Prije početka rasprave, zastupnici jednog i drugog doma predstavnici predlagatelja objasnili su pristup te osnovne smjernice i ciljeve ovogodišnjeg Proračuna. U Županijskom domu učinio je to mr. **Damir Kuštrak**, zamjenik ministra finančija, a u Zastupničkom ministar dr. **Mato Crkvenac**. Da ne ponavljamo, u nastavku donosimo cjelovito izlaganje (uz neznatne lektorsko-redaktorske zahvate) dr. Crkvenca.

Zaokret u ukupnoj ekonomskoj politici

„Hrvatska Vlada i Ministarstvo financija, kao izvršitelj, bili bi znatno zadovoljniji da su mogli pred ovaj visoki Dom doći s drugačijim proračunom nego što jesu.

Međutim, uvjeti u kojima ovaj proračun donosimo i stanje u kojem se nalazi hrvatsko gospodarstvo, i ne samo gospodarstvo nego i ukupno društvo, takvi su da Vlada nije imala izbora, nego naprosto ponuditi proračun koji neće biti naročito popularan, ali koji će otvoriti perspektivu Hrvatskoj.

- Ne želim reći da je sve dosad rađeno u ekonomskim i drugim politikama bilo pogrešno, ali je činjenica da je današnje stanje u hrvatskom gospodarstvu teško i da se ono neće moći rješavati bez oštih zahvata.*

Kad to kažem, ne želim reći da je sve dosad rađeno u ekonomskoj i drugim politikama bilo pogrešno, ali je činjenica da je današnje stanje u hrvatskom gospodarstvu teško i da se ono neće moći rješavati bez oštih zahvata.

Dopustite da u vezi s tim stanjem navedem neke činjenice. Naprsto mi imamo loše stanje u dubini gospodarske strukture našeg gospodarstva, i u realnom i u finansijskom sektoru. Istodobno, loše su i tekuće tendencije. Nažalost, podaci su nepovoljniji od onih s kojima je Vlada izlazila kad je ovom visokom Domu predložila svoj program četverogodišnjeg rada. Otplate inozemnih dugova u ovoj godini iznose više od 6,5 milijardi kuna i više od dvostruko su veće nego prošle godine, što ćemo uspjeti uredno izvesti i za hrvatsku državu vrlo povoljno, zahvaljujući, među ostatim, transakcijama koje smo obavili ovih dana. No, inozemni dug izravno je za proračun ogromno opterećenje.

Drugo, nenamirene obveze proračunskih korisnika iz ranijih razdoblja iznose 9 milijardi 338 milijuna i 500 000 kuna, pri čemu na zdravstvo otpada 3,2 milijarde. Gotovo 20 posto Proračuna je na granici blokade obvezama koje su stvorene ranije. Dalje, samo u 2000. godini, nažalost, dolazi nam na naplatu više od milijardu kuna mjenica koje su izdane u 1999. godini.

Nadalje, najnovije su procjene da je ukupni iznos jamstava oko 18 milijardi kuna, pri čemu najveću prijetnju predstavljaju finansijska jamstva izdana 1999. godine, a veća od 4,6 milijardi.

Ne želim govoriti kada, kako i otkuda je to nastalo, ali je to na prostu činjenica koja se vuče duži niz godina i s kojom smo mi sada sučeljeni. Povrh ovih finansijskih jamstava, tu su znatna činidbena jamstva koja nas, nažalost, također bitno pograđaju.

Sanacija banaka, nažalost duga priča, koja ima svoje korijene djelomično i u procesu privatizacije koja je obavljena u Hrvatskoj, ima svoj nastavak u tome da je hrvatsko gospodarstvo u znatnoj mjeri isisanu kad je sanirano hrvatsko bankarstvo. Tu je, naravno, učinjen napredak u sanaciji hrvatskog bankarstva, ali su još uvijek znatni problemi s kojima se susrećemo i znatne obveze koje država treba izvršiti u odnosu na banke.

Znatni su i problemi u vezi s pojedinim infrastrukturnim objektima koji su u velikom broju započeti i u gradnji, pri čemu su neki ugovori vrlo nepovoljni. Sve su to na prostu činjenice koje su u izravnoj vezi s ovim državnim proračunom.

Dopustite da ukažem na to da nije problem samo u tome što je stanje teško i što se neki problemi u našem gospodarstvu duže vuku; oni su nastajali u uvjetima koji su bili teški, koji su bili i ratni i tako dalje, što nema potrebe posebno obrazlagati, ali koji su naprosto tu. Povrh tih starijih, tu su i tekući problemi.

Dopustite mi reći da društveni bruto proizvod pada već duže od 6 kvartala. Osobito bih vas upoz-

rio na činjenicu da je stopa nezaposlenosti dosegla rekordnih 21,3 posto i premašila 531 tisuću nezaposlenih. Teška je činjenica da je već u prva dva mjeseca 2000. godine, nažalost, nezaposlenost narasla toliko koliko se predviđalo za cijelu 2000. godinu.

Naravno, sučeljeni smo s teškoćama koje glase da je devedesetih godina u mirovinskom osiguranju bilo nešto više od 430.000 korisnika, a da ih je sada više od milijun. Suočeni smo s velikim problemom nelikvidnosti koji su, mjereni samo pokazateljima neizvršenih obveza, od prošle godine narasli sa 14,5 posto na 28 posto.

Suočeni smo s činjenicom da je domaća proizvodnja uglavnom, nažalost, orientirana na usko domaće tržište, na području ekonomskih odnosa s inozemstvom imamo i pad izvoza i pad uvoza – što je donekle dobro za tekuću bilancu plaćanja odnosno račun tekućih transakcija, ali je za ukupno gospodarstvo vrlo loše. Krediti i stanovništvo i gospodarstvu su u padu, sve teže se dolazi do kapitala koji bi mogao osiguravati barem tekuće poslovanje, kamatne stope, kao što znadete, su do 16 posto. Plaća su, nažalost, niske, ali njihov rast više nije moguć jer mi na prostu trošimo više nego što bismo to mogli s obzirom na svoju ekonomsku snagu.

Dopustite mi i slijedeće upozorenje s kojim bih molio da se svakako sučeli ovaj sabor: cijene su u siječnju porasle – kod troškova života 4,6 posto (u prosincu 4,4 posto); a proizvođačke 7,6 posto (u prosincu 5,9 posto). Svaki ekonomski znalac zna da je u Hrvatskoj trenutno jak pritisak po svim trima osnovama po kojima se generira inflacija: i po osnovi troškova, i po osnovi potražne inflacije, i po osnovi strukturne inflacije. Ova Vlada je odlučila to suzbiti; suočiti se s tim problemom i ubuduće osigurati stabilno kretanje cijena. No, prema podacima za siječanj tu dolazi do naprezanja i u osiguranju te stabilnosti bit će potrebni dodatni veliki napor, koji svakako pritišće i na državni proračun.

Napomenut ću još i to da je stanje u poduzećima vrlo teško, na prostu imate gradove i mjesta koja su imala po tridesetak snažnih poduzeća, a u kojima sada jedno ili dva normalno – ako uopće – funkcioniraju.

Mi smo bez proizvoda sposobnih za izvoz, mi smo bez kritične mase koja bi oblikovala proizvode za izvoz. Nažalost, mi smo – mi to moramo ovdje reći – i sa stajališta podataka koji se odnose na proteklo razdoblje, ali i sa stajališta tekućih tendencija, u svojevrsnoj strukturnoj krizi, bez obzira na to koliko sve ono što su bile tendencije u proteklom razdoblju i nije bilo pogrešno i koliko su i ostvarivani određeni rezultati na određenim područjima.

Ovi problemi o kojima govorim ogledaju se i u Proračunu. Proračun Republike Hrvatske je visok, on uzima gotovo polovicu društvenog bruto proizvoda (GDP). Nažalost, sustav oko Državnog proračuna oblikovan je tako da globalno konstrukcijski generira gubitke u Državnom proračunu i narastanje tih državnih rashoda. Istodobno Državni proračun se postupno sve više izjednačava s izvanproračunskim fondovima; u 1999. godini državni proračun je uzeo 24,7 milijardi a izvanproračunski fondovi 24,6 milijardi kuna.

Sve su to teškoće koje nas dovode u ozbiljne dileme.

Dopustite, dame i gospodo, u ovom visokom Domu, da vas suočim s tim nedoumicama. Uz ovakve probleme mi imamo tri mogućnosti: Jedna je, nastaviti na neki način dosadašnju politiku pokušavajući održavati ekonomsku stabilnost, ali se istodobno prilagođavati problemima bez mogućnosti da ih otkrijemo i rješavamo. To znači postupno sanirati neka poduzeća, davati plaće poduzećima i nastaviti politiku održive ekonomске stabilnosti i stanovitog socijalnog mira koji se kupuje na taj način. Tu varijantu, nažalost, više nemamo šanse nastaviti. Državni proračun više ne može izgledati kao ranijih godina jer smo probili granice mogućnosti realne ekonomije Hrvatske.

Druga je mogućnost dopustiti da krene proizvodnja i zapošljavanje i da to podupiremo. Nažalost, to nije moguće politikom agregatne potražnje i stanovitom konjunkturom koja bi se razvila (zatu varijantu zalažu se neki ekonomisti, pozivajući se na postvashingtonski konsenzus) jer bi to značilo dvoje: proboj inflacije koju ne bismo mogli kontrolirati, te daljnje visoko zaduživanje koje ne bismo mogli prihvati niti podnijeti.

Prema tome, dame i gospodo, nama je ostala u prijedlogu ovog proračuna jedina mogućnost, a ona je u okviru politike koju je Vlada predložila za naredne četiri godine. Ta je mogućnost zadržati ekonomsku stabilnost i voditi takvu ekonomsku politiku, ali istodobno stvarati uvjete da se dinamizira gospodarska aktivnost – osobito zapošljavanje, proizvodnja i izvoz. No, takvo opredjeljenje onda zahtijeva sasvim konkretna rješenja na pojedinim područjima ekonomске politike. Nama mora biti cilj hrvatski proizvod za svjetsko tržište, ali to onda znači pokrenuti zdravu ekonomiju, internacionalizirati i realni i novčani sektor i biti konkurentan u odnosu na druge – dakle uložiti veliki trud i odricanje da se unaprijedi ekonomija i njezina efikasnost, da bi se istodobno zadržala njezina stabilnost. Pritom, dopustite da kažem svima u ovoj našoj državi, da takve rezultate nije moguće polučiti brzo. Takve zadaće nije moguće ostvariti nikakvim čarobiranjem; riječ je o teškom radu koji je potreban da bi se u ovakvim uvjetima ostvarile te promjene.

Cilj je Vlade – i ovaj državni proračun koncipiran je u tom pravcu – u 2000. godini zaustaviti pad proizvodnje, zapravo zadržati proizvodnju i pokrenuti njezin određeni rast, zaustaviti daljnji rast nezaposlenosti, zadržati i osigurati ekonomsku stabilnost što znači stvoriti preduvjete da bismo u narednim godinama mogli polučiti življvu ekonomsku ekspanziju.

U tim okvirima mi predlažemo Državni proračun koji je zapravo rezultat kombinacija triju mjera ekonomске politike: s jedne strane

ne to su mjere koje su naglašeno tržišno orientirane (neki bi čak rekli ova socijaldemokratska, i socijalno liberalna, i tako dalje, Vlada predlaže konzervativni proračun i mjere ekonomske politike; nažalost, mi činimo jednu kombinaciju koju jedinomožemo, a to je da uz istodobno otvaranje i djelovanje tržišta mora postojati određeni svjesni utjecaj i koordinacija kojom će se intervencionistički na određenim područjima utjecati na strukturne promjene).

• Cilj je Vlade – i ovaj državni proračun koncipiran je u tom pravcu – u 2000. godini zaustaviti pad proizvodnje, zapravo zadržati proizvodnju i pokrenuti njezin određeni rast, zaustaviti daljnji rast nezaposlenosti, zadržati i osigurati ekonomsku stabilnost što znači stvoriti preduvjete da bismo u narednim godinama mogli polučiti življvu ekonomsku ekspanzi.

Druga je kombinacija – mi polazimo od toga da valja dati nove sadržaje onom postojećem u hrvatskom gospodarstvu, što je dobro u dosadašnjoj politici ali su istodobno na određenim područjima potrebni oštiri rezovi da bi se stvari u cjelini mijenjale nabolje.

I konačno, iza ovakvog proračuna stoje s jedne strane hitne mjere koje će uslijediti, a odnose se na uklanjanje fiskalne neravnoteže radi osiguranja finansijske stabilnosti i pozitivnog poduzetničkog ozračja. S druge strane, tu su dugoročnije strukturne mjere koje se odnose na restrukturiranje gospodarstva, podizanje efikasnosti, efikasno korištenje resursa, manji i efikasniji javni sektor, veća konkurenčnost i oslonac na izvoz i povezivanje sa svijetom. U takvom kontekstu predložen je Državni proračun koji imate pred sobom. On je dio te i takve politike nastale u

ovakvim uvjetima u kakvima jesmo. Predložili smo Državni proračun čiji su rashodi 48,3 milijarde kuna, što je za 1,2 posto nominalno manje nego u prošloj godini. Istodobno, predložili smo da se 3,6 milijardi iz tog proračuna osigura za podmirivanje dugova iz ranijih razdoblja. Netko će reći – to nije naročito veliko smanjenje, netko će reći, ovaj proračun je drastično zahvaćanje i drastična restrikcija, prije svega u i udonosu na prava i u odnosu na mogućnosti, jer dopustite, – 1,2 posto se odnosi na tri kvartala, a da su 4 kvartala to bi ograničenje bilo veće. To je nominalni pad. Povrh toga mi imamo situaciju u kojoj ćemo ostvariti određeni gospodarski rast ovim budžetom između 2,5 i 3 posto, a ima li se u vidu prosječna inflacija oko 4 posto ili nešto više, koju predviđamo ove godine, dolazimo do realnog pada ovogodišnjeg budžeta za 9-10 posto u odnosu na prošlu godinu. Ako tome dodate da iz ovog budžeta isplaćujemo 3,6 milijardi kuna dugova (što je 7,5 posto ovog proračuna) onda netko može reći, da je to prevelika restrikcija jer Proračun zapravo tekuću potrošnju reducira za gotovo 17 posto.

Ja neću ulaziti u te račune, moguće su i druge kombinacije, ali sigurno je da ovaj proračun znači smanjenje opterećenja hrvatskom gospodarstvu i početak je dugoročnijeg pada udjela državne potrošnje u društvenom proizvodu Hrvatske.

U prošloj godini udio Proračuna u GDP-u iznosio je 49,11 posto, dok u konsolidiranom Državnom proračunu koji imate pred sobom za ovu godinu, taj je udio 48,51 posto ili 0,6 posto manje. Striktne državne potrebe su, pak, prošle godine u državnom proračunu imale udio od 34,12 posto, a ove godine 31,81 posto. Mi, dakle, smanjujemo udio uže državne potrošnje u društvenom bruto proizvodu Hrvatske za 2,3 strukturne poena.

Ovih smo dana obišli ključne najjače finansijske i gospodarske

centre u Europi i realizirali projekt koji nam puno pomaže, te dobili potvrdu da nije bilo nikad ni u jednoj državi zahvata koji bi za ovliko rušio udio državne potrošnje u društvenom proizvodu.

Prema tome, riječ je o naporu koji je u ovom državnom proračunu svakako vidljiv i u potpunosti je sukladan ukupnoj ekonomskoj politici Vlade.

• **Najveće je smanjenje na stavkama Ministarstva obrane, zatim policije, klasične države i kapitalnih izdataka. Ti su rashodi znatno smanjeni i dovedeni do ruba granica u kojima te djelatnosti mogu funkcionirati, a sve u uvjetima koji su proizašli iz globalne ekonomiske analize koja pokazuje da, ako ne smanjimo državno opterećenje, nemamo šanse promijeniti trendove u ukupnoj ekonomskoj i razvojnoj politici i u situaciji koju imamo u gospodarstvu Hrvatske.**

Povrh smanjenja državnog proračuna, povrh podmirivanja 3,6 milijardi kuna dugova iz njega, tako smanjenog, mi u Državnom proračunu ipak u nekim djelatnostima ostvarujemo značajan rast, kao primjerice: u znanosti, prosvjeti, kulturi, zdravstvu, poljoprivredi, pravosuđu, socijalnoj skrbi - i to u veličini koja nije zanemariva. Taj rast jasno pokazuje da se radi i o balansiranju unutar državnog proračuna, koje vodi računa o socijalnim elementima i socijalnoj komponenti.

Najveće je smanjenje na stavkama Ministarstva obrane, zatim policije, klasične države i kapitalnih izdataka. Ti su rashodi znatno smanjeni i dovedeni do ruba granica u kojima te djelatnosti mogu funkcionirati, a sve u uvjetima koji su proizašli iz globalne ekonomiske analize koja pokazuje da,

ako ne smanjimo državno opterećenje, nemamo šanse promijeniti trendove u ukupnoj ekonomskoj i razvojnoj politici i u situaciji koju imamo u gospodarstvu Hrvatske.

Povrh toga što je državni proračun manji i što je on uključio knjigu dugova u iznosu od 3,6 milijardi kuna, on ima još dvije važne značajke pa dopustite da vas upozorim na njih. Prva je da ćemo ove godine aktivirati državnu riznicu, koja će omogućiti potpunu kontrolu Parlamenta i Vlade nad svim primicima i izdacima. Na tome se duže radi, ali to će odlučno ove godine biti stavljen u funkciju. I drugo, mi već ove godine dajemo naznake fiskalne politike za tri godine, a zapravo ćemo vam u ranu jesen, predlažući proračun za 2001. godinu, predložiti okvire proračuna i za iduće dvije godine, tako da uvijek imamo trogodišnje razdoblje kojim se bavimo i koje zahvaća državni proračun.

To daje veliku sigurnost poduzetnicima i značajnu informaciju o tome što ih čeka u pogledu finansijske politike u narednim godinama, ali to daje i mogućnost manevra državi da dio troškova ako ih učini ove godine ili eventualno negdje probije propisane veličine, zna da iduće godine mora platiti, što sve skupa navodi na disciplinu, racionalnost i poticanje poduzetničkog ozračja koje je u vezi s tim prijeko potrebno.

Uz takvu rashodnu stranu, mi prihodnu stranu ove godine mijenjamo izmjenama poreznih zakona. Kao što znate (bilo je o tome rasprave na odborima) mi ćemo još tijekom pripreme ovog proračuna doći s prijedlogom izmjena i dopuna Zakona o porezu na dohodak, pri čemu će se povećati porezni iznos koji se odbija od osnovice za oporezivanje sa 1000 na 1200 kuna, zatim tijekom narednih mjeseci (već u 4. mjesecu) dolazimo i s drugim promjenama koje će se odnositi na oporezivanje stanovništva, a i na znatno stimuliranje ulaganja u gospodarstvo. Oslobodit ćemo od poreza svu dobit zadržanu u poduzećima. To znači sve ono što

poduzeća ne isplate kao dividenu i što ostaje kod njih; nećemo čak uvjetovati da to bude reinvestirano (reinvestirati je širok pojam, a dobro je da bude zadržano i za tekuću likvidnost i drugo) što će omogućiti znatno rasterećenje i poticanje gospodarskih aktivnosti. U ovoj godini predložit ćemo i izmjene Zakona o PDV-u i smanjiti njegovu stopu, s tim da bi se to primjenjivalo od početka iduće godine. Naravno, mijenjat će se i Zakon o lokalnoj upravi i samoupravi, u dijelu koji se odnosi na budžet jer će doći do određenih preraspodjela.

Nadalje, tijekom ove godine slijedi iz Vlade jači zahvat u cjelini u područje onoga što zovemo prijekom potrebotom decentralizacijom i učinkovitom lokalnom upravom i samoupravom, što se još ne vidi dovoljno u državnom proračunu.

U vezi s plaćama, dopustite da kažem to da znamo da građani Hrvatske nisu samo deklarativno, nego i stvarno spremni da u ovoj godini podnesu stanovitu žrtvu ako je ona uvjet ostvarenja napretka. Predložili smo da masa sredstava za plaće ove godine ne raste 14 posto kao što bi inače rasla predodređena porastom u prosincu i ranijim mjesecima, nego 9 posto. To je 5 posto manje, ali promjene koje nudimo u oporezivanju dohotka, omogućit će da prosječno neto primanje onoga tko primanje ostvaruje iz državnog proračuna bude manje svega 1,6 - 2,1 posto.

Kao što je već rečeno, radi se o dvije ili tri kutije »marlboro« smanjenja neto plaće, koje se traži od korisnika državnog proračuna. Nailazimo na konstruktivan stav sindikata u pogledu prijedloga, pri čemu je jasno da je Vlada spremna postaviti i pitanje plaće u onim poduzećima u kojima je ona većinski vlasnik, tj. svojim nadzornim odborima narediti da također vode računa o takvom kretanju plaće.

Česta je primjedba da ovaj proračun nije dovoljno razvojan. Naznačit ću samo neke momente. Ovaj proračun, otplaćujući dobar dio dugova iz prošlog razdoblja,

stvara uvjete za rješavanje problema nelikvidnosti, te povlači niz drugih poteza koji će iza njega uslijediti i značiti konkretizaciju mjera ukupne Vladine politike. Riječ je o restrukturiranju, koje će uslijediti u poduzećima, ali i o izravnim ulaganjima iz Proračuna: 350 milijuna kuna u Hrvatsku banku za obnovu i razvitak, 360 milijuna za poticanje i rješavanje problema u brodogradnji, pri čemu otvaramo probleme u brodogradnji (preko njih Hrvatska ne može više prelaziti jer su oni preveliki a da se ne bi ušlo u njihovo korjenito rješavanje). Dalje, vrlo je interesantan razvojni moment i to da ovaj proračun nudi 120 milijuna kuna kao interventna, i to samo inicijalna sredstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo. Subvencije u poljoprivredi su povećane za milijardu 387 milijuna, plus 73 milijuna kuna za Fond za razvitak poljoprivrede. Turizam i poduzeća u turizmu također su poduprti, i to s kompenzacijom za PDV, i sa zračnim i autobusnim prijevozom, te na druge načine (primjerice trajektnim linijama, gdje se subvencionira 204 milijuna kuna itd.).

Pokrećemo i novi projekt koji se odnosi na otočku infrastruktuру u iznosu od 50 milijuna.

Kapitalni prihodi u ovom državnom proračunu su 8,2 milijarde kuna. Može biti prigovora da se troši nešto što se više idućih godina neće moći prodavati. Dopustite, uz kapitalne prihode koje ovdje ostvarujemo od 8,2 milijarde, mi imamo i kapitalna ulaganja kroz ovaj proračun koja iznose 5,2 milijarde, pri čemu podmirujemo i dugove od 3,6 milijardi kuna. Prema tome, Proračun sadrži nastojanje da se tekući prihodi u što većoj mjeri koriste za tekuće rashode, iako to nije moguće apsolutno i u potpunosti. Iznos od 5,2 milijarde za kapitalna ulaganja nije mali. Time osiguravamo nastavak rada na relaciji tunel Sv. Rok - Maslenica: osigurava se održavanje tunela Sveti Rok; nastavlja se cesta Bregana - Jankomir, Zagreb - Lipovac; Zagreb - Macelj; Zagreb - Goričan;

Rijeka - Zagreb, koji je najbolji koncesijski projekt i ide normalno, u najboljem redu.

Kolege iz Ministarstva javnih radova su obavili dobar posao ovih dana i mi imamo otvorene pregovore s Bechtelom za relaciju Bosiljevo - Sveti Rok, zatim je 100 milijuna eura donacija za nastavak radova na cesti Zagreb - Goričan, koji se osiguravaju iz inozemstva; osigurano je 35 milijuna eura također za prugu Ploče - Beli Manastir. Sve su to kapitalna ulaganja koja, i ovako restriktivan Proračun, ipak sa-drži.

Proračun rješava i problem osigurane štednje ovih štedišta koji su imali depozite u propalim bankama. Riječ je o 2,4 milijarde kuna, pri čemu je mehanizam sljedeći: ti štedište imaju pravo prenijeti svoje depozite u banke koje će biti izabrane, a 1/5 tog ukupnog svog depozita mogu podići već u prvoj godini. Oni bivaju osigurani za čitav iznos svog depozita, banke dobivaju određeno osiguranje od države i te štedište od danas mogu biti sigurni u svoje štedne uloge koje su imali u bankama koje su bile u bankrotu, odnosno »posrnule«.

Ovogodišnji Državni proračun znači odlučan početak realizacije politike hrvatske Vlade; on omogućuje fiskalno uravnoteženje u državi, uz istodobno finansijsko stabiliziranje, on pridonosi povjerenju u banke; on ide u daljnje osiguravanje banaka; on bitno pridonosi rješenju problema aktivnosti jer plaća stare dugove, čime pokrećemo čitav projekt smanjenja problema nelikvidnosti. Proračun je početak procesa koji će značiti proces u različitim modelima restrukturiranja hrvatskih poduzeća (predstečaj, uzstečaj ili na neki drugi način), ali to znači da mi ulazimo u proces u kojem ćemo odlučno, na ekonomskoj osnovi, ako treba jedno poduzeće i odvesti u stečaj, ali istodobno revitalizirati tri, koja će moći zaposliti ljudi iz ovog jednog koje je eventualno zatvoreno jer nema nikakvu tržišnu perspektivu. To je daleko bolje nego da sva četiri budu totalni invalidi

kao što je to situacija bila do sada. Mi ovime zapravo pružamo osnovu za jednu gospodarsku strategiju koja će biti izrađena ove godine, a koja će na duži rok trasirati viziju hrvatskog razvijatka i nakon ove tri-četiri godine na koje se odnosi ovaj program.

Riječ je, nadalje, i o tome da ovaj program i ovu politiku slijedi jača inozemna podrška, koja je prijeko potrebna, a koja će svakako doći i već dolazi.

Osobito bili naglasio i da je ovo dio politike koja će značiti potpuno funkcioniranje pravne države. U našem Ministarstvu pravosuđa i na drugim razinama već su započete brojne aktivnosti koje će smanjivati papirologiju, omogućiti poslovnim ljudima uspješnije poslovanje, učiniti sudove efikasnijima, djelovati antikorupcijski.

- Državni proračun ima i elemente razvijatka, ima i elemente socijalnog u sebi, ima i elemente odričanja, ali on je prije svega državni proračun zaokreta u ukupnoj ekonomskoj politici i u pravcu održanja stabilnosti, i u pravcu stvaranja uvjeta za uspješniji i dugoročniji razvitak.

Sve to značit će i snažnu borbu protiv sive ekonomije i sve to skupu, naravno, može voditi i ukupnoj ekonomskoj stabilnosti, u uvjetima koji će dinamizirati gospodarski rast i omogućiti brzi razvitak, ali i u uvjetima koji će rješavati socijalne probleme ove države. Zapravo bi pristupiti na taj način ovom proračunu, značilo reći da je ovo državni proračun koji ima i elemente razvijatka, ima i elemente socijalnog u sebi, ima i elemente odričanja, ali on je prije svega državni proračun zaokreta u ukupnoj ekonomskoj politici i u pravcu održanja stabilnosti, i u pravcu stvaranja uvjeta za uspješniji i dugoročniji razvitak" - rekao je na kraju uvodnog izlaganja g. Crkvenac.

RASPRAVA

Predložene proračunske stavke zastupnicima ovog Doma detaljnije je obrazložio mr. **Damir Kuštrak**, zamjenik ministra finansija, nakon čega ih je **Stjepan Marić**, predsjednik Odbora za gospodarstvo i finansije, izvjestio o stajalištima toga rada tijela.

Proračun u funkciji gospodarstva

Mr. **Ankica Mamić**, glasnogovornica Kluba zastupnika LS-a, najavila da će njeni stranački kolege podržati predloženi proračun, uvažavajući okolnost da ga je trebalo koncipirati u relativno kratkom roku, te su neki elementi bili određeni odlukom o privremenom financiranju javnih izdataka za prva tri mjeseca ove godine. U nastavku je iznijela njihove primjedbe i zahtjeve. Smatraju, među ostalim, da Ministarstvo finansija, koje u Proračunu sudjeluje sa čak 31 posto, ne bi smjelo preuzeti na sebe sve promašaje u politici viševe Vladu (npr. dio probijenih proračunskih troškova) jer se na taj način amnestiraju oni koji su trošili bez pokrića. Po njihovu mišljenju te bi rashode trebalo iskazati kod odgovarajućih ministarstava, uz naznaku kako će se pokriti. Napominju da se zaduživati može samo Vlada, i to jedino u okviru planiranog proračunskog deficitia, a taj dug mora biti transparentan i vremenski raspoređen na duže razdoblje.

• Zaduživati se može samo Vlada, i to jedino u okviru planiranog proračunskog deficitia, a taj dug mora biti transparentan i vremenski raspoređen na duže razdoblje.

Po mišljenju zastupnika LS-a Proračun bi morao biti koncipiran na način da se u prvom redu pomogne gospodarstvu. Ključno je pitanje državne politike - kako riješiti unutarnje dugove što je osnovni preduvjet za privlačenje stranih investitora. Elesovci očekuju da se Vlada uskoro izjasni o tome što misli o stjecaju i kamatnoj politici, zahitijevaju da se u što kraćem roku ispiša opravdanost i zakonitost deviznih klausula kod kredita različite namjene, a zanimi ih i kako Vlada namjerava provesti decentralizaciju.

Osvrnuvši se na pojedine proračunske razdjelje zastupnica je prigovorila da je stavka na kojoj su planirana sredstva za uredski namještaj u Ministarstvu obrane povećana za 55 posto, dok su neopravданo smanjena sredstva za obnovu, znanstvene programe, nije predviđena ni lipa za pomoći kazalištima, galerijama i knjižnicama, itd. Kako reče, puno se priča o Bechtelovoj cesti odnosno trasi Sveti Rok - Split - Dubrovnik, a među kapitalnim ulaganjima uopće nisu predviđena sredstva za rješavanje prometnog čvorista u Karlovcu, što je osnovni preduvjet za uspješnu turističku sezonu. Neshvatljivo je, nadalje, da se predviđa manja potpora civilnim žrtvama rata te smanjuju sredstva za programe obnovanja prirode. Izrazila je bojažan da će se predviđeno smanjenje novca za turističku promidžbu negativno odraziti na poslovanje te građane. S obzirom na neozbiljan pristup rješavanju prešlogodišnjeg duga zdravstva (dobavljači su na

granici izdržljivosti) prognozira skor kolaps tog sektora. Izrazila je nadu da će Vlada, prije pokretanja sanacijskih i stecajnih postupaka, temeljito analizirati stanje gospodarskih subjekata kako bi se utvrdilo tko ima šanse da preživi.

Na kraju je iznijela uvjerenje svojih stranačkih kolega da će se zasigurno morati ići na rebalans Proračuna i to naniže, te njihovu sugestiju Vladi da formira stručnu operativnu skupinu za pomoći gospodarstvu koja bi pripomogla rješavanju navedenih problema.

Po rječima **Petra Novačkog** Klub zastupnika HSS-a će načelno podržati predloženi Proračun jer vjeruje predstavnicima predlagatelja da je gorjana granica koju gospodarstvo može izdržati. Zamjeraju, međutim, Vladi što lani nije napravljen rebalans, odnosno debalans, uskladno mogućnostima i stanju gospodarstva. Posljedica tog propusta - Vlada je tek ušla u predvorje »populuzerne kuće« a iz tjeđna u tjedan otkrivaju se sve veći i veći dugovi koji dijelom moraju biti uklakulirani i u ovom proračunu. Dakako, raspoloživog novca je premalo da bi se zadovoljile potrebe i zahtjevi proračunskih korisnika. Zbog toga Vladi treba dati »lufta« do jeseni da sagleda pravo stanje u gospodarstvu i na temelju toga rebalansom intervenira tamo gdje je to prijeko potrebno.

Prvi put skromnija javna potrošnja

• Država se više ne treba tretirati kao mjesto troška, budući da su predložena smanjenja javnih izdataka i porezna rasterećenja u funkciji poticanja razvoja gospodarstva.

Prvi put nakon niza proračuna koji su se iz godine u godinu povećavali predložen je dokument koji nastoji smanjiti javnu potrošnju i prilagoditi je finansijskim mogućnostima, naglasio je **Ratko Marićić**, govoreći u ime Kluba zastupnika SDP-a. Predlagatelj je, doduše, zamislio smanjenje od 17 posto, ali objektivne okolnosti (dugovi i golemi problemi u gospodarstvu) to ne dozvoljavaju. Pozitivno je, međutim, da se država više ne tretira samo kao mjesto troška, budući da su predložena smanjenja javnih izdataka i porezna rasterećenja u funkciji poticanja razvoja gospodarstva. Novina je i to da se ni kultura, prosvjeta, sport i znanost više ne tretiraju kao trošak nego kao dobra investicija za budućnost.

Po rječima zastupnika financiranje izdataka u skladu je s gospodarskom snagom države te proklamiranoj politikom političkih snaga koje su na izborima dobile povjerenje naroda. Zbog toga će Klub zastupnika SDP-a podržati predloženi Proračun. Izrazio je uvjerenje da će se ostvariti osnovni cilj predlagatelja - ne samo zaustaviti pad nego i potaknuti razvoj gospodarstva.

• Iako smo bili svjesni toga da nema stvarnih promjena bez odricanja, ne možemo prihvati da se ova godina pretvori u godinu naricanja.

Po rječima mr. **Miroslava Rožića** zastupnici HSP-a i Kršćanski demokrati Medimurja drže da se karakter proračuna nije promjenio u odnosu na prethodne, samo su novi izvršitelji. Naime, nema ni spomena o smanjenju poreza, napose PDV-a ili poticanju razvoja, a ne može se govoriti ni o so-

IZJAŠNJAVAĆE O AMANDMANIMA

Prioriteti – socijala, obnova, vratčanje prognanika

Uvodno je izlagao ministar financija dr. **Mato Crkvenac** upoznавао zastupnike s načinom rada. Na sjednici se nalaze svi članovi Vlade koji će braniti svoje koji se tču podnijetih amandmana koji su u dobroj mjeri i uvaženi, a za one koji nisu biti čvremena tijekom godine, rekao je ministar Crkvenac.

Prije nego se prešlo na izjašnjavanje o samim traženjima, ministar je informirao o podacima vezanim uz broj podnijetih amandmana. Pristiglo je 432 amandmana, ali se brojka može svesti na pedesetak, rekao je, te se razmatrajući ih nastojalo zadržati u okviru zadanog proračuna u iznosu 48,3 milijardi kuna. Mada je svojim amandmanima, objasnio je, obuhvatila veći broj amandmana zastupnika, čime je zapravo izvršila preraspodjelu unutar proračuna, time je, smatra ministar, Vlada bitno pridonijela unapređenju proračuna.

U raspravi je bilo traženja da se završe započeta ulaganja, to je bio sadržaj većine amandmana, na što je ministar odgovorio da se vodilo računa o stupnju završenosti određenih poslova, te da će se svakako završiti oni objekti koji su završeni 90 posto, a ostalima će se pristupiti prema procjeni potrebe.

Ministar je objasnio da je pri uvažavanju amandmanskih traženja poštivan socijalni princip, te problem obnove i vratčanja prognanika, ali ne povećavanjem sredstava nego planiranjem niza aktivnosti, sve do pripreme Donatorske konferencije nakon koje će se, očekuje, učiniti više nego prošle godine.

Po rječima ministra, našlo se rješenje za traženja koja su se odnosila na funkcioniranje jedinica lokalne uprave i samouprave. Naime, u Vladi je osigurano 30 milijuna kuna koja će time intervenirati u onim jedinicama u kojima ima teškoća. Dodao je da se izmjenama Zakona o financiranju lokalne uprave i samouprave osigurava općinama i gradovima povećanje prihoda, izmjenama poreza na dohodak. Što se tiče jedinica lokalne uprave i samouprave otvorit će im se i druge mogućnosti, rekao je ministar - od omogućavanja da dođu do vlastitih sredstava i jačanja decentralizacije.

Nakon ovih bitnih napomena, ministar je prešao na pojedinačno izjašnjavanje o amandmanima. Prvo na tablicu pregleda amandmana na prijedlog državnog proračuna za 2000. godinu (druga je tablica Pregleda amandmana na prijedlog kapitalnih ulaganja i kapitalnih projekata s pripadnim tekućim izdacima za 2000. godinu).

Već pri prihvatanju prvog amandmana s tabele (na traženje Odbora za ljudska prava i prava načionalnih manjina povećava se traženi iznos Ureda za nacionalne manjine) ministar je upozorio zastupnike da će i sami vidjeti da su u nekim slučajevima njihovi amandmani već djelomično prihvaćeni.

Amandman dr. **Jure Njavre** - osigurati sredstva (500 tisuća kuna) za rad Komisije za zatočene i nestale umjesto planiranih 214 tisuća, Vlada je odbila, s čime zastupnik nije bio zadovoljan pa je tražio da se glasuje. Amandman ni tada nije prošao.

Za lokalnu upravu i samoupravu druge mogućnosti

Amandman zastupnika dr. **Ivića Pašalića** da se povećaju izdaci za zastupanje pred međunarodnim sudovima (55 milijuna 450 tisuća), Vlada je odbila uz napomenu da je za istu vrstu osigurala 12 milijuna 176 tisuća 256 kuna. Traženi iznos dr. **Ivića Pašalića** opravdao je zastupanjima pred Međunarodnim sudom za generala Blaškića te desetak hrvatskih državljanima, a slijedi, upozorio je, i tužba protiv Jugoslavije za genocid nad Hrvatskom, za što također treba imati osigurana sredstva.

Vlada je procijenila da će ove godine biti potrebna manja sredstva, rekao je ministar, aako se

cijalom proračunu (sva ta predizborna obećanja bačena su u smjeće zajedno s predizbornim plakatima). Iako smo bili svjesni toga da nema stvarnih promjena bez odricanja, ne možemo prihvati da se ova godina pretvori u godinu naricanja, kaže zastupnik. To je i dalje vatrogasnji proračun, u prvom redu zbog toga što Vlada nema razvojnu strategiju, kao što je nije imala ni ova prethodna. Po njegovu mišljenju nije uvjerljivo obrazloženje nove Vlade da je zatećena brojnim kreditima, jamstvima, itd. te da nije imala uvid u sve stavke trošenja proračunskog novca. Problem je u tome što je nova vlast obećala puno toga čega se braći sjećaju i to se ne može sakriti ovim Proračunom. Na kraju je najavio da će njegovi stranački kolege glasovati protiv ovog dokumenta, izrazivši nadu da će kroz koju godinu ipak uspijeti proniknuti u to kakva je razvojna strategija ove zemlje (to je bila najstrože čuvana tajna proteklih 9 godina).

Ni Stjepan Marić (HSS) ne smatra uvjerljivim da nova Vlada nije znala za dugove države i garancije koje je dala bivša Vlada. Podsetio je na to da su predstavnici Ministarstva financija, prilikom rasprave o izvršenju Proračuna za 1997. i 1998. dođuše, tvrdili da država redovno ispunjava sve svoje obvezе, no sada se pokazalo da nije tako.

Predloženo u raskoraku s predizbornim obećanjima

Miroslav Prpić izjavio je da Klub zastupnika HDZ-a neće podržati Prijedlog proračuna jer nije u skladu s predizbornim obećanjima stranaka šestorice čija ga je Vlada sačinila. Primjerice, dužnosničke plaće nisu smanjene onoliko koliko je najavljivano, umjesto smanjenja izdataka za administraciju povećava se broj ministarstava, otpuštaju se dosadašnji radnici i zamjenjuju podobnjima, itd. Unatoč tvrdnji da neće financirati hrvatsku vojnu komponentu u vojski Federacije BiH, pobedička koalicija po diktatu Amerikanaca, kao što je to činila i HDZ-ovska vlast, pristaje financirati Hrvatsko vijeće obrane i te troškove ugraduje u Proračun. Protiv toga nemamo ništa, ali imamo protiv odnosa koji razdiru jedinstvo hrvatskog naroda i besramnih izbornih neistina, napominje zastupnik. Osim toga, u Proračunu ne samo da se ne planira osiguranje povećanje plaća nego se previda nijihova stagnacija i smanjenje primanja djelatnika koji se financiraju iz tog izvora. Po rječima zastupnika predizborna obećanja šestorice o krešanju troškova za luksuz pretvorila su se nakon izbora u pravu lakridju - krišom se koriste luksuzni automobili, useljavaju prostori u kojima je imala sjedište HDZ-ovska vlast, prodaju se jedni da bi se kupili drugi avioni, itd. Sve se to čini da bi se sakrile izborne neistine kojima je bezčito difamirana dosadašnja vlast u državi, tvrdi zastupnik.

U nastavku je ustvrdio da su uoči izbora pojedini zastupnici, tada oporbene, šestorice podnosi u Sabor zakonske projekte o poboljšanju statusa invalida i ostalih stradalnika Domovinskog rata koje je HDZ, jer su bili nerealni, morao odbiti, gubeći na taj način glasove tog dijela građanstva. Sada se, međutim, proračunska sredstva za tu namjenu smanjuju za 9 posto, a drastično se smanjuju i sredstva namijenjena obnovi. Po rječima zastupnika tijekom predizborne godine stranke šestorice huškale su seljake na prosvjede. Oni su blokadom puteva turističkoj sezoni i prijetnjama da će dovesti pšenici na Markov trg iznudili višu cijenu pšenice i veće subvencije. Naime, da bi izbjegla veće štete HDZ-ovska Vlada je povisila cijenu pšenice daleko iznad one na svjetskom tržištu, a danas se viškovi tog proizvoda prodaju po niskoj cijeni, što izravno vodi u gubitak. Dakako, za to se krivi dosadašnja vlast.

- U predizbirnoj kampanji umirovljenicima je obećano povećanje mirovina i povrat duga, a danas nova vlast traži socijalni mir u trajanju četverogodišnjeg mandata.

Nadalje, u predizbirnoj kampanji umirovljenicima je obećavano povećanje mirovina i povrat duga, a danas nova vlast traži socijalni mir u trajanju četverogodišnjeg mandata. Osim toga, šestorka je u predizbirnoj godini prisilila HDZ-ovsku vlast da donese zakon o plaćanju dječeg doplatka djeci nezaposlenim i seljaka čiju primjenu sada odgada zbog nedostatka novca tvrdeći da im je to kukačiće jaje podmetnuo HDZ, negodovao je zastupnik. Ustvrdio je također, da su stranke šestorike svoj socijalni program gradile na difamaciju pretvorbe koja je, navodno, pokrala narod i dovela do velike nezaposlenosti, i dr. a u predloženom proračunu ne samo da nema obećanih 200 tisuća novih radnih mjestra, nego je u nj ugrađen mehanizam koji će dovesti do isto tolikog broja novozaposlenih.

Po rječima mr. Ankice Mamić metodologija kojom HDZ komentira državni proračun je totalno nakaradna. Obrativši se oporbenim zastupnicima, rekla je: "Ne morate se bojati za našu predizbirnu obćenju, za to nećete vi odgovarati. A o tome u kojoj se mjeri realizirali svoja predizbirna obećanja, najbolje svjedoče rezultati izbora".

Replirajući zastupniku Prpiću Ratko Marićić je napomenuo da se nova vlast nije odrekla vraćanja duga umirovljenicima. Ujedno je izrazio nezadovoljstvo što je HDZ napokon priznao da je napravio dug prema umirovljenicima.

I Petar Novakić bio je, kako reče, iznenaden nivoom rasprave predsjednika Kluba zastupnika HDZ-a te netočnim navodima u njegovu izlaganju. Podsetio ga je na to da je HDZ u predizbirnoj kampanji obćevao raj na zemlji a da su danas mnogi Hrvati goli poput Adama i Eve. U obranu zastupnika Prpića ustao je Ivan Brleković (HDZ) tvrdnjom da zastupnici u načelnoj raspravi o Proračunu mogu iznositi i takva stajališta kakva je iznio predsjednik Kluba zastupnika HDZ-a. Osim toga, šestorica su u predizbirnoj kampanji doista obćevala da će nova vlast vratiti umirovljenicima dug u iznosu 25 ili 30 mirovina (u tome je naročito prednjačila gospođa Željka Antunović, danas potpredsjednica hrvatske Vlade), a sada se govori da će se u roku četiri godine postići dogovor ili konzensus s umirovljenicima o tome da im se u nekom budućem razdoblju taj dug vrati.

Decentralizirati fiskalni sustav

- Predloženi proračun je doista previše sličan prethodnima, ali ne može biti bitno drugačiji u sadašnjem zakonodavnom i gospodarskom okruženju.

Izrazivši zadovoljstvo činjenicom što je opozicija borbena, a ne militava, Žarko Katić (HSLS) je primijetio da su neki članovi HDZ-a očito doživjeli šok nakon izbora 3. siječnja pa odatle vjerojatno i neki naglašci iz govora gospodina Prpića. Govoreći u ime Kluba zastupnika HSLS-a zastupnik je konstatirao da je predloženo proračun doista previše sličan prethodnim, ali da i ne može biti bitno drugačiji u sadašnjem zakonodavnom i gospodarskom okruženju. U obrazloženju tog dokumenta, u dijelu koji govori o ciljevima i mjerama fiskalne politike, Vlada je - kaže - navela 20 načela na kojima će se narednih nekoliko godina voditi gospodarska politika što, među ostalim, podrazumijeva i izmjenu brojnih zakona. Tek kad to bude napravljeno može se očekivati puno drugačiji proračun od predloženog. Osim toga, ovaj proračun doista je bitno ograničen dugovima koji u ovoj državi postoje (neki su objektivne naravi jer su uzrokovani ratom i poraćem i to ne samo u našoj državi) i zbog toga je potrebno određeno vrijeme da se ta situacija sanira. Nema sumnje da će ova godina biti godina stezanja remena jer je to nužno želimo li preživjeti, kaže zastupnik. Po mišljenju haeselosvaca 2000. godina je ključna za hrvatsku državu,

- pokaže potrebnim, sredstva će se iznacići tijekom godine, te amandman nije bio prihvatljiv, kao niti zastupnicima nakon zatraženog glasovanja.

- Amandmane koji se odnose na funkcioniranje lokalne samouprave Vlada također nije mogla prihvati iz razloga koje je ministar spomenuo u svome uvodnom izlaganju. Objasnjenje se ticalo svih amandmana od rednog broja 4. do 32, s Tabele, ali je bilo potrebno pojedinačno izjašnjavaњe. Teklo je ovako - amandman pod brojem 4. je povučen, a zajednički amandman zastupnika Šeks, Šmita i Rončevića, potonji je zastupnik, Berislav Rončević, imao potrebe objasniti. Drži, naime, da Osječko-baranjska županija jedina nije dobila direktnu potporu, a radi se o području od posebne državne skrb u kojoj su zatećeni veliki problemi te je zamolio da se amandmansko traženje (poveća iznos sa 15.078.430,00 kuna na 29.500.000,00 kuna) razmotri još jednom. Ministar dr. Matko Crkvenac je ostao pri obrazloženju danom u uvodu, te se o amandmanu četvorice zastupnika glasovalo, ali nije prošao.

- Naglasak na potrebama Ličko-senjske županije navedenih u amandmanskom traženju stavlja je Nikica Valentij, rekavši da je nastanjenje daleko najstarije pučanstvo, da ima najveći broj bosanskih prognanika, te se planiranim proračunskim sredstvima neće moći zadovoljiti potrebe, i treba ih još jedanput ispitati, inzistirao je pa iako je već čuo obrazloženje ministra inzistirao je da se o njegovu traženju glasuje. Amandman ni nakon toga nije prošao.

- Slijedeći amandman (Koprivničko-križevačkoj županiji povećaju se sredstva tako da iznose 4.293.635,00) pod rednim brojem 7, Stjepan Heneczi (SDP) je povukao prihvatljivi prije dano obrazloženje.

- Isti obrazloženje (i iznos) vrijedilo je za amandman koji su podnijeli dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivica Pašalić, dr. Đuro Njavro i dr. Karmela Caparin, a i nakon inzistiranja na glasovanju, nije prošao.

- Svoje amandmansko traženje (Luka Bebić i Šuica Šuica) dodatno je obrazložila Dubravka Šuica moleći da se preispitaju proračunski iznosi za Dubrovačko-neretvansku županiju, posebno općine oštećene ratnim djelovanjem, a Ston pogoden potresom, tražeći povećanje, umjesto planiranih 1.533.400 županiji da se odredi 3 milijuna, Dubrovniku umjesto 700 tisuća predviđi milijun i 500 tisuća, općini Konavle, umjesto 580 tisuća 2 milijuna, općini Dubrovačko Primorje umjesto 580 tisuća 2 milijuna, općini Župa Dubrovačka, umjesto 348 tisuća dodijeli milijun i 200 tisuća, a općini Ston umjesto 232 tisuće odredi milijun kuna.

- Ministar Crkvenac nije imao dodatnih obrazloženja osim već rečenih, izrazivši uvjerenje da će uspijeti osigurati da sve jedinice normalno funkcioniraju. Nakon toga ni glasovanjem nije podržano ovo amandmansko traženje.

- Predsjedavajući je podsjetio da se obrazloženje ministra odnosi na sve amandmane koji se tiču jedinica lokalne uprave i samouprave a nalaze se pod rednim brojevima od 4 do 32. Ono je vrijedilo i za amandman pod brojem 10. zastupnika Željka Krapljana (HDZ) koji je istakao loše stanje u području od posebne državne skrb (Petrinja, Sisak, Hrv. Kostajnica, Gline, Novska...) i zatražio najveću moguću pomoć. No, ni nakon glasovanja amandman nije prihvaćen. Naredni su amandman zastupnici Darko Šantić, Ivan Štađuhar i Miroslav Furdek, prihvatljivi obrazloženje ministra, povukli, kao i zastupnici Dragutin Vukušić i Viktor Brož. Zastupnik Đuro Dečak (HDZ) povećanje sredstava Virovitičko-podravskoj županiji zatražio je glasovanjem, ali amandman nije prihvaćen.

- Neprihvatljivo za Vladu, traženje u amandmanu Mate Jukić i Ivice Tarfe (povećanje proračunskih sredstava za Splitsko-dalmatinsku županiju (umjesto 557.600 kuna na 2 milijuna petsto tisuća) grad Vrlika (umjesto 1.400 tisuća 2.730 tisuća) i općinu Hrvace (umjesto 812 tisuća 1.600 tisuća) dodatno je obrazložio Mate Jukić time da se grad i općina nalaze na području od posebne državne skrb, te da je županija izdala veliki broj jamstava za komunalnu infrastrukturu i ima najviše gospodarskih problema. Ministar je ostao pri danom obrazloženju, ali niti nakon zatraženog glasovanja amandman nije prihvaćen.

možda najvažnija nakon 1991. Bude li se Vlada držala proklamiranih načela za godinu, dvije razgovarat ćemo u puno ugodnijoj atmosferi jer će hrvatski građani puno bolje živjeti, zaključio je.

U nastavku je apelirao na Vladu da poradi na decentralizaciji fiskalnog sustava jer su općine i gradovi uistinu u teškoj finansijskoj situaciji (unatoč tome u proračunu su smanjeni transferi za tu namjenu). Prijeko je, potrebno, nadalje, preispitati transferne građanima (npr. reviziju invalidinu) ali i poduzećima. Ovo posljednje je neizbjegljivo, želimo li da gospodarstvo stane na zdrave noge. Osvrnuvši se na prihodnju stranu proračuna zastupnik je primijetio da se smanjuju prihodi iz izravnih poreza (porezi na dohodak i na dobit) dok PDV ostaje na istoj razini, a trošarine su u porastu. Predviđa se, također, značajno povećanje prihoda od privatizacije. S tim svezni napominje da su u proteklosti razdoblju zakazala strana ulaganja bez kojih se ne može izvući iz gospodarske krize. To znači da bi Vlada morala poduzeti mjeru za privlačenje stranog kapitala a privatizacija bi morala uzeti većeg maha u turizmu.

Po mišljenju zastupnika HSLS-a u ovom socijalnom trenutku bit će vrlo teško „zagristiti“ u plaće. Smatraju, naime, da najprije treba preispitati sve druge mogućnosti štednje a za takvom mjerom kao što je smanjenje plaće posegnuti tek u krajnjem slučaju. Po njihovu mišljenju predloženi proračun je dobro odvrgnut. U nadi da će se Vlada doista držati obećanja navedenih u obrazloženju ovog dokumenta Klub zastupnika HSLS-a će ga podržati, najavio je zastupnik Katić.

Nema naznaka poreznog rasterećenja

Po ocjeni Zvonimira Puljića (HDZ) ovaj Proračun nije ni razvojni ni socijalni dokument a teško bi ga se moglo nazvati i proračunom štednje, budući da je po opsegu vrlo blizu prošlogodišnjem. Doda li se tom iznosu i suma iz Računa finansiranja, može se govoriti o čak 4,3 posto većem opterećenju za državu. Prigovorio je, nadalje, da u Proračunu nema naznaka poreznog rasterećenja o kojem se govori jedino u obrazloženju i to najavom izmjena zakona o porezu na dohodak i o oporezivanju dobiti te o PDV-u (ove posljednje trebale bi uslijediti tek iduće godine). Pod pretpostavkom da će bruto društveni proizvod ove godine biti 6 posto veći od lanjskog, predloženi iznos proračunskih sredstava iznosi 25,9 posto bruto društvenog proizvoda, napominje zastupnik. Međutim, u proračunskim stavcama ne nalazi razlog za taj optimizam, bez obzira na činjenicu da je u okviru novog Ministarstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo predviđeno 25 posto više sredstava za razvoj tog sektora. Naime, smanjivanje sredstava Ministarstvu gospodarstva za čitavih 84,85 posto u suprotnosti je s onim što su nekadašnji oporbeni zastupnici, a dašnja vlast, predlagali ranije.

• Ovaj Proračun nije ni razvojni ni socijalni dokument, a teško bi ga se moglo nazvati i proračunom štednje, budući da je po opsegu vrlo blizu prošlogodišnjem.

Svoje tvrdnje zastupnik Puljić je konkretizirao na primjeru brodogradnje. Naime, dio sredstava u okviru Ministarstva gospodarstva predviđen je za restrukturiranje odnosno tehnološko i kadrovsko osposobljavanje naših brodogradilišta, a drugi dio za subvencije. Po rječima zastupnika druge države subvencioniraju svoja moderna brodogradilišta da bi poslovalo pozitivno sa 10 do 14 posto, a u nas su predviđene subvencije od svega 5,3 posto za brodove koji će se izvesti. To znači da se unaprijed može predvidjeti gubitak po svakom brodu, krize sa zaostajanjem plaća, dubiozama i dr. Zastupnik se, stoga, zalaže za to da se ta stavka dovede u okvire od 10 do 14 posto (subvencija bi se isplaćivala

onoliko brodova koliko ćemo ih ove godine izvesti). Prigovorio je i da nisu predviđene subvencije za mala brodogradilišta koja su osnovica otočkog gospodarstva. Zahvaljujući tome, a i drastičnom smanjenju lanjskog iznosa za razvoj jadranskih otoka (za 47 posto), kapitalnih ulaganja u vodoopskrbni sustav na otocima, smanjenju sredstava za turističku promidžbu i pripemu turističke sezone, stanovništvo hrvatskih otoka doživjet će ovaj proračun kao ozbiljan korak unatrag, upozorava Puljić.

Najuvjerljiviji dokaz da ovaj proračun nije socijalni je izostanak sredstava za provedbu Zakona o doplatu na djecu koji smo prošlog ljeta donijeli konsenzusom, kaže dalje zastupnik. U ovom dokumentu koji predlagatelj naziva proračunom štednje ružno i disonantno zvuči povećanje od 18,7 posto izdataka predviđenih za uredski namještaj, te povećanje sredstava za prijevozna sredstva za čak 125,5 posto. Nažalost, ne radi se o prijeko potrebnim sredstvima za kupnju i najam protupožarnih zrakoplova koja su izostavljena iz ovog dokumenta. Po njegovu mišljenju potpuno je promašena ideja o uštedama na potporama zajednicama za borbu protiv narkomanije. Isto vrijedi i za transfere županijama koji su smanjeni na 57 posto i to bez kriterija. Naime, dvije županije dobijaju po 141 posto u odnosu na prešlogodišnje iznose a jedna (Splitsko-dalmatinska) svega 25 posto.

Srećka Kljunka (HSS) zanimalo je zbog čega su planirani manji iznosi sredstava za izgradnju, kupnju i adaptaciju kuća za hrvatske ratne vojne invālide te kreditne za njihovo stambeno zbrinjavanje (možda se unaprijed računa s tim da će nakon revizije broj invalida biti manji). Kako reče, podržava amandmanske zahtjeve Odbora za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata da se sredstva za tu namjenu povećaju. U nastavku je zatražio da se u okviru Ministarstva pomorstva, prometa i veza, u Glavi Uprava za ceste, predviđi 15 mln. kuna za rekonstrukciju dijela (60 posto) »Pelješke ceste«. Na kraju je izjavio da bi se mogao složiti s onima koji smatraju da je ovaj proračun vatrogasni. Naime, veliki dio bivših ministara i visokih dužnosnika toliko je »popalo« prošli proračun da su sada potrebne vatrogasne mjere.

Proračun nerealno visok

Nesporno je da postoji dug koji je predlagatelju poslužio kao alibi za ovakav proračun, ali svaka vlastna nasljeđuje dugove, podsjeća mr. Franjo Križanić (HDZ). U prilog tome spomenuo je ranije nasljeđene dugove prema Londonskom i Pariskom klubu od 3,5 mld. dolara, dug od nekoliko milijardi dolara po osnovi stare devizne štednje koja je ostala u Narodnoj banci Jugoslavije, 40 mld. izravnih šteta koja će trebati nadoknadi stradalnicima rata, a postoje i dugovi prema korsinicima državnog proračuna. Međutim, svi ti dugovi nisu ovđe zbrojeni sa navedenim u nekoj drugoj stavci. Po njegovim rječima novoj Vladi je bilo vrlo teško uskladiti heterogene interese proračunskih korsinika i finansijske mogućnosti države jer nije sastavljena od stručnjaka nego od dojčerašnjih zastupnika i političkih lidera koji su, napadajući bivšu vlast, obećavali brda i doline. Zbog toga je i ovaj proračun, kao i prethodni, nerealno visok, tako da gospodarstvo i ova država neće moći izdržati to opterećenje. Oni koji tom dokumentu daju prerogative štednje doista nisu u pravu jer se struktura proračunske potrošnje umnogome promjenila. Naime, prije se iz tekućih prihoda ulagalo i u kapitalne rashode, a sada se iz kapitalnih prihoda podmiruje javna potrošnja, tvrdi zastupnik.

U nastavku je primijetio da je Prijedlog proračuna napravljen u uvjetima nepromijenjenog fiskalnog opterećenja privrede i stanovništva. Vrlo sramežljivo najavljuju se izmjene poreza na dohodak i poreza na dobit te podizanje neoporezivog dohotka građana sa 1000 na 1200 kuna, ali i progresivno oporezivanje, što će vjerojatno ponisiti taj efekt. Namjera predlagatelja da se ne može ocijeniti lošom, ali visina porezne presjece svakako da, kaže zastupnik i zaključuje da nema govora ni o kakvom poreznom rasterećenju građana, pogotovo ima li se u vidu da je smanjenje stope PDV-a tek najavljenio u ovom četverogodišnjem mandatu. Njegova je daljnja zamjera da u predloženom proračunu rastu oni segmenti potrošnje po kojima je Hr-

- Glasovanje o amandmanu (povećanje proračunskih sredstava) za Krapinsko-zagorsku županiju, zatražio je Ivan Jarunjak izrazivši zabrinutost da županija čiji je prihod ispod miličun kuna neće moći funkcionirati, ali amandman (s iznosom od 2.115.200,00 kuna) nije prihvaćen.

Očekuju teškoće u funkcioniranju županija

- Isto je zatražio dr. Juraj Njavro (HDZ) za svoje traženje (povećanje proračunskih sredstava za Vukovarsko-srijensku županiju (16.611.830,00 na 31.800.000,00) grad Vukovar (7 milijuna na 14 milijuna) i grad Illok (sa 12.100.000 kuna na 3 milijuna) što nije smatrao potrebnim objasnjavati, izrazivši iznenadenje - takvim odnosom Vlade prema tom području, ali ni ovaj amandman nije prihvaćen. Nije prihvaćen niti amandman Vesne Škarice-Ožbolt (nezavisni) (za istu županiju, grad Vukovar i općinu Nijemci, s nešto manjim iznosima od prethodnih).

- Za povećanje sredstava Šibensko-kninskoj županiji (na 5.050.000 kuna) još jednom se založio Ivo Baica naglasivši da je i unatoč dobivenim sredstvima bilo teškoča te očekuje još veće. Inzistirao je da se o tome izjasne zastupnici, ali ni njima amandman nije bio prihvatišv.

- U ime podnositelja amandmana (Damir Kajin, Valter Drandić, Petar Turčinović i Dino Debeljuh) da se Istarskoj županiji osigura 5 milijuna kuna od prodaje državne imovine MORH-u, Damir Kajin je iskazao zadovoljstvo intervencijom u Zakon na dohodak što je, kaže, bolje od same potpore te da će se od 1. svibnja početi primjenjivati nove stope.

- Ivo Baica se još jednom javio da bi podupro svoje amandmansko traženje (gradu Kninu 10 milijuna kuna) koje sukladno Vladinom stavu, nije bilo prihvatišivo zastupnicima. Jednaku je sudbinu doživio njegov amandman za izdvajanje za grad Drniš (8 milijuna kuna).

- Za rječ je javio dr. Tibor Santo (zastup. pripadnika madarske nacion. manjine) i suglasio s načelnim stavom da se promjenom položaja lokalnih samouprava može kvalitetno riješiti njihov problem, međutim do primjene zakona, Osječko-baranjska županija, koju je, kako reče, prošla vlast zapustila, neće uspjeti zadovoljiti svoje osnovne potrebe. Apelirao je da se napravi izuzetak i odobre sredstva općinama i gradovima u županiji koji su na području od posebne državne skrbi i osigura dodatnih 15 milijuna kuna za gradove i općine u Osječko-baranjskoj županiji.

- Vlada je, međutim, ostala pri svome stavu da ne prihvati amandman koji glasujući nisu prihvatali ni zastupnici.

Je li to politička odmazda?

- Na redu je bio amandman Dragi Krpina (HDZ) (prijenos sredstava općinama traži se na svim pozicijama, zadržati visinu iznosa iz prošle godine). Naime, smatra da transferi općinama i gradovima na području od posebne državne skrbi trebaju ostati na prošlogodišnjoj razini, a Vlada, međutim, predlaže preplovljivanje sredstava. Smatra da se time čini stravična greška, a obrazloženje ministra nije bilo uvjerljivo. Podsjetio je na šezdeset postotnu nezaposlenost na spomenutim područjima te smanjenu naseljenost.

- Usposredio je prihode dvaju, brojem stanovnika jednakih gradova i zaključio da će Jastrebarsko uprihodovati 20, a Knin 2 do 3 milijuna kuna, a k tome ima visoku nezaposlenost i veće su potrebe lokalne uprave i samouprave. Zastupnik drži da je proračunski prijedlog u suprotnosti s navojom o masovnom povratku Srba. Također je smatrao potrebnim upozoriti na činjenicu da su načelnici i gradonačelnici gradova i općina na području od posebne državne skrbi hadzezevoći, te se preplovljavanje sredstava može protumačiti svojevrsnom političkom odmazdom.

- Na ovu je ocjenu odgovorio predsjedavajući upozorivši da se radi o izuzetno ozbilnjom poslu i zamolio da se ne rabe tako teške riječi.

- Sa završnim riječima zastupnika Krpine nije se mogao složiti niti ministar financija dr. Mato Crkvenac, rekavši da se ovim proračunom nastoje riješiti nastale teškoće i one s kojima se tek suočiti, u ovim više nego teškim uvjetima.

vatska na neslavnom prvom mjestu među tranzicijskim zemljama. Primjerice, dok se u drugim zemljama na plaće troši oko 40 do 80 posto bruto društvenog proizvoda u nas prosječna bruto plaća premašuje BDP za čak 30 posto. Nadalje, nisu predviđena poticajna sredstva za izvoznike, čak ni za izvoz kreditirani preko HBOR-a, a ni za sanaciju gospodarskih subjekata, čak ni onih poduzeća koja će pokazati da imaju tržno verificirani proizvod. Daljnja je zamjera zastupnika da su prepovoljena sredstva za kapitalne projekte koje većinom izvore domaća poduzeća, što će itekako utjecati na novo, a vjerojatno i postojeće zapošljavanje. Osim toga, nema sredstava za isplatu dječjeg doplatka djeci nezaposlenim i poljodjelaca, smanjeni su transferi jedinicama lokalne samouprave i uprave (vnje li to nova centralizacija financija), nema dovoljno novca ni za plaće znanstvenika i djelatnika u obrazovanju ni za isplatu dugova države prema umirovljenicima, itd.

Neopravdano smanjena sredstva za obnovu i povratak

Zastupnik je posebno nezadovoljan da su smanjena sredstva za obnovu i povratak prognanika, za ostvarivanje prava ratnih stradalnika te da se odgađaju obveze banaka prema osiguranoj stenđnji. Nije jasno, kaže, zbog čega se u staveći proračunskih prihoda, u razdjelu potpora, nije našao iznos od 55 mln. dolara, ako je ta potpora javno obveznjena i najavljenja kao pomoć za povratak prognanika i izbjeglica (kruže priče da je taj novac namijenjen finansiranju povratnika Srba pa se postavlja pitanje tko će u tom slučaju financirati povratnik Hrvata i onih koji se moraju vratiti u BiH). Prigovorio je, nadalje, da se nitko ne brine o proganima Hrvatima koji su radili u slovenskim poduzećima a sada su uglavnom prijavljeni na zavodima za zapošljavanje u Hrvatskoj. Zamjera predlagateljima da u Proračunu nisu predviđena ni sredstva za investicije u pograničnim područjima odakle je najveći broj tih ljudi.

- *Struktura proračunske potrošnje se umnogome promjenila. Naime, prije se iz tekućih prihoda ulagalo i u kapitalne rashode, a sada se iz kapitalnih prihoda podmiruje javna potrošnja.*

U nastavku je negodovao da nisu planirane poticajne mjere za razvoj tekstilne, obućarske i metaloprerađivačke industrije, koje su jednako važne za razvoj sjeverozapadne Hrvatske kao što su to brodogradnja i turizam za jug Hrvatske. Riječ je, naime, o radnointenzivnim i izvoznim granama koje su također u nezavidnoj situaciji. Zastupnik sugerira da država svojim izvoznicima omogući korištenje tzv. lombardnih kredita na osnovi izlazne carinske deklaracije, ako se već ne želi drugim oblicima fiskalne i monetarne politike jasnije odrediti prema njima.

U zaključnom dijelu izlaganja je konstatirao da ovaj proračun zadržava sve segmente podgrijane javne potrošnje, da je u potpunosti izgubio razvojni funkciju te napustio neka stećena prava socijalne politike (očito se u ovako kratkom vremenu nisu mogli odvagnuti prioriteti, strategija gospodarskog razvoja i dr.). Izrazio je bojazan da će ovako visoko porezno opterećenje rezultirati daljnjim osromašenjem gospodarstva i stanovništva a povećat će se i insolventnost u državi. Nema sumnje - kaže - da javnu potrošnju valja smanjiti, nominalno i realno, a stabilni socioekonomski uvjeti moraju osigurati toliko očekivani strani kapital bez kojeg nema najavljenog gospodarskog rasta.

Nabrajajući dobre strane predloženog dokumenta, mr. Križanić je naveo da se njime osigurava

kakva-takva socijalna stabilnost, te realni, iako napuhani, izvori prihoda. To znači da se ne posiže za deficitarnim financiranjem, osim tolerantnog postotka, i ne pribjegava novom zaduživanju. Podravljia i najavljenje povećanje poticaja poljoprivrede (od 10 do 20 posto) iako to ni izdaleka nije dovoljno. Najavio je da će u drugoj fazi rasprave uložiti niz amandmana na pojedine proračunske stavke te upitao zamjenika ministra na kojoj su stavci predviđena sredstva za podmirenje zaostalih obvezna prema izvođačima radova na cesti Goričan - Zagreb i Zagreb - Goričan (samou i s varazdinjskog područja potražuju 140 mln. kuna).

Ratko Maričić (SDP) reagirao je na izlaganje zastupnika Križanića. Nije točno da u Vladi nisu stručni i kompetentni ljudi. Ona je sastavljena prema kompetencijama, premda je točno da su njezini članovi izabrani i na temelju političkih svjetonazoru što, kako reče, nije nemoralno s obzirom na to da proizlaze iz parlamentarne većine. Istim zastupniku zamjerio je s tim u vezi što je spomenutu nekompetentnost zastupnik doveo u vezu s time što je riječ i o bivšim zastupnicima.

Da je samo povezao ranija obvezanja tih zastupnika i sadašnje obvezivanje, koje samo podgrijava ionako teško stanje u javnoj potrošnji - bio je odgovor mr. Franje Križanića (HDZ).

Zvonimir Puljić (HDZ) upozorio je zastupnika Maričića da je pozivanje na represivne članke i upozorenje predsjedavajućeg zapravo bez povoda jer stvara neugodnu atmosferu u raspravi.

Uzvrativši da tu mjeru ne bi još primijenio, predsjedavajući Ivan Aralica apelirao je na zastupnike vladajuće oporbe da budu tolerantni u "izmijenjenoj situaciji".

Proračun – restriktivan, umjesto socijalni i razvojni

Dr. Ivan Marjanović (HDZ) izjavio je da je predloženi državni proračun restriktivan, a ne socijalni i razvojni. Smanjenje sredstava za potrebe općina i gradova u područjima od posebne državne skrbi nije opravdano, rekao je te upozorio da će zbog toga u pitanje doći mnogi inventijski projekti. Preispitati bi, smatra, trebalo sredstva predložena za gradnju i nastavak gradnje kapitalnih objekata u srednjem i osnovnom školstvu. Nije dopustivo smanjenje za 50 posto - potreban je selektivni pristup, uz ostalo i zato što postoji mnogo objekata čije bi se dovršenje moglo okončati simboličnim iznosima (primjerice, školska dvorana u Pakracu).

- *Potreban selektivni pristup kod izdvajanja za gradnju i nastavak gradnje kapitalnih objekata u osnovnom i srednjem školstvu nije dopustivo smanjenje za 50 posto.*

Zastupnik se ne slaže sa smanjivanjem kredita za stambeno zbrinjavanje hrvatskih ratnih vojnih invalida, misli da bi trebalo osigurati primjenu Zakona o doplatku za djecu te povećati, a ne smanjiti, sredstva za borbu protiv narkomanije. Nije, tvrdi prihvativi no smanjenje (čak za 25,42 posto) kapitalnih izdataka u Ministarstvu za javne radove, i obnovu i graditeljstvo.

Donacijska sredstva američke vlade za obnovu stambenih objekata 16,5 tisuća Srba povratnika stavio bi na razdjel Ministarstva za javne radove kako bi se obnova (za sve) nastavila prema listi prioriteta. Sredstva bi se, kaže, tako pravilo raspoređila i ne bi bilo "trenzija i nelagoda" u javnosti koje se mogu očekivati zbog jednostrane potpore u obnovi.

Izlaganja Ivana Marjanovića još izdvajamo: upozorenje kako sredstva predložena za zdravstvo najavljuju pogoršanje stanja (možda 4 i više milijardi dugova godišnje) te kako nije prihvativiha obustava gradnje objekata koji se grade i po nekoliko godina (na primjer, za dovršenje gradnje bolnice u Pakracu potrebno 8-10 milijuna, dosad uloženo

- Ponovno je upozorio da je Vlada razmotrlila probleme jedinica lokalne uprave i samouprave te da će imati na umu funkcioniranje na područjima od posebne državne skrbi, za što je osigurala određena dodatna sredstva. Osim toga mijenja se zakon o dohotku kojim će se kvalitetno rješavati problemi, ali na jedan drugi način.

Upozorio je gosp. Krpina na mogućnost privatizacije određenih nekretnina u vlasništvu grada Knina koje se iz različitih razloga ne upućuju u taj postupak, pa se i na taj način može doći do većih sredstava.

Ministar je podsjetio da je najavljenilo da će se tijekom godine donijeti novi projekti za uređenje jedinica lokalne uprave i samouprave s težnjom na decentralizaciju i njihovu jačanje. Prema tome, radi se o Vladinom paketu mjeru a ne o pojedinačnim potezima prema pojedinim područjima, rekao je ministar financija dr. Mato Crkvenac.

Drago Krpina se još jednom javio za riječ želeći ukazati ministru na nelogičnost da će grad Knin funkcionirati s deset puta manjim sredstvima nego jednako veliki grad Jastrebarsko. Logičnost nema u pristupu da se državi umanjuje proračun za 1,2 posto a općinama koje su država u malome za 50 posto. Ako postoje sredstva koja će Vlada po diskrecionom kluču rasporediti, trebalo je načiniti prijedlog kao što je činila u protekle četiri godine. Zastupnik je inzistirao na glasovanju, ali amandman nije prihvaćen.

Slično obrazloženje za nedostatna sredstva za funkcioniranje područja Bjelovarsko-bilogorske županije dala je dr. Karmela Caparin, potvrđivši da su zaista smanjena proračunska sredstva područjima od posebne državne skrbi a treba znati da ona uglavnom od tih sredstava žive. U posebno teškoj situaciji je općina Đulovac u kojoj je 1400 socijalno ugroženih osoba, i zatražila da se to uvaži. Budući da ni ovaj amandman (podnijeli su ga zastupnici Đurđa Adlešić, Zdenka Čuhnil, Željko Ledinski, Luka Trončić i Karmela Caparin) kojim se traži prijenos sredstava gradovima Daruvaru 150 tisuća umjesto planiranih 140 tisuća, Grubišnom Polju 827 tisuća, umjesto 700 tisuća, i općini Đulovac 1.994.202 umjesto planiranih 580 tisuća, Vlada nije uvažila, glasovalo se ali je ishod bio neprihvaćen.

Istu je sudbinu doživio amandman zastupnika dr. Ljerke Mintas Hodak, dr. Ivica Pašalića, dr. Đure Njavre i dr. Karmele Caparin, a zastupnica dr. Ljerke Mintas-Hodak, je pojasnila da se radi o istovjetnom amandmanu, kao što je bio prethodni s istovjetnim iznosima.

Prihvativljiv transfer

- Oba amandmana Nikice Valentića (povećanje sredstava gradu Gospiću (sa 2.240.000 kuna na 3 milijuna) i općinama Vrhovine (348 tisuća na 52.553 tisuća kuna), Donji Lapac (sa 580 tisuća na 1.375 tisuća kuna), Lovinac (sa 812 tisuća na 1.242 tisuću), Udbina (812 tisuća na 1.558 tisuća), Plitvička jezera (1.160 tisuća na 1.683 tisuću) Vladi nisu bili prihvativi, radi čega zastupnik nije bio zadovoljan i naglasio da navedene općine bez intervencije Vlade neće funkcionirati. Prenio je uverenje ljudi iz toga, kako reče, hadzeovskog kraja koji smatraju da je to razlog Vladina odbijanja. Ovo je uverenje ministar odbacio navodeći da nije prihvaćen nijedan drugi amandman, te nije činjenja diskriminacija.

Nije prihvaćen ni slijedeći amandman Drage Krpine (zadržavanje visine iznosa sredstava općinama) a u svezi sa svojim traženjem Ivo Baica je zatražio glasovanje (povećati sredstva gradu Skradinu na 2.400 tisuću) no ni taj amandman nije prošao, kao niti naredni istog zastupnika da se povećaju sredstva gradu Vodicama (na 804 tisuće). Svoj amandman, zadovoljan datim objašnjenjem povukao je Ivan Ninčić, ali je o istovjetnom amandmanu Ivo Baica zatražio glasovanje uverjen da te općine (Kijevo, Kistanje, Oklaj, Biskupija, Ružić, Civiljane, Ervenik) trebaju funkcionirati, a uključene su i u politiku Vlade za vraćanje srpskog stanovništva. Amandman nije prihvaćen.

Vlada nije prihvatala ni amandman Odbrora za naobrazbu, znanost i kulturu koji je on naknadno, na svojoj sjednici povukao (prijenos sredstava u Ministarstvu financija), kao ni naredni istog Odbrora. Ministar je napomenuo kako je djelomično već

46); upit kako će, s obzirom na odluku da se više neće iz Proračuna sanirati besperspektivna poduzeća već se inzistira na iznalaženju trajnih rješenja i restrukturiranju, ovakve firme preživjeti "od želje do ostvarenja cilja" (uz podsjećanje kako su u međuvremenu neka i više puta sanirana poduzeća postala stabilne firme).

Mr. Božidar Pugelnik (HDZ) najprije je upozorio da 8 postotno povećanje za kapitalne objekte i investicijsko održavanje u sustavu Ministarstva i prosvjete neće biti toliko jer je Ministarstvo prosvjete i športa ostalo prikraćeno za 170 milijuna kuna iz prešle godine, a nije uz to ni dobro sredstva za prva tri mjeseca za materijalne troškove. Podsjetio je da se od 1990. gradi 166 objekata, što je kap u moru s obzirom na zapuštenost i nesistematsku izgradnju. Neće se moći provesti niti odluka o izgradnji škola na područjuma uz granicu, kako bi se zaustavio odljem djece u Sloveniju te ona o izgradnji škola na otocima.

Komentirajući napomenu iz rasprave kako se, kad je riječ o gradnji, kamene temelje stavlja gdje se tko sjestio, zastupnik je rekao da su se "škole gradili amandmanski", ali da su amandmane postavljali svi. Podsjetio je kako je riječ o željama gradova i županija te ustvrdio da se situacija u Škalama mora popraviti jer će, inače, doći do velikog zastoja, odnosno kolapsa (osnovne bi, kako reče, mogle prestati radom početkom svibnja). On se, među ostalim, još izjasnio protiv smanjenja (39-40 posto) transfera jedinica lokalne uprave i samouprave, uz upit kamo će se s ljudima iz poglavarskava općina i gradova s obzirom na to da u njima nema ni industrije ni obrta ni gospodarstva.

Emil Soldatić (IDS) javio se za riječ da bi osporio krivi navod prethodnika - prihvaćeno je malo oporbenih amandmana.

Da ova tvrdnja nije točna izjavio je Božidar Pugelnik, podsjetivši da je, kao bivši ministar, prihvatio dio amandmana IDS-a za gradnju osam škola u Istri.

Gdje je pomoć SAD-a i što je s odštetom od NATO-a?

Dr. Paško Bubalo (HDZ) upozorio je predlagatelja da u Prijedlogu proračuna nije izražena pomoć Sjedinjenih Američkih Država (55 milijuna i 700 tisuća dolara), a niti odšteta od NATO-a zbog korištenja, 77 dana, zračnog prostora Hrvatske. Kako reče, plaća se prelet civilnog aviona, ulazak u luku obične jedrilice naplati se 50 maraka a kamoli vojni prelet jata fantoma. NATO je obećao pomoć, ali nije riječ o tome već o odšteti - naglasio je zastupnik - podsjetivši da je NATO-va akcija upropastila turističku sezonu.

Zastupnik se ne slaže s time da se reduciraju sredstva za rad općinskih i gradskih vijeća u područjima od posebne državne skrbi. Najavio je amandmane u svezi s cestovnom infrastrukturom (cesta Šibenik - Drniš; rekonstrukcija ceste Kapela - Tisno), poboljšanjem zdravstvene zaštite na otocima, obnovom, sanacijom i rekonstrukcijom Šibenskog kazališta, osnovnim školstvom (završenje osnovnih škola u Pirovcu i Murteru).

Vladimir Katić (HDZ) posebno je podržao raspravu zastupnika Križanića te predložio da se za područja od posebne državne skrbi načini gospodarski plan (nije dovoljan samo zakon) - da sredstva se trideset posto investicija koje dolaze u Hrvatsku obvezno idu na područja posebne državne skrbi. Samo na taj način mogli bi se riješiti problemi tih prostora. Posebno se osvrnuvši na stanje u svojoj, Karlovačkoj županiji (okupirano bilo oko 52 posto teritorija), negodovao je zbog smanjivanja sredstava (50, 60 ili 70 posto) područjima, kao što su Vojnić, Cetingrad, Rakovica, Krnjak, Plaški te, uz napomenu kako su nekima 150-200 posto povećana sredstva, izrazio nadu da nije riječ o političkom kriteriju. Zastupnik je, uz to, predložio da se osnuje komisija na razini parlamenta koja bi brinula o raspodjeli i kontroli raspodjele sredstava.

Nema dijagnoze bez uzroka

Osvrnuvši se na upite je li predloženi proračun u skladu s obećanjima, prof. dr. Tereza Ganža-Aras (LS) izjavila je da je riječ o obećanjima za četverogodišnje razdoblje, ali i o tome kako će u početku

biti veoma teško, kada će biti načinjena inventura zatečenoga. Vlada je, po riječima zastupnice, uložila veliki trud da se iznadu mogućnosti smanjenja tamo gdje je moguce, da se reducira gradnja velike, skupe infrastrukture. Napomenuvši kako svima teško pada obustava gradnje autocesta, baze na, stadiona, te njoj osobno to nema sredstava za dječji doplatak te što je pod upitom visina plaća korisnika Državnog proračuna, zastupnica je naglasila kako je sve to posljedica dugotrajne loše politike. Pita se, dometnula je, hoće li moći biti ostvaren i ovaj proračun jer se zasniva na pretpostavci dobivanja sredstava prodajom europskih obveznica.

Zastupnicu zbujuje, kako reče, činjenica što je Vlada uvjerenja kako je predloženim proračunom učinila prvi korak u stvaranju preduvjeta za uspostavu održive razine stope rasta većeg životnog standarda i osposobljavanja za integraciju u evropske strukture. Smatra da nijedan od zadataka neće biti ostvaren. Kako je moguće napraviti prvi korak prema povećanju životnog standarda kada se čak smanjuju plaće, predviđaju stečajevi, otpuštanja, nema mogućnost za poticanje gospodarstva.

Dr. Ganža Aras ustvrdila je, nadalje, da se iz Proračuna ne vidi da je Vlada točno sagledala stanje, a bez točnih uzroka nemam dijagnoze. Valja preispitati - naglasila je - tečaj kune, jer mnogi ozbiljni stručnjaci tvrde da upravo fiksiranje tečaja (što je politički stav, volontarička odluka) razara privredu i remeti normalno funkcioniranje tržišta. S jedne strane, nema subvencija i sanacijskih programa, a s druge se privredu opterećuje fiksnom monetarnom politikom.

Iz izlaganja zastupnice Liberalne stranke još izdvajamo prijedlog da se svi troškovi za Hercegovinu iskazuju na jednom mjestu.

Protiv drastičnog skidanja sredstava gradovima i općinama

• Određene humanitarne udruge rade takav posao da bi se moglo dogoditi, a to će biti tužno i bolno, da se prije obnove kuće onih koji su razarali naše kuće.

Ante Dželalija (HDZ) izrazio je zabrinutost za daljnji tijek obnove na nekad okupiranim područjima, posebice zbog - kako je naglasio - saznanja o određenim humanitarnim udrušnjima koje, kako reče, rade takav posao "da bi se moglo dogoditi, a to će biti tužno i bolno, da se prije obnove kuće onih koji su razarali naše kuće". Izjasnio se protiv drastičnog skidanja sredstava gradovima i općinama, zatraživši objašnjenje zašto tako drastično (Drnišu npr. više od 40 posto) smanjenje. Zastupnika je zanimalo je li Prijedlogom proračuna predviđena 25 posto veća plaća zaposlenima (npr. u prosvjeti i drugdje) na područjima od posebne državne skrbi.

Ivan Novosel (HDZ) upozorio je da se zbog strateškog interesa turizma (a posredno i poljoprivrede) mora riješiti prometni čep kroz Karlovac, uz upozorenje svima (a i predsjedniku Vlade) da ne barataju krivim nazivima, nije riječ o zaobilaznicu već o autocesti Zagreb-Karlovac-Rijeka. Založio se, nadalje, za rekonstrukciju plitvičke ceste prema Zadru, Šibeniku, Splitu i Dubrovniku, radi povećanja njezine prohodnosti.

Prigovorio je predlagatelju što nije predviđao sredstva za održavanje županijskih lokalnih cesta barem na dosadašnjoj razini, zatim zbog toga što nije predviđena rekonstrukcija i modernizacija ceste Novi Vinodolski-Jasenak-Bjelolasica. Založio se, nadalje: za nastavak gradnje brze četverostazne ceste, za koju je već bilo odobreno 100 miln u proračunu da bi se otklonio karlovački čep; za osiguranje sredstava za završetak školskih dvorana

- uvažen (prijenos sredstava za dug Ministarstva znanosti i tehnologije), koji je Odbor također bio povukao.

- Zastupnik Duro Dečak je povukao svoj amandman (prijenos sredstava tj. duga Virovitičko-podravske županije prema Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje na ime podmirenje zdravstvene zaštite starčkih domaćinstava i neosiguranih osoba), nakon što je ministar odgovorio da amandman nije prihvatljiv ali je uvažen i da su osigurana sredstva ovoj i drugim županijama.

- Isto se obrazloženje odnosilo na istovjetni amandman zastupnika Dragutina Vučušića i Vikića Broža, te su ga povukli.

- Prihvatljivo obrazloženje ministra financija dr. Mate Crkvenca da će državna komisija imati na umu sadržaj amandmana (sredstva za oticanje posljedica elementarnih nepogoda planirati za potporu gradu Ogulinu) kada bude odlučivala o podmirenju nastalih šteta, zastupnici Darko Šantić, Ivan Štajduhar i Miroslav Furdek također su povukli svoj amandman.

- Nije prihvatljivo niti amandman Odbora za naobrazbu, znanost i kulturu (smanjenje sredstava namijenjenih za transfer BiH koja bi se smanjila a povećali neki drugi iznosi) ali su stigle informacije da je taj amandman Odbor povukao. Isto je slučaj i obrazloženje vrijedilo za dva amandmana istog sadržaja.

- Neprihvatljivo je bilo i amandmansko traženje zastupnika Vladimira Šeksu (transfer Federaciji BiH temeljem Sporazuma o posebnim odnosima RH i Federacije BiH u iznosu 570 milijuna) iime Kluba zastupnika HDZ-a, koji je ministar financija pojasnio time da već postoji određeni iznos u proračunu. Na to je imao potrebe odgovoriti Milan Kovač naglasivši da je jedan od nedostataka ovog proračuna u tome što ne prepozna prioritete. Nedostatak je i u tome što se smanjuju proračunska sredstva za financiranje Hrvatskog vijeća obrane, što je, smatra, strateški interes hrvatske države i naroda. Glasovanjem su zastupnici pokazali da podržavaju stav Vlade.

- Isto je obrazloženje vrijedilo za naredni amandman zastupnika Šeksu (sredstva za stradalne rata u Federaciji BiH u iznosu 264 milijuna kuna) čemu se uspovijedao zastupnik Ljubo Česić-Rojs. Prema podacima ostalo je nezniruto 3 192 obitelji poginulih i 8 880 invalida. Naglasio je kako se radi o vrlo osjetljivom pitanju te nije uputno međusobno ih dijeliti.

- Ove podatke nije mogao zanemariti ni dr. Mate Crkvenac rekvaziši da će problem riješiti s već osiguranim sredstvima i dodatnim sredstvima namijenjenim ovim problemima.

Stambeno zbrinjavanje mladih neće se ugasiti

- U tom slučaju radi se o 22 milijuna kuna odgovorio je Ljubo Česić-Rojs što nije dovoljno jer su potrebe daleko veće i iznose 254 milijuna kuna. Zatražio je da se namaknu prodajom objekata u vlasništvu Ministarstva obrane kako bi se riješila trajna prava koja proizlaze iz odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja. Prema njemu ostanju samo mirovine i zdravstveno osiguranje a mogli bismo zatražiti i stanove što bi koštalo pet puta više. Ovo traženje su, glasovanjem zastupnici odbili.

- Amandman (traženje da se stambeno zbrinju mladi do 35 godina života putem državne subvencije s iznosom 100 milijuna kuna) koji je u raspravu uputio zastupnik dr. Đuro Njavoro, ministar financija je sa žaljenjem odbio preuzevši na sebe obvezu osigurati potrebna sredstva.

- Amandman je posebno pojasnio podnositelj dr. Đuro Njavoro rekvaziši da je za taj oblik financiranja iskazano veliko zanimanje te da je početkom 1998. godine dostavljeno 11 tisuća zahtjeva. Zakon kojim se to pitanje regulira, podsjetio je, poduprle su sve parlamentarne stranke. Do sada je odobreno 870 kredita što je mnogo manje od iskazanih potreba. Radi se o najmanjoj proračunskoj intervenciji a u sebi ima socijalno, demografsko i gospodarsko opravljanje, rekvaziši je zastupnik tražeći da se glase.

- Nije riječ o nerazumijevanju, odgovorio je ministar financija dr. Mate Crkvenac jer će se o toj materiji voditi računa u sredstvima ministarstva

u visokoj fazi dovršenosti (npr. u Osnovnoj školi Graberik u Karlovcu, kazališta Zorin dom u Karlovcu koje se obnavlja više od deset godina). Tu su još: upozorenje kako se već nekoliko godina čeka na dogradnju Obrtničko-tehničke škole u Ogulinu; prigovor što ništa nije odobreno za izgradnju centralnog deponija za Karlovačku županiju; prijedlog za proširenje kapaciteta Doma umirovljenika za to područje (nekoć okupirano više od 50 posto, na kojem su ostali stari i nemoćni). Zastupnik se posebno osvrnuo na potrebe zbrinjavanja useljenih Hrvata iz BiH na području Karlovačke županije, upozorivši s tim u vezi na nedovoljno razmimiravanje, zbog čega ti ljudi faktički ne mogu iz dovršista (a trebalo bi im omogućiti da rade, da obraduju zemlju). Restrikтивnom će se politikom, upozorio je poticati iseljavanje s tih područja pa kako onda osigurati čvrstu i stabilnu granicu upravo na tom području (a od Kladuše je, po njegovim riječima, „veliki pritisak“). Izlaganje je zastupnik završio apelom da se osigura dječji doplatak djeци poljoprivrednika i nezaposlenih majki.

Uvodno napomenuvši da „potpisuje“ izlaganje zastupnika Franje Kržanića, **Ivana Sućec-Trakoštanec (HDZ)** rekla je da neće biti lako oствariti predviđenih 48 milijardi kuna. Ustvrdio je zatim da bi inozemna pomoć – bez obzira tko je daje i kome – morala „ići“ isključivo kroz legalne institucije vlasti te da javnost mora znati „koliko je i od koga došlo“ te na što je utrošeno.

Za obnovu – svi zajednički

Zastupnica je Prijedlogu prigovorila zbog metodološke nekonistentnosti (bilo bi zgodno da je vodopriyvreda ili ceste, npr., samo na jednom mjestu), ocijenila da se za Prijedlog nije rukovodio načelom pravednosti trošenja. Proračuna, predužila da se za drugo čitanje ili barem za drugi proračun načini odnos alimentiranja iz Proračuna po županijama ili regijama. Bilo bi, smatra, pravdno da svu daju zajednički, u postotku, za obnovu područja od posebne državne skrbki, a da se ono što preostane troši na područjima gdje je i zaradeno.

- *Inozemna pomoć – bez obzira tko je daje i kome – morala bi ići kroz legalne institucije vlasti i javnost mora znati koliko je i od koga došlo te na što je utrošeno.*

Kad je riječ o kamenima temeljcima, kako reče, bilo ih je i bit će, što se na terenu vidi po tome što se neke stare, dugogodišnje, investicije iz nepoznatih razloga gase, a otvaraju neke posve nove. Je li to ekonomski ili infrastrukturni nužda na nekom području ili možda iskaz nove političke moći neka prosude oni koji će najbolje osjetiti učinje proračuna na svojim ledima – rekla je zastupnica.

Iz njezina izlaganja još izdvajamo: zahtjev da se Vlada izjasni što je naumila poboljšati glede otkupa proizvoda od seljaka; upit postoji li mogućnost da se što prije u funkciji stave veletržnice i hladnjace; upozorenje da nisu predviđena sredstva za protugradnju obranu; prijedlog da se plan raspoređenog investicijskog održavanja cesta dade Saboru na potvrdu; zahtjev da se troškovi državne uprave za namještaj i automobile preraspodijele za dječji doplatak; tvrdnju kako se ne smiju obustaviti infrastrukturne investicije u županijama.

Zastupnica Sućec Trakoštanec još je naglasila kako država nema pravo ponosati se nevlasnički te da ne bi smjeli poduzeća u kojima je većinski ili 100-postotni vlasnik prepustiti „čistom tržištu“, s obzirom na to da je riječ o niskodohodovnim poduzećima s puno zaposlenih.

Petar Katalinić (HDZ) prenio je nezadovoljstvo Brodsko-posavske županije predloženim proračunom zbog daljnje centralizacije sredstava te neuvažavanja njihovih zahtjeva (5 milijuna za Županijski sud u Brodu; 2 milijuna za Pačaću pravde u Novoj Gradiški; 4 milijuna za sportsku dvoranu u Osnovnoj školi „Antun Mihanović“ iz Kapеле). Za

novčane poticaje, po ocjenama iz te županije, trebalo bi predvidjeti 891 milijun umjesto 750 milijuna kuna, a Fondu za razvitak poljoprivrede 102 umjesto 73 milijuna kuna. Za izgradnju sušionice voća i povrća u prvo vrijeme osigurati milijun i pol kuna, a tijekom godine deset milijuna; predviđeni sredstva za protugradnju obranu; osigurati silazak s autoceste Zagreb-Lipovac na most Slavonski-Bosanski Brod – daljnji su zahtjevi zastupnika.

Dobrovoljci Domovinskog rata neće dopustiti »dekroatizaciju«

On se još izjasnio protiv konzerviranja 1300 započetih stanova za invalide i protiv smanjivanja sredstava za povratak prognanih Hrvata, ustrvivši da dobrovoljci Domovinskog rata neće dopustiti „dekroatizaciju“, koja bi, po njegovoj ocjeni, uslijedila s obzirom na to da se sredstva za obnovu s jedne strane smanjuju za 50 posto, a s druge međunarodna zajednica predviđa namjenska – za povratak oko 16 tisuća Srba.

- *Dobrovoljci Domovinskog rata neće dopustiti »dekroatizaciju« koja bi uslijedila s obzirom na to da se sredstva za obnovu s jedne strane smanjuju za 50 posto, a s druge međunarodna zajednica predviđa namjenska – za povratak oko 16 tisuća Srba.*

Iz izlaganja Petra Katalinića još izdvajamo: prijedlog da se od 1. srpnja isplaćuju dječji doplatci (za taj – prema riječima predsjednika Vlade – „trik“ bivše Vlade glasovali su, podsjetio je, zastupnici ondašnje opore) najavu žestokog prosjeda udruge dragovoljaca Domovinskog rata ne riješi li se tako, teško, pitanje povratnika.

Petar Čobanović (HDZ) zatražio je, uz napomenu da je istovjetan zahtjev Zajednice prognanika Hrvatske, da sredstva za obnovu i skrb o prognanicima ostanu na razini prošlogodišnjih – 964 mil za obnovu obiteljskih kuća, 250 milijuna za skrb o prognanicima i izbjeglicama te 167 milijuna kuna za promet određenim nekretninama. Da se tako drastično ne smiju smanjivati sredstva za skrb prognašnjaka zastupnik je ilustrirao primjerom Vukovarske županije, uz zahtjev da se za Grad Vukovar predviđi 14 milijuna kuna, za llok 3 milijuna, a za Županiju 31 milijun 800 tisuća kuna. Trebalo bi predviđeti sredstva za obnovu gospodarstva – smanjuje se broj zaposlenih, što također usporava povratak prognanih.

Najavljivana velika smanjenja, a Proračun isti ili čak veći nego lani

Josip Majdenić (HDZ) ustvrdio je kako je predloženo najjavljano s velikom pompom, govorilo se o 17-postotnom smanjenju, o tome da će proračun biti razvojni te da će se naglasiti socijalna komponenta, a ostao je gotovo isti ili čak veći. Predloženo, rekao je, ne zadovoljava ni umirovljenike ni seljake, uz upit ministru poljoprivrede da što se izborio tek za simbolični 10 posto više sredstava. Nezadovoljni su i povratnici, uskraćeni za 50 posto sredstava, dok se, kako reče, obećavaju milijuni dolara za povratak Srba, koji su protjerali naše prognaštice.

Kad je riječ o obnovi i prognašnjima ne smije biti kompromisa – naglasio je zastupnik napomenuvši kako nema te Vlade koja će ga uvjeriti da postoje veći prioriteti od prognaštice. Cijela je predizborna kampanja, rekao je, bila u znaku socijal-

- *javnih radova, obnove i graditeljstva. Osigurat će se sredstva za oko 500 slučajeva, što je nešto manje od prošlogodišnje realizacije. Dakle, projekt neće biti ugašen, kao što je svoju bojanu iskazao podnositelj amandmana, rekao je. Glasovanje je potvrdilo da nije prihvaćen.*

U nastavku se o amandmanima izjašnjavao ministar obrane **Jozo Radoš**. Zastupnici **Vedran Lendić** i dr. **Zdenko Franić** (amandmanom su tražili da se smanjuju izdatci za tekuće održavanje prijevoznih sredstava), ali su ga povukli a Vlada je iskazala suglasnost s amandmanskim traženjem **Dragice Žgrecbeck**, dr. **Zdravka Tomca** i Željja Pavlića da se umanjiti iznos planiran za Ministarstvo obrane na poziciji „ostali izdatci“ (sa 39.337.091 na 36.637.091). U okviru te pozicije bilo je traženje **Odbora za naobrazbu** koje je povučeno.

Povučen je i amandman zastupnika **Vedrana Lendića** i dr. **Zdenka Franića** da se smanji iznos (sa 7.922.056 na 5.114.702) za uredski namještaj, nakon što Vladi nije bio prihvativ. Povučen je amandman **Odbora za naobrazbu, znanost i kulturu** (smanjenje iznosa za službene odore časnika sa 21.801.517 na 16.201.517), nakon istog izjašnjava nja Vlade.

Isti intenzitet obnove i povratka

Zastupnici mr. **Zlatko Mateša**, Ivan Šuker i dr. **Duro Njavor** podnijeli su amandman kojim su tražili da se uveća prihod za javne radove, obnovu i graditeljstvo, za poticanjem malog gospodarstva, prijenos sredstava županijama i za poticanje izvoza.

Prema riječima ministra **Radimira Čačića** dio amandmana koji se odnosi na sredstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo radi restrukturiranja budžeta koji to nije u stanju podnijeti, nije prihvativ. Traženje zastupnika je dodatno pojašnjeno ali je ministar odgovorio da je jasan stav Ministarstva finansija glede načina definiranja poreza na dobit pa se nema što raspoređivati. Ni nakon glasovanja ovaj amandman neće biti ugrađen u zakonski tekst.

Slijedeći amandman (dovršetak radova na sanaciji klizišta kod Klanjca i popravak oštećenih obilaznih cesta za što se traži 3 milijuna kuna) zastupnici **Sonje Borovčak** i mr. **Zorka Vidićeka**, prihvativi je u ime Vlade dr. **Mato Crkvenac**, ali nije prihvativ njihov drugi amandman (obvezne prema koncesionarima za Zagorsku auto-cestu Zagreb – Macej u iznosu 10.200 tisuća kuna) koji je nakon toga povučen.

Zastupnica **Jadranka Kosor**, podnijela je amandman tražeći da se povećaju sredstva (sa 550 milijuna kuna na 750 milijuna kuna) za obnovu i graditeljstvo, za obnovu obiteljskih kuća, dodatno upozorivši na preostale potrebe za prognaštice i izbjeglice. Upozorila je također na broj privremениh korisnika kuća te mogućnost da primjenom Zakona o deložirani. Povećanje iznosa bi omogućilo rješavanje toga pitanja.

Ministar za javne radove, obnovu i graditeljstvo **Radimir Čačić** je odgovorio podatkom da prošlogodišnji proračun nije u potpunosti realiziran te da se u stavci od 550 milijuna kuna, proračunom predviđa i dodatnih 126 milijuna kuna te je naglasio da se raspolaže s istim proračunskim sredstvima kao prošle godine. Ovo je dodatac da je Vlada kroz Zakon o proračunu predviđela i mogućnost da se razina realne vrijednosti od 325 milijuna kuna kroz dionički portfelj uključi u obnovu. Provođenjem iznosa sredstava za dolazak se do zaključka da proračun garantira barem isti intenzitet obnove i povratka kakav je bio prošle godine. Ovim je obrazložen bio zadovoljan zastupnik **Milan Đukić (SNS)** jer je podnio amandman s istovjetnim traženjem (ali s većim iznosom) za, kako navodi, zbrinjavanje povratnika, te je stoga amandman povukao, isto kao i amandman koji se odnosio na potrebna sredstva za gradnju ceste Donji Lapac-Korenica.

Glasovanje o amandmanu zastupnice **Zdenke Babić-Petrićević (HDZ)** da se planira za ovu godinu izgradnju autoceste Lovreč-Imotski u iznosu 10 milijuna kuna kako bi se sprječilo iseljavanje mladih ljudi bilo je sukladno odluci Vlade da ga ne podrži.

Naredni amandman dr. **Jure Njavre** rednog broja 56 imao je cijeli niz pozicija koje je trebalo promjeniti. Radilo se o traženju istovjetnom za-

ne pravde i pravične raspodjele i ta se pravičnost mora i potvrditi. Nezadovoljni su, rekao je, i invalidi i stradalnici Domovinskog rata, roditelji koji su danima skupljali dokumente za dječji dodatak za kojega sredstva u Prijedlogu proračuna nema, županije, gradovi i općine (potreban je selektivni pristup, Osječko-baranjska županija je, uz Vukovarsku, najrazorenija).

Bombu što ju je spomenula potpredsjednica Vlade pozicija si je djelomično sama podmetnula - ustvrdio je zastupnik, napomenuvši zatim kako radnici i sindikati s pravom negoduju, jer se smanjuju investicije, koje su pokretač gospodarske aktivnosti.

Iz izlaganja zastupnika Majdanića još izdvajamo: upozorenje kako se ne stimulira, kako je obećano, gospodarstvo te kako nema stimulansu izvozu; ocjenu kako će olake obećana brzina još dugo visjeti oko vrata ne samo ovaj već i novim vladama i napomenu kako će sada nova Vlada biti mogli shvatiti one koji su dosad bili na vlasti.

Bivša oporba je zahtijevala veću decentralizaciju sredstava

- *Nije li smisao predloženog – dokazati kako nisu potrebne tolike lokalne uprave i samouprave?*

Kritički se osvrnuvši na transfer sredstava Državnog proračuna prema jedinicama lokalne uprave i samouprave, Stjepan Mikolčić (HDZ) upitao je nije li smisao predloženoga - dokazati da nisu potrebne tolike lokalne uprave i samouprave. Podsetio je da je 1993. postojeći ustroj bio opravdan, ali su s vremenom općine dobivale sve više obveza, a raspoloživa sredstva bivala su sve tanja (najprije im je ukinut porez na katastar, na njihove proračune »sjela« je javna rasvjeta, ceste i putovi, vatrogasci), a na prihode će im se odraziti i najnovije najave o smanjivanju stope poreza na dohodak i dobit. Ova sredstva valja vratiti bar na prošlogodišnju razinu, rekao je zastupnik, podsjetivši s tim u svezi kako je sadašnja opozicija dok je bila u oporbi zahtijevala veću decentralizaciju ukupnih proračunskih i paraproračunskih sredstava (da bi lokalna uprava mogla biti svršishodnija i ekonomičnija).

Po ocjeni ovog zastupnika, nova vlada nastavlja - kad je riječ o poljoprivredi - tendenciju bivše, s kojom se, napomenuo je, nije slagao, iako je bio član vladajuće stranke. U nastupnim govorima ni predsjednik Republike ni predsjednik Vlade nisu poljoprivredu ni spomenuli. Znači li to, upitao je, da ćemo vlastito selo opisati, da ga više ne trebamo jer gospodarski nije interesantno, s obzirom na to da je bankrotiralo. Pretpostavke za ulazak u Svjetsku trgovinsku organizaciju ispunjene su, ali Državni proračun i poticajna sredstva jedini su instrumentarij kojim se mogu napraviti pomaci s obzirom na domaći nekonkurentni agroindustrijski proizvod.

Zastupnik Mikolčić još je napomenuo da će amandmanima zatražiti da poticaji budu i socijalna kategorija, jer je uglavnom riječ o staračkim domaćinstvima koja u strukturi najčešće imaju pšenicu i kukuruz. Pod kukuruzom će, upozorio je, biti 50 posto ukupnih sjetvenih površina, a za njega nisu predviđena nikakva poticajna sredstva pa bi ih trebalo predvidjeti.

Od Vlade je zastupnik još zatražio da se barem simboličnom svotom počne rješavati pitanje vodoopskrbe u Virovitičko-podravskoj županiji (zbog zagadenosti pesticidima voda gotovo nije pitka).

Petar Novakić (HSS) javio se za riječ radi ispravka netočnog navoda. Lani su poticaji iznosili milijardu i 71 milijun kuna (s tim da je od tog iznosa 200 milijuna izdvojeno za kupnju kanadera), a sada iznose milijardu 300 milijuna kuna, ili 21,5 posto više.

Centralistički proračun

Dr. Živko Kolega (HDZ) zamjerio je novoj Vladi što među svojim ciljevinama ističe prestrukturiranje javnih izdataka na vitalne državne funkcije kao što su znanost, prosvjeta, kultura i pravosuđe, a tu orientaciju ne potvrđuje Prijedlogom proračuna. Kako reče, ne vidi kako će nezadovoljni učitelji, profesor s minimalnom plaćom, uz sav svoj entuzijazam, osigurati procvat prosvjete i znanosti te kako će »kosturi nezavršenih školskih i fakultetskih zgrada« dati bolje uvjete za rad.

Zastupnik je podržao stav Zajednice prognačnika, upozorivši kako se predloženim smanjuju prava utvrđena zakonom - za četiri puta, naprimjer, na poziciji Ministarstva hrvatskih branitelja (potpore obiteljima i kućanstvima), da se zaustavlja stambena gradnja, uz minimalno kreditiranje, dok je potpora civilnim žrtvama rata ukinuta.

Po ocjeni zastupnika, općine i gradovi na području posebne državne skrbu (u kojima je više od polovice najplodnijeg zemljišta pod minama) moraju biti države dok se postigne određeni stupanj razvoja. Uz 2-3 puta manju potporu neće biti sposobni ni za najosnovnije funkcije. Decentralizacija se obvezu (npr. vatrogastvo, javna rasvjeta), ali ne i sredstva.

Upozorivši kako su sredstva za otroke dvostrukom smanjena, zastupnik je podsjetio kako bi otoci u sljedećih pet godina, prema zakonu, trebali dobiti 980 umjesto dosadašnjih 480 milijuna kuna.

Da je Proračun absolutno centralistički najbolje se vidi na poziciji Ministarstva finacija, gdje je sada predviđeno 14,9 milijardi kuna (lani 9,7 milijardi), rekao je zastupnik Živko Kolega. Nova Vlada, očito, ne želi ulagati u županije, gradove i općine, odnosno njihove kapitalne projekte, što nije logično niti gospodarski opravdano, ustvrdio je, spomenuvši za ilustraciju primjer iz zadarske županije. Na zahtjev Vlade prekinuti su radovi na rekonstrukciji državne ceste kroz Zadar, a stranom izvođaču su odobrena sredstva iz prošlogodišnjeg proračuna pa ih nitko ne smije uložiti nigdje drugdje (jer, to je nepoštovanje zakona i Sabora).

Iz izlaganja dr. Kolege još izdvajamo: zahtjev da se omogući završetak rekonstrukcije jedinice intenzivnog lječenja i kirurgije u zadarskoj bolnici te osiguraju sredstva za gradnju zgrade Visoke učiteljske škole u Zadru, za vodoopskrbu na Viru, za dovršenje školske dvorane u Bibinju, za nastavak gradnje osnovne škole na Uglijanu; zamjerku zbog neznačajnog smanjenja troškova ureda Predsjednika Republike (a govorilo se čak o dvostrukom ili trostrukom smanjenju) te troškova financiranja Vlade (sa 169 smanjeni na 159), iako se »pompozno najačljivala regionalizacija, gdje ministri na posao dolaze biciklima«.

Preživjeti ovu godinu

Petar Jurušić (HSS) započeo je izlaganje upozorenjem kako je najadekvatniji naziv za predloženi proračun »preživjeti ovu godinu«. Upravo zato on ne može udovoljiti zahtjevima svih struktura kojima bi trebalo udovoljiti. Kao poljoprivrednik, i sam je nezadovoljan »nekim dijelovima o poljoprivredi«, ali je svjestan da je Vlada vodila o svemu računa, ali da se svakodnevno uočavaju nove negativnosti (čak i kriminal) u vođenju prošle politike. Da se Prijedlog proračuna previše napada svjedoči, rekao je, i podatak kako se isprva mislilo da dug iznosi 9 milijardi kuna, a poslije se, za petest dana, pokazalo da iznosi 14-15 milijardi.

- *Vlada je vodila računa o svemu, ali se svakodnevno uočavaju nove negativnosti (čak kriminal) u dosadašnjem vođenju politike.*

Osvrnuvši se na potrebe obnove, zastupnik je rekao kako je, možda, umjesto gradnje kuće (i to, nerijetko, nekvalitetne - neke sagrađene prve godine već su se urušile) trebalo stvoriti proizvodne

- *stupnice Kosor (sredstva za gradnju kuća) za što je vrijedilo isto obrazloženje. Nije ga moguće prihvati, rekao je ministar Radimir Čačić. Traženo povećanje potpore građanima koji imaju oštećenje objekata od I do III stupnja (sa 75.174.394 na 140 milijuna) također nije moguće prihvati, kao ni traženje da se poveća iznos za skrb o proganicičima u fondu »Kralj Zvonimir« (sa 150 milijuna na 250 milijuna kuna), ali je ministar dodao da će se preraspodjelom u okviru Ministarstva osigurati zadovoljenje proganicičkih potreba. Ministarstvu nije bilo moguće prihvati ni slijedeće traženje da se povećaju sredstva Agenciji za posredovanje u prometu određenih nekretnina (sa 50 milijuna na 167 milijuna kuna), ali je dodao da je postignut sporazum s Europskom unijom prema kojem će oni sanirati kupljene objekte. Time će ovaj amandman biti »pokrenut« rekao je ministar.*

- *Ovim obrazloženjem nije bio zadovoljan dr. Juraj Njavro podnositelj amandmana, zaključivši »izgleda da su u ovom proračunu najgorje prošli stradalnici Domovinskog rata«.*

- *Braneći svoj amandman dr. Njavro je naglasio da se radi o 46 tisuća stambenih jedinica i velikom broju proganica koji se žele vratiti u svoje domove a ne mogu. Predviđena sredstva su minimalna, za projekt stambenih jedinica, iznose 530 milijuna, a traži 824 milijuna kuna. Što se tiče obnove kuća predviđena sredstva su nešto veća od 75 milijuna a trebat će 140 milijuna, rekao je, te drži da se radi o kažnjeničkom proračunu za stradalnike Domovinskog rata, izrazivši nevjericu u donatorska obećanja. Planirana sredstva za Republički fond »Kralj Zvonimir« također nisu dostatna, naglasio je zastupnik, A agenciju o kojoj je riječ smatra potrebnom pogotovo što se njome na najjednostavniji način rješava stambena problematika.*

- *Na ove primjedbe je odgovorio ministar Radimir Čačić, rekavši da je bivša Vlada možda dobivala povećanja ali ova potpisuje ugovore. Preuzela je već iznos od 100 milijuna kuna za ovu stavku. Na poziciji Fonda ministar ističe da je Vlada u prošlogodišnjem budžetu platila manji iznos nego ova Vlada predviđa, osim što joj je ostavila dug od 128 milijuna kuna koji će trebati vratiti. O ovom se amandmanu zastupnika dr. Njavre glasovalo ali nije prihvatan.*

- *Dano obrazloženje ministra Radimira Čačića u svezi s amandmanskim traženjem (umanjiti iznose za - zemljište dionice tunela Sv. Rok-Maslenica-Split; priprema, planiranje i upravljanje projektom na istoj dionici; gradnja cesta, željeznicu i mostova »Sv. Rok« te za gradnju cesta, željeznicu i mostova dionice Sv. Rok-Maslenica-Split) grupu zastupnika Vladimira Šepčića, Diane Cizmadije, Dragutina Vrusa, Lukačića Sušnja, Nikole Ivaniša, Željka Glavane i Željka Pavlića, da ga ne prihvata bilo je prihvatljivo te su ga povukli.*

- *Vlada, odnosno ministar Radimir Čačić ostao je pri svome stazu, a zastupnici glasovanjem potvrdili da se ne prihvata amandman zastupnika Željka Krapljana koji je usmeno zatražio da se barem razmotri mogućnost izrade projektne dokumentacije za izgradnju, u vrijeme Domovinskog rata uništenog, mosta na rijeci Strugi.*

- *Amandman zastupnika dr. Jure Radića i Jadranke Kosor za povećanje sredstava za zbrinjavanje invalida u okviru Ministarstva zdravstva nije prihvacen ni nakon glasovanja zastupnika (Vlada je prethodno odbila ovaj amandman) i usmenog obrazloženja zastupnika dr. Jure Radića upozorivši na zakonsku obvezu rješavanja tog pitanja do 2001. godine. Mišljenja je da predviđena sredstva po i dodatni neće biti dostatna za rješavanje već započetih projekata. Ministar je međutim rekao da se planirana sredstva (160 milijuna i 500 tisuća kuna) i dodatni iznosi približavaju traženom iznosu zastupnika Radića i Kosor (260 milijuna kuna i 500 tisuća).*

- *O sljedećim amandmanima se zatim očitovalo predstavnik predlagatelja, ministar za javne rade, obnovu i graditeljstvo, Radimir Čačić. Nije prihvatio amandman zastupnika Božidar Kalmete (HDZ) pod rednim brojem 60. Zastupnik koji je potpisao ovaj amandman ponovno se javio za riječ te objasnio da sporna sredstva kojima bi započeli radovi na mostu između otoka Pašmana i kopna ipak nisu previsoka i iznose 2.000.000 kuna. Pozvao je zastupnike da podrže ovaj amandmanski*

potencijale, odnosno radna mjesta, kako bi se pro-gnanci vraćali s voljom.

Iz ovog izlaganja još izdvajamo tvrdnju da bi veći naglasak trebalo dati na proizvodnju i turizam, ocjenu i "prevelikoj hrabrosti i odgovornosti" onih koji ovim proračunom moraju naći rješenje za postojeću situaciju te apel upućen zastupnicima HDZ-a da preuzmu svoj dio krivnje.

Jozo Medved (HDZ) upoznao je predlagatelja i zastupnike sa zahtjevima: Virovitičko-podravske županije - vodoopskrba; prometna zagruženost na potezu Slatina-Virovitica; dovršiti objekte visokog stupnja dovršenosti u školstvu; virovitička bolnica; prioritet obnovi (nikako ne umanjivati sredstva općinama Voćin i Mikičevo).

Mr. Vladimir Mesaric (KDM) u cijelosti je podržao izlaganje zastupnika Križanića i zastupnice Sućec-Trakostanec.

Nisu ispunjena očekivanja gospodarstva

Proračun nije ispunio očekivanja gospodarstva koje je, po najavama, trebalo biti rasterećeno, a nisu, kao što je najavljeni, oslobođeni ni porezni obveznici - rekuo je zastupnik. Posebno ga zabrinjava neličivost države, osobito dugovanja korisnika Državnog proračuna i izvanproračunskih fondova. Kako je vidljivo iz Prijedloga, država neće dužnicima u potpunosti namiriti dugove. Potiče se dogovor između vjerovnika i dužnika i to ne uspije slijede stечajevi. U toj situaciji, napomenuo je, uvijek nastradaju vjerovnici. Oni koji su redovno punili Proračun bit će na taj način kažnjeni, mogu postati gubitaši pa tako pod upit dolazi putanje Proračuna.

Iako država ističe da se neće miješati u gospodarstvo već sada postoje iznimke - brodogradnja. Obrazlaže se to tvrdnjom kako je to strateška orijentacija države, ali strateške su i neke druge industrije (u Međimurskoj županiji, npr., građevinarstvo).

- Nedovoljno povećane subvencije u poljoprivredi, a tek joj predstoje teška vremena.

Iz izlaganja zastupnika Mesarica još izdvajamo upozorenja: o nedovoljnom povećanju subvencija u poljoprivredi (kojoj tek predstoje teška vremena) i o nepostojanju skrbi za pogranična područja prema Sloveniji (Štrigova); prigovor da, kad je riječ o transferima iz Državnog proračuna, sjeverozapadne županije uvijek ostanu kratkih rukava; ocjenu o drastičnim restrukturacijama kod kapitalnih objekata u školstvu i znanosti (iako su, kako reče, u Međimurskoj županiji uvijek počivali na realnim pretpostavkama).

Nastavkom 39. sjednice Županijskog doma Hrvatskoga državnog sabora predsjedao je njegov dopredsjednik akademik Ivan Aralica.

Kritika Prijedlogu državnog proračuna

Mr. Vlado Ošust (HDZ) se složio s mišljenjima koja su uputili Odbor Županijskog doma za gospodarstvo i finansije, te Klub zastupnika HDZ-a i dodači kako je moguće podržati smanjivanje ukupnih izdataka, ali ne na način kako je to predloženo ovim Prijedlogom državnog proračuna. Zastupnik je kritizirao činjenicu da je predviđeno drastično smanjenje ulaganja u kapitalne investicije, jer će to dovesti do smanjenja zaposlenosti, kako u građevinskom sektoru, tako i kod čitavog niza dobavljača koji se oslanjaju na tu privrednu granu, što kolidira s ciljem ovog proračuna, odnosno vraćanjem inozemnog duga. Predložene mјere štednje dovest će do novih zatvaranja radnih mјesta. Nije razvidno kako će predloženih 700 milijuna kuna za osiguranje izvoza od političkih i ratnih rizika biti utrošeno. Zastupnik se potom osvrnuo na financiranje obnova područja od posebne držav-

ne skrbi, za što se do sada koristio model koji je bio u okviru mogućnosti, a novim je Proračunom predviđeno premašno sredstava da bi se stradalničkoj populaciji s tih područja moglo osigurati normalan život i obnoviti kuće. Znatno smanjenje sredstava predviđenih za osiguravanje štednje i prijedlog da se dio pretvoriti u javni dug, stvara atmosferu u kojoj će kapital odlaziti iz Republike Hrvatske na sigurnija mјesta, a zatim se vraćati u zemlju i to u vidu skupih kredita. Subvencioniranje za koje je predviđeno 400 milijuna kuna nije transparentno, pa postoji mogućnost da taj novac ne dođe do seljaka, već do završi u rukama posrednika. Na taj se način potiče nerad u poljoprivredi, jer je seljaku primarno da mu se jamči otkop, a sve je ostalo manje važno. Zastupnik je mišljenja i kako izdaci za poslovanje državne uprave nisu smanjeni, nego su povećani za 1,1 posto, pa u prilog svojoj tvrdnji naveo primjere u Ministarstvu financa, Hrvatskom zavodu za mirovinski osiguranje, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, te Hrvatskom zavodu za zapošljavanje.

Mato Šimić (HDZ) je izrazio svoje nezadovoljstvo, i kao zastupnik i kao stanovnik Osječko-baranjske županije, jer su sredstva za mnoge investicije znatno smanjena, a sredstva za zapadni obilazniku grada Osijeka nisu ni predviđena, iako je projekt pri završetku.

• Nije riječ o ponovnom uvrštanju iste točke u dnevni red, već nakon načelne rasprave slijedi glasovanje o amandmanima.

Sredstva za obnovu neće biti dostatna ni da se okonča obnova kuća započeta u 1999. godini. Svoje je izlaganje nastavio iznoseći konkretnе podatke o broju kuća koje još uvijek čekaju na obnovu i broju zahtjeva za koje se čekaju rješenja, broju ljudi koji imaju status izbjeglice ili prognanika, te je zaključio da su stanovnici hrvatskog Podunavlja diskriminirani u odnosu na ostala područja jer odredbe Zakona o područjima od posebne državne skrbi nisu dosljedno primjenjivane. Veliko će opterećenje za Državni proračun predstavljati kada sto tisuća ljudi koji tako žive počne ostvarivati prava na uvećane plaće i oslobođanje od poreza na dobit i osobni dohodak. Zastupnik je upitao i otkuda će se isplaćivati zaostaci prognanicima, odnosno povratnicima.

Ocijenio je kako situacija s dječjim doplatom najviše pogoda upravo onaj najugroženiji sloj građana, pa se zato Republika Hrvatska ne može nazvati socijalnom državom. Ona je dužna voditi računa o ravnomjernoj izgradnji i boljitu, te kvaliteti života svih svojih građana.

Iznosi za potporu županijama koje su stradale u Domovinskom ratu također su znatno smanjeni.

Nelogičnosti u rashodovnim stavkama

Dragutin Bračun (HDZ) je kritizirao Vladu jer je Prijedlog državnog proračuna uputila u saborsku proceduru 20 dana prije isteka zakonskog roka o privremenom finansiranju, a predložio je i da Proračun ne bude prihvaćen ako ni u drugom čitanju ne bude prisutan ministar financa. Osvrnuo se i na "medijski blokadu" rada Županijskog doma i rada zastupnika HDZ-a.

"Proračun je ogledalo aktualne vlasti", rekao je Bračun, pa nije potrebno predložene brojke ulepšavati, već procijeniti da li će ta vlast u idućoj godini osigurati ljudima bolji život i da li će se država razvijati.

Opravdanja da sadašnja Vlada nije znala za mnoge obveze pokazuju nemoć, nesposobnost i pomjankanje ideja, jer ona nije došla na vlast punčem, već demokratskim izborima, pa je bilo moguće, ako se ukazala potreba za to, zadržati bivšu vlast u procesu primopredaje i mjesec dana. Zastupnik je iznio i neke nelogičnosti, primjerice, ako se novim Proračunom namjerava uštedjeti,

- prijedlog. Amandman, međutim, nije prihvaćen.
- Vlada nije prihvatala niti amandman zastupnika dr. Jure Radića (HDZ), dr. Ive Sanadera (HDZ) i Ivica Tafre (HDZ) o većim sredstvima za razvoj jadranskih otoka. Zatražili su da se za razvoj otoka izdvoji svota od 84.500.000 umjesto predloženih 40.000.000 kuna. Usljedilo je glasovanje i o ovom amandmanu koji nakon što su prebrojani glasovi nije dobio potrebnu većinu. Ista sudbina bila je i sa slijedećim amandmanom kojega je uputio zastupnik dr. Jure Radić, tražeći veća proračunska sredstva za obnovu obiteljskih kuća. Zastupnik Radić upozorio je na probleme velikog broja prognanika koji očekuju povratak u svoje obnovljene domove. Ocijenio je da predložena svota od 530.000.000 kuna neće biti dovoljna pa je za ove namjene predložio novu stavku - 1.160.000.000 kuna. Ovaj argument nitko nije osporao, ali ponovo je ukazano na nedostatni iznos novčanih sredstava. Amandman nije prošao. Zbog istih razloga nije prošao niti slijedeći amandman kojega je uputio dr. Juraj Njavro (HDZ), a koji se odnosi na potrebu većih ulaganja u izgradnju stanova za zbrinjavanje HRV. Predložio je da se svota za kredite u iznosu od 115.000.000.000 kuna zamjeni brojkom od 200.000.000.000 kuna. Za invalid-de je predložio 300.000.000.000 umjesto predloženih 160.500.000.000 kuna. Nakon objašnjenja predstavnika predlagatelja zastupnika Darinka Orel (HSL) povukla je amandman kojim je tražila veća sredstva (230.000.000 kuna) za potrebe prognanika i izbjeglica. Sličan amandman uputila je predstavniku predlagatelja i zastupnici Jadranka Kosor (HDZ), koja je zatražila da se Državnim proračunom osigura izdašnja sredstva za potrebe prognanika i izbjeglica. Umjesto predloženih 150.000.000 predložila je svotu od 200.000.000 kuna. Ministar je napomenuo da Vlada Republike Hrvatske skribi o prognanicima te najavi bolju suradnju s Uredom za prognanike. Upozorio je ujedno da je prethodna Vlada nagomilala brojne dugove i nije uredno izvršavala preuzeće obaveze prema Uredu za prognanike. Ovakve situacije se neće više ponavljati, najavio je ministar te ujedno otklonio i rečeni amandman koji nije dobio potrebnu većinu prilikom glasovanja. Nije prihvaćen niti amandman zastupnika Damira Jurića (SBHS) koji je tražio da se preispitaju i smanje troškovi namijenjeni Agenciji za posredovanje u prometu određenim nekretninama s predloženih 50.000.000 na iznos od 3.000.000 kuna. Predložio je da se uštedena sredstva proslijede za potrebe Ministarstva kulture. Ministar Čačić objasnio je sve razloge zbog kojih ne može prihvati rečeni amandman, a zastupnik je zatim objasnio da je nezadovoljan objašnjenjem ali je ipak povukao amandman. Sličan amandman podnio je i zastupnik Željko Krapljan (HDZ), ali sa zahtjevom za veća sredstva za rečenu Agenciju. Predložio je da se svota povisi na 160.000.000 kuna. Amandman nije prihvaćen niti od ministra, niti od većine zastupnika koji su zatim obavili svoju dužnost glasovanja. Slijedeći amandman potpisali su zastupnici Milan Kovac (HDZ), Zdenka Babić-Petrićević (HDZ), Krinoslav Kordić (HDZ), Zdravka Bušić (HDZ), Ljubo Cesić-Rojs (HDZ) i Ante Belo (HDZ). Zatražili su veća sredstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo, za potrebe Agencije, i za izgradnju stanova za stradalne krate. Tražena sredstva za ove potrebe iznosi su 186.250.000 kuna. Amandman nije prihvaćen. Na red su zatim došli amandmani koje su uputili zastupnici iz Istre: Damir Kajin (IDS), Valter Drandić (IDS), dr. Petar Turčinović (IDS) i Dino Debeljuh (IDS). Zatražili su da se doda nova pozicija u proračunu kojom bi se potaknuo razvoj pograničnog područja na temelju prekogranične suradnje. Predložili su da se potrebna sredstva od 60.000.000 kuna osiguraju preraspodjelom koju treba osigurati MORH od prodaje državne imovine. Nakon objašnjenja da nema novaca zastupnik Damir Kajin je povukao amandman, ali izrazio očekivanje da će ova stavka biti uvrštena u slijedeći proračun. Zastupnici Marija Bajt (HDZ) i mr. Božo Biškupić (HDZ) predložili su amandman kojim bi se trebala osigurati sredstva za obnovu sakralnih objekata koji su srušeni tijekom rata. Amandman kojim se ukupno tražilo 8.400.000 kuna nije prošao a ministar Crkvenac je najavio da će nadležne institucije učiniti sve da se crkve obnove u okviru trenutnih mogućnosti. Usljedilo

zašto je iznos za materijalne troškove Ministarstva obrane 50 posto viši, zatim zašto se sredstva Ministarstvu gospodarstva drastično smanjuju, zašto nema rasterećenja u poreznoj politici...

Upitao je i zašto je za poljoprivredu izdvojeno manje od 3 posto proračuna.

Općenito se zanemaruje gospodarski i socijalni status nekih regija, mišljenja je zastupnik, kapitalne investicije nisu predvidene, pa se ovakav Prijedlog proračuna ne bi smio podržati.

Akademik Aralica je želio ispraviti krivi navod zastupnika Bračuna, pa ga je obavijestio da sjednici prisustvuju dva predstavnika Ministarstava finansija, jer je ministar na sjednici Zastupničkog doma, a što se tiče prijenosa sjednicu Županijskog doma na Hrvatskoj televiziji kazao je kako se one prenose uvijek kada ne sasjeda Zastupnički dom, jer ne postoje uvjeti da se prenose obje sjednice.

Milan Galić (HDZ) se složio s kolegama koji su kritizirali Prijedlog proračuna jer ne predviđa dovoljno sredstava za lokalnu upravu i samoupravu, naročito na područjima od posebne državne skrbi, istaknuvši pritom da je područje od Slunja do Zrmanje i gospodarski i demografski u najlošijem stanju. Stanje u Karlovačkoj županiji je vrlo loše, poglavito u segmentima koji se odnose na socijalnu i zdravstvenu skrb.

Zastupnik je dodao kako u Prijedlogu proračuna nisu predviđena sredstva za financiranje nacionalnih parkova i parkova prirode, što nije u skladu s donesenim zakonima koji uređuju tu tematiku i koji su sukladni sa standardima međunarodne zajednice.

Petar Novački (HSS) je na početku svog izlaganja kazao kako se od 1991. godine provodila centralizacija sredstava i moći, a to će se odraziti i na rezultate lokalnih izbora.

Istaknuo je kako je gospodarska situacija na lokalnoj razini vrlo loša, pa je to slučaj i u Međimurskoj županiji.

• Ovaj presedan ne bi smio prijeći u pravilo prilagođavanja svakoj želji izvršne vlasti.

Podržao je Prijedlog proračuna jer drži da se zaduživanju mora stati nakraj i da se u ovom trenutku ne smije trošiti više sredstava nego što je planirano da će pristići u državnu blagajnu.

Zamolio je kolege da budu tolerantniji prema novoj Vladi prvih šest mjeseci, a tada će se moći vidjeti kojim smjerom ide nijena politika i koliko se toga napravilo. Petar Novački je izrazio želju da popuste međustranačke tenzije u ovoj raspravi, kako bi se moglo kvalitetno diskutirati.

Zlatko Komadina (SDP) je predložio da se u praksi rada Županijskog doma uvede sistem pismene prijave zastupnika za riječ, kao što je to uređeno u Zastupničkom domu, jer na ovaj način zastupnici ne govore onim redoslijedom kojim se javljaju.

Predsjedatelj mu je odgovorio kako je teško uspostaviti red u situaciji kada dvadesetak zastupnika u isto vrijeme želi dobiti riječ.

Više sredstava za pomorski promet

Zastupnik Komadina je ocijenio da će se tek iduće godine moći raspovratiti o »pravom Proračunu«, jer bi do tada trebalo biti stvoreno novo makroekonomsko okruženje i nova zakonska regulativa, međutim »već i u ovom Proračunu moramo poštovati prioritete u državi na bazi zakona i strategija koje su donesene u Saboru«.

Zastupnik je pritom mislio na strategiju prometnog razvitka Republike Hrvatske, koja mora biti prepoznata kao tranzitna i turistička zemlja jadranske i europske orijentacije. Nije razumljivo ni zašto je Luke Ploče favorizirana u odnosu na riječku Luku. Predložio je zato preraspodjelu sredstava predviđenih Proračunom u korist riječke Luke, koja ne smije više zaostajati za talijanskim lukama

i Lukom Kopar; više novca za subvencije Jadroliniji; za izgradnju riječkog čvora Jadranske magistrale, te za dovršetak radova na zgradi Ekonomskog fakulteta u Rijeci.

Zastupnik je mišljenja kako je većinu novca predviđenog za gradove i županije bolje koncentrirati i uložiti u neke od kapitalnih projekata koji će vremenom vratiti uloženi novac, a ostatak tog novca namijeniti prvenstveno Vukovarsko-srijemske županiji i ostalim gradovima i općinama koji su stradali u ratu.

Bit će prilike »pročekljati još malo Proračun«, kazao je Komadina, kad na dnevni red dode rebalaš Proračuna. Ovaj je Prijedlog proračuna samo uravnoteženje prihoda i rashoda koje je Vlada do sada uspjela locirati i zbrojiti, a predizbora će obećanja biti ostvarena u skladu s Prijedlogu proračuna za 2001. godinu. Proračun nikada nema izrazito razvojni karakter, već to može biti indirektno kroz npr. školstvo, a što je manje njegovo učešće u brotu nacionalnom proizvodu, to je javna potrošnja manjih i zdravstvenu skrb.

Zastupnik je dodao kako u Prijedlogu proračuna nisu predviđena sredstva za financiranje nacionalnih parkova i parkova prirode, što nije u skladu s donesenim zakonima koji uređuju tu tematiku i koji su sukladni sa standardima međunarodne zajednice.

Petar Novački (HSS) je na početku svog izlaganja kazao kako se od 1991. godine provodila centralizacija sredstava i moći, a to će se odraziti i na rezultate lokalnih izbora.

Istaknuo je kako je gospodarska situacija na lokalnoj razini vrlo loša, pa je to slučaj i u Međimurskoj županiji.

Makroekonomski pokazatelji hrvatskog gospodarstva bili su bolji nego u bilo kojoj srednjoeuropskoj državi koja je kandidat za članstvo Europske unije u prvome krugu, ocijenio je zastupnik, te dodao kako je Hrvatska u ratu ipak gradila kuće, da je vratila deviznu štednju i da nije bilo inflacije.

• 30 milijuna više za županije, gradove i općine ne bi se raspodjeljivalo prema stavkama već se amandmanima Vlade na Prijedlog zakona o izvršenju Državnog proračuna predviđa raspodjela odlukom Vlade – intervenirat će se tamo gdje bude najpotrebitije.

Proračunska sredstva su krivo raspoređena, pa se ipak ne može reći da je HDZ nepotrebno trošio proračunski novac.

Prihodna strana proračuna sastoji se od prihoda od PDVA i prodaje imovine. Zastupnik se boji kako neće moći biti postignuta dobra cijena za državnu imovinu, a kritički se osvrnuo i na čjenjenicu da se nigdje u obrazloženju ne spominju planovi o smanjenju PDVA.

Nije se složio sa zastupnikom Komadinom koji smatra da sredstva namijenjena lokalnoj samoupravi i upravi treba još više smanjiti, a razliku koncentrirati i preusmjeriti u neke druge svrhe jer to ne bi bilo u skladu s načelima demokracije i decentralizacije. Ocijenio je i da bi takav postupak predstavlja početak okupiranja županija i ukidanja općina. Odgadanje primjene odredaba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o djecičem doplatku je neprihvativno, a Prijedlog proračuna je koncepcionali loše napravljen, kazao je Valent. Nigdje nije navedeno kako će se vratiti dug Zavoda za zdravstveno osiguranje i Zavoda za mirovinsko osiguranje.

- je zatim očitovanje o amandmanu zastupnice mr. **Zdenke Čuhnil (HSS, zastupnica češke i slov. nacionalne manjine)** i zastupnika **Željka Ledinskog (HSS)** koji su predložili da se osiguraju dodatna proračunska sredstva od 7.600.000 kuna za izgradnju školskih zgrada u Daruvaru i još nekim mjestima u toj regiji. Nakon objašnjenja da je riječ o školama uništenim tijekom rata, zastupnica **Čuhnil** ipak je povukla amandman uvažavajući argumente predstavatelja. Usljedilo je izjašnjavaњe o amandmanu kojega je uputio **Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu**. Njime se preciziraju potrebni novčani izdaci za potrebe Ministarstva vanjskih poslova, odnosno izdaci za unajmljivanje pojedinih prostora. Zatražili su da se planirani iznos u visini od 48.000.000 zamijeni iznosom od 45.500.000 kuna. O ovom se amandmanu očitovalo ministar finančija, prof. dr. sc. **Mato Crkvenac**, koji je rekao da je to ujedno amandman rečenog ministarstva. Amandman nije prihvaćen, a zatim je predstavljajući upozorio da je rečeni Odbor povukao taj amandman na svojoj sjednici. Vlada je prihvatala sljedeći amandman kojega su uputili članovi Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i zatražili veća sredstva za potporu nacionalnim manjinama – Hrvatima u europskim zemljama. Predloženih 1.000.000 povećano je za iznos od 150.000 kuna. Slijedeći amandman bio je djelo grupe zastupnika: dr. sc. **Zdenka Frančić (SDP), Dragice Zgrecić (SDP), Gordane Sobol (SDP), Dijane Čizmadije (SDP), Željka Malevića (SDP) i Sonje Borovčak (SDP)**. Vlada je prihvatala ovaj amandman kojim se dodaje nova pozicija u iznosu od 160.000 kuna, te istaknula da je riječ o sredstvima za realizaciju projekta sudjelovanja Republike Hrvatske na Svjetskoj izložbi »Expo 2000.«

- Slijedećim amandmanom zatražena su dodatna sredstva za potrebe obnove i za studente povratnike kojima je potrebna stipendija za studiranje. Amandman su podnijeli: **Milan Kovač (HDZ), Zdenka Babić-Petričević (HDZ), Krunoslav Kordić (HDZ), Zdravka Bušić (HDZ), Ljubo Česić-Rojs (HDZ) i Ante Beljo (HDZ)**. Usprkos razumijevanju za argumente koje je dodatno izložila zastupnica **Babić-Petričević**, amandman kojim se tražilo dodatnih 4.683.000 kuna, nije prošao. O slijedećem amandmanu nije se izjašnjavalo jer ga je Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu samostalno povukao na svojoj sjednici. Slijedeći amandman potpisao je zastupnik dr. **Mate Grujić (nezavisni)** zatraživši dodatna sredstva za potrebe Ministarstva vanjskih poslova. Umjesto predloženih 323.028.501,00 predložio je 386.000.000,00 kuna. Amandman nije prihvaćen a zatim se predstavnik predstavatelja očitovalo o amandmanu kojega je potpisala zastupnica **Jadranka Kosor (HDZ)**. Zastupnica je zatražila dodatnih 2.000.000 kuna sredstva za rad ekipe za ekshumaciju žrtava Domovinskog rata. Prvobitnim je prijedlogom Vlada predložila 3.910.835 kuna za ove namjene. Vlada je prihvatala ovaj amandman. Ministar hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, **Ivica Pančić** očitovao se u nastavku rada o amandmanu kojega je uputio zastupnik dr. **Juraj Njavro (HDZ)**. Nije prihvaćen amandman jer se radi o istoj problematiki oko iskopavanja žrtava. Zastupnik je predložio da se rečena svota povisi na 10.000.000,00 kuna, ali je prihvatio obrazloženje resornog ministra i povukao amandman iz procedure. Nije prihvaćen ni slijedeći amandman istoga zastupnika, pod rednim brojem 80. Njime je zatraženo da se osiguraju dodatna sredstva za potrebe programa psihosocijalne pomoći stradalnicima rata i za obilježavanje masovnih grobnica. Za psihosocijalni program predloženo je 11.388.889,00, a zastupnik je zatražio 20.000.000,00 kuna. Za obilježavanje masovnih grobnica predloženo je 2.400.000,00, a zastupnik je zatražio 5.000.000,00 kuna. Slijedeći amandman podnijela je zastupnica **Jadranka Katarinčić-Skrlić (HSLS)** koja je zatražila da Vlada izbriše stavku od 200.000,00 za nabavu novog automobila za Ministarstvo za europske integracije. Zastupnik **Dario Vukić (HDZ)** svojim je amandmanom predložio da se osiguraju dodatna sredstva za subvencioniranje troškova brodograditelja. Predložio je da se svota od 177.361.323 zamijeni iznosom od 360.000.000 kuna. Vlada ne može prihvati ovaj amandman, istaknuo je ministar Crkvenac.

DRŽAVNI PRORAČUN ZA 2000. GODINU

29

Pohvalio je povećanje sredstava za poljoprivrednu.

Na kraju izlaganja Ivan Valent je ustvrdio kako mu nije stalo toliko do njegove stranačke pripadnosti, koliko do prosperiteta svih hrvatskih građana.

Julije Derossi (HDZ) je kazao kako je zadaća zastupnika Županijskog doma da se bore za dobrobit županija iz kojih dolaze. Ocenjivo je kako su osnovni nedostaci ovog Prijedloga proračuna znatno smanjeno sredstava za jedinice lokalne samouprave i uprave, kapitalne investicije (mnoge od njih neće moći biti dovršene), te nedostatna sredstva za obnovu područja od posebne državne skrbi. Derossi je kritizirao koaliciju šestorice jer ne ispunjava predizbornu obećanja i jer ovakav Prijedlog proračuna ne pokazuje da je preuzeta odgovornost pred biračima.

Ako će rok za ispunjavanje datih obećanja biti četiri godine, koliko traje zastupnički mandat, logično bi bilo da su u Prijedlogu proračuna predviđena sredstva za vraćanje četvrtine duga umirovljenicima. Zastupnik je replicirao zastupniku Jurušiću, koji je kazao kako bivša Vlada nije radila u interesu hrvatskog naroda, i s tim u vezi dodao kako bi trebalo objektivno sagledati sve dobre stvari koje je bivša vlast učinila, posebno u obrani zemlje i obnovi razrušenih naselja i gradova. Sve je to učinjeno sredstvima iz prošlih proračuna koji su bili podvrgnuti oštrim kritikama i kojima je osnova zamjera bila da što nisu osiguravali dovoljno sredstava za transfere jedinicama lokalne uprave i samouprave, a u ovom se Proračunu predlaže znatno manje sredstava za te potrebe.

Potrebe su velike, a prihodna je strana deficitarna

Milan Markanović (LS) je kazao kako bi bio zadovoljniji da je Vlada ponudila prijedlog o privremenom finansiranju i ostavila više vremena za kvalitetnu analizu stanja i za izradu kvalitetnog Proračuna za 2001. godinu.

Kod svakog proračuna je osnovno pitanje kako sakupiti novac, a želje su uvijek velike, posebice u situaciji u kojoj se nalazi naša država. Prijedlog proračuna za 2000. godinu ne pruža poticaj kakav bismo svi željeli poljoprivredi, turizmu, obrnštvo i malom poduzetništvu. Zastupnik Markanović je predložio da se formira financijska institucija koja bi posredovala u prenošenju sredstava iz proračuna do krajnjeg korisnika. Također je predložio da se onaj dio sredstava namijenjen poticanju obrnštva i malog poduzetništva ne usmjerava prema jedinicama lokalne samouprave, već da bi bolje rješenje bilo da se ministarstva povuče s Hrvatskom gospodarskom komorom koja ima razvijenu infrastrukturu po cijelom teritoriju države i koja bi mogla naći najkvalitetniji modus za transfer tih sredstava.

Među zakonske prijedloge o smanjenju poreza na dohodak i na dobit, te smanjenju carina, koji bi trebali biti upućeni u saborsku proceduru do 1. rujna ove godine, trebalo bi uključiti i onaj o smanjenju PDV-a, a rok za to bi trebalo pomaknuti na 1. lipnja 2000. godine. Ne slaje se s prijedlogom o smanjenju plaća zaposlenicima u javnim djelatnostima.

Markanović je predložio da se preispita broj brodogradilišta koje država subvencionira i da bi do kraja polugodišta trebalo izraditi izvješće o funkciranju i finansiranju jedinica lokalne samouprave, kako bi se vidjelo koliki su njeni stvarni troškovi. Zastupnici drži da bi se na taj način moglo vidjeti koliko bi se sredstava moglo preusmeriti u fond iz kojeg će se namirivati dječji doplatci. Zahtjevo se za smanjivanje broja ministarstava, racionalizaciju u njihovom radu, smanjivanje broja diplomatskih predstavnštava, smanjenje broja zaposlenih u javnom sektoru, te istovremeno otvaranje novih radnih mesta, kreditiranjem obrnštva i malog poduzetništva, kao i poticanje individualne stambene izgradnje.

Na kraju svog izlaganja zastupnik je kazao kako bi trebalo predvidjeti više sredstava za obnovu pakračko-lipičkog područja.

Obnova infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi

Dragan Papac (HDZ) je govorio o obnovi ratom razrušenih područja i povratku prognanika. Kazao je kako će on podržati ovakav Prijedlog proračuna ako će se predviđenim sredstvima moći vratiti preostali prognanici u Vukovarsko-srijemsku županiju. Podsetio je zastupnike na problem sanacije lokalnih cesta i mostova koji su devastirani u ratu, te problem obnove vodoopskrbnih sustava, ocjenivši da je Prijedlogom proračuna predviđeno preveliko sredstava za obnovu. Predviđenih 15 tisuća kuna je nedovoljno za izgradnju športske dvorane u Županji, a za izgradnju Ekonomskog škole u Vinčkovcima i doma umirovljenika u Vukovaru uopće nisu predviđena sredstva.

Zastupnik je kazao da ne traži ništa više od onih sredstava koja su do sada dobivale jedinice lokalne uprave i samouprave. Ovim su proračunom, ustvrdio je zastupnik, najviše zakinuti prognanici, odnosno povratnici, te Ministarstvo obrane, što je oštro kritizirao, s obzirom na geopolitičko okruženje u kojem se nalazi Republika Hrvatska.

Slavko Koković (HSS) je gospodarsko i socijalno stanje u Krapinsko-zagorskoj županiji ocenjivo izuzetno teškim, jer je 50 posto radnih mesta zatvoreno zbog stečajnih postupaka u kojima su se našle mnoge tvrtke s tog područja. Spomenuto je i probleme u cestovnom i željezničkom prometu, poljoprivredi, prosvjeti, te zdravstvu. Sve su to posljedice neodgovorne politike. Predložio je preraspodjelu raspolaživih sredstava kako bi se gradanima Krapinsko-zagorske županije omogućila izgradnja županijske bolnice u Zaboku (budući da sve županije u Republici Hrvatskoj imaju županijski medicinski centar), te športske dvorane u Zlatar-Bistrici. Predložio je da se taj projekt uvrsti u kategoriju kapitalnih ulaganja. Do sada je naime, općina Zlatar-Bistrica u taj objekt uložila više od 50 posto potrebnih sredstava, a radovi su stali u fazi izrade krova, pa bi se zgrada morala zaštiti od propadanja.

• Za Istarski epsilon ipak 230 milijuna kuna.

Potrebe i opravdana očekivanja ljudi višekratno premašuju mogućnosti predloženog Proračuna - rekao je Koković. Bolja situacija u državi ne može se postići u kratkom vremenskom razdoblju, ali je sigurno da hoće.

Zvonimir Novoselec (HDZ) je mišljenja da su raspravi u Županijskom domu trebali biti prisutni i ministri javnih radova; pomorstva, prometa i veza; prosvjeti i športa; te znanosti i tehnologije, budući da i njihovi resori participiraju dijelom u kapitalnoj izgradnji. Njihova je načinost nužna kako bi rasprava dobita na kakvoći i kako ne bi imala prvenstveno formalistički karakter. Neprihvatljivo je da Hrvatska televizija ne prenosi ovako važnu raspravu, dodaо je zastupnik, a predloženi je Proračun nazvao "hibridnim" djetetom stvorenim neodmjerenim predizbornim obećanjima i stanjem u kojem se zemlja nalazi.

Uvaženi ekonomski stručnjaci drže da bi Sabor, putem Proračuna i promišljenim razvojnim utjecajem, te kapitalnim investicijama trebao ublažiti stanje u kojemu se Hrvatska trenutno nalazi, pa je paradoksalno da su učinjene velike restrikcije upravo u sredstvima namijenjenim za kapitalne investicije. Zastupnik se u potpunosti slaže s izlaganjem Franje Kržanica i izvješćem Odbora Županijskog doma za gospodarstvo i finansije, koje bi, smatra, Vlada trebala ozbiljno razmotriti pri izradi Prijedloga proračuna za drugo čitanje. Kapitalna su ulaganja u školstvu, primjerice, umanjena sa 55 posto u odnosu na prešlu godinu, iznjo je Novoselec, pa je podržao prijedlog Odbora Županijskog doma za naobrazbu, znanost, kulturu i šport da sredstva u ovoj godini, ako ništa drugo, ostanu na razini prešle godine. Drastično smanjenje kapitalnih ulaganja negativno će se oslanjati i na područje graditeljstva.

Preraspodjеле postojećih pozicija

● **Vlada Republike Hrvatske** nije prihvatala amandman **Darija Vukića** koji je predložio veći iznos (360 milijuna kuna) za subvencije u brodogradnji, budući da je situacija u toj gospodarskoj grani neodrživa. Vlada će, nakon utvrđivanja stanja, pokušati pronaći sveobuhvatno rješenje, a njeni odluci glasovanjem podržali i zastupnici Zastupničkog doma.

● **Dario Vukić (HDZ)** se potom javio za riječ da bi obrazložio drugi amandman koji je podnio, a koji se odnosi na preraspodjelu troškova restrukturiranja hrvatske brodogradnje u korist subvencija u brodogradnji, budući da ga nije uočio u Pregledu amandmana. Zastupnik je misljenja da je bitno obrazložiti upravama brodogradilišta koje su to mijere potpore koje Vlada misli poduzeti, kako bi znali aktivirati već potpisane ugovore, jer produživanje rata isporuke povisuje fiksne troškove.

● **Predsjednica** je obavijestio podnositelja da njegov amandman nije predan u propisanoj formi, pa zato nije uvršten u Pregled.

● **Vlada** nije prihvatala amandman **Josipa Sesara** koji je predložio povišenje iznosa transfera sa 48 milijuna na 49 milijuna i 170 tisuća kuna županija-ma za poticanje malog poduzetništva (povećanje bi iznosilo 2,5 posto u odnosu na prešlu godinu), jer je od iznosa predviđenog u prešloj godini izvršen samo jedan manji dio, pa bi predloženi iznos značio povećanje za 22 puta.

● **Josip Sesar (HDZ)** se ispričao zbog netočnog izračuna i ustrajao na amandmanu, koji su zastupnici odbili većinom glasova.

● **Diana Čizmadija, Gordana Sobol, Dubravka Horvat, Ingrid Antičević-Marinović i Đurđe Adlešić** su podnijele amandman kojiim se predlaže otvaranje nove pozicije u iznosu od 35 tisuća kuna za razvoj županijskog poduzetništva, koji bi se transferirao preko Ministarstva za obrtu, malo i srednje poduzetništvo. Sredstva bi se osigurala iz pozicije Potpora za ulaganja tekućih prijenosa sredstava i potpora poduzećima. Vlada je podržala projekt, ali će se predloženi iznos osigurati s drugih pozicija, pa su zastupnici povukle amandman.

● **Tonći Tadić (HSP)** je predložio amandman kojim bi se pozicija Kapitalni prijenosi proračuna i proračunskih korisnika u visini od 450 tisuća kuna preimenovala u Znanstvena istraživanja u zaštiti kulturnih spomenika. **Antun Vujić**, ministar kulture, je objasnio kako amandman neće biti prihvacen, jer je u Ministarstvu kulture za zaštitu spomenika kulture predviđeno 95 milijuna kuna, a sredstva za istraživanje u toj domeni su inkorporirana u taj iznos.

● **Tonći Tadić (HSP)** je kazao kako će povući amandman uz uvjet da se potpiše međuresorski ugovor između Ministarstva kulture i Ministarstva znanosti u kojem bi bio definiran iznos za tu namjenu.

● **Vlada Republike Hrvatske** nije prihvatala amandman **Darka Šantića (HNS), Ivana Stajduhar (SDP)** i **Miroslava Furdeka (HSS)** koji su zatražili sredstva (750 tisuća kuna) za sanaciju i rekonstrukciju Gradskog kazališta "Zorin dom" u Karlovcu, jer je Ministarstvo kulture već uložilo značajna sredstva u taj projekt i jer su sredstva već predviđena u okviru investicijske potpore.

● **Ista** je situacija i sa sredstvima za sanaciju Šibenskog kazališta (amandman **Ante Markova** - 3 milijuna kuna), te s knjižnicom u Bjelovaru (amandman **dr. Ljerke Mintas-Hodak, dr. Ivica Pašalić, dr. Đure Njavre i dr. Karmele Caparin** - 3 milijuna kuna), pa su ti amandmani također odbijeni, ali je njihov sadržaj prihvacen.

● **Za knjižnicu u Bjelovaru** će se osigurati sredstva, ali vjerojatno ne u predloženom iznosu, kada je ministar Vujić, pa je zastupnica **Caparin** zatražila glasanje o amandmanu, koji, međutim, nije prošao.

● **Sredstva za zaštitu spomenika kulture** Ministarstvo je već osiguralo

● **Ministar Vujić** je na isti način obrazložio istovjetni amandman koji su podnijeli **Đurđa Adlešić, Željko Ledinski, Luka Trčonić i Karmela Caparin**,

Amandmani koje će podnijeti zastupnik temeljiti će se na ustavnoj odredbi prema kojoj se sva područja moraju ravnomjerno razvijati, te službenim dokumentima o prometnom razvitku i prostornom uređenju koje je prihvatio Hrvatski državni sabor.

Stečajni će postupci rezultirati smanjenjem prihoda

Vinko Jelić Balta (HDZ) je kazao kako nije istina da sadašnji vladini dužnoscnici nisu bili upoznati sa stanjem u državnim finansijama i gospodarstvu, te sa socijalnim stanjem, jer su mnogi od njih bili saborski zastupnici. Zastupnici HDZ-ja su znali kako neće biti moguće ispuniti njihova predizborna obećanja. Ovim je proračunom »sankcioniran«, redizajniran ono što je HDZ ostavio, a to su kapitalne investicije na području zdravstva, školstva, komunalne infrastrukture i cestovnih pravaca« - kazao je zastupnik. Izrazio je sumnju u prihodovnu stranu proračuna, budući da je realno očekivati mnoge stečajne postupke, a u tom slučaju otpada i dio poreznih prihoda. Stoga zastupnik misli kako bez zaduživanja neće biti moguće postići balans između proračunskih prihoda i rashoda. Osvrnuo se na međunarodni položaj države i kazao kako će, zbog srljanja Vlade u svakojake dogovore, Hrvatska morati platiti cijenu, poglavito putem svog odnosa prema Bosni i Hercegovini i povratnika.

Visina transfera za jedinice lokalne uprave i samouprave u Prijedlogu proračuna kolidira s proklamiranim politikom decentralizacije, a imajući na umu i smanjena sredstva ministarstvima gospodarstva i obrta, malog i srednjeg poduzetništva, jasno je da poduzetnici neće moći održavati onaj tempo razvitka koji su imali do sada.

Emil Soldatić (IDS) je kazao kako je ovaj Prijedlog proračuna zapravo posljedica HDZ-ove politike. Pobjednička je koalicija nekoliko puta predlagala proračune koji su bili i socijalni i razvojni. Sa starih se načinom trošenja proračunskog novca i zaduživanjem jednom moralno prestati.

• *Odmah po usvajanju Proračuna država praktično izlazi iz kruga međusobnih dužnika.*

Ozbiljni će ljudi krizno razdoblje prihvatiti kao izazov, a problem rješiti određivanjem prioriteta i promjenom strategije, kazao je Soldatić.

Istaknuo je i da bi se trebalo dogovoriti o modelu decentralizacije (hoće li to biti na klasičan način ili će se sva sredstva prikupljati u jednu blagajnu, a kasnije se raspodjeljavati). Budući da se pojedi načinom rješenjima ništa neće postići, zastupnik je kazao kako neće podnijeti amandmane, ali da smatra kako se pitanje istarskog ipsilonu mora riješiti. Naime, u Proračunu bi trebalo predvidjeti sredstva za naknadu koncesionaru, jer će u protivnom korištenje sedamdesetak kilometara ceste stajati otprikljue 80 kuna. Kazao je i kako bi se moglo razgovarati o tome tko je potpisao ugovor o koncesiji i pod kojim uvjetima, te da bi se u okviru toga moglo pronaći materijala i za krivčenu, odnosno kaznenu odgovornost pojedinaca. Podsetio je da se na području Istre ostvaruje 40 posto turističkog prometa, pa će naknadna za korištenje tog dijela cesta imati negativan utjecaj, kako na turizam, tako i na gospodarstvo čitave regije. Istarski ogranič HDZ-a također podržava prijedlog da sredstva za rješavanje tog problema budu predviđena ovogodišnjim Proračunom. Svi se moramo odrediti kako bi zemlja izašla iz krizne situacije, kazao je Soldatić, zaključivši da je rasprava o ključnim pitanjima dobrodošla, na dobrobit svih hrvatskih građana.

Dr. Ivan Valent (HDZ) je replicirao na navode prethodnog govornika o odgovornosti pojedinaca za ugovor o koncesiji za Istarski ipsilon i kazao da o dokazima za takve navode, ako ih ima, treba izvjestiti javnost.

Emil Soldatić je upitao zašto nije dozvoljeno osnivanje saborskog istražnog povjerenstva o Istarskom ipsilonu, ako je sve učinjeno prema propisima.

Kvalitetna rasprava na dobrobit svih hrvatskih građana

Dr. Jure Burić (HDZ) je kazao kako je bilo puno dobronamjernih rasprava o proračunu, te je pozvao zastupnike svih stranaka da pronađu » zajednički jezik«, kako bi Prijedlog proračuna bio što kvalitetniji. Zastupnik je izrazio žaljenje što je Proračun restrikтивan i što je upitna prihodovna strana. Dubrovnik je 500 kilometara udaljen od autoceste, a u prijernatim je turističkim sezonomama ostvariva gotovo 20 posto ukupnih prihoda od turizma. Rešenjem sredstava Luci Ploče Dubrovnik bi bio još više zakinut. Ta luka nije bosansko-hercegovačka, već hrvatska. Njezinu bi se korištenje moglo dobro unovčiti, kako zbog transfera prema Bosni, tako i prema Mađarskoj.

Dodao je da bi se ipak trebala osigurati nekakva sredstva za borbu protiv droge, te više sredstava za zdravstvo i školstvo. Zatražio je odgovornost onih koji nisu tehnički pripremili predviđeni isplatu sredstava doplatka za djecu. Prioritet bi u Proračunu trebali imati stradalnici Domovinskog rata, obitelji poginulih i umirovljenici. Na kraju svog izlaganja zastupnik je upitao koliki je javni dug Republika Hrvatska preuzeila i koliko je vraćeno, te koliki je dio duga bivše Jugoslavije preuzet i koliki je dio duga do sada vraćen. Predložio je potom i osnivanje istražnog povjerenstva koje će ispitati situaciju oko Istarskog ipsilonu.

Željko Režić (HSSL) je ocijenio kako Vlada nije imala puno »manevarskog prostora«, budući da su iz prethodnog razdoblja preuzele mnoge obvezne, i izrazio nadu da će rasprava oko Proračuna za iduću godinu biti puno plodnija, jer će sam proračun imati razvojni karakter. Zastupnik je najavio podnošenje amandmana kojim će zatražiti više sredstava za Osječko-baranjsku županiju koja je po veličini druga u Hrvatskoj, (po predviđenim sredstvima je tek na 6. ili 7. mjestu) kako bi se radovi na Čepinskoj obilaznici mogli dovršiti. Pohvalio je povećanje sredstava za poljoprivredu, jer je upravo u toj proizvodnoj grani stanje vrlo teško, iščišuti pritom problem zaštite od tuče, koji bi morao biti riješen prvenstveno na međudržavnoj razini, te probleme koji je izazvala pojava triheline. Dodao je kako bi Vlada trebala pronaći rješenje za PIK-ove ostatke u pitanju otkupa zemlje. Proizvodnici sirovina rade za velike prerađivačke tvornice, koje su u većinskom državnom vlasništvu i koje imaju problema s likvidnošću. Ministarstvo javnih radova obnove i graditeljstva financiralo je javne radove, pri čemu su se zapošljavali radnici s burze. Time se makar privremeno smanjivala nezaposlenost, pa je Režić kazao kako bi bilo dobra predviđeti novac za takve projekte, to više što se očekuje porast nezaposlenosti. Smatra da bi trebalo namaknuti sredstva da se započeti radovi dovedu u fazu u kojoj se može sprječiti propagadanje objekta, odnosno konzervirati ga. Govoreći o obnovi kazao je da se postavlja pitanje kolika je cijena izgrađenog kvadratnog metra stambenog prostora, mogu li se ljudi vrati u svoje domove, budući da nije završeno razminiranje tla i od čega će živjeti nakon što se vrate. Proces gospodarskog oporavka trebao bi teći paralelno s obnovom razrušenih kuća.

Malo i srednje poduzetništvo proizvodi za potrebe velike industrije, koja je u državnom vlasništvu, a te su tvornice uglavnom pred stečajem. Na kraju je zastupnik ukazao na potrebu da se isplati barem dio sredstava doplatka za djecu.

Neispunjavanje izbornih obećanja

Ivan Brleković (HDZ) izrazio je zahvalnost zastupniku Soldatiću koji je priznao da nova vlast ne može bez HDZ-a te ga podsetio da, ako govor o kriminalu oko istarskog ipsilonu, mora ga i dokazati. Što se tiče Proračuna, zadržao je mišljenje da se radi o prvom čitanju ovog zakona te da će govoriti u skladu s tim. Pored Ustava, kaže, to je sva-kako osnovni akt jedne države, koji je, s jedne strane izraz gospodarsko-finansijske snage i potencija-

- pa su predlagatelji zatražili glasanje. Amandman nije prihvaćen.

- Božidar Kalmeta** je povukao amandman kojim je predložio da se osiguraju sredstva u iznosu od 3 milijuna kuna za obnovu Kneževe palače u Zadru, budući da je ministar kulture pojasnio da su sredstva za tu namjenu predviđena u okviru projekta zaštite spomenika kulture.

- Isto su učinili i dr. Ivan Čehok, dr. Zvonimir Sabati, mr. Hrvoje Vojvoda, Miroslav Korenčić i dr. Zdravko Tomac s amandmanom koji se odnosi na obnovu zgrade županije u Varadžinu (predloženo je osigurati 3,5 milijuna kuna), budući da su sredstva za tu namjenu već predviđena.

- Željko Krapljan** je podnio amandman kojim predlaže uređenje Spomen doma braće Radić u Trebarjevu (iznos u visini od milijun 324 tisuće i 6 stotina kuna), te opremanje Etnografskog muzeja (iznos u visini od 52 tisuće kuna). **Ministar Vujić** je obrazložio odluku da amandman neće biti prihvaćen, ali da će biti prilivačen njegov sadržaj, jer će biti dovršeno opremanje Etnografskog muzeja, a osigurat će se i dio sredstava za uređenje Spomen doma braće Radić.

- Krapljan (HDZ)** nije bio zadovoljan odgovorom, budući da se ta investicija odgada iz godine u godinu, te da ne može odustati od amandmana jer nije jasno navedeno kolika će se sredstva moći osigurati. Zastupnici su svojim glasanjem odlučili ne prihvatiti taj amandman.

- Isto rješenje je ponuđeno za amandman Balta-Zara Jalošćova**, kojim je predložio osiguravanje sredstava u visini od 300 tisuća kuna za obnovu Starog majstra Žirinski Štrukovce, a budući da sredstva nisu velika, bit će osigurana u punom iznosu, pa je predlagatelj povukao amandman.

- Milan Kovač, Zlatko Mateša, Ante Beljo, Zdravka Bušić, Božo Biškupić, Ivo Fabijanić, Furio Radin i Zdenka Babić-Petričević** podnijeli su amandman kojim je predloženo povećanje sredstava Hrvatskoj matici iseljenika za oko 4,5 milijuna kuna (sa 20 milijuna 169 tisuća 963 kune na 24 milijuna 688 tisuća 427 kuna).

- Nakon što ga je **Mato Crkvenac** (u ime Vlade) odbio, za rječ je javio **Ante Beljo (HDZ)**. Tom je prilikom rekao da, zbog značajnog smanjenja sredstava neće biti moguće izdavati časopis »Matica« i Glas za iseljeništvo, koji izlazi sklopu »Večernjeg lista«, morat će se ukinuti 10 sati radijskog programa i 3 sata dnevno satelitskog programa. Matica je funkcionalna na uobičajen način i u jeku rata, a proračunskim tretmanom kažnjava se cjelokupno hrvatsko iseljeništvo, koje je deviznim sredstvima pomagalo svoju domovinu cijelo vrijeme. Zastupnik je zatražio glasanje o amandmanu.

- Ministar Vujić** je kazao kako uvažava iznesene argumente i kako je svjestan potrebe za reformama u »Matici iseljenika«. Vlada je nastojala ne dovesti u pitanje postojanje emisije i časopisa, ali da je nužno pronaći dodatna sredstva. Zato je zamolio predlagatelje da uzmu u obzir tu činjenicu, a Vlada će zauzvrat snositi odgovornost za očuvanje radio i televizijskog programa, kao i časopisa koji izdaje Matica.

- Ante Beljo** je odgovorio kako Matica surađuje s Hrvatskim televizijom na novim pretplatama, ali kod izjašnjanja o ovom amandmanu zapravo se odlučuje o tome hoće li ili neće Matica moći iznajmljivati satelitske odajnile. Vujić je odgovorio kako se ne radi ni o kakvom ukidanju, već o pokušaju da se projekti racionaliziraju.

- Predsjednik Sabora** je predložio predstavnici-ma Vlade da još jednom razmotre ovaj amandman.

- Vlada je naknadno predložila osigurati veća sredstva (milijun i 500 tisuća kuna) za satelitski prijenos programa Hrvatskoj matici iseljenika, kojima bi se osigurao prijenos u početnom razdoblju, dok se ne pronađe rješenja koja neće biti vezana uz proračunska sredstva. Podnositelji amandmana se nisu složili s Vladinim prijedlogom, budući da su sredstva premala, pa se njima neće moći pokriti fiksni troškovi za iznajmljivanje satelita. Zastupnici nisu prihvatali amandman.

- Dr. Ivan Čehok** je predložio da se ukinu sredstva »Matici iseljenika« transferirana preko Ministarstva kulture za satelitski program u Sjevernoj Americi, s kojim nemaju nikakve veze, a znatno podižu iznos budžeta tog Ministarstva, te je pre-

la jedne zemlje, a s druge prikaz različitih potreba koje treba zadovoljiti. U kritičkom osvrtu, kakav je najavio, zastupnik se prvo osvrnuo na evidentna odstupanja od onoga što je aktualna vijest obećavala. Ukažao je na povećanje broja ministarstava, koja su, kaže, nepotrebno opteretila Proračun. Iduće na što je ukažao je obećanje o vraćanju 30 mirovina duga umirovljenicima, za koje se danas kaže da će biti u roku od četiri godine. Ministar školstva je izjavio kako će povecati broj zaposlenika u svom ministarstvu na način da će zatvarati škole po selima, konstatira zastupnik, te pita je li to u skladu s politikom obnove i revitalizacije sela. Podsetio je i na obećanje o otvaranju 200 tisuća novih radnih mesta, a ministar gospodarstva danas navajljuje 30-40 tisuća dolara. Nastavio je riječima o zanemarivanju rješavanja nelikvidnosti poduzeća te smanjenju plaća državnih službenika za 5 posto. Što se tiče vanjskog i unutarnjeg duga Republike Hrvatske, zastupnik tvrdi da to baš nije tako te kaže da mu je teško povjerovati kako su sadašnji ministri, donedavni zastupnici, iznenadili situacijom u državi koja je mnogo teže nego što su misili. Tijekom svojim mandata mogli su doći do svih ili do većine tih podataka te smatra da ne stoji tvrdnja da su danas potpuno zbrunjeni zatećenim stanjem. Na kraju izlaganja je zaključio da državni proračun nije lako sastaviti, ali da smatra svojom dužnosću na ovakav način osvrnuti se na predloženi materijal.

Dr. Branko Sruk (SDP) je u svojem prvom izlagaju u Županijskom domu rekao kako je analizirajući Proračun pokušavao naci što će on značiti za njegov Šibensko-kninsku županiju i Hrvatsku u cjelini, a ne ispunjava li predizborna obećanja. Nakon što je s aspekta svoje županije iznio viđenje određenih stavki Državnog proračuna, rekao je da je najvažnija zadaća nove Vlade najprije vratiti državne dugove, vanjske i unutarnje, kako bi postala prepoznatljiva i ozbiljna. Dr. Sruk. Proračun je opisao kao restrikтивan rekavši da je najmanje novca predviđeno u gospodarstvu i socijalni. Zalaže se da po završetku donošenja ovog Proračuna svi kredu u izradu novoga za 2001. godinu, do kada je deset mjeseci u kojima ih čeka težak rad. Predložio je da Vlada za šest mjeseci podnese izvješće o izvršenju proračuna, kako bi se konkretno vidjelo je li zaista bila potrebnija neka druga cesta od ceste Šibenik - Knin za koju zastupnik smatra da je od međudržavnog značenja. Vlada, u svakom slučaju, smatra ozbilnjom, jer je bez obzira na predizborna obećanja smanjila prošlogodišnji budžet za 1,2 posto. Na kraju je pozvao sve zastupnike da što manje zakompliciraju donošenje ovog proračuna te da zajedno ubuduće, do krajnjih granica, kontrolišu Vladu.

• *Vlada nije mogla raspravljati o amandmanima Županijskog doma s obzirom na to da je Prijedlog proračuna prethodno odbijen.*

U Proračunu su loše raspoređena sredstva - smatra Velimir Kvesić (HSP). Zabrinjava ga smanjenje sredstava kojima se nastavlja i završava započeta izgradnja nekih započetih objekata. Primer za to je, kaže, zgrada gimnazije u Kutini, koja nema dovoljno sredstava niti za održavanje onoga što je dosad izgrađeno, a kamoli dovršenja. Proračunom se, kaže, moralno više voditi brige o onima koji su se borili za Hrvatsku, te nastavlja, kako se boji da će svi prognanci ostati to još godinama, možda i do kraja mandata ove Vlade, jer sredstva predviđena za obnovu govore tome u prilog. Poglavitno ga smetaju smanjena sredstva Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata jer se time ne može provesti Zakon o pravima hrvatskih branitelja. U revizijama za utvrđivanje vojnih invalida i eventualnom stidnjom na taj način, zastupnik ne vidi rješenje, već u revizijama partizanskih, udabaških i jugooficirskih mirovina, čime bi se namirila sredstva potrebna da bi hrvatski branitelji mogli ostvarivati svoja prava. U prilog tome ide izjava predsjednika Mesića o izjednačavanju branitelja iz

Domovinskog rata s antifašistima i onih koji su se borili za zločinačku Jugoslaviju, kaže g. Kvesić. Završio je konstatacijom da mu sve prije rečeno ne daje nikakva prava da podupre ovakav proračun. Od početka je bilo dvojbeno hoće li se na ovom čitanju podnosići amandmani ili ne, rekao je predsjedatelj akademik Ivan Aralica. Buduci da na sjednici Zastupničkog doma neki zastupnici već podnose amandmane, donio je odluku da svi predaju amandmane ukoliko su ih pripremili, a ostali neka te učine u roku dva dana. Tada će se dostaviti Vladi, a Dom će o njima raspravljati na slijedećoj sjednici, zaključio je predsjedatelj.

Nesuglasice koje se javljaju u ovoj raspravi, prije svega su posljedica gospodarske situacije te navike da se živi iznad realnih mogućnosti, rekao je Žarko Katić (HDZ). Najviše prigovora je bilo zbog smanjenja izdataka za kapitalnu izgradnju, no problem je u tome što kod izgradnje objekata za javne potrebe ne postoje definirani kriteriji kako i gdje graditi, smatra g. Katić. Drži da bi te kriterije trebalo utvrditi, kako se više ne bi dogadale tzv. političke gradnje. Zalaže se, dalje, za takvo finansiranje lokalne samouprave gdje bi ona imala vlastite prihode i znala s čime raspolaže, a ne da ovisi o milostilu države. Nitko nije spomenuo banke koje su propale zajedno s Jugoslavijom, a one su također imale štedište koji su oštećeni, pa g. Katić pita, hoće li država podmiriti i taj dug. Predviđeni izdaci za razminiravanje smanjuju se sa otprilike trećinu, što je, kaže, za mnoga područja u Hrvatskoj bolno pitanje, pa predlaže da sredstva ostanu na nivou prošle godine. Što se tiće ravnateljnog razvijanja svih županija, zastupnik upozorava, na pogranično područje s Republikom Slovenijom, na koju se vrlo malo polagalo pažnje. Tu misli na potrebu zbrinjavanja mnogih ljudi koji su ostali bez posla, a radili su u Sloveniji. Posljednje na što je ukažao bilo je kašnjenje novčanih naknada nezaposlenima. Apelirao je na najviše državne strukture da nezaposleni dobiju svoje naknade prije državnih dužnosnika.

Izvanproračunski fondovi – najveći problemi proračuna

Vlada se suočila sa zbiljom da nema dovoljno sredstava za podmirivanje svih proračunskih javnih potreba, što se dokazuje činjenicom da i ovaj proračun iskazuje deficit, kaže Šimun Kujavec (HDZ). Proračun, kaže dalje, mora sadržavati atipične rashode, s kojima se nisu susrele ostale zemlje u tranziciji, a to su: rat i sve vezano uz njega. No, to nije rak-rana našeg proračuna, smatra g. Kujavec, već je to funkcioniranje izvanproračunskih fondova, kao što su mirovinski ili zdravstveni fond. Postavio je pitanje, je li sadašnja Vlada bila svega toga svjesna kada je obećavala da će smanjiti proračun za 17 posto. Ako je to bilo samo iz političkih razloga, onda je to obmana, a s gospodarskog aspekta je to nestručna, nekompetentna i infantilna izjava, tvrdi zastupnik, te kaže da ako ne priznamo realnost u sve doktorate ne možemo biti stručnjaci. Drugu najveću opasnost vidi u tome što trošenje kapitalnih sredstava moramo prikazati kao financiranje. Mišljenje je da ne možemo tekućim prihodima pokrivati tekuće rashode, nego naprotiv kapitalne prihode morat ćemo usmjeravati u tekuću potrošnju. G. Kujavec se ne slaže ni s time da treba u svim djelovima rezati kapitalne investicije. Predlaže da Vlada još jednom pregleda sve mogućnosti stvarne uštede, a da stimulira građevinarstvo kao inicijalnu granu gospodarstva koja stvara radna mjesta te izvoz. Na kraju izlaganja zastupnik je zaključio da proračun zaista nije pogodio niti odredio stvarne državne prioritete.

• *Šokantno je ponašanje izvršne vlasti prema Županijskom domu, osobito zato što dolazi od onih koji su najavljujali eru parlamentarizma, naglašene uloge Sabora.*

• *dložio da ona idu preko Ministarstva pomorstva, prometa i veza.*
Ministar Vujić je kazao kako ne može prihvati taj amandman, pa ga je zastupnik Čehol povukao. Odbor Zastupničkog doma za naobrazbu, znanost i kulturu predložio je povećanje iznosa (sa 4 milijuna 274 tisuće 950 kuna na 6 milijuna 774 tisuće 950 kuna) za "Maticu hrvatsku", što Vlada nije prihvatile, budući da je Vlada podnijela amandman kojim drugačije regulira to pitanje, pa je amandman Odbora povučen.

Amandman Bože Biškupića, Vlatka Pavletića i Marije Bajt, koji se također odnosi na sredstva (povišenje iznosa na 7 milijuna 893 tisuće 508 kuna, koja bi se osigurala iz tekuće zaštite Proračuna) za "Maticu hrvatsku" je odbijen iz istih razloga.

Zastupnik Biškupić (HDZ) se javio da bi obrazložio amandman. Tom je prilikom istaknuo dugogodišnju tradiciju "Matrice hrvatske" i njen značenje, te povijesnu ukorijenjenost. S ovakom smanjenjem sredstvima ona bi morala postati alternativna institucija, pa je zastupnik zatražio glasovanje o ovom amandmanu. Amandman nije proglašen.

Zastupnici Mate Jukić i Ivica Tafra podnijeli su amandman kojim predlažu izdvajanje sredstava za sanaciju i rekonstrukciju Tvrđave Klis (300 tisuća kuna). Vlada ga nije prihvatala jer je taj projekt uvršten u Program zaštite spomenika kulture, pa su predlagatelji odustali od amandmana.

Sakralna baština ulazi u kategoriju spomenika kulture

Vlatko Pavletić i Marija Bajt su predložili pre raspoljeđuju sredstava unutar Ministarstva kulture (s pozicije Zaštiti radovi na spomenicima kulture na novu poziciju - Zaštiti radovi ratom razorenem sakralne baštine), kako bi se obnovilo šest župnih crkava, i to u Voćinu (sredstva u visini od 3,5 milijuna kuna), Daruvaru (sredstva u visini od 100 tisuća kuna), Pakracu (sredstva u visini od 100 tisuća kuna), Jasenovcu (400 tisuća kuna), Lonji (sredstva u visini od 200 tisuća kuna) i Dubočcu (200 tisuća kuna). Ministar Vujić je obrazložio da obnovi navedeni sakralni objekti. Ministarstvo kulture već sufinancira, a predviđen je i nastavak radova. Sa stanovništa zaštite spomenika kulture je crkva u Pakracu završena, a obnovu crkve u Jasenovcu finansira Ministarstvo za javne radove.

Zastupnica Marija Bajt (HDZ) iznijela je stanje svake od navedenih crkava i iznose koji su za traženi za svaku od njih, te pozvala zastupnike da podrže njihov amandman. Ministar Vujić je kazao kako ne može prihvati amandman u tom obliku jer su svih navedeni zahvati predviđeni Programom za zaštitu spomenika kulture i za koji su predviđene proračunske stavke. Za problem crkve u Voćinu i objekte u sličnom stanju formirat će se Komisija koja će ispitati stanje i potrebu za obnovom sakralnih objekata na ratom razrušenim područjima.

Zastupnica Bajt je zamolila da se Ministarstvo kulture uključi u ispitivanje stanja i rad Komisije, budući da crkva u Voćinu datira od 14. stoljeća i da je vrlo vrijedan spomenik kulture. Zastupnici su se negativno očitovali o amandmanu Marije Bajt i Vlatka Pavletića.

Ti su zastupnici podnijeli još jedan amandman koji se odnosi na iznalaženje sredstava (850 tisuća kuna) za obnovu Kužnog pilota u Požegi, a koji je, prema Vujićevim riječima, obuhvaćen Programom za zaštitu spomenika kulture. Za tu je namjenu prošle godine bilo predviđeno utrošiti 375 tisuća kuna, ali sredstva nisu bila iskoristena jer nije bila pripremljena dokumentacija. Zastupnica Bajt je zatražila glasovanje o amandmanu i zatražila da se, zbor vrla lošeg stanja u kojem se objekt nalazi, neutrošena sredstva iz prošle godine pribroje ovogodišnjim.

Ministar Vujić je odgovorio kako će tom zahtjevu u potpunosti biti udovoljeno, ali nije moguće prihvati amandman u postojećoj formi.

Zastupnici su se većinom glasova negativno izjasnili o amandmanu. Dragutin Vukušić i Viktor Brož su, u obliku amandmana, predložili povisivanje iznosa subvencije za poljoprivredne proizvode na više od milijun 524 tisuće 407 kuna. Ministar Pankretić nije

Za ispravak netočnog navoda javio se mr. **Josip Kukuljan (SDP)**, zamolivši da se zastupnici ne koriste teškim političkim riječima, kao što je "prevara". Objasnio je da Hrvatska ima dosta veliki državni aparat u kojem bi trebalo radikalno smanjiti broj zaposlenih da je Vlada zaista smanjila proračun za 17 posto.

Krivi je navod da je Vlada infantilna, oni su punoljetni ljudi, rekao je **Petar Novački (HSS)**.

Ja to nisam rekao, odgovorio je **Šimun Kujavec (HDZ)**, i dodao da je infantilno bilo predizborni obećanje, kada je Vlada uz problem dvaču izvanproračunskih fondova obećala smanjenje proračuna od 17 posto.

Dobro je štedjeti i dobro je donositi odluke po kojima se smanjuje državni proračun, rekao je **Niko Bulić (HDZ)**. No, ukazao je na podatak da su sredstva za turizam smanjena, sa lanjskih 64 milijuna kuna na 45 milijuna za ovu godinu.

Zamolio je za malo više razumijevanja i sredstava, jer to neće niti spasiti niti upropasti Proračun. Smatra da bi turizam trebao biti jedna vrsta investicije koja će se oploditi, najvećim dijelom, već i u ovoj godini.

Proračun je velik, ali se nadam da su stručnjaci dobro razmisli i da će ga moći ostvariti, smatra **Ivan Lacković (HDZ)**. Za riječ se javio, kaže, zbog birača svoje županije, kako bi vidjeli da je primio sve njihove primjedbe koje će predočiti putem amandmana.

Ništa se nije promijenilo u odnosu na lani

Proračun je HDZ-ovski, mišljenje je mr. **Miroslava Rožića (HSP)** te je to glavni razlog zbog kojega ga on i njegova stranka ne podržavaju. Pojašnjava da se ništa nije promijenilo, samo se negdje uzelio, a negdje dalo. Apelirao je da se prekine sa stručnim raspravama jer nitko ovdje ne bi trebao raditi s pozicije strike, već govoriti o strateškim političkim pitanjima. Jedno, po njegovom mišljenju najvažnije takvo pitanje, je zbrinjavanje povratka izbjeglica. Taj problem postoji, on je strašan, akutan, opasan, grozан itd. a 55 milijuna dolara koje je Vlada dobila od SAD-a uopće nije navedeno u Proračunu, kaže zastupnik. Smatra da je to zato jer je taj novac strogo namijenjen samo za povratak izbjeglih Srba, te ukazuje na situaciju da Vlada SAD-a plaća naseljavanje srpskog stanovništva u Republici Hrvatskoj, a da saborski zastupnici o tome ništa ne znaju.

Proračun je ogledalo stanja u državi

Proračun je takav kakav je, on je ogledalo trenutnog stanja u državi, konstatirao je mr. **Damir Kuštrak**, zamjenik ministra finansija. Nastavio je kako je mnogo toga o čemu se pričalo u predizbornoj kampanji uneseno u ovaj proračun. Prvi nesporazumi koji su nastali bili su oko plaća, međutim, g. Kuštrak kaže da se ustvari radi o ograničavanju rasta plaće da one čine oko trećinu proračunskih sredstava. Izjavio je kako je ovo mirnodopski proračun, što znači da će neka ministerstva doživjeti veliku reformu, ali na jedan civiliziran način da bi se ljudi koji tamo rade mogli drudge zapoštiti. Najavio je početak poreznog rasterećenja po većanjem osobnog poreznog odbitka jer, kaže, ova Vlada svakako ima namjeru daleko više voditi računa o socijalnoj pravdi nego što je to bio slučaj do sada. Također je predviđen i pad carina, a time i pad cijena.

Što se tiče subvencija u poljoprivredi, o njima je pomoćnik ministra finansija rekao da su povećane 24 posto. Ovo prizvodenje je rekao da bi bilo dobro razgovarati o tome koje su grane i koliko su zaista u mogućnosti poslovati profitabilno. Ono što smatra da je najinteresantnije za ovaj Dom, velika je reforma lokalne samouprave i uprave. Vlada predlaže i g. Kuštrak se nuda da će se obnoviti model, uvjetno rečeno, samodoprinosna kako bi se pojedini problemi rješavali na lokalnom nivou i na drugi način, a ne samo postotkom iz poreza na dohodak ili dobit. Pomalo je, napomenuo je i razočaran jedino činjenicom, da je u raspravi bilo vrlo malo riječi o ulasku Hrvatske u europske integracije. Na kraju je zahvalio na raspravi, i rekao da će Vlada razmotriti sve prijedloge.

Znam da ste nestrljivi i da biste htjeli da svih amandmani dođu u Vladu, ali o njima moramo glasovati i koji budu izglasani idu Vladu, rekla je dr. **Tereza Ganza-Aras (LS)**.

Zastupnica vjerojatno nije bila prisutna na početku rasprave kada sam u svezi s tim dao objašnjenje, odgovorio je **predsjedatelj**. Prije glasovanja o predloženom, proračunu, ukazao je, osim uobičajenog glasovanja "za" i "protiv", i na glasovanje "protiv" uz davanje suspenzivnog veta. Objasnio je da bi to samo dodatno zakomplificiralo proceduru, a da Zastupnički dom uvijek može po svojem izglasati i pobiti tu odluku.

Županijski dom je tada prešao na glasovanje.

Većinom glasova Županijski dom se negativno očitovalo o Prijedlogu Proračuna za 2000. godinu.

I nakon toga dvije poslovničke primjedbe imao je **Ratko Marić (SDP)**. Glasovali smo za ili protiv proračuna, a trebalo je glasati o sadržaju zaključka podržavamo li ovakav proračun ili ne, smatra zastupnik. Drugo na što je ukazao su amandmani, koji se ne mogu, ponuditi na nešto što se ne podržava.

Glasovanjem se može ponoviti prema formulaciji kakvu je predložio g. Marić, ali to ne bi ništa promijenilo, odgovorio je **predsjedatelj**. Što se tiče amandmana, rekao je da o tome koliko će ih biti ugradeno u Konačni proračun ovisi hoće li Županijski dom slijedeći put stavljati veto ili ne. Time je akademik Aralica zaključio.

Rasprava o amandmanima

Nakon što je u načelnoj raspravi (14. i 15. ožujka) odbio Prijedlog državnog proračuna i Prijedlog zakona o izvršenju Državnog proračuna, Županijski dom nastavio je - 22. ožujka - raspravu o prijedozima amandmana svojih zastupnika i utvrdio svoje amandmane na: Prijedlog Državnog proračuna: Prijedlog kapitalnih ulaganja i kapitalnih projekata s pripadajućim tekucim izdacima i Prijedlog zakona o izvršenju Državnog proračuna.

O ovome se već glasovalo

Mr. **Miroslav Rožić (HSP)** najprije je upitao kako je moguće mijenjati dnevni red tijekom sjednice bez glasovanja, a zatim upozorio da se o ovaj temi već glasovalo (moglo bi se ponovo samo ako je riječ o novoj sjednici, s novim dnevnim redom).

Da je bila riječ samo u načelnoj raspravi - pojasnila je predsjednica Doma, prof. dr. **Katica Ivanović**. Mr. **Miroslav Rožić** predložio je da se o ovome očituje predsjednik Odbora ŽD-a za Ustav i Poslovnik.

• Za 6 mjeseci Vlada bi trebala izraditi izvješće u kojem bi se vidjelo izvršenje proračuna.

Da nije riječ o ponovnom uvrštanju iste točke već da je po zaključenju načelne rasprave odlučeno kako će se u nastavku sjednice glasovati amandmanima - obražožila je predsjednica Doma, dr. **Ivana Šimić**. Dometnula je zatim da je možda riječ o malom presedanu - nije se išlo u dva čitanja već u dva dijela.

I **Zvonimir Puljić (HDZ)** rekao je da procedura nije tipična, ali je naglasio je - dogovorena na početku sjednice, i ova je rasprava samo nastavak započete. I lani su, podsjetio je, Vladi uputene primjedbe, da bi ih eventualno mogla uvažiti utvrđujući vlastite amandmane, ali bez ovog zasjedanja i glasovanja o amandmanima takav dokument ne može se upotpunjati nazvati amandmanom. Jer, naglasio je, amandman nije komad papira na koji se stave primjedbe već prijedlog o kojem Vlada ima priliike izjasnit se (prihvata li ga ili ne).

Za riječ se ponovo javio mr. **Miroslav Rožić**. Ovo je, po njegovim riječima, presedan i Klub zastupnika HSP-a je, kako reče, sto posto u pravu. Očito je, dometnuto je, da prevladava mišljenje kako se u ovom slučaju treba zaobići procedura, ali riječi o ulasku Hrvatske u europske integracije. Na kraju je zahvalio na raspravi, i rekao da će Vlada razmotriti sve prijedloge.

- prihvatio amandman, budući da su sredstva za tu namjenu, kad se iznosi za tu stavku zbroje u svim dokumentima, viša nego što zastupnici predlažu,
- pa podnositelj odustali od svog amandmana.

Za isti je cilj jednaki iznos amandmanom predložio i **Duro Dečak**, ali je odbijen iz istih razloga. Zastupnik **Dečak (HDZ)** je zatražio dodatno pojasnjenje i upitao znali li to da će država subvencionirati sadnju kukuruza. Budući da je od ministra dobio pozitivan odgovor, zastupnik je odustao od amandmana.

Ljubica Lalić je povukla amandman kojim je predložila povisivanje iznosa za naknade u poljoprivredi i ribarstvu sa 750 milijuna kuna na 981 milijun 332 tisuće 356 kuna, a povukla je i amandman kojim je zatražila uvođenje nove pozicije (8,5 milijuna kuna) za izgradnju sušionice voća i povrća u Vrpolju, nakon što je ministar **Pankretić** odgovorio da je u ovom trenutku nemoguće iznaci više sredstava za tu namjenu, ali je obecao da će Ministarstvo voditi računa o tom projektu. Zastupnica je napomenula da se radi o sušionici voća i povrća čiji je osnivač i polagatelj temeljnog kapitala upravo Ministarstvo poljoprivrede. Poduzeće neće moći biti registrirano na Trgovačkom sudu, pa će se i dalje nastaviti s uvozom sušenog voća i povrća.

Zastupnica je putem amandmana predložila i osiguravaju većih sredstava (umjesto 73 milijuna kuna 102 milijuna 249 tisuće 267 kuna) za Fond za razvitak poljoprivrede, što Vlada nije prihvatala, budući da je nemoguće namaknuti dodatna sredstva za tu namjenu. Ministar je dodao i da će predviđena sredstva vjerojatno biti dovoljna, jer je pro tromjesečje skoro prošlo, pa je predlagatelj lica odustala od amandmana.

Za održavanje županijskih i lokalnih cesta ne može se izdvojiti više od predviđenog

O amandmanu koji je podnio **Tonči Žuvela**, a koji se odnosi na osiguranje i preraspodjelu sredstava s drugih pozicija za investicijsko održavanje Pelješke ceste (15 milijuna kuna), mr. **Alojz Tušek**, ministar pomorstva, prometa i veza je rekao da je Vlada svojim amandmanom predviđela sredstva za tu namjenu koja su se osigurala preraspodjelom s drugih pozicija, pa amandman nije prihvaćen. Zastupnik Žuvela je odustao od svog amandmana.

Zastupnici **Darko Šantić**, **Ivan Štajduhar** i **Miroslav Furdek** podnijeli su amandman kojim predlažu povisivanje iznosa za održavanje županijskih i lokalnih cesta sa 120 milijuna kuna na 135 milijuna kuna. Ministar **Tušek** nije prihvatio taj prijedlog, budući da su stavke za tu namjenu morale biti dodatno smanjene, pa su zastupnici povukli amandman.

Nije prihvaćen ni amandman **Željka Krapljana**, kojim je predloženo osigurati sredstva u iznosu od 10 milijuna kuna za obnovu i sanaciju cesta Sisačko-moslavačke županije, jer se održavanje cesta financira iz županijskih sredstava. Podnositelj amandmana je zatražio glasovanje, jer drži da bi ceste trebalo popraviti i održavati sredstvima iz proračuna, s obzirom na to da se nalaze na područjima od posebne državne skrbi. Zastupnici nisu prihvatali taj amandman.

Iz istih razloga nije prihvaćen ni amandman **Nikice Valentića (HDZ)** koji je predložio veći iznos županiju za održavanje županijskih i lokalnih cesta (umjesto 120 milijuna osigurati 180 milijuna kuna). Valentić je pojasnio kako se radi o prometnicama koje više nisu sigurne za promet, a veza su između hrvatskog sjevera i juga, međutim, zastupnici nisu prihvatali amandman.

Zastupnik **Dečak** je zatražio uvrštanje sredstava u iznosu od 3 milijuna kuna za održavanje skele i skelskog prijelaza preko rijeke Drave kod Križnice među stavke Državnog proračuna. Amandman istog sadržaja i s istim iznosom podnijeli su **Dragutin Vuković** i **Viktor Brož**. Vlada nije prihvatala navedene amandmane, jer je u Proračunu osigurano 2,5 milijuna kuna za sve skele, a zastupnik Dečak je samo za ovu skele zatražio 3 milijuna kuna. Dečak je pojasnio da je naselje Križnica smješteno na sjevernoj obali Drave, a povezano je samo s viselim mostom i neadekvatnom skelom, pa postoji mogućnost da se ugasi život u tom nase-

• *Proračun nije određio stvarne državne prioritete.*

Nazavši primjedbu neumjesnom, predsjednica Doma uputila je zastupnika na fonogram.

Ivan Brleković (HDZ) podsjetio je najprije da Poslovnik o radu Županijskog doma ne govori ništa posebno o donošenju Proračuna te da Dom, stoga - primjenjujući načelo analogije - postupa po propisanoj proceduri donošenja Državnog proračuna u Zastupničkom domu. U njegovu Poslovniku stoji da se o proračunu najprije raspravlja načelno, a zatim o razdjelima i amandmanima. Prošli se put raspravljalo načelno.

Akademik Ivan Aralica (HDZ) izjavio je da se moralio izazi usretet Vladu i zakazati sjednicu telegramom, s obzirom na to da je privremeni proračun na snazi već tri mjeseca. Predsjednica Doma, dr. Katica Ivanišević izvjestila je zastupnike da Vlada RH upravo ima na dnevnom redu amandmane te da se njezin predstavnik tek sada može izjasnit.

Da je sve to ipak poslovnički i regulativno upitno - ustvrdio je Petar Novački (HSS). Zastupnici ne znaju na koji bi prijedlog trebalo podnosititi amandmane - raniji prijedlog je odbijen, novoga nema i - formalno - amandmani se nemaju na što podnosi.

Zlatko Komadina (SDP) predložio je da se preuredi raniji zaključak - u njemu ne bi smjelo stajati da je Dom utvrdio mišljenje, jer je, u tom slučaju, "završeno sve". Valja precizirati da je bila riječ o načelnoj raspravi te da slijedi rasprava o amandmanima.

Ovaj je prijedlog podržala većina zastupnika (jedan "protiv" i dva "suzdržana").

Predstavnik predlagatelja o amandmanima Vlade

S najvećim dijelom amandmana Vlade (čija je sjednica još bila u tijeku) zastupnike je upoznao zamjenik ministra finansija, Damir Kuštrak.

• *Sredstva za obnovu neće biti dostatna ni da se okonča obnova kuća započeta u 1999. godini.*

S obzirom na brojne primjedbe u svezi s prihodima jedinica lokalne samouprave, Vlada predlaže da se prijenos sredstava županijama, gradovima i općinama poveća sa 149 na 179 milijuna kuna. Tih 30 milijuna neće se raspodjeljivati po stavkama već će se Zakonom o izvršenju predviđati da će se taj iznos raspodjeljivati odlukom Vlade - intervenirati će se tamo gdje je najpotrebnejše.

Mr. Kuštrak izvjestio je zastupnike da je u tijeku utvrđivanje Prijedloga zakona o izmjena i dopunama Zakona o financiranju jedinica lokalne samouprave i uprave, prema kojem će se udio općine i grada u porezu na dohodak povećati sa 25 na 32 posto, a županija sa 5 na 8 posto. Do izmjene nije došlo kod Grada Zagreba, jer je njegov udio već 45 posto. Postoci se dižu, objasnio je zamjenik ministra, zato da bi se kompenzirao pad prihoda. Naime, izmjenom Zakona o porezu na dohodak osnovni porezni odbitak povećao bi se sa 1000 na 1250 kuna. Trebalo bi, dometnuo je, kompenzirati i pad dotacija, u razdjelu Ministarstva financija.

Zamjenik ministra financa izvjestio je zatim zastupnike o dogovoru sa sindikatima javnih službenika. Relativno smanjenje bruto plaće korisnika Državnog proračuna kompenziralo bi se povećanjem poreznog odbitka. Sindikati su prihvatali ovaj model i on - naglasio je - ima još jednu odredbu, prema kojoj bi se od 1. studenoga obavilo usklajivanje plaće zaposlenika u javnim službama i plaće zaposlenih u javnim poduzećima, odnosno poduzećima u kojima je država pretežiti vlasnik.

Osvrnuvši se na pitanje Proračuna dugova, mr. Kuštrak je napomenuo kako dugovi iznose 9 milijardi i 138,5 milijuna kuna, te da je u međuvremenu načinjena knjiga tih dugova te da se ništa nije promijenilo, osim što su oni specificirani kroz ministarstva.

Zavod za zdravstveno osiguranje može se zaduživati kod poslovnih banaka u Hrvatskoj

Vlada je donijela još jednu odluku kad je riječ o Zakonu o izvršenju Proračuna. Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje dopušteno je da se smije zadužiti kod poslovnih banaka u Hrvatskoj do jedne milijarde kuna - izvjestio je zastupnike mr. Kuštrak, dometnuvši još kako je u pripremi, radi razrješavanja krize u zdravstvu, posao izdavanja obveznica Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Vlada je i dalje ostala kod transfera od tri milijarde i 600 milijuna kuna te kod toga da se svijetljeni dospjeli dugovi riješe do 31. prosinca 2000. godine.

Vlada RH amandmanom je Uredu za nacionalnu sigurnost namijenila 3 milijuna kuna više (600 milijuna kuna u Uredu a 2 milijuna i 400 tisuća kuna u izravnim kapitalnim ulaganjima, u okviru izdataka za istraživanje i razvoj). Predloženo je, nadalje, da se: Uredu Vlade za suradnju s Međunarodnim sudom pravde i Međunarodnim kaznenim sudom odobri 10 milijuna više; da se 420 milijuna kuna rezerviranih za isplatu osigurane štednje kod Županjske banke iz Proračuna makne na račun financiranja (razlog - cijeli taj iznos će se razriješiti razgraničenjem na pet godina u javnom dugu).

• *Zaduživanju se mora stati na kraj. U ovom se trenutku ne smije trošiti više sredstava nego što je planirano da će pristići u državnu blagajnu.*

Kad je riječ o razdjelu Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo, Vlada je predložila da se za Istarski ipsilon, s obzirom na to da je riječ o međunarodnoj obvezni, ipak predviđa 230 milijuna kuna.

50 milijuna za Bosiljevo - Tunel »Sveti Rok«

Za autocestu Bregana - Zagreb predviđeno je smanjenje za 50 milijuna kuna i ta bi sredstva, prema amandmanu Vlade, trebalo usmjeriti na cestu Bosiljevo-Tunel Sveti Rok. Obrazloženje - riječ je o međunarodnom ugovoru (s Bechtelom), pa se to mora učiniti da ta tvrtka ne bi protestirala javstvo. Naime, ispalio bi da u Proračunu uopće nema pravca za koji je prošle godine uzet kredit u iznosu od 200 milijuna maraka.

Vlada, nadalje, amandmanima predviđa: 4 milijuna manje za bruto plaće i nadnice u Ministarstvu vanjskih poslova; veće izdatke za program psihosocijalne pomoći stradalnicima Domovinskog rata; ujedinjenje u jedan razdjel (unutar Ministarstva hrvatskih branitelja) sadašnjih stavki u Ministarstvu financija (transfer za tzv. vojnu komponentu i transfer za skrb prema BiH), zbog čega bi se ukupni proračun Ministarstvu hrvatskih branitelja povećao za 121 milijun kuna.

Amandmanom su iz Vlade u Ministarstvo kultуре prenesena sredstva za Hrvatski savez slijepih (2 milijuna i 200 tisuća kuna).

Predloženo je smanjenje sredstava (sa 5 milijuna i 613 tisuća kuna na 500 tisuća kuna) za zakup nekoliko sati TV programa putem satelite program za Sjevernu Ameriku, uz napomenu da Hrvatska matica iseljenika mora to riješiti na drugi način, a ne direktnom dotacijom iz Proračuna.

- *Iju. Stanovnici tog naselja se bave poljoprivredom, pa im je prijelaz rijeke skelom od vitalnog značenja. Zastupnici nisu prihvatali amandman.*

- *Ministar Tušek je kazao kako je mreža skela u Hrvatskoj poseban problem kojim će se Vlada i Ministarstvo posebno pozabaviti, ali ove godine to nije moguće.*

- *Baltazar Jalošec, Dragica Zgrebec i Željko Pavlić podnijeli su amandman kojim se predlaže iznalaženje sredstava (6 milijuna kuna) za sanaciju cesta koje su oštećene zbog izgradnje autoceste Zagreb-Goričan, a amandman istog sadržaja i iznosa podnio je i zastupnik Vladimir Pleša. Ministar Tušek prenio je negativan stav Vlade o tim amandmanima, ali je dodao kako će pokušati učiniti nešto u okviru tekućeg održavanja prometnica, iako to neće biti moguće u predloženim iznosima. Zastupnik Pleša (HDZ) je kazao kako ne može prihvati ovakav stav Vlade, jer se radi o sanaciji štete koju su nastale iz vrlo jasnih razloga, to više što je tu obvezu preuzeo i bivša Vlada. Zastupnik je zatražio od svojih kolega da se izjasne o amandmanu, ali ga oni nisu prihvatali.*

- *Dr. Ivan Čehok, dr. Zvonimir Sabati, Hrvoje Vojvoda, Miroslav Korenica i dr. Zdravko Tomac podnijeli su amandman istog sadržaja, ali u iznosu od 36 milijuna 801 tisuću 330 kuna, koji nije prihvacen iz istih razloga.*

- *Hrvoje Vojvoda (HDZ) je pojasnio da se oštećene ceste ne mogu održavati sredstvima za tekuća održavanja, jer su iznosi preveliki, a u pitanju je ipak sigurnost prometa na tim cestama. Zastupnici ni ovog puta nisu prihvatali amandman.*

Za skelske prijelaze samo 2,5 milijuna kuna

- *Željko Krapljan je podnio amandman kojim predlaže osigurati sredstva u iznosu od milijun kuna za skelu preko Save kod Jasenovca, ali iz već spominjanih razloga amandman nije prihvacen. Ministar Tušek je pojasnio kako je novaca predviđenih za skele premalo, ali će se pokušati učiniti najviše moguće.*

- *Zastupnik Krapljan (HDZ) je naglasio važnost te skele jer je most preko Save u tom dijelu srušen, pa je skela vrlo važna.*

- *Dio potrebnih sredstava namaknuto bi se iz općinskih i županijskih izvora. Postojeća vojna skela će biti uklonjena jer su sredstva Ministarstva obrane maksimalno smanjena. Zastupnici nisu prihvatali ni taj amandman.*

- *Na red za izjašnjavaće je došao još jedan amandman Željka Krapljana. Zastupnik je predložio da se sredstva za održavanje skela i skelskih prijelaza po županijama povise sa 2,5 milijuna na 7 milijuna kuna. Ministar nije prihvatio amandman, a Krapljan je ocijenio kako je predloženih 7 milijuna malo za održavanje svih hrvatskih skele, a kamoli 2,5 milijuna. Ni zastupnici nisu prihvatali taj amandman.*

- *Damir Kajin, Valter Drandić, Petar Turčinović i Dino Debeljuh predložili su amandman kojim bi se povećao iznos za subvenciju koncesionaru BINA ISTRA d.d. za projekt Istarskog ipsilona na 228 milijuna kuna, koji, međutim, nije prihvacen u obrazloženju ministra Tušeka da je Vlada za tu namjenu amandmanom predložila još malo veći iznos, ali ne u okviru računskog plana Ministarstva pomorstva, prometa i veza, već Ministarstva financija. Predlagatelji su povukli svoj amandman.*

- *Dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivica Pašalić, dr. Duro Njavor i dr. Karmela Caparin podnijeli su amandman koji se odnosi na otvaranje nove pozicije u visini od 3 milijuna kuna za sanaciju pogona za pranje i dezinfekciju vagona i cisterni Botovo, koji Vlada nije prihvatala s obrazloženjem da nije moguće ove proračunske godine osigurati predložena sredstva koja nisu dostatna.*

- *Dr. Mintas-Hodak (HDZ) je zamolila da Vlada još jednom razmotri amandman i da osigura makar inicijalna sredstva za saniranje tog problema koji već 30 godina predstavlja ekološku opasnost za okoliš. Vlada je ostala kod svog stava, a amandman nisu prihvatali ni zastupnici.*

Malim brzolinijskim brodarima manje, a velikim brodarima više?

- *Amandman kojim se predlaže povećati iznos za subvencioniranje Jadroliniji (sa 150 milijuna na*

Amandmanom Vlade predloženo je povećanje iznosa potpore za izdavanje knjiga te za povećanje izdataka za informiranje (subvencije pojedinim časopisima), za što je ukupno Matica hrvatska dobiti više 2 milijuna kuna.

U Ministarstvu poljoprivrede predloženo je smanjenje (za 7,5 milijuna kuna) u izdacima za naknadu biljne proizvodnje. Sredstva su preraspodijeljena u korist projekta veletržnica i u povećanju udjela RH u provedbi zajma za izgradnju mreža veletržnica.

Više za ceste

Kod Ministarstva pomorstva, prometa i veza predložene su promjene i u dijelu tekućih i kapitalnih izdataka - 20 milijuna kuna za cestu Ponte-Portone-Novigrad pa prema Učki, 10 milijuna kuna više za pogranični program, ceste prema Sloveniji, Čabar-Gašparci, 10 milijuna kuna za zapadnu zaobilaznicu grada Osijeka, 3 milijuna za izgradnju zaobilaznice grada Bjelovara, 6 milijuna i 600 tisuća kuna za izgradnju zapadne veze ceste u Slavonskom Brodu, 6 milijuna kuna više za sanaciju porušenih mostova u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Tu su još ova povećanja za: cestu Šmrat-Križište (5 milijuna kuna), cestu Gorica-Poljana na Pagu (8 milijuna), zaobilaznicu Novi Marof (3 milijuna), za rješavanje prometnog problema na području Karlovca (5 milijuna kuna), za Pelješku cestu (13 milijuna), za istočni izlaz s Riječke zaobilaznice (12 milijuna kuna). Predviđene su još neke promjene kod kapitalnih izdataka, koje su nastale dijelom povećanjem, a dijelom preraspodjelom unutar samog ministarstva.

Za objekte visokog stupnja dovršenosti – 40 milijuna kuna više

Kad je riječ o Ministarstvu prosvjete i športa, zamjenik ministra izvjestio je zastupnike da je za završetak objekata visokog stupnja dovršenosti izdvojeno dodatnih 40 milijuna kuna.

Kod Ministarstva rada i socijalne skrbi predloženo su sljedeće kapitalna ulaganja: 800 tisuća kuna više za Centar za rehabilitaciju i smještaj u Vinkovcima, isto toliko za drugu fazu gradnje Doma umirovljenika Koprivnica, 300 tisuća kuna za izgradnju Doma umirovljenika Blato, 200 tisuća kuna za izgradnju Centra za smještaj i rehabilitaciju u Rijeci. Ova su sredstva odobrenia zato da bi ti projekti ostali na životu, kako bi ih, možda, nakon rasprave o proračunu za 2001. mogli i pozavrsavati - objasnio je Damir Kuštrak.

Na poziciji Ministarstva zdravstva predloženo je relativno veliko povećanje - 5 milijuna i 700 tisuća kuna više za izgradnju i opremanje Kliničkog bolničkog centra Rijeka te 5 milijuna kuna više Općoj bolnici Zadar. Za nadoknadu plaće zdravstvenim djelatnicima koji rade u područjima pod posebnom državnom skrbi amandmanom Vlade predviđeno je 20 milijuna kuna. Predloženo je i povećanje izdataka za plaće visokoobrazovnih kadrova u znanosti (65 milijuna kuna više). U Prijedlogu se, napomenuto je zamjenik ministra finančnoga, potkrpala s tim u svezi greška.

Vlada je predložila i povećanje sredstava u razdjelu Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave - 26 milijuna kuna više za naknade članovima biračkih odbora (kod predsjedničkih i izbora za Zastupnički dom).

Tu su još 2 milijuna i 970 tisuća kuna više Državnog ureda za revizije.

Amandmani Vlade teški su 324 milijuna kuna. Tome još valja dodati neke preraspodjele kad je riječ o Ministarstvu za promet i veze i Ministarstvu prosvjete, a o kojima zamjenik Kuštrak zastupnike nije mogao informirati jer sjednica Vlade u vrijeme kada je počeo izlagati još nije bila okončana.

Vlada nije bitno odstupila od načela predloženog proračuna

Mr. Kuštrak naglasio je da Vlada nije bitno odstupila od načela predloženog proračuna, samo

je uvažila neke primjedbe (ministarstva su sama predložila neke preraspodjele). Ponovo se vrativši izmjenama u Zakonu o izvršenju Državnog proračuna, rekao je kako će ovakvim proračunom Vlada moći trenutno intervenirati da država prestane biti dužnik. Prvi je korak zaduživanje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, drugi bi bio - da država dio svojih dugova plati obveznicama. Porezna uprava potražuje 5 milijardi kuna neplaćenih poreza u proteklo tri godine i jedan dio toga nije naplativ zato što su tvrtke ili u stecaju ili pred stečajem. Najmanje polovica je naplativa, doduše ne trenutno jer velik broj tvrtki u blokadi ne plaća poreze zato što nešto potražuju od korisnika Državnog proračuna. Tijekom godine naplaćivat će se dugovi iz za rezervirane 3 milijarde i 600 milijuna kuna tekućih prihoda, četvrti dio odnosi se na razgraničavanje osigurane devizne sredstve - 400 milijuna rezervirano je za plaćanje tijekom godine, a 2 milijardice će se razgraniciti pa bi ovakvim pristupom odmah po usvajanju Proračuna država, praktično, izšla iz kruga međusobnih dužnika. To je veoma važno, jer se država nakon toga doista može početi ponosati kao pravna država - porezni bi obveznici po svim osnovama trebali plaćati poreze. Sada je situacija neugodna zato što mnogi oni od kojih država potražuju istovremeno potražuju od države.

• Proračunska su sredstva krivo raspoređena, pa se ipak ne može reći da je HDZ nepotrebno trošio proračunski novac.

Bez izjašnjenja Vlade o amandmanima

Na kraju izlaganja, zamjenik ministra izvjestio je zastupnike da Vlada nije raspravljala o amandmanima Županijskog doma. Nije ni mogla s obzirom na to da je Prijedlog proračuna prošli put odbijen. Može se izjasniti o svakom amandmanu, ali bit će to u najvećem broju slučajeva negativno, napomenuo je zamjenik ministra, zatraživši malo vremena za pripremu i konzultacije, s obzirom na to da nema svih podataka. Nakon pauze, mr. Kuštrak je zastupnike izvjestio da nije ovlašten od Vlade za izjašnjavanje, pojedinačno, o svakom amandmanu.

U ime Kluba zastupnika HSP-a i KDM-a, mr. Miroslav Rožić izjavio je da stav Vlade, koja se ne želi očitovati o amandmanima, posve jasno počakuju da oni misle kako Županijski dom u donošenju Proračuna zapravo nije bitan te da ona time zapravo onemogućava Županijskom domu da izvršava svoju funkciju. Najavio je da će ovaj Klub zastupnika od Ustavnog suda Republike Hrvatske tražiti zaštitu zakonitosti, odnosno ustavnosti, potkrpala s tim u svezi greška.

Vlada je predložila i povećanje sredstava za razdjelu Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave - 26 milijuna kuna više za naknade članovima biračkih odbora (kod predsjedničkih i izbora za Zastupnički dom).

Tu su još 2 milijuna i 970 tisuća kuna više Državnog ureda za revizije.

Amandmani Vlade teški su 324 milijuna kuna. Tome još valja dodati neke preraspodjele kad je riječ o Ministarstvu za promet i veze i Ministarstvu prosvjete, a o kojima zamjenik Kuštrak zastupnike nije mogao informirati jer sjednica Vlade u vrijeme kada je počeo izlagati još nije bila okončana.

• »Potrebe i opravdana očekivanja ljudi višekratno premašuju mogućnosti predloženog Proračuna.«

Mr. Ankica Mamić (LS) također je bila nezadovoljna time što nema predstavnika Vlade da konkretnije odgovore na načelne primjedbe i amandmane. Napomenuvši kako se u Domu ne smatra toliko predstavnikom svoje stranke koliko svoje županije, naglasila je kako je svih sedam zastupnika (iz HDZ-a, SDP-a, HSS-a i LS-a) iz Karlovačke županije (tri iz Županijskog i četiri iz Zastupničkog doma) usuglasilo svoje amandmane - da su, dakle, istovjetni. Ogorčena je odnosom prema Županijskom domu i ustvrdila je kako njegov dignitet nitko neće sačuvati, ponajmanje Vlada, ako ga ne sačuvaju zastupnici.

- 175 milijuna kuna) preraspodjelom iz transfera malim brzobrodskim linijama, a koji su podnijeli Vladimir Šepčić, Diana Cizmadija, Dragutin Vrus, Luciano Sušan, Nikola Ivanis i Željko Glavan, Vlada nije prihvatile. Ministar Tušek je obrazložio da je Vladimiro amandmanom predloženo povećanje na 170 milijuna kuna preraspodjelom s drugih pozicija, budući da postoje zakonske obveze malim brodarima u iznosu od 54 milijuna kuna, a ove godine će biti podmirjeno svega 30 milijuna. Predlagatelji su prihvatali obrazloženje i povukli amandman.

Ista grupa zastupnika podnijela je amandmane kojima je predloženo povećanje transfera Lošinjskoj plovidbi iz Malog Lošinja (sa 625 tisuća 27 kuna na 4 milijuna 638 tisuća 300 kuna), i to preraspodjelom sredstava iz Hrvatskih željeznica, te povećanje sredstava za poticanje prometa u lukama sa 22 milijuna na 27 milijuna kuna, koja bi se namaknula brisanjem sredstava za brzolinijske brodare. Amandmani nisu prihvaćeni iz već poznatih razloga. Nakon što su upitali ministra jesu li predviđena sredstva za pokrivanje eventualnih dodatnih troškova tog brodara, zastupnici su odlučili povući amandman, jer je ministrov obrazloženje da je to moguće, pod uvjetom da se ne prekorčuje proračun Ministarstva, bilo zadovoljavajuće. Identično je rješenje za probleme Lošinjske plovidbe predlagao i dr. Ante Simonić, ali ono nije prihvaćeno, pa je zastupnik odustao od amandmana.

Tonći Žuvela je podnio amandman sličan sa držaju, odnosno, predlaže da se na isti način namaknu dodatna sredstva za transfera Lošinjskoj plovidbi (na 2 milijuna 91 tisuću 948 kuna), te Rapskoj (na 450 tisuća kuna) i Mediteranskoj plovidbi (milijun 400 tisuća kuna), koji iz istih razloga nije prihvaćen.

Povećanje transfera za održavanje brodskih liniija sa 30 milijuna na 54 milijuna kuna predlagali su u zajedničkom amandmanu Vesna Podlipce, Branka Baletić, Marin Jurjević, Tonći Žuvela, Ivo Fabijanić i Vedran Lendic.

Amandman nije prihvaćen, uz obrazloženje da je Vlada svjesna svojih obveza, koje ove godine, međutim, neće moći biti podmirene u cijelosti, pa su zastupnici povukli amandman.

Damir Kajin, Petar Turčinović, Valter Drandić i Dino Debeljuh podnijeli su amandman kojim bi se unijela stavka u visini 147 milijuna kuna za fazu 1B Istarskog ipsilona. Ministar Tušek je kazao kako se ova problematika više neće odnositi na Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, već na Ministarstvo javnih radova, obnove i graditeljstva. O predočajuće će fazi idućih dana razgovarati predstavnici ministarstva financija i javnih radova s predstavnicima BINA Istre, pa su zastupnici odlučili povući amandman.

Vlada je predviđela sredstva za rekonstrukciju nekih cesta

Amandmani zastupnici Jadranke Katarinčić-Skrlj o unošenju proračunskih stavaka za izgradnju dijela prometnice od Kršana do tunela Učka, te za rekonstrukciju dionice Ponte-Porton-Motovun, nisu prihvaćeni, jer je realizacija tih projekata već predviđena amandmanom Vlade. Zastupnica je povukla svoje amandmane.

Zastupnici dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivić Pašalić, dr. Đuro Njavor i dr. Karmela Caparin predložili su unošenje nove pozicije za izgradnju željezničke pruge Gradec - Sveti Ivan Žabno u iznosu od 3 milijuna kuna. Vlada nije prihvatala taj amandman uz obrazloženje da ovogodišnja proračunska sredstva onemogućavaju ovakvu investiciju, pa je dr. Caparin objasnila da se radi o prometno izoliranom kraju, te zamolila da se amandman još jednom razmotri. Vlada je ostala pri svojoj odluci, s kojom su se složili zastupnici Zastupničkog doma.

Amandmanom dr. Ante Simonića je za sanaciju i rekonstrukciju objekta nadogradnje i podgradnje u Riječkoj luci predloženo povećati predviđeni iznos sa 4 milijuna na 16 milijuna 734 tisuće 113 kuna. Vlada nije prihvatala taj prijedlog, budući da nije moguće odvojiti dodatna sredstva, pa je zastupnik povukao svoj amandman.

Uz isto je obrazloženje odbijen i amandman Vladimira Šepčića, Diane Cizmadije, Dragutina

»Ozbiljni će ljudi križno razdoblje prihvati kao izazov, a problem riješiti određivanjem prioriteta i promjenom strategije.«

Ovu »novinu u ponašanju izvršne vlasti prema gornjem domu parlamentu« (prije put otkad je, 1993., ustanovljen) **Zvonimir Puljić** nazvao je šokantnom, osobito zato što dolazi od onih koji su, podsetio je, najavljujivali eru parlamentarizma, nalažeće uloge Sabora. HDZ-ova Vlada nikad nije ovakvo što priredila, rekao je, ustvrditi kako se ovom grubom gestom Županijski dom želi isporovocirati na suspenzivni veto. Koji bi, kako reče Vladi dobro došao da nekako sredi »tu zbrku oko Proračuna«.

Zlatko Komadina izjavio je da si je Županijski dom prvim glasovanjem definitivno oduzeo pravo davanja amandmana. Činjenica je da Proračun nije dobio dovoljnu većinu. Vjerojatno je, dometnuto je, trebalo predložiti da se najprije glasuje tko je praviti proračuna.

Zvonimir Puljić je ispravio prethodnika upozorenjem kako je donošenje proračuna zakonska obveza, jer inače nastupa veoma čudna situacija, a **Ratko Maričić** je pročitao zaključak Županijskog doma, u kojem stoji da se »ne podržava Prijedlog državnog proračuna za 2000. godinu«.

Vlada nema razumijevanja za stradalnike

Matu Šimića (HDZ) odbijanje Vlade da se izjasni o amandmanima Županijskog doma nije začudilo. Još jednom se samo, kako reče, uvjerio da premijer Račan i njegovu Vlada nemaju razumijevanja za stradalnike Domovinskog rata, odnosno stradalnike u državi. Prethodno su se, naime, »oglusuvali« na poziv delegacije Zajednice povratnika Hrvatske, baš u svezi s Prijedlogom državnog proračuna.

Zastupnik Šimić je brojčanim pokazateljima ilustrirao svoju tvrdnju kako predviđena sredstva nisu dovoljna - za obnovu kuća, za povrat uloženih sredstava i isplatu novčanih potpora te za skrb o proganicima. Ni ministar ni Vlada nisu se, rekao je, ni osvrnuli na tu problematiku, a i dalje se učestalo govorio o povratku 16.500 Srba (55 milijuna dolara od UNHCR-a i 15 milijuna dolara od američke Vlade). Po ocjeni zastupnika iz toga proizlazi da će se više vraćati Srba nego Hrvata, jer predviđeni 530 milijuna za obnovu obiteljskih kuća, primjerice, neće biti dostatni ni za okončanje programa iz 1999. godine (obnova 240 kuća).

Kad je riječ o njegovu i prijedlogu amandmana zastupnika Majdanica za obilaznicu Grada Osijeka, Mate Šimić izjavio je kako je predviđenih 10 milijuna kuna (od traženih 30), »bolje išta nego ništa«, ali i upozorio kako je riječ o jednoj od najprometnijih cesta na području Republike.

Dr. Paško Bubalo rekao je kako je Županijski dom odbacio prvu verziju te da se očekivalo da će Vlada u skladu s upućenim joj primjedbama Prijedlog »popraviti«. Nešto i jest, a sada valja ustvrditi amandmane i uputiti ih Zastupničkom domu.

Opasno je ignorirati Županijski dom

Ustvrdivši najprije kako se kod prošlostjednog glasovanja o Prijedlogu proračuna nije računalo na ovu patpoziciju, **Milan Markanović** apelirao je na kolege da iz toga »ne prave slučaj«, već da se utvrdi amandmani i upute Zastupničkom domu. Ni u Ustavu ni u Poslovniku ne stoji da se Vlada mora očitovati o bilo kojem amandmanu i to je njezinopravo - izjavio je zastupnik.

Da je »opasno« ignorirati Županijski dom - ustvrdio je dr. **Jure Burić**, dometnuvši kako je netko, možda i ne htijuci, »napravio sklizak teren u sveukupnom životu Hrvatske«. Rekavši kako se

zatupnici neće dati isprovocirati, apelirao je na Vladu da se ne ponaša poput uvrijeđenog pubertetlijie. Zamjeniku ministra financija, dr. Burić je rekao kako je vjerovao da će njega, ili drugu predstavnike Vlade, toga dana moći uveriti kako u njegovoj županiji (Dubrovačko-neretvanska) »hendikepirana djeca vape za milijun kuna - da se ne moraju potucati po kojekakvim prihvatilištima Bosne i Hercegovine.«

Ivan Novosel (HDZ) osvrnuo se na prometni čvor Karlovca upozorivši Vladu kako će za prometni kolaps koji slijedi ona biti odgovorna, a ne lokalna samouprava. Grada Karlovca, a Žarko Katić je apelirao na zastupnike da »ne tjeraju mak na konac«, na Vladu da se ponaša uvrijeđeno, a na Zastupnički dom da amandmane Županijskog ne tretira »kao nešto usputno«.

Po njegovim riječima, ne može se osporiti to da su zastupnici s prethodne sjednice otisli u uvjerenju da je bila riječ o prvom čitanju (kao što je i bio napomenuto zamjenik ministra financija, Kuštrak). Amandmane valja utvrditi, uz poštovanje procedurice, digniteta Doma i Sabora.

Nakon ovoga prešlo se na izjašnjavanje o prijedlozima amandmana radnih tijela i zastupnika. Prihvaćeni su prijedlozi svih amandmana i utvrđeni kao amandmani Županijskog doma. Jednoglasno je podržan Prijedlog državnog proračuna s amandmanima Vlade i utvrđenim amandmanima Županijskog doma te proslijeden Zastupničkom domu.

U Zastupničkom domu prije početka rasprave, **Vladimir Šeks** (HDZ) je u ime Kluba zastupnika HDZ-a predložio da se rasprava o Prijedlogu proračuna obavi u skladu s odredbom članka 172. Poslovnika - najprije u načelu a zatim po razdjeljima. Međutim, predsjednik Doma dr. **Zlatko Tomić** podsetio je da do sada nije bila takva praksa te predložio da Zastupnički dom doneše zaključak da se ta rasprava provede jedinstveno, a da se o amandmanima glasuje nakon provedene rasprave. Zaključak je donesen sa 84 glasa »za« i 38 »protiv«.

Zatim je mr. **Mato Crkvenac**, ministar financija uvodno govorio o Prijedlogu proračuna (izlaganje objavljeno u cijelosti), a o stavovima radnih tijela govorili su izvjestitelji odnosno predsjednici tih radnih tijela.

Tako je **Dragica Zgrecbeck** (SDP) prenijela stajališta Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu, **Jadranko Mijalić** (HSLS) Odbora za finacije i Državni proračun, **Snežana Biga-Friganović** (SDP) Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo, **Luka Trončić** (HSS) Odbora za pravosuđe, **Drago Krpina** (HDZ) Odbora za poljodjelstvo, selo i seljaštvo te **Dubravka Šuica** (HDZ) Odbora za obitelj, mladež i šport.

Valter Drandić (IDS) prenoseći mišljenje Odbora za turizam doda je da je na sjednici Odbora naglašeno da je ova turistička sezona možda presudna za izlazak Hrvatske iz gospodarstva i za poboljšanje likvidnosti u gospodarstvu. **Pavle Kaličić** (SDP), član Odbora za ratne veterane, prenio je stajalište tog radnog tijela i doda da je na sjednici Odbora bilo neusuglašenih stajališta oko prijedloga da se udruge branitelja finančiraju isključivo prema programima. No sredstva za rad udruga dodjeljivala bi se isključivo na osnovi programa a ne »da se nekome da na lijepe oči ili zato što on može najbolje vikati«, rekao je.

Opširnije je uz iznošenja izvješća govorio i dr. **Ante Simonić** (HSS), predsjednik Odbora za naobrazbu, znanost i kulturu. Temeljni je stav Odbora da se podržava smanjenje opće potrošnje. Podržava se i inicijativa Vlade Republike Hrvatske da se tijekom 2000. godine riješe proračunska dugovanja. Stoga Odbor predlaže da se dug od 134,9 milijuna kuna prema Ministarstvu znanosti i tehnologije isplati odmah i u gotovini jer tu su sadržani dugovi brojnim znanstvenim institucijama visoke naobrazbe i studentskim domovima.

Dr. **Milan Kovač** (HDZ), predsjednik, prenio je stajalište Odbora za useljeništvo, a **Ivan Ninić**

- **Brvusa, Luciana Sušnja, Nikole Ivanića i Željka Glavane**, koji su predložili uvećavanje sredstava za izgradnju i održavanje objekata podgradnje i nadgradnje Luke Ploče sa 4 milijuna na 17 milijuna kuna, a umanjiti sredstva splitskoj luci, pomorskom terminalu Resnik, Upravi kontrole leta, te Luku Zadar i Luci Ploče.

- **Zastupnici Ante Grabovac, Josko Kontić, Mario Kovac, Ivan Škaric, dr. Andro Vlahušić, Ingrid Antičević-Marinović, Branka Baletić, Marin Jurjević, Vedran Lendić, Romano Meštrović, Ivan Ninić, Vesna Podlipac, Tonci Žuvale, Ante Markov i Luka Roji** podnijeli su amandmane kojima predlažu smanjenje transfera za izdatke poslovanja u Ministarstvu pomorstva, prometa i veza sa 531 milijun 691 tisuća 779 kuna na 336 milijuna 545 tisuća 399 kuna, te amandman kojim se raščlanjuje po stavkama predloženo smanjenje. Budući da je Vladinim amandmanom predloženo tu stavku dodatno povisiti, amandmani zastupnika nisu prihvaćeni, pa su povučeni.

- Ista je grupa zastupnika novim amandmanom predložila način na koji bi se utrošila sredstva koja su namaknuta prethodno predloženim smanjivanjima transfera. Ona bi se preusmjerila u poziciju izdaci za nabavu, izgradnju i investicijsko održavanje kapitalnih sredstava, pa bi ta stavka umjesto 142 milijuna 455 tisuća kuna iznosila 337 milijuna 601 tisuća 380 kuna, što Vlada ne može prihvati jer je u svom amandmanu predviđela povećanje, ali ne u tom iznosu. Zastupnici su zato odustali od svog amandmana.

- Vlada ne može uvažiti ni amandman dr. **Zvonimira Sabatija**, kojima je predloženo uvećanje sredstava za redovno održavanje državnih cesta za 40 milijuna 850 tisuća kuna (sa 220 milijuna na 260 milijuna 850 tisuća kuna), te za izvanredno održavanje državnih cesta za 65 milijuna kuna (sa 60 milijuna na 125 milijuna kuna) izjasnio se ministar **Tušek**, pa je zastupnik povukao amandmane.

- Dr. **Sabati** (HSS) je dodačo kako je evidentno da je za Ministarstvo pomorstva, prometa i veza predviđeno premašilo sredstava i da je došlo do značnih preraspadjela, zbog kojih neće biti moguće sanirati klizne terene, pa je zamolio Vladu da mu u umu potrebe održavanja i saniranja pojedinih dionica kad će se znati koliki će biti priliv sredstava.

- **Duro Đečak** je podnio amandman kojim se predlaže osiguravanje sredstava (2 milijuna kuna) za izradu studija i projekata brzih cesta na području Virovitičko-podravske županije, koji predstavnik Vlade nije prihvatio. Zastupnik je zato obrazložio svoj prijedlog i naveo da su to vrlo prometne ceste, koje za vrijeme turističke sezone ne mogu imati potrebnu protočnost. Zastupnici svojim glasovima nisu prihvatali ovaj amandman.

- Amandman istog sadržaja podnijeli su **Dragutin Vukušić** i **Viktor Brož**, ali su ga povukli, uz zamolbu da se rješavanje ovog problema kao stavku unese u Državni proračun iduće godine, a moralni su povuci i amandman kojim predlažu modernizaciju dionice Slavonska Požega - Hum, a za koju je predloženo osigurati sredstva u iznosu od 5 milijuna kuna.

- **Duro Đečak** je također podnio amandman kojim predlaže modernizaciju i rekonstrukciju te dionice u istom iznosu.

- Nakon obrazloženja **ministra Tušeka** u kojem je naveo da je Vlada svjesna opravdanosti zastupničkih zahtjeva, ali da ih je ove godine nemoguće ostvariti, zastupnik je saglasio da Vlada nije prihvatala ni jedan prijedlog za projekte na području Virovitičko-podravske županije. Rekao je i da se državna cesta D34 ne koristi upravo zbog 5 km koji nisu asfaltirani, te je zatražio glasovanje. Zastupnici nisu prihvatali amandman.

- **Dubravka Šuica** i **Luka Bebić** su podnijeli amandman kojim je predloženo da se poveća iznos za izgradnju ceste za ulazak u Luku Ploče sa 2 milijuna 400 tisuća kuna na 20 milijuna kuna, ali Vlada, zbog ograničenih proračunskih mogućnosti, nije mogla prihvati amandman. **Luka Bebić** (HDZ) je, obrazlažući amandman rekao da se radi o prilazu i za Luku Ploče i za Grad Ploče, koji je prometno izoliran, bez kojega neće moći rasti promet u Luci. Zastupnici nisu prihvatali taj amandman, kao ni amandman istih zastupnika koji su predložili i izdvajanje sredstava za izgrad-

(SDP), potpredsjednik Odbora za pomorstvo, promet i veze, **Durđa Adlešić (HSLS)**, predsjednica Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost iznjela je izvješće tog radnog tijela napomenuvši da se radi o izvojenim mišljenjima članova Odbora Miljavca i Jukića u vezi s predviđenim proračunskim sredstvima za Ministarstvo obrane (da mogu teško osigurati normalno funkcioniranje Ministarstva).

Zatim je otvorena rasprava i najprije su govorili predstavnici klubova zastupnika u trajanju od petnaest minuta.

Uvodjenje reda i discipline

Dragica Zgrebec (SDP) u ime Kluba zastupnika rekla je da je proračun nesumnjivo najvažniji dokument koji se odnosi u Parlamentu u jednoj godini i da je on instrument redistribucije društvenog proizvoda kojim se i kroz fiskalnu politiku iščitava ukupna Vladina politika.

• Upornim podsjećanjem kolega iz HDZ-a na predizborna obećanja nove vlasti, nakon samo nešto više od mjesec dana rada ovog Parlementa, žele se pred javnošću sakriti rezultati njihove vladavine. Država je dovedena pred bankrot, a i građani, a pred bankrotom su i moralna načela.

Dosadašnji proračuni bili su definirani kao razvojni, socijalni, mirnodopski a koliko su to bili govorovi naslijede desetogodišnje hadezeovske vlasti. Smatra da se upornim podsjećanjem kolega iz HDZ-a na predizborna obećanja nove vlasti nakon samo nešto više od mjesec dana rada ovog Parlementa žele pred javnošću sakriti rezultati njihove vladavine. Država je dovedena pred bankrot ali i građani a pred bankrotom su i moralna načela.

U to naslijede ulazi i stopa nezaposlenosti veća od 21 posto, potpuno razorenje gospodarska osnova, inozemno zaduženje države veće od 9 milijardi dolara, zaduživanje proračuna kroz naplatu jamstava davanih pod upitnim kriterijima u iznosu od 15 milijardi kuna, rekla je, među ostalim zastupnica. Naglasila je da se sadašnja Vlada i parlamentarna većina suočavaju s mnogo težim problemima nego što se moglo očekivati jer su mnogi problemi preušćivani i zataškavani.

Pri sastavljanju ovog Proračuna nepovoljnost za Vladu je i što se ciljevi koje on mora zadovoljiti mogu primijeniti na samo tri četvrtine ove godine. Sve to bitno utječe na kreiranje Proračuna jer treba voditi računa o zatečenom stanju.

Stoga zastupnici SDP-a podržavaju Vladu u njezinom nastojanju konsolidiranja javnih finansija i uvođenja reda i discipline u finansijskim obvezama. Odluka da se javno prikažu dugovanja države i započne njihovo izvršavanje već u ovoj godini u visini od 3,6 milijardi kuna svakako će se pozitivno odraziti na gospodarske aktivnosti jer najveći dio toga ipak će doći do gospodarskih slijekata, naglasila je.

Podržavaju se i Vladini prioriteti u politici restrukturiranja javnih izdataka koja se odnose na socijalnu skrb, kulturu, školstvo, zdravstvo, znanost i poljoprivredu jer nas to približava politici koja se vodi u suvremenim zemljama svijeta.

Zastupnica se osvrnula i na kritike na Proračun. Najizrazitije su na dio koji se odnosi na plaće i obnovu no kritike da Proračun ne vodi brigu o obnovi sa stanovišta smanjenja sredstava ne mogu se prihvati. Za povratak prognanih nije dovoljno osigurati samo krov nad glavom već i osnovnu pretpostavku za egizistenciju, što znači

posao povratnicima.

Nužno će biti analizirati dosadašnju djelotvornost utrošenih srdstava za obnovu i način budućeg financiranja jer postoji nezadovoljstvo i dosadašnjim načinom obnova kuća. Povratak i obnova ne mogu se samo temeljiti na Proračunu (ni znatno veća sredstva nisu davala rezultate) već na gospodarskom razvoju tih područja.

Što se tiče plaće koje u Proračunu sudjeluju s gotovo jednom trećinom, nastavila je zastupnica, smanjenje od pet posto neće biti u apsolutnom iznosu jer će u međuvremenu doći do poreznih olakšica pa će smanjenje neto plaće biti do dva posto. Međutim, treba uzeti u obzir da plaća iz Proračuna dobiva više od 200.000 zaposlenih, i da ta plaća dobrim dijelom ovisi i o plaćama u gospodarstvu koje sudaleko niže. Vlada se mora ponašati po načelu da se novcem poreznim obveznikom mora upravljati prema izbornu proklamiranim porukama i samo poreznim obveznicima javno polagati račun.

Ocjenujemo da već ovim Proračunom Vlada unosi ta načela, štednju, odgovornost prema ugovorenim obvezama, reduciranje želja koje nemaju finansijskog pokrića itd. Također se može iščitati da iz Proračuna neće biti sanacija na dosadašnji način i da država prestaje biti glavni investitor. U tu poziciju postavlja one koji su za to zaduženi - tvrtke koje djeluju na području Hrvatske a treba stvoriti i uvjeti za ulazak stranog kapitala, rekla je, među ostalim.

S obzirom na kratkočetvremena za snimanje postojećeg stanja i izradu novog Proračuna sugerira se Vladi, da nakon izvršenja polugodišnjeg Proračuna, posebno na pozicijama koje nisu dovoljno transparentne ili obrazložene, procijeni potrebu i predloži rebalans proračuna ali i kontrolu trošenja. Zastupnici SDP-a podržavaju predloženi Prijedlog proračuna i glasovat će za Proračun koji bilancira rashode predočene razine od 48,3 milijarde kuna, rekla je zastupnica na kraju.

Ispravci netočnih navoda

Vladimir Šeks (HDZ) je rekao da je predgovorica optužila HDZ za teško naslijede i dugove. To je netočno jer je ukupni javni dug Republike Hrvatske 31. prosinca 1991. godine iznosio 5,8 milijardi dolara (4 milijarde unutarnjeg duga i 1,8 milijardi vanjskoga), a krajem 1999. godine iznosio je 5,2 milijarde dolara (1,8 milijardi unutarnjeg duga i 3,4 vanjskog duga) u što ulazi i 1,8 milijardi dolara duga od naslijedene jugoslavenske hrvatske socijalističke vlasti i 29 posto (od 7,5 milijardi dolara) preuzetog duga bivše Jugoslavije sporazumom kod Pariskog kluba. To je hrvatski dug koji je preuzet iz bivše SFRJ i bivše SRH. Unutarnji dug je i stara devizna štednja koja je ostala u Beogradu u iznosu od 5 milijardi DEM i 1,5 milijardi DEM izdanih obveznica da bi se spasilo gospodarstvo i namirio dug prema bankama, iznos je, među ostalim.

Dragica Zgrebec je odgovorila da zastupnik Šeks nije ispravljao netočan navod nego da je govorio o zatečenom stanju 1991. godine. No što se tiče stare devizne štednje to su floskule da je neki novac ostao negdje izvan Hrvatske. Hrvatske su banke bile obvezne štednju pretvarati u tadašnje dinare i dinari su dolazili u hrvatske banke a druga je stvar na koju su ga način koristile.

Ante Beljo (HDZ) je rekao da je u izlaganju zastupnice Zgrebec rečeno da se u zadnjih deset godina radilo uglavnom o rasipništvu, kriminalu i zlu. U tome je razdoblju stvorena demokratska hrvatska država, bili smo izloženi agresiji, obranili smo se pa o smanjenju proračuna MORH-a nije se moglo govoriti 1992., 1993. godine.

Dr. Đuro Njavro (HDZ) je primijetio da je u raspravi sada najavljen već rebalans Proračuna. Svi podaci o finansijskom stanju mogu se vidjeti u biltenu koji izdaje Ministarstvo finančija i koji je na Internetu i svi su ti podaci dostupni svakom građaninu. Netočan je navod zastupnice Zgrebec da je Vlada HDZ-a dovela državu pred bankrot. Da je tako ova Vlada pa ni ministri Crkvenac i Linić ne bi prije par dana uspjeli ovako lako prodati hrvatske obveznice u vrijednosti 400 milijuna eura. Dakle, to ostavimo za predizbornu vrijeme a sada dajte rješenje problema, naglasio je.

- nju ceste kod ulaza u naselje Sobra, a za koju bi trebalo izdvojiti 2 milijuna kuna, koji ni Vlada nije mogla prihvatiti.

- **Dubravka Šuica** je zatražila makar osiguravanje inicijalnih sredstava, budući da već postoji projektna dokumentacija.

- O amandmanu zastupnika **Ante Grabovca, Joska Kontića, Marija Kovačić, Ivana Škaricu, dr. Andre Vlahušića, Ingrid Antićević-Marinović, Branka Baletić, Marina Jurjevića, Vedrana Lendića, Romana Međstrovića, Ivana Ninića, Vesne Podlipce, Tončija Žuvele, Ante Markova i Luke Rojcića**, ministar **Tušek** je kazao kako predlaže da zastupnici povuku amandman jer je Vlada već predviđela povećanje sredstava za gradnju kaptalnih objekata, ali ne u iznosu koji zastupnici predlaže (u amandmanu stoje povećanje sa 79 milijuna 207 tisuća kuna na 274 milijuna 355 tisuće 380 kuna). Zastupnici su se složili i povukli amandman.

Dovršenje i izgradnja nekih cesta

- **Vlada se složila s amandmanom Željka Krapljana**, koji je predložio dodavanje nove stavke u iznosu od 7,5 milijuna kuna za dovršetak izgradnje dionice državne ceste D47 kroz Hrvatsku Kostajnicu, ali u nešto manjem iznosu, pa je predstavnik Vlade predložio zastupniku da povuče amandman. **Krapljan** to nije htio učiniti, jer smatra da je predložio najminimalniji mogući iznos koji bi bio dostatan samo za završetak radova na jednom dijelu, pa je zatražio glasovanje. Amandman, međutim, nije prošao.

- **Jadranko Mijalić, Durđa Adlešić, Mladen Godek, Luka Trcošić, Željko Ledinski, Ivan Kolar i Stjepan Henezi** podnijeli su amandman kojim se predlaže dodavanje nove stavke (54 milijuna kuna) za izgradnju dionice Sv. Helena - Vrbavec, a Vlada je svojim amandmanom odlučila izdvojiti još veća sredstva od predloženih za tu namjenu, pa su zastupnici povukli svoj amandman. **Zastupnik Godek** je izrazio osobno zadovoljstvo i zadovoljstvo ljudi iz tog kraja Vladinom odlukom.

- **Dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivica Pašalić, dr. Đuro Njavro i dr. Karmela Caparin** podnijeli su amandman istog sadržaja, ali u iznosu od 30 milijuna kuna, pa je amandman povučen.

- **Zatražili su glasovanje o njihovom amandmanu** koji je Vlada odbila, a kojim su predložili da se osiguraju sredstva u visini od 14 milijuna kuna za završetak izgradnje obilaznice Grada Durdevca. **Obilaznica je izgrađena sredstvima grada, radovi asfaltiranja su pri kraju, pa su zastupnici zatražili sredstva za završetak radova i izgradnju nadvožnjaka da bi se obilaznica mogla staviti u funkciju.** Zastupnici su se svojim glasovima izjasnili protiv ovog amandmana.

- **Nakon posljepodnevne stanke zastupnici Zastupničkog doma i predstavnici Vlade nastavili su se izjašnjavati o amandmanima.**

- **Budući da Državnim proračunom za 2000. godini nisu planirana sredstva za izgradnju ceste Sveti Petar u Šumi - Tinjan, Nevio Šetić** je amandmanom predložio iznos u visini od 3 milijuna kuna za tu namjenu. **Ministar Tušek** je kazao kako Vlada ne prihvata amandman, jer se radi o cesti od županijskog značaja, pa se predlaže da sredstva osigura županija. **Zastupnik Šetić** se nije složio budući da se radi o završetku radova za koje su potrebna mala sredstva, pa su zastupnici glasovanjem odlučili ne prihvati amandman.

- **Amandman dr. Ljerke Mintas-Hodak, dr. Ivica Pašalića, dr. Đure Njavre i dr. Karmelu Caparin** sastoji se od dva dijela. U prvome je predloženo preimenovanje brze ceste Koprivnica - Mađarska u brzu cestu Vrbavec - Krivečki - Koprivnica - Mađarska, što je Vlada prihvatile, a u drugom je dijelu predloženo da se za nastavak izrade tehničke dokumentacije za taj projekt osigura 7 milijuna i 500 tisuća kuna, što Vlada nije prihvatala. **Ivica Pašalić** je obrazložio da je ta cesta unesena u Strategiju prometnog razvitka Hrvatske, da je vrlo važna i da je nužno izraditi tehničku dokumentaciju, kako bi se jednog dana, kad finansijska situacija bude bolja moglo započeti s izgradnjom te prometnice. Zastupnici nisu prihvatali amandman.

- **Ante Grabovac, Josko Kontić, Mario Kovačić, Ivan Škaric, dr. Andro Vlahušić, Ingrid Antićević-Marinović, Branka Baletić, Marin Jurjević, Ve-**

• Netočan je navod da je Vlada HDZ-a dovela državu pred bankrot. Da je tako ova Vlada pa ni ministri Crkvenac i Linić ne bi prije par dana uspjeli ovako lako proraditi hrvatske obveznice u vrijednosti 400 milijuna eura.

Dino Debeljuh (IDS) je ustvrdio da je netočan navod zastupnika Šeksa da je stara devizna štednja od 5 milijardi DEM ostala u Beogradu. I bivši premijer hadžezeove vlasti izjavio je da te devize nisu ostale u Beogradu, rekao je, dodajući kako je zastupnik Šeks zaboravio reći što je doista dovelo ovu državu pred bankrot: 1990. godine u Hrvatskoj je bilo 443.000 umirovljenika a danas ih je više od milijun, slično je i sa zaposlenima pa smo sa odnosa 4,28 zaposlenih i umirovljenika došli na odnos 1,36.

Dragica Zgrebec odgovorila je zastupniku Belji da uopće nije dovodila u pitanje jer li u tom razdoblju stvarana hrvatska država i da o tome uopće nije govorila. Odgovorila je i na navode dr. Njavre te, među ostalim, rekla da na prodaju obveznika ima sigurno veći utjecaj nova politika koja se provodi u Hrvatskoj nego gospodarska situacija.

Vladimir Šeks je dodata u vezi s dugovima da gospoda Zgrebec zaboravlja da je na ovim prostorima postojalo i vrijeme prije 1990. godine a činjenica je da su krajem 1991. godine Vlada Republike Hrvatske i Sabor devizne depozite građana koji su ostali u Beogradu preuzeuli kao javni dug Republike Hrvatske i to je tzv. stara devizna štednja u iznosu od 5,3 milijarda DEM i prenosila se kao unutarnji dug.

Miroslav Korenika (SDP) ispravio je kao netočan navod dr. Njavre da su svaki podaci u biltenu Ministarstva finacija jer kako bi onda došla na naplatu jamstva kojih uopće nije bilo prilikom primopredaje vlasti. Gospodin Šeks je odgovorio da je neosporna činjenica da stari dugovi i bankrot postoje. Samo na području Varaždinske i Međimurske županije dugovi cestogradnji su veći od 140 milijuna kuna i realna je opasnost da firme bankrotiraju jer država ne plaća svoje obvezne, a da se ne priča o skribi za progنانike i izbjeglice i drugo. Dug je nastao i tisti novu vlast.

Branislav Tušek (SDP) rekao je da gospodin Šeks ponovno trči u Beograd a bilo bi bolje da se malo okrene prema Slavoniji i dobije informaciju što se s bankarskim sustavom u Županiji, u Vukovaru i ako govoriti o bankarstvu i štednim ulozima neka odgovori što se događalo sa štedišama.

Vladimir Šeks javio se zbog povrede Poslovničkog predgovornika. Kolega je teško povrijedio Poslovnik "opet na uvredljiv način i s nećim što nema veze podjeća me da se vratim prema Slavoniji. I te kako će se vratiti kad dođe vrijeme u raspravi", rekao je.

Luka Bebić (HDZ) ispravio je netočni navod zastupnika Debeljuha i Korenike da je Hrvatska pred bankrotom citirajući londonsku izjavu potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske Linića "prosječni ekonomski pokazatelji hrvatskoga gospodarstva u proteklim pet godina bili su snažniji nego u bilo kojoj drugoj srednjoeuropskoj zemlji kandidatu prvog kruga za članstvo u EU".

Mr. Zlatko Matić (HDZ) osvrnuo se na navode o državnim jamstvima koja sada dolaze na naplatu te rekao da kolega zastupnik može pokazati koja su to državna jamstva došla na naplatu te da vjerojatno Ministarstvo financija ima takvu evidenciju. Čitav dug o kojem se ovdje pune priča kao naslijedenih 2 milijarde i par stotina kuna odgovara dvadesetodnevnom priliku hrvatskog državnog proračuna. Proračun će ujvick dugovati koliko god on bio dobar ili loš jer je rađen na cash principu i s 31. 12. ne prestaje život. O tome se može vrlo argumentirano razgovarati na bazi podataka kolege Crkvence.

Zlatko Tomićić, predsjednik Sabora zamolio je zastupnike za strpljenje, s obzirom na ovu izuzetno

tešku i napornu točku te upozorio da je očito da će u budućem poslovniku trebati institut replike.

Transparentna politika uz kontrolu Sabora

Dr. Zvonimir Sabati (HSS) govoreći u ime Kluba zastupnika HSS-a rekao je da bi nova Vlada u normalnim uvjetima dobila sto dana nakon kojih se može vidjeti jasna politika, njeni kratkoročni i dugoročni ciljevi kao i priorititeti i politika razvoja. Naša javnost je velikom većinom podržala koaliciju šestorku i s oduševljenjem dočekala političke promjene a sada očekuje brže promjene u svim segmentima društva jer je predugov hrvatski čovjek čekao promjene. No ipak ova koaličinska Vlada djeluje svega 45 dana i to je prekratko vrijeme da bi se ispravile sve nepravde.

Prvi potezi Vlade nedvosmisleno pokazuju kako će raditi i kakvih će politiku voditi. Prije svega, jasno, transparentno, uz punu kontrolu Hrvatskoga državnog sabora pa i javnosti. Na niz primjera imali smo prigodu uverjeti se da više nema tajni i nedodirljivih. Svaki porezni obveznik, svaki građani Republike Hrvatske moraju biti upoznati s pravim stanjem i trošenjem proračunskog novca, koliko smo opteretili našu dječju dugovima.

Prijedlogu proračuna može se reći da odražava dubinu naslijednog stanja u finansijama države te da pored želje da se bitno smanji javna potrošnja, što je vidljivo i u snižavanju određenih državnih rashoda, visina javnog duga ne omogućava bitno smanjenje Proračuna.

Vidljivo je da je Vlada uložila goleme napore u relativno kratkom roku na povećavanju transparentnosti javnih financija što je posebno važno u održavanju vanjske likvidnosti zemlje. Smrta je jasno s kakvih je pozicija startala nova Vlada i trebat će nekoliko proračunskih godina da se otkloni svih problema. Iako nije došlo do bitnijeg poreznog rasterećenja ovakav Proračun može se ocijeniti kao korak naprijed u sredovanju državnih financija te stvaranju pretpostavki za ostvarivanje nužnog gospodarskog zaokreta.

Podsećajući na predizborna obećanja stranaka šestorka, pri takoj i HSS-a, da će se smanjiti javna potrošnja, izdavanje za vojsku, policiju, luksuz u Predsjedničkim dvorima, povećati sredstva za poljoprivredu, kulturu, socijalni itd., zastupnik je naglasio da je ovim Proračunom Vlada dala do znanja da će strateški prioritet dati upravo granama za koje su se i povećala sredstva.

Jasno da je bilo teško uskladiti i ispuniti očekivanja pojedinih ministarstava a sada i zastupnika jer sigurno da svaki amandman ima kvalitetno obrazloženje i opravданost. Najviše ih može biti, smatra zastupnik, za Ministarstvo prosvjete i športa gdje niz školskih objekata i dvorana trebaju hitne intervensije pa bi javnosti trebalo jasno reći (a da znaju i škole kada dolaze na red) koji su to prioriteti i kojim se kriterijima Ministarstvo vodilo u njihovom postavljanju.

Osvrćući se na područje zdravstva i zdravstvenog osiguranja, premalo izdvojenog novca za ceste, zastupnik je naglasio da je za HSS značajno da su konačno i za poljoprivredu osigurana veća sredstva, ali nedovoljna za razrešenje postojećeg stanja. No tim će se povećanjem i odgovarajućom politikom sprječiti daljnje propadanje poljoprivrede.

• U provođenju poljoprivredne strategije potrebni su ozbiljniji i energičniji zahvati, a strateški interes HSS-a je da se poljoprivreda organizira prije svega u interesu seljaka, a onda posredno i drugih slojeva društva jer će s bogatim seljakom biti bogata i država.

- dran Lendić, Romano Meštrović, Ivan Ninić, Vesna Podlipce, Tonči Žuvela, Ante Marković i Luka Roić podnijeli su još jedan amandman koji se odnosi na cestu Zagreb - Split, a čiju se poziciju predlaže povećati sa 22,5 milijuna, na 217 milijuna 646 tisuća 380 kuna. Predstavnik Vlade, ministar Tušek, je naglasio kako bi bilo najbolje da se ovaj amandman povuče, budući da je Vlada svojim amandmanom predložila dodatnih 15 milijuna kuna samo za izgradnju i rekonstrukciju te prometnice, neovisno o većem iznosu sredstava za tekuće održavanje, koja će također biti osigurana. Predlagatelji su nakon ministrovog obrazloženja odlučili povući amandman.

- Jadranko Mijalić je podnio amandman kojim predlaže smanjenje sredstava sa 34 milijuna na 31,5 milijuna kuna za izgradnju Jadranske magistrale, a razliku bi se uložila u rekonstrukciju križanja na ulazu u Rogoznicu, koji je Vlada prihvatile.

- Damir Kajin, Valter Drandić, Petar Turčinović i Dino Debeljuh predložili su unošenje nove stake u iznosu od 42 milijuna kuna za rekonstrukciju državne ceste Učka - Kršan, za koju je i Vlada svojim amandmanom predviđala 20 milijuna kuna, pa je predstavnik Vlade predložio zastupnicima da povuku amandman, a oni su to i učinili.

- Isti je grupa zastupnika podnijela još pet amandmana kojima su predložili unošenje novih pozicija i to za rekonstrukciju cesta Buzet - Ponte Porton (10 milijuna kuna), Motovun - Pazin (80 milijuna kuna), Rupa - Rijeka (20 milijuna kuna). Rogovići - Podberam (12 milijuna 400 tisuća kuna), te dijela županijske ceste Ž-5188 kod Pazina (milijun i 500 tisuća kuna). Zastupnici su zatražili i da se cesta Ponte Porton - Novigrad preimenuje u Motovun - Ponte Porton - Novigrad. Ministar Tušek je kazao kako je za sve navedene projekte Vlada u svojim amandmanima predviđala sredstva, osim za rekonstrukciju državne ceste kod Pazina, pa je predložio da zastupnici povuku i ove amandmane.

- Sredstva i izvedba rekonstrukcije Rupa - Rijeka transferirat će se u Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo. Vlada je preporučila Županiju Istarskoj da sama riješi problem rekonstrukcije državne ceste kod Pazina, budući da Vlada ove godine nije u mogućnosti ulaziti u taj projekt. Zastupnici su povukli svoje amandmane, a isto je učinio i Nevio Šetić, koji je također predložio sredstva za rekonstrukciju ceste Rogovici - Podberam (6 milijuna kuna). Šetić je podnio i amandman kojim je predložio otvaranje nove pozicije u iznosu od 15 milijuna kuna za izgradnju ceste Tunel Učka - Kršan, ali ga je povukao jer je taj projekt Vlada predložila svojim amandmanom.

- Amandman Ivana Jarnjaka kojim se predlaže osigurati 3 milijuna kuna za sanaciju klizišta na cesti D-205 kod Klanjca, Vlada nije prihvatile, ali kad je zastupnik Jarnjak rekao da je amandman već prihvarena, nastala je nedoumica (radi se, nai-mo, o tome da je Mato Crkvenac, u ime Vlade, već prihvatio amandman istog sadržaja koji su podnijeli Sonja Borović i mr. Zorko Vidiček), pa je predlagatelji predložio da predstavnik Vlade povjeri o čemu se radi.

Predloženi veći iznosi za područja nacionalnih manjina

- Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina podnio je amandman kojim je predloženo povisiti iznos sredstava za Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim pravima sa milijun 220 tisuća 275 kuna na milijun 403 tisuće 316 kuna. Ministar Strugar je kazao kako Vlada ne prihvata amandman, a zastupnici su jednako odlučili glasovanjem.

- Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu podnio je dva amandmana kojima se predlaže uvođenje novih pozicija: izdaci za programe rada s nadare-nim učenicima (milijun kuna) i izdaci za programe prevencije ovisnosti (milijun kuna). Oba je amandmana Vlada prihvatile.

- Amandman Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kojim se predlaže povisiti iznos sredstava sa 2 milijuna 150 tisuća kuna na 2 milijuna 472 tisuće petstotina kuna za

U provođenju poljoprivredne strategije potrebni su ozbiljniji i energičniji zahvati a strateški interes HSS-a je da se poljoprivreda organizira prije svega u interesu seljaka, a onda posredno i drugih slojeva društva jer će s bogatim seljakom biti bogata i država. Posebno smo zainteresirani, rekao je, da se u što kraćem vremenu isprave nepravde i zloporabe u sustavu poticaja te očekujemo od Ministarstva da predloži potrebne mehanizme za to (znamo da mnogi nisu sijali a dobili su poticajna sredstva).

HSS očekuje da Vlada Republike Hrvatske prije konačnog donošenja Proračuna predloži rješenje i time odgovori na pitanje što se namjerava učiniti s velikim agrarnim sustavima na koje je vezan velik broj poljoprivrednika.

Pred nama je razdoblje u kojem očekujemo aktivnu ulogu fiskalne politike kao polugu poticajnog gospodarskog rasta, bitno smanjivanje nekih poreznih rashoda i zaustavljanje negativnih trendova. Klub zastupnika HSS-a podržava Prijedlog proračuna i sugerira Vladi Republike Hrvatske da pažljivo razmotri sve primjedbe i prijedloge i uvaži one koje će poboljšati Konačni prijedlog, rekao je na kraju.

Korizmeni Proračun

Dr. Ivan Čehok (HSLS) u ime Kluba zastupnika HSLS-a najprije je naglasio da prije prosudbe o Proračunu treba uzeti u obzir ogotnine okolnosti koje su stajale pred Vladom i koje mogu uputiti i na samu narav Proračuna. Nije sasvim uobičajeno da Vlada na početku svog mandata donosi proračun a tu je i vrlo kratak rok, svega mjesec dana, za izradu Proračuna s dvojbama i rupama koje se svakodnevno otvaraju a i to što se proračun donosi tijekom ožujka.

U političku povijest Hrvatske ovaj će Proračun, smatra zastupnik, uči kao korizmeni Proračun jer je riječ o jednom Proračunu koji smanjuje appetite države koja se dosad gušila u svojoj pretilnosti a gradano dovodi na rub egzistencijalne bijede. Ovo je i Proračun koji nas sve tjerja na sabrano i oslanjanje na vlastite snage, on govori da će država trošiti samo ono što privreduje i da će ministri biti odgovorni za svaku stavku, rekao je, među ostalim, zastupnici govoreci o Proračunu kao korizmenom.

Cinjenica je da će država povećati prihode od posebnoga poreza na duhanske preradevine, od poreza na luksuzne proizvode (900 posto), da će država imati znatno veće kapitalne prihode od privatizacije i prodaje udjela u državnim poduzećima. Moguće je dakle ovim proračunom osloniti se na vlastito gospodarstvo i poticati razvojne cikluse (zadovljena predizborna obecanja). Pozitivno je da su se ukinuli ili potpuno smanjili izdaci na nepotrebnim stawkama kao što su kupnja osobnih automobila, izdaci za reprezentaciju, pri čemu se ipak nisu dovoljno smanjili izdaci za službena putovanja.

Nisu se dovoljno smanjili, odnosno samo za 18 posto, izdaci za pribavljanje stručnih mišljenja odnosno za intelektualne usluge, mišljenje je ovog Kluba zastupnika. Imamo skup i pregledan državni aparat i pitanje je treba li uz to još plaćati takve usluge (Rivkin). Ako takav aparat ne može ponuditi te usluge očito je da nešto treba mijenjati (obrazovati ljudje), napomenuo je.

Negativnim treba ocijeniti povećanje izdataka za Ministarstvo za europske integracije i ako je potrebno urediti to novo Ministarstvo s postojećim namještajem a ne s povećanjem stavke za uređenje interijera a 400 posto.

Dobro je da su svih ostalih izdaci smanjeni, moglo bi se i više jer ima i sasvim neobjašnjivih stavaka, primjerice, na stavci MORH-a je i 22 milijuna kuna za nabavu novih odora za časnike. Vlada bi trebala dati odgovor zašto to kad istovremeno naši učitelji nemaju niti spužve. Upitno je je li baš u redu smanjivati preraspodjelu između različitih državnih razina. Uz paket zakona koji će regulirati poreze trebalo bi odmah napraviti i preraspodjelu postotaka koji se danas izdvajaju za središnju vlast, za županijske proračune i za gradske odnosno općinske proračune, predložio je zastupnik. Inače će se drastično smanjiti prihodi županija i gradova što će lokalnu upravu i samoupravu dovesti u nezavidan položaj to više što joj je bivša vlast name-tala sve veće obvezu (socijalna skrb, vatrogasci

itd.). U svezi s tim zatražio je izjašnjenje ministra je li moguće napraviti novi zakon o financiranju lokalne uprave i samouprave i preraspodjeliti ove omjere.

• *U povećanoj socijalnoj ulozi države, što se vidi i po povećanju Proračuna za socijalnu skrb, velika je stvar i zapravo najveća kvaliteta u Proračunu, što će se konačno po principu solidarnosti jednako opteretiti svi društveni podsustavi.*

U povećanoj socijalnoj ulozi države, što se vidi i po povećanju Proračuna za socijalnu skrb, velika je stvar i zapravo najveća kvaliteta u Proračunu što će se konačno po principu solidarnosti jednako opteretiti svi društveni podsustavi. Doista je riječ o jednom socijalnom uravnoteženju i da bar doneće i socijalnu stabilnost hrvatskome društvu, rekao je zastupnik. Nada se da će učinci ovog Proračuna biti poznati za šest mjeseci i da će se onda moći nazvati jesenskim Proračunom, kad ćemo ubrati i njegove izvanredne plodove.

Ipak veći Proračun?

Dr. Đuro Njavro imao je ispravak netočnog navoda predgovornika i rekao je da je netočna teza da će država trošiti samo što privreduje jer cijeli Proračun leži na prihodima od privatizacije i ima vrlo bitan tekuci deficit od 3,6 milijardi kuna. **Zdenka Petričević-Babić (HDZ)** je rekla da nije točno da Ministarstvo obrane ne treba stavku za nove odore hrvatskih časnika, vojnika. „Zato je danas gospodin kolega došao u vrlo elegantnom odjelu, zar je vrijedniji od hrvatskog vojnika“, pitala je. **Ivan Penić (HDZ)** rekao je da je netočan navod da je na lokalnu samoupravu pao trošak za profesionalne vatrogasce jer su oni na teretu Državnog proračuna još dvije godine.

Ivan Šuker (HDZ) opovrgnuo je navode da je ovaj Proračun manji u odnosu na prošlogodišnji te rekao da je, kad se uzmu u obzir izvorni prihodi, veći za 1,5 posto odnosno uz račun finansiranja 4,3 posto. Sa zaduženjima uz izvorni prihod ovogodišnji će Proračun potrošiti 54 milijarde kuna a prošle godine je to bilo 52 milijarde kuna.

Dragica Zgredice ispravila je predgovornika rekvirši da treba uzeti u obzir 2,8 puta veće obveze povrata inozemnog duga od prošlogodišnjih. **Ivan Čehok** dodao je kako misli da danas zastupnicima iz opore je još uvijek zvoni u ušima čuvena rečenica jednog visokog bivšeg dužnosnika HDZ-a da treba promjeniti statistiku ako nam ne odgovara. Pa onda često mijenjaju brojke i omjere u proračunu kako im odgovara. Ovaj Proračun je po svojoj kvaliteti takav da ga neki od njih stvarno ne mogu razumjeti.

O proračunu prethodno provesti javnu raspravu

Ivan Šuker (HDZ) drži kako se ne može govoriti o smanjenju Proračuna s obzirom na planirano zaduženje države od 7 milijardi i 487 tisuća kuna pa se onda ukidan iznos proračuna penje na 54 milijarde kuna, što je 4,13 posto više nego lani kada je to bilo 52 milijarde i 355 tisuća kuna.

S tom se konstatacijom složio zastupnik **Damir Kajin**. Istimajući ime Kluba zastupnika IDS-a, ponovio je kako se država ove godine kani zadužiti sa 7,5 milijardi kuna, dok je lani to učinila sa 6 milijardi kuna. Direktna odgovornost za to, kaže, leži na bivšoj Vladi, jer ove godine, za razliku od lanske na naplatu dospijeva 6,2 milijarde kuna ili 2,7 milijarde kuna više nego što smo lani podmirili zajmova ino i domaćim kreditorima.

Primjetio je da u Proračunu nema odgovora na pitanje koja će to poduzeća u 2000. biti privatizira-

- školstvo nacionalnih manjina Vlada nije prihvati-la. **Dr. Furio Radin** je upitao zašto taj amandman nije prihvacen, a radi se o minimalnom povećanju na području koje se tiče kulturne autonomije, za koju je Vlada kazala da će je podupirati. **Ministar Strugar** je odgovorio kako je upravo taj iznos zatražio Vladin Ured za nacionalne manjine, pa stoga amandman nije prihvacen. Zastupnik je protestirao protiv ovakve odluke, pa su zastupnici sa 41 glasom "za", 34 "protiv" i 8 "suzdržanih" odlučili poduprijeti stav Vlade.

- **Dr. Furio Radin** je u ime Kluba zastupnika nacionalnih manjina podnio amandman kojim se predlaže uvođenje nove pozicije u iznosu od milijun 125 tisuća kuna za izdatke za djecu predškolske dobi pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica i manjina, a Vlada ga je u cijelosti prihvatala.

- Amandman **Katicic Sedmak** kojim je predloženo uvećanje iznosa za nadnive i plaće zaposlenih u prosvjeti sa 2 milijarda 242 milijuna 660 tisuća i 45 kuna u osnovnoškolskom obrazovanju, Vlada nije prihvatala, budući da se to pitanje treba riješiti u cijelosti za sve javne djelatnosti. Zastupnica Sedmak je, nakon ministrovog obrazloženja, povukla svoj amandman.

- Ante Simonić je, u ime Odbora za naobrazbu, znanost i kulturu povukao podnesene amandmane kojima je Odbor predložio povećanje sredstava za izdatke za materijal, energiju, komunalne i ostale usluge za redovite potrebe (sa 252 milijuna 740 tisuća 787 kuna na 357 milijuna 252 tisuće 838 kuna), za uvođenje nove pozicije transfera za privatne i alternativne škole (milijun 200 tisuća kuna), te za privatne i alternativne srednje škole (2 milijuna 400 tisuća kuna), nakon što ih Vlada nije prihvatala.

- **Dr. Đuro Njavro** je podnio amandman kojim je predloženo povećanje iznosa sredstava za nabavku kompjutora i pisaljki strojeva sa 4,5 milijuna na 9 milijuna kuna. **Ministar Strugar** je kazao kako Vlada cijeni dobro namjeru, ali da ne može prihvati amandman. **Đuro Njavro** je kazao kako Europska unija najavljuje novu razvojnu strategiju putem internet ekonomije, a informatička pismenosnost postaje diktat. U Hrvatskoj većini djece nisu dostupna računala. Do sada je Vlada svake godine ulagala nedostatna sredstva za nabavku računala, međutim ove je godine smanjena ta stavka na 4,5 milijuna kuna, što je više nego duplo manje nego prešle godine. Kako bi se namaknula sredstva za tu namjenu zastupnik je podnio i amandman kojim se predlaže smanjenje sredstava za izgradnju zgrada javnih institucija osnovnoškolskog (sa 44 milijuna 414 tisuće 687 kuna na 39 milijuna 914 tisuće 687 kuna) i srednjoškolskog obrazovanja (sa 25 milijuna 824 tisuće kuna na 24 milijuna 824 tisuće).

- Zastupnik drži da izgradnja zgrada može pričekati koju godinu, te da je potrebne postojeće škole opskrbiti računalima, pa je zato zamolio Vladi da prepozna prioritete. **Ministar Strugar** nije prihvatio ni jedan Njavrin amandman, jer Vlada pokušava riješiti problem kompjuteralizacije škola kroz poseban program. Zastupnici su glasovanjem također odlučili ne prihvati amandmane.

- **Ivan Jarnjak** je predložio uvođenje stavke u visini od 2,5 milijuna kuna za nastavak izgradnje školske dvorane u Zlatar Bistrici, koja je započeta uz suglasnost Ministarstva i u koju je do sada uloženo gotovo 3,5 milijuna kuna. Polovinu sredstava trebala je osigurati država, a polovinu općina. Predložena bi sredstva bila dostatna samo za saniranje i konzervaciju, a na Vladi bi ostala obveza da uloži obećani dio sredstava. **Ministar Strugar** je kazao kako je amandman djelomično prihvacen i da će biti osigurana sredstva kojima bi se zaustavilo propadanje zgrade, pa je podnositelj povukao amandman.

- **Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu** predložio je povećanje sredstava za izdatke za materijal, energiju, komunalne i ostale usluge za redovite potrebe sa 93 milijuna 765 tisuće 650 kuna na 120 milijuna 202 tisuće 420 kuna, što Vlada nije prihvatala, pa je amandman povučen.

- Taj je Odbor podnio i amandman kojim predlaže uvođenje nove pozicije u iznosu od 6,5 milijuna kuna za specijalni odgoj djece s teškoćama u razvoju, koji je Vlada u cijelosti prihvatala.

na jer od privatizacije se očekuje dobit od 8,2 milijarde kuna. Drži da ne bi trebalo žuriti u daljnju privatizaciju sve dok se ne provede posvemašnja revizija privatizacije i onda putem kazni ili na druge načine pokušati napuniti ovaj proračun. Bitno je također hoće li Hrvatska 2001. imati što privatizirati te hoće li imati 8,2 milijarde kuna prihoda po osnovi privatizacije koji će sada ući u proračun, ne zaboravljajući pritom da izvorni prihodi proračuna iznose oko 40 milijardi kuna.

Zastupnika Kajina naše je gospodarstvo ruinirano, pa ako izostane sanacija dijela gospodarstva možemo očekivati radnički bunt koji je lani ublažen sa 508 milijuna kuna koliko je bilo osigurano za restrukturiranje industrije. Za zastupnika Kajina to je centralni problem ovog proračuna, a vjerojatno i države u cjelini. Drži da će Istra ovu godinu vjerojatno preživjeti, ali bez direktne proračunske potpore ostalo gospodarstvo veoma teško.

Drugi centralni problem leži, kaže, u izvanproračunskim fondovima, koji bi se raspali da nema dodatac države. S tim u vezi kritičan je bio prema smanjenju dotacije Mirovinškom fondu i to za 1,1 milijardu kuna u odnosu na lanjski proračun. Drži nerealnim da će ove godine prihodi od doprinosa porasti za 17 posto, kao i očekivati povećanje stope rasta gospodarstva i zaposlenosti, a sve je lošija disciplina plaćanja poreza, i ove godine neće biti ništa od usklajivanja mirovine. Uz to, država preuzima neke izuzetno bolne hipoteke stare vlasti i konačno mora početi s njihovim ispravljanjem, a riječ je o kategorijama građana kojima su te nepravde nanešene (antifašisti, vojni umirovljenici). Ove godine u proračunu nemaju niti kune da te kategorije ljudi kao što nema za izjednačavanje njihovih invalidinina ili npr. za povratak sredstava po osnovi ranije plaćenog tzv. viška kvadrata stambenog prostora. Apelirao je da se što prije otvori saborska rasprava o mirovinama. Predložio je rješenje za isplaćivanje doplatka za djecu poljoprivrednika i nezaposlenih - 300 milijuna kuna namijenjenih Hrvatskom vijeću obrane preusmjeriti za taj doplatak, a potom ili čak paralelno provesti reviziju invalidinina stradalnika rata i to ne samo Domovinskog već i II. svjetskog rata.

Uz prijedlog o smanjenju plaća nije, kaže, primjetio da se govori o rapidnom smanjenju zaposlenih u policiji, vojski i državnoj upravi, podsetivši pritom na radne mјesta koja se već cijelo jedno desetljeće rapidno smanjuju pa smo došli do toga da 900.000 proizvodnih radnika izdržava milijun umirovljenika, 355.000 nezaposlenih, 150.000 radnika koji rade u insolventnim poduzećima i 200.000 korisnika proračuna. Ako hrvatska država postane uredni platiša, onda bi i drugi mogli početi podmirivati svoje obvezе od strane. Iako je bio kritičan prema proračunu na kraju ga je podržao, jer kaže, nema mu alternativne i zaključio kako će prvi samostalan proračun ove Vlade biti onaj 2001. godine.

• Sve dok se ne provede posvemašnja revizija dosadašnje privatizacije ne bi trebalo žuriti u daljnju privatizaciju.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a primjedbe je iznio **dr. Đuro Njavro**. Kao i u mnogim pričama, i u ovom je pronašao dobre i loše strane. Dobra je vijest npr. što će se smanjiti proračun i platiti zaostaci, ali je loša vijest smanjivanje plaća npr. Teško je smanjiti proračun, a da pritom svi budu zadovoljni, ali hrvatsko graditeljstvo bilježi duboku stagnaciju, a ovaj proračun tu stagnaciju neće popraviti već će je produbiti, drži ovaj zastupnik. Izrazio je bojazan da će smanjenje proračuna dovesti i do usporavanja gospodarskog rasta i povećanja nezaposlenosti. Sve to govori da nije lako predizborna obećanja pobjedičke koalicije u velikim rezovima u javnoj potrošnji pretociti u jedan praktični dokument za izradu kojeg i nije bilo puno vremena.

Stranka kojoj pripada, kaže, drži da je to učinila najbolje što je znala i umjela u vođenju državne i gospodarske politike, a to se vidjelo i prije par dana u Londonu, pa je HDZ-u itekako stalo da se sve dobro prošle vlasti sačuva a loše ispravi. Smatra kako je ovo zadnji proračun koji dolazi pred Zastupnički dom bez jedne kvalitetne javne rasprave i provedenog usuglašavanja sindikata, poslodavaca, Vlade i drugih zainteresiranih skupina u hrvatskom društvu.

Nužno je, kaže, preispitati sve proračunske stave i naći načina da se uštedi. Proračun je samo pokušaj da se smanji javna potrošnja, i misli da Hrvatska u biti i nije tako skupa država. Udjel državnog proračuna u brutu društvenom proizvodu 1994. godine iznosi je 23,7 posto, a 1999. 25,6 posto, ali su istodobno izvanproračunski fondovi porasli sa 16,8 posto brutu društvenog proizvoda na 24,3 posto. Socijalna država, a Hrvatska to jeste, košta. I nije poznat slučaj u svijetu socijalne države s malim proračunom. I onaj tko želi da svaku dijete ide u školu, da umirovljenici primaju mirovine i tko želi opću zdravstvenu zaštitu to mora reći, a tada to i košta, kaže zastupnik Đuro Njavro.

Kreditni rejting Hrvatske

Drži da tekući deficit od približno 3,8 milijardi kuna neće biti problem ove godine jer će se prodati nešto imovine i zadužiti čemo se, ali će zato biti problem na srednjim rok. Isto tako računa se da na prihode od privatizacije od oko 8 milijardi kuna što i nije loše, ali je pitanje što će se prodati slijedeće godine, pa da dvije, tri ili četiri godine. O tome ova Vlada već sada mora unaprijed razmišljati. Upozorio je da je transfer od 5,1 milijardu kuna Mirovinškom fondu manji nego lani, a istodobno se predviđa rast prihoda Fonda od doprinosa (17 posto) u uvjetima kada Vlada predlaže smanjenje plaća zaposlenih javnim službama koji pretežito korektno iskazuju i plaćaju doprinose. Stoga se ovaj zastupnik boji da je rast prihoda od 17 posto nerealno iskazan i da bi se uz ovakav proračun ove godine mogli pojaviti ozbiljni problemi u mirovinskom sustavu zemlje.

Problem se ne rješava niti u zdravstvenom fondu. Naš sustav zdravstva sam po sebi mjesечно stvara deficit od 100 do 150 milijuna kuna, pa ukoliko Vlada i plati sve zaostatak ove godine napravit će 2 milijarde novih dugova, a to je nešto što se ne može riješiti bez reforme financiranja zdravstvenog sustava.

Na kraju izlaganja ponovio je da treba preispitati sve proračunske stavke i naći načina da plaće u javnom sektoru ostanu na postignutoj razini. Smanjivanjem plaća javnog sektora zapravo smanjujemo plaće u onim područjima društva i gospodarstva koja ne poznaju neka stara tržišna gospodarstva na zapadu. Kad nos je javni sektor puno širi i štednja u tom sektoru sigurno nije doprinos gospodarskom rastu već se može pokazati kao usporavanje ili čak kao kočnica tog rasta i kvalitetne života uopće. Drži kako je ovaj proračun daleko manje transparentan od proračuna koji su se usvajali proteklih godina u Saboru. Poseban je problem Knjiga 2. tzv. popis neplaćenih računa iz ranijeg razdoblja. Smatra kako jasno treba utvrditi što to znači neplaćeni račun, i vidjeti koji su to računi. Nije dovoljno iskazati samo zbirne stavke po ministarstvima već u okviru tog iznosa napraviti jedan mini proračun iz kojeg će se razvidno vidjeti dugovanje ministarstava po knjigovodstvenom kontu. U tom smislu ponavlja da je proračun netransparentan i boji se da će staviti u nemoguću situaciju zaduženje za njegovu izvršenje, jer su mnoge fiksne stavke u njemu jednostavno smanjene za 20 ili 25 posto. Iako Klub zastupnika HDZ-a ima veći broj primjedbi i sugestija na proračun, a hoće li ga podržati ili neće ovisi o tome koliko će ih Vlada uvažiti, rekap je na kraju ovaj zastupnik.

Ispravljajući krivi navod **Valter Drandić (IDS)** rekap je da se u Londonu nije video odnos prema bivšoj HDZ-ovoj Vladi već se jasno video i iskazao odnos prema političkim promjenama u Hrvatskoj, te želja za pružanjem pomoci i podrške programu nove Vlade. »A odnos Europe i svijeta prema bivšoj HDZ-ovoj Vladi naši su građani isprobali na svojim ledima svih ovih godina HDZ-ove vladavine«, zaključio je ovaj zastupnik.

- **Dubravka Šuica** je podnijela amandman kojim je predloženo uvećati iznos za potporu Hrvatskom sportskom savezu invalida sa 2 milijuna na 4 milijuna i 753 tisuće kuna. Amandman istog sadržaja je podnio i **Luka Trconić**. Vlada je odlučila da ih ne prihvati, budući da je prihvaćen prijedlog Hrvatskog sportskog saveza invalida koji je tražio 2 milijuna. Zastupnica **Šuica** je zamolila za razumijevanje i senzibilitet prema ovoj grupaciji ljudi, koji bi trebali sudjelovati na Paraolimpijskim igrama u Sidneyu i kojima bi trebalo omogućiti da sudjeluju u svim aspektima života. Vlada je ostala kod svog stava, a ni zastupnici glasovanjem nisu prihvitali amandman.

Odbijen je amandman **Darinke Orel (HSL)** kojim predlaže smanjenje izdataka za mirovine iz drugih republika. Ministar rada i socijalne skrbi **Davorko Vidović** rekao je kako se nuda da će te izmjene uslijediti uskoro, rebalansom Proračuna. Zastupnica je tada povukla amandman.

Nije prihvaćen ni amandman kojeg su predložili zastupnici SDP-a **Diana Čizmadija**, **Dubravka Horvat**, **Mirjana Ferić-Vac**, **Sonja Borovčak** i **Branka Baletić**. Radi se povećanjem sredstava radi rješavanja pitanja jednakosti spolova na iznos od 580 tisuća kuna. Ministar **Davorko Vidović** smatra da bi se i predviđenim sredstvima uspjelo efikasno riješiti taj problem. Dijana Čizmadija se s time nije složila, ali je ipak povukla amandman.

Odbijen je i povučen je amandman zastupnika SDP-a **Vladimira Šepića**, **Diane Čizmadije**, **Dragutinu Vrusa**, **Lucijanu Šušnja** i **Nikole Ivanšića**. Predloženo je povećanje iznosa sredstava za gradnju zgrade za javne investicije od 588 tisuća na milijun i 200 tisuća kuna. Taj prijedlog obuhvaćen je amandmanom Vlade, ali u nešto smanjenom iznosu objasnio je ministar **Davorko Vidović**.

Sredstva za provedbu mjera zapošljavanja ostaju na nivou predloženog proračuna

Povećanje sredstava na 237.506 kuna za provedbu programa mjera aktivne politike zapošljavanja sadržaj je amandmana koji su podnijeli zastupnici HDZ-a dr. **Ljerka Mintas Hodak**, dr. **Karmela Caparin**, dr. **Ivić Pašalić** i dr. **Duro Njavro**. Vlada je amandman odbila, a isto je odlučio i Dom, glasovanjem, unatoč ukazivanjima dr. Njavre da je nezaposlenost vrlo ozbiljan hrvatski problem.

U ime Vlade, ministrica turizma **Pave Župan-Rusković** negativno se očitovala da iduća dva amandmana kojima bi se povećao iznos ukupnih sredstava za promidžbu turizma sa 45 na 76 i pol milijuna te za poticanja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu na 20 tisuća kuna, a s jednakim ishodom glasovalo je i Zastupnički dom, unatoč ukazivanjima na taj problem podnositelja **Darija Vukića (HDZ)**.

Zastupnici HDZ-a, dr. **Ivo Sanader**, dr. **Jure Radić** i **Ivica Tafra** podnijeli su, te povukli, amandman istog sadržaja s dodatnim sredstvima za poticanje turizma na ruralnom prostoru, za koji predlaže iznos od 16 milijuna kuna, nakon što ga Vlada također nije prihvatala.

Prijenos sredstava u iznosu od milijun kuna Zajednici sestre Bernardice u Splitu za suzbijanje droge sadržaj je amandmana **Zdenko Babić-Petričević (HDZ)**. Nakon objašnjenja zašto je odijen, zastupnica ga je povukla.

Isti zahtjev, ali za milijun i 900 tisuća kuna nalazio se u amandmanu zastupnika HDZ-a **Jure Radića** i **Jadranke Kosor**. Uz isto pojašnjenje neprihvatanja, prijedlog je povučen.

Amandman **Nikice Valentića (HDZ)** odnosno se na povećanje sredstava na milijun i 500 tisuća kuna za izgradnju i opremanje opće bolnice u Gospiću. Ništa dodatno pojašnjenje nije promijenilo stav Vlade i Doma te je odbijen.

Zastupnici SDP-a **Sonja Borovčak** i mr. **Zorko Vidiček** predložili su smanjenje sredstava namijenjenih izgradnji bolnice u Novoj Bili na 46 tisuća kuna. Ministrica zdravstva je odgovorila da je Hrvatska ugovorom obvezna završiti taj projekt i da se amandman ne prihvata, nakon čega je povučen.

Iduća četiri amandmana podnijeli su zastupnici IDS-a **Damir Kajin**, **Valter Drandić**, **Petar Turčinović** i **Dino Debeljuh**. Odvojila su se na davanje sredstava za obnovu i opremanje Bolnice

Spočitnuvši zastupniku Drandiću da ga nije dobro slušao dr. Đuro Njavro (HDZ) ponovio je da je u proteklih devet godina HDZ odnosno njegova Vlada vodila pa u tom smislu i odgovarala za državni i gospodarski razvitak Republike Hrvatske, i zato je HDZ izuzetno zainteresiran da se sve ono što je dobro očeva. U tom smislu, kaže, naša nova Vlada dolazeći u London nije došla iz magle već je došla nakon jednog vrlo ozbiljnog i velikog devetogodišnjeg rada o kojem su svjetski investitori itekako obaviješteni. "U tom smislu lakoća kojom se nova hrvatska Vlada mogla na međunarodnom tržištu vrlo povoljno zadužiti dolazi dijelom zbog povoljnijeg političkog raspoređenja prema novoj Vladi, ali 95 posto i zato jer Hrvatska ima ustrojene državne financije i može uredno izvršavati svoje obvezu. Da to nije tako dobili bismo pomoć, ali ne i kredit od bankara", zaključio je ovaj zastupnik.

• Ovaj je Proračun daleko manje transparentan od proračuna koji su se u Saboru usvajali proteklih godina.

U ponovnom nastupu Valter Drandić (IDS) netočnim je proglašio spomenuti postotak 95 posto te ustrajao na uvjerenju da je sve ranije spomenuto samo rezultat političkih promjena u Hrvatskoj i da je jedina prava istina.

Na to je reagirao Ivan Šuker (HDZ) citirajući nedavnu izjavu potpredsjednika Vlade Slavka Linića da su prošjećni makroekonomski pokazatelji hrvatskog gospodarstva u proteklih pet godina bili snažniji nego u bilo kojoj drugoj srednjoeuropskoj zemlji. To znači da se makroekonomski pokazatelji u svijetu ne mogu stvarati u 15 dana već se stvaraju godinama, pojasnio je ovaj zastupnik i dodaje još da se zaboravlja da su gospoda Prka i Skreb još prije tri godine dobili međunarodno priznanje od međunarodnih finansijskih institucija.

I Dino Debeljuh (IDS) je mišljenja da su nam međunarodni krugovi dali povjerenje zbog nedavnih promjena u Hrvatskoj, a ne zbog neke izjave. Iako sumnja da je izjava gospodina Linića pravilno interpretirana shvaca da je zbog lobiranja za Hrvatsku morao nešto i lijepe reći, jer je svima jasno da Hrvatska nije bila najbolja proteklih godina. Slovenija, Mađarska, Češka npr. bile su daleko bolje od nas, zaključio je zastupnik Debeljuh.

Tvrđna zastupnica Đure Njavre da je ovaj proračun manje transparentan od prijašnjih proračuna ponukala je Damira Kajina (IDS) da podsjeti kako je proteklih godina HVO-u doznačeno otrplike 10 milijardi kuna, što nikada nije bilo iskazano u proračunu, a samo za Haaški sud 122 milijuna kuna.

Vladin predstavnik Slavko Linić (SDP) zahvalio se na pruženoj mogućnosti da o svemu kaže riječi, budući da nema pravo sudjelovati u ispravcima netočnih navoda. Ukratko, potvrdio je da je zaista u svoj izjavi spomenuto rekao, ali je pojasnio da u Londonu nije govorio punu istinu jer se negativne konotacije bivše vlasti ne iznose u pregovorima. Zatim je podsjetio da je cijena obveznica koje je plasirala Hrvatska još uvijek lošija od one koju postuži ostale tranzicione zemlje, jer investitori vrlo dobro znaju i mogu ocijeniti i bez našeg uljepšavanja stvarno stanje gospodarstva i sigurnost proračuna. Još uvijek je u nas, kaže, dosta visoka cijena kapitala s obzirom na to da su rizici ulaganja u Hrvatsku i dalje prisutni zbog opće ocjene stanja u našoj državi, zaključio je potpredsjednik Linić.

Izjava Dina Debeljuha da HDZ-ovi zastupnici manipuliraju izjavom potpredsjednika Linića snetočna je, izjavio je dr. Ivo Sanader (HDZ) jer su oni samo citirali tu izjavu te iskoristio prigodu da zahvali gospodinu Liniću što je sada i potvrdio.

HDZ nikada nije tvrdio da problemi ne postoje i da je sve sjajno, jer da je tako sada ne bismo imali novu Vlada, rekao je dr. Đuro Njavro (HDZ) te dodao kako nije na Vladi da objašnjava probleme, nego da ih počne rješavati, a tu ima podršku HDZ-

a. Ipak, ostaje notorna činjenica da je Hrvatska imala relativno visok ekonomski rast i najduže razdoblje niske inflacije u zadnjih 50 godina na ovom prostoru, pa to jednostavno valja sačuvati.

Jasno iskazati sve transfere za BiH

Mr. Zlatko Mateša (HDZ) drži da je izjava gospodina Linića vrlo korektna, ali upozorava da kreditni rejting koji je dobila Hrvatska nikada nije mijenjan, a Milan Kovač (HDZ) ustvrdio da kreditni rejting jedne države ovisi o okruženju, a u Hrvatskoj se on mjeri situacijom u BiH i na Kosovu, odnosno u Jugoslaviji.

Dino Debeljuh ostao je pri tvrdnji da se ipak radi o manipulaciji izjavom potpredsjednika Linića. "Uostalom, gospodin Linić je i sam rekao da je samo iznosio ono što je pozitivno, a svjajedno znamo da je stanje u Hrvatskoj bitno drugačije od onoga što bi se moglo iz ovih nekoliko recenica pročitati", zaključio je Debeljuh.

Ispravljajući krivi navod dr. Petar Turčinović (IDS) pozvao se na, kako je rekao, jednu od vodećih međunarodnih organizacija za procjenu boniteta zemlje. Riječ je o "Danny Bratstreet" tij. izvješću te organizacije od ožujka ove godine u kojem se procjenjujući bonitet Hrvatske našu državu stavila na deveto mjesto zemalja srednje i istočne Europe. Po tom izvješću Hrvatska ima rejting kao zemlja 5B što je opet bliže rejtingu jedne Albanije i Jugoslavije (rejting 7), nego Slovenije i Mađarske koje imaju rejting 3 i nalaze se na prvom mjestu u tom kompleksu zemalja.

• Već u drugom kvartalu ove godine pristupiti rebalansu proračuna, kojim bi ga se smanjilo.

Gledе kreditnog rejtinga zemlje u našem slučaju meritorne su tri međunarodne organizacije (Standard Empur, Mudis i Ipka), a niti jedna od te tri organizacije nije smanjila kreditni rejting hrvatske države i to je činjenica, primjetio je mr. Zlatko Mateša (HDZ).

Zastupnici HDZ-a samo su citirali, a ne manipulirali izjavom potpredsjednika Linića, podvukao je dr. Ivo Sanader (HDZ).

Stvari nisu crno-bijele i puno toga je dobrog napravljeno, a ono što nije dobro valja poboljšati i to će HDZ podržati, ponovio je dr. Đuro Njavro (HDZ). A gledе ocjene rejtinga Hrvatske pozvao se na ocjene koje su Hrvatskoj dali npr. jedna od najvećih svjetskih banaka - Chase Manhattan banka i MMF.

Seriјu ispravaka krivih navoda okončao je dr. Petar Turčinović (IDS). Zastupnik Mateša naveo je tek tri od sedam agencija koje se bave kreditnim rejtingom Hrvatske, a sve su one relevantne na svom području, ali problem nije u tome na kojem smo se mjestu našli u tom stvrtavanju već u tome što je rejting naše države vrlo nizak, smatra ovaj zastupnik.

U ime Kluba zastupnika LS i HNS-a dr. Zlatko Kramarić rekao je da je odnos proračuna prema gospodarstvu potpuno neprihvatljiv te da bi država trebala stvoriti uvjete za smanjenje kamatne stope jer se samo tako može doći do novca za ulaganje. Najveći propusti prošlog režima su, kaže, to što su financijski troškovi, i to ne samo državni proračun bili istrgnuti iz gospodarskih tokova pa su postali sami sebi svrha. Stoga su po svemu u pravu analitičari koji tvrde da Hrvatskoj predstoji jedna radikalna gospodarska reforma i najmanje još jedna tranzicija.

Monetarna politika i tečaj kune određeni su rigidno pa ih, podvlači zastupnik, treba prilagoditi izvoznoj orientaciji zemlje i smanjenju nepotrebнog uvoza, posebice prehrambenih proizvoda. Zatražio je da se u proračunu jasno iskažu svi transferi za BiH i to tretira kao pomoć iskazana u raznim oblicima, a ne kao obveza proračuna s jasnom tendencijom njezina smanjivanja, posebno u vojnom dijelu. Drži kako bi najbolja pomoć BiH i Hrvatima

- Rovinj (2 milijuna kuna), Doma zdravlja Buzet (milijun kuna), Doma zdravlja Labin (milijun kuna) i Opće bolnice Pula (deset milijuna kuna).
- Ministrica zdravstva dr. Ana Stavljević-Rukavina rekla je da Vlada amandmane ne prihvata jer da za takva ulaganja treba imati uvid u cjelokupno stanje te izraditi projekt ulaganja. Podnositelj su povukli gotovo sve amandmane, samo su ustrajali na uređenju bolnice u Puli. No, glasovanje je ipak bilo u skladu s odlukom Vlade.

Bez povećanja sredstava za znanost i tehnologiju

- Odbor Zastupničkog doma za naobrazbu, znanost i kulturu podnio je pet amandmana kojima je tražio povećanje sredstava za investicijsko održavanje kapitalnih objekata za visoku naobrazbu od 150 tisuća na pet milijuna i 150 tisuća kuna, znanstveno-istraživačke programe od 220,436.783 na 255,636.783 kune, razvoj novih proizvoda i tehnologije od 8 milijuna 750 tisuća na 14 milijuna 950 tisuća kuna te sredstava za potrebe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 5 milijuna i Nacionalne i sveučilišne knjižnice za 5 milijuna i sto tisuća kuna. Nakon odgovora, da se amandmani ne prihvataju jer Vlada ne može izdvojiti više sredstava, podnositelj ih je povukao.

- Sljedeći amandman podnijeli su zastupnici SDP-a Vladimir Šepčić, Diana Čizmadija, Dragutin Vrš, zatim zastupnici PGŠ-a Luciano Sušanj i Nikola Ivanović te Željko Glavan (HSLS). Predložili su povećanje sredstava za građevinske objekte Ministarstva znanosti i tehnologije za 2 milijuna i 800 tisuća kuna, a smanjenje za 800 tisuća kuna korisnicima proračunskih sredstava istog ministarstva u odjelu visoke naobrazbe i znanstveno-istraživačke djelatnosti. Amandman je odbijen zbog toga što je povećanje iznosa za građevinske objekte prihvaćeno u okviru kapitalnih ulaganja, a za smanjenjem korisnicima proračunskih sredstava nema potrebe, rekao je ministar znanosti i tehnologije dr. Hrvoje Kraljević.

- Vlada nije prihvatala ni amandman zastupnika IDS-a Damiru Kajinu, Valtera Drandića, Petru Turčinoviću i Dine Debeljuhu, kojim bi se dodatna sredstva za Ministarstvo znanosti i tehnologije osigurala povećanjem prihoda MORH-a prodajom državne imovine u iznosu od 3 milijuna kuna. Zahtjev je tada povučen.

- Više sredstava u ukupnom iznosu od oko 3 milijuna kuna za Ministarstvo znanosti i tehnologije zatražio je ikademik Vlatko Pavletić (HDZ). I Vlada i Zastupnički dom bili su istog opredjeljenja i amandman je odbijen.

- Podnositelj iduća dva amandmana bio je Božidar Kalmeta (HDZ). Predložio je smanjenje iznosa od milijun kuna namijenjenih za tekući prijenos sredstava državnim institucijama pod programom telekomunikacijskih kapaciteta i projekta "Uključivanje Republike Hrvatske u projekt PAN-EUROPSKE MREZE TEN 155". Tim sredstvima, objasnio je dodatno, mogao bi se obnoviti Filozofski fakultet u Zadru. Nakon saznanja da su sredstva za uređenje fakulteta osigurana, odustao je od amandmana.

- Dva amandmana podnijeli su Marija Bajt i Vlado Šeks, zastupnici HDZ-a, a odnisi su se na povećanje sredstava za Studentski dom (3 milijuna kuna) i Poljoprivredni fakultet u Osijeku (2 milijuna kuna). Vlada nije prihvatala amandmane, a nakon dodatnih objašnjenja isti stav imao je i Dom.

- Povećati sredstva Uredu za suradnju s Međunarodnim sudom pravde i Međunarodnim kaznenim sudom da iznose 2 milijuna kuna, amandman je Ivica Pašalića (HDZ). Ministar pravosuđa dr. Stjepan Ivanović, nije prihvatio prijedlog te rekao da je Vlada amandmanom već povećala sredstva za te potrebe. Podnositelj je dodatno ukazao na nužnost svog amandmana, no istu odluku dobio je i Dom.

- Darko Šantić (HNS), Ivan Štajduhar (SDP) i Miroslav Furdek (HSS) amandmanom su zatražili osiguranje sredstava za županijske uredske Karlovačke županije na nivou iz 1999. godine. Nakon objašnjenja zašto to nije ostvarivo, zastupnici su povukli zahtjev.

- Osiguranje sredstava za izgradnju Općinskog suda u Solinu od 3 milijuna kuna, bio je amand-

u BiH bila razrada mjera gospodarskog povezivanja trgovачkih društava obje države. Predložio je da se u drugom kvartalu ove godine napravi rebalans proračuna kojim bi ga se dalje smanjilo, a ne bi bilo loše osnovati Gospodarski savjet Vlade RH sastavljen od petnaestak istaknutih ekonomista i poduzetnika na čelu s premijerom, kako bi se osigurao stalni dijalog Vlade i struke. Dugovi Vlade koji još uvijek nisu do kraja evidentirani trebali bi biti pozicionirani prema mjestu gdje su i nastali, a ostatak duga države koji nije predviđen za povrat u ovoj godini valja pretvoriti u javni dug izdavanjem obveznica javnog duga, zaključio je zastupnik Kramarić.

Radi ispravka netočnog navoda javio se **Vladimir Šeks (HDZ)**. Zastupnik Kramarić je, kaže, spomenuo naslijede prošlog režima, a god. Šeks naglašava da to nije bio prošli režim već Vlada izabrana na demokratskim izborima. Uz to, zastupnik Kramarić je, kaže, zaboravio unijeti u naslijede prošlog režima i 260 milijardi kuna izravne ratne štete koja je rezultat ratne agresije na Hrvatsku. Istodobno je izrazio čuđenje što zastupnik Kramarić tako bespošteđeno kritizira proračun.

Milan Kovač (HDZ) složio se s konstatacijom zastupnika Kramarića da više nema unutarnjih i vanjskih neprijatelja, ali drži da treba biti oprezan u našem okretanju Zapadu s obzirom na nedavne izjave jednog zapadnog dužnosnika zaduženog za Balkan nikada nije bio bliži novom balkanskom ratu nego sada.

Reagirao je **dr. Zlatko Kramarić (LS)** konstatacijom da iako je sada u vlasti ne znači da mora biti apologet i ovoga režima. Usprotivio se tvrdnji da je njegovo izlaganje bila bespoštedna kritika proračuna već ga treba shvatiti, kaže, u kontekstu želje da poboljša proračun.

Subvencije za poljoprivrednu

Govoreći u ime Kluba zastupnika HSP-a i HKDUna **Anto Đapić (HSP)** upozorio je da za raspravu o proračunu nedostaje strategija razvijanja Hrvatske. Ustvrdio je kako unatoč tome što se prije izbora obecavala promjena PDV-a to još nije učinjeno niti se to u proračunu igdje spominje. Pozdravljiva Vladinu odluku o povećanju visine subvencije za poljoprivredu, ali ga zanima na koji će način te subvencije doći do konačnog korisnika - hrvatskog seljaka. Pitanje je sada je li namjera tih subvencija u konačnici dati tek potporu standardu seljaka, ili je njihova namjera razvojna stimulacija koja će dovesti do jeftinije hrane za sve građane Republike Hrvatske. Drži kako predložena visina subvencije za hrvatsku poljoprivredu neće biti dostačna za spašavanje strateški više nego važnih hrvatskih agrarnih kombinata, misleći pritom, prije svega, na VUPIK i Belje. Po njegovom mišljenju izuzetno je opasno radikalno smanjiti sredstva za HV. Vlada je također predložila smanjenje sredstava za policiju i obnovu, a povećanje sredstava Ministarstva rada i socijalne skrbi, ali se pritom ne vidi, kaže, u kojem će se segmentu ta sredstva trošiti.

• U Državnom proračunu valja jasno iskazati sve transvere za BiH.

Dramatičnim drži smanjivanje sredstava za povratak prognanika tj. za obnovu pa poziva Vlada da o tome još jednom razmisli jer je situacija gotovo neodrživa i nepodnošljiva za najugroženiju kategoriju hrvatskoga naroda i može kulminirati izuzetno dramatičnim situacijama. Kako je objasnio još uvijek jedan veliki dio hrvatskih prognanika ne može se vratiti svojim kućama jer su porušene ili zauzete od nekih drugih ljudi, a sada se najavljuje i povratak više od 16.000 izbjeglih Srba u Hrvatsku. Postavlja se i pitanje na koji se način i kada misli dovršiti mirovinska reforma tj. kada se misli početi vraćati dug umirovljenicima. S obzirom na najavljenju reformu mirovinskog sustava zanima ga kako će Vlada reagirati s obzirom na Zakon o konvalidaciji.

Zaključujući svoje izlaganje rekao je da će Klub u čije ime nastupa sačekati kraj ove rasprave i vidjeti kako i na koji će način reagirati Vlada, pa će na temelju tako dobivenih odgovora zauzeti konačni svoj stav o proračunu.

U ime Kluba zastupnika nacionalnih manjina mr. **Zdenka Čuhnil (HSS)** globalno je podržala proračun svjesna, kaže, stanja u zemlji, gospodarske i socijalne situacije. Upozorila je, međutim, na smanjenje izdvajanja za nacionalne manjine te zaobilala Vladi da još jedanput preispita tu proračunsку stavku jer se jedino iz tih sredstava financira kulturna autonomija manjina i etničkih zajednica i osigurava finansiranje njihovo izdavaštva. Još 1997. godine Sabor je donio Zakon o predškolskom odgoju koji govori o sufinciranju predškolskog odgoja pripadnika nacionalnih manjina iz državnog proračuna, prisjetila se ova zastupnica. Resorno je ministarstvo donijelo pravilnik i način korištenja tih sredstava, ali u protekli tri godine zakon nije doživio primjenu.

U ime Kluba zastupnika PGS-a i SBHS-a mr. **Nikola Ivić (PGS)** je, uz određene primjedbe, podržao predloženi proračun. Predloženi proračun nije razvojni, ali bi u budućnosti to trebao biti, a dva su razloga za to. Prvi je da je proračun zadan, a drugi jer polazi od makroekonomskih i finansijskih činjenica vezanih za 1999. godinu. Naglasio je da je proračun previsok i iznosi gotovo jednu polovicu društvenog bruto proizvoda, te upozorio kako se išlo na linearno smanjivanje proračunskih stavki pa se dogodila situacija da se za one koji su prije dobivali (trošili) najviše i dalje izdvaja najviše. U tom smislu tu bi dobrodošao jedan selektivni pristup, jer su ovako na jedan način oni koji su ranije bili rastrošni sada stimulirani.

Zastupnik nadalje podvlači nedovoljnu regionalnu uravnoteženost proračuna, pa se, kaže, kroz cijeli niz proračunskih stavki to može vidjeti kada su u pitanju pojedini krajevi Hrvatske. Posebno drži da je neodgovarajuće zastupljati prometni pravac Rijeka-Zagreb, odnosno revitalizacija Riječke luke. Za sanaciju i rekonstrukciju lučke infrastrukture u Rijeci predviđeno je 4 milijuna kuna što je 1 milijun njemačkih maraka. Ta je rekonstrukcija lučke infrastrukture izuzetno važna i uvjet da strani investitori uđe u Riječku luku, a predložena svota je izuzetno mala, kaže zastupnik Ivić. Primjeri radi lani je bilo predviđeno 11,5 milijuna kuna a dobiveno 3,6 milijuna odnosno 22 posto planiranog. Iz zajma Svjetske banke Luka Ploče je dobila 40 milijuna kuna za investiranje u svoju lučku infrastrukturu, a Luka Rijeka samo 4 milijuna kuna pa se, kaže, treba već jedanput dogovoriti što je to luka od nacionalnog interesa za Republiku Hrvatsku. Imajući u vidu gospodarske interese Hrvatske drži kako takvu nelogičnost i nepravdu treba ispraviti imajući u vidu gospodarske interese ukupne Hrvatske.

Nakon dr. **Furia Radina** koji je obrazio zastupnike Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina prešlo se na pojedinačnu raspravu, a prvi je dobio riječ **Ivan Kolar (HSS)**. Ako smo već napravili zaokret u promjeni vlasti napravimo zaokret i u trošenju sredstava, predložio je ovaj zastupnik. Smatra da su predložena proračunska sredstva za agrar nedostatna i da ne rješavaju problem agrara. Tvrdio je, kaže i još uvijek tvrdi da su se proračunska sredstva za poljoprivredu neracionalno trošila, i mimo korisnika te da nisu polučila očekivani efekt, jer krajnji korisnik nije osjetio korist. Pa ako se već ne mogu podići proračunska sredstva nužno je vidjeti kako da ta sredstva dođu do krajnjeg korisnika. Predložio je stoga da se hitno i promptno poticaji usmjeravaju direktno do korisnika bez posrednika, mešetara i lopova. Zna kako proračunska sredstva i sustav poticanja nije jedini uvjet da agrar stane na zdrave noge, pa je za to da se zaduže Vlada ili resorno ministarstvo da čim prije priđu donošenju zakona o poljoprivrednom zemljištu odnosno njegovoj izmjeni i dopuni.

• Proračun nije dovoljno regionalno uravnotežen.

- man **Mate Jukić (HSP)** i **Ivice Tafre (HDZ)**. Ministar pravosuda je odgovorio da Solin nije u prvom rangu prioriteta te da se amandman odbija. Podnositelji se s time nisu složili, ali glasovanje je pokazalo isti ishod.

Niti amandman **Željka Krapljana (HDZ)** kojim se predlaže izgradnja vodovodne mreže Općine Martinška Ves, Vlada nije prihvatile. Traženo je 2 milijuna kuna. Isti stav imala je i većina zastupnika.

- Prihvacen je amandman koji su podnijeli zastupnici **HSL-a Baltazar Jaločević, Vilim Herman i Željko Pavlic**, te objavljena preraspodjela sredstava za zaposlene u Hrvatskom centru za mine.

Drugi amandman istih podnositelja Vlada nije prihvatile, a odnosio se na povećanje ukupnih sredstava Hrvatskog centra za razminiranje od 100 milijuna kuna.

- Izradu Programa suzbijanja obiteljskog nasilja uz iznos od 35 tisuća kuna, zatražila je **Diana Čizmadija (SDP)**. Vlada je amandman odbila, na što je zastupnica odustala od prijedloga i rekla kako se neda da će se taj program ipak ostvariti unutar Državnog zavoda za zaštitu obitelji.

Osigurati 20 milijuna kuna Državnom hidrometeorološkom zavodu radi zaštite od tuče, amandman je **Ljubica Lalić (HSS)**. Iznos će biti uvećan, ali ne za predloženi iznos, odgovorio je dr. **Mato Crkvenac**. Zastupnica je ustajala na svom zahtjevu, ali je Dom glasovanjem odlučio kao i Vlada.

• Istarski epsilon – temelj turizma i gospodarstva Istre

- Tri amandmana istog sadržaja, kojima se predlaže osiguranje finansijskih sredstava za nastavak izgradnje Istarskog ipsilona podnijeli su **Jadranka Katarinčić-Škrlj (HSL)** i mr. **Drago Kraljević (SDP)** zajedno (traženo 30 milijuna kuna), zatim **Nevio Šetić (HDZ)** (tražio 147 tisuća kuna) te mr. **Zlatko Mateša (HDZ)** (tražio 120 milijuna kuna). Ministar za javne radove, obnovu i graditeljstvo **Radimir Čaćić** pojasnio je kako su za Istarski ipsilon predviđena određena sredstva te da se više ne može izdvajati. Podnositelji su povukli amandmane, zadovoljni ipak time što Vlada pokušava pronaći način da se dovrši izgradnja Istarskog ipsilona.

• Odbijeni svi amandmani vezani za vodoopskrbne sustave

- Uslijedio je 21 amandman sličnog sadržaja, a odnoseći su se na osiguranje finansijskih sredstava za gradnju i obnovu vodoopskrbnih sustava određenih županija i područja. Ministar za javne radove, obnovu i graditeljstvo zajednički je odgovorio kako je Vlada izvršila detaljanu analizu i u okviru razdjela koji daje 75 milijuna kuna izdvojeno je za ono što je prioritetno. Sve navedeno, rekao je dalje, nužno je, ali jednostavno nije moglo biti obuhvaćeno limitiranim iznosom sredstava. Podnositelji tih amandmana bili su: zastupnici **HDZ-a Božidar Kalmeta** (tražio ukupno deset milijuna kuna), **Željko Krapljan** (tražio ukupno 25 milijuna i 200 tisuća kuna), **Ivan Jarnjak** (tražio četiri milijuna), dr. **Ljerka Mintas-Hodak**, dr. **Ivić Pašalić**, dr. **Duro Njavro** i dr. **Karmela Caparin** (zajednički amandmani – traženo ukupno devet milijuna kuna), **Duro Dečak** (tražio 2 milijuna kuna), **Dubravka Šuica** i **Luka Bebić** (zajednički amandmani – tražili 4 i pol milijuna kuna), zatim **Ljubica Lalić (HSS)** (tražila 12 milijuna kuna) te **Dragutin Vukušić (SDP)** i dr. **Viktor Brož (HSL)** (zajedničkim amandmanom traženo 2 milijuna kuna). O većini amandmana, budući da su zastupnici nezadovoljni objašnjenjem, ustajali na njima, izjasnile su Zastupnički dom i također ih odbio. Amandman je povukla Ljubica Lalić, a odnosio se na dovodenje u funkciju vodoopskrbe bivših ratnih područja. Amandmane su povukli i Dubravka Šuica i Luka Bebić, a odnose se na nastavak izgradnje vodoopskrbe otoka Mljeta i Korčule te Dragutin Vukušić i Viktor Brož o izgradnji regionalnog vodoopskrbnog sustava Virovitičko-podravskog županije. Razlog za to je njihovo djelomično prihvaćanje, kao ideja koja će biti realizirana.

Više sredstava za obnovu i zbrinjavanje prognanika

Jadranka Kosor (HDZ) istakla je da nije dobro da su sredstva za ekshumaciju i identifikacije smanjena jer je lani za tu namjenu izdvojeno 10 milijuna kuna, a sada se predlaže oko 3,9 milijuna kuna. Pri tome valja znati da je na popisu zatočenih i nestalih još uviđe 1638 osoba, da potraga za njima još uvijek traje i ne zna se do kada će trajati. Primjetila je također da su smanjena sredstva predviđena za obnovu, ali i zbrinjavanje prognanika, izbjeglica i svih drugih stradalnika Domovinskog rata pa je s tim u svezi najavila podnošenje amandmana kojim će tražiti povećanje sredstava za te namjene. Jednako tako zastupnica se zalaže za povećanje sredstava za psihosocijalnu pomoć hrvatskim braniteljima jer problemi tih ljudi danas nisu nikako nego što su bili jučer. Drži da je važno zadržati razinu dotacija općinama i gradovima koji su na područjima od posebne države skrbni, dakako, umanjenu u postotku za koji je umanjen cijelokupni ovogodišnji proračun. Pritom, kaže, posebnu pozornost valja voditi o svim područjima u Vukovarsko-srijemskoj, Požeško-slavonskoj i Brodsko-posavskoj županiji.

U proteklih osam godina ovo je prvi transparentni proračun kojeg je vidjela, kaže, zastupnica Snježana Biga-Friganović (SDP) i drži da je smješna konstatacija zastupnika Đure Njavre da je proračun iz 1999. bio transparentniji. Pri tome je zastupnica podsjetila na brojne »crne rupe« u prošlogodišnjem proračunu i prikrivene stavke te nemajensko trošenje proračunskih sredstava na koje je, uostalom, naišla i Državna revizija. Kao zastupnica tražila je tada da joj se odgovori npr. gdje je proračunska stavka koja se odnosi na kupnju predsjedničkog aviona, »a tadašnji zamjenik ministra financa se ozbiljno namučio da to i pronađe, pa je poslije pronađeno solomonsko rešenje i rečeno da je to u stvari MORH-a«. Stoga zastupnica ponavlja da je po transparentnosti ovaj proračun na europskoj razini, ako već nemamo sredstva na toj razini. Nitko normalan ne može biti zadovoljan raspoloživim proračunskim sredstvima, posebno kada se radi o izvanproračunskim fondovima (za zdravstvo i mirovine), ali za to je prisutna svijest da je zadatak Vlade i parlamentarne većine postaviti ovu državu na zdrave temelje. Za dosadašnje proračune kontinuirano se tvrdilo da su razvojni i socijalni, a istovremeno je rasla nezaposlenost, te nelikvidnost i zaduženost privrednih subjekata, porezna presija, visoka centralizacija i nemajensko trošenje sredstava itd. Iako nitko nije zadovoljan sredstvima potrebnim za obnovu i povratak, zastupnica upozorava da se iznos od 550 milijuna kuna koji se vezuje uz obnovu kuća itekako povećava kada se uzme u obzir da je za obnovu infrastrukture u ratu stradalnih naselja predviđeno 15 milijuna kuna više nego lani. Na kraju zastupnica je izrazila zadovoljstvo što su povećana sredstva za razminiranje.

Odmah je reagirao Đuro Njavro (HDZ). Zatupnik je ustrojao na konstataciju da je predloženi proračun bitno manje transparentan u odnosu na proračun iz 1999. godine. Po prvi put pred zastupnike dolazi proračun u dvije knjige i dok prva knjiga sadrži nešto što je usporedivo s proračunom iz 1999. godine, druga knjiga sadrži tzv. »popis nekih starih računa, a da se pritom ne zna što su to stari neplaćeni računi i popis tko je za što dužan«, primjetio je ovaj zastupnik. Drži kako upravo knjiga dva čini ovaj proračun bitno netransparentnim. A na primjedbu zastupnice da je u lanijskom proračunu bilo puno »crnih rupa«, Đuro Njavro odgovara da bi kod takvih konstatacija bilo dobro koristiti brojke »jer kad bi bilo tih crnih rupa u prošlogodišnjem proračunu tada Vlada ne bi predlagala smanjenje plaće u javnom sektoru, već bi smanjila te crne rupe«, kategoričan je ovaj zastupnik.

»Ako Vi ne znate što su stari dugovi tko će onda znati«, upitala je Snježana Biga-Friganović (SDP). Drži kako će nalaz državne revizije za 1999. godinu pokazati koliko je bio transparentan prošlogodišnji proračun i svi drugi dosad doneseni proračuni.

Milan Kovač (HDZ) govorio je o proračunskoj stavci koja se odnosi na transfer Federaciji BiH temeljem sporazuma o posebnim odnosima Repub-

blike Hrvatske i Federacije BiH, ali i o sredstvima za stradalnike rata u Federaciji BiH. Podsjetio je pritom na 1991. i 1992. godinu kada je počela agresija na Hrvatsku, a zatim i stradanje Hrvata u BiH. Prisjetio se potom vašingtonskog i dajtonskog sporazuma koji su utanacili obveze svih potpisnika, te upozorio na ustanovnu obvezu pomaganja hrvatskom narodu. Samo politički slijepci ne vide da nije riješena vojna i politička situacija u ovom dijelu Europe, a neki su se uljuškali misleći da su već jednonogom u Europi. S tim u vezi zastupnik se prisjetio nekih izjava najmjerodavnijih europskih promatrača da ponovno na Balkanu zvezka oružje i da se naoružavaju postrojbe u južnoj Srbiji, na Kosovu i u istočnoj Hercegovini. Stoga je, kaže, diljemtizam predlagati smanjivanje sredstava Ministarstvu obrane, a posebno pomoći HVO-u. S tim u svezi najavio je podnošenje amandmana kojim će tražiti povećanje tih sredstava, jer je to od strateškog interesa za RH te zamolio zastupnike da ga podrže.

• Po transparentnosti, ovaj je Proračun na europskoj razini.

Slijedeći sudionik rasprave bio je Miroslav Konren (SDP). Veliko je zadovoljstvo slušati spremnost Vlade da vrati naslijedene dugove, rekao je zastupnik, ali traži da mu se pojasni način na koji će se to učiniti odnosno razjasni koliko će se dugova vrati u gotovom novcu, koliko u mjenicama i državnim obveznicama, a koliko u dionicama. Izrazio je zadovoljstvo činjenicom što je autocesta od Goričane prema Zagrebu i Rijeci ušla u prvi prioritet, jer je to strateški državni interes, ali istodobno upozorava da su izgradnjom autoceste dobrim dijelom uništene lokalne ceste na području Varaždinske i Međimurske županije. Stoga je najavio podnošenje amandmana kojim će tražiti sredstva za obnovu tih lokalnih cesta. Također je zatražio da se obznanе kriterijii glede dodjele novca županijama. Sasvim je sigurno da županije koje su imale ratna razaranja moraju dobiti više novca za obnovu i za zbrinjavanje prognanika, ali zastupniku nije jasno po kojim su kriterijima ostale županije dobile novac.

Ante Beljo (HDZ) drži posve neologičnim da u isto vrijeme dok je Ministarstvo kulture dobio 30 posto sredstava više nego lani, Matica iseljenika ima skresana sredstva za 20 posto, a Matica hrvatska čak za četrdesetak posto. Ako se Hrvatska neće pobrinuti da naši Hrvati vani dobiju potrebne informacije onda se postavlja pitanje tko će u svijetu lobirati za Hrvatsku i Hrvate, rekao je zastupnik Beljo i najavio podnošenje amandmana.

Odmah je reagirala predstavnica Vlade, Biserka Cvjetićanin, zamjenica ministra kulture da bi osporila točnost tvrdnje zastupnika Belje glede iznesenih brojki. Kaže kako Ministarstvo kulture nije dobio 30 već 13 posto više sredstava ovim proračunom, a Matica hrvatska nije dobila 40 već 20,07 posto manje sredstava nego lani.

»Ja sam rekao da je za 13 posto uvećanje na poziciji Ministarstva kulture, a smanjenje od 20 posto kod Matice iseljenika, odnosno 45 posto kod Matice hrvatske«, zaključio je zastupnik Ante Beljo.

Mjere za Istarsku banku

Valter Drandić (IDS) smatra da je važnije od pojedinačnog zalaganja za svoje lokalne sredine, sagledati sveukupnu tešku situaciju i podržati predloženi proračun, što će u ime Kluba učiniti.

Ustvrdiši kako je nemoguće u kratkom razdoblju popraviti godinama upropasti, izrazio je zadovoljstvo zacrtanim ciljem da se započe s vraćanjem dugova.

U Istri postoji najveći interes za nastavak izgradnje Istarskog ipsilonu, za što će se pokušati izboriti amandmanima te da dovršetak započete gradnje, ističući potrebe ove županije za određenim financijskim sredstvima, pogotovo za zbrinjavanje socijalno ugroženih osoba.

Zahvalivši na razumijevanju ukazao je na problem Istarske banke, zatraživši od Vlade da donese

- **Ljubica Lalić (HSS)** podnijela je i amandman kojim predlaže povećavanje iznosa namijenjenog za obnovu stambenih jedinica na prošlogodišnju razinu. Budući da je već prije dao pojašnjenje tog problema, ministar Čačić samo je konstatirao da amandman ne prihvata, a jednako se očitovalo i Dom.

- Veća finansijska sredstva za izgradnju dionice autoceste Zagreb - Lipovac, od Velike Kopaonice do Županje u iznosu od 250 milijuna kuna, sadržaj je amandmana **Marka Baričevića (HSL)**. Situacija na području kapitalnih investicija ne dozvoljava da se amandman prihvati, objasnio je ministar za javne radove, obnovu i graditeljstvo. I većina zastupnika podržala je to mišljenje.

- Prihvaćena je ideja, ali ne i specifikacija amandmana **Nikice Valentića (HDZ)**, kojim je preciznije naveo naziv autoseće od Zagreba do Dubrovnika. Budući da je dobio podatak kako je za taj projekt već predviđeno nešto novaca povukao je amandman.

- Amandman koji se sastojao od obnove ratom porušenih mostova (ukupno 26 milijuna i 570 tisuća kuna), infrastrukture (30 milijuna 206 tisuća kuna), vodoopskrbe i kuća i zgrada Vukovarsko-srijemske županije (553 tisuće kuna) podnijeo je dr. Juraj Njavro (HDZ). Za prvi dio amandmana oko sanacije mostova zastupnik je prihvatio vladin prijedlog te povukao svoj, ali nije se složio s vladinim odbijanjem ostalih dijelova. Dom je glasovanjem odlučio skupladno stavu Vlade.

- Dario Vukić (HDZ) podnio je amandman radi renoviranja rive u luci Rab u iznosu od 17 milijuna kuna. Ministar Radimir Čačić odbio je prijedlog rekvāši kako je ministarstvo prije pomoglo ali da više neće jer se tu radi o sukobu Lučke uprave i Grada Raba. Ni Dom nije podržao ovaj zahtjev.

- Zastupnici HDZ-a Dubravka Šuica i Luka Bebić podnijeli su još jedan amandman radi uređenja tzv. Pelješke ceste s potrebnih 10 milijuna kuna. Ministar prometa i veza, mr. Alojz Tušek odgovorio je kako je Vlada svojim amandmanom već nešto povisila iznos radi rekonstrukcije navedene ceste i predlaže da se to rješenje prihvati. Zastupnici su tada povukli svoj prijedlog.

- Ljubica Lalić (HSS) je predložila izgradnju mosta Visoka Greda - Gorice, a za koji je potrebno 2 milijuna kuna. Prijedlog je već prihvacen u smislu programa i osiguranih sredstava, pa nema potrebe za amandmanom, odgovorio je ministar Čačić.

- Rekonstrukcija ceste Pokupska Slatina - Donje Taborište u iznosu od 7 milijuna kuna, amandman je Željka Krapljana (HDZ). I ovaj zahtjev je previše za ovogodišnji proračun, rekao je mr. Alojz Tušek. Amandman nije prihvacen ni glasovanjem.

- Zastupnici HDZ-a Ivica Tafra i Mate Jukić smatraju su važnim rekonstrukciju ceste Omis - Gata s 2 i pol milijuna kuna, te su u tom smislu podnijeli amandman. I ovoga puta mr. Tušek je odgovorio kako je to nemoguće sa sredstvima ovog proračuna, a isto je odlučio i Dom.

- Amandman koji su podnijeli zastupnici HSS-a mr. Zdenka Čuhnil, Željko Ledinski i Luka Trončić, zatim Đurđa Adlesić (HSL) te dr. Karmela Caparin, Vlada je prihvatala. Radi se o izgradnji obilaznice Grada Belovara za koju je potrebno 3 milijuna kuna.

- Amandman istog sadržaja podnijeli su i zastupnici HDZ-a dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivić Pašalić, dr. Đuro Njavro i dr. Karmela Caparin s time što je traženi iznos bio 50 milijuna kuna. Budući da je Vlada prihvatala prethodni amandman, za ovaj je predložila da bude povučen, nakon čega je to i učinjeno.

- **Važnost prometnog povezivanja sjevera i juga Hrvatske**

- Zastupnici HSL-a Ante Grabovac, Joško Končić, Mario Kovač, Ivan Škaric i dr. Andro Vlahušić, zastupnici SDP-a Ingrid Antičević Marinović, Branka Baletić, mr. Marin Jurjević, Vedran Lenđić, Romano Meštrović, Ivan Ninić, Vesna Podlipac i Tonći Žuvale te zastupnici HSS-a Ante Marković i Luka Roić podnijeli su amandman kojim bi se izdvojilo 240 146 380 kuna za izgradnju ceste Zagreb - Split. Za taj projekt Vlada je predviđela mnogo manje sredstava pa je ministar pomorstva, prometa i veza odbio prijedlog. Sa žaljenjem, što

DRŽAVNI PRORAČUN ZA 2000. GODINU

43

odluku kojom bi se promijenio naputak Ministarstva financija te isplaćivala pripadajuća kamata a da se glavnica isplati do 2011. godine. Također bi se mjerom pridonijelo stabiliziranju najznačajnije finansijske institucije u Istri.

Vladi je upućena još jedna zamolba, da se razmotri mogućnost izdvajanja garancija za nove ugovore za brodogradilište Ulanik.

Podržavajući prijedlog Odbora za turizam (osigurati dodatna sredstva za sezonu i potporu konkurenčnosti) smatra da će se problemi uspješnije rješavati sljedeće godine ako se ove godine pripremi novi ustroj i krene prema decentralizaciji.

Hrabra Vlada

Mr. Marin Jurjević (SDP) drži da je Proračun odraz stanja nacije i sudara sa činjenicama. Jedna od njih jest nasiljena depresija u gospodarstvu i ukupnom stanovništvu, što je u splitskom području, kao posljedica vladavine HDZ-a rezultiralo sa 30 tisuća izgubljenih radnih mjesta.

Imajući u vidu te činjenice i predviđeni Proračun, može se ustvrditi da je Vlada hrabri i da je još uvijek u »situaciji enigmog« zbog dugova koji još uvijek pristižu (prema ministarstvu otplate inozemnih dugova se udvostručila) te se nalazi u »kašeti brokava« (u teškoj situaciji) pri čemu Vlada mora razmirsiti »klupku nelikvidnosti«, počevši od zaostalih finansijskih obveza države. Kad se to čini ostaje malo prostora za »smeškavanje porezne preši«.

Mišljenje je da Vladi treba dati vremena da počne djelovati, ukazavši na ohrabrujući potec da će prihodi od poreza, premda je situacija teška, biti manji nego lani.

Prijedlog je ipak Vladi da se iz predviđenih sredstava za Jadransku magistralu izdvoji za rješavanje cestovnog problema južnije od Omisa.

Zastupnik je u svom govoru triput spomenuo dr. Đuru Njavru, prvo njegovu spoznaju da su činjenice tvrde, zatim izjavu u novinama da smatra uspjelom ako se Vlada uspije zadržati na prošlogodišnjem proračunu, a onda mu spočitnuo drugu izjavu kako Vlada nije ispunila predizborna obećanja.

Dr. Đuro Njavro (HDZ) je demantirao da je spominjao neispunjena obećanja, potvrđivši da jedanako misli da će biti veliki uspjeh ako se proračun zadrži na istoj razini. Prigovorio je jedino na sintagmu »kašetu brokava« očekujući da se Vlada već 9 godina sprema vladati i da već sve ima spremno kako bi počela rješavati probleme.

Osvrnuvši se na »mystificiranje novih dugova« (kao što je rečeno »leševa iz ormara«) Vladimir Šeks (HDZ) je zatražio da Vlada jasno kaže koja su joj jamstva, garantije ili mjenice, a nove su u odnosu na primopredaju.

U ime HDZ-a, zadržao si je pravo da nakon što Vladi iskažu povjerenje imaju pravo dati i kritičke primjedbe. Jedna je od njih upozorenje da se odstupa od predizbornih obećanja u svezi sa smanjivanjem javne potrošnje i plaća državnih službenika i namještenečnika, no drugo su razlozi koji do toga dovode.

Ovime je Vladimir Šeks ispravio netočan navod, a mr. Marin Jurjević prigovorio da krši vlastiti Poslovnik, s čime se nije složio, jer je - kako reče - takav Poslovnik donijet prije 1990. godine.

Anto Kovačević (HDKU) je zatražio objašnjenja iz predloženih ciljeva proračuna, a prvenstveno jer nedostaje pojašnjenje kako ostvariti predviđeno smanjenje veličine javnog sektora i javnog rashoda. Koliko mu je poznato, javni se sektor u ovoj godini ne smanjuje, a sredstva neophodna za zatečenu strukturu nisu bitno smanjena. Štoviše Vlada je povećala broj ministarstava i zadržala zaposlene.

• **Javni se sektor ove godine ne smanjuje, a sredstva neophodna za zatečenu strukturu nisu bitno smanjena, štoviše Vlada je povećala broj ministarstava i zadržala zaposlene.**

Temeljem toga stiće se dojam da je predloženi, zapravo kozmetički dotjerani proračun iz prošle godine.

Zastupnika je zanimalo što se podrazumijeva pod »hitnim donošenjem reforme mirovinskog osiguranja i otpočinjanja sveobuhvatne reforme zdravstvenog osiguranja«, odnosno koliki će biti udio programirane fiskalne politike za poboljšanje ili proširenje zdravstvene sigurnosti hrvatskih osiguranika (gdje je početni inicijalni niz; povrat mirovine; povećanje ukupne novčane mase za osiguranje boljih uvjeta).

Nema rokova

Treće nezadovoljstvo je u pitanju - zašto se Vlada ne održi poreza na dodanu vrijednost, odnosno zašto se ne planira smanjenje, barem za osnovne proizvode (prehrana, odjevanje, stanovanje). Drži da je korekciju potrebno izvršiti što prije kako bi se iniciralo pokretanje gospodarske obnove.

U svezi s time je prijetio na predizborna obećanja, koja se, kako vidi, barem za sada ne namjeravaju provesti.

Doduše, izvedena je konstatacija kako će doći do smanjenja poreznog opterećenja smanjivanjem svih oblika poreza, rekao je zastupnik, ali nema rokova. To, smatra, može, u očekivanju mjera zakočiti razvitak.

Posebno je zadovoljstvo, kao znanstvenik, izražio predviđenom povećanju usmjerenom na područje kulture, poljoprivrede, prosvjete, socijalne skrbi, znanosti i pravosuđa.

Ocijenjeni logičnima predložena smanjenja za Ured za nacionalnu sigurnost, ministarstvima obrane, unutarnjih poslova, javnih radova, prometa i veza, te Uredu Predsjednika Republike, dvojbenim drži ulaganja u društveni sektor bez prethodno ostvarenih preduvjeta - stabilnosti u području gospodarstva i socijalni. Povezano s rečenim, traženje je zastupnika da se pojashi što znaće predložena povećanja i smanjenja, te da se odgovori na pitanje - mogu li se očekivati značajnije subvencije u poljoprivredi, te hoće li, porast od 9,93 posto biti dovoljan; - za što su namijenjena povećana sredstva u Ministarstvu rada i socijalne skrbi; - što konkretno znači smanjenje vojnih izdataka te za koliko će se smanjiti administrativni aparat.

I posljednje pitanje, odnosilo se na značajno smanjenje sredstava Ministarstvu obnove i graditeljstva (sto je već izazvalo raspravu u javnosti), i koliko je ono opravданo.

Odgovor na ovo pitanje, koje je izravno u vezi s povratkom prognanika, utjecat će na njegov stav o Prijedlogu, rekao je zastupnik Kovačević.

Dr. Mate Granić (nezavisni) je ustvrdio da ovaj proračun nema »budućnosti vizije«, a niti je tipičan za razvijene demokratske zemlje. Ne prepoznaje se jasna razvojna vanjskopolitička i strateška orijentacija RH, te ocjenjuje da nema dovoljno podrške proizvodnji i novim tehnologijama.

Od pozitivnih elemenata izdvaja - nominalno je manji od prošlogodišnjeg (iako daleko od predizbornih obećanja), značajno rješava pitanje unutarnjeg duga, omogućava uvođenje finansijske discipline i rješava pitanja nelikvidnosti.

Ipak je dr. Granić smatrao potrebnim kazati da u stavkama, ovaj proračun nije sukladan srednje razvijenim zemljama demokratskog svijeta.

Iz komparativne analize odvajanja po ministarstvima dr. Granić je izdvojio - Ministarstvo vanjskih poslova sa 0,64 najmanje je u Europi jer nitko nema ispod 0,80. Odnos s Ministarstvom obrane 1:15 (bilo je 20), a u Europi gotovo da nema zemlje u kojoj prelazi 1:4. Prema prijedlogu je odnos Ministarstva vanjskih poslova prema Ministarstvu unutarnjih 1:8, a u Europi je 1:1,5 i 1:2.

Osnovna primjedba koju je zastupnik Granić izrekao na predloženi proračun tiče se nedovoljnog ulaganja u poticanje poduzetništva, znanosti i novih tehnologija.

Ovaj Proračun dr. Mate Granić smatra proračunom »racionalnog preživljavanja«, a ono, neće potaknuti gospodarstvo, zapošljavanje ili strane investicije. Bez njih neće doći do gospodarskog zamaha i dinamičnog poduzetništva, rekao je i najavio podnijeti amandman.

Uskladiti želje i potrebe

Jadranka Katarinčić-Škrlj (HSL) razumijeva da je proračun umijeće mogućeg pri čemu treba uskladiti želje i potrebe.

• se na taj problem gleda kao lokalni, a ne od strateškog interesa za Hrvatsku, Joško Kontić (HSL) povukao je amandman.

• Nemogućnost financiranja, razlog je odbijanja amandmana Željka Krapljana (HDZ) o izgradnji brze ceste Zagreb - Sisak, za koju je zatražio 35 milijuna kuna. Na inizitiranje zastupnika glasovarelo se te amandman ni na taj način nije prihvaćen.

• Iznos od 30 milijuna kuna za zapadnu obilaznicu Osijeka, amandman je koji su podnijeli zastupnici HDZ-a Vladimir Šeks, Berislav Šmit i Berislav Rončević. I nakon dodatnog obrazloženja Vlada je zadržala mišljenje da je 10 milijuna kuna dovoljno, čemu se priklonio i Zastupnički dom.

• Isti zahtjev uz iznos od 28 milijuna, sadržavao je i amandman dr. Vilima Hermana (HSL). Isti je i objašnjenje ministra mr. Aloja Tušeka, nakon čega je zastupnik povukao prijedlog.

• Za rekonstrukciju ceste Šibenik - Drniš - Knin, ne može biti izdvojeno 14 i pol milijuna kuna, bio je odgovor Vlade na amandman koji je podnio Ivo Baica (HDZ). Zastupnik je ustrojao na svom prijedlogu, no amandman je odbio i Dom.

• Amandman koji je Vlada prihvatile, bio je zastupnik SDP-a Romana Meštrovića i Ingrid Antičević-Marinović, a odnosio se na povećanje sredstava za rekonstrukciju državne ceste kroz Zadar za 9 milijuna kuna.

• Nešto složenije amandman istog sadržaja s 34 milijuna i 400 tisuća kuna traženih sredstava podnio je Božidar Kalmeta (HDZ). Odbijen je, budući da je Vlada prihvatile prošli prijedlog. Ništa se nije promijenilo niti nakon glasovanja.

• Zastupnici SDP-a Vesna Podlipiec, Branka Baletić, mr. Marin Jurjević, Tonči Žuvela, Vedran Lenđić te zastupnici HSL-a Ivan Škarlić, Josko Kontić i Ante Grabovac amandmanom su tražili izmjenu naziva zaoblaznice Split te 34 milijuna kuna za njen uređenje. Dio oko naziva je prihvaćen, ali iznos sredstava ne može se povećati, objasnio je ministar pomorstva, prometa i veza. Predlagatelji su se time zadovoljili i odustali od zahtjeva.

• Ove godine neće se moći udovoljiti ni prijedlogu za rekonstrukciju ceste Karlovac - Ozalj - Krašić - Pribi - Bregana u iznosu od 3 i pol milijuna kuna, rekao je ministar Tušek. Ivan Penić (HDZ) ipak je ustrojao kod svog amandmana, no Dom ne dijelio njegovo mišljenje.

• Odbijen i povučen je amandman koji su podnijeli Darko Šantić (HNS), Ivan Stajduhar (SDP) i Miroslav Furdek (HSS). Ove godine neće biti sredstava (2 milijuna kuna) za nastavak izgradnje ceste Bjelolasica - Novi Vinodolski - Rijeka, rekao je mr. Tušek.

• Rekonstrukciju ceste Kapela - Tisno s 9 milijuna kuna zatražili su svaki svojim amandmanom Ivo Baica (HDZ) i Ante Markov (HSS). Amandmani su odbijeni, jer niti za ovaj projekt Vlada nije uspjela izdvojiti sredstva, tvrdi ministar pomorstva prometa i veza. Zahvaljujući g. Baice nije prihvaćen ni glasovanjem, dok je g. Markov od svojeg odustao.

• Ivo Fabijanić (SDP) podnio je amandman radi uređenja ceste Gorica - Povljana te njenih pratećih objekata s ukupno 8 milijuna kuna, koji je Vlada u cijelosti prihvatile.

• Vlada je amandmanom povećala iznos sredstava za izgradnju zapadne veze ceste u Slavonskom Brodu, pojasnilo je mr. Alojz Tušek, te predložio da zastupnici Dubravka Horvat (SDP) i Ljubica Lalić (HSS) povuku svoj amandman istog sadržaja kojim traže 40 milijuna kuna, što su i učinile.

• Ministar Tušek predložio je i povlačenje amandmana Božidara Kalmeta (HDZ) jer se radi o maloj svoti novca za isplatu vlasnicima zemljišta radi rekonstrukcije dijela državne ceste kroz Zadar (180 tisuća), koju smatra, može dati Grad. Zastupnik je prihvatio prijedlog.

• Milijun i pol kuna radi rekonstrukcije ceste kroz Benkovac, sadržaj je amandmana koji je podnio Drago Krpina (HDZ). To će se napraviti iz tekućeg održavanja, ali kao posebna stavka ne može ući u proračun, stav je mr. Tušeka. S nadom da će se do toga zaista doći zastupnik je povukao zahtjev.

• Za prometni problem Karlovca - 5 milijuna kuna

• Darko Šantić povukao je amandman, koji je podnijeo zajedno sa zastupnicima Ivanom Stajduha-

Polažeći od činjenice da je teško prihvati smanje plaće, u ovakvoj gospodarskoj i socijalnoj situaciji, upućuje da se povećava neoporezivi dio te na predstojecu promjenu Zakona o porezu na dohodak. Prema tome, rekla je zastupnica, bruto plaće u masi ipak rastu za 9 posto, iako treba razumjeti zašljanje sindikata za svojih 20 tisuća radnika.

Ukazao je na potrebu zaustavljanja dosadašnje eksplozije proračuna koji je doveo Hrvatsku u vrh zemalja po učešću javne potrošnje, u bruto domaćem proizvodu (iznosi između 55 i 60 posto). To je bitno oslabilo konkurenčnu sposobnost gospodarstva i iznijela je podatak da je u pet godina Hrvatska jedina zemlja koja nije povećala izvoz ali je udvostručila uvoz.

Što se tiče koncepcije proračuna smatra da je jednakost restriktivan kao i poticajan, pa se u ovom času ne može govoriti o željenom, nego jedino mogućem. Nada se, rekla je, nepopustljivosti Vlade prema gubitashima.

Založivši se za transparentan proračun (očekujući dosljednost Vlade) u njegovu provođenju, zastupnica se poslužila matematičkom. Naime, nominalno je manji za 1,2 posto, uz to ima 3,6 milijardi donijetog duga, te valja računati s inflacijom od 3,5 do 4 posto. Zbroj, prema tome, rekla je, daje iznos od 6 milijardi kuna, pa se može računati da će ovogodišnji proračun biti manji 12 posto.

Dio restrikcije proračuna koju ne prihvata, tiče se cestogradnje. Smatrajući da u ceste treba ulagati, kao u infrastrukturi bitnu za turizam, pri čemu se uloženo brzo vraća, čak u obliku 10 posto turističkog prometa.

Najavila je podnijeti amandmane, od kojih se jedan odnosi na proračunski prijedlog jer smatra nedopustivim nabavku vozila, te zatražila da se sredstva upute u dogradnju Centra za pomoć stariim osobama u Puli.

Ivan Fabijanić (SDP) je pohvalio "politiku proračuna" u kojem su, prvi put, otoci ravnopravni s ostalima, te je uzbuden zbog te činjenice, dodata kako će, podnijeti amandmane s dodatnom dokumentacijom.

Ivan Ninić (SDP) je radi javnosti izdvojio podatke koji govore o naslijedenom stanju. Naime, radi vanjskog i unutarnjeg duga, neće se moći ostvariti jamstva bivše Vlade koja je davala "šakom i kapom", a sada se inzistira na predizbornim obećanjima. Već je sam proračunski prijedlog veliki uspjeh ove Vlade, mišljenja je, unatoč neочекivanoj inflaciji, potrebi vraćanja dijela dugova i osobito bolnjih prodaji najznačajnijih i najprofitabilnijih "Telekomunikacija", radi pokrića dugova. Izrazio je nadu u dobru prodaju (zahvaljujući radnicima koji su ga osposobili) te će se zadržati kontrolni dio, a onda možda i vratiti. Smatrao je potrebnim naglasiti kako je Vlada moralna smanjiti proračun. Ministarstvu obrane će biti prodani automobili Ministarstva (2 300 komada) a zadržano samo 200.

Navodeći stavke u proračunu, zastupnik je zamolio za odgovor Vlade – hoće li izvršiti obvezu prijašnje Vlade da razgradi postrojenja tvornice TEF-a. Sadašnjem zastupniku i prijašnjem premijeru Valentiju, dao je do znanja da mu je poznato, kako reče, da je tvornica prestala s radom zbog nedostatka struje, a ne iz ekoloških razloga.

Vlada prisiljava na odricanje

Na ovu je kostataciju **Nikica Valentić (HDZ)** zatražio mogućnost da ispravi netočan navod – radilo se o ekološkoj (otrov je curio u more) katastrofi i ekonomskoj (bio je gubitaš) što može potvrditi dokumentacija.

- Prošle je godine uredno vraćen dug od 3 milijarde i 476 milijuna kuna te zbog te urednosti Vlada ima uspjeha u prodaji obveznica i dobivanju kredita.

Ivan Penić (HDZ) je radi istine ispravio navode Ivana Ninića – i prošle je godine uredno vraćen dug (od 3 milijarde 476 milijuna kuna) te radi te urednosti Vlada ima uspjeha u prodaji obveznica i dobivanja kredita, rekao je. Iznio je svoje sumnje u proračunskih iznosa koji se tiču zaduživanja koji se zapravo povećava, te se osvrnuo na sveukupni proračunski iznos.

Ivan Ninić (SDP) je odgovorio zastupniku Valentiju da tvornica nije bila štetna po zdravlje Šibenčana ni u 95 godina postojanja. 90 posto je izvozilo u Ameriku. Gašenjem je usteđeno Hrvatskoj 50 megavata električne energije, u vrijednosti 200 DEM, a smrta da tvornica nije bila gubitak.

Nikica Valentić (HDZ) je pozvao da se pregleda tenološko-financijska te ekološka dokumentacija i ostao pri svome stavu o pozitivnom potezu zatvarača TEF-a i Koksare.

Ivan Ninić (SDP) je podsjetio na obvezu Vlade da razgradi tvornicu, a primjedbe na koje je reagirao bivši premijer bile su samo usputne. Podsjetio je – postoji izričita odluka Vlade da se osiguraju sredstva za razgradnju TEF-a i zbrinjavanje radnika. Svrha zatvaranja bila je zaštiti okoliš za što je izrađen elaborat. Tvornica je bila gubitaka, trošila je jeftinu struju, a Vlada se obvezala za zbrinjavanje radnika i razgradnju postrojenja, rekao je.

Mirko Ivo Škrabalo (HSL) je konstatirao da je predloženim proračunom vecina nezadovoljna, no da nezadovoljstvo treba prevladati radi činjenice da se Vlada hrabro suočila sa stanjem i prisiljiva ostale na odricanje. Ovaj je proračun, prema ocjeni zastupnika, nužno zlo, nakon čega trebaju uslijediti nove gospodarske, finansijske i stimulativne mјere (to je naročito važno radi ukidanja PDV-a za knjigu, te stvaranje izvanproračunskih uz proračunska sredstva, institucija za proizvodnju filmova).

Nužno se susdržati u amandmanskim tražnjima, savjetuju kolege, smatrajući da je dovoljno i to da se ova godina preživi s ovakvim proračunom.

Nije odgovorno navoditi nezadovoljstva

Dr. Petar Turčinović (IDS) smatra da iznosi ono s čime u Proračunu ni sam nije zadovoljan (smanjenje plaće, Udjela Primorsko-goranske županije, neadekvatni pristup gledje istarskog ipsilona) ne bi u ovom vremenu bilo odgovorno. Stoga je mišljenje da je treba zadržati u predloženoj visini.

Promjena vlasti i najava proračuna nisu dovoljni za promjenu boniteti zemlje koja je, podsjeća, prema ocjeni svjetskih agencija, pri dnu zemalja srednje i istočne Europe. Cekaju se čvrsti dokazi. I to je razlog što hvali i podupire predloženi proračunski iznos od 48,3 milijarde.

Pri tome treba imati u vidu planirano, rekao je zastupnik, potrebne iznose za vraćanje dugova, povećana sredstva za znanost, prosvjetu, poljoprivredu, socijalnu skrb te planirati mirovinsku i zdravstvenu reformu.

U planu za ovu godinu da se uprihoduje samo 1,5 posto više nego lani, zastupnik Turčinović vidi svu krhkost gospodarstva, radi čega je Hrvatska na začelju tranzicijskih zemalja. Tu su i podaci o nezaposlenosti (iznosi 23 posto), kamatnim stopama, inflaciji koja iznosi 4,5 posto te činjenici da Hrvatska nema proizvod koji bio bio konkurentan na svjetskom tržištu.

Stoga osnovni rizik ovog proračuna vidi u premalim poticajima za uspješnu poduzeća (osim oslobađanja poreza na zadržanu dobit, ništa drugo) poticajima na zaposljavanje, povećanju proizvodnje, edukacije menagera, poticajima za suradnju. Drugi prijedlog ovog zastupnika ide za tim da država dade obećanje da će plaćati svoje račune, te spriječiti da svojom nelikvidnošću uzrokuje propadanje uspješnih poduzeća.

U doglednoj budućnosti Vlada treba pripremiti teren za provođenje decentralizacije, smatra zastupnik te si odrediti rokovima u kojima će provoditi svoju politiku i činiti pomake u stjecanju boniteta. On ne predstavlja samo ugled nego će omogućiti pojavu poduzetničkog kapitala (u zemlje s bonitetom od 5–7 ulazi špekulantni kapital koji uz veliki rizik nastoji izvući što veći profit) koji bi bio impuls gospodarstva.

- rom i Miroslavom Furdekom za rješavanje prometnog problema na području Grada Karlovca (50 milijuna kuna, nova pozicija), a nakon obrazloženja ministra mr. Alojza Tušeka da je riječ o širokom pojmu te da je Vlada svojim amandmanom predviđela 5 milijuna kuna za izradu analize o temi i da se odredi kako dalje.

- Tražena 2 milijuna kuna ne mogu se osigurati za rekonstrukciju ceste Dugo Selo-Sesvete, objasnio je ministar u vezi s amandmanom dr. Ivica Pašalića (dodatano obrazloženje), dr. Ljerke Mintas Hodak i dr. Đure Njavre, Amandman glasovanjem nije prihvaćen.

- Od svog amandmana o obilaznici grada Rijeke (100 milijuna kuna) odustao je mr. Zlatko Matičević nakon ministarske objašnjenja da je Vlada svojim amandmanom a na inicijativu grupe zastupnika predložila novi projekt "Privredna zona Rijeka-Bakar" s iznosom od 12 milijuna kuna.

- Glasovanjem nije prihvaćen amandman zastupnika **Ivana Jarnjaka** (rekonstrukcija križanja cesta Klanjec-Kumrovec i dr.) premda je zastupnik dao dodatno obrazloženje nakon objašnjenja ministra da Vlada ne može prihvati proširenje Proračuna u ovoj godini. Nije prihvaćen niti amandman (državna cesta Novi Marof-Križevci-Sv. Ivan Žabno, 20 milijuna kuna) dr. Ivana Čehoka i grupe zastupnika s obrazloženjem da se modernizacija te ceste neće moći raditi ove godine sredstvima iz proračuna. U ime predlagatelja amandmana **Miroslav Korenika** je naglasio da prihvaćaju gospodarski trenutci države s molbom da to bude slijedeće godine prioritet. Dodatno obrazloženje amandmana dao je **Hrvoje Vojvoda**, jedan od predlagatelja.

- Amandman iste grupe zastupnika koji se odnosi na izgradnju obilaznice N. Marof (35 milijuna kuna) Vlada je prihvatala kao novi projekt s ukupnim iznosom od 3 milijuna kuna, objasnio je ministar mr. Tušek i predložio povlačenje amandmana. U ime predlagatelja to je prihvatio mr. Zvonimir Sabati. Isti prijedlog o povlačenju odnosno odbijanju Vlada je dala i za amandman (glasovanjem nije prihvaćen) iste grupe zastupnika koji se odnosi na obilaznicu grada Varaždina (54 milijuna kuna) za koju se dodatno založio **Hrvoje Vojvoda**.

Bez modernizacije ceste

- Sredstva nema niti za modernizaciju državne ceste D-62 Šestanovac-Zagvozd-Lovrinčevci (20,4 milijuna) rekao je ministar pa je predlagatelj **Veljko Lendić** povukao taj amandman. Isto je učinio i **Ivica Tafra** s amandmanom (podnijet s Matom Jukićem) koji se odnosi na I. fazu programa III. dionice zaobilaznice Splita, Lovinac-Stobreč (150 milijuna kuna) nakon što je ministar objasnio da se ovako formuliran amandman ne prihvataće no da je u Proračunu za to predviđeno 31,5 milijuna kuna. Zamolio je predlagatelje da se ove godine zadovolje s ovom brojkom. Na traženje zastupnika **Tafre** objasnio je da se radi o financiranju prvog kilometra obilazne ceste od ulaza na groblje prema križanju, betonari, jednom podvođnjaku i početku prve faze.

- Vlada nije mogla prihvati niti amandman koji se odnosi na obilaznicu Grada Sinja i Općine Hrvace (15 milijuna kuna) predlagatelja **Joška Kontića** i **Mate Jukića**, koji se u dodatnom obrazloženju složio s ministrom da se ove godine finansiraju radovi na Jakinom Gumnu. No ipak se založio za sredstva, možda i manje od traženih, za zaobilaznicu kako bi se došlo barem do potrebnе dokumentacije za gradnju i a pretpripreše su godine u Proračunu bila predviđena određena sredstva. Ministar mr. Tušek je odgovorio da sada ne zna koliko je sredstava predviđeno za dokumentaciju ali da to može izvidjeti. Zastupnik nije odustao od amandmana i tražio je glasovanje ali amandman nije proglašen.

- Nije prihvaćen niti amandman istih zastupnika za postavljanje kolničkog zastora na državnoj cesti D-56 Sutina-Sinj (4 milijuna kuna). Radi se o cesti u dužini dva kilometra koja spaja općinu Muć i Grad Sinj i rasteretila bi državnu cestu D1 i sam Sinj. objasnio je zastupnik **Mate Jukić** i pitao možda je to moguće učiniti putem Hrvatske uprave za ceste. Ministar mr. Tušek je objasnio da Hrvatska uprava za ceste ima nešto vlastitog prihoda od cestarina ali postoje točna pravila kako se to troši i kao samostalan subjekt ne može sudjelovati u ovom dijelu.

Marko Baričević (HSLS) je izrazio zadovoljstvo predviđenim proračunskim sredstvima namijenjenim poljoprivredi. Slavonice brine, rekao je, malići od očekivanog iznosa predviđenih sredstava za povratnike s obzirom na njihova ratna stradanja, porušene kuće i minirana polja. Vezano uz Slavoniju, ovome Proračunu je prigovorio što ne vidi sredstva za izgradnju kapitalnih objekata, aako se odnose na gradnju autoceste Velika Kopanica-Županja onda je treba uistinu graditi a ne "zamrznuti do sada napravljenog", što će ustvari biti vraćanje dugova. Koliko je ta "zelena magistrala" važna pokazao je brojem tvrtki i kooperanata koji bi u protivnom ostali bez posla, te je zastupnik naglasio značaj ove ceste i prometovanje 6600 tisuća vozila prošle godine.

Duro Njavoro (HDZ) se koncentrirao na nekoliko nepoželjnog procesa koji bi se u društvu mogli otvoriti prihvati li se ovakav Proračun, a još ih je moguće sprječiti. Naime, smatra kako valja razmisliti da se istovremeno s urednim plaćanjem, država zaduži i izmiri svoje obvezne prema gospodarstvu, i odriži razinu kapitalnih izdataka, kako se ne bi produbila nezaposlenost.

Radikalna smanjenja lokalnoj samoupravi i upravi – krajnje nepovoljna

Zastupnik je upozorio na predložena i radikalna smanjenja finansijske osnove lokalne uprave i samouprave (smanjeni transfer središnjega državnog proračuna nižim razinama s približno 40 post prošlogodišnjeg što se nadalje provodi najavljenim povećanjem neoporezivog dijela u porezu na dohodak i najavljenom promjena poreza na dobit). Ove će mjere, po mišljenju gospodina Njavre dovesti općine, gradove i županije u krajnje nepovoljan finansijski položaj čime se odstupa od predizbornog obećanja te je u protivnosti sa svjetskim trendovima.

Upitnim drži i najave smanjenja poreza na dobit sa 35 na 20 posto što, smatra, može bitno poremetiti cijelokupni porezni sustav, te sugerira da se pitanje poreza na dobit i poreza na dohodak dobro razmotri kako se zbog manjih ciljeva ne bi narušio cijelovit sustav (protiv interesa obrtnika i onih koji imaju iole značajnije dohotke od rada).

Prijedloga koja je uslijedila odnosila se na predloženo ukidanje subvencioniranja dugoročnih stambenih kredita (regulirano Zakonom i u prošlogodišnjem proračunu osigurano 150 milijuna kuna, te realizirani prvi kvadrat), a istovremeno se bitno smanjuju sredstva za obnovu. Slijedi, čini mu se, opravdano pitanje što će raditi gospodarski sektor.

Po mišljenju zastupnika nije dobro za samu diskusiju, otvarati pitanje poreza na dodanu vrijednost jer je to bilo i predizborni obećanje, nego je sugerirao da se razmotri mogućnost obraćuna svakih 30 dana i toliko dana plaća poslije, što je neutralna promjena za proračun.

I na kraju iscrpnog izlaganja, zastupnik postavlja pitanje - treba li se štedjeti na početku novog tisućljeća na investiranju u školske kompjutore, smatrajući da se time u ovoj štednji pretjeralo, pogotovo što se štedi na stawkama koje otvaraju budućnost.

Dubravka Šuica (HDZ) je ocijenila da se radi o restriktivnom a ne o socijalnom proračunu kako se najavljuvalo, a pogotovo nema govora o njegovu razvojnom aspektu.

Citav je niz stavki u potpunom nesuglasju s predizbornim obećanjima, rekla je, te drži pomalo dosadnim stalno pozivanje na greške HDZ-a. Suprotno tome, oni očekuju najavljeni prosperitet, realizaciju predizbornih obećanja, te naglašava - "ljudi nisu glasovali za ideologiju nego za bolji život". Smatra da je govoriti o zatećenom stanju slaba ispruka, pogotovo što dugovi nisu bili tajna, te smatra kako procjenu o obećanom i izvršenom treba prepustiti biračima.

Upitala je o eventualnom postojanju političkih razloga nove vlasti, jer se otvaraju neke nove investicije, a započete zaustavljaju, otvarajući "prevažno pitanje pravstveta".

• Prigovor – vladajuća je stranka promijenila svoj stav prema prosvjetnim sindikatima, i svojevremeno podržavanje zamijenila prijedlogom za smanjenje plaće.

Zastupnica je prigovorila vladajućoj stranci što je promijenila svoj stav prema prosvjetnim sindikatima i svojevremeno podržavanje zamijenila prijedlogom za smanjenje plaće.

Takvu se ponašaju usprotivila smatrajući da plaće ne mogu izvući zemlju iz teškoća, nego će to izazvati dodatnu degradaciju ovih profesija. Pozvala je stoga Vladu da još jedanput razmotri najavljeni smanjenje plaće, pohvalivši maticno radno tijelo što je imalo razumijevanja.

Ocenjujući da predviđeno nominalno povećanje sredstava namijenjenih prosvjeti nisu transparenta (8 posto) pitala je u što će biti usmjerena.

U nastavku je skrenula pozornost na izdvajanje za Dubrovačko-neretvansku županiju smatrajući da je unatoč značaju koji ima, u ovom proračunu zaključuta, te je amandmanima zatražila korekcije za čitav niš školskih objekata; projekt ulaska u luku Ploče (grad); rekonstrukcija ceste na Pelješcu.

Da ne bi završila kritičkim tonom zastupnica je pohvalila predloženo povećanje za proračunske korisnike u kulturni, no budući da predviđeni 25 milijuna kuna nije specificirano, podsjetila je na potrebu da se Dubrovnik kontinuirano obnavlja zbor njegove specifične važnosti.

Privatizacija

Milanka Opačić (SDP) je uzvratila na primjedbu grupe Šuice da je Vlada mogla znati za stanje koje zatice, podsjećanjem na iznose za koje Vlada nije znala, na iznos od 9 milijuna dolara za usluge odvjetnika Riwinka, ugovore sa Astaldijem, te ugovore za gradnju Istarskog ipsilon.

Zastupnici Šuici odgovorio je i **mr. Andro Vlahušić (HSLS)** (dolazi iz iste županije) podržavši njezinu traženja, ali istovremeno imajući razumijevanja za postojeće teškoće. One su posljedica, između ostalih, vraćanja duga Dubrovačke banke (680 milijuna kuna) umjesto čega bi riješili sve infrastrukturne projekte županije pa i šire, rekao je. Tome dugu pribraja sanaciju banke u iznosu tri i pol milijarde kuna, od čega samo na kamate otpada 907 milijuna kuna.

Darinka Orel (HSLS) je opovrgnula tvrdnju gde Šuice da plaće državnih službenika i namješteneku nisu povećane 12 posto.

Vladimir Šeks (HDZ) je negirao točnost iskaza prema kojem je Dubrovačka banka uzrokom određenih dubioza. Podsjećajući da su sanirane i druge banke o trošku države, želio je reći da su time spašeni i njihovi komintenti te time zaustavljen val stečajeva i nezaposlenosti. To su dugovi koji se prenose iz godine u godinu i još će potrajati.

Milan Kovač (HDZ) je reagirao na isti navod dovodeći u vezu slučaj Dubrovačke banke s posljedicama agresije na RH i ratnu štetu u gospodarstvu, procijenjenu na 26 milijardi dolara. Ujedno je podsjetio da je Vlada 1991. donijela odluku o obustavi stečaja 200 poduzeća, te na štete zbog gubitka iz prihoda od turizma.

Mr. Andro Vlahušić (HSLS) nije prihvatio da se ispravlja njegov krivi navod jer se, kao što reče, radi o kamataima za ovu godinu i glavnici od gotovo milijardu DEM-a. Samo će Dubrovačka banka u narednih 8 godina koštati milijardu DEM, što će morati platiti porezni obveznici.

Uvažavajući riječi gospodinu Kovača o tome da je Hrvatska imala rat i stradalnike, odbacuje uvjerenje glede Dubrovačke banke i u tome vidi "doprinos HDZ-ka".

Jadranko Mijalić (HSLS) je negirao rečeno da je sanirana Splitska banka, podsjetivši da nemogućnost da se ona proda proizlazi otuda što nije sanirana. Spomenut je pritom i način na koji je provedena privatizacija.

- Vlada nije prihvatala niti amandman grupe za stupnika (**Vladimir Šepčić, Diana Ćizmadija, Dragutin Vrša, Luciano Sušanji, Nikola Ivaniš**) da se radi nastavka gradnje spojne ceste most Krk-Jadranska turistička cesta Šmrika-Križić s otvorene nove pozicije. Otvorili smo novi projekt s 5 milijuna kuna u 2000. godini, rekao je ministar mr. **Tušek** i zamolio zastupnike da povuku amandman, što je prihvatio **Dragutin Vrša**.

- Isti prijedlog bio je i za amandman za obnovu Zračne luke Šošnjin (5 milijuna kuna) mr. **Zlatka Mateša**. Zastupnik je, nakon što je tražio, a i dobio načelno jamstvo ministra da će to biti prioritet u idućoj godini povukao amandman.

- Vlada nije prihvatala niti amandman **Damira Kajina** i grupe zastupnika za rekonstrukciju ceste Plovanja-Kaštel (3 milijuna kuna) pa se u ime predlagatelja dr. **Petar Turčinović** izjasnio o povlačenju amandmana.

- Vlada je predložila i neprihvaćanje amandmana grupe zastupnika (**Vladimir Šeks, Berislav Šmit i Berislav Rončević**) kojim se traži povećanje sredstava, s predviđenim 300.000 na 765.000 kuna za sanaciju osječke Tvrđe. **Vladimir Šeks** opširnije je govorio o potrebama očuvanja ove kulturne baštine smatrajući da bi Vlada i Ministarstvo ipak trebali pokušati pronaći ova sredstva. **Ronald Žuvanić**, zamjenik ministra zaštite okoliša i prostornog uređenja objasnio je da je prošle godine Vlada Republike Hrvatske transferirala Agenciju za sanaciju osječke Tvrđe 991.000 kuna a kako do danas Vlada nije dobila izvješće o načinu trošenja tog novca smatra da amandman ne treba prihvati. **Vladimir Šeks** je odgovorio da bi preuranjeno bilo odbiti ovaj amandman zato što nije stiglo to izvješće, no amandman glasovanjem nije prošao.

- **Financiranje deponija otpada na lokalnoj razini**

- Vlada smatra da treba odbiti i amandman **Darka Šantića, Ivana Štađuhara i Miroslava Furdeka** za otvaranje nove pozicije u Proračunu "izgradnja centralnog deponija komunalnog otpada" (4 milijuna kuna) jer da takve deponije treba financirati lokalna uprava i samouprava (amandman povučen), rekao je **Ronald Žuvanić**, zamjenik ministra.

- U cijelosti se prihvaća amandman grupe zastupnika **Nikola Ivanis i drugi** – za djeciji vrtić Klanja (nova stavka dječjeg vrtića Lastovo) s iznosom od 200.000 kuna, rekao je dr. **Vladimir Strugar**, ministar prosvjete i sporta.

- Neprihvaćanje amandmana Dubravke Šuice i Luke Bebića za izgradnju dječjeg vrtića u Župi Dubrovačkoj, s iznosom od 500.000 kuna ministar je obrazložio time da je riječ o novom projektu. Ministarstvo će tijekom godine u suradnji s lokalnom upravom i samoupravom do proračuna za 2001. godinu analizirati prijedloge te utvrditi potrebne pripremne radnje za realizaciju tog projekta (izabrat i izvoditi i legalizirati projekt). **Dubravka Šuica** založila se za ovaj amandman naglasivši da je riječ o prigradskoj općini posebne državne skrbki koja bi bilježila depopulaciju. Amandman, međutim, nije prihvacen.

- Vlada je djelomično prihvatala amandman **Ivana Kolara** za nastavak gradnje školsko-sportske dvorane u O. Š. Zlatar Bistrice (traženi iznos 2,5 milijuna kuna) s iznosom od 1,5 milijuna kuna, objasnio je ministar pa je predlagatelj povukao amandman.

- Isti tako Vlada smatra da je amandman kojim se traži povećanje sredstava za O. Š. Grabrik Karlovac, sportska dvorana sa 1,7 milijuna na 5,2 milijuna kuna zastupnika **Darka Šantića i drugih** u cijelosti opravdan jer je u skladu s ugovorom o građenju i ugovorom o financiranju. Međutim, predlaže svojim amandmanom iznos od milijun kuna (zastupnici se složili i povukli amandman). U cijelosti je prihvacen amandman zastupnika **Darka Šantića i drugih** za sufinsiranje dovršetka izgradnje školskih terena (razdjel osnovnoškolsko obrazovanje) u iznosu od 210.575 kuna. Vlada opravdanim smatra, rekao je ministar **Strugar**, amandman **Vladimira Šeksa** i drugih za povećanje sredstava za 5 milijuna kuna sa 1,2 milijuna za izgradnju nove zgrade O. Š. Kralj Tomislav u Našicama, no zbog nedostatka novca može ga prihvati s iznosom od 2 milijuna kuna. **Beri-**

Kada je riječ o bankama, bilo bi dobro spomenuti slučajeve vezane uz Županjsku i Vukovarsku banku, stav je Branislava Tušeka (SDP) koji je pritom upotrijebio pojmove »agresija velikih hrvatskih tajkuna«.

Sklon argumentiranom dijalogu, kako je rekao, Milan Kovač (HDZ) je odgovorio da ju u devet godina nemogućnosti ulaganja utjecalo na propadanje trgovачkih društava, odnosno hotelskih poduzeća koja žive jedino od turizma. Pita se - kakva bi privatizacija mogla pomoći ako nema turizma. Tome je dodao da su međunarodni stručnjaci ocijenili Hrvatsku jednim od oglednih primjera privatizacije u postojećim okolnostima.

Na primjedu o Vukovarskoj banci, odgovorio je Vladimir Šeks (HDZ) prema kojem je Banka bila praktički mrtva banka nakon pada Vukovara, te da je odavno pokrenut kazneni postupak protiv odgovornih osoba. Što se tiče Županske banke s time HDZ nema ništa, rekao je, te očekuje što prije viđeti aktere »privatizacijskih transformacija koje se tamo događaju«, pred istražnim sucima.

Mr. Andro Vlahušić se uspovio rečenoj odluci o privatizaciji u turizmu, naglasivši postojanje ortakluka u slučaju Dubrovačke banke.

Branimir Tušeku je »žalosno čuti gospodina Kovača« govoriti o dobrom i uspješnom modelu hrvatske privatizacije«, podsjetivši na primjere Vukovarske, Srijemske banke. Radi se o modelu privatizacije HDZ-a nakon kojeg su zatvorene tvrtke, ljudi izašli na ulice i pojavila se brojka od 25 tisuća nezaposlenih od čega 13 tisuća mladih.

Besmisleno je govoriti o Vukovarskoj banci, smatra Milan Kovač, jer privatizacija zbog okupacije nije mogla biti provedena.

Kada je riječ o ortacima, očekuje rad državnih institucija i brzo rješenje u iznalaženju odgovornih pojedinaca. Nezadovoljan radom tih službi posjetio je na izjavu ministra pravosuda da je pravosude korumpirano.

Ocjenu gosp. Kovač da je privatizacija u Hrvatskom provedena na najbolji mogući način, Ljubica Lalić (HSS) je nazvala herezom. Naime, još 1996. godine Brodsko-posavska županija navela je razlog katastrofnog stanja u gospodarstvu upravo provedene privatizacije te je od Hrvatskog fonda za privatizaciju i ostalih nadležnih tijela zatražena revizija privatizacije, na što nikada nije odgovoreno.

Milan Kovač se ogradio od riječi »izvrsno provedena privatizacija«, ustrajući na stavu da devijacije i nedostaci ne mogu umanjiti pozitivne postignuća u proteklih 10 godina. Suprotno tome stalno se ponavljalo kako nepravilnosti ima, Fond je provodio revizije i privijeljavac nepravilnosti ali se nije reagiralo, za što sada ima prilike, odbacivši insinuacije da se nije htjelo reagirati.

Smatrajući da je navod netočan, Ljubica Lalić je obećala dati na uvid preslik dokumenta navedenog odgovora, po uputstvu Fonda prema kojem županija nije odgovorna za državnu imovinu nego Hrvatski fond za privatizaciju.

Branislav Tušek je odbio rečeno o namjerama da se napravi revizija, koja je ostala ovoj vlasti, naglasivši da je proračun zapravo odgovor na došad vodenju politiku.

Uslijedio je odgovor Milana Kovača da je u predizbornoj kampanji obećavano da će se na prvoj saborskoj sjednici raspravljati o reviziji pretvorbe i privatizacije što je Branislav Tušek odbacio rekavši da zastupnik dezinformira javnost. No, daje do znanja da je bivša oporba takav prijedlog, s dobrim namjerama, uputila u proceduru prije nekoliko mjeseci, ali je odbijen.

Vladimir Šeks je podržao stranačkog kolegu podsjetivši da je premijer na prvoj sjednici Vlade obećao: »na prvoj sjednici Vlade donijet ćemo zakon o reviziji pretvorbe i privatizacije«.

Dobre strane Proračuna

Darinka Orel je uputila čestitku Vladi na predloženom proračunu, uvjerenja da je to bio izazov u ispunjavanju predizbornih obećanja o smanjenju proračuna i javne potrošnje.

Smatra da je time Vlada prekinula s praksom bujanja proračuna i nekontroliranog trošenja novca poreznih obveznika, uz digresiju da se dosadašnja Vlada ponašala kao »pijani milijarderi s tom razlikom što oni troše vlastiti novac, a ona novac poreznih obveznika«.

• Vlada je prekinula s praksom bujanja proračuna i nekontroliranog trošenja novca poreznih obveznika, a dosadašnja se ponašala kao pijani milijarderi, s razlikom što oni troše vlastiti novac, a ona novac poreznih obveznika.

Razlog što će podržati proračun obrazložila je što se kao prvo, uzimajući sve elemente u obzir, proračun smanjuje za 15 posto; Vlada je pokušala rasteteraćenjem te podmirivanjem obveza vracanja dugova; podmiriti dugove izdanih jamstava (narusili su sa 15 na 18 milijardi kuna), izdanih mjenica (1,3 milijarde kuna) i inozemne kredite (3,73 milijarde kuna) i domaćih kredita 2,5 milijarde kuna, a te posljednji razlog što Vlada ima premalo vremena da snimi stanje i doneše proračun.

Vladimir Šeks je reagirao na ovdje citiranu ocjenu o Vladi kao pijanom milijarderu, ozbiljno upozorivši zastupnicu da je novac poreznih obveznika uložen u stotinu tisuća obnovljivih kuća i stanova, u zbrinjavanje stotina tisuća prognanika i izbjeglica, u stvaranje hrvatske oružane sile, obranu Hrvatske, u izgradnju institucija hrvatske države, diplomaciju, prometnice, telefoniju, bolnice, zbrinjavanje invalida i stradalnika Domovinskog rata.

Zastupnik je prihvatio ocjenu da je bilo neracionalnih potresa u gospodarenju proračunskim novcem ali rečeno smatra preteranim.

Poslije ovog javljanja intervenirao je predsedavajući zamolbom da se izbjegnu ružne riječi, vrijedanja i udaljavanja od onoga što podrazumijeva ispravak netočnog navoda.

U kategoriji tog javljanja bio je Ivan Šuker (HDZ), s reagiranjem na ocjenu kolegice Orel, da je proračun smanjen. Točnom činjenicom smatra podatak da će Hrvatska ove godine utrošiti 4,13 posto više nego što je izvršenje proračuna za 1999. godinu (sastavni dio proračuna je i financiranje, tj. deficit koji će Vlada riješiti zaduživanjem). Prema podacima zastupnika, Hrvatska će ove godine potrošiti 54 milijarde 518 milijuna 56 tisuća i 100 kuna.

Dr. Đuro Njavro (HDZ) je odgovorio zastupnicu Orel da je svojom dosjetkom izravno optužila dosadašnju Vlada koja predlaže za smanjenje proračuna, 5 posto smanjenje plaća.

Darinka Orel je pojasnila da bi, da nije bilo trošenja, Vladi ostalo više novaca za obnovu i zbrinjavanje prognanih i izbjeglih. Neke od spornih troškova je spomenula - kupila je 2 tisuća automobila, dodjili kredite sa 1 postotnom kamatom, djejstvila dvostruku plaće u nekim ministarstvima i tako dalje.

Joško Kontić (HSLS) pohvalnim drži ovakva sučeljavanja mišljenja u parlamentu i daje prilog mišljenju da se trošilo na nepotrebno.

Zauzeo se za linearno smanjenje proračunskih sredstava primjetivši da su zakinuti gradovi Knin, Druš, Hrvace, Kijevo.

O prometnicama stručnjaci, a ne politika

Kritički se osvrnuo na iznos sredstava za prometnice, očekujući da o njima odlučuju stručnjaci, a ne politika, te naglasio da će predviđenom dinamikom biti »ispreglane« ceste tek u narednih 45 godina.

S dobrim namjerama uputio je ministru pomorstva, prometa i veza prijedlog kako da s ciljem boljeg rješavanja problema, preusmjeri sredstva. Mišljenja je da sredstva na razini prošlogodišnjih ulaganja za održavanje cesta (iznosi oko 190 milijuna kuna), treba usmjeriti u projekt »pegljanja ceste Zagreb - Split«, jer je ta dionica zanimljiva svima kojima je stalo do hrvatskog turizma.

- slav Rončević, jedan od predlagatelja amandmana, zahvalio se na ovom malom pomaku koji je Vlada učinila i što je prepoznala potrebu ovog zahtjeva.
- Za dovršenje ove škole potrebno je 10 milijuna kuna no svjesni smo realnosti i predložili smo pola tog iznosa kako bi se u dvije finansijske godine zatvorila ta investicija. Povećanje sredstava na 5 milijuna kuna ne bi ugrozilo Proračun, naglasio je zastupnik i zatražio glasovanje o amandmanu, međutim, nije prošao.

- Još jedan amandman, podnositelj Vladimira Šekska i drugih, odnosi se na ovu školu u Našicama ali na izgradnju školsko-sportske dvorane s traženim iznosom od 3,5 milijuna kuna. Ministar dr. Strugar je izjavio da je amandman opravdan no da ga Vlada ne može prihvati zbog nedostatka sredstava. Berislav Rončević jedan od podnositelja amandmana zalažo se za njegovovo prihvatanje dodatnim opširnim obrazloženjem, naglasivši da Grad i Županija u vezi s tim uredno ispunjavaju svoje obveze. Zatražio je glasovanje o amandmanu no, nije prihvacen.

Manje sredstava za školske zgrade, dvorane

- Vlada smatra opravdanim i amandman zastupnik Ivana Kolaru za završetak školsko-sportske dvorane u O. Š. Molve (1,5 milijuna kuna). Amandman je opravдан i lokalna uprava i samouprava izgradila je športsku dvoranu do visokog stupnja gotovosti, naglasio je ministar predloživši djelomično prihvatanje s iznosom od 800.000 kuna. Zastupnik Kolar je izjavio da nije time zadovoljan jer da je preveliko ulaganje lokalnih vlasti ali je amandman povukao.

- I amandman Božidar Kalmeta kojim traži povećanje (sa 200.000 na 6 milijuna kuna) za izgradnju športske dvorane O. Š. Bibinje, ministar je ocijenio opravdanim u cijelosti. Naglasio je da je gradnja tog objekta počela 1998. godine i da ide spor, odnosno da se trenutno ne gradi. Radove će trebati ubrati a Vlada za sada planira samo 200.000 kuna za održavanje gradilišta dok ugovor iznosi 9,1 milijun kuna. Podnositelj amandmana Božidar Kalmeta naglasio je neupitnost gradnje ove športske dvorane te zatražio glasovanje o amandmanu, no, amandman nije prihvacen.

- Ministar je objasnio da se ne može prihvati niti amandman Dragice Zgrebec i grupe zastupnika sa zahtjevom da se poveća 200.000 na 6 milijuna kuna za izgradnju športske dvorane O. Š. Bibinje, ministar je ocijenio opravdanim u cijelosti. Naglasio je da je gradnja tog objekta počela 1998. godine i da ide spor, odnosno da se trenutno ne gradi. Radove će trebati ubrati a Vlada za sada planira samo 200.000 kuna za održavanje gradilišta dok ugovor iznosi 9,1 milijun kuna. Podnositelj amandmana Božidar Kalmeta naglasio je neupitnost gradnje ove športske dvorane te zatražio glasovanje o amandmanu, no, amandman nije prihvacen.

Ministar je objasnio da se ne može prihvati

niti amandman Dragice Zgrebec i grupe zastupnika sa zahtjevom da se poveća 200.000 na 6 milijuna kuna za izgradnju športske dvorane O. Š. Bibinje, ministar je ocijenio opravdanim u cijelosti. Naglasio je da je gradnja tog objekta počela 1998. godine i da ide spor, odnosno da se trenutno ne gradi. Radove će trebati ubrati a Vlada za sada planira samo 200.000 kuna za održavanje gradilišta dok ugovor iznosi 9,1 milijun kuna. Podnositelj amandmana Božidar Kalmeta naglasio je neupitnost gradnje ove športske dvorane te zatražio glasovanje o amandmanu, no, amandman nije prihvacen.

I amandman zastupnika Jadranka Mijalića za

- nastavak gradnje športske dvorane za O. Š. Vrbovec s povećanim iznosom 5,9 milijuna kuna (bilo je predviđeno 200.000 kuna) ministar je ocijenio opravdanim ali neprihvativim zbog nedostatka sredstava. Bilo bi dobro kad bi uz ovih predloženih 200.000 kuna sudjelovali i Grad i Županija, rekao je ministar. S time se nije složio podnositelj amandmana Jadranko Mijalić jer smatra da je riječ o ugovornoj obvezi države a da će Grad teško moći dodatno sudjelovati u više sredstava. Ovakvo se neće ništa uštedjeti jer će nastati štete na gradilištu, upozorio je ali je i povukao amandman s obzirom na veličinu Proračuna.

- Sljeno je bilo i s amandmanom podnositelja Vladimira Šekska i grupe zastupnika za povećanje predviđenih sredstava od 565.000 kuna na 1,5 milijuna za gradsku i školsku dvoranu O. Š. M. pl. Katančića u Valpovu. Povećanje sredstava se ne može prihvati jer bi to značilo preuzimanje nove obveze odnosno preuzimanje obveze Grada Valpova a za to Ministarstvo nema ugovor, rekao je ministar. Vladimir Šeks objasnio je da je ta dvorana sagradena zajedničkim financiranjem Ministarstva, Grada Valpova i Županije i predana je na uporabu krajem prošle godine pa se sada radi o dugovima prema izvoditelima. Nakon smanjenja transfera ţupanijama sada je to nemoguće platiti, rekao je, među ostalim, založivši se za rješenje tog pitanja i glasovanje o amandmanu. Međutim, amandman nije prošao.

Prosvjedovao je protiv neravnopravnog kapitalnog ulaganja u školstvo u Splitsko-dalmatinskoj županiji koji se razlikuje od županije do županije.

Rekavši kako Hrvatska u ovom trenutku nema alternative osim da prihvati proračun (u protivnom može upasti u političku krizu) s kojim su mnogi nezadovoljni, zastupnik je izrazio zadovoljstvo što će veći broj zastupnika glasovati pozitivno.

Dr. Đuro Njavro (HDZ) je naglasio da postoji odgovornost HDZ-ovih zastupnika u tome da Hrvatska mora imati proračun te u pitanje dovode jedino njegovu kvalitetu.

Nikica Valentić (HDZ) nastupa s dobrim namjerama, reče, jer ima iskustva u razumijevanju za ovu problematiku i kao bivši premijer, a poslije i gospodarstvenik.

I sam je mišljenja da u slučaju neuspjeha ove vladajuće koalicije Hrvatska može ući u političku i gospodarsku turbulenciju. U ovom trenutku svjetstan je da nas promatraju strani investitori i odlučuju gdje investirati.

Zajednički je interes da se ne izgubi ovaj razvojni ciklus, apelirao je gosp. Valentić na svoje stranačke kolege, kao i da ne budu protiv proračuna koji u najvećem dijelu smatra dobrim.

• Apel – što prije donijeti zakon o reviziji pretvorbe i raščistiti vlasničke odnose već i zbog stranih investitora koji na to čekaju.

Drugi je apel da se što prije doneše zakon o reviziji pretvorbe i raščiste vlasnički odnosi već i radi stranih investitora koji na to čekaju.

Što se tiče predloženog proračuna, mišljenja je da neće doći do većih ušteda (moguće je da se ne ispunji prihodovna strana proračuna) te se vrlo lako može dogoditi da će Vlada ući u dugove. Pozdravljanje nastojanja Vlade da podmiri stare dugove, bez čega nema ni reda u državi. Ovaj prijedlog drži najkvalitetnijim dijelom proračuna jer "tamo gdje je država dužna mnogi to koriste i sami ne plaćaju svoje dugove".

Osprvuši se na stanje u državi, smatra da nije katastrofno, jer se ispunjavaju obvezne. Podsetio je na naslijeđeno stanje iz 1990. godine, velike sustave i prevelik broj zaposlenih, te ukazao na objektivne posljedice prouzročene ratom. I kao treći element, naveo je pitanje pretvorbe, ocijenivši da za nju nije bilo znanja, kooperacije i kapitala. Izrazio je, stoga, bojažan da je novac vizgorio u neracionalnom sustavu što je tragična posljedica. Nedostajala je, misli zastupnik, kontrola banaka, izravniši mišljenje da je u njih trebalo ranije intervirati i sprječiti neke započete procese. Iskazujući podršku Vladi na temelju stečenog iskustva, savjetuje joj dosljednost u nastojanju da ne troši više nego što zaraduje. Također, da ne ponovi greške bivše vlasti i onemogući poduzetništvo, začinivši preraspodjelu sredstava za pomoći Ličko-senjskoj županiji u izvršavanju započetih objekata.

Ivo Lončar je upitao gdje je zapravo hrvatski novac, jer suprotno rečenome, Ivan Penić zna gdje se nalazi, kao i to da je lako do njega doći. Stoga - kome vjerovati, pita.

Nikica Valentić se ispričao zbog nepreciznosti, rekavši da je iznio samo svoj dojam te da nije bio ministar unutarnjih poslova i nema tih podataka.

Ivan Penić je potvrdio da je odgovorio na taj način, također da postoji nekoliko elaborata u kojima se vide tokovi novca, ali se radi o manjim iznosima, a veći dio novca je izgubljen na "iracionalnim financiranjima, kupnji dionica". Radi hrvatskog političkog zdravlja valja na to što prije odgovoriti, rekao je na kraju.

Međutim, zastupnik **Ivo Lončar** nije mogao prihvati takav zakon logike.

Premalo za zdravstvo

Dr. Ivica Kostović (HDZ) je sa žaljenjem konstatirao da je u ovoj godini za temeljna zdravstvena istraživanja planirano 25 posto manje sredstava, te da time Vlada ne ispunjava predizborna obećanja, zatraživši minimalno povećanje od 15 posto.

Takva će se politika direktno odraziti na smanjenje broja projekata, a time će izostati pozitivan efekt na razvoj tehnologije, rekao je. Naime, postoje pokazateli da se takav odraz na gospodarstvo postiže tek ako je izdvajanje veće od 1,5 posto bruto nacionalnog dohotka.

U segmentu o kojem je riječ, zastupnik je izrazio pohvale, a odnose se na povećanje sredstava za veleučilišta, stipendije, te za istraživanja.

U komentaru koji se ticao proračunskih sredstava za zdravstvo, dobrom smatra težnjom da se saniraju dugovi Hrvatskog zavoda za zdravstvo, ali je mišljenje da ono na tome ne može ostati. Ono će biti u deficitu ako ne bude dodatnih poticajnih sredstava za liječenje nezaposlenih, stranaca i drugih prava koje Zavod ne može naplatiti. Deficit bi, po mišljuju zastupnika, mogao generirati kruž u zdravstvu, izravniši svoje protivljenje smanjivanju plaća, pogotovo što je već sada kirurg daleko potplaćen u odnosu na druge struke.

I na kraju je istaknuo, sa žaljenjem, učinjenju nepravdu jer se predviđa smanjiti sredstva za ekshumaciju i identifikaciju žrtava, na što se, podsjeća, Sabor višestruko obvezao. Tom je prilikom podsetio da se još uvijek traga za 700 osoba a metoda identifikacije su sve složenije i skupljije. Izrazio je nadu u postojanje razumijevanja za ljude koji traže svoje najmilije.

Snežana Biga-Friganović (SDP) je negirala rečeno da se smanjuju izdaci za ekshumaciju i identifikaciju žrtava rata, kao i podatak da se smanjuju sredstva za raspisovanje branitelja.

Dr. Ivica Kostović je izinistirao na tome da postoji potreba da **Snežana Biga Friganović** da su planirana veća sredstva nego što su bila utrošena prešle godine.

Željko Krapljan je svojim amandmanskim traženjima smatrao da je županija iz koje dolazi zakinuta da više od 40 posto na razini prešlogodišnjih izdvajanja za područje od posebne državne skrbi koja obuhvaćaju Petrinju, Sisak, Hrvatsku Kostajnicu, Glinu, Novsku, općinu Donji Kukuruzari, do Sunje i Majura.

Ivan Jarnjak (HDZ) je istaknuo mišljenje da u principu ne vidi da ima protivnika proračuna, nego da se postavlja pitanje kvalitete. Upozorio je da se poveća računa o nastavku započetih radova te razmisli o mogućnosti finansiranja nekih općina. Pogotovo se to odnosi na Krapinsko-zagorsku županiju gdje nedostaje milijun kuna, ako se imaju u vidu planirana sredstva, što je oblikovalo u amandmanskim traženjima. Ona se tiču potreba saniranja ceste prema Klanjcu. Potrebe su uočene u području prosvjete i športa, te zdravstva, založivši se za selektivni pristup kod kapitalnih investicija, pogotovo ako su započete.

Budžetski okviri ne smiju se probiti

Dr. Tibor Santo (zastupnik pripadnika mađarske nacionalne manjine) napominje da sve "želje i željice" proračunskih korisnika treba strpati u predviđenim budžetskim okvire koji se ne smiju probiti. Iako se slaže s tim da proračun mora biti u funkciji razvoja gospodarstva, upozorava Vludu da će predviđeni poreznim rasterećenjem doći u teži položaj lokalna uprava i samouprava. Njegovo je mišljenje da bi se gubici u zdravstvu znatno ublažili kada bi se još u ovoj godini islo na smanjenje stope PDVA za taj sektor.

• Proračun mora biti u funkciji razvoja gospodarstva, ali predviđenim poreznim rasterećenjem doći će u pitanje fiskalni kapaciteti jedinica lokalne samouprave.

U nastavku je apelirao na Vludu da finansijski teret izlaska iz gospodarske krize ravnomjerno raspodijeli na sve krajeve Hrvatske, jer ako neki od njih budu zaostajali u razvoju teže ćemo ući u

- *Ne može se prihvati niti zahtjev da se iznos od 200.000 kuna za završetak izgradnje športske dvorane u Pakracu poveća na 2 milijuna kuna, objasnio je ministar premda se zna problem školstva u Pakracu no Ministarstvo nema ugovorne obvezu. Grad je investitor i u etapama ugovara radove s izvoditeljem a tako i plaća no svakako tu moramo pomoći 2001. godine, naglasio je. Jadranka Kosor, podnositeljica tog amandmana zatražila je od ministra da još jednom razmotri ovaj zahtjev jer da se radi o 1200 učenika i prijevih potrebi i gradu Pakracu za koji svi znamo koliko je bio porušen i stradao. Taj objekt ima i mnogo šire značenje, upozorila je. Ministar dr. Strugar odgovorio je da razumije problem i da dobro poznaje Pakrac ali da se u ovom trenutku ne može naći kvalitetniji izlaz. Amandman nije prošao.*

Glasovanjem nije prihvaćen niti amandman Durde Adlešić i grupe zastupnika za nastavak dogradnje osnovne škole i školske dvorane u Bjelovaru s iznosom od 10 milijuna kuna. Ministar dr. Strugar taj je zahtjev ocjenio opravdanim i u skladu s ugovorom o građenju i sufinansiranju, no naglasio je da se ne može u cijelosti prihvati već samo u iznosu od 3 milijuna kuna, prema amandmanu Vlade. Karmela Caparin, jedna od podnositeljica amandmana zamolio je da razumijevanje i za sredstva barem za dovršetak športske dvorane. Još prošle godine nije ispunjeno ugovorenje Ministarstva za plaćanje izvedenih radova u iznosu od oko 16 milijuna kuna i od tada radovi stoje. Gradilište nije konzervirano pa treba hitno nastaviti radove, upozorila je. Ministar je odgovorio da to dobro poznaje no sredstava nema. Bez obzira na dugove vjeruje da će gradilište održavati. O amandmanu su zastupnici glasovali ali nije prihvaćen.

Isti amandman za školu u Bjelovaru podnijela je dr. Ljerka Mintas-Hodak i grupa zastupnika (10 milijuna kuna) pa je i obrazloženje za neprihvatanje amandmana bilo isto.

Vlada ne može prihvati niti amandman za stupnice Jadranke Kosor kojim traži povećanje sa 200.000 kuna na 2 milijuna kuna za sanaciju zgrade osnovne škole u Lipiku i izgradnju športske dvorane. Naime, ministar je ocjenio potpunu opravданost amandmana no predloženi iznos Vlade ne može prihvati, naglasio je pozivajući se na premašila sredstava i nakon dodatnog objašnjenja Jadranke Kosor i njenog prijedloga da se barem poveća iznos za sanaciju školske zgrade. Ujedno je pitala zašto Vlada neke amandmane ipak prihvaca (smanjene) a ovaj ne, premda su ispunjeni svi potrebni uvjeti ugovora. Dr. Strugar je odgovorio da tako skućenim sredstvima nisu prihvaciени veći iznosi jer bi jednostavno zaustavili završetak nekih manjih objekata. Moja je želja da ovu godinu završimo s ovim prijedlozima s tim da se obvezemo da iduće godine obavimo taj popravak, rekao je ministar. O amandmanu se glasovalo ali nije prihvaćen.

Nije prihvaćeno niti traženo povećanje sa 200.000 kuna na 2 milijuna kuna za završetak građenje škole za odgoj i obrazovanje "Ivan Štrakić" u Osijeku, podnositeljica Vladimira Šeksu i drugih zastupnika. Dr. Strugar ocjenio je zahtjev opravdanim jer se radi o školi za djecu s teškoćama u razvoju te predložio prihvatanje amandmana Vlade s iznosom od milijun kuna. Berislav Šmit, jedan od predlagatelja amandmana zahtijevalo je na djelomičnom prihvatanju ali i izrazio nezadovoljstvo jer se radi o jednom Centru na širem području istočne Slavonije a 14 polaznika su mentalno retardirane osobe od 7 do 21 godinu starosti. Županija je dosad izdvojila više od 70 posto za tu investiciju, rekao je zastupnik i zahtijeo usvajanje amandmana. Ministar je odgovorio da se za sada ne može taj iznos povećati te da ostaje prijašnjih 200.000 plus jedan milijun kuna. Zastupnici su glasovanjem ostajali pri stajalištu Vlade.

Isti amandman podnijeo je i zastupnik Tibor Santo koji je prihvatio obrazloženje Vlade i povukao amandman.

Opravdani, ali neprihvatačni zahtjevi

Vlada u cijelosti nije, nažalost, kako je rekao ministar, mogla prihvati niti amandman zastup-

Europsku uniju. Nema sumnje - kaže - da krajevima koji su bili pogodeni ratom (npr. u istočnoj Hrvatskoj) treba dati određene pogodnosti da bi se osigurao ravnopravni razvoj. Međutim, u nekim segmentima ovog Proračuna to ne dolazi do izražaja. Primjerice, transferi Vukovarsko-srijemskoj i Osječko-baranjskoj županiji su prepovoljeni. Osim toga, ta sredstva se ne distribuiraju izravno općinama i gradovima nego putem županije (nastavljen je HDZ-ov model) koja se užima za pravo da nekome "zavrne pipu". Zastupnik je, stoga, najavio da će amandmanski zahtijevati da sredstva koja bi trebala omogućiti funkciranje lokalne samouprave te dvije županije ostanu barem na prošlogodišnjoj razini, ali da se distribuiraju krajnjim korisnicima - gradovima i općinama.

Budući da je za obnovu predviđeno znatno manji iznos nego lani, bio bi - kaže - zadovoljan kada bi se već sada na prihodnjovnoj strani proračuna mogla predviđjeti određena sredstva očekivane međunarodne pomoći u obnovi kuća povratnika.

Ivan Šuker (HDZ) također napominje da predlagatelj nije dovoljno sagledao dugoročne i kratkoročne efekte najavljenih izmjena Zakona o porezu na dohodak i porezu na dobit. Kratkoročni efekti su evidentni već predlaganjem povećanja neoporezivog dijela dohotka i uvođenjem triju stopa, te smanjenja poreza na dobit na 20 posto. Donešu li se te izmjene, lokalna samouprava ostat će bez velikog dijela svojih prihoda, upozorava zastupnik. Napominje da županije i većina općina prihoduju iz tih izvora oko 60 posto, a većina građova oko 50 posto sredstava. Stoga se opravdano postavlja pitanje njihova daljnje funkcioniranja i izvršenja programa.

Zastupnik bi želio znati i iz koje bi se proračunske pozicije mogla kompenzirati nedostajuća sredstva za financiranje jedinica lokalne samouprave. Govoreći o tome kako će se povećanje neoporezivog dijela dohotka odraziti na socijalni položaj građana, izrazio je uvjerenje da će, predviđeno li rast plaće, porezna stopa od 40 posto u najvećoj mjeri zahvatiti srednju kategoriju građanstva. Podržava, inače, prijedlog da se reinvestira na dobit oslobođi poreza, ali ga brine neće li smanjena stopa od 20 posto izazvati kontrafekte. Naime, time se otvara mogućnost da većina poslodavaca prijaviti radnike na minimalnu plaću, što bi bitno smanjilo priliv sredstava u izvanproračunske fondove (niže plaće su opterećene doprinosima preko 70 posto, dok se porezne opterećene kreće ispod 20 posto).

S obzirom na činjenicu da PDV donosi oko 40 posto proračunskih prihoda, o tom je porezu Vlada trebala ipak nešto više reći, smatra zastupnik. Prijetljivo je, naime, da su ovogodišnjim proračunom planirani identični prihodi po toj osnovi kao i lani, iako su u međuvremenu neki proizvodi oslobođeni tog poreza.

Troškove je trebalo skresati selektivno

Zalaže se, među ostalim, za stabilnu i transparentnu fiskalnu politiku što je, uz političku stabilitet, najbitnije za strane ulagače (u nas se posljednje tri godine u tri navrata mijenjala stopa poreza na dobit). Ne slaže se, međutim, s najavljenim preispitivanjem povlastica pri oporezivanju dohotka i dobiti propisanim posebnim zakonima (npr. o područjima od posebne državne skrbi, o pravima branitelja, samostalnih umjetnika, itd.). Kako reče, očekivao je da će Vlada selektivno skresati određene troškove a ona je to učinila mehanički, što je rezultiralo velikim brojem nezadovoljnih korisnika. Po njegovu mišljenju ovim proračunom najviše su oštećeni prognanci. Zamjera i to što nije predviđena ni kuna za poticanje razvoja turizma te malog i srednjeg poduzetništva na otocima i u unutrašnjosti. Ne slaže se ni s kresanjem plaća državnih službenika i namještenika koji ionako nemaju nikakve uvjete rada.

• Stabilna i transparentna fiskalna politika je, uz političku stabilnost, itekako bitna za strane ulagače.

Po ocjeni dr. **Vesne Pusić (HNS)** predloženi proračun je prvi korak, iako mali, u pravcu u kojem je vladajuća koalicija odlučila ići. Naime, njime je planirano smanjenje javne potrošnje za oko 10 posto i to nekoliko postotaka nominalnog smanjenja, plus ono koje dolazi kroz inflaciju. Jedan od ciljeva je bio i smanjiti represivni aparat države. U skladu s tim vojni proračun je smanjen za 15,5 posto a sredstva MUP-a za 1,61 posto u odnosu na ona raspoloživa lani. Sukladno orientaciji ka povećanju ulaganja u znanost, visoko obrazovanje, kulturu, prosvjetu i zdravstvo povećana su i sredstva za te namjene. U ovom Proračunu prepoznatljivi su - kaže - i ostali ciljevi stranaka pobjedičke šestorke - jačanje lokalne uprave i samouprave, transparentnost vlasti i europska orientacija.

Ima prostora za unutarnju preraspodjelu

Zastupnica drži da unutar proračuna ima prostora za preraspodjelu sredstava. Primjerice, iz budžeta MUP-a, koji je neznatno smanjen, mogao bi se preseliti dio sredstava u sektor visokog obrazovanja i znanosti, a ima prostora i za preraspodjelu u predškolske ustanove, napose one za djecu sa smetnjama u razvoju. Upitala je predstavnika predlagatelja mogu li se takve korekcije realizirati tijekom ove proračunske godine. Zatražila je, također, da Vlada podstare podatke o iznosima i namjeni sredstava koja se preko ministarstava, različitim fondovima i dr. odljevaju u Bosnu i Hercegovinu.

S obzirom na planirano smanjenje transfera županijskим uređima bilo bi dobro - kaže - da zastupnici dobiju uvid u županijske proračune, zajedno s novcem koji dobivaju iz državnog proračuna. Zastupnica naglašava da treba inzistirati na europskoj orientaciji, ali istodobno voditi računa i o racionalnom trošenju novca (nameće se pitanje treba li nam još uvijek poseban Ured za suradnju s OEŠ-om iako postoji Ministarstvo za europske integracije). Zanima je također, postoji li mogućost da se predviđeno smanjenje sredstava za progmani i izbjeglice kompenzira iz nekih drugih izvora (možda međunarodnih). Na kraju je pohvalila nastojanje predlagatelje da se zastupnicima omogući uvid u ukupne dugove Hrvatske.

• Treba inzistirati na europskoj orientaciji, ali istodobno voditi računa i o racionalnom trošenju novca.

Za ispravak krivog navoda javio se **Ivan Penić (HDZ)**. Naglasio je da Hrvatska vojska i policija nisu i ne smiju biti represivni aparat (brinu o obrani i nacionalnoj sigurnosti države i njenih građana) te da nisu moguće daljnje restrikcije na stvari tih ministarstava.

Po rječima dr. **Dure Njavre (HDZ)** svedenje pojma Hrvatske vojske i policije na represivni aparat je zastarjela marksistička definicija države. Napomenuo je, također, da je BiH jedina država u Europi s kojom Republika Hrvatska ima pozitivnu trgovacku bilancu. To znači da se novac ne odljeva iz Hrvatske u BiH već obratno.

Ante Bejlo (HDZ) je dodao da su i HV i policija stvarali hrvatsku državu (nikad se nije dogodilo da su njihovi pripadnici pučali po civilima i naredivali ubojstvo rodoljuba).

Dr. **Vesna Pusić** je pojasnila da je sporni definiciju preuzela iz liberalne teorije države i prava (riječ je o običnom tehničkom terminu). Kako reče, nije joj namjera da se ovom prilikom raspravlja o tome da li se novac odlijeva u BiH ili ne, nego da se ustanovi je li novac za tu namjenu predviđen u Proračunu i koja suma.

Hrvoje Vojvoda (HDZ) smatra da je predloženi Proračun "optimum mogućeg". Ponudeni dokument, zajedno sa smjernicama fiskalne politike u razdoblju od 2000. do 2002. godine, govori o tome da gospodarska krisa nije staru godinu, dvije ili pet, nego da u nekim segmentima seže puno dalje

- nika **Jadranka Reihl-Kir i Željka Malevića** za povećanje iznosa od 200.000 kuna na 1,4 milijuna kuna za izgradnju gradske i nastavno športske dvorane u Đakovu. Amandman je u cijelosti opravdan jer je u skladu s ugovorima o građenju i finansiranju a dvorana je u visokom stupnju gotovosti, rekao je ministar. Predlaže se dodatnih 500.000 kuna uz planiranih 200.000. Predlagatelji su potvukli amandman i prihvatali predloženi amandman Vlade.

- Isti amandman podnijeli su **Vladimir Šeks, Berislav Šmit i Berislav Rončević** u vezi s dvoranom u Đakovu, a i odgovor Vlade bio je isti. **Vladimir Šeks** podsjetio je da su ugovorne obvezne Ministarstva za ovaj objekt u visini od 35 posto od ukupno vrijednosti investicije i iznose 5,2 milijuna kuna a da je do kraja prošle godine plaćeno 3,7 milijuna kuna.

- Objekt bi trebao biti gotov do 31. kolovoza ove godine kako će se platiti razlika i riješiti ta tripartitna situacija (Županija, Grad i Ministarstvo). Radi li se o 500.000 kuna plus prijašnjih 200.000, odnosno ukupno o 700.000 kuna, zatražio je pojašnjenje. Ministar dr. Strugar je odgovorio da nažalost takva situacija nije samo u vezi s ovim objektom - sa 31. 12. prošle godine bilo je potpisanih ugovora za kapitalnu izgradnju škola u vrijednosti 406 milijuna kuna a sada su ta sredstva znatno manja. U ovom slučaju sigurno da će se sa 700.000 kuna nešto učiniti a sve drugo je stvar razgovora i dogovora te rješavanja, no, nažalost, mnoge projekte moraju često odgoditi i zamrznuti, rekao je ministar. **Vladimir Šeks** zahvalio je ministru i zatražio glasovanje o amandmanu no nije prošao.

- Nije prihvaćen glasovanjem niti amandman **Željka Krapljana** za povećanje sredstava za izgradnju OŠ. Budušev - Topolovac Gušće, (sa 1,2 milijuna na 7,2 milijuna kuna) premda je, kako je rekao ministar dr. Strugar, opravan. Vlada predlaže uz predviđeni 1,2 milijuna kuna još iznos od milijun kuna, rekao je. Zastupnik **Željko Krapljan** objasnio je da su dosad izvedeni radovi u vrijednosti od 2,5 milijuna kuna te i za to nedostaje novca što znači da se u nove radove ne može ići. Aako se ne napravi deka i krov propast će i napravljeno, upozorio je naglasivši da djeca sada pohađaju nastavu u nenormalnim uvjetima.

- Vlada ne prihvatica niti amandman koji se odnosi na završetak športske dvorane O. Š. Đure Prejca u Desiniću jer su radovi završeni a dugovi su prikazani u knjizi dugova pa će i to biti riješeno, rekao je ministar. **Ivan Jarnjak**, podnositelj amandmana naglasio je da amandman glasi na 114.000 kuna, potrebnih za dodatnu zaštitnu opremu dvorane kako bi se djeca mogla pustiti u nju. Dr. **Vladimir Strugar**, ministar, odgovorio je da se taj iznos može rješavati kroz investicijsko održavanje a da to može rasporediti pročelnik Županijskog ureda, koji će dobiti novac a da on kao ministar na to ne može utjecati. U ponovnom javljanju zastupnik **Jarnjak** je pitao znači li to da će taj iznos biti plaćen ako se nalazi u knjizi dugova i kada je dobio potvrđan odgovor povukao je amandman.

- Vlada je u cijelosti opravdanim ocijenila amandman za povećanje sredstava sa 200.000 kuna na 7 milijuna kuna za gradnju O. Š. Preko na otoku Ugljanu jer je u skladu s potrebnim ugovorima. Nažalost, sredstva nedostaju, rekao je ministar i zamolio da se prihvati amandman Vlade u iznosu 3 milijuna kuna. **Božidar Kalmeta**, podnositelj amandmana zahvalio je ministru i povukao amandman.

Protiv novih objekata bez dokumentacije

- **Josip Sesar** podnio je amandman kojim traži da se povećaju predviđene pozicije za izgradnju športskih dvorana u O. Š. I. Filipovića, Velika Kopanica (sa 1,06 milijuna kuna na 1,36 milijuna) u školi A. Mihanovića u Novoj Kapeli (sa 200.000 na 4,3 milijuna kuna) u srednjoj školi u Novoj Gradiški (sa 100.000 na 6,7 milijuna kuna) te otvore nove pozicije za O. Š. Markovac, Vrbova (priključak na infrastrukturu, 850.000 kuna) i O. Š. Gornji Bogićevci (priključak na infrastrukturu u iznosu 500.000 kuna). Nakon objašnjenja ministra o ne-prihvatanju tih zahtjeva odnosno ostajanja pri prvotnim iznosima, zastupnik se založio za

unatrag. To znači da nisu moguća ni kratkoročna rješenja, zaključuje zastupnik.

Izrazio je bojažan da će biti teško napuniti državnu blagajnu prijeko potrebnim novcem za podmirenje planiranih rashoda, budući da u Hrvatskoj jedva 800 tisuća zaposlenika prima kakvatučki plaću (pogotovo se ne može puno postići najavljenim smanjenjem plaća prosvjetnih i zdravstvenih radnika i dr. ili revizijom invalidinina oficira iz 2. svjetskog rata). Kako reče, uvjeren je da će mirovinski i zdravstveni fondovi na kraju godine zabilježiti deficit ili će se morati ići na rebalans Proračuna.

Nema naznaka decentralizacije

Njegova osnovna zamjerka predlagatelju je da u predloženom dokumentu nema naznaka decentralizacije budući da su transferi županijama gotovo prepolovljeni, a porezi na dohodak i dobit se restriktivno smanjuju. Zbog toga apelira na Vladu da, istodobno s promjenama u poreznoj politici, predloži izmjene Zakona o finansiranju lokalne samouprave, odnosno preraspodjelu prihoda od sponutnih poreza između države i jedinica lokalne samouprave i uprave.

Sposmenimo i prigovor da nisu povećana sredstva iz HBOR-a namijenjena obrtništvu i malom poduzetništvu, niti za kreditiranje izvoza. Kakva je svrha Ministarstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo, ako su ranije za tu namjenu izdvajana izdašnije sredstva putem ministarstava gospodarstva, turizma i HBORe-a.

Predlaže, nadalje da se linearno kresanje nekih stavki za 25 posto korigira amandmanima jer će se, u protivnom, za godinu dana, prilikom revizije, neminovno konstatirati da su gotovo svi ministarstva kršila proračun. Sugerira, također, da se kod vraćanja dugova države vodi računa o priorititetima (pored socijalnih potreba i poljoprivrede treba voditi računa i o dobavljačima kojima je poprilično ugrožena egzistencija). U tom kontekstu spomenuo je primjer cestogradnje Varaždinske i Međimurske županije. Najavio je i podnošenje amandmanskog zahtjeva za osiguranje sredstava za izgradnju I. jugozapadne obilaznice grada Varaždina (pogradska cesta prolazi kroz centar grada).

Na kraju je izjavio da bi trebalo postići dogovor oko usvajanja ovog proračuna jer se predloženim ipak zaustavlja trend povećanja proračunskih sredstava, a u uvjetima u kojima djelujemo, izgleda da postoji i određena kapitalna i razvojna komponenta.

• Istodobno s najavama poreznih olakšica smanjuju se i dotacije županijama iz Državnog proračuna, što će dodatno pogoršati njihov, ionako težak, financijski položaj.

Josip Sesar (HDZ) također upozorava na to da će se najavljeni smanjenje stope poreza na dobit sa 35 na 20 posto, odnosno povećanje neoporezivog dijela dohotka s tisuću na tisuću i 200 kuna negativno odraziti na fiskalne kapacitete županijskih proračuna, budući da je participiranje u tzv. zajedničkim porezima njihov najznačajniji prihod. To znači da nema ni govor o predizbornu obećanju decentralizaciji i primjeni principa supsidijarnosti, zaključuje zastupnik. Svoju tvrdnju konkretnizirao je na primjeru Brodsko-posavske županije koja je, inače, pretrpjela goleme ratne štete u ljudstvu (po broju žrtava nalazi se odmah iza Vukovarsko-srijemske) i materijalne (procjenjuju se na milijardu i 700 mln. DEM). Naime, izračunao je da će država ove godine ubrati oko 1,2 mlrd. kuna od poreza i prireza na dohodak manje nego lani, te oko 350 mln. kuna manje od poreza na dobit (to bi za njegovu županiju značilo manju dobit od gotovo 2,5 mln. kuna).

Dotacije županijama na osnovi objektivnih kriterija

No, to nije sve. Istovremeno s najavama poreznih olakšica smanjuju se i dotacije županijama iz Državnog proračuna, što će dodatno pogoršati njihov ionako težak financijski položaj, negoduje dalje zastupnik. Naime, ovogodišnjim proračunom planirano je da će se svim županijama, općinama i gradovima na području Hrvatske iz državne blagajne transferirati tek 149 mln. 174 tisuće kuna ili 56,55 posto sredstava realiziranih u 1999. godini (na to otpada svega 0,31 posto ukupnih proračunskih izdataka). Taj postotak nije puno veći ni kad je riječ samo o transferima županijama (57,19 posto lanjskog iznosa). Ne dožive li ovako minorne potpore određene korekcije izostat će i potpora županiji, područjima od posebne državne skrbi i svim ostalim općinama na njihovu teritoriju.

Zbog toga se zastupnik zalaže za selektivan pristup u distribuciji dopunskih sredstava županijama, na osnovi objektivnih kriterija.

Iako je ovogodišnji proračun nominalno manji za svega 2 posto, transferi županijama smanjeni su čak za 43, gradovima 38 a općinama čak 52 posto (u odnosu na izvršenje prošlogodišnjeg proračuna), negodovao je **Ivo Baica (HDZ)**. Po njegovim riječima, to smanjenje se u pojedinim slučajevima kreće i do 80 posto, dok su nekim lokalnim jedinicama sredstva povećane i do 130 posto u odnosu na prošlogodišnju razinu. Stoga se opravdano nameće pitanje na temelju kojih kriterija autori proračuna predlažu ovakvu raspodjelu. Budući da je funkcioniranje jedinica lokalne samouprave na područjima od posebne državne skrbi itekako bitno ne samo za domicilno stanovanstvo, koje se povratkom izbjeglih i prognanih svakodnevno povećava, nego i za cijelu državu, zastupnik smatra da bi sredstva za tu namjenu trebalo zadržati na prošlogodišnjoj razini. Po njegovu mišljenju Vlada RH bi što skorije trebala napraviti analizu funkcioniranja lokalnih jedinica u dosadašnjem razdoblju, s projekcijom njihova djelovanja do 2004. godine, te sredstvima državnog proračuna na koja mogu računati u tom razdoblju.

Zastupnik napominje da je tijekom prošle godine svim jedinicama i lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije transferirano oko 30 mln. 660 tisuće kuna, a predloženim proračunom prediva se svega oko 50 posto tog iznosa. Izgleda da su mnogi zaboravili na obećanu potporu simbolu Domovinskog rata, gradu Kninu, za koji je rezervirano svega 4 mln. kuna ili 46 posto prošlogodišnjih sredstava, kaže Baica.

• Dotacije lokalnim jedinicama na područjima od posebne državne skrbi trebalo bi zadržati barem na prošlogodišnjoj razini.

Podsjeća, nadalje, na činjenicu da zbog preraspodjele poreza na nasljedstvo i darovane nekretnine između državnog i proračuna gradova i općina Šibensko-kninska županija godišnje gubi oko milijun i 200 tisuća kuna. Računa se da će najavljenim smanjenjem stope poreza na dobit doći do daljnog reduciranja godišnjeg prihoda za oko 800 tisuća kuna, a povećanjem osnovne neoporezivog dijela dohotka još za oko 730 tisuće kuna. Doda li se tome iznos od 2 mln. 200 tisuća kuna za koliko će, po svemu sudeći, biti manja potpora iz državnog proračuna, postavlja se pitanje realizacije ovogodišnjeg županijskog proračuna. Zbog toga je zastupnik najavio više amandmana kojima će zahtijevati povećanje dopunskih sredstava jedinicama lokalne samouprave na području te županije (gradovima Knin, Drniš, Skradin i Vodice te općinama Kijevo, Kistanje, Oklaj, Biskupija, Ružić, Čivljane i Ervenik). Kako reče, zatražiti će i da se osiguraju sredstva za rekonstrukciju i modernizaciju dviju državnih cesta na relaciji Šibenik-Drniš-Knin (14,5 mln. kuna) i Kapela-Tisno (9

- prihvaćanje novih pozicija jer da se radi o školama na području posebne državne skrbi. Ministar dr. Vladimir Strugar odgovorio je da je Vladu teško prihvati nove objekte ako ne postoje potrebne dozvole za gradnju jer da iskustvo pokazuje da se ta sredstva u takvim situacijama ne potroše. Zato smo i planirali da to riješimo u 2001. godini, rekao je ministar. Zastupnici su glasovali o ovom amandmanu ali ne i prihvatali.

I amandman zastupnika **Nikole Ivaniša i drugih** za povećanje sredstava sa 200.000 kuna na 2,5 milijuna, namijenjenih izgradnji Osnovne škole Pećine u Rijeci, područna škola Kostrena ministar je ocijenio u cijelosti opravdanim. Međutim, ne može se prihvati pa Vlada nudi svoj amandman s iznosom od milijun kuna plus planiranih 200.000 kuna. Mora se reći da je odnos finansiranja između općina i Ministarstva 50 naprema 50 posto, neglasio je ministar. **Luciano Sušan**, jedan od predlagatelja tog amandmana rekao je da predlagatelji shvaćaju probleme s Proračunom, prihvaćaju djelomično financiranje i odustaju od amandmana.

Isto obrazloženje i rješenje s iznosom od milijun kuna ministar je ponudio za dogradnju škole i školske dvorane u Rovišću, umjesto iznosa od 5 milijuna, koliko su Durđe Adlešić i grupa zastupnika tražili. U ime predlagatelja prihvatanje tog rješenja i odustajanje od amandmana potvrdila je **Zdenka Čuhnil**. Isto je učinila i zastupnica dr. Ljerka Mintas-Hodak s istovjetnim amandmanom za školu u Rovišću koji je podnijela s grupom zastupnika.

Vlada je djelomično sa svojim amandmanom u iznosu od 800.000 kuna prihvatala i amandman zastupnice **Dragice Zgrecić i drugih** kojim se traži 3 milijuna kuna, umjesto predviđenih 1,2 milijuna za izgradnju školske dvorane u O. Š. Murško Središće (amandman povučen).

Bez novih finansijskih obveza

- Djelomično je prihvacićen i amandman zastupnika dr. **Ivana Čehoka i grupe zastupnika** pa je umjesto traženog iznosa od 3,6 milijuna kuna za O. Š. Izidor Poljak Višnjica Vlada svojim amandmanom predložila milijun kuna premda je amandman opravdan u cijelosti, rekao je ministar. Zastupnici su tražili i 600.000 (u drugom zahtjevu 800.000 kuna) za završetak prve faze Glazbenih škola u Varaždinu, no ministar dr. Strugar je naglasio da Vlada trenutno ne može preuzimati nove obveze no da svakako treba tražiti mogućnost za pripremu početka druge faze izgradnje krajem ove godine ili početkom 2001. Treći zahtjev ovih zastupnika od 1,5 milijuna kuna (u drugom zahtjevu 3,5 milijuna) i Elektrostrojarsku školu Varaždin (kroviste, potkrovje, opremanje) ministar je odbio premda je opravdan, te ponudio Vladin amandman u iznosu 500.000 kuna. U ime predlagatelja dr. **Zvonimir Sabatić** je rekao da su zahvalni što je Vlada prihvatiла barem dio ovih amandmana no da ostaje neriješeno pitanje Glazbenih škole Varaždin. Zna se da je ta škola u Varaždinu stvorila niz svjetski poznatih i priznatih glazbenika, a završetkom ove zgrade oslobođio bi se prostor za prosvjetne namjene. Ako je obećanje da će se ove godine nešto napraviti zastupnici će povući ovaj amandman, rekao je (amandman povučen).

Vlada nije prihvatala niti amandman iste grupe zastupnika za otvaranje nove pozicije, za uređenje potkrovila Centra T. Špoljari u Varaždinu za predškolski odgoj slušno oštećene djece, s iznosom od 700.000 kuna. Riječ je o novom projektu i Ministarstvo će s lokalnom samoupravom do izrade proračuna za sljedeću godinu utvrditi potrebu uređenja tog Centra i pripremiti projekte za gradnju, rekao je ministar dr. Strugar. Slično je obrazloženje (napraviti projekt i pripreme za realizaciju) i za nove projekte osnovnih škola s traženim iznosima od 500.000 kuna: Veliki Bukovec, Sveti Juraj, Franje Serta, Bednja, Martin Puštek, Svirbovec i Osnovna škola Voća Donja.

Tu je i amandman istih predlagatelja za izgradnju O. Š. Izidor Poljak u Višnjici i iznosom od 3,6 milijuna kuna, koji Vlada ne prihvati već predlaže iznos od milijun kuna. U ime predlagatelja amandmana očitovalo se **Miroslav Korenika** i izrazio zadovoljstvo što postoji želja i volja da se Centar Tomislav Špoljar riješi u slijedećoj godini. Amand-

mln. kuna). Drži da bi u proračunu svakako trebala naći mjesto i Osnovna škola Pirovac (za rekonstrukciju i gradnju tog kaitalnog objekta trebalo bi ove godine osigurati 5 mln. kuna) te financiranje završnih radova stavljanja u funkciju Doma umirovljenika u Oklaju.

Raskorak između obećanja i predloženih stavki

Drago Krpina (HDZ) je primijetio da je u dosadašnjoj raspravi došla do izražaja pretjerana osjetljivost vladajuće Koalicije na upozorenja o velikom raskoraku između njihovih predizbornih obećanja i sadržaja ovog proračuna. Obrativši se zastupnicima tog bloka rekao je: »Koliko god se trudili, tu razliku ne možete poništiti beskrainjim podsjećanjem na pogreške HDZ-a i dugove koje vam je ostavio«. Točno je, kaže, da je HDZ pravio pogreške i zato su građani glasovali za vas. Naime, dobili ste njihovo povjerenje upravo zato jer ste uspješno otkrivali slabosti HDZ-a i nemilosrdno kritizirali tu stranku, ali i zato jer su povjerovali vašim obećanjima. Međutim, oni sada od vas očekuju da prijedete s riječi na djela, a u predloženom proračunu nije ostalo mnogo od tih obećanja. Čak, štoviše, može se očekivati zadržavanje na istom nivou, pa i porast proračuna i javne potrošnje, zadržavanje poreznog opterećenja, barem kad je riječ o PDV-u, osjetno finansijsko osiromašenje lokalne uprave i samouprave, osobito na području od posebne državne skrbi, diskriminacija djece poljoprivrednika i nezaposlenih odgadanjem primjene Zakona o dječjem doplatku, te zaostajanje dosadašnjeg ritma porasta mirovina.

Osim toga, u proračunu je predviđen za 2 mlrd. i 200 mln. kuna manji transfer mirovinskog fondu (o povratu 30 mlrd. kuna duga nema ni traga), smanjujući se izdvajanja za zdravstveno osiguranje (za 700 mln. kuna), drastično se smanjuju sredstava namijenjena investicijama (za 3,5 mlrd. kuna) što će utjecati na usporavanje gospodarskog razvitka, drastično se usporava obnova (smanjenjem namjenskih sredstava za 50 posto), umjesto predviđenog rasta planira se smanjivanje plaća za 5 posto, usporava se dosadašnji porast sredstava za poljoprivredu (lani su ta sredstva bila povećana za 50 posto, a ove godine se predlaže rast od 10 posto). Krpina je podsjetio i na činjenicu da su zastupnici Koalicije ranije najviše kritizirali HDZ zbog rasprodaje državne imovine. Međutim, iz predloženog je vidljivo da je ove godine u planu prodata državne imovine za 8,5 mlrd. kuna ili 2 mlrd. više nego što je to lani učinio HDZ. U nastavku je zatražio da Vlada, prije glasovanja o Proračunu, pređoči precizan pregled nastajanja vanjskih i unutarnjih dugova i njihova dospjeća (po godinama).

• U predloženom Proračunu nije mnogo ostalo od predizbornih obećanja pobjedičke Koalicije.

Na kraju je apelirao na zastupnike vladajućeg bloka da ne dovode u bezizlazan položaj gradove i općine na područjima od posebne skrbi. Naime, bez potporu iz državnog proračuna te općine ne bi mogle opstati jer je tamo gospodarstvo deset puta slabije razvijeno nego u ostalom dijelu Hrvatske. Ako treba smanjivati te transfere, smanjujmo ih sveake godine za 10 posto, a ne odjednom za 50 posto, sugerira zastupnik.

Premalo sredstava za poljoprivredu

Dragica Zgrebec (SDP) je primijetila da nije točno da su subvencije za poljoprivredu veće za svega 10 posto (prilikom usporedbi sa stanjem prošle godine treba voditi računa o izvršenju prošlogodišnjeg proračuna). Naprotiv, sredstva za tu namjenu povećavaju se ukupno za 24 posto, s tim da su pojedine stavke osjetno veće radi

stimuliranja proizvodnje određenih proizvoda. Osim toga, iz ovogodišnjeg će se Proračuna, u dijelu Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, podmiriti i prošlogodišnja dugovanja od 359 mln. kuna.

Drago Krpina je pojasnio da je govorio o ukupnom povećanju sredstava za poljoprivredu koje iznosi manje od 10 posto, iako je ministar poljoprivrede na nedavnom skupu agronoma u Opatići obecao povećanje od 70 posto.

Reagirajući na njegove navode **Jadranko Mijalić (HSLS)** je primijetio da se smanjenjem investicija može sprječiti ekonomski kolaps. A što se tiče odgođe primjene Zakona o dječjem doplatku to je platujuća mima HDZ-a koju su prebacili na nas, kaže zastupnik.

I mr. **Zvonko Vidiček (SDP)** smatra da je zastupnik Krpina izrekao niz netočnih navoda. U prvome redu, demokratska promjena vlasti nije prvi put učinjena ove godine nego 1990. Nismo mi dobili izvore na tome što smo kritizirali HDZ, nego zbog toga što je HDZ vodio katastrofalno gospodarstvo i ukupnu politiku u državi, naglašava zastupnik.

Nije točno – kaže **Jadranka Katarinić-Skrlj (HSLS)** – da je u proračunu planirana rasprodaja državne imovine u iznosu od 8 mlrd. kuna, već je predviđeno da će se od privatizacije ostvariti prihod u iznosu od 8,2 mlrd. kuna.

U svom ponovnom javljanju **Drago Krpina** je ponovio svoje riječi da je prvi put nakon demokratskog izabranog HDZ-a došlo do demokratske promjene vlasti. Nema sumnje, kaže, da je koalicija SDP-HSLS pobijedila na izborima zahtijevajući greškama HDZ-a, ali i svojim obećanjima. Današnja pozicija u Parlamentu pobijedila je zahtijevajući program, a ne tome što je kritizirala HDZ, naglašila je **Dragica Zgrebec**.

Pobjedili smo voljom građana na Programu novog smjera koji će se, unatoč problemima naslijedenim od HDZ-a, ostvariti u sljedeće četiri godine, ustvrdio je **Ivan Ninić (SDP)**.

Kategorizirati prometnice

Mr. Nevio Šetić (HDZ) je upozorio na činjenicu da u proračunu nisu osigurana dostatna sredstva za daljnju izgradnju Istarskog ipsilona, ceste izmognog turističkog ali i svekolikog gospodarskog, socijalnog i integrativnog značaja, za što je na Istarsku županiju tako i za cijelu državu. Stječe se dojam, kaže, da nedostaje političke volje za sagledavanje cjelokupne problematike oko dovršetka tog kapitalnog projekta, što bi u praksi moglo rezultirati zaustavljanjem razvijanja županije i Republike Hrvatske u cijelini, napominje zastupnik (pitanje je samo na koji vrijeme i smijemo li to ovog časa dopustiti). Predlaže Vladi da do drugog čitanja razmotri cjelokupnu problematiku s tim u svezi, prije svega koncesionarni ugovori i njegove anekse. Naime, ako se zaustavi gradnja, koncesionar ima pravo na naknadu nastale štete i izgubljene dobiti.

U daljnijem pregovorima s koncesionarom valja odlučiti – kaže – da li prvu b) fazu ili tzv. zapadni krak te ceste izgraditi kao punu autocestu. Drži da bi se time možda razriješili problemi oko naplate cestarine. Suggerira, nadalje, da se na razini nadležnog Ministarstva izvrši kategorizacija prometnica u Hrvatskoj, prema tehničkim i sigurnosnim elementima te razini usluga, koja bi koristila za harmonizaciju visinske cestarine.

Daljnja je njegova zamjerka da Vlada nije predviđjala kune ka dovršetak Pazinske zaobilaznice (zahtijeva da se za tu namjenu osigura 6 mln. kuna). Predložio je, također, da se 20 mln. kuna s planirane pozicije ceste Ponte Portone – Novigrad preusmjeri u izgradnju ceste od Tunela Učka do Labina, odnosno Vozilića (Labinstina je danas prometno najizoliraniji dio Istarske županije).

Mr. Šetić je, među ostalim, pohvalio napore Vlade da transferom od 180 mln. kuna podrži turističke tvrtke te da se proračunskim novcem dovrše tri škole na istarskom području. Suggerira, međutim, da se osiguraju sredstva za dovršenje još triju školskih objekata. Riječ je o zgradama osnovnih škola Lupoglavl (područna škola Lanišće), Pazin (područna škola Gradišće) te izgradnji osnovne škole u Barbanu. Založio se za to da se uz pomoć finansijske potpore iz državne blagajne započne izgradnja doma za psihički oboljele starije osobe Vila Maria u Puli (već je pripremljena potrebna dokumentacija a osigurane su i lokacije).

- mane će predlagatelji povući, naglasio je ali ujedno i zamolio da se problem područnih škola vezanih za Bedrju te Voću Donju (centralno grijanje u P. Š. Voća Gornja) ima u vidu ako bude rebalans proračuna odnosno da bude obveza za sljedeću godinu.

Rješenja u sljedećoj godini

- **Vlada, nažalost, ne može prihvati amandman zastupnice dr. Ljerke Mintas-Hodak i drugih**, za povećanje sredstava za gradnju zgrade O. Š. A. N. Gostovićki, Koprivnica, P. Š. za djece s poteskoćama u razvoju na 9 milijuna kuna (predviđeno milijun). O ovom projektu još nije provedeno javno nadmetanje za ustupanje radova pa se ne mogu planirati sredstva već to treba ostaviti za narednu godinu. Potrebno je sve pripremiti za javno nadmetanje, rekao je ministar dr. Strugar.
- **Dr. Ljerka Mintas-Hodak** u ime predlagatelja amandmana založila se za još jedno razmatranje ovog zahtjeva jer da je zgrada škole u ruševnom stanju, da je projektna dokumentacija za novu školu gotovo završena a građevinska dozvola bi trebala biti izdana ovih dana. O amandmanu se glasovalo ali nije prošao.
- **Isti amandman podnio je zastupnik Stjepan Henezi** no nakon obrazloženja ministra povukao ga je.

- **Dr. Ljerka Mintas-Hodak i grupa zastupnika** zatražili su povećanje sredstava na 10 milijuna kuna za adaptaciju zgrade O. Š. Vladimira Nazora u Krizevcima, a isti je amandman zasebno podnio i zastupnik **Stjepan Henezi**. No ministar je u ovom prilikom rekao da Vlada ne može prihvati amandman jer je riječ o novom projektu bez javnog nadmetanja za ustupanje radova i da treba sve napraviti za sljedeće razdoblje. Dr. **Ivić Pašalić**, jedan od predlagatelja amandmana smatra da treba osigurati ova sredstva radi poboljšanja kvalitete učeničkog prostora a da je ukupna potrebna dokumentacija, projektna, građevinska dozvola, spremna. O amandmanu se glasovalo ali nije prošao.
- **Povećanje novca za završetak gadnje O.Š. J. Punitovacki** sa 1,35 milijuna kuna na 2,04 milijuna zatražio je **Vladimir Šeks s grupom zastupnika**. Ministar je amandman ocijenio opravdanim no ukazao da u problem što slovačka Vlada nije ostvarila u cijelosti pismo namjere o sufinciranju. Treba napraviti konačni obračun s izvoditeljem radova, Radom iz Đakova, koji je u stečaju. S obzirom na te okolnosti radovi se moraju zaustaviti i vidjeti kako će se riješiti spor, rekao je ministar odbijajući amandman. **Berislav Šmit**, jedan od predlagatelja ovog amandmana objasnio je da je radove na objektu preuzeula druga firma i da je objekt potpuno završen i u upotrebi već tri mjeseca što znači da radove treba platiti. Zatražio je glasovanje o amandmanu no nije prošao.

- **Amandman zastupnika Ante Markova** za dovršetak izgradnje Osnovne škole u Murteru (gradnja zgrade i projekt) u iznosu od 6,2 milijuna kuna je opravдан jer je lokalna sredina završila prvu fazu gradnje, smatra ministar. No Vlada podnosi umjesto tog zahtjeva svoj amandman vrijedan 2 milijuna kuna. **Ante Markov** povukao je svoj amandman uz nadu da će se u ovoj i idućoj godini u potpunosti završiti obrazovni centar u Murteru. U potpunosti je odbijen amandman kojim se traži (gradnja, projekt) 10 milijuna kuna za rekonstrukciju i dogradnju O. Š. u Pirovcu, kako je rekao ministar dr. Strugar, riječ je o novom projektu bez ugovorenih obveza. Ministarstvo će u suradnji s lokalnom upravom i samoupravom do izrade proračuna za 2001. godinu analizirati prijedloge i utvrditi potrebne pripremne radnje za realizaciju ovog projekta, objasnio je ministar. **Ivo Baica**, podnositelj amandmana rekao je da je istina da nema ugovora ali da projekt postoji. Riječ je o trošnji osnovnoj školi u Pirovcu s više od 200 učenika i da su se ove godine neke učionice urešile. To je prioritetačan projekt u Šibensko-kninskoj županiji i trebao bi biti u Proračunu, naglasio je. Zastupnici su glasovali o amandmanu ali ne i prihvatali.

Rješenja i kroz knjigu dugova

- cijelosti je prihvacen amandman „težak“ 650.000 kuna za O. Š. Nedelišće, podnositelja **Baltazar Jalošića i grupe zastupnika** ali ne i njihov amandman za O. Š. Draškovec-Donji Kraljevec (2

DRŽAVNI PRORAČUN ZA 2000. GODINU

51

Ispravljajući krive navode predgovornika **Jadranka Katarinčić-Škrlić (HSLS)** napomenula je da u Prijedlogu proračuna ne piše da se zaustavlja gradnja Istarskog ipsilona. Međutim, posve je jasno da predviđena sredstva nisu dostatna za to da se u cijelosti pokrije naknada koncesionaru za cestarinu koja bi se trebala prikupiti u 2000. godini. Zastupnica je uvjerenja u to da će nakon temeljite analize ugovora s koncesionarom Vlada, u suradnji s lokalnim vlastima, naći odgovarajuće rješenje. Nije točno, kaže, da je uzrok spomenutih problema nedostatak političke volje. Razlog je izuzetno složena gospodarska i socijalna situacija a to je posljedica činjenice da smo deset godina trošili više nego što smo stvorili.

Mr. Šetić se branio da nije tvrdio da će doći do zaustavljanja tog projekta. Ponovio je, međutim, upozorenje da u slučaju da se ne namaknu sredstva ili ne dođe do novih dogovora, koncesionar može ugroziti RH u nedjeljarnom pravnom prometu jer će banke koje ga prate u ovom poslu povući novac iz Proračuna.

Pomak u korist znanosti

Ovim proračunom počinje se ispunjavati jedan od izuzetno važnih ciljeva izbornog programa Koalicije – nastojanje da znanje bude jedan od temeljnih resursa Hrvatske, konstatirala je **dr. Zrinka Glovacki-Bernardi (HSLS)**. Naime, u odnosu prema proračunskim sredstvima iz prošle godine izvršen je pomak u korist znanosti tako da sada po iznosu sredstava Ministarstvo obrane premašuje Ministarstvo obrane. Međutim, unutar ovih razdjebla, u prvom redu Ministarstva znanosti, došlo je do pomaka koji nisu tako dobri. Naime, planirana su skromnija sredstva za znanstveno-istraživačku djelatnost (svega 220 mln. 436 tisuća kuna ili 0,23 posto bruto domaćeg proizvoda). To se, dijelom, može pripisati činjenici da su ugovori za znanstvene projekte istekli prošle godine, ali Ministarstvo znanosti nije raspisalo novi natječaj.

Budući da zastoj u znanstveno-istraživačkoj djelatnosti može imati dalekosježne posljedice zastupnica podupire prijedlog Odbora za naobrazbu i znanost da se s nekim drugim stavki preusmjere sredstva u znanstveno-istraživačku djelatnost.

Zamjera, nadalje, da je planirani iznos za Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu umanjeno za gotovo 5 mln. kuna u odnosu na lanjska sredstva. Posebno je zabrinjava činjenica da te restrikcije nisu ravnomerno raspodijeljene na sve troškove te institucije, već prvenstveno pogodaju njenu temeljnu djelatnost – nabavku knjiga. Iz istih razloga koje je navela kod znanstveno-istraživačke djelatnosti, podržava prijedlog spomenutog Odbora da se za tu namjenu preusmjeri sredstva s nekim drugim stavki.

Po rječima **Jadranka Mijalića (HSLS)** temeljne postavke ovog proračuna moraju biti zadržavanje stabilnog makroekonomskog okružja s godišnjom stopom inflacije oko 3,5 posto, pretpostavka gospodarskog rasta od 2 posto u ovoj, 6 posto u narednoj i 5 posto u 2002. godini procjena društvenog proizvoda od 152 milijarde, maksimalna fiskalna disciplina i stabilna tečajna politika te pad kamatnih stopa.

• **Želimo li ostvariti temeljne postavke makroekonomskog politike, Proračun mora biti što manji (može se govoriti samo o eventualnoj pre raspoljeli pojedinim stavki).**

Proračun mora biti što manji

Želimo li ostvariti ove temeljne postavke makroekonomskog politike Proračun mora biti što manji (može se govoriti eventualno o preraspoljeli proračunskih stavki). Priznao je da su pojedini političari zbog neinformiranosti i nepoznavanja

pravog stanja u hrvatskom gospodarstvu i državnim finansijama davali nerealna obećanja. Možda se ženski dijelovi ovog skupa neće s tim složiti, ali ovaj put treba biti zadovoljan s malim, zaključio je.

Nakon negodovanja dr. **Vesne Pusić (HNS)** zastupnik je zbog te svoje izjave dobio opomenu predsjedavajućeg **Zlatka Tomčića**. Prosvjedi zastupnice Pusić pridružila se i **Jadranka Kosor** napomenom da su ovakve izjave ispod dostojanstva i dignete ovog Doma.

Nakon isprike da nije imao nikakve zle namjere zastupnik **Mijalić** je nastavio s izlaganjem. Po njemu je osnovna značajka ovog proračuna zaustavljanje ekspanzivne fiskalne politike i to je pozitivno. Naime, prema predloženom, porezno opterećenje je smanjeno za 3,3 posto, što bi trebalo pridonijeti poboljšanju likvidnosti.

Po rječima zastupnika nije dobro da se kapitalnim prihodima pokrivaju tekući rashodi ali ovaj put je to prijeko potrebno. Olakotna je okolnost što će se 3,6 mlrd. izdvojiti za pokrivanje ranjeg duga.

Na kraju svog izlaganja obrazložio je amandmanski zahtjev za osiguranje 54 mln. kuna za izgradnju dionice Državne ceste D41 na relaciji: Sveta Helena-Vrbovec. Riječ je, kaže, o najopterećenijoj cesti u Hrvatskoj – inače dijelu tzv. Prigorčkog u na koji se nastavlja cesta prema Bjelovaru, odnosno Koprivnici. Građevinsko poduzeće „Cesta“ – Varaždin spremno je izvršiti radove bez naplate, na teret ovogodišnjeg Proračuna, napominje zastupnik.

Na početku svog izlaganja **Vladimir Šeks (HDZ)** je obrazložio zbog čega se HDZ protivi snižavanju plaće u javnom sektoru, pa i za najavljenih 5 posto, kad do smanjenja javne potrošnje. Naime, gospodin Crkvenac je u prosincu prošle godine jasno rekao da će se ići samo na snižavanje plaće političara i državnih dužnosnika, ali da se neće zadirati u plaće javnih službenika i namještenika, jer su se stranke koalicije SDP-a i HSLS-a obvezale da će poštivati kolektivne ugovore sa sindikatima. Isto je – kaže – izjavio i prilikom predstavljanja njihova gospodarskog programa. Trebalo bi znati koji su razlozi primorali Vladu na to da odstupi od tog obećanja, napominje zastupnik.

Rezanje kapitalnih izdataka povećat će nezaposlenost

U nastavku je primjetio da najavljenje promjene u poreznom sustavu s jedne strane treba pozdraviti, ali da imaju i lošu stranu jer dovode u pitanje fiskalne kapacitete jedinica lokalne samouprave i uprave. Doda li se tome i smanjenje potpore iz državne blagajne, nema sumnje da to bitno potkopava primjenu načela subsidiarnosti i decentralizacije, a dovodi u bezizlaznu poziciju mnoge općine i gradove, kaže zastupnik. Primjerice, za Osječko-baranjsku županiju rezervirano je oko 15 mln. kuna, i to bez ikakve potpore općinama i gradovima na tom području. Ostane li se kod tog rješenja da će dovesti u pitanje funkcioniranje lokalne samouprave i uprave na tom području od posebne državne skrbi. Rezanje kapitalnih izdataka, pak, dovest će do nove nezaposlenosti građevinske operativne, što je kontraproduktivno u odnosu na temeljni cilj Vlade, upozorava zastupnik. Nije rješenje ni konzerviranje radova jer izvođačima se mora platiti odšteta a mogli bi i tužiti državu, odnosno županije i gradove. Nema sumnje, stoga, da treba naći odgovarajuća rješenja jer ponudene su samo paljivne mjere vratogasnje naravi. Naime, riječ je o kratkoročnim rješenjima s vrlo teškim posljedicama, posebno na područjima Osječko-baranjske i Virovitičke županije, napominje zastupnik. U tom kontekstu spomenuo je i neopravданo smanjenje sredstava za zbrinjavanje stradalnika Domovinskog rata, te probleme oko obnove stanova za povratnike, što stvara velike poteškoće istočnim hrvatskim županijama i umnogome usporava proces povratka.

Zastupnik je, među ostalim, izrazio bojazan da se zbog smanjenog transfera Mirovinskog fonda (planirano povećanje prihoda od doprinosa nije realno) neće moći uredno i redovito isplaćivati mirovine. Drži, također, da bi trebalo pronaći bolje rješenje za vraćanje osigurane sredstve štediša iz propalih banaka (predložen je predugi rok i prekomplikirana tehnika). Na kraju je sugerirao Vladi da još jednom preispita navedene stavke i nastoji pronaći odgovarajuće izvore financiranja.

- miljuna kuna). Ministar dr. **Strugar** je objasnio da je riječ o novom projektu a da se nove obveze ne mogu preuzimati. Ne može se prihvati ni njihov amandman za O. Š. Kursanec u Kursancu (1,1 milijun kuna) jer je novi projekt pa će se tijekom godine analizirati i vidjeti što se može napraviti za sanaciju starog dijela škole, rekao je ministar.
- Dragica Zgrec**, jedna od predlagatelja ovog amandmana, upozorila je da se radi o dugu ovoj osnovnoj školi jer je Grad u cijelosti pokrio izgradnju. Stoga je zatražila da se to pokuša riješiti kroz knjigu dugova pa kad je dobila potvrđeno mišljenje ministra povukla je amandman.

Isti predlagatelji podnijeli su amandman koji se odnosi na novogradnju školske zgrade i dvorane O. Š. Čakovec, Čakovec-jug (milijun kuna) no nakon objašnjenja ministra dr. Strugara da je riječ o novom projektu, a nove obveze se ne mogu preuzimati bez ugovorenih obveza i da bi o izgradnji nove školske zgrade trebao biti dogovor Ministarstava i Grada Čakovca (da se daci presele iz Visoke učiteljske škole) povukli su amandman.

Povukli su i svoj amandman za O. Š. Prelog u Prelugu od 373.000 kuna (novi projekt) kao i za izgradnju športske dvorane za ovu školu (500.000 kuna), nakon što je **Dragica Zgrec** rekla da je riječ o dugu nakon izgradnje škole te zatražila od ministra da dogovori plaćanje duga.

Za amandman koji se odnosi na O. Š. Susak, investicijsko održavanje poslovnih zgrada u iznosu od 100.000 kuna ministar je rekao da se ne može tretirati kao kapitalno ulaganje te da će se to pitati moći rješavati kroz tzv. investicijsko održavanje u Županijskom uredu te da se amandman ne može prihvati. Mr. **Zlatko Mateša**, podnositelj ovog amandmana prigovorio je zbog neprihvatanja (što je veći amandman to je bolje za vas) te naglasio važnost ove očekive škole. No riječ ministra da će se to napraviti kroz investicijsko održavanje je dovoljna, rekao je i povukao amandman.

Amandman zastupnika **Mate Jukića i Joška Kontića** kojim traže da se za nastavak gradnje zgrade O. S. Ivan Lovrić u Sinju osigura 3 milijuna kuna Vlada je zamijenila svojim amandmanom s iznosom od 2 milijuna kuna za istu namjenu. **Mate Jukić** zahvalio je i prihvatio prijedlog Vlade te povukao amandman. Ministru je na razumijevanju zahvalio i drugi predlagatelj, **Joško Kontić**, rekavši da je ovo zaciјelo prvi korak u ispravljanju jedne velike nepravde koja je napravljena učenicima i nastavnicima Osnovne škole Ivana Lovrića u Sinju. Zastupnik je prigovorio da se na više mesta umjesto njegovog imena kao podnositelja amandmana nalazi ime zastupnika Ivice Tatre.

Zastupnici **Dubravka Šuica i Luka Bebić** za tražili su da se osigura 1,5 milijuna kuna za školsku športsku dvoranu Metković na taj amandman nije prihvacen. Ministar dr. **Strugar** objasnio je da se obveza Ministarstva u iznosu od 1,1 milijun kuna nalazi i plaća kroz knjigu dugova. No postoji uz to i obveza Grada no Ministarstvo je, nažalost, ne može preuzeti, rekao je ministar. **Luka Bebić**, podnositelj amandmana, objasnio je da je ta dvorana pod krovom i dovršena u grubim radovima te da bi bila šteta da ostane tako nezavršena. Grad Metković je grad s najvećim natalitetom u Hrvatskoj i velika je potreba za ovakvim objektom, za to zastupnik za amandman traži glasovanje. Amandman nije prihvacen niti glasovanje.

Isti predlagatelji tražili su i nastavak gradnje I. faze O. Š. Župa Dubrovačka 500.000 kuna, no ministar je naglasio da je riječ o novom projektu te da treba s lokalnom upravom analizirati pripreme na radnje da bi se eventualno sve pripremilo za realizaciju sljedeće godine. **Dubravka Šuica** objasnila je da je to novi projekt za Ministarstvo ali da je rađen samodoprinosom te da bi bio važan njegov nastavak. Škola je na takvom području generator svih obrazovnih i kulturnih zbivanja, rekla je zastupnica i tražila glasovanje (amandman nije prošao).

Isti predlagatelji traže i 500.000 kuna za obnovu O. Š. Mljet. I to je novi projekt za Ministarstvo iako je već napravilo igralište i obnovilo jednu područnu školu, rekao je ministar te predložio rješavanje toga u 2001. godini (amandman nije prošao).

Nije prihvacen niti amandman dr. **Ljerke Minas-Hodak i grupe zastupnika** kojim traže novu

• Rezanje kapitalnih izdataka dovest će do nove nezaposlenosti građevinske operative, što je kontraproduktivno u odnosu na temeljni cilj Vlade.

Najvažnija struktura javnih izdataka

Dr. Zlatko Kramarić (LS) smatra da nije najbitnija visina proračuna nego da je kudikamo važniju njegovu strukturu i realizaciju. Pozdravlja predočeno povećanje sredstava pojedinim ministarstvima (kulturne; poljoprivrede i šumarstva; prosvjeti i športa; rada i socijalne skrbi; zdravstva; znanosti i tehnologije te pravosuđa, uprave i lokalne samouprave) ali se pita nije li to prestrukturiranje javnih izdataka više ideološke naravi a manje odraz trenutke ozbiljne situacije u privredi. Zanima ga, nadalje, hoće li se povećanjem proračunske mase mirovinski fondovima stvoriti predviđeni ili za veće mirovine ili je to najava umirovljenja novog broja ljudi. Zastupnika interesira i u kojoj će mjeri programirana fiskalna politika Vlade pridonijeti poboljšanju ili proširenju spektra zdravstvene sigurnosti svih hrvatskih osiguranih.

• Nedopustivo je slabljenje fiskalne pozicije gradova i županija koje su za vrijeme Domovinskog rata pretrpjele razaranja komunalne infrastrukture, gospodarstva i stambenog fonda.

Zatražio je odgovore na još neka pitanja - u kojoj mjeri je povećanje proračunskih sredstava poljoprivredi i šumarstvu odraz realnog stanja u našim uvjetima (Proračun je trebao biti popraćen jasnom strategijom razvoja poljoprivrede); koliko je realno očekivati da se značajnije investira u društvenu nadgradnju, ako temeljni predviđeni gospodarstvo, poljoprivreda i turizam nemaju neku stabilnost pretpostavku, itd. Dobro je, kaže, da su smanjeni izdaci Ureda za nacionalnu sigurnost te ministarstava obrane i unutarnjih poslova, iako je na tim stavkama možda bilo „lufta“ za još radikalnije restrikcije (nedostaje konkretnizacija). Po njegovoj ocjeni troškovni Ureda predsjednika Republike su skresani na zadovoljavajući način (za više od 30 posto). Izrazio je uvjerenje da će to smanjenje pratiti i racionalizacija u organizaciji navedenih državnih funkcija.

Po riječima zastupnika proračun je posebno restriktivan kad je riječ o sredstvima planiranim za obnovu i povrat prognanici, uključujući i stimulaciju privrede na područjima od posebne državne skrbi. Po njegovu mišljenju nedopustivo je slabljenje fiskalne pozicije gradova i županija koje su za vrijeme Domovinskog rata pretrpjele razaranja komunalne infrastrukture, gospodarstva i stambenog fonda. Stoga je krajnje vrijeme da se prema tim područjima primijeni selektivan pristup, odnosno da se transferi lokalnim jedinicama zadrže barem na razini izvršenja prošlogodišnjeg proračuna, a za obnovu gospodarstva i stambenog fonda osiguraju još izdašnja sredstva.

Najavljeni rasterećenje poreza na dobit i dohodak, kao jedna od mjera za smanjenje nezaposlenosti, novi je udar na proračune lokalnih jedinica, upozorava dalje zastupnik. Drži da sadašnji broj općina, gradova, a i županija, ne odgovara trenut-

nim mogućnostima poreznih obveznika te da je nužna reforma sustava lokalne samouprave i uprave. Ukazao je, nadalje, na činjenicu da je predviđeno smanjenje sredstava za financiranje javnih radova vrlo opasan potez, koji bi mogao imati i neželjene političke konotacije, a nedopustivo je predloženo smanjenje potpore (gotovo 25 posto) organizacijama nacionalnih manjina.

Više sredstava za znanstvena istraživanja i školstvo

Akademik Ivo Šlaus (SDP) najprije je čestitao ministru finansija što je u sadašnjim okolnostima uspio izbalansirati budžetske stavke na 48,3 milijarde te premijeru koji je pozvao, na same zastupnike i Vladu, nego sve građane da nastoje pridonio smanjenju javnih izdataka. Po njegovoj ocjeni, unutar proračuna ima prostora da se i dalje štedi. Primjerice, kada se ne bi toliko izdvajalo za automobile, uredski materijal, održavanje namještaja i ostale izdatke moglo bi se uštedjeti još oko milijardu kuna. S druge strane čudi ga, kaže, da je u okviru Ministarstva obrane predviđeno svega 8,5 mil. kuna za istraživanje i razvoj.

U nastavku je informirao zastupnike o zahtjevu Odbora za obrazovanje, kulturu i znanost da Vlada svaka tri mjeseca izvještava zastupnike o tome kako se troše proračunska sredstva. Spomenuto je amandmane što ih je uložilo to radno tijelo zahtijevajući izdvajanje izdašnijih sredstava za znanstvena istraživanja i školstvo (trenutno se za tu namjenu izdvaja svega 1,5 posto društvenog proizvoda). Zastupnik drži da nema nikakvog razloga za snižavanje plaća proračunskih korisnika, među kojima su i djelatnici u obrazovanju, znanosti i kulturi. Naime, najavljeni smanjenje neće donijeti veće efekte a može biti kontraproduktivno, s obzirom na stalno aktualan problem odljeva mogova iz Hrvatske.

• Vlada bi trebala svaka tri mjeseca izvještavati zastupnike o tome kako se troše proračunska sredstva.

Novoizabrani zastupnici u teškoj ulozi

Sonja Borovčak (SDP) je napomenula da su se novoizabrani zastupnici na početku svog mandata našli u vrlo teškoj i odgovornoj ulozi. Naime, naliđili su finansijski iscrpljenu državu, s огромnim vanjskim i unutarnjim dugom, jamstvima bez pokrića, teškom gospodarskom situacijom, s pravima za koja nisu osigurana dostatna finansijska sredstva te veliki broj započetih kapitalnih investicija, kako na državnom tako i na lokalnom nivou, s isto tako problematičnim izvorima financiranja. I ne samo to. Biračima su običali smanjenje proračuna i pomoć ozbiljno posrnulom gospodarstvu kroz neke od poticajnih mjera, te pokazali odlučnost da se počne s plaćanjem dugova države prema gospodarskim subjektima. Međutim, unatoč predloženom smanjenju izdvajanja za kapitalne investicije i potpore države županijama, pristigli su brojni amandmanski zahtjevi iz lokalnih sredina. Njihovi podnositelji, izgleda, zaboravljaju da su zastupnici u Hrvatskom državnom saboru odgovorni i za finansijsko stanje u cijeloj državi. Mi smo svjesni potreba lokalnih sredina, ali nažalost, ove godine neće biti moguće sve to realizirati, kaže zastupnica.

Izrazila je žaljenje što je Zagorje proteklih godina gospodarski devastirano. Kako reče, kameni temeljci su se uglavnom postavljali za školske objekte, ceste ili zdravstvene ustanove, itd. To znači da nam ti objekti ne trebaju, ali prvenstveno nam trebaju nova radna mjesta za nezaposlene i mlade koji završavaju školu.

- stavku za OŠ Slavka Kolara u Hercegovcu za dogradnju i rekonstrukciju s iznosom od 2 milijuna kuna. S obzirom na ograničene okolnosti moramo s tim još neko vrijeme pričekati, objasnio je ministar (amandman povučen).

Amundman kojim se traži 2,8 milijuna kuna za izgradnju škole u Loparu na otoku Rabu, ministar dr. Strugar ocjenio je opravdanim, no ipak je predložio smanjeni iznos od 2,2 milijuna kuna. Predlagatelj Dario Vukić zahvalio je na ovim sredstvima rekavši da će uz sredstva koja je predviđio Grad Rab do kraja godine ipak Lopar imati školu (povukao amandman).

Nije prihvaćen amundman zastupnika Velimir Pleša koji je tražio 2 milijuna kuna za O. Š. Drašković - Donji Kraljevec. Ministar je rekao da treba dogovoriti uređenje unutrašnjosti zgrade, što je druga faza, i to učiniti tek sljedeće godine. S tim se nije složio predlagatelj Velimir Pleša naglasivši da se ne radi o novom projektu, da je objekt u fazi pokrivanja, a zbog administrativne i neuspješnog dogovora između lokalne samouprave i Ministarstva općina Donji Kraljevec je sama potrošila 3,5 milijuna kuna. Zatražio je glasovanje o amandmanu nije prošao.

Niti drugi amundman istog predlagatelja, kojim se traži 2 milijuna kuna za O. Š. Prelog nije prošao glasovanje nakon objašnjenja ministra da je to novi objekt, da se neve obveze ne mogu preuzimati već to treba analizirati i predložiti za narednu godinu. Velimir Pleša je rekao da je Grad Prelog osigurao zemljiste, infrastrukturu, projektu dokumentaciju, kreditno se zadužio i da bi ako ništa drugo trebalo otvoriti poziciju u Proračunu (glasovanjem amandman odbijen).

Odbijen je i sljedeći amundman istog zastupnika (milijun kuna za O. Š. Čakovec - jug, novogradnja školske zgrade - vezan uz amandman B. Jaloševa i grupu zastupnika).

Novi projekti uglavnom odbijeni

S obrazloženjem da je riječ o novom projektu odbijen je i amundman Nikole Ivaniša i grupe zastupnika za gradnju O. Š. Mali Lošinj s traženim iznosom od milijun kuna (amandman je povučen). Amundman Sonje Borovčak i mr. Zorka Vidičeka (O. Š. Zlatar Bistrica, nastavak gradnje športske dvorane - milijun kuna) je povučen jer je riješen već prijašnjim amandmanima. Odbijen je a zatim i povučen i amundman za O. Š. Nikola Hribar Velika Gorica, PŠ Donja Lomnica jer nema građevinske dozvole (novi projekt). Predlagatelj Stjepan Dehin zahvalio je Vladi za rješenje za školu u Pušći, Božjakovini i Zaprešiću a za ovu se školu nuda da će se naći u proračunu za 2001. godinu.

Kao novi projekt odbijen je i amundman za dogradnju Osnovne škole Ivana Grandža u Soblincu, Sesvete, na što je predlagatelj, dr. Ivić Pašalić objasnio da postojeća zgrada ne može primiti sve zainteresirane učenike (amandman glasovanjem odbijen).

Glasovanjem nije prihvaćen niti amundman Damira Kajina i grupe zastupnika za povećanje sredstvima (milijun kuna) za dogradnju Osnovne škole Barban. Vlada je planirala iznos od 200.000 kuna za održanje objekta do uvođenja novog izvoditelja radova, jer su 1999. godine obustavljeni radovi zbog problema s izvoditeljem, rekao je ministar. Jedan od predlagatelja amandmana Valter Drandić objasnio je da je ovaj amundman, kao i sljedeća četiri, bio predmet sporazuma Istarske županije i Ministarstva, a koji nikad nije saživio već se islo u određene škole po političkom opredjeljenju. Ovi amandmani imaju cilj ispraviti pogrešno no to ne znači da je moguće uvažiti ih u cijelosti u ovom Proračunu, rekao je zastupnik inzistirajući na utvrđivanju broja prisutnih zastupnika pri glasovanju.

Djelomično je prihvaćen amundman iste grupe zastupnika za rekonstrukciju OŠ Kaštelir - Labinci s iznosom od milijun kuna (traženo 3 milijuna) a nije prihvaćen (povučen) njihov amundman za izgradnju športske dvorane O. Š. Stoga u Puli, jer je riječ o novom projektu. Povukli su i amandman koji se odnosi na završetak gradnje O. Š. Vrsar (2 milijuna kuna) nakon što je ministar dr. Strugar objasnio da su na ovoj gradnji radovi prekinuti prije četiri, pet godina, da traje sudske spor te da je nužno napraviti novi projekt i planirati za s-

• Podnositelji amandmana, izgleda, zaboravljaju da su zastupnici u Hrvatskom državnom saboru odgovorni i za financijsko stanje u cijeloj državi. Mi smo svjesni potreba lokalnih sredina, ali, nažalost, ove godine neće biti moguće sve to realizirati.

U nastavku je informirala zastupnike da Krapin-sko-zagorska županija jedina u Hrvatskoj nema županijsku bolnicu (Opća bolnica Žabok radi u nemogućim prostornim uvjetima). Zbog toga je, kaže, zajedno sa svojim stranačkim kolegom, uložila amandman koji ide za tim da se 3 mln. kuna, sa stavke namijenjene finansiranju bolnice u Novoj Bili, preusmjeri za početak gradnje bolnice. Spomenula je i njihov amandmanski zahtjev da se iz istog izvora izdvoji milijun kuna za izvođenje pokrova športske dvorane OŠ. Zlatar Bistrica, kako ne bi propala investicija koju su tamošnji žitelji sufinancirali vlastitim sredstvima.

Zatražili su i da se osiguraju inicijalna sredstva (6 mln. kuna) za početak gradnje gimnazije u Zaboku, koja nema vlastite zgrade nego je smještena zajedno s Osnovnom školom.

Na kraju je izrazila uverenje da će Vlada postići dogovor sa sindikatima oko visine plaća javnih djelatnika i da neće doći do izražaja nove nepravde u tom segmentu. Naime, treba voditi računa o tome da su u najlošijem položaju prosvjetari. Oni očekuju da Vlada uskoro stavi na dnevni red i primanja djelatnika u državnim poduzećima, koja itekako "strše". Izjavila je da podržava predloženi Proračun jer smatra da će pomoći gospodarstvu.

Proračun otvara šanse za približavanje Evropi

Roman Meštrović (SDP) smatra da ovaj proračun pruža nadu da će se Hrvatska stabilizirati u svakom pogledu i otvara šanse za približavanje Evropi. Bolno je, međutim, to što ostvarenje tih ciljeva zahtijeva od svijeta nas odricanja, kaže zastupnik. Najgore je onima koji su bez posla i onima kojima se smanjuju plaće (iako se radi o simboličnom smanjenju).

• Ovaj Proračun pruža nadu da će se Hrvatska stabilizirati u svakom pogledu i otvara šanse za približavanje Evropi.

Nažalost, zbog nedostatka novca skresana su sredstva za obnovu i za područja od posebne državne skrbi, što posebno teško pada prognanicima odnosno povratnicima. Pozitivno je, međutim, to što su predviđena značajna sredstva za razminiranje.

Izrazio je zadovoljstvo činjenicom da ova Vlada u granicama financijskih mogućnosti i dalje skriže za Hrvate u BiH, pa i one koji su bili prisiljeni izbjegići u Hrvatsku, te da je predviđela sredstva i za kapitalne objekte, poput tunela Sveti Rok. Naime, to daje nadu da će se nastaviti s izgradnjom modernih cesta, što bi Dalmaciju trebalo izvući iz izolacije. U tu svrhu najavio je amandman kojim bi se predviđeni iznos za rekonstrukciju državne ceste D-8 kroz Zadar povećao za 9 mln. kuna.

Zastupnik je, među ostalim, izrazio željenje što u Proračunu nema sredstava za gradnju škola u netom obnovljenim mjestima (npr. Pridraga, Jase-

nice i dr.) ali se nada da će se pronaći neki drugi izvori za tu namjenu. Spomenuo je i primjer gradnje Tehničkog školskog centra u Žadru koja traje već 10 godina, a izvedeno je samo 40 posto radova. Apelirao je na Vladu da riješi taj problem jer ta je investicija već plaćena i to sredstvima samodoprinos.

• Zbog nedostatka novca skresana su sredstva za obnovu i za područja od posebne državne skrbi, što posebno teško pada prognanicima odnosno povratnicima.

Upozorio je i na tešku situaciju u zdravstvu i visokom školstvu na zadarskom području, založio se za decentralizaciju sredstava, te izrazio uvjerenje da porez na dohodak i na dobit treba izjednačiti sa zagrebačkim.

Ni jedan proračun ne može pomiriti sve interese

Niti jedan proračun, ma koliko bio dobar, ne može zadovoljiti i pomiriti sve interese korisnika, primijetio je Tonči Žuvela (SDP). Pohvalno je, kaže, što predloženi proračun uvažava realnost da država mora manje trošiti (nominalno je manji od prethodnog za 1,2 posto a realno i više od toga) i hvata se ukoštac s jednim od najvećih problema u Hrvatskoj – (ne)likvidnošću. Loše je, međutim, to što se donosi u vrijeme duboke gospodarske krize i što je iskrojen u svega nekoliko tjedana. Čestitao je Vladi, a posebno ministru financa, što su u ovakvim uvjetima uspjeli sačinili i predložiti ovakav dokument.

U nastavku se osvrnuo na stavke koje potvrđuju da Vlada misli ozbiljno kada tvrdi da je jadranska ili pomorska orientacija nacionalni interes. Naime, vidljivo je nastojanje da se proračunskim sredstvima pomogne opstanku brodogradnje i brodova, unatoč teškim okolnostima povećana su, iako minimalno, sredstva za otočne programe, predviđeno je 30-ak mln. kuna za brze brodske veze otoka s koprom i međusobno. Osim toga, Vlada je pokazala veliko razumijevanje za nastavak projekta razvijanja zdravstvene zaštite na otocima (za tu namjenu predviđeno je 28,8 mln. kuna).

• Niti jedan proračun, ma koliko bio dobar, ne može zadovoljiti i pomiriti sve interese korisnika.

Veseli nas, kaže, i nastojanje da se predviđi više sredstava za poljoprivredu, jer očekujemo da će dio tih sredstava biti od koristi i otočkim vinarima, vinogradarima i maslinarima. Spomenuo i njegovo upozorenje da bi trebalo više ulagati u izgradnju i održavanje cesta prema Dalmaciji, posebno prema Splitu i Dubrovniku (npr. cestovni pravac Zagreb-Split, prometni čvor u Karlovcu, izlazak iz Splita na potезu Lovrinac-Stobreč). Ne bi se smjelo dalje odgađati ni uređenje državne ceste preko poluotoka Pelješca koja je u takvom stanju da je prometovanje njome postalo pogibljeno. Zastupnik napominje da se radi o cesti od životnog interesa za više od 25 tisuća stanovnika Pelješca, Korčule, Lastova i Mjeta koja je itekako važna za daljnji razvoj turizma i gospodarstva ovog područja.

Ništa za kompjutorizaciju

Mr. Božo Biškupić (HDZ) osvrnuo se na dio Proračuna u kojem su planirana sredstva za Ministarstvo kulture, programsku djelatnost kulture, itd. Najprije je pohvalio ministra kulture što je već

- Ijedeću godinu. S obrazloženjem da se radi o novom projektu odbijen je i amandman iste grupe zastupnika a odnosi se na izgradnju zgrade OŠ Vižinada (dva milijuna kuna). **Damir Kajin**, jedan od predlagatelja je opovrgnuo navod ministra da je riječ o novom projektu jer da je Vižinada stari projekt i u fazi određenih radova stopiran zbog određenih političkih razloga. Trebalo bi bar načeti neka inicijalna sredstva i staviti to u ovaj proračun, predložio je. Nakon dodatnog odbijanja ministra amandman je povučen. Isto je bilo i s njihovim amandmanom za izgradnju športske dvorane OŠ Matulji (2 milijuna kuna) te za izgradnju športske dvorane u OŠ Buje (2 milijuna kuna).

Amandman zastupnice **Marije Bajt** kojim je tražila povećanje sredstava (sa 100.000 kuna na 7,8 milijuna) za izgradnju školske zgrade Gimnazije u Požegi ministar dr. Strugar je ocijenio u cijelosti opravdan i u skladu s ugovorom o građenju i sufinanciranju no može se prihvati s iznosom od 1,7 milijuna kuna (povučen amandman).

U cijelosti je opravdan i amandman zastupnika dr. **Jurja Njavre** da se poveća iznos za Ekonomsku trgovacku školu u Vinkovcima (sa 1,1 milijun na 7,4 milijuna) no može se prihvati djełomično u iznosu od 3 milijuna kuna, rekao je ministar. I amandman istog zastupnika za povećanje sredstava na 6 milijuna kuna za izgradnju športske dvorane Gimnazije u Županji može se prihvati samo s iznosom od dva milijuna kuna, objasnio je ministar (amandmani povučeni).

Zastupnik dr. **Duro Njavro** tražio je povećanje sredstava sa 500.000 kuna na 1,5 milijuna za informacičku opremu za srednjoškolsko obrazovanje. Nakon odbijanja amandmana dr. **Duro Njavro** objasnio je da bi se s traženim iznosom računalima opremale srednje škole u Hrvatskoj i to bi trebalo biti prepoznato kao prioritet i kapitalno ulaganje i tražio je glasovanje (amandman nije prihvaćen).

Djełomično prihvatanje amandmana

- Nije prihvatan amandman **Nikice Valentića** koji je tražio povećanje iznosa sa 100.000 kuna na 4,2 milijuna kuna za izgradnju gradske športske dvorane u Gospicu (srednja škola). Iako je ministar ocijenio u cijelosti opravdan taj zahtjev s obzirom na okolnosti, rekao je, ne može se prihvati. Isto je bilo i sa zahtjevima zastupnika **Nikice Valentića** kojima je tražio povećanje sa 100.000 kuna na milijun kuna za športsku dvoranu u Novoj Ljuli odnosno sa 100.000 kuna na dva milijuna kuna izgradnju dječjeg vrtića u Gospicu. Amandman kojim je tražio povećanje sa 600.000 kuna na 2 milijuna kuna za izgradnju športske dvorane u Otočcu prihvaten je djełomično i to u iznosu od 500.000 kuna. **Nikica Valentić** konstatirao je da niti jedan amandman s područja Ličko-senjske županije nije praktički prihvatan te da javnosti mora reći da je Gospic jedino županijsko središte koje nema gradske dvorane već se prigodom raznih svečanosti ljudi okupljaju na otvorenom. Sve formalne pretpostavke su ispunjene, Grad i županija su osigurali novac i očekivali smo da će Vlada naći minimalna sredstva za svoj udjel i ugovornu obvezu. Treba osigurati i sredstva za konzerviranje tih objekata, rekao je, među ostalim (o ovim se zahtjevima glasovalo ali nisu prošli).

Djełomično je prihvatan amandman **Dubravke Šuice** i **Luke Bebića** vezi sa sanacijom gimnazije u Dubrovniku i umjesto traženog povećanja sa 100.000 kuna na milijun kuna osigurano je 900.000 kuna (amandman povučen).

- Nije prihvatan traženje zastupnika **Ivana Jarnjaka** za povećanim sredstvima za dogradnju gimnazijalne zgrade i športske dvorane u Krapini (6,3 milijuna kuna) već se ostaje kod postavljenog plana od 712.000 kuna, rekao je ministar. **Ivan Jarnjak** objasnio je da je riječ o najstarijoj gimnaziji u ovom dijelu Hrvatske i da bi trebalo osigurati barem tri milijuna kuna za nastavku gradnje i da ne dođe do oštećenja već napravljenog, a da Grad i županija sudjeluju u financiranju (amandman glasovanjem odbijen). Odbijen je i amandman istog zastupnika (izgradnja škole u Pregradi - 10 milijuna) iako ga je ministar ocijenio opravdanim a zastupnik dodatno obrazložio.

u početku svog mandata uspio ostvariti san svakog ministra u ovom dijelu Europe glede sredstava za kulturu. Zamjerio je, međutim, predlagatelju da nije predviđio ni kune za kompjutorizaciju, ne samo u ovom nego i u ministarstvima znanosti, prosvjeti i športa, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici itd. i to u okolnostima kad neke daleko razmijenje zemlje smatraju da kasne u razvoju i primjeni informatičke tehnologije.

U nastavku je upozorio na to da će se Matica hrvatska naći u nezavidnoj finansijskoj situaciji ako se ostane kod predloženog iznosa za rad te institucije. Naime, za tu namjenu predviđena je svota od svega 45 posto prošlogodišnjeg iznosa ili 54 od njihovog zahtjeva. Zastupnik se založio za to da se toj instituciji osiguraju sredstva barem na prošlogodišnjoj razini i to ne s pozicije Hrvatske matice iseljenika, kao što predlaže matični Odbor, nego iz proračunske zabine.

U prilog tomu spomenuto je veliki povijesni doprinos te ustanove, »majke svih kulturnih ustanova«, na očuvanju kulture, umjetnosti, znanosti i školstva, temeljnih odrednica nacionalne svijesti. Naime, otako postoji, ta je institucija izdala više od 5 milijuna knjiga. Svojim mnogostrukim djelovanjem (putem svojih ogranačaka) objedinjava hrvatski kulturni prostor u mnogim generacijama, potičući u prvom redu najsvjetlijie ideje očuvanja jezika i povijesti kao najvažnijeg dijela nacionalnog identiteta, napominje zastupnik. Osim toga, iz njihova trogodišnjeg programa vidi se – kaže – da je u pripremi više od 250 novih rukopisa. Upozorio je i na neopravданo smanjenje sredstava namijenjenih Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, napore za nabavu knjiga i publikacija, ali i za informacizaciju.

Ne slaže se ni s predloženim smanjenjem plaća u kulturni znanosti i školstvu, ali i svim državnim službama odnosno u javnom sektoru.

Predočiti podatke o ukupnoj zaduženosti

Luka Bebić (HDZ) zatražio je da prije odlučivanja o Proračunu Vlada učini transparentnim sve dugove koji su spomenuti u raspravi, uz detaljne naznake po kojoj su osnovi nastali i kad do spiјevaju na naplatu, te objavi podatke o izdanim jamstvima i mjenicama i to pojedinačno za svaki gospodarski subjekt.

U nastavku je izrazio neslaganje s prijedlogom zastupnika Kajina da se prekine s financiranjem Hrvatskog vijeća obrane, odnosno onih koji su sudjelovali u Domovinskom ratu kao sastavni dio Hrvatske vojske i HVO-a. Napomenuo je da bez naoružanja HVO-a, onda kad je to bilo najpotrebitije, ne bi bilo ni južne Dalmacije, od Metkovića do Ploča pa i južnije. Spomenuo je i to da je većina (62 posto) poginulih i ranjenih pripadnika hrvatskog korpusa u Domovinskom ratu rođena u BiH, a svega 35 posto u Hrvatskoj. Kako reče, iznosi te podatke jer još uvijek nisu riješena statusna pitanja i onih poginulih i njihovih obitelji, a to je zadaća hrvatske države.

Zastupnik se zalaže i za povećanje poticaja i subvencija u poljoprivredi, kako je bilo i najavljanovo. To bi – kaže – bila itekako značajna potpora provođenju Zakona o otocima, za čiju su primjenu predviđena skromna sredstva. Naime, zahtijevajući dosadašnjim poticajnim mjerama u primorskom pojasu i na otocima obnovljeno je maslinarstvo a djelomično i vinogradarstvo, kao i druge grane.

I HDZ je naslijedio dugove

Potaknut brojnim primjedbama iz rasprave o dugovima koje je ostavila HDZ-ovska vlast zastupnik je podsetio na to da je i HDZ naslijedio dugove. Primjerice, 1990. i 1991. godine otislo je u stečaj 115 poduzeća (tada je u Hrvatskoj ostalo bez posla 120 tisuća radnika). Podsetio je na to da je 1991. godine hrvatska Vlada podigla milijardu dolara kredita kako bi obustavila najavljene stečajeve, da ne ostane bez posla novih 400 tisuća ljudi. Napomenuo je, nadalje, da danas svaki peti umirovljenik prima od hrvatske države kakvu-takvu mirovinu a da nisu uplatili ni kune u hrvatske mirovinске fondove. Osim toga, svega 160 tisuća umirovljenika, ili 16 posto ukupnog broja, uplaćivalo je u

mirovinski fond puni iznos (žene 35, a muškarci 40 godina). Zastupnika, stoga, čudi kako je uopće moguće iz postojećih sredstava koja fondovi autonomno ubiru namaći novac za mirovine.

Na kraju je podupro prijedlog da se izdvoje sredstva za rekonstrukciju Pelješke ceste te najavio više amandmana koje je uložio u suradnji s kolegicom Šuicu. Riječ je o zahtjevima za osiguranje sredstava za rješavanje raznih potreba Dubrovačko-neretvanske županije, od vodoopskrbe, rekonstrukcije cesta, škola, do izdajnijih transfera županiji, Gradi Dubrovniku i općinama na tom području, itd. Posebno je apostrofirao zahtjeve za povećanje iznosa planiranog za izgradnju istočne spojne ceste u grad i luku Ploče.

Na njegovu navode da bez oružja HVO-a ne bi bilo ni Dalmacije, odnosno južne Hrvatske, reagirao je **Vedran Lendić (SDP)** napomenom da je svakako za vrijeme rata činio što je mogao. I Hercegovci i Dalmatinici su zajedno ratovali u Domovinskom ratu, a činjenica da je 12 posto stanovništva u južnoj Hrvatskoj bilo naoružano svjedoči o tome da bi Dalmacija bila oslobođena i bez pomoći.

Zastupnika smeta što se sudionici u raspravi stalno pozivaju na prekomjerne dugove koje je netko napravio. Nema smisla, kaže, stalno se vraćati na to jer smo preuzeuli sve što je prethodna vlast napravila – i dobro i loše. Obraćajući se zastupnicima HDZ-a, rekao je: »Vaši dugovi su sada i naši dugovi i zajedno s vama to moramo izvesti na čistac. Mi moramo napraviti od ove države ono što ste i vi pokupili, ali možda niste u svemu uspjeli«, naglasio je na kraju.

Ispravljajući netočne navode zastupnika Bebića, dr. **Petar Turčinović (IDS)** je, među ostalim, podsjetio na činjenicu da je za vrijeme vladavine HDZ-a, od 1996. godine do danas, udio proračunskih sredstava u mirovinskим fondovima utrošten (sa 9,6 na 30 posto) tako da ne stoje tvrdnja da država treba i dalje pomagati na taj način.

• **Predloženi Proračun je vjerojatno optimalan, ali već na prvi pogled je vidljivo da omogućava samo preživljavanje, a nikako ne razvoj, obnovu i pripremu gospodarstva i cijele države za Europu.**

Predloženo omogućava samo preživljavanje

Po ocjeni **Velimira Pleše (HDZ)** predloženi proračun je vjerojatno optimalan, ali već na prvi pogled je vidljivo da omogućava samo preživljavanje, a nikako ne razvoj, obnovu i pripremu gospodarstva i cijele države za Europu. Međutim, odgovornost za taj proračun preuzet će vladajuća koalicija, koja će ga i izglasovati. Unatoč naporima za snižavanje troškova klasične države, Vlada nam ovom prilikom nudi takve solucije kojima se država u pojedinim segmentima dovodi do ruba izdržljivosti, negoduje zastupnik. Po njegovu mišljenju proračun definitivno odstupa od silnih predizbornih obećanja vladajuće Koalicije. Osim toga, izostale su obećane mjere za potenciranje gospodarskog rasta i nužnog povećanja konkurenčije, tehnološkog razvoja, skladnog lokalnog razvoja, aktivne politike zapošljavanja, obnove gospodarstva i prilagodbe Europskoj uniji.

Smanjenje transfera lokalnim jedinicama nagovješćeju promjenu sustava lokalne uprave i samouprave, smatra zastupnik. Doda li se tome i planirano smanjenje sredstava za rad županijskih ureda (od gotovo 23 posto) nameće se zaključak o sve većoj centralizaciji. Osim toga, pokazat će se da takvim linearnim restrikcijama znatno lošije prolaze sredine koje su dosad bile štedljive, poput Međimurske županije, od onih koje se nisu tako ponašale. Među ostalim, založio se za to da se osi-

- *S obzirom na novčanu situaciju nije prihvaćen niti amandman **Dubravke Šuice i Luke Bebića** za povećanjem sredstava za nastavak gradnje školske zgrade u Metkoviću (umjesto 100.000 kuna traži se 150.000 kuna) a niti amandman Vladimira Šeksu i grupe zastupnika za povećanjem sredstava za izgradnju ugostiteljsko-turističke škole u Osijeku (dva milijuna umjesto 100.000 kuna) premda se **Berislav Smit**, jedan od predlagatelja, dodatno zauzeo za amandman. Ministar je rekao da je istina da je Osječka županija započela gradnju ove škole no da Ministarstvo u ovom trenutku nema nikakvu ugovornu obvezu za to no da svakako mora preuzeti obvezu i razmotriti opravdanost i sufinciranje u 2001. godini.*

Za nove projekte nije preuzeta obveza

- *Predloženim proračunom predviđena su i sredstva za gradnju športske dvorane u Novoj. Zastupnik **Ivo Fabijanić (SDP)** smatra da bi ta sredstva trebalo osigurati za dovršetak izgradnje športske dvorane **Srednje škole „Bartul Kašić“** u Pagu. Temeljna je istina, kaže, da osnovna škola u Novoj sa oko 250 učenika ima školsku športsku dvoranu potpuno opremljenu sa centralnim grijačem, a športska dvorana srednje i osnovne škole u Pagu sa oko 670 učenika nije dovršena i takvo stanje traje već 12 godina. Dr. **Vladimir Strugar**, ministar prosvjeti i športa nije prihvatio amandman, ali je predložio da se za slijedeću godinu napravi sve potrebne predrađenje u svezi s tim objektom, a zastupnik **Fabijanić** izrazio zadovoljstvo što se već iduće godine može razgovarati sa, kako je rekao, pozicije potpunog završetka objekta, i potom povukao svoj amandman.*

- *Za izgradnju Gimnazije u Zaboku SDP-ovi zastupnici **Sonja Borovčak** i mr. **Zorko Vidićek** zastražili su iz proračuna 6.000.000,00 kuna, a isto je učinio **Ivan Jarnjak (HDZ)**, ali ministar **Strugar** to nije prihvatio uz obrazloženje da nema sredstava i da će se privremeno zamrznuti aktivnosti na projektu. Zastupnica **Borovčak** izrazila je zbog toga žaljenje podsetivši da je uz krapinsku postojecu zabošku gimnaziju najstarija u Zagorju, a u ovom času radi u neodgovarajućim uvjetima zajedno s osnovnom školom. Uz zamolbu Vladi da vodi računa o ovom objektu i razmišlja o značajnijim sredstvima za tu namjenu kada to bude moguće, povukla je amandman, ali je zastupnik **Jarnjak** ustrojao na amandmanu, pa se glasovalo, no zastupnici su se opredijelili za Vladin stav i nisu ga prihvatali.*

- *Za dogradnju kotlovnice i srednje škole u Orljavu zastupnik **Jarnjak** je zatražio 2.500.000,00 kuna. Odbijajući da prihvati amandman ministar **Strugar** je rekao da je proračunom predloženo 1.061.012 kuna za nastavak radova započetih 1999. godine (spojni hodnik i kotlovnica), ali nema novca za ostalo što je još potrebno. Zastupnik **Jarnjak** ustrojao je na amandmanu po ocjenu da je velika šteta da se končano ne privede kraj te investicija koja se već dugo razvija, ali su se glasovanjem zastupnici priklonili mišljenju Vlade.*

- *Umjesto predloženih 10.000 za rekonstrukciju srednje škole Korčula u Korčuli HDZ-ovi zastupnici **Dubravke Šuice i Luka Bebić** tražili su 500.000 kuna. Za ministra **Strugara** ovaj je amandmanski zahtjev opravdan, ali ga nije mogao u cijelosti prihvati već je umjesto toga ponudio prihvatanje amandmana kojim Vlada predlaže 490.000 kuna, a zastupnica **Šuica** zahvalila se na odobrenim sredstvima u ime djelatnika i učenika te srednje škole te povukla amandman.*

- *Za izgradnju gimnazije u Kutini Vlada je predložila 100.000,00 kuna, a zastupnik **Željko Krapljan (HDZ)** zatražio 8.700.000,00 kuna. Ministar **Strugar** odbio je to prihvati uz obrazloženje da se na ovom projektu mora promijeniti izvoditelj rada, a tu je spor s Industrogradnjom, pa se sve aktivnosti u svezi s ovim objektom moraju zaustaviti.*

- *Zastupniku **Krapljanu** nije poznato o kojem je spor riječ, ali upozorava na potrebu nastavka gradnje te gimnazije to više jer su postojeća srednja tehnička škola i Gimnazija u jako lošem stanju. Glasovanjem ni zastupnici nisu prihvatali ovaj amandman.*

guraju određena sredstva za poticanje gospodarskog razvijanja područne zone prema Republici Sloveniji. To je veoma važno i zbog toga što su tamošnji žitelji mahom radili u Sloveniji i nakon što su dobili otkaze nemaju nikakva prava. S obzirom na nedavno postupanje susjedne države u svezu s granicom i neke nespretnе izjave s naše strane oko zamjene teritorija, tom problemu treba pristupiti drugačije nego što se to inače čini u Prijedlogu proračuna, kaže Pleša.

Najavio je i amandmanski zahtjev za planiranje sredstava za sanaciju cesta oštećenih tijekom izgradnje autoputa Zagreb-Goričan. Iznenadio ga je, kaže, da u Proračunu, osim sredstava za športske dvorane O.S. Selinice i O.S. Mursko Središće te neznatnih 7 tisuća kuna za rekonstrukciju srednje škole u Prelogu, nisu predviđena i druga ulaganja u već započete školske objekte na tom području ili one za čiju su gradnju lokalne sredine već osigurale dio sredstava (npr. osnovne škole Jug u Čakovcu, Pribislavec, te športske dvorane u Donjem Kraljevcu i Prelogu).

Na kraju je spomenuto podatak da je prošlogodišnjim Državnim proračunom u Međimurju transferirano 10 mln. kuna, dok se ovogodišnjim za tu namjenu predviđa svega 3 mln. kuna. Svaki komentari je ovde suvišan, napominje zastupnik.

Akademik Vlatko Pavletić (HDZ) izrazio je čudjenje što neki projekti deklarirani u programima pobjedičke koalicije nisu dobili dovoljnu finansijsku potporu. U prvom redu smatra da lokalnoj samoupravi treba osigurati više sredstava. Kako reče, oduvijek se zalagao za policentrični razvoj Hrvatske pa ima moralno pravo upozoriti na činjenicu da oni djelovi Hrvatske koji zasluzuju poseban tretman ne samo da nisu dobili potrebna sredstva nego su izostajanjem potpore iz proračuna, ali i na poreznim i drugim stawkama, toliko prikraćeni da su dovedeni u neizdržljivu situaciju. Zastupnik bi želio i da se pojasni kako je došlo do smanjenja transfera županijama, odnosno što se može u tom smislu poboljšati, kako se ne bi pogrešno protumačilo da se to čini namjerno da bi se otežao položaj županima većina kojih su članovi HDZ-a.

• *Ulaganje u obrazovanje i znanost je, zapravo, ulaganje u razvoj i u tom segmentu ni u kom slučaju ne bismo smjeli zaostajati.*

Ulaganjem u obrazovanje i znanost ulažemo u razvoj

U nastavku je napomenuto da se sada treba okreputi budućnosti a jedino su nam šanse da se oslonimo na resurse koje imamo. Jedan od njih je i ljudski potencijal koji još uvijek nije aktiviran, a i ne može biti s trenutno raspoloživim sredstvima. Naglasio je, stoga, da je ulaganje u obrazovanje i znanost, zapravo, ulaganje u razvoj i da u tom segmentu ni u kom slučaju ne bismo smjeli zaostajati. Ne povećamo li sredstva za tu namjenu ostat ćemo u predsjoblju Europe a dio naših stručnjaka, za čije školovanje trošimo poprilično novaca, zaposlit ćemo se u inozemstvu (naročito informatičari). Zastupnik sugerira da se izdašnja sredstva od predviđenih proračunom usmjere u tzv. primjenjenu znanost. U toj se funkciji, kaže, i amandmani koje je uložio (sam ili u suradnji s kolegama) očja je svrha povećanje sredstava Matici hrvatskoj i HAZU.

U dosadašnjoj raspravi iskazane su brojne želje ali nismo čuli na koji način je to moguće realizirati, primjetio je **mr. Andro Vlahušić (HSLS)**. Svi bismo bili presretni da da imamo proračun u kojem bi bila primarno zastupljena razvojna komponenta. To bi omogućilo da jas između Hrvatske i zapadne Europe, kojoj težimo, bude što manji, a kvaliteta života u našoj zemlji što bolja. To, kaže, niko nije moguće jer je agresija na Hrvatsku

ostavila takve tragove da ni ova Vlada niti saborski zastupnici neće uspijeti u ovom mandatu sanirati te štete.

Po mišljenju zastupnika neke proračunske stave ipak onemogućavaju to ubrzano približavanje Hrvatske Evropi. U tom kontekstu spomenuto je sredstva predviđena za otplatu dijela dugova u iznosu od 3 mld. i 600 mln. kuna, te drugi dio otplate za sanaciju banaka koja ove godine iznosi 2 mld. i 662 mln. kuna (za glavnici) i 907 mln. (za kamatu). Te dvije stavke u ovogodišnjem proračunu ukupno iznose 7 mld. i 169 mln. kuna. Možete zamisliti koliko bi kilometara cesta za tu svotu mogao "ispreglati" ministar Tušek, kaže zastupnik.

U nastavku je izrazio zadovoljstvo činjenicom da Ministarstvo finacija odnosno hrvatska Vlada preuzima dio duga Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, u iznosu od milijardi i 700 mln. kuna (ukupni dug iznosi 31. siječnja 3 mld. i 200 mln. kuna a u taj iznos nisu uvršćenati ni svi dugovi bolnicu koje su prekoračile dosadašnji limit). Nažalost, ni navedena sanacija neće biti dovoljna da zdravstvo stane na zdrave noge, budući da i uz ovakvo izdvajanje mjesečno nastaje oko 150 do 200 mln. kuna novog duga. Stoga će neminovno uslijediti reforma tog sektora koja će biti prilično bolna za hrvatske gradaone. Naime, mjere zdravstvene zaštite morat će se prilagoditi finansijskim mogućnostima (Hrvatska izdvaja za zdravstvo svega 310 dolara po glavi stanovnika za razliku od razvijenih zemalja koje u taj sektor ulaze i 10 puta više). Osnovna je zamjera zastupnika da u predloženom dokumentu gotovo nisu predviđena izdvajanja za informatiku. Napomenuo je da bi zbog takvog odnosa prema toj djelatnosti Hrvatska mogla ostati bez velikog dijela mlađih stručnjaka bez kojih je nezamisli uspješan razvoj. Naime, Njemačka i SAD su u potrazi za informatičarima već izdala 50 odnosno 100 tisuća dozvola za rad. Predložio je da Sabor naloži Vladi da osnuje informatički centar te da svi zastupnici do kraja godine završe makar tečaj osnova informatike.

• *Svi bismo bili presretni da imamo proračun u kojem bi bila primarno zastupljena razvojna komponenta. To bi omogućilo da jas između Hrvatske i zapadne Europe, kojoj težimo, bude što manji, a kvaliteta života u našoj zemlji što bolja.*

Pomoći područjima od posebne državne skrbi

Po ocjeni **Milana Đukića (SNS)** predloženi dokument je jedino moguće rješenje u sadašnjim okolnostima. Izrazio je uverenje da je Vlada ipak ostavila prostor za preraspodjelu dijela sredstava. Pohvalio je predlagatelja što je predložio proračun ne samo u funkciji rastrećenja privrede nego da je vodio računa i o egzistencijalnim komponentama (socijalnoj, kulturnoj, znanstveno-tehnološkoj, prosvjetnoj i dr.). Posebno je apostrofirao predloženo povećanje svote namijenjene obnovi infrastrukture u ratom stradalim područjima, i to za 61 posto više od prošlogodišnjeg izvršenja.

Predložio je, među ostalim, da se u računski plan gradnje lokalnih objekata ili cestovne infrastrukture u pograničnim predjelima uvrti i cesta državnog ranga Donji Lapac - Korenica. Riječ je, kaže, o cestovnom pravcu koji bi građanima te općine skratio put do Zagreba za gotovo 70 kilometara, a brže bi stizali i do Gospića (neaspaltirano je 13 od ukupno 35 km).

Daljnji je prijedlog zastupnika da se za obnovu obiteljskih kuća, na poziciji Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo, rezervira 900 mil

- Za izgradnju športske dvorane Gimnazije u Županji Vlada je predviđela 15.000 kuna. Zastupnici Želimir Janjić (HSLS), Marijan Marsić (HSS) i Branislav Tušek (SDP) zatražili su 6.000.000,00 kuna. Ministar Strugar samo je djelomično prihvatio amandman pristažući na iznos od 2.000.000,00 kuna, a čime se složio zastupnik Janjić te povukao amandman.

- Za izgradnju športske dvorane srednje škole Benkovac u istoimenom mjestu Drago Krpina (HDZ) zatražio je 2.000.000 kuna, a ministar prsvjeti i športa ustvrdio da se radi o novom projektu gdje za sada nije preuzeta obveza, pa ne može prihvati amandman. Isto stajalište potvrdili su zastupnici glasovanjem.

- Umjesto 515.022,00 kuna koliko je Vlada predviđela za završetak športske dvorane srednje tekuštine škole u Osijeku trojica HDZ-ovih zastupnika, Vladimir Šeks, Berislav Šmit i Berislav Rončević zatražili su 1.980.321,28 kuna. Kako je objasnio ministar Strugar Vlada ne može u cijelosti prihvati amandman ali će se, kaže, podmiriti dugovi. Na upit zastupnika Šeksu kada se može očekivati podmirenje dugova, Vladin je predstavnik ustvrdio da sada to ne može reći, a predsjednik Doma Zlatko Tomićić dodao da će to vjerojatno ovisiti o dinamici mogućnosti proračuna. U glasovanju koje je uslijedilo, ovaj amandman nije prošao.

- Znatno veći iznos sredstava za sanaciju športske dvorane Industrijsko-obrtničke škole u Šisku zatražio je Željko Krapljan (HDZ) - umjesto preduzimanja 10.000,00 kuna tražio je 2.600.000,00 kuna što Vladin predstavnik nije prihvatio uz obrazloženje da nije provedeno javno nadmetanje. Predviđena sredstva su miserna i s njima se ne može ništa učiniti, kategoričan je zastupnik Krapljan, tvrdeći da postoje troškovnici o sanaciji ovog objekta kojeg dnevno posjećuje 2000 učenika Šiska, i jedina je športska dvorana u tom gradu. Glasovanjem zastupnici nisu dali potporu ovom amandmanu.

- Za rekonstrukciju zgrade srednje škole Prelog u Prelogu Baltazar Jalošovec (HSLS), Dragica Zgrebec (SDP) i Željko Pavlić (HSS) zatražili su 500.000 kuna. Odabijajući amandman ministar Strugar je rekao da će se sa 223.773 kuna koliko je predloženo u proračunu završiti radovi na hidroizolaciji zgrade te da je potrebno nastaviti s drugom fazom rekonstrukcije zgrade, ali za to nema sredstava. U ime predlagatelja amandmana zastupnica Zgrebec prihvatala je to obrazloženje te povukla amandman zamolivši ujedno da se kod predlaganja slijedećeg proračuna vodi računa o ovom objektu.

- U nastavku sjednice predstavnik Vlade nije prihvatio amandman Jadranka Mijalića (HSLS) da se za dogradnju srednje škole Vrbovec u proračunu osigura 2.730.000 kuna obrazloživši da je riječ o novom projektu za koji Vlada nije preuzela obveze. Glasovanjem zastupnici su potvrdili Vladin stav.

- Zastupnik Stjepan Henezi (SDP) predložio je da se u proračunu osigura 1.300.000,00 kuna za uređenje dvorane "Forum" za održavanje nastave u Gimnaziji "Fran Galović" u Koprivnici. Isti su amandman podnijeli i HDZ-ovi zastupnici dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivica Pašalić, dr. Đuro Njavro i dr. Karmela Caparin. Ministar Strugar to nije prihvatio uz obrazloženje da se radi o novom projektu, a zastupnik Henezi podvukao da se radi o zahtjevu za uređenje učeničkog prostora u srednjoškolskom centru u Koprivnici u kojem paralelno rade tri srednje škole te da za ovaj zahvat postoji izvedbeni projekt. Zamolio je Vladi da ima na umu veličinu problema i imajući u vidu resornog ministarstva povukao amandman. U ime HDZ-ovih zastupnika dr. Ivica Pašalić ustrajao je da amandmanu upozorivši da se ovde ne radi o novom već o starom projektu te da je njegov izvedbeni projekt već plaćen novcem iz prošlogodišnjeg državnog proračuna što u resornom ministarstvu znaju. Zamolio je stoga da se pronađu zatražena sredstva za uređenje dvorane, ali su se glasovanjem zastupnici priklonili Vladinom stavu.

- *U okviru vlastitih djelatnosti pronaći sredstva*

- Isti je sudbinu doživio i amandman spomenute skupine HDZ-ovih zastupnika kojim su tražili

kuna umjesto planiranih 550. Na taj bi se način otklonile eventualne sumnje da je netko favoriziran u pravu na obnovu.

Naime, Republika Hrvatska mora već u ovoj godini ispuniti nekoliko preuzetih obveza radi brzeg približavanja Europske unije, napominje zastupnik. Jedna od njih je upravo osiguranje povrata prognanih i izbjeglih s jednakim pravima na obnovu.

Zastupnik je, među ostalim, izrazio uvjerenje da Vlada što je moguće više novca usmjeriti kao pomoć područjima od posebne državne skrbi koja su načini stradala u ratu, a pogotovo onima koja su i ranije zaostajala u privrednom razvoju (npr. Ličko-senjska, Šibensko-zadarska županija). Kako reče, očekuje da predstavnici predlagatelja pojasne kako mogu opstati male lokalne jedinice čiji se proračuni smanjuju čak na 36 posto u odnosu na prošlu godinu. Napominje da se nerijetko radi o sredinama u koje se vraćaju prognanic i izbjeglice, a upravo te općine su doživjele najveću restrikciju u ovom budžetu.

Povećati dotacije manjinama

Po rječima dr. Furia Radina, zastupnika pripadnika talijanske nacionalne manjine, za razliku od HDZ-ove, politika sadašnje vlasti prema nacionalnim manjinama nije prepoznatljiva. Doduše, nema one averzije koja se primjećivala u prošlosti, ali nije razvidan prijek potreban senzibilitet da se uvaže razlike koje postoje u hrvatskom društvu, kako bi se davalo poticaja kulturnoj autonomiji manjina i pozitivnoj diskriminaciji. Izgleda da vlada mišljenje da je problem nacionalnih manjina riješen samim dolaskom demokratskih snaga na vlast. Positivna diskriminacija je projekt koji mora uvažiti razlike a ne jednakosti, napominje zastupnik. Međutim, kako vlada mišljenje da bismo svi trebali biti ravнопravni, na ključnim mjestima u izvršnoj vlasti (sudstvu, policiji, diplomaciji, itd.) nema niti jednog pripadnika manjina, iako oni čine 18 posto stanovništva Hrvatske. Prigovorio je, nadalje, da su ovim Proračunom, umjesto očekivnog povećanja, dotacije manjinama smanjene za oko 9 posto u odnosu na prošlu godinu. Skromnih 5,5 mln. DEM, ne računajući sredstva locirana u školstvu i drugim ministarstvima, ni izdaleka ne može pokriti potrebe 600 tisuća pripadnika manjina u Hrvatskoj i njihovih asocijacijama, kaže dr. Radin. Zbog toga Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina predlaže da se za asocijacije manjina planira 15 posto više proračunskih kuna nego u prošloj godini.

U raspravu se uključio dr. Ivo Sanader (HDZ) napomenom da je odličnu raspravu u borbi za veća prava i dotacije manjinama zastupnik Radin popratio netočnom kvalifikacijom. Riječ je o tvrdnji da ova vlast pokazuje manje averziju prema manjinama od bivše, koju je kasnije sam opovrgao navodom da je nova vlast smanjila potporu manjinama. Zastupnik je, među ostalim, spomenuo da je HDZ-ova vlast u vrlo teškim okolnostima potpisala bilateralne sporazume o zaštiti manjina s Mađarskom i Italijom, što rječito svjedoči o tome da HDZ smatra nacionalne manjine bogatstvom države a ne problemom.

Ljubo Česić-Rojs (HDZ) založio se za ostvarenje prava hrvatskih branitelja, bez obzira na to radi li se o pripadnicima HV-a ili HVO-a, odnosno stradalima rata u BiH. Žalosno je, kaže, da nas danas, 5 godina nakon uspješnih akcija u kojima smo zajedno sudjelovali, pokušavaju podijeliti na Hrvate i Hercegovce. Hrvatski narod je jedan, jedinstven i nedjeljni, naglašava zastupnik. Kao što smo 1990. godine znali da nam je zajednički cilj stvoriti slobodnu i samostalnu državu Hrvatsku, danas moramo čuvati tu državu, brinuti se o tome kako poboljšati stanje agraru, kako što prije izgraditi autoceste, smanjiti nezaposlenost i dr. a ne gubiti vrijeme na kojekakva prepucavanja.

U nastavku se založio za to da HDS napokon riješi trajna prava pripadnika HVO-a koji su ratovali i pod zapovjedanjem hrvatskih snaga (osobne i obiteljske invalidnine, pravo na zdravstvenu zaštitu i dr.). Napomenuo je da je lani za obitelji poginulih (7341) i invalide Domovinskog rata (10788) u BiH mjesечно izdvajano 25 mln. kuna a u zadnja tri mjeseca ni kune. Suggerirao je, stoga, da se do konačnog rješenja tog problema s poseb-

ne pozicije Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za tu namjenu izdvoji barem 264 mln. kuna, odnosno 22 mln. kuna mjesečno.

Vlada nije vodila računa o prioritetima

Po mišljenju Zdenke Babić Petričević (HDZ) predlagatelji Državnog proračuna, očito, nisu vodili računa o prioritetnim potrebama Hrvatske, jer na nekim stavkama troše »šakom i kapom« a na drugima uskraćuju novac za potrebe koje život znače. Primjerice, nova Vlada povećala se za dva ministarstva što vodi porastu birokracije i povećavanju javne potrošnje. U proračunu su, dakako, osigurani novci za ta dva ministarstva, ali je zato smanjen udio sredstava Ministarstva gospodarstva u odnosu na 1999. godinu, negoduje zastupnica. Nadalje, troškovi Ministarstva za europske integracije povećani su 512,14 posto, plaće zaposlenih u Ministarstvu finansija za 8,16 posto, izdaci za reprezentaciju u Ministarstvu za europske integracije za 300 posto, a troškovi za tekuće održavanje namještaja i druge opreme u Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave za 280,90 posto u odnosu na prethodnu godinu. Istočno da se na konstrukciju ceste Lovreč-Imonske, jedne od najfrekventnijih cesta na tom području, nije odobrena niti jedna lipa, napominje zastupnica. S druge strane prepolovljeni su izdaci za obnovu stambenih kuća, porušenih ili oštećenih u Domovinskom ratu, troškovi za izgradnju kuća HVRI smanjeni su za oko 60 posto, itd. Iz tih razloga ovaj Proračun ne može izdržati ne samo gospodarske nego ni moralne kriterije.

• Predlagatelji Državnog proračuna, očito, nisu vodili računa o prioritetnim potrebama Hrvatske, jer na nekim stavkama troše »šakom i kapom«, a na drugima uskraćuju novac za potrebe koje život znače.

Po ocjeni zastupnice ovako radikalno smanjivanje sredstava za Ministarstvo obrane je politički avanturizam jer se time dovodi u pitanje obrambena sposobnost Republike Hrvatske. S obzirom na to da je Hrvatska porušena i osiromašena zemlja, Ministarstvo za javne rade, obnovu i graditeljstvo te Ministarstvo turizma trebali bi odigrati ključnu ulogu u njenoj obnovi i gospodarskom oporavku. Međutim, Vlada kao da nema za to sluha jer u svom Prijedlogu državnog proračuna smanjuje izdatke i za te resore.

Kako ćemo, gospodo, nazvati nebrig u prognoziranim Hrvatima iz Vojvodine, BiH i Kosova koji su se nastanili na području od posebne državne skrbi, a suočeni su s brojnim problemima, pita daje zastupnica. Riječ je, naime, o brojnim obiteljima koje se ne mogu i ne žele vratiti u Republiku Srpsku i koje treba stambeno zbrinuti, osigurati im zdravstvenu zaštitu, itd. (mnogi od njih nemaju nikakve izvore prihoda). Iako u Proračunu nisu planirana sredstva za tu namjenu, zastupnica je izrazila nadu da će hrvatska država i Vlada RH poduzeti potrebne mјere da se tim ljudima pomognе, kako ne bi postali prosjeci u svojoj domovini.

Spomenimo i njen prigovor da pri Ministarstvu vanjskih poslova još uvijek nije utemeljena Uprava za useljeništvo, što je bila zakonska obveza. Založila se, potom, za osiguranje sredstava za stipendiranje studenata povratnika.

U nastavku je izrazila uvjerenje da Matica hrvatska neće dobiti novac s pozicije Hrvatske matice iseljenika jer ta institucija mora i dalje raditi svoj posao, odnosno informirati hrvatsko iseljeništvo, što je i dosad uspješno činila. Na kraju je usmeno obrazložila svoju amandmane - zahtjev za osiguranje sredstava za izgradnju autocestu D60 Lovreč-

- otvaranje nove proračunske stavke tj. osiguranje 6.200.000 kuna za početak gradnje zgrade srednjih škola u Bjelovaru. Vlada to nije prihvatala naglašavajući da Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija nisu predložili projektnu dokumentaciju da bi se ušlo u postupak nadmetanja izbora izvoditelja radova. Dr. Karmela Caparin ustrajala je na amandmanu, izrazivši nadu u iznašenju barem nekih minimalnih sredstava
- kako bi se krenulo s početnom fazom gradnje objekta, ali zastupnici nisu prihvatali amandman.
- Dva SDP-ova zastupnika Vedran Lendić i dr. Zdenko Franjić tražili su 600.000 kuna za dovršenje školskog objekta u Vrgorcu. Radi se o radionicama za obavljanje prakse u metaljskoj i tekstilnoj struci, pa iako se, kako je rekao ministar Strugar, ne radi o velikim novcima Vlada ne može prihvati amandman s obzirom na visinu rasploživih sredstava i činjenicu da je riječ o novom projektu. Ne radi se o novom projektu, rekao je zastupnik Lendić, ali je na kraju ipak povukao amandman.

Zastupnici Darko Šantić (HNS), Ivan Štajduhar (SDP) i dr. Miroslav Furdek (HSS) amandmanom su predložili otvaranje nove pozicije u okviru »Kapitalnih ulaganja i kapitalnih projekata«. Zatražili su, naime, 1.800.000,00 kuna za povezivanje Obričiske i Tehničke škole Ogulin (sada su smještene u odvojenim zgradama). Odbijajući amandman ministar Strugar je rekao da se i u ovom slučaju radi o novom projektu, ali je rekao da će Vlada u suradnji s lokalnom upravom i samoupravom obaviti sve pripremne radnje za 2001. godinu. Zastupnici su prihvatali to obrazloženje i povukli amandman.

U nastavku sjednice Vladin predstavnik nije prihvatio amandmanski zahtjev Velimir Pleše (HDZ) da se za rekonstrukciju zgrade srednje škole Prelug odobri 500.000,00 kuna. Predloženi iznos sredstava u ovom proračunu od 7633 kuna smješno je mali i ako nije ništa drugo predviđeno bolje da ga i nema, naglasio je zastupnik i ustrajao na amandmanu, a glasovanje je pokazalo da su zastupnici bili istoga mišljenja kao Vlada.

Smisao amandmanskog zahtjeva Zdenke Čuhnil (HSS, zast. pripadnika češke i slovačke nac. manjine) i Željka Ledinskog (HSS) je osigurati 1.600.000 kuna u proračunu za dovršenje sportske dvorane Tehničke škole u Daruvaru. Ocenjivši potpuno opravdanim taj zahtjev, ministar Strugar podsetio je da je Grad Daruvar u potpunosti izgradio sportsku dvoranu dajući je na uporabu srednjim školama, pa ostaje još obveza naznačena u ovom, ali i Vladinom amandmanu (radi se o istovjetnom iznosu). Nakon zamolbe Vladinog predstavnika da se prihvati Vladin amandman, zastupnici su odustali od svoga amandmana.

Sega 600.000 kuna zatražili su zastupnici Đurđa Adlešić (HSLS), Željko Ledinski (HSS), Luka Trconić (HSS) i dr. Karmela Caparin (HDZ) za rekonstrukciju i adaptaciju na objektu Zavoda za socijalno zdravstvenu zaštitu u Bjelovaru. Vlada odbija ovaj amandman, rekao je ministar rada i socijalne skrbi Davorko Vidović tvrdeći da je objekt skoro gotov, a izvođač radova (Bedekovčina) u stečaju. Vlada će stoga u okviru vlastitih djelatnosti pokušati osigurati sredstva tako da to ne ide na teret ovoga proračuna. Nakon tog obrazloženja zastupnici su povukli ovaj amandman.

Istovjetan zahtjev imali su HDZ-ovi zastupnici dr. Ljerka Mintas Hodak, dr. Ivić Pašalić, dr. Đuro Njavro i dr. Karmela Caparin, a u ime ovih predlagatelja zastupnica dr. Caparin prihvatala Vladin mišljenje i povukla amandman.

Predloženih 1.500.000,00 kuna iz proračuna povećati na 6.000.000,00 kuna za Dom umirovljenika u Gospiću a za Dom umirovljenika u Senju sa 900.000,00 na 10.000.000,00 kuna smisao je amandmana zastupnika Nikice Valentića (HDZ). Ministar Vidović odbio je prihvati taj amandman naglašavajući da je ovđe riječ o dogradnji Doma umirovljenika u Gospiću, odnosno adaptaciji i rekonstrukciji onoga u Senju. Adaptaciju još nije počela niti je obavljen izbor izvoditelja radova, pa će se ti poslovi prebaciti za iduću godinu, pojasnio je ministar, a zastupnik Valentić zatražio da kod rebalansa proračuna za slijedeću godinu ova dva objekta uđu u prioritete. Ta bi se vrsta obveze mogla prihvati, iako je upitno koliko je potrebno s tako malim sredstvima uopće ulaziti u projekt

Imotski, gradnju Kliničkog bolničkog centra te finansijsku potporu zajednici sestre Bernardice u Splitu.

Zamjerivši prethodnici da je povećanje sredstava Ministarstvu pravosuđa okarakterizirala kao povećanje troškova za birokraciju, **Ingrid Antićević-Marinović (SDP)** naglasila je da pravosuđe nije birokracija. Upravo predloženo povećanje sredstava za sudove, kaže, svjedoči o tome da ova vlast želi nezavisno pravosuđe.

Zdenka Babić - Petričević je pojasnila da Ministarstvo pravosuđa nije spomenula u tom kontekstu, a **Drago Krpina** priopćenju da sući nisu birokracija, ali da u pravosuđu radi i birokraciju.

Ingrid Antićević-Marinović rekla je da se to odnosi samo na pomoćno osoblje u sudovima te da je pravosuđe, inače, poseban dio vlasti u svakoj državi.

Predstoji period racionalizacije i štednje

Za riječ se javila zastupnica dr. **Karmela Caparin (HDZ)** te upozorila da rastu problemi i zaduživanja u fondovima zdravstvenog osiguranja. Ocijenila je kako je prošla Vlada naslijedila zdravstvenu organizaciju s brojnim negativnostima. Uspjela je ipak reorganizirati zdravstveni sustav i poboljšati praćenje zdravstvenih pokazatelja. Uvedeno je načelo slobodnog izbora liječnika i izrađen projekt poboljšavanja zdravstvene zaštite na otocima. Sadašnja situacija sve je teža, a postojeći nerazmjer između prihoda i rashoda može se dodatno pogorsati zbog teške i neizvjesne gospodarske situacije. Problemi nelikvidnosti su veliki, nenaplaćena potraživanja prelaze podnošljivu razinu, a istovremeno se smanjuje broj zaposlenih. Zbog postojeće situacije trebalo bi definirati što se smatra minimumom zdravstvene zaštite. Predloženi proračun upućuje na rigoroznu racionalizaciju i štednju, a umjesto obecanih i najavljenih novih 200.000 radnih mesta počinje se govoriti o novih, dodatnih 400.000 djelatnika koji će do kraja godine ostati bez posla.

• Problemi nelikvidnosti su veliki, a istovremeno se smanjuje broj zaposlenih i rastu nenaplaćena potraživanja.

Osvrnula se zatim i na najavljeni 5%-no smanjenje plaća zdravstvenih djelatnika. Ocijenila je da će se time usteđjeti 800 do 850 tisuća kuna te upozorila da bi nezadovoljstvo ovom mjerom moglo imati daleko veću cijenu.

Govorila je zatim i o specifičnim potrebama zdravstva u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Zatražila je od predstavnika predlagatelja da se omogući dovršenje objekata zdravstvene infrastrukture, a osobito je važno dovršiti odjeli za hemodijalizu i za hitnu medicinsku pomoć u Općoj bolnici u Bjelovaru. Najavila je i amandmane za odobrenje sredstava za izgradnju obilaznice Grada Bjelovara, za sanaciju vodovodne mreže, te za izgradnju željezničke pruge na pravcu Gradec - Sveti Ivan Žabno. Govorila je i o socijalnim problemima u ovoj županiji te izdvojila tešku ekonomsku situaciju u općini Đulovec koja ima oko 1400 socijalno nezbrinutih osoba. Situacija će postati još teža jer je 130 osoba podnijelo zahtjeve za povratak tražeći ujedno i povrat svoje imovine. Ocijenila je da ovi podaci moraju biti uvaženi i od osoba u nadležnim ministarstvima koje se bave pitanjima povratka prognanika i izbjeglica.

Od ostalih poslova koji su hitni, izdvojila je potrebu da se napuštena vojarna u Bjelovaru preuredi za potrebe dopunskega učiteljskog studija, a trebalo bi zaključiti obnovu oštećenih zgrada osnovne i srednje škole, te knjižnice u Bjelovaru, zaključila je zastupnica Caparin.

Zastupnik mr. sc. **Zorko Vidiček (SDP)** ocijenio je da sadašnje neizvjesno stanje u gospodarstvu predstavlja najveću prepreku u ostvarenju predloženog proračuna. Upozorio je da se veliki broj tvrtki nalazi u predstecajnom stanju i borci se za

preživljavanje i opstanak. Ljudi se boje da zbog nedostatka novca neće dobiti mirovine, socijalnu pomoć i nadoknadu za vrijeme dok su nezaposleni. Dok se zahtjevi za socijalnom pomoći umnožavaju, gospodarstvo s druge strane očekuje porezno rasterećenje i smanjenje proračunske i ukupne javne potrošnje. Svi navedeni podaci upozoravaju, istaknuo je zastupnik Vidiček, da je došlo vrijeme krajnje odgovornog ponašanja u sferi javne potrošnje i racionalnog ponašanja na svim područjima gospodarstva i politike. Osvrnu se i na podnesene amandmane te primjetio da količina podnesenih prijedloga teži nekoliko kilograma što najzornije ilustrira apetite i očekivanja interesnih skupina i lokalnih zajednica. Ovakvi neumjereni apetiti bacili bi na koljenja i američko gospodarstvo jer pojedine sredine nenamjeravaju odustati od svojih želja i zahtjeva. U javnoj raspravi bi trebalo dominirati želja da se smanji opća potrošnja, a umjesto toga svatko "gura" prijedlog vlastite sredine i grada. Ocjienio je da bi se pomoći trebala dijeliti po čvrsto utemeljenim gospodarskim parametrima, a ne prema kuknjavi i zapomaganju brojnih zastupnika koji podnose neopravdano visoke zahtjeve iz svojih sredina.

Uložio je zatim, nekoliko amandmana koji se odnose na smanjenje proračunskih stavki te četiri prijedloga kojima bi se trebali okončati uistinu hitni zahvatni na objektima zdravstvene i školske infrastrukture na području Krapinsko-zagorske županije. Radi se o bolnici u Zaboku, krovuštu športske dvorane u Zlatar Bistrici, saniranju klizista na cesti Tuhejl - Klanjec - Kumrovec i sanaciji prostora gimnazije i osnovne škole u Zaboku.

Zastupnik je predložio da se proračun prihvati, a od zastupnika je zatražio da smanje neusmjerene zahtjeve koji prijete "probijanju" ovog važnog zakonskog prijedloga.

Obnova porušenoga i povratak prognanika

Zastupnik Božidar Kalmeta (HDZ) zamjerio je resornim ministrima što nisu nazočni cijelokupnoj raspravi o proračunu te je zatim upozorio da su autori proračuna odustali od predizbornih obećanja. Predloženi proračun nije razvojni jer ne predviđa otvaranje novih radnih mesta, a za svega 1,2%, niži je od prethodnog proračuna. Zatražio je dodatna objašnjenja predstavnika predlagatelja koji bi morao precizirati zašto se smanjuje stavka u prihodima od poreza na dohodak. Osvrnu se i na najavljeni smanjenje proračuna za potrebe Ministarstva obrane, upozorivši da se ovakvim smanjenjem može ugroziti sigurnost zemlje, a neopravdano su smanjena i sredstva potrebna za obnovu ratom razorenih dijelova Republike Hrvatske.

• Predloženi proračun nije razvojni jer ne predviđa otvaranje novih radnih mesta, a za neznatni postotak smanjuje javnu potrošnju.

Ocjienio je zatim da se odustalo i od najavljenog decentralizacije državnih sredstava, a čak se dodatno povećava porezni pritisak na lokalnu samoupravu. Od nje se traži da podmiruje i one obvezne koje inače podmiruje Vlada Republike Hrvatske, a sredstva se sve više centraliziraju na uštrb gradova i općina. Upozorio je kako se ne predviđaju nikakva kapitalna ulaganja na područjima općina, a zaduživanje im se ograničava na svega 10% vlastitih prihoda. Ocjienio je da će opisana politika izazvati brojne sukobe i nesporazume jer na terenu ima čitav niz objekata čija je obnova započeta, a nastavak radova je neizvjestan. Govorio je zatim o obnovi na području Zadra, te podsjetio da su radovi započeti na Kneževoj palači, zgraditi Filozofskog fakulteta i rekonstrukciju ceste kroz Grad Zadar.

Ovakve ocjene ponukale su nekoliko zastupnika da zatraže i dobiju priliku za ispravak netočnog navoda. Predgovornika su ispravljali i demantirali zastupnici: **Želimir Janjić (HSLS), Ivan**

- koji se ne može završiti, rekao je ministar **Vidović**,
- a na konstataciju zastupnika **Valentića** da se tijekom godine mogu očekivati nova sredstva i eventualni rebalans, ministar je odgovorio da će se ući u te poslove ako bude mogućnosti. Nakon tog objašnjenja zastupnik **Valentić** povukao je svoj amandman.

Ivo Baica (HDZ) predložio je da se osigura 4.500.000 kuna za završne radove stavljanja u funkciju Doma umirovljenika u Oklaju i naglašavajući da je riječ o pasivnoj općini, a završetak Doma značio bi zapošljavanje 30 do 35 ljudi. Ministar **Vidović** odbio je prihvati amandman, ali je rekao kako će Vlada pokušati u okviru vlastitih djelatnosti osigurati sredstva za to, nakon čega je zastupnik **Baica** povukao svoj amandman.

HDZ-ovi zastupnici **Vladimir Šeks, Berislav Šmit** i **Berislav Rončević** zatražili su 3.000.000,00 kuna za izgradnju Doma umirovljenika u Podravskim Podgajcima i jednako toliki iznos za izgradnju Doma umirovljenika u Našicama. Odabijajući amandman ministar **Vidović** je rekao da je za spomenuto investiciju projektna dokumentacija u cijelosti izrađena, ali s obzirom na okolnosti ove se godine ne planira izgradnja nego tek u idućoj ili idućim godinama.

Instajući u ime predlagatelja **Berislav Rončević** je upozorio na veliku potrebu za ovom vrstom domova na području Osječko-baranjske županije. Ukoliko resorno ministarstvo prihvaci potrebu izgradnje tih domova umirovljenika povuci će, kaže, amandmane, ali ostaje moralna obveza resornog ministarstva da sljedećoj godini imat će u vidu predlažući proračun.

Smještaj starih i nemoćnih osoba

Ministar **Vidović** iskoristio je prigodu i rekao kako već čeka gotov objekt u Nuštru, kapaciteta 400 mesta, ali golemi je problem kako osigurati oko 25 milijuna kuna za otvaranje novih radnih mesta, za oko 75 djelatnika. Slavonija, dakle, ima kapacitet za spomenuti 400 mesta u Nuštru, i njegovu što skorije otvaranje značajno bi ublažilo problem smještaja starijih osoba.

Zastupnici HDZ-a dr. **Ljeka Mintas-Hodak, dr. Ivić Pašalić, dr. Đuro Njavro** i dr. **Karmela Caparin** zatražili su osiguranje 14.061.278,34 kune za izgradnju druge faze Doma umirovljenika u Koprivnici, ali je Vladin predstavnik rekao da to ne može prihvati, pogotovo ne u predloženom iznosu, ali će Vlada nastojati u okviru vlastitih djelatnosti osigurati milijun ili dva milijuna kuna za nastavak te gradnje. U ime predlagatelja amandmana dr. **Ivić Pašalić** nije prihvatio to obrazloženje i inzistirao je na glasovanju u kojem amandman nije dobio podršku zastupnika.

Istu je sudbinu doživio i amandman zastupnika **HDZ-ova Dubravka Šuica i Luke Bebića** kojim su tražili da se za izgradnju Doma umirovljenika u Metkovici osigure 2.000.000 umjesto predviđenih 24.000 kuna, ali ministar **Vidović** je to odbio uz obrazloženje da još nije započeta izgradnja objekta nego postaje samo temelj, pa je u ovom trenutku najnedostavljeno ostati na toj razini, a iduće godine nastaviti s izgradnjom. Na upit **Luke Bebića** hoće li se nastaviti s tom izgradnjom i hoće li možda ovaj projekt ući u proračun iduće godine, ministar mu je odgovorio da ovog trenutka ne bi olak davao obećanje, ali s obzirom da je počela njegova izgradnja pretpostavlja da će svakako biti među prioritetima slijedeće godine. Zastupnika **Bebića** zanimalo je zatim zašto je Vlad skinula i onih 24.000 kuna koliko je prvotno bila predložila za ovu proračunsku stavku. To bi, smatra, bilo dobro za konzerviranje radova na objektu, a ministar mu je odgovorio da će se tako bude potrebno za to osigurati sredstva. I pored tog objašnjenja zastupnik je ustrojao na amandmanu, ali su se glasovanjem zastupnici Doma priklonili Vladinom stavu.

Darko Šantić (HNS), Ivan Štajduhar (SDP) i **Miroslav Furdić (HSS)** predložili su da se u proračunu otvori nova pozicija pod nazivom "sufinanciranje prostora za smještaj starih i nemoćnih osoba na području Karlovačke županije", ali Vladin je predstavnik odbio to prihvati uz konstataciju da ove godine na području te županije nije predviđena izgradnja takvog objekta, a zastupnik **Šantek** je nakon toga povukao taj amandman.

Ninić (SDP), i Josip Leko (SDP). Ispravke su se odnosele na netočno naveden nerazmjer u predviđenim sredstvima između pojedinih ministarstava.

Govorio je zatim i zastupnik mr. **Zlatko Mateša (HDZ)**, te odmah na početku pojasnio neke nejasnoće oko novootkrivenih dugova i zaduženja koji su zatekli novu postavu Vlade. Za vrijeme njegovoga mandata, Vlada se dodatno zadužila za 2,6 milijardi kuna što predstavlja 20-dnevni prihod hrvatskog proračuna. Nakon njega govorio je zastupnica mr. **Zdravka Bušić (HDZ)** koja je analizirala obveze Proračuna prema vojnoj komponenti hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini. Zamjerila je da su se tijekom predizbornog kampanje čuli brojni neodmjereni, čak i rasistički tonovi protiv Hrvata iz Hercegovine. Ocjjenila je da ovakav pristup nije najsjajniji jer nepravedno stigmatizira i očrnuje dio Hrvata u Bosni i Hercegovini koji je dao značajan doprinos tijekom minulog rata. Ovakav način razgovora unio je osim toga i značajni nadzor te izmaka kontroli, sa svim negativnim posljedicama. Podsetila je zatim na detalje – nedavno potpisana sporazuma koji glasi: Transfer Federaciji BiH temeljem Sporazuma o posebnim odnosima Republike Hrvatske i Federacije BiH, u visini od 300 milijuna kuna. Zamjerila je zastupnik dr. **Zlatku Kramariću (LS)** koji je predložio da se ubuduće ne spominje termin – obveza, nego pomoć. Ocjjenila je da je ova stavka drastično smanjena i neće moći zadovoljiti pravedna očekivanja brojnih ranjenika i stradalnika na području Federacije iz redova hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Ovi podaci trebali bi demisificirati tobožnju preopterećenost gospodarstva Republike Hrvatske, jer će se od 1000 proračunskih kuna svega 2 kune i 60 lipa odvojiti za stradalnike u BiH. Još je jednom podsjetila da Hrvati u Hercegovini nisu paraziti koji samo sjede i čekaju da dođu novci iz Hrvatske. Radi se o tisućama stradalnika, invalida i obiteljima poginulih branitelja koji su stradali i borili se za hrvatski državu.

Podsetila je zatim, da je rat započeo u onom trenutku kada je goloruk narod u Hercegovini izišao pred tenkove koji su se uputili prema Splitu. Istaknula je da je duboko nesretne zbog neodmjernih hajke na ovaj dio hrvatskog naroda te zatražila da se osiguraju zakonom zajamčena prava za sve stradalnike protekloga rata. Zbog brojnih razloga važno je ovome problemu pristupiti s dužnim poštovanjem jer povjesna iskušenja još uvijek vrebaju na hrvatski narod koji ne bi trebao biti razjinjen i zavaden oko ovih pitanja.

• Naslijedeni dugovi opterećuju predloženi proračun, a na negativan način utječu i na privredu i stanovništvo.

Novčana pomoć mora biti transparentna

Zastupnik Romano Meštrović (SDP) zatražio je ispravak netočnog navoda i upozorio da Vlada Republike Hrvatske skrbi i o Hrvatima u Bosni i Hercegovini, ali ne može osigurati dovoljno sredstava jer je i sama Hrvatska opterećena brojnim socijalnim problemima i ratnim stradanjima. Troškovi moraju biti transparentni jer se time onemogućuju promašaji kojih je po tom pitanju bilo u prijašnjim godinama. Zastupnica Bušić ponovno se javila za riječ te konstatirala kako predgovornik ipak nije ispravio nijedan kriji navod, a zatim se za riječ javio zastupnik mr. sc. **Željko Glavan (HSLS)**. Ocjjenio je da treba dati priznanje Vladi Republike Hrvatske koja je u kratkom vremenu pripremila ovaj važan zakonski prijedlog. Prvi put od osnivanja države, proračun se smanjuje pa ta činjenica predstavlja kvalitativni skok i kresanje neumjerene potrošnje. Ocjjenio je da dosadašnji dugovi Republike Hrvatske na negativan način opterećuju privredu i stanovništvo pa bi trebalo provesti raspravu o tim detaljima. Apelirao je na sve korisnike Državnog proračuna da izdrže bez većih potresa do kraja godine kako bi se svi skupa

pridržavali strogo zadanih finansijskih garanata. Ukoliko se uspije u ovoj namjeri, to će biti prvi veliki uspjeh pobjedičke koalicije. No, ustvrđeno je, treba učiniti i slijedeći korak te decentralizirati finansijska prava i obvezne poreznih obveznika. Time bi se smirili i međužupanijski rivaliteti i nadmetanja, jer svaki govorio kako su dobili premalo sredstava od države. Ovaj korak trebao bi biti ostvaren već slijedeće godine, a ovakvom poreznom i finansijskom politikom osuđitilo bi se prelijevanje sredstava iz jedne u drugu regiju. Vlada bi trebala već do kraja ove godine odrediti prometne prioritete kako bi se odluka odrazila i na donošenje slijedećeg proračuna. Porezni sustav PDV-a mora slijediti logiku gospodarskog razvoja, a ne socijale, a proračunski korisnici trebali bi svakako smanjiti stavku oko službenih putovanja. Upozorio je na krajtu da treba platiti ljudima za rad u biračkim odborima jer i ta mala nadoknada pomaže nezaposlenima koji su radili na tim poslovima.

Štedjeti na prosvjeti

Zastupnik Želimir Janjić (HSLS) pohvalio je Vladi koja je izradila prijedlog proračuna u kratkom vremenskom roku, te ocijenio da postoje dijelovi koji se mogu preraspodjeliti, a da se ne poremeti odnosi i da se ne prijeđe granicu od predviđenih 48,3 milijarde kuna. Upozorio je da prosvjeta ne bi smjela biti zahvaćena nikakvim smanjenjem plaća, jer je ova grana godinama zaostajala u politici osobnih dohodaka. Usposredio je projekse primanja u upravi i pravosudu, u vojski i policiji, te u lokalnoj upravi i samoupravi. Konstatoirao je zatim da je prema postojećim parametrima prosvjeta najlošije prošla.

Ocjienio je da predviđenih 550 milijuna kuna za obnovu nije dovoljno te je podržavajući udruge prognanika, zatražio da se ova stavka poveća. Upozorio je ujedno da bi se morale povećati stavke kojima se uređuje nastavak radova na autoputu u Slavoniji. Ukoliko se to ne dogodi, prijeti porast nezaposlenih osoba na čak 150.000 u ovoj regiji koja je inače najteže stradala od posljedica rata. Porast nezaposlenosti realan je i u Vukovarsko-srijemskoj županiji čija su poduzeća opterećena poznatim problemima oko kraha lokalnih bankarskih kuća.

Zastupnik Ivo Lončar (nezavisni) na početku svog izlaganja je izrazio zadovoljstvo što ima mogućnosti sudjelovati u kreiranju Državnog proračuna. Ocjienio je predloženi dokument kompromisnim, a gledje poljoprivrede i šumarstva čak i nedovoljnim. Upozorio je da je poljoprivreda u nekoliko minulih godina gospodarska djelatnost koja je najviše devastirana. Prema službenim podacima u Hrvatskoj je od 1990. do svršetka prošle godine uvezeno hrane za 6,5 milijardi dolara iako postojeći resursi govore da se mogu podmiriti potrebe u hrani za 20 milijuna ljudi. Hrvatska je jedina država u Europi koja je uvozila mlijeko iako područja Gorskog kotara, Banovine i Like imaju velike i neiskorištene potencijale za ovu granu stočarstva.

Hrvatska uvozi i voće, nastavio je zastupnik, iako ima dobre pretpostavke za procvat voćarstva koje bi usput moglo zaposlitи između 80 i 100 tisuća ljudi. Upozorio je da se iz Hercegovine uvoze velike količine junetine i govedine, iako u toj regiji nisu zabilježeni značajni kapaciteti oko uzgoja, dakle, radi se o čistoj trgovini. Nabrojao je zatim još nekoliko statističkih podataka kojima je dokumentirao tvrdnje o velikom i nepotrebnom uvozu hrane u Republiku Hrvatsku. Upozorio je da su korist od takve trgovine izvukli malobrojni, a poljoprivreda je rečenom politikom potpuno uništena i onemogućena u razvoju i modernizaciji. Stete su neizmjerne jer u trenutku kada Hrvatska uvozi 300 tisuća svinja, domaći proizvođači muče se kako bi pronašli domaće kupce za otkup 250 tisuća tovlenjena.

Ograničiti uvoz prehrambenih proizvoda

Domaći poljoprivredni proizvodi trebali bi imati prioritet jer uvozna roba stoji u hladnjacima i do dvije godine prije konačne potrošnje. Hrvatska ima tržište jer brojni hoteli duž jadranske obale ugošćuju turiste koji su spremni na kušanje domaćih specijaliteta i zdrave hrane koju hrvatski poljoprivredni može osigurati.

- **Dr. Juraj Njavro (HDZ)** amandmanski je za tražio da se za izgradnju Doma umirovljenika u Vukovaru predviđi 20.000.000 kuna. Ministar **Vidović** odbio je prihvati amandman uz obrazloženje da su lani potpisani ugovori o deminiranju objekta i okoliša bivšeg doma umirovljenika u Vukovaru, ti su poslovi u tijeku kao i izrada projektne dokumentacije.

- Reagirajući dr. **Juraj Njavro** ustvrdio je kako i ovo pokazuje da je izgleda stvarno vrlo teško prihvati bilo što iz proračuna što se odnosi na Vukovarsko-srijemsku županiju i na području od posebne državne skrbi. A valja znati da se veliki dio starih ljudi vraća, i treba im osigurati kakav takav pristojan život, dostojan čovjeka, te im na neki način ublažiti patnje koje su imali kao dugogodišnji prognanici. Smatra kako deminiranje tog područja ne može biti razlog da se ne kreće u izgradnjom ovoga Doma. Ministar **Vidović**, međutim, ustrojava je na Vladinom stavu da se amandman odbije ponavljajući da se već financira izrada projektne dokumentacije za taj objekt što znači da se već na neki način krenulo s poslom. Glasovanjem zastupnici su samo potvrdili Vladino mišljenje i nisu prihvatali amandman.

- U nastavku Vlada je prihvatile amandman **Valter Drandić (IDS)** da se 200.000,00 kuna predviđenih za finansiranje kupnje automobila za Ministarstvo za europsku integraciju iskoristi za dogradnju Vile Marie točnije Centra za brigu o starijim osobama iz Pule. Isti je iznos sredstava za dogradnju Vile zatražila i zastupnica **Jadranka Katarincić-Skrlj (HSLS)**.

- A mr. **Nevio Šetić (HDZ)** zatražio je 4.000,00 kuna za dogradnju Doma za psihički oboljele starije osobe u spomenutoj Vili u Puli. Ministar **Vidović** reka je kako Vlada ne može prihvati zatraženi iznos sredstava, a zastupnik **Šetić** se oglasio konstatujući da je dobro što je resorno ministarstvo prihvatio mogućnost da uopće počne dogradnju Doma i povukao je svoj amandman u uvjerenju da će u perspektivi taj objekt biti dogradnjen.

- **Duro Dečak (HDZ)** smatra da bi bilo dobro u ovogodišnjoj proračun uvrstiti 1.000.000 kuna za pripremu, planiranje i upravljanje projektom Doma umirovljenika u Virovitici, ali ministar **Vidović** nije bio istog mišljenja dodajući kako izgradnju tog objekta tek treba preispisati s obzirom na mrežu institucija socijalne skrbi čija izrada slijedi ove godine u Upravi socijalne skrbi pri Ministarstvu rada i socijalne skrbi. Uz to, kaže, nije obavljena priprema za gradnju objekta.

- Branec svoj amandman zastupnik **Dečak** je rekao kako ne stoji ministrova tvrdnja da u Slavoniji ima dovoljno domova umirovljenika, jer ni onaj u već spomenutom Nuštru kada bude stavljen u funkciju ne može povući niti desetinu onoga što županiju iz koje zastupnik dolazi treba, a samo od Nuštra do Virovitice ima 180 kilometara. Žao mu je što Vlada odbija prihvati ovaj amandman jer Grad Virovitica i Virovitičko-podravska županija već su za ovu godinu odredili sredstva za otkup zemljišta, za lokacijsku dozvolu i izvedbeni projekt, a od Vlade se samo traži da osigura milijun kuna za projektu dokumentaciju. Zastupnik je ustrojava na amandmanu ali glasovanjem nije dobio podršku zastupnika. Kažimo samo da su amandman istovjetnog sadržaja podnijeli zastupnici **Dragutin Vukušić (SDP)** i **Viktor Brož (HSLS)**, a zastupnici su ga nakon objašnjenja Vladinog predstavnika povukli.

- Za obnovu i opremanje Staračkog doma u Pazini IDS-ovi zastupnici - **Damir Kajin, Valter Drandić, dr. Petar Turčinović i Dino Debeljuh** zatražili su 2.000.000 kuna. Ministar **Vidović** to nije prihvatio, naglašivši kako se to ne može planirati za ovu godinu ali može za 2001. i 2002. godinu. Preuzeo je, međutim, obvezu da Vlada u okviru vlastitih sredstava pokuša u što većoj mjeri oспособiti Dom umirovljenika u Motovunu kako bi se donekle ublažio ili čak sanirao nedostatak ovakvih prostora na području Istarske županije.

- "Cilj je postignut ako će se to napraviti s Motovunom", reka je zastupnik **Drandić** i povukao amandman.

Predstoji izrada mreže institucija socijalne skrbi

- Dva su HDZ-ova zastupnika, **Dubravka Šuica i Luka Bebić** predložili da se za dogradnju Zavoda

Smatra da su se donosile pogrešne odluke prilikom donošenja zakonskih propisa kojima se uređivao rad bivših poljoprivrednih kombinata. Ove su se tvrtke često puta i nepotrebno uništavale pod parolom da je riječ o "preživjelim, komunističkim poljoprivrednim mastodontima". Uvozom hrane obogatio se uzak krug ljudi i kriminalaca, a posljedice se najbolje mogu uočiti u Slavoniji. Ima sela koja nisu upotpće stradala u ratu, a ljudi se masovno iseljavaju zbog toga što u poljoprivredi ne vide svoju perspektivu.

• Poljoprivrednici u Slavoniji ne vide ekonomsku perspektivu i postupno se iseljavaju iz svojih sela.

Upozorio je i na devastiranje stočnog fonda koji je preostao nakon akcija "Bljesak" i "Oluja". Prema iskazima stručnjaka i tadašnjih dužnosnika, vrijednost sakupljene stoke bila je između 200 i 250 milijuna maraka. Zatražio je da se istraži gdje je završila ova stoka i ujedno upozorio da je dio završio u susjednoj Bosni i Hercegovini. Istaknuo je na kraju da se velika sredstva i nadalje troše na skupocjene automobile i reprezentaciju, te zatražio da se rasporda veći dio vožnoga parka. Ocenjeno je da gradani opravdano negoduju kada vide nepotrebitni raskoši i trošenje proračunskih sredstava.

Nakon ovih upozorenja riječ je zatražio zastupnik **Milan Kovač** (HDZ). Smatra da nisu iznijeti točni navodi kada je bio riječi o odnosima u trgovini i poljoprivredi između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Upozorio je da službeno statistike govore da Hrvatska i BiH uvozi za osam puta više poljoprivrednih proizvoda. Smatra da treba prestati sotoničirati Hercegovinu i Hercegovcu kao šverce jer to nije samo demagogija već i bezobrazluk. Zatražio je da se iznesu konkretni podaci, a za PIK-ove je dodata da su uništeni od neprijatelja u minulom ratu. Najbolji primjer za tu tvrdnju pružaju ostaci PIK-a Belje i VUPIKA, zaključio je zastupnik Kovač.

Zastupnik Lončar ponovio je da je upozorio na veliki uvoz junetine iz Bosne i Hercegovine, a istovremeno je odlučno odbacio tvrdnje o animozitetu prema Hercegovini i Hercegovcima. U svom ponovnom javljanju zatupnik Kovač nije bio zadovoljan ovakvim tvrdnjama, te je istaknuo da su u ratu stradale tvrtke poput PIK-a Gradiška i "Jasinje", koje su bile udaljene nekoliko kilometara od linije bojišnice. Zastupnica **Ljubica Lalić** (HSS) zatražila je ispravak netočnog navoda i upozorila da su ratne štete u "Jasinju" male i neznatne u odnosu na velike propuste i štete nastale tijekom procesa privatizacije. Ovi su joj podaci poznati jer živi u tom kraju i sada kao i za vrijeme rata. Zastupnik **Stjepan Dehin** (HSS) ocjenjio je da su predložena proračunska sredstva nedostatka kada je u pitanju poljoprivreda, a zatražio je da se pristupi postupku denacionalizacije zemljišta jer je to obećavano tijekom predizbornih obećanja 1990. godine. Zatražio je reviziju i u tom pitanju jer je veliki dio ovog zemljišta i dalje zapušten i neobrađen. Usput je primijetio da sredstva koja su namijenjena za poljoprivredne nadoknade i poticaje ne idu u ispravnom smjeru. Govorio je zatim o problemima poljoprivrednika u Velikogoričkom kraju te iznio statističke podatke o poljoprivrednim potencijalima rečene regije. Osvrnuo se zatim i na postojeću mrežu školskih objekata i ocijenio da treba izgraditi nove zgrade ili adaptirati postojeće u: Zaprešiću, Pušćoj, Dugom Selu, Rugvići, Novoj Kapeli, Ivanić Gradu, Jastrebarskom, Lupoglavu, Vrbovcu i Donjoj Lomnici, a valjalo bi osigurati i stavku za izgradnju prometnice oko Velike Gorice.

Poticaji i subvencije ne smiju završiti u pogrešnim rukama

Slijedeći govornik bio je zastupnik **Marijan Maršić** (HSS), koji je prihvatio predloženu svotu okosa iznosa proračuna. Ipak je ocijenio da unutar

proračuna treba tražiti dodatni »manevarski prostor« kako bi se u prvom redu, pomoglo poljoprivredi te povratnicima i prognanicima. Upozorio je na brojne probleme i poteškoće u Vukovarsko-srijemskoj županiji te upozorio da ne bi trebalo smanjivati proračunska sredstva za ove poslove. U Vukovaru ima više problema, a najaktfualniji su problem mostovi, rasvjeta, stanovi i ceste. Ukoliko se ne nastavi obnova prijeti promjena demografske strukture stanovništva. Ocenjivo je da treba osigurati i strane donacije koje bi ohrabrivale povratak prognanika. Govorio je ponovno o problemima u poljoprivredi te zatražio da subvencije i poticaji za proizvodnju budu strogo namjenski, a uz poticaje trebalo bi smanjiti cijenu pogonskog goriva u poljoprivredi i ribarstvu. Trebalo bi omogućiti i brže otvaranje radnih mesta, te rješiti pitanje denacionalizacije i vlasničkih odnosa, zaključio je zastupnik.

Zastupnica **Ljubica Lalić** (HSS) govorila je o brojnim nasiljenim ekonomskim problemima zbog pogreške gospodarske politike prethodne Vlade. Predloženi proračun predstavlja očajnički pokušaj ublažavanja posljedica pogreške desetgodišnje politike. Pozdravila je povećanje proračunskih sredstava za prosvjetu, znanost, tehnologiju i socijalnu skrb, a posebice ju raduje povećanje sredstava za razvoj poljoprivrede. Upozorila je da seljak nije osjetio veće koristi od politike poticaja jer su sredstva završavala kod organizatora umjesto kod izravnih proizvođača. Najteže posljedice ovakve politike osjetila je Slavonija gdje gospodarska revitalizacija neće biti moguća bez spoja poljoprivredne proizvodnje i preradivačke industrije. Svi preradivači su danas u stecaju, a preradivačke tvrtke su u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske. Upozorila je zatim da su nedostatna sredstva namijenjena Državnom hidrometeorološkom zavodu koji obavlja važne poslove oko zaštite od elementarnih nepogoda. Ocenjivo je zatim da jedinice lokalne uprave i samouprave ne mogu pomoći seljacima u slučaju elementarnih nepogoda, jer se prikupljena sredstva uglavnom troše za plaćanje osobnih dohodatak službenika i namještajnika. Zatražila je da se ove stavke povećaju sredstva, te da se smanje novčana sredstva namijenjena Ministarstvu obrane, Ministarstvu unutarnjih poslova, kao i planirana pomoć za Bosnu i Hercegovinu. Trebalo bi ujedno povećati sredstva za obnovu kuća i gospodarstava u ratom uništenim područjima. Samo u Brodsko-posavskoj županiji, upozorila je zastupnica, nije isplaćena potpora za obnovu ratom razorenih objekata u visini od 9 milijuna kuna.

Zastupnik dr. **Duro Njastro** (HDZ) zatražio je ispravak krijeva navoda, te odbacio tvrdnje da je privremeni tromješčini proračun donesen kako bi naškodio sadašnjoj vlasti i donio im neočekivane probleme i dugovanja. Podsjetio je da su u tom periodu bili izbori i bilo bi pretenciozno zaokružiti godišnji proračun bez utjecaja izbornih pobjednika. Smatra da nisu utemeljeni niti prigovori na račun HDZ-a o lošoj gospodarskoj politici koja je razarala Hrvatsku u minulih desetak godina.

Izostala kapitalna ulaganja

Govorila je zatim i zastupnica dr. **Ljerka Muntas-Hodak** (HDZ) upozorivši da je sastavljanje proračuna ozbiljan test, ne samo za minula predizbornu obećanja već i prvo iskušenje vladajuće koalicije. Svi mi koji smo imali istaknutu ulogu u strukturama dosadašnje vlasti, znamo kako je izrada proračuna težak i nezahvalan posao, jer su potrebe i zahtjevi veći od finansijskih mogućnosti države. Odala je priznanje na velikom poslu koji je napravljen u proteklih dva mjeseca, ali je apelirala da se sve primjedbe i prijedlozi koji dolaze iz opozicije dobromjerno razmotrite i uvaže. Osvrnuła se i na visinu duga koji je naslijeden te ocijenila da je dobro što su konačno utvrđeni potpuni podaci oko dugova države koji su nastali zbog propalih banaka.

Podsjetila je da je bivša vlast podmirila dugovnja koja su poistekla nakon akcija "Bljesak" i "Oluja", te sanirala dio duga Mirovinskog fonda. Osvrnu se zatim na predloženi zakonski tekst, te upozorila kako se tek sada vide realnosti prema kojima Vlada ne može brzin mjerama utjecati na smanjenje potrošnje i nepotrebne administracije.

- **Josipovac** u Župi Dubrovačkoj osigura 1.000.000 kuna. Vladin predstavnik to nije prihvatio već izrazio očekivanja da će Vlada iznaci sredstva unutar vlastitih djelatnosti i intervenirati, ali u ovom trenutku ne može reći iznos. Zastupnica **Šuica** upozorila je kako na području Dubrovačko-neretvanske županije nema niti jedne ustanove ovakve vrste u koju bi se smjestile trajno hendikepirane osobe.
- Postoji tek jedna stara ustanova u kojoj je smješteno 11 teže hendikepiranih osoba, pa molim da se o tome vodi računa. Zatražila je također da se glasuje o amandmanu što je učinjeno, ali tako je samo potvrđen Vladin stav.

Za gradnju Centra za odgoj i obrazovanje "Juraj Bonaci" u Sinju **Mate Jukić** (HDZ) i **Joško Kontić** (HSL) zatražili su 2.000.000,00 kuna. Vlada ne prihvata amandman o osiguranju sredstava na teret proračuna, ali će pokušati učiniti nešto da se krene s adaptacijom i rekonstrukcijom tog objekta tj. u okviru vlastitih djelatnosti osigurati sredstva.

Zastupnik **Mate Jukić** prihvatio je to obrazloženje i povukao amandman.

- Za ovu godinu osigurati 1.800.000,00 kuna za rekonstrukciju i adaptaciju vojarne u Zavodu za socijalno zdravstvenu zaštitu starih i nemoinih osoba Grada Daruvara, smisao je amandmansko zahtjeva zastupnika **Zdenke Čuhnil** (HSS), zastupnika pripadnica češke i slovačke nacionalne manjine) i Željka Ledinskog (HSS). Niti ovaj amandman nije dobio Vladino "zeleno svjetlo", ali je ministar **Vidović** obećao preispitivanje zahtjeva u svezi s rekonstrukcijom objekta s obzirom na predočitoj posao vezan uz izradu mreže institucija socijalne skrbi.

Zastupnica **Čuhnil** je izrazila žaljenje što ovaj dom umirovljenika niti nakon 10 godina čekanja nije ušao u proračun to više što je za tu namjenu već otključano zemljište i pripremljeni projekt kao i sva infrastruktura. Znajući da sada baš nije vrijeme učlanjanja, ona i zastupnik **Ledinski** predložili su amandman o osiguranju 1.800.000,00 kuna iz državnog proračuna dok bi Grad Daruvar osigurao 1.200.000,00 kuna pa se sa 3 milijuna kuna može dobiti 50 mjesto u Domu. U nadi da će se naći rješenje za iduću godinu zastupnica je ipak povukla amandman zamolivši pritom da se na završetak Doma ne čeka još narednih 10 godina.

Grupi amandmana kojeg nije prihvatio ministar **Vidović** pridružio se i amandman **Ivana Jarnjaka** (HDZ) kojim je zatražio 1.600.000,00 kuna za Specijalnu bolnicu za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice. Lani je, kaže ministar, potpisana ugovor o izvođenju radova na adaptaciji i obnovi te bolnice u kojem su se ugovorne stranke sporazumjele da će izvoditi radove na adaptaciji prvo kada dječjejeg odjela. S obzirom na okolnosti, rekao je ministar, radovi na adaptaciji drugog kata bolnice nisu niti započeli i planiraju se izvoditi u narednim godinama.

"Jedan kat ureden, a drugi neuređen, kako će to izgledati", upitao je zastupnik **Jarnjaka**. Kako se radi o specijalnoj bolnici zamolio je da se prihvati moralna obveza u 2001. godini gledajući te bolnice i zatim povukao amandman.

U razdjelu Ministarstva turizma **Dario Vukić** (HDZ) zatražio je znatno izdašnja sredstva za nabavku kompjutora, pišaljki strojeva i dr. - umjesto predloženih 30.000 traži 2.000.000,00 kuna, a isto tako i glede sistemskih programa umjesto 9000 kuna koliko predlaže Vlada.

U ime Vlade ministar financija dr. **Mato Crkvenac** odbio je prihvati amandman zatraživši, ipak, od zastupnika da ga malo bolje pojasni.

Za nabavu, izgradnju i investicijsko odražavanje kapitalnih sredstava u Ministarstvu turizma, a tu ulaze i hardware i software odnosno kompjutori i programi, osigurano je malo proračunskih sredstava, primjetio je zastupnik **Vukić**. Ideja je da se u hrvatskom turizmu kao našoj strateškoj granici počne graditi jedan informacijski sustav koji će upravljati hrvatskim turističkim proizvodom. Jer hrvatski turizam nisu samo hoteli i restoranii već sve ono što opslužuje naš turizam, a pritom ne treba zaboraviti da se danas možda već 5 posto trgovine u toj djelatnosti obavljaju preko Interneta tj. preko elektroničke trgovine i ta se tendencija povećava, a mi tu zaostajemo. Stoga je njegova ideja bila da se u turizmu počne izgradivati jedan informacijski sustav koji bi bio znak kvalitete našeg turističkog proizvoda, a istodobno i sredstvo

Ocijenila je ujedno, da se njime ne potiče razvoj ni nova proizvodnja jer je restriktivan prema kapitalnim ulaganjima i podizanju objekata komunalne infrastrukture. Ipak, najveća manjkavost ovog temeljnog gospodarskog dokumenta je u tome, što zanemaruje potrebu zapošljavanja, a najavljeni rezultati bit će slabiji čak i od prošlogodišnje brojke novozaposlenih osoba.

• Izrada proračuna prvi je veći izazov nove Vlade, koja treba pomiriti velike zahtjeve sve većeg broja korisnika i ograničena sredstva.

Ocijenila je da Vlada primjenjuje neoliberalistički pristup, prema kojem samo gospodarski rast aktivnosti može otvarati nova radna mjesta. Ako se analizira socijalna komponenta, uočljivo je da su na najlošije prošle socijalno ugrožene obitelji, prognanici, povratnicima, useljenicima, umirovljenicima te državnim i javnim službenicima. Zbog svih ovih razloga, predloženi zakonski tekst ne djeluje uverljivo, zaključila je zastupnica i izrazila nadanje da će dodatna sredstva međunarodne zajednice pomoći kako bi se stišalo socijalno nezadovoljstvo zbog porasta nezaposlenosti.

I zastupnik Darko Šantić (HNS) upozorio je da građani žele čuti realne naznake o standaru života koji ih očekuje u nastupajućem periodu. Podsetio je da su amandmani koji su potpisani zastupnicima iz Karlovačke županije potpisani do svih tamošnjih zastupnika, bez obzira na stranačku opredijeljenost. Upozorio je da veliki dio ove županije pripada u područje od posebne državne skrbi, a uništeno gospodarstvo ne može prihvatiti veliki broj nezaposlenih. Problemi se naziru i u procesu obnove, jer izgradnja razrivenih stambenih objekata ne teče prema očekivanjima prognanika i prema utvrđenim planovima, a problemi se uvećavaju i zbog velikog postotka miniranog poljoprivrednog zemljišta.

Uz ove probleme koji su vezani za posljedice rata, javljaju se i ekološki problemi, a rijeke Korana, Mrčnica, Kupa i Dobra su zagađene komunalnim i građevinskim otpadom. Predložio je da se prijenosi finansijskih sredstava koji su namijenjeni ovoj županiji vrate na visinu iz 1999. godine, a svakako bi trebalo definitivno sanirati prometni čvor iz Karlovca, te nastaviti izgradnju ceste do Bjelolasice. Zastupnik je na kraju zatražio i odgovarajuću podršku i razumijevanje za dovršenje i popravak škola i sportskih objekata, "rekonstrukciju gradskog kazališta "Zorin dom", izgradnju centra za stare i nemoćne osobe, te izgradnju centralnog depozita za komunalni otpad. Uz ove probleme trebalo bi sanirati i štete koje su u Ogušinu nastale zbog poplava, a potrebni novac trebao bi se osigurati preraspodjelom sredstava unutar predloženog proračuna.

Obnova škola mora imati prioritet

Zastupnica Marija Bajt (HDZ) ocijenila je da predloženi proračun nije razvojni ni socijalni, a mogući problemi nastaju zbog nepomirljivosti i raznih interesa šest vladajućih stranaka. Iako je svjesna teške gospodarske situacije u zemlji, ne može prihvatiti najavljeni smanjivanje plaće učiteljima, nastavnicima, znanstvenicima, te socijalnim, zdravstvenim i kulturnim djelatnicima. Ocijenila je da školstvo treba dobiti dodatnu materijalnu podršku jer znanost i obrazovanje predstavljaju najsigurniji jامаć budućeg gospodarskog razvoja i napretka. Analizirala je zatim pojedine stavke koje se odnose na školstvo te zamjerila zbog ukidanja sredstava za rad s darovitom djecom. Ocijenila je da osnovnim školama nedostaje 57, a u srednjim oko 2,5 milijuna kuna kojima bi se trebali podmiriti temeljni troškovi. Nepotrebna restriktivnost prati i stavke za stručno ospozobljavanje nastavnika, nabavu didaktičkih pomagala, obvezne lektire, te kompjutorske tehnike u školama.

• Ne bi se smjeli smanjivati plaće prosvjetnim, zdravstvenim i kulturnim djelatnicima.

Osvrnula se i na probleme koji prate izgradnju školskih zgrada u Požeško-slavonskoj županiji, te upozorila da treba dovršiti zgradu gimnazije u Požegi, osnovnu školu i dvoranu u Lipiku i Biškupcima, a trebalo bi sanirati i ratne štete nastale na objektima Osječkog sveučilišta. Ocijenila je da se mora preispitati najavljeni politika prema knjižnicama, jer prema postojećem prijedlogu, ove kulturne ustanove ne imaju dovoljno sredstava za nabavu stručne literature, časopisa i knjiga. Smatra da je i gospodarstvo u Slavoniji u teškoj poziciji te apelirala da se razradio stavke državnog proračuna koje se odnose na novčane poticaje, subvencije i kreditiranje proizvodnje. Na kraju izlaganja zamjerila je što raspravi ne prisustvuju i ministri ministri Vlade Republike Hrvatske.

Nakon je govorio je zastupnik dr. Juraj Njavro (HDZ). Ocijenio je da će se javiti veliki problemi zbog nedostatka sredstava za obnovu i za potrebe branitelja, stradalaca i invalida Domovinskog rata. Smatra da je ipak dobro što nisu ozbiljnije narušena jednokratna i trajna prava branitelja i invalida, ali treba voditi računa da se zakonski utvrđene kategorije invalida i stambeno zbrinu. Najavio je amandman kojim bi se osigurala sredstva za dodjelu stambenih kredita, a veća sredstva trebalo bi osigurati i ekipama koje se bave ekshumacijama i identifikacijama pronađenih poginulih osoba. Zabrinjava ga činjenica da u predloženim dokumentima nije naišao na stavku i sredstva kojima bi se ohrabrilo i pomoglo zapošljavanje branitelja, a trebalo bi nadoknadići i sredstva koja su potrebna Ured za prognanike, zaključio je zastupnik Njavro.

Zastupnik Ivan Penić (HDZ) analizirao je pojedine stavke proračuna koje se tiču prihoda i rashoda, te ustvrdio da prijeti inflacija, a predviđeni troškovi neće se moći realizirati bez rebalansa proračuna. Kod sanacije banaka treba reći, upozorio je zastupnik, da se unutar otplate nalazi i stavka od milijardu i 68 milijuna kuna koji se odnose na isplatu stare devizne strednje, a treba otplatiti i rate Pariškog i Londonskog kluba koje je Republika Hrvatska bila prinudena preuzeti od prošle države. Ocijenio je da proračun najavljuje saniranje nakupljenih dugova što predstavlja ohrabrujuću činjenicu i znak da će buduće gospodarstvo počivati na zdravijim temeljima. Loše je što gradići i općine gube sredstva zbog smanjenih transfera, ali i zbog mogućnosti smanjenja vlastitih novčanih prihoda.

• Država bi trebala zakonskim mjerama poticati izvoz, turizam i zapošljavanje mlađih stručnjaka.

Upozorio je da je zamjetan manjak sredstava namijenjen potrebama za mirovinsko osiguranje pa je moguće i inflacija čiji bi negativni učinci ponistili dobre potuze koji su učinjeni na tom segmentu gospodarske i monetarne politike. Smatra da bi država trebala odgovarajućim mjerama poticati izvoz, turizam i zapošljavanje mlađih stručnjaka jer se time osigurava i okupan gospodarski razvoj Republike Hrvatske.

Nastaviti s revitalizacijom otoka

Zastupnik Tonči Tadić (HSP) ocijenio je da se i sadašnja vladajuća koalicija, baš kao i prošla HDZ-ova postava, ne pridržavaju predizbornih obećanja. Podsetio je da su se tijekom izbora mogla čuti

- njegove prodaje na domaćem i svjetskom tržištu.
- Drži da su sredstva koja je amandmanom predložio sasvim dostatna za iniciranje nabavke opremljenih s izradu sistemskih paketa te obučavanje ljudi, svakako drži neprihvatljiv da se za to ukupno izdvoji 39.000 kuna.

• Izgradnja informacijskog sistema u turizmu

- Informatizacija i uvođenje novih tehnologija jedan je od Vladinih prioriteta, ustvrdio je dr. Crkvena te dodatak kako je Hrvatska vrlo blizu da dobije network economy (na tome se već navelikoj radi), ali to zahtjeva puno više novaca nego što je amandmanom zatraženo. U taj se projekt uključuju dosta tvrtki formirajući centre informacija koji će biti u stanju elektroničkom tržištu ponuditi naš turistički proizvod. To znači da će netko u Njemačkoj u vrijeme Božića moći putem svog kompjutera šetati našim marinama i izabrati koji će vez zapojesti u lipnju. Sustina je da za takav projekt treba puno više novaca, mora se ostarbiti na širokoj osnovi, kao široki gospodarsko-tehnološki projekt, i ne može financirati iz proračuna, čak se pokazuje da to nije niti potrebno.

- Sigurno je da postoje privatne inicijative pojedinih restorana i trgovina koji su dostupni na Internetu, složio se zastupnik Vukić, ali je on, kaže, govorio o hrvatskom turističkom proizvodu, a to nije samo hotel i restoran već nešto puno šire. To su, nastavlja, i informacije o stanju na hrvatskim cestama, uopće sve ono što zanima turistu kada dolazi do jedne turističke destinacije. Zastupnik drži da nositelj tog projekta mora biti Ministarstvo turizma, odnosno Vlada, jer privatnik za to nikada neće imati interesa. Izgradnja jednog informacijskog sustava neophodna je za promoviranje Hrvatske kao turističke destinacije, ali i za to da bi upravljali tim turističkim proizvodom, zaključio je zastupnik Vukić izražavajući nadu da će u sljedećem proračunu sredstva za to biti puno znakovitije prepoznatljiva nego što je to slučaj sada.

Glasovanjem zastupnika amandman nije dobio potporu Doma.

- Uslijedio je amandman skupine zastupnika - mr. Nikole Ivaniša (PGS), Lucijana Sušnja (PGS), Damira Jurića (SBHS), Vladimira Šepčića (SDP), Diane Čizmadije (SDP) i Dragutina Vrusa (SDP). Njihovi se amandmanski zahtjevi odnose na neke kliničke bolničke centre i bolnice. Tako npr. za izgradnju i opremanje KBC Rijeka tražili su 4.819.000 kuna umjesto predloženih 269.000 kuna, odnosno 4.338.000 kuna umjesto predloženih 5.838.000 kuna za izgradnju, obnovu i opremanje KBC Zagreb. Za izgradnju i obnovu Kliničke bolnice Split zastupnici su umjesto predloženih 7.300.500 kuna sugerirali 5.500.500 kuna, a umjesto predloženih 1.385.000 kuna za obnovu Kliničke bolnice Dubrava predložili su 1.135.000 kuna. Vlada je za Opću bolnicu Slavonski Brod predložila 7.573.000 kuna, a zastupnici predlažu 6.573.000 kuna.

- U ime Vlade ministrica zdravstva prof. dr. Ana Stavljević-Rukavina nije prihvatila ovaj amandman jer je, kaže, predmetna investicija (izgradnja i opremanje KBC Rijeka) obuhvaćena Vladinim amandmanom u iznosu od 5.969.000 kuna. Zastupnici su prihvatali to obrazloženje i povukli amandman.

- Nije prihvaćen ni amandman Željka Krapljana (HDZ) kojim predlaže da se umjesto predloženih 505.000 kuna za izgradnju, obnovu i opremanje Opće bolnice Sisak osigura 25.000.000,00 kuna. Ministrica zdravstva rekla je da je za tu namjenu predloženo 505.000 kuna, što je u međuvremenu plaćeno, a nastavak radova financirat će se iz kredita Vijeća Europe (pozicije 5302041 i 5302050) početkom 2001. godine. Zastupnik Krapljan je rekao kako nije znao za taj kredit, ali i dalje drži da je predviđenih 505.000 jako malo za ove potrebe, jer bolnica je razrušena, radovi počeli i nije zgodno dugo čekati na nastavak radova. U glasovanju koje je uslijedilo, ovaj amandman nije prošao.

- Ministrica Stavljević-Rukavina nije prihvatila niti amandman HDZ-ovih zastupnika Dubravke Šuice i Luke Bebića kojim su tražili 4.000.000 kuna za mini bolnicu u Metkoviću. Radi se o investiciji na Domu zdravlja Metković, i u ovom

obećanja o kresanju izdataka te o zabrani daljnog zaduživanja u inozemstvu, a sada se govorи drugačija pričа. Smatra da se Republika Hrvatska nalazi pred proračunom koji je gotovo identičan onome iz prethodne godine, a upozorio je da se HSP protivi najavama prodaje vrijednih javnih poduzeća koja se nalaze u većinskom državnom vlasništvu. Prodaja državne imovine ne bi trebala biti uložena u lagodniji i bolji život, već u razvoj i rekonstrukciju privrede i uvođenje novih tehnologija.

Upozorio je da ne podržava najavljenе restrikcije oko plaća znanstvenika, učitelja i prognanika, jer ove kategorije društva ne bi trebala same nositi terete štednje. Među brojnim slabostima koje je pronašao u predloženom zakonskom tekstu, zastupnik Tadić istaknuo je i pozitivne, te povalio stavke kojima se osiguravaju izdašnja sredstva za sanaciju i poslove hrvatskih brodograditelja. Zatražio je snažniju podršku za razvoj otoka, poljoprivrede i ekologije a založio se da snažniju potporu države dobiju projekti kompjuterizacije. Ocenjenje je nedopustivim što su autori proračunskih stavki smanjili sredstva za obnovu razorenih kuća i za razminiranje. Na kraju je predložio da se povećaju sredstva za znanstvena istraživanja, za zaštitu i istraživanje spomeničke baštine, te za prometnice kojima bi se brže povezala kontinentalna i primorska Hrvatska. Upozorio je da se ove potrebe svakako moraju osigurati sredstva, a ne treba bježati niti od mogućnosti prodaje jednog Vladinog aviona tipa Challenger.

Ispravak netočnog navoda zatražio je zatim zastupnik Ivo Fabijanić (SDP) upozorivši da hrvatski otoci ove godine dobivaju novčanu pomoć od 120 milijuna kuna. Zastupnik Tadić je pozdravio ovo povećanje sredstava za bolji život otocana, ali je upozorio da niti ova sredstva neće biti dovoljna. Zatim je govorio da je važno utemeljiti i djelatni centar za otoke koji bi nadzirao distribuciju novčanih sredstava. Ispravak netočnog navoda zatražio je i zastupnik dr. Jure Radić (HDZ) koji je ustvrdio i podsjetio da se posljednjih pet godina dosta ulagalo na projekte ovi revitalizacije jadranskih otoka. I zastupnik Ivan Šuker (HDZ) zatražio je ispravak netočnog navoda. Konstatirao je da zastupnik Fabijanić nije uvažio činjenicu da je prošle godine u Ministarstvu turizma osigurano 20 milijuna kuna za poticaj malog i srednjeg poduzetništva na otocima. Ponovno je govorio i zastupnik Fabijanić, te upozorio da su stvarna pomoć u ulaganju na otoke ipak bila daleko manja od proglašenih. Govorio je zatim i zastupnik Mate Jukić (HDZ) te upozorio da je predloženi Proračun za 2 milijarde kuna veći od prošlogodišnjeg. Time u vodu padaju predizborna obećanja o tobožnjem smanjenju potrošnje za 17 postotnih poena. I on je podržao zahtjev zastupnika Mateša da se otvoreno govoriti o nastalim dugovanjima jer, "postoji spremnost da se odgovara za određene zloupotrebe glede službenih položaja, ali i proračunskih sredstava". Pozdravio je zatim najavu povećanja sredstava za kulturu, prosvjetu i sport, znanost, socijalnu skrb, te pravosuđe i zdravstvo. Upozorio je da u ovim službama postoji nezadovoljstvo već istaknutim zahtjevom o potrebama 5-postotnih smanjenja plaće. Ljudi su nezadovoljni jer zastupnici nisu održali predizborna obećanja o vlastitom proglašenom smanjenju visokih plaća. Podržao je nedavne zahtjeve sindikata o zabrani smanjenja plaće, te podsjetio na njihovo nedavno okupljanje oko ulaza u zgradu Sabora.

Gоворио је затим о проблемима који очекују оргane lokalne uprave i samouprave zbog највећeg smanjenja transfera sredstava. Istaknuо је да се пуно приčalo о lokalnoj samoupravi i decentralizацији, а заправо су им приходи prepolovljeni u односу на prošlogodišnje. Говорио је затим и о проблемима Splitско-dalmatinske županije која има највише nezaposlenih, a transfer јој је смањен сак за 73 postotnih poena. Nisu prepoznatljivi ni kriteriji којима су se nadležni ministri i stručna tijela rukovodili kada su smanjivali transferi pojedinim županijama jer nema nekog oslonca који би bio jednak за sve. Оčigledno су се министри rukovodili kriterijima који су bili samo njima poznati, ocjenio je zastupnik. Ovakav način rada dovodi u pitanje opstojnost manjih i siromašnijih lokalnih zajednica, a najteže је stanje у Općini Hrvace i Gradu Vrliki. Situacija је dodatno pogoršана када

се analiziraju sredstva која су namijenjena ministarstvima која skrbe о invalidima, nezaposlenim braniteljima i prognanicima. Upozorio је да nagli prelazač na tržištu gospodarstva dovodi u tešku poziciju tvrtke iz manjih sredina poput "Dalmatinke" из Sinja. Ukoliko izostane državna pomoć, može doći до gospodarskog kolapsa на подручју Cetinske krajine гдје је zaposleno oko 60 tisuća ljudi. Predložio је да se pristupi izradi programa spašavanja takvih tvrtki ili да им се zada rok до којег moraju pronaći strateškog partnera u poslovanju.

• Trebalo bi osigurati sredstva za nesmetani rad lokalne uprave i samouprave jer je to obećano kada se govorilo o decentralizaciji.

Zastupnik Josip Leko (SDP) zatražio је priliku da ispravi netočan navod te se zapitaо je li proračun da kraja preciziran је jer je predviđeno 47,9 milijardi za prihodnu, a 49,3 milijardе kuna za rashodnu stranu. I zastupnik Ivan Šuker ispravio је netočan navod. Ustvrdio је да је ovogodišnji proračun za 1,5% veći od prošlogodišnjeg, a zastupnik mr. Zlatko Mateša (HDZ) ustvrdio је да svи који говоре о načelima i temeljnim postavkama proračuna iskazuju umjerenost i štedljivost. Problemi se javljaju kada se započnu analizirati potrebe vlastite sredine. Konstatirao је kako svakog ministra finansija u Hrvatskoj očekuju dodatni, specifični problemi које njihovi kolege u Mađarskoj, Češkoj ili Poljskoj uopće ne moraju razmatrati ni rješavati. Sve dok se ne riješe pitanja ovo povratka prognanika i obnove ratom opustoshenih naselja, neće biti moguće donijeti uobičajeni državni proračun koji bi se vezao uz čvrste gospodarske i monetarne vrijednosti. I on je spomenuo akcije којима se oslobođala zemlja, te ustanovio да су se svradovali u tome trenutku, a računi za naplatu počeli su pristizati tek kasnije. Upozorio је na obavljene poslove u obnovi, па je tako broj prognanika sveden sa 450 na 45 tisuća, a obnovljeno je oko 85% razrušenih stambenih objekata.

Nedostaju prihodi malih i siromašnih lokalnih jedinica

Upozorio је zatim na probleme који očekuju tijela lokalne uprave i samouprave. Zbog nedostatka sredstava neće moći normalno funkcioniрати male i siromašne cjeline па bi takva situacija trebala biti razriješena uvođenjem odgovarajućih zakonskih prijedloga. Predložio је zatim da resorna ministarstva odustanu od promjene u porezu na dobit, a ocjenio је да bi na odgovarajući način trebalo urediti ovo pitanje. Predložio је да se povećaju transferi lokalnoj upravi, a HBOR bi trebao raspisati potrebnim sredstvima za projekte u gospodarstvu. Ocenjenje је затим, да су prioriteti u cestogradnji dobro odabranii, a posebice bi trebalo završiti pravac "Istarskog ipsilon" i riječke zaobilaznice.

Zastupnik Berislav Šmit (HDZ) ocjenio је da stavke proračuna по pojedinim ministarstvima nisu dovoljno transparentne па bi trebalo ujednačiti postojeću konцепciju. Apelirao је na potrebu zajedničke suradnje svih čimbenika, jer se samo takvim načinom može utjecati na ravnopravnjanje razvoja svih područja u Republici Hrvatskoj. Osobito је važno da se tematski riješe pitanje daljnog razvoja važnih gospodarskih grana poput: poljoprivrede, turizma i brodogradnje.

Gоворио је затим о specifičnim problemima Osječko-baranjske županije, te podsjetio da su fiskalni kapaciteti lokalnih jedinica ograničeni i limitirani teškim ratnim stradanjima. Funkcioniranje ovih organa vlasti, izravno је ovisiti o finansijskim transferima iz državnog proračuna. Podsjetio је да je rečeno područje donedavno bilo ratno poprište, pa ratni stradalnici ne mogu ući u ravnopravnu utrku s ostalim područjima која су bila poštedenia ratnih iskušenja. Ukoliko zataji sistem

- slučaju sredstva za to bit će osigurana iz kredita Vijeća Europe s početka 2001. godine. Zastupnik Bebić zanimao se kada će početi izgradnja te mni bochine s obzirom na odobren kredit Vijeća Europe, a ministrica zdravstva mu je odgovorila da je taj kredit u koji ulazi i ova investicija odobren tijekom ove godine, ali postaje aktualan tek početkom iduće godine. Nakon te informacije zastupnici su povukli amandman.

- Zastupnici HDZ-a Zdenka Babić-Petričević, Ivo Sanader, Jure Radić, Mato Jukić i Ivica Tafra zatražili su 10.000.000 kuna za Klinički bolnički centar u Splitu. Izjašnjavajući se o tom amandmanskom zahtjevu Vladina je predstavnica naglasila da su na postojećoj poziciji osigurana sredstva za završetak i opremanje hemodialize, a sve ostalo što se odnosi na investicije, u toj bolnici također je uključeno u projekt Vijeća Europe. Nakon tog obrazloženja zastupnici Babić-Petričević povukla je amandman izravni istodobno nadu da će ministrica zdravstva uskoro posjetiti Split i sama se uvjeriti kako je potrebno i više od 10 milijuna kuna u tu bolnicu.

- Tijekom 1999. dovršena je druga etapa na "Jedinični intenzivni liječenja" u sklopu Opće bolnice Zadar, podsjeca zastupnik Božidar Kalmeta (HDZ) i upozorava na nužnost osiguranja sredstava za opremanje dovršenog objekta i stavljanju u funkciju, te da nastavak građenja slijedeće faze. S tim u svezi zatražio je da se predloženih 937.000 kuna u proračunu poveća na iznos od 10.937.000 kuna, a za medicinsku opremu osigura 6.800.000 kuna.

- Vlada ne prihvata taj amandman jer je vlastitim amandmanima za to osigurala 6 milijuna kuna, rekla je ministrica Stavljević-Rukavina, a zastupnik Kalmeta prihvatio Vladin, a povukao svoj amandman.

- Vladinu podršku nije dobio amandman Ante Markova (HSS) koji se odnosi na poboljšanje zdravstvene zaštite na otocima. Zastupnik je predložio da se za izgradnju ambulante na otoku Žirju osigura 2.000.000 kuna, za adaptaciju i opremanje ambulante i ljekarne na otoku Murteru 1.000.000 kuna, a isto toliko i s istom svrhom za ambulantu na otoku Kapriju. Odbijajući taj amandman ministrica je podsjetila na trogodišnji projekt pobjoljšanja zdravstvene zaštite na otocima. Ove su godine na redi ambulante na Cresu, Rabu, Korčuli i Smokvici, a slijedeće godine ambulante na Žirju, Murteru, Kapriju i ljekarnu na Murteru. Nakon tog obrazloženja zastupnik Markov je povukao amandman. Uz isto obrazloženje ministrica je odbila amandman Ive Baice (HDZ) koji je imao istovjetan zahtjev kao i zastupnik Markov, a gledje ambulante na otocima Žirju i Kapriju, ali ga je kao i prethodnik povukao.

- Za izgradnju, obnovu i opremanje Opće bolnice Šibenik zastupnik Ante Markov (HSS) predložio je 7.750.000 kuna tj. 2.800.000 kuna za stanicu za transfuziju i 4.950.000 kuna za kuhinju pri Općoj bolnici Šibenik, ali ministrica zdravstva to nije prihvatala izvijestivši da je u tijeku investicija za opremanje stanice za transfuziju krvi, i uključena je u ovaj proračun, dok za ostalo za što se traže sredstva ne postoji glavni i izvedbeni projekt pa tome valja pristupiti kako bi se mogla predviđati sredstva za slijedeće razdoblje. Zastupnik Markov prihvatio je ovo objašnjenje i povukao amandman, ali je upozorio na teško stanje u kojоj se nalazi Opća bolnica Šibenik i potrebu da joj se pomogne kako bi uopće mogla funkcionirati.

- Istovjetan amandman podnio je zastupnik Ivo Baice (HDZ), ali ga je povukao nakon ministričnog objašnjenja.

- Za izgradnju, obnovu i opremanje SB Petrinja Željko Krapljan (HDZ) predložio je 3.000.000,00 kuna, ali je Vladina predstavnica odbila to prihvati. Procijene pokazuju, kaže, da je za završetak obnove ove ustanove potrebno oko 7,3 milijuna kuna, a ne ovolikо koliko se amandmanom traži. Međutim, osnovni razlog neprihvatanja amandmana leži u činjenici što najprije treba riješiti sadržaj te bolnice s obzirom na tendenciju i dogovore da se dio sadržaja Opće bolnice Šisak dislocira u Petrinju. Zastupnika Krapljana zanimala je dinamika kojom će sve to teći, a ministrica mu je odgovorila da to ovisi o aktivnosti sudionika u dogovaranju oko budućeg sadržaja bolnice u Petrinji, a napose od dinamike kojom će se riješiti glavni izvedbeni projekt.

poticaja i subvencija u poljoprivredi, može doći do ubrzane demografske depopulacije sa svim posljedicama koje nose ovakvi dramatični demografski procesi. Država se ne treba mješati u gospodarstvo, ali svojim mjerama može popraviti situaciju, ukoliko pravilno usmjeri poreznu politiku. Spomenuo je i velike probleme na koje nailaze zaposlenici „Belja“ i „VUPIKA“, koji neće moći izići iz sadašnje situacije ukoliko izostane primjerena državna pomoć.

Nakon toga govorio je o stanogradnju te se začinio za veća proračunska sredstva kojima bi se pomoglo mladim osobama prilikom rješavanja stambenog pitanja. Istaknuo je da stanogradnja potiče veću štednju, a dodatna korist leži i u zapošljavanju domaćih kapaciteta jer su gotovo svi ugradni proizvodi napravljeni u Hrvatskoj. Na kraju se založio za obnovu Poljoprivrednog instituta u Osijeku, izgradnju Ugostiteljske škole i osnovne škole u Josipovcu.

U ozračju štednje i odricanja

Zastupnik Berislav Rončević (HDZ) po-dsjetio je da je Vlada najavila donošenje proračuna u ozračju štednje i odricanja. Ove komponente treba pozdraviti, ali bilo bi dobro kada bi se primijenilo i načelo pravednosti. Najavljenе su mјere restrikcije koje će osobito pogoditi lokalnu vlast u Osječko-baranjskoj županiji. Predložio je da se u nomotehničkoj razradi ovog proračuna kod pozicija funkcioniranja županijskih ureda, skupna pozicija razvoji točno po pojedinim županijama. Takvim bi se pristupom omogućilo županijskim uredima da mogu pouzdanije planirati potrebna sredstva. Rečena županija izradila je, nastavio je zastupnik, nekoliko projekata gradnje industrijskih kapaciteta prerađe proizvoda primarne poljoprivredne proizvodnje koja predstavljaju osnovni resurs tega kraja. Pozvao je ujedno nadležna ministarstva da podrže ove projekte, a zatim se osvrnuo i na politiku plaća proračunskih korisnika.

• Vlada je ovogodišnjim proračunom najavila štednju i odricanje, a trebalo bi primjeniti i načelo pravednosti.

Ocijenio je da se ne smije na bitan način dirati postojeće plaće, a potrebno je dovršiti i neka kapitalna ulaganja u školstvu. Spomenuo je da treba završiti izgradnju osnovne škole i dvorane u Našicama koju pohađa 1800 učenika. Zgrada koja se koristi za nastavu ruševna je, a djeca koriste i tri dodatne lokacije kao i prostorije vjerouačne dvorane Franjevačkog samostana. Ocijenio je da iznijeti argumenti govore o velikoj potrebi za primjerenom školskom zgradom.

Zastupnik dr. Miroslav Furdek (HSS) dao je u svom izlaganju potporu smanjenju predloženog proračuna jer se time smanjuje dosadašnja neumjerenja javna potrošnja. Dobro je činjenica da se istovremeno povećavaju sredstva za zdravstvo u visini od 3,5% i za poljoprivredu, u visini od 10 posto. Pohvalno je govorio i o povećanju udjelima za izgradnju kapitalnih objekata u zdravstvu, koja su za ovu godinu uvecana za 68 posto. Zatražio je od nadležnih osoba u ministarstvu zdravstva da pojasne udjel od 55,7 milijuna kuna koji je namijenjen nedovoljno jasnim projektima. Upozorio je da bi se trebali sanirati i dugovi prema Fondu zdravstvenog osiguranja jer će u protivnom postati upitno i najosnovnije funkcioniranje zdravstva i rada bolnica. Priznao je zatim da treba više štedjeti, pa ne treba bježati niti od ponovnog definiranja prava i opsega zdravstvenog osiguranja. Govorio je zatim i o najavljenim mjerama kojima bi se za 5% smanjile plaće i u zdravstvu. Ocijenio je da ovakva mјera neće dovesti do velikih ušteda, ali će istovremeno izazvati veliko nezadovoljstvo vrijednih i požrtvovnih zdravstvenih djelatnika. Osvrnuo se zatim i na finansiranje programa oko povratka prognanika i obnove ratom razorenih područja. Ocijenio je da su

na tim područjima ograničeni i porezni prihodi lokalnih struktura pa će najavljeni smanjivanje transfera iz državnog proračuna najteže pogoditi upravo područja od posebne državne skrbi.

Osobito će biti teška situacija na području Karlovačke županije gdje je u ovu kategoriju uvršteno 80% površine županije, zaključio je zastupnik.

Zastupnik Dragutin Vukušić (SDP) podržao je predloženi zakonski tekst, ali je upozorio i na nelogičnosti i kontradikcije pojedinih zastupnika kada su analizirali predviđene stavke za putne troškove i reprezentaciju. Ocenjivo je da bi Vlada trebala pomoći u gospodarskoj emancamaciji manjih pogona poput već spomenute Dalmatinike u Sinju. Pomoći bi se sastojala u reprogramiranju dugova i izradi tržišno orijentiranih programa. Osvrnuo se zatim i na problemu u poljoprivredi, te konstatirao da su u boljoj situaciji bivši, ali cijeloviti PIK-ovi, nego li oni koji su se tijekom procesa privatizacije rascjepkali na manje proizvodne cjeline.

Smanjiti poreze na dobit

Zastupnik dr. Ivo Sanader (HDZ) osvrnuo se na zadaće oporbe te upozorio da je njena dužnostštiti interes i zahtjeve onog dijela biračkog tijela koji je njima iskazao potporu. Zato je važno, nastavio je, da se inzistira na problemima lokalne uprave jer najavljeni smanjenje novčanih transfera za čak 40 posto ugrožava brojne manje sredine. Ocenjivo je da se ovakvim postupcima teško narušavaju principi decentralizacije i dovodi u pitanje opstojnost lokalne uprave i samouprave. Upozorio je zatim da se ne očekuje niti smanjenje poreznih prihoda od PDV-a, iako je upravo za vrijeme izborno kampanje ovo pitanje bilo naglašavano. Ocenjivo je da su napravljeni dobri potezi kada je najavljeni smanjenje poreza na dobit sa sadašnjih 35 na 20%, a ova mјera trebala bi pogodoviti i poslovnim interesima i očekivanjima 80 tisuća hrvatskih obrtnika. Upozorio je i na loše posljedice koje mogu proizći zbog smanjenih sredstava za HBOR. Između ostalih restrikcija smanjiti će se poticaji za izvoz, za subvencioniranje stambene izgradnje te za poticanje malog i srednjeg poduzetništva. Ovakvi potezi nisu baš najsretniji, upozorio je zastupnik jer se svi istovremeno zalažemo za poticanje izvoza.

• Restriktivnim mjerama ne smiju se smanjivati poticaji za izvoz i subvencioniranje stambene izgradnje.

Osvrnuo se zatim i na neke stavke Zakona o pravima hrvatskih branitelja, te ocijenio da se pojedini poslovi i obvezne neće moći ispuniti jer su i tu predviđene restrikcije. Na kraju je i on govorio o regionalnim potrebama i očekivanjima u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Upozorio je da bi u Splitu trebalo dovršiti zaobilaznicu, ali i studentski centar, a predviđena sredstva za razvoj jadranskih otoka ocijenio je nedostatnim.

Zastupnik Vladimir Šepčić (SDP) odao je na početku svog izlaganja priznanje svim akterima koji su sudjelovali u izradi predloženog zakonskog teksta. Predloženi proračun opterećen je naslijedenim gubicima, ali usprkos tome da njega se očekuje da stvori čvrste temelje na kojima će se graditi proračuni u nadolazećim godinama. Upozorio je da treba ojačati kontrolu i nadzor prilikom potrošnje jer su dosadašnja izlaganja čelnika Ureda za reviziju ukazala na brojne slučajeve rasipanja i neodgovornog trošenja novca poreznih obveznika. U nekim su se slučajevima neopravdano otpisivali milijuni kuna. Takvi se slučajevi neće ponavljati i nitko više ne može računati na razumijevanje ukoliko ne promijeni gospodarsko ponašanje, upozorio je zastupnik.

U nastavku izlaganja zastupnik je ocijenio da predloženi zakonski tekst nije mogao zadovoljiti želje i potrebe svih korisnika. Prvenstveno zbog ovih razloga zastupnici amandmanima sugeriraju ministarstvima da isprave postojeće prijedloge i

- *Zastupnik drži da je najveći problem u finančijama, a sve drugo je manje problem, te je zatražio da se o amandmanu glasuje, a amandman nije dobio podršku zastupnika.*

Reforma zdravstvenog sustava

- *Zastupnici Ante Markov (HSS) i Ivo Baica (HDZ) imali su potpuno identične amandmane. Predložili su da se za izgradnju i obnovu doma zdravlja Knin (zgrada stare Opće bolnice) osigura 4.000.000 kuna, a 1.000.000 kuna za adaptaciju ambulante u Kijevu. Ministrica zdravstva dr. Ana Stavljević-Rukavina ustvrdila je da su sredstva za adaptaciju Doma zdravlja Knin osigurana kroz kredit Vijeće Europe i radovi će započeti tijekom 2000., a protegnut će se i u slijedećoj godini. A što se tiče ambulante u Kijevu rekla je kako za tu gradnju treba uskladiti imovinsko-pravni odnosa s Hrvatskom poštom koja je u tijeku. I dok je zastupnik Markov bio suglasan s onim što je iznijela ministrica te je povukao amandman, zastupnik Baica zatražio je da mu se nešto više kaže glede ambulante u Kijevu, a Vladina je predstavnica samo dodala da to ovisi o rješenju imovinsko-pravnih odnosa s Hrvatskom poštom. Nakon tog objašnjenja i ovaj je zastupnik povukao svoj amandman.*

- *Na zahtjev Ivana Jarnjaka (HDZ) da se Općo bolnički Zabok osigura 2.000.000,00 kuna ministrica zdravstva negativno je odgovorila pojasniljivši da su sredstva za početak te gradnje osigurana u kreditu Vijeće Europe, a to se može naći u ovom proračunu. Kredit će se aktivirati početkom 2001. godine, a u ovaj godini je raspisan natječaj, a prije početka gradnje potrebno je još uskladiti kapacitete u skladu s reformom zdravstvenog sustava, odnosno reformom bolničkih kapaciteta koja će se provesti tijekom ove godine.*

- *Zastupnik Jarnjak zahvalio se ministrici na ovom obrazloženju te zatražio odgovor na slijedeći alternativni prijedlog. Ako se privremeno prekinje investicija gradnje nove bolnice u Zaboku tada je potrebno u postojećoj Bolnici osigurati minimum uvjeta za njezino funkcioniranje. Bolnici nedostaje pedijatrijski odjel za ciji je ustroj potrebno izvršiti adaptacijske radove na poslovnom prostoru Bolnice i za to bi, smatra zastupnik, trebalo izdvojiti 2.000.000,00 kuna.*

- *Ministrica Stavljević-Rukavina kratko je rekla kako u ovom trenutku nema raspoloživih sredstava za to, a zastupnik ustvrdio kako je to bitno za kategorizaciju Bolnice te zamolio da se glasuje o amandmanu. Amandman nije dobio potporu zastupnika.*

- *Spomenimo još da su SDP-ovi zastupnici Sonja Borovčak i mr. Zorko Videtić tražili da se za Opću bolnicu Zabok osigura 3.000.000,00 kuna ali nakon što je saslušala objašnjenje Vladine predstavnice, zastupnica Borovčak povukla je amandman. Ako je kredit osigurao Vijeće Europe to je garantija da će se krenuti u projekt, rekla je, među ostalim, ova zastupnica.*

- *Durđa Adlešić (HSL), Željko Ledinski (HSS), Luka Trončić (HSS) i dr. Karmela Caparin (HDZ) zatražili su da adaptaciju prostora za potrebe hemodijalize u Općo bolnici Bjelovar 2.000.000 kuna ali ministrica nije prihvatala niti taj amandman uz objašnjenje da njezino ministarstvo ne raspolaže revidiranim i akceptiranim projektom, pa je do kraja ove godine potrebno pripremiti projekt adaptacije i kandidirati ga za 2001. godinu.*

- *Branec amandman dr. Caparin ustvrdila je da sada odjel hemodijalize u toj bolnici radi u teškim uvjetima u tri smjene, a rješenjem problema tog odjela riješio bi se i problem hitne medicinske pomoći koja sada radi u podrumu bolnice. Uz to, hemodijaliza je dislocirana od Internog odjela što zahtjeva drugačiju organizaciju službe smjena i dežurstava, zaključila je zastupnica.*

- *To više je razlog učiniti temeljni projekt koji će obuhvatiti i jednu i drugu investiciju i dati najsvršišodnije rješenje, odgovorila je ministrica Stavljević-Rukavina.*

- *I pored tog objašnjenja zastupnica je ustajala na amandmanu pa se glasovalo, ali zastupnici su se priklonili mišljenju Vlade. Kažimo još da su isti amandman podnijeli HDZ-ovi zastupnici dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivić Pašalić, dr. Duro Njavro i ponovno dr. Karmela Caparin. Uz ponovljeno obrazloženje ministrica je odbila prihvati amand-*

stavke. Ne bi se smjelo dogoditi da se podjela proračunskih sredstava provodi mimo utvrđenih kriterija i pravila, upozorio je zastupnik Šepčić.

Osvrnuo se ukratko zatim i na prilike u Primorsko-goranskoj županiji, te zatražio da se u budućnosti izbjegne dodjela proračunskih sredstava prema kriterijima političke podobnosti. Podržao je predloženi proračun te još jednom apelirao na zastupnike da i vlastitim primjerom potaknu štednju na svim područjima, uključujući i uštetu na hotelskim računima.

Odgovornost prema poreznom obvezniku

Zastupnik dr. sc. Vilim Herman (HSLS) upozorio je da je upravo prošla ponoć to najavio da je veliki novac prošle godine potrošen na razne sanacije, a zapravo je završio u tajkunskim džepovima. Nespodobnost direktora plaćena je milijunskim iznosima, a ogroman novac izgubljen je zbog toga što su pojedinci koristili državnu imovinu kao »vlastitu prečiju«. Unutrašnji dug od 9 milijardi kuna stvorili su sasvim određeni politički, pravni i ekonomski odnosi koji su pogodovali »tajkunizaciji i ephalnoj pljački kroz pretvorbu nacionalnog bogatstva«. Uz osiromašenje stotina tisuća osiromašenih građana i gradančica, javila se je i erozija morale, a današnja Vlada nastoji povuci odlučan rez prema takvom načinu ponapanjanja. Porezni obveznik bio je sve do sada potpuno obezvrijedena kategorija i mogao je samo nijemo promatrati sve veće propadanje i osiromašenje.

Zamjerio je Vladi što nije zornje upoznala javnost sa dimenzijama upropaštenosti hrvatskog gospodarstva i pravne države. Trebalо bi jasno i ne-dvosmisleno najaviti da će se smanjiti porez na dobit i porez na plaće. Slijedećim koracima trebalo bi ojačati i vanjskopolitičku poziciju Republike Hrvatske koja bi političkim porukama morale nedvosmisleno osuditi korupciju i tako privući pozornost strateških partnera u SAD-u i Europskoj uniji, naglasio je zastupnik. Osudio je zatim i pojedince koji pozivaju na nemire, te upozorio da nema alternative za sadašnje napore kojima se nastoji prevladati zatećeno stanje u gospodarstvu. Ono se nalazi u ovakvom stanju jer je svi do nedavno bilo ugroženo brojnim gospodarskim slabostima, promašajima i korupcijom. Pozvao je na kraju da se područje istočne Slavonije i Osijeka ne zaboravi, jer je upravo ovaj prostor bio teško oštećen zbog ratnih okolnosti. Ukupan oporavak gospodarstva, znači će i oporavak Slavonije, ponadao se zastupnik na kraju izlaganja, te pozvao da se predloženim proračunom učini rez i na dosadašnjem ponapanju u gospodarenju Republike Hrvatske.

- Treba onemogućiti korupciju jer će se time poslati pozitivan signal i privući pozornost strateških partnera u EU i SAD-u.

Predsjedatelj mr. Mato Arlović konstatirao je zatim da je ostalo još 14 zastupnika koji su prijavili svoja desetminutna izlaganja, te 23 zastupnika koji će u roku od 3 minute govoriti o temi Državnog proračuna. Prekinuo je sjednicu i najavio nastavak za idući dan.

Proračun je samo varijacija prethodnog

Vlado Jukić (HSP) je rekao kako je očekivao bitno drugačiji prijedlog, a da je ovaj Proračun samo varijacija prethodnog. Osvrnuo se na najavu štednje i odricanje te prodaju svega što je kupila bivša vlast, a u očima javnosti predstavlja luksuz. Prigovorio je što proračun ne pokazuje prihod stecen na taj način te pitao Vladu, znaci li to da se možda predomislila oko prodaje tih rezidencija, aviona i automobila. U proračunu je najavljen i prihod procesom privatizacije određenih poduzeća, no zastupnik tvrdi da se prodajom tih navede-

nih poduzeća neće postići iznos od 8 milijardi i 200 milijuna kuna, koliko je predviđeno. O najavljenom smanjenju PDV-a nema govora, jedino što je vidljivo je smanjenje poreza na dobit, kaže g. Jukić, i nastavlja da će to ionako biti stimulacija samo gospodarstvenicima i poduzetnicima. Pozdravio je povećanje sredstava ministarstvima, naročito Ministarstvu kulture i Ministarstvu prosvjetе i športa. Što se tiče ostalih ministarstava, mišljenja je da planirana sredstva za poljoprivredu neće biti dovoljna da se saniraju posljedice ulaska Hrvatske u Svjetsku trgovinsku organizaciju. Smatra, dalje, da je više izdvojenih novaca Ministarstvu rada i socijalne skrbi ustvari više za sanaciju nezaposlenih nego zaista za poboljšanje stanja socijalno ugroženih. Najviše kritike Proračunu uputio je zbog smanjenja sredstava Ministarstvu obrane na 15 posto, što dovodi u pitanje nacionalnu sigurnost i suverenitet Republike Hrvatske.

• *Hrvatska bi morala nalaziti ekonomski interes u BiH, čime bi si osigurala opstojnost Hrvata u toj državi.*

Krunoslav Kordić (HDZ) se osvrnuo na stavku koja je, kako kaže, najviše osporavana i najviše ispolitizirana, a to je potpora Hrvatskom vijeću obrane i skrbi vojnika stradalnika HVO-a. Hrvatsko vijeće obrane je jamstvo za jednakost i opstojnost hrvatskog naroda unutar Bosne i Hercegovine, te nastavlja, da ako ne budu izdvojena dostatna sredstva poremetiti će se ravnoteža entiteta unutar BiH. Uz to se nuda da će zastupnici u Vladi imati razumijevanja te osigurati ratnim stradalnicima HVO-a barem minimum socijalne skrbi. Smatra da bi Republika Hrvatska moralta, sukladno potpisanim sporazumima, pronalaziti za sebe ekonomski korisne radnje u odnosu na BiH, uz istovremeno osiguranje socijalnoga, ekonomskoga i svakog drugog oblika opstojnosti Hrvata u toj državi. Time bi se, kaže, animiralo bosansko hercegovačko gospodarstvo koje bi omogućilo nova radna mjesta, te sprječilo odlazak ljudi u Hrvatsku ili treće zemlje. Nepoduzimanje određenih mjeru moglo bi pogorsati uvozno-izvozne odnose među državama, a BiH je jedina zemlja s kojom Hrvatska ostvaruje na tom polju suficit, objasnjava g. Kordić. Pored ekonomskih mjeru potrebno je napraviti i dio političkih kontakata te potpisati aneks sporazuma o trgovackim odnosima, ugovor o malograničnom prometu te hitno riješiti promet poljoprivrednim proizvodima, posebno s prostora Neretve, zaključuje zastupnik.

Postoji opasnost od neredovitog isplaćivanja mirovina

Jedna od bitnih stvari je što je ovaj Proračun veći od prošlogodišnjeg, primjetio je dr. Ivica Pašalić (HDZ). Posebno na što je upozorio bilo je pitanje brojnih građana koji ovise o funkcionaliranju fondova zdravstva i mirovinskog i invalidskog osiguranja. Smatra da postoji realna opasnost, ne samo da mirovine neće rasti nego da se do kraja godine neće moći redovito isplaćivati, uz to se dovodi u pitanje funkcionaliranje zdravstva barem na onoj razini na kojoj je bilo lani. Drži dalje, da je nedopustivo štedjeti na lječničkom osoblju ili drugim korisnicima Državnog proračuna, pri čemu je mislio i na prosvjetanje. Slijedeće na što je ukazao, je premali iznos predviđen za zastupanje Hrvatske pred Međunarodnim kaznenim sudom, jer smatra da ti uredu u kojima rade vrijedni ljudi moraju biti daleko bolje i kvalitetnije opremljeni. U svrhu toga podnio je amandman kojim predlaže taj iznos uvećati za 2 milijuna kuna, na kraju izlaganja pojasnilo je i ostale amandmane koje je podnio na prijedlog proračuna.

Nije točna tvrdnja g. Pašalića da ovaj proračun neće ispuniti predizborna obećanja, posebno u vraćanju duga umirovljenicima, rekao je mr. Mariant Jurjević (SDP). Najbitnije je, kaže, da se taj

- man Dragutina Vukušića (SDP) i Viktora Broža (HSLS) da se za sanaciju krovista i internog odjela Opće bolnice Virovitica izdvoji 2.000.000,00 kuna,
- a zastupnici Brož je prilatio to obrazloženje i povukao amandman.

- Isti je amandman podnijeo Duro Dečak (HDZ). Dodatno obrazlažući potrebu njegova usvajanja upozorio je na 115.000 osiguranika koji gravitiraju toj bolnici koja raspolaže sa 395 bolničkih kreveta
- u pet odvojenih objekata. Zgrada bolnice izgrađena je 1905. godine i potpuno je neuvjetna,
- u nekim sobama smješteno je i do 12 bolničkih kreveta s jednim sanitarnim čvorom na cijeloj etaži. Ako se pravovremeno ne pristupi sanaciji krovista bolnice šteta će biti još veća, a zajedničkim snagama Grada Virovitice, Virovitičko-podravske županije i resornog ministarstva moglo bi se pristupiti rješavanju ovog problema, smatra zastupnik. Glasovanjem, međutim, zastupnici su se priklonili Vladinom stavu i nisu prihvatali amandman.

- Dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivić Pašalić, dr. Duro Njavro i dr. Karmela Caparin predložili su 5.000,000 kuna za izgradnju patologije i citologije Opće bolnice »Dr. Tomislav Bardek« u Koprivnici, ali ministrica zdravstva to nije prihvatala naglašavši da je u tijeku rad na pilot projektu Svjetske banke u Koprivničkoj županiji, i tu su sva sredstva koja bi trebala biti uključena u cijelovito rješenje spomenute bolnice. Objasnjava je da se radi o daleko većem projektu i daleko većim sredstvima od ovih koja su amandman predložili spomenuti zastupnici, a nakon tog objašnjava dr. Pašalić je povukao amandmanski zahtjev.

- Za specijalnu bolnicu za medicinsku rehabilitaciju Stubičke Toplice, zastupnik Ivan Jarnjak (HDZ) zatražio je 1.000.000,00 kuna. Odbijajući amandman ministrica zdravstva objasnila je da Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zakupljuje samo jednu trećinu postojećeg sadržaja za potrebe zdravstvenog osiguranja, a sve ostalo je na slobodnom tržištu. Prije nego što se uopće uđe u ulaganje valja na neki način definirati tko će sve, osim resornog ministarstva, to na određeni način sufinancirati.

- Zastupnik Jarnjak rekao je kako bi bio zadovoljan da se dobije barem jedna trećina tih sredstava, a to je oko 350.000 kuna.

- Ministrica zdravstva složila se da postoji čitav niz opravdanih zahtjeva za renoviranjem medicinskih sadržaja bilo da se radi o općim ili specijalnim bolnicama. Podnosioci amandmana moraju, međutim, shvatiti da takve investicije kad je riječ o zdravstvenim objektima nisu isto što i kod nekih drugih objekata, jer je za to potrebna temeljita priprema i, dakako, dokumentacija. Glasovanjem zastupnici su se priklonili stavu Vlade.

- Dario Vukić (HDZ) zatražio je 6.000.000 kuna za izgradnju Doma zdravlja Rab, ali je Vladina predstavnica odbila amandman naglašavajući da su sredstva za dovršetak izgradnje Doma osigurana na poziciji 523111786 - Otočka medicina - a zastupnik to očito nije primijetio.

Otočka medicina

- Zastupnik Vukić rekao je da mu je draga da su sredstva osigurana i zamolio da čuje o kojem se konkretnom iznosu radi s obzirom na vrijednost cijele investicije i sudjelovanje Grada Rabe i Ministarstva zdravstva. Odgovarajući mu ministrica je spomenula brojku 11.964.000 kuna, a nakon toga zastupnik je povukao amandman.

- Vlada nije prihvatali niti amandmanski zahtjev HDZ-ovih zastupnika Dubravke Šuice i Luke Bebića da se za odjel dijalize Doma zdravlja Korčula osigura 3.000.000 kuna. Kako je objasnila Vladina predstavnica to je već riješeno u državnom proračunu i sredstva osigurana na proračunskoj poziciji 5231231786 - Otočka medicina - a zastupnik to očito nije primijetio.

Otočka medicina

- Zastupnik Vukić rekao je da mu je draga da su sredstva osigurana i zamolio da čuje o kojem se konkretnom iznosu radi s obzirom na vrijednost cijele investicije i sudjelovanje Grada Rabe i Ministarstva zdravstva. Odgovarajući mu ministrica je spomenula brojku 11.964.000 kuna, a nakon toga zastupnik je povukao amandman.

- A 450.000,00 kuna »težio« je amandmanski zahtjev zastupnika Ivana Jarnjaka (HDZ) koji je zatražio za Dom zdravlja Klanjec - ambulantu Kumrovec. Vlada to nije prihvatala jer nema uvida u projekt kojega tek treba temeljito pripremiti, objasnila je ministrica zdravstva.

- Zastupnik Jarnjak (HDZ) je braneći amandman rekao kako već dugo nema spomenute ambulante koja je izgorjela u siječnju 1995. te napominje da

dug prizna, što je g. Pašalić i učinio. Što se tiče Proračuna, on, upravo obrnuto, stvara pretpostavke da se taj dug u nekom periodu vrati, zaključuje zastupnik.

U predizbornoj kampanji rečeno je da će se taj dug vratiti u dvije godine, dakle, logično je da se do tega vrati već ove godine, rekao je dr. Ivić Pašalić (HDZ).

Dragica Zgrebec (SDP) mu je odgovorila da nikada nije bilo rečeno da će se cijelokupni dug vratiti u novcu, već dio u vrijednosnim papirima.

Zastupnica Zgrebec je rekla ono što sam mislio, rekao je mr. Marin Jurjević (SDP) te ponovio da mu je dragو što je HDZ priznalo da postoji dug kojeg su stvorili.

Dr. Ivić Pašalić (HDZ) je na to rekao kako je siguran da je obećano vraćanje duga u novcu u roku od dvije godine te da je upravo to bio jedan od glavnih razloga njihovog izbornog poraza.

Vlada je ovakvim proračunom pokušala dati odgovor na ključno pitanje, a to je unutrašnje dugovanje, te dati jedini ispravni put kojim se može ići dalje, smatra Ante Markov (HSS). Upravo konstatacijom, kaže zastupnik, da je unutarnji dug najveći teret hrvatskog gospodarstva, Vlada daje do znanja da će usmjeriti sve svoje snage u tom smjeru i dugovanju riješiti. Pohvalio je Vladi i iz razloga što je ustajala da se stimulacijama turizmu prevlada barijera visoke stope PDVa, čime bi ta gospodarska grana dobila poziciju kakvu zaslužuje. Što se tiče dalje rasprave o PDV-u, predložio je da se ona dovrši do početka srpnja, kako bi eventualnu bolju marketinšku poziciju turizma mogli na vrijeme iskoristiti naši turistički djelatnici. Nužno je da se u današnjoj situaciji, kaže dalje zastupnik, Ministarstvo turizma veže uz globalne odnose unutar vlasničkog pozicioniranja u turizmu, jer kao resorno ministarstvo mora biti nadležno za transformacijske procese u turizmu. Osvrnuo se i na ribarstvo i život na otocima, podsetivši na predizbornu obećanje kojim bi se subvencionirala cijena nafta, čime bi naši ribari bili konkurentniji na cijelom Mediteranu. Što se tiče otoka, g. Markov također ima povjerenja u Vladi i kaže da će ona sigurno dati odgovor na koji način tamo vratiti gospodarstvo i ljudi. Na kraju je predložio davanje prioriteta izgradnji onih kapitalnih objekata za koje učeće sredstava jedinica lokalne samouprave bude 40 ili 50 posto.

Proračun je siromašan i nije u funkciji razvoja

Stjepan Živković (HSS) priklonio se tezi da je nažalost ovaj proračun siromašan i da stoga nije u funkciji razvoja. Najmanje o čemu se čulo tijekom rasprave, kaže dalje zastupnik, je najvažnija grana našeg gospodarstva - poljoprivreda, koja je danas u katastrofalnom stanju, a seljak "na koljenima". Za takvo stanje prozvao je prošle vlade, rekavši da bi ta gospodarska grana u svakoj uređenoj državi bila od strateškog interesa. Sredstva koja su predviđena, ni izdaleka nisu dovoljna za obnovu poljoprivrede, smatra g. Živković, pa kaže da Vladi ne ostaje ništa drugo, nego da preko raspoloživih instrumenata kontrolira transfer novaca do krajnjeg korisnika tj. seljaka. Pošto u ovom momentu boljih varijanti nema, glasovat će za predloženi proračun.

Prošla Vlada bila je bez koncepta i taj je nedostatak nadoknađivala "pumpanjem" državnog proračuna i javne potrošnje te su plaće rasle izvan okvira produktivnosti, smatra Damir Jurić (SBHS). Za sadašnji proračun je rekao da se temelji na štednji koju može provesti samo Vlada koja uživa veliko povjerenje javnosti. Konkretna primjedba odnosila se na stavku koja govorí o Agenciji za posredovanje u prometu određenih nekretnina, a za koju je predviđeno 54 milijuna kuna. Ne vidi nikakav interes države u tome da intervenira na tržištu nekretnina i kupuje ih od jedne osobe i prodaje drugoj. Ubuduće će se založiti da se ta agencija ukine, a za sada predlaže samo da joj se smanje sredstva s 54 na 3 milijuna kuna.

Mnogi su nezadovoljni Prijedlogom proračuna, što znači da će na kraju biti usvojen velikom većinom, rekao je Ivan Škaric (HSLS). Posebno ga je zainteresiralo smanjenje finansijske potpore lokalnoj upravi i samoupravi, za koju smatra da nije u interesu Hrvatske. Ako je ovo naznaka onoga što

će se ubuduće događati u tom dijelu bit će, kaže, protiv tog proračuna, a nikako ne bi volio da to bude daljnja politika nove Vlade jer bi dovela u pitanje funkcioniranje općina, gradova i županija. Drugo na što je g. Škaric ukazao je da se ne smije zaustaviti izgradnja prometnica i željezničkih pruga prema Jadranu. Razlog za to vidi izoliranost Dalmacije, kao i u što boljoj turističkoj ponudi. U tu svrhu predložio je uvođenje javnih radova.

• Nelogično je smanjiti sredstva za modernizaciju Hrvatske vojske.

Anto Đapić (HSP) smatra da je predlagatelj već iznio dio negativnih preduvjeta kojih su utjecali na stvaranje Proračuna, no ukazao je na još dva. Prvo je velika stopa nezaposlenosti - 20 posto radno sposobnog stanovništva. Zamjerio je Vladi što u Proračunu nije uspio naći nikakve strategije zapošljavanja, te smatra da je to jedna od najvećih manjekosti ovog dokumenta. Drugo na što je usmjerio svoje izlaganje bilo je smanjenje sredstava predviđenih za Hrvatsku vojsku. Logično je, kaže, da se nakon rata smanji broj vojnika, ali ne i ulaganja u dijelu modernizacije, ako želimo postići razinu potrebnu za očuvanje suvereniteta i obrane od potencijalne opasnosti u okruženju. Naglašava dalje, da se u znanost i tehnologiju Ministarstva obrane praktički ne predviđa uložiti ništa, što je slabljenje sustava obrane i nacionalne sigurnosti. Besmislića je da jaka vojska znači loš životni standard, zaključuje g. Đapić.

Krivi navod ispravila je Branka Baletić (SDP), rekavši kako je Švicarska primjer da ne mora samo ja naoružana država imati čvrst makroekonomski položaj.

Na to je Anto Đapić odgovorio da Švicarska ima izuzetno organiziranu i vrlo modernu vojsku.

Nisu sve stvari dugovi

Riječima pohvale predlagatelju proračuna zbog toga što predviđa izmjerenje obveza države prema ugovornim partnerima započeo je svoje izlaganje Jure Radić (HDZ). Ipak je predložio da se Domu predodi specifikacija tih dugova jer kaže, zna da nešto nisu stvari dugovi, jer nisu dospjeli. Prigovor je uputio zbog drastičnog smanjenja iznosa za zbrinjavanje prognanika i najtežih stradalnika Domovinskog rata. To, kaže, nisu stavke na kojima se treba štedjeti. Tvrđi da je, uz napor, moguće do ljeta sljedeće godine dovršiti povratak svih izbjeglih. Za to su naravno potrebna i sredstva u iznosu od milijardu i 400 milijuna kuna, smatra g. Radić. Predlaže da se Sabor na to i obvezne prema prognanicima. U svezi sa smanjenjem navedenih sredstava, rekao je kako će to direktno utjecati i na smanjenje zaposlenosti u građevinarstvu te bi oko 15 tisuća ljudi dobilo otkaze. Zaključio je da će se tada Hrvatska naći u situaciji da će ti ljudi pasti na teret neke druge stavke u proračunu.

Ingrid Antićević-Marinović (SDP) ispravila je jedan netočan navod g. Radića kada je rekao da su dugovi samo oni koji imaju određen rok dospjetcā. Takva potraživanja koja nemaju određen rok dospjetcā također su dugovi, a duguju se odmah, smatra zastupnicu.

Jure Radić (HDZ) na to je odgovorio da Zakon o obnovi definira državne potpore, ali ne kaže kada se one moraju isplati. Može se reći da je to dug, nastavlja zastupnik, ali nije dospjeli, jer se ne mora isplati odmah, ako nije zakonom propisano, već, smatra zastupnicu.

Ovaj proračun pokazat će svoju vrijednost tek kada se bude raspravljalo o njegovom izvršenju, drži Dario Vukić (HDZ). Prvo se osvrnuo na turizam i rekao da najviše predviđenih sredstava mora biti uloženo u promidžbu Hrvatske kao sigurne turističke destinacije. Drugo na što je ukazao, je potreba ulaganja u turističko malo i srednje poduzetništvo po uzoru na druge europske zemlje. što se promidžbe turizma tiče, predlaže ulaganje u nove informacijske i komunikacijske tehnologije te stvaranje hrvatskog informacijskog turističkog sustava. Taj sustav bi, kaže g. Vukić, povezao sve elemente koji sudjeluju u promociji odnosno prodaji

- je već načinjena projektna dokumentacija, pribavljena dozvola i raspisan natječaj, ali i pored tog obrazloženja amandman nije dobio podršku za stupnika.

- Iz istog je razloga ministrica zdravstva odbila prihvati amandman ovoga zastupnika da se osigura 2.000.000,00 kuna za Dom zdravlja Krapina. Kako je objasnila Ministarstvo zdravstva nema dokumentaciju i uvid u projekt, kao što nema niti verificirani projekt za tu investiciju.

- Zastupnik Jarnjak je pokušao pojasniti da je bivši ministar zdravstva (Reiner) bio upoznat sa ciljem projektom i odobrena je investicija, a Grad Krapina do sada uložio 1.773.800 kuna, dana je još pozajmica 1.326.000 kuna, a Dom zdravlja se zadužio kod Zagrebačke banke sa 900.000 DEM na rok od pet godina, pa trenutni dug izvođača iznosi 4.737.000 kuna.

- Ministrica zdravstva ustrajala je na tome da prilikom primopredaje dužnosti u Ministarstvu nije dobila nikakav dokument koji bi govorio da je Ministarstvo zdravstva dalo suglasnost za tu investiciju.

- Zastupnik Jarnjak zamolio je ministricu da u najskorije vrijeme uzme u razmatranje ta dva doma zdravlja (Kumrovec i Krapina) i vidi na koji način iznajmogućnost za njihovo daljnje funkcioniranje. Glasovanjem zastupnici su samo potvrdili Vladin stav.

- Dubravka Šuica i Luka Bebić, zastupnici HDZ-a, predložili su da se umjesto planiranih 700.000 kuna za izgradnju veleučilišne zgrade Veleučilišta Dubrovnik izdvoji 2.000.000 kuna što u ime Vlade nije prihvatio dr. Mato Crkvenac uz obrazloženje da osim predviđenih sredstava nije bilo mogućnosti da se izdvoji veći iznos.

- Zastupnica Šuica ustrajala je na amandmanu naglasiti da se radi o investiciji vrijednoj 15 milijuna kuna pa iznos koji Vlada predlaže nije dostan i doveo bi u pitanje školovanje 1500 studenata Veleučilišta u Dubrovniku, ali i 500 studenata American Coleg Menagment, koji su također smješteni u toj zgradi. Ovi studenti su i važni turski zimskog turizma u Dubrovniku pa i o tome valjati voditi računa.

- Dr. Crkvenac je rekao da mu je poznata važnost spomenutog studija, ali je ustrajao na ranije iznenadni stav, a glasovanjem zastupnici su samo potvrdili Vladin stav.

- Dr. Ljerka Mintas-Hodak, dr. Ivić Pašalić, dr. Đuro Njavor i dr. Karmela Caparin podnijeli su amandman kojim su zatražili 20.000.000 kuna za Učiteljski studij i izvanredni studij Ekonomike i poduzetništva u Bjelovaru, ali je dr. Crkvenac rekao kako u ovom trenutku Vlada to ne može prihvati. Ovdje je riječ, kaže, o prijedlogu novoga studija pa to valja preispisati i prosuditi koliko on treba, i kako ga oblikovati.

- Istupajući u ime predlagatelja dr. Caparin je objasnila da je riječ o novom učiteljskom studiju i izvanrednom studiju ekonomike poduzetništva u Bjelovaru koji je otvoren, te da se ne radi o novom objektu već o vojarni teško oštećenoj u ratu 1991. godine, a sada u vlasništvu Grada Bjelovara. Kako je Vlada ostala kod svog stava, glasovanje je pokazalo da su istog mišljenja bili i zastupnici.

- Ivana Tafra i Mate Jukić, HDZ-ovi zastupnici, predložili su da se predloženi iznos u proračunu na Studentski centar Split poveća sa 4.000.000 kuna, ali dr. Crkvenac to nije prihvatio pojašnjavajući da je Vlada vlastitim amandmanom utvrdila iznos od 3 milijuna kuna. Zastupnik Tafra zahtvao je Vladu što je ipak iznašla veća sredstva za ovu namjenu iako to ne odgovara zatraženom iznosu, i povukao amandman.

- Recimo još da je Ivan Škaric (HSLS) svojim amandmanom zatražio 3 milijuna kuna za ovu investiciju, ali ga ministar Crkvenac nije prihvatio jer je, kao što smo sada spomenuli, riješen Vladinim amandmanom u istovjetnom iznosu. Zastupnici su se glasovanjem složili s Vladinim mišljenjem.

- Smisao amandmanskog zahtjeva Marije Bajt (HDZ) bio je da se Požeškom veleučilištu da iznos od 1.000.000,00 kuna. U oskudici u kojoj jesmo resorno je ministarstvo procijenilo da ovdje nije toliku prioritet da bi se u ovoj godini osigurala sredstva, pa je slijedom toga ministar financija dr. Crkvenac odbio prihvati ovaj amandman.

- Zastupnica Bajt podnesila je na 1998. kada je osnovano Veleučilište u Požegi, s Poljoprivrednim,

hrvatskog turističkog proizvoda. Nakon toga se osvrnuo na brodogradnju i predložio da se sredstva s navedenih 177 povećaju na 360 milijuna kuna. To bi bilo otprilike 15 posto bruto subvencija, a za brodogradnju nešto više od 11 posto kad se uzmu u obzir troškovi financiranja koje hrvatska brodogradnja ima, a konkurenca ne, tvrdi g. Vukić. Prosudba stručnjaka s kojima je razgovarao, je da su potrebna sredstva za restrukturiranje brodogradnje milijardu i 200 milijuna kuna. Kazne da to podrazumijeva, ne samo socijalne programe, već i znakovitu tehnološku obnovu koja bi trebala biti preduvjet svake privatizacije. U tu svrhu predlaže zaduživanje kod Svjetske banke, što bi bio najjednostavniji, najmudriji i najučinkovitiji način - ne samo sanacije i privatizacije, nego i očuvanja velikog broja radnih mjestra. Na kraju izlaganja skrenuo je pozornost na amandman kojim predlaže izgradnju riječke zaobilažnice za koju kaže da je kapitalni projekt.

Na početku izlaganja, **Mario Kovač (HSLS)** je poohvalio Vladu rekvaksi kako joj je definitivno uspjelo realizirati »Kresanje« javne potrošnje. Ono s čime se ne slaže je 56 posto manje sredstava predviđeno za grad Knin. U Kninu danas živi, kaže, 20 tisuća stanovnika pridošlih iz svih krajeva Hrvatske motiviranih obećanjima o rješavanju stambenog i pravnog statusa. Drugo što smatra negativnim je izdvajanje novaca, kojim se plaća razlika između komercijalne i ugovorene kamate na stambene kredite koje su ugovorili pripadnici MUP-a. Nije u redu da državni proračun plaće nečije kamate, te misli da je to i protuustavno jer dovodi do nejednakosti građana pred zakonom. Te bi kredite trebalo ponistići, a predviđena sredstva raspoređiti ratom uništenim gradovima kao što su Knin, Gospic ili Vukovar, kaže g. Kovač. Uočio je da je za razvoj jadranskih otoka da se izgradnju otočne infrastrukture predviđeno ukupno 90 milijuna kuna. Mišljenja je da bi bilo interesantno znati na koje se programe novac misli raspoređiti te je pitanje i upitio Vladi. Budući da dolazi iz Šibensko-kninske županije zastupnika je zanimalo i koliko sredstava se misli izdvojiti od ukupnih 48 milijuna kuna predviđenih za malo i srednje poduzetništvo, za zonu malog obraća u Tvrnici lakih metala u Šibeniku. Na kraju je iznio i stav da je predviđeni iznos za uređenje Opće bolnice Šibenik premalen jer su pojedini objekti u takoj lošem stanju da bi se mogli urušiti.

Proračun spasa

Doista je dirljivo slušati tople riječi koje kolege iz HDZ-a upućuju umirovljenicima, profesorima i liječnicima, kaže **Dino Debeljuh (IDS)**. Kritiziraju sadašnju vlast da nije utvrdila prioritete, a odakle nači sredstva koja su godinama odlazila, pita zastupnik Novaca, tvrdi, neće još dugi biti, pa imali mi najposobniju Vladu na svijetu jer stanje s kakvim se suočavamo u državi nije moguće promjenjiti preko noći. Brojke su poražavajuće i rezultat su jedne katastrofalne politike koju je HDZ vodio deset godina, konstitira g. Debeljuh. Doista je, nastavlja, dirljivo slušati kako bi trebalo voditi više brige o strukturama društva o kojima bivša vlast nije baš previše marila, već im je prioritet bio »nahraniti« i zadovoljiti tajkune. Ogorčen je, kaže, mijenjanjem stavova preko noći. Drži da je ovo proračun spasa i da ne može nikoga zadovoljiti. Završio je regionalnim problemom, a to je istarski epsilon, za koji smatra da je nužan radi turizma. Uputio je apel Vladi da, ako je ikako moguće, nade sredstva kako bi se taj projekt nastavio.

• Proračun je na crti ozdravljenja gospodarstva bez kojeg nema ozdravljenja zdravstva ni druge javne potrošnje.

Željko Pavlić (HSLS) kaže da je zabavno čuti od bivših predsjednika vlada i ministara kako predlažu gotovo iste amandmane koje je u proteklom desetek godina predlagala tadašnja oporba. No,

smatra kako nisu uvjerljivi, jer da su zaista htjeli ostvariti to što danas zastupaju, imali su itekakve šanse pri kreiranju prošlih proračuna. Iznenadila ga je odluka Županijskog doma o nepriznacanju Proračuna kojim se za gospodarstvo izdvaja 3,6 milijardi, a prihvatali su, naprimjer, rebalans Proračuna iz 1998. godine, kojim se najviše sanira la Dubrovačka banka, a najmanje je dobio gospodarstvo. Tvrdi da je upravo ovaj proračun na crti ozdravljenja gospodarstva, bez kojeg nema ni ozdravljenje prosvjete, zdravstva ni drugih javnih potreba.

Drugi dio izlaganja g. Pavlić posvetio je svojoj županiji i amandmanima koje podnosi. Osvrnuo se na odluku Vlade da neće započinjati gradnju novih objekata, već samo završiti postojeće i rekao da nema škole ili dvorane u Medimurju koja nije izgrađena sa 60 ili 70 posto udjela sredstava lokalne samouprave. Upravo u tome vidi argument da Vlada ipak poveća određene stavke. Dalje je izrazio zadovoljstvo što je u Proračunu ušla odluka o nastavku izgradnje autoceste Zagreb - Gorica te da će se regulirati dugovi nastali tom gradnjom. Apelirao je na ministra financa radi rješenja problema građevinskog kombinata Medimurje - Visokogradnja jer bi u protivnom 750 radnika i toliko suradnika i kooperanata dobio otak. Podsetio je da je Medimurska županija do sada dobila najmanje krediti i jamstava od svih županija te se nuda da će Vlada ubudće to uvati.

Ante Grabovac (HSLS) misli da je najvažnije u ovoj godini zaustaviti negativna gospodarska kretanja i da će Vlada u tome uspijeti, a tekućim godinama očekuje brži gospodarski razvoj. U svezi s teškim gospodarskom situacijom, spomenuo je Županiju Šibensko-dalmatinsku, iz koje dolazi, u kojoj je ta situacija, zbog prometne izoliranosti još teža. Očito je, kaže, da je Vlada u Proračunu značajno smanjila kapitalna ulaganja te da jedina povezanost sjevera i juga Hrvatske ostaje postojeća cesta Zagreb - Split za čiju rekonstrukciju je određeno 45 milijuna kuna. Iz toga razloga zastupnici HSLS-a, SDP-a i HSS-a iz Dalmacije podnijeli su amandman kojim predlaže povećanje tih sredstava do kojih se ne bi došlo povećanjem proračuna, nego njegovom preraspodjelom.

Mr. Zdenka Čuhnil (HSS) konkretno se zadržala na problemu zbog kojeg je donijela i amandman. Radi se o Daruvaru i dugu za izgradnju športske dvorane koji je ostao još od 1997. godine. Daruvar, kaže zastupnica, do sada nije dobio nikakvu pomoć od države i bivše Vlade pa niti u slučaju izgradnje dvorane, zbog čega je ostao dug od milijun i 600 tisuća kuna. Taj iznos već duže vrijeme Grad pokušava ugraditi u Proračun, kako bi Ministarstvo prosvjete i športa preuzeo obvezu vraćanja bar dijela tog novca. Nada se da će nova Vlada imati razumijevanja. Na kraju je gda Čuhnil spomenula i sličan problem oko daruvarskog staračkog doma.

Mr. Ivan Štajduhar (SDP) je ukazao na probleme Karlovačke županije kao županije od posebne državne skrbi. No, najviše ga brine još uvijek veliko nerazminiranje područje, za koje smatra da su izdvojena premala finansijska sredstva.

Istarski epsilon važan je za gospodarstvo i turizam Istre

Jedan od temeljnih kriterija za prosudbu Proračuna je njegov odnos prema stvarnosti, smatra mr. Drago Kraljević (SDP). Zato očekuje da rasprava i velik broj amandmana neće utjecati na povećanje proračuna i da će Vlada izvršiti samo određene korekcije. Pohvalio je namjeru smanjenja unutarnjeg duga, jer to, kaže, bitno pomaže funkcioniranju gospodarstva. Drugi problem o kojem je govorio vezan je za istarski epsilon te sugerira da se osiguraju sredstva koja bi održavala postojeće radove i servisirala stvoreni dug. Na kraju je g. Kraljević objasnio amandman kojim predlaže da se u istarski epsilon uključi i Labinština.

Dr. Ivan Čehok (HSLS) kaže da je ovo proračunati proračun jer je svaka stavka ponovo planirana i stavljena u odnos s drugim stavkama. Upozorava kako ne bi bilo dobro da oskudne resurse s kojima raspolaćemo redistribuiramo na velik broj kapitalnih izdataka pa da se onda ni jedan ne obavi do kraja. To je prvenstveno mislio u prosvjeti, kulturi, znanosti ili poljoprivredi. Kao osoba

- Društvenim i Tehničkim odjelom u Požegi, Osijeku, Vinkovcima i Slavonskom Brodu. Za izvođenje programa dijelom je 1999. godine nabavljen enološki laboratorij, a u 2000. trebalo bi kompletirati opremu i za studente urediti prostor studentske menze. Zastupnica je zamolila da se iznade neko rješenje, no Vladin je predstavnik ostao pri ranije iznesenom stavu, a istog su mišljene bili i zastupnici Doma.

U okviru Ministarstva znanosti i tehnologije na poziciji znanstveno-istraživačka djelatnost - investicijsko održavanje ostalih kapitalnih objekata, Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu zatražio je da se u proračunu osigura 5.000.000 kuna, ali je dr. Crkvenac odbio taj zahtjev konstatacijom da je Vlada na drugoj poziciji osigurala 2.000.000 kuna i kod toga ostaje. Nakon toga objašnjenja amandman je povučen.

Zbog ograničenih sredstava objekti vodoopskrbe loše prošli

- Uz konstataciju dr. Crkvenca da je Vladinim amandmanom osiguran iznos od 3.000.000,00 kuna koliko su amandmanom tražili i HDZ-ovi zastupnici Vladimir Šeks, Berislav Rončević i Berislav Smil, potonji zastupnik najprije je zbog toga izradio zadovoljstvo, a zatim povukao amandman. Smisao amandmanskog zahtjeva Božidara Kalmete (HDZ) bio je da se iznos od 390.000 kuna koliko je predloženo proračunom za izgradnju i adaptaciju zgrade bivše vojarne za potrebe Filozofskog fakulteta Zadru poveća na 2.500.000 kuna. Ministar Crkvenac to nije prihvatio upućujući na Vladin amandman kojim je da tu namjeru određen iznos od 2.390.000 kuna, a zastupnik Kalmeta zahvaljuje se Vladi i povukao amandman. Na taj način ispunjen je zahtjev iz njegova slijedećeg amandmana točno u tom iznosu za ovaj fakultet pa ga je zastupnik povukao.

Amandman HDZ-ovih zastupnika Marije Bajti i Bože Biškupića ukupno je »težak« 11 milijuna kuna. Zastupnici su, naime, predložili da se za Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu umjesto 30.717.535 kuna osigura 41.717.535 kuna i to iz Razdjela 25, Glave 06, Tekuće zalihe proračuna - Pozicija 104168.

Ministar Crkvenac je rekao kako ne može privlatiti amandman ali dodaje kako je zaduženo Ministarstvo znanosti i tehnologije da s drugih pozicija tijekom ove godine pomogne odgovarajućim iznosima sredstava za nabavku knjiga.

Braneći amandman zastupnica Bajt rekla je da bi u okviru 6.000,00 kuna Nacionalna i sveučilišna knjižnica osigurala potreban iznos za normalan rad, nabavku knjiga, publikacija, časopisa i informacije jer je predloženim sredstvima osigurano svega 20 posto potrebnih iznosa za tu namjeru, a tekuće održavanje smanjeno je na 40 posto potrebnih sredstava. U iznosu od dodatnih 5.000,000 kuna bio bi podmiren dug koji je nastao zbog smanjenja sredstava knjižnici u Rebalsansu proračuna za 1999. godinu.

I pored tog objašnjenja ministar Crkvenac ostao je pri svom stavu i nije privlata amandman, a zastupnici su to glasovanjem samo potvrdili.

Za izgradnju zgrade Županijskog suda u Zlataru Ivan Jarnjak (HDZ) je amandmanom zatražio 3.000.000,00 kuna, no ministar Crkvenac nije prihvatio amandman naglašivši da cijeli projekt stoji 27 milijuna kuna, a proračunom je predviđeno 505.000 kuna za konzerviranje zgrade i Vlada kod toga ostaje.

Zastupnik Jarnjak rekao je kako je ova zgrada stavljena pod krov, a da bi se mogla konzervirati potrebno je ugraditi prozore i vrata, i za to je potrebno 3.000.000,00 kuna. Na kraju zastupnik je ipak prihvatio predloženih 505.000 kuna, zamolivši da se tijekom ove godine iznade iz proračunske rezerve dodatna sredstva kojim bi se zgrada do kraja zatvorila. Okovo se boji da će biti puno veća šteta nego ušteda. Zastupnici su se priklonili Vladinom mišljenju i nisu prihvatali amandman.

Zastupnica Dubravka Horvat amandmanom je zatražila 6.000.000,00 kuna za Županijski sud u Slavonskom Brodu. Odbijajući prihvati taj amandman ministar Crkvenac nije sporio kako nema sredstava za kupovinu te zgrade i opreme i obećao traženje

koja dolazi iz sjeverozapadnog dijela Hrvatske, predložio je da se proračunom obuhvati i izgradnja Varaždinske zaobilaznice kao krak Podravske magistrale.

Proračun se temelji na teškoj situaciji u kojoj je nastao i treba ga prihvatiti kao jedinog mogućeg u nemogućoj situaciji, smatra **Branka Baletić (SDP)**. Sukladno predizbornim obećanjima, Proračun nastoji biti što niži uz istovremeno veće izdvajanje za kulturu, prosvjetu, zdravstvo, socijalnu skrb i poljoprivredu, kaže zastupnica. Nastavlja kako nije socijalan u onoj mjeri koliko bi se htjelo, ali socijalan je time što pokušava rasttereti gospodarstvo i to smanjivanjem poreznih stopa i stimulacijom investicija. Na kraju je gđa Baletić čestitala Vladi i rekla da podržava ovaj proračun.

Dragutin Vrus (SDP) nije zadovoljan tretmanom Primorsko-goranske županije, a posebice ne sa statusom Gorskih kotara. Kaže da treba sanirati i izgraditi prometnice, pomoći nastavak goranskog vodovoda, finansirati početku rada Centrala za brdsko-planinskiju i mediteransku poljoprivredu, dati pomoći u razvijanju turizma, proizvodnju zdrave hrane te razvoju stocarstva. Zastupnik se ipak nuda da će rebalans Proračuna dati odgovor na ova pitanja.

Proračun je najbolji mogući u ovom trenutku

Ovaj proračun je korizmeni, posni, kaže **Katica Sedmak (SDP)** ali ona je, sigurna da je najbolji mogući u ovom trenutku. Poslužila se i poslovicom te rekla da naš narod vjeruje da iza mršavih krava dolaze debele.

Iz rasprave je postalo prilično jasno da ovaj proračun nema prave alternative, smatra **dr. Josip Tarbar (HSS)**. Nema dvojbe, kaže dalje zastupnik, da će trebati ogroman napor da se premosti izvozu nekonkurentnost, opasno visok stupanj unutarnje i inozemne zaduženosti te nedostatak istraživanja u znanosti kao pokretačkoj snazi razvoja. Istaknuo je da se to naročito održava na turizam kao jedan od glavnih čimbenika deviznog privredovanja. Mišljenja je da će se još jači morati istaknuti izvjesne prioritete jer treba nastojati da se novac koji postoji upotrijebi na najbolji način. Zastupnik zaključuje da se hrvatski kapital ne sastoji od novaca, već od prirodnih resursa i da treba pod svaku cijenu zaustaviti prodaju tih dobara.

• Trebat će ogroman napor da se premosti izvoznu nekonkurentnost, visoki stupanj unutarnjeg i vanjskog duga te nedostatak znanstvenih istraživanja.

Jadranka Kosor (HDZ) još je jednom istaknula skrb o prognanicima i izbjeglicama koji još uvijek čekaju povratak. Radi se, kaže, o fondu »Kralj Zvonimir« u Uredu za prognane i izbjeglice. Bilo je riječi da je ovo korizmeni proračun, no navedeni ljudi se zaista nemaju više čega odreći, smatra gđa. Kosor. Apelirala je da se ne smanjuju sredstva gradovima i općinama od posebne državne skrbi, koji bi bez dodatne pomoći bili »na koljenima«. Tu je naročito istaknula Lipik i Pakrac. Na kraju je još zamolila da Vlada podupre aktivnosti Hrvatskoga sportskog saveza invalida.

Ivica Tafra (HDZ) je predložio da se pokuša iznaci sredstva u proračunu za kreditiranje stambene izgradnje mladim obiteljima. Iduće za što se založio bilo je nastavak financiranja nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa, za koji smatra da je bio efikasan. Završio je s objašnjem amandmana koji podnosi. Radi se o već spominjanoj dionicni splitske zaobilaznice od Lovrinca do Stobreća. Cesti je nužna rekonstrukcija pa se zastupnik nada dobivanju parlamentarne potpore jer to nije samo od značenja za Splitsko-dalmatinsku županiju, nego i za cijelu južnu Hrvatsku.

Najvažnije za ovaj Proračun je da on na neki način uvodi red i pravdu, čega je Hrvatska svih ovih godina itekako bila željna, rekla je **Ingrid Antićević-Marinović (SDP)**. On ima svoj plafon, zbog čega nema dovoljno sredstava ni za lokalnu upravu i samoupravu, tvrdi zastupnica te nastavlja da građani ne očekuju znacajnije promjene u ovoj godini, već da se obznane svi dugovi Republike Hrvatske, tko ih je napravio i u čiju korist su se slišala sredstva. Na kraju se obratila onima koji su, kako kaže, u zadnjih deset godina stvarali »gospodarsko čudo« s deset milijardi duga, da ne podsjećaju na izbornu obećanja nego da puste javnost da se polako pokuša izvući iz neimaštine u koju je bez ikakve krivice bačena.

Proračun je realno viši za četiri posto

Krivi navod ispravio je **Vladimir Šeks (HDZ)**. Zamolio je zastupnicu da više ne barata tvrdnjama kako je bivša vlast nešto zatajila i stalno u javnosti nije neku sumjenu, nego da se precizno navede što je zatajeno. Što se tiče predizbornih obećanja, g. Šeks je još jednom podsetio na obećanju 17 posto smanjenja proračuna te rekao da je predloženi realno viši za četiri posto.

Netočno je da je Proračun realno viši za četiri posto, tvrdi **Dragica Zgrebec (SDP)**. On je, kaže, s računom financiranja veći u nominalnom iznosu, a realno će biti tek kada se utvrdi ovogodišnja inflacija.

Izvorni prihodi proračuna su za 1,5 posto veći od prošlogodišnjeg, a račun financiranja je jasno podijeljen i zajedno s njime proračun je veći za 4,13 posto, smatra **Ivan Šuker (HDZ)**.

U prijašnjem govoru mr. **Zdravka Bušić (HDZ)** pokušala je rasvjetliti »misteriozni« transfer sredstava prema BiH Hrvatima te se na tu temu vratila i sada. Rekla je da su sporazum u svezi s time potpisali u Sarajevo ministri obrane Hrvatske i BiH te da se na postaju obveza. To konkretno znači, kaže zastupnica, da će od tisuću proračunske kuna pet kuna i deset lipa ići za vojsku, a dvije kune i šest lipa kao socijalna pomoć stradalnicima Domovinskog rata. Založila se za osudu nedjela, ali da se cijelom narodu ne lijepe etikete koje nas samo razdvajaju, i zaključila da smo u Europi ipak najblži jedini drugima.

Berislav Šmit (HDZ) je pojasnio amandman koji podnosi, kako kaže, iz razloga što kapitalne ulaganja u Osječko-baranjskoj županiji, za koja postoji ugovorna obveza Vlade i ministarstava, nisu u dovoljnoj mjeri obuhvaćena Proračunom. Uz to je zamolio Sabor i Vlada za održavanje sjednice s temom problematike u poljoprivredi, turizmu i brodogradnji. Ponovno se vratio na smanjivanje kapitalnih ulaganja i rekao da ga to najviše zabrinjava, jer se na taj način ne otvaraju novi investicijski ciklusi ni nova radna mjesta.

Dr. **Juraj Njavor (HDZ)** je ocijenio kako je Ministarstvo hrvatskih branitelja dobro rasporedilo sredstva pomoći hrvatskim braniteljima.

Smanjena sredstva jedinicama lokalne samouprave i uprave

Sredstva predviđena Proračunom za tu namjenu objektivno su smanjena u odnosu na prošlu godinu za samo 9 posto, međutim, sredstva za obnovu (koja će biti transferirana Ministarstvu javnih radova, obnove i graditeljstva) smanjena su za 60 posto. Zastupnik drži da bi, s obzirom na broj stradalnika Domovinskog rata koji još nisu zbrinuti, trebalo povećati, a ne umanjiti ta sredstva, pa je u tom smislu uputio i amandman. Visina transfera za Vukovarsko-srijemsку županiju je vrlo niska, ocijenio je Njavor, a upravo bi tamo trebalo uložiti najviše kako bi se ljudima mogla osigurati egzistencija, a mlađima budućnost.

Mate Jukić (HDZ) je kazao kako je Županija Splitsko-dalmatinska finansijski najlošije prošla, budući da su joj transferi u odnosu na prošlu godinu smanjeni za 75 posto. Županije koje imaju tri puta manje stanovnika dobit će puno više sredstava za izgradnju škola, a nije predviđen ni nastavak radova na OŠ. Ivana Lovrića.

- rješenja tijekom godine. Nakon tog obrazloženja zastupnica **Horvat** povukla je amandman.

Za obnovu Općinskog suda u Hrvatskoj Kostajnici **Željko Krapljan (HDZ)** je zatražio 9.500.000 kuna, a za dovršetak obnove zgrade Gradskog poglavarstva Hrvatske Kostajnice 4.850.000 kuna. U ime Vlade ministar **Crkvenac** to nije prihvatio, a zastupnik **Krapljan** je zatražio da mu se odgovori planira li se i kada priči obnovi spomenutih zgrada. Ministar **Crkvenac** je ustvrdio kako mu je relevantni ministar rekao da ima na umu ovaj Općinski sud, ali da ne može ništa konkretnije reći. Uz to, amandmanski zahtjev od 9.500.000 kuna nedovoljan je da bi se išta učinilo, kategoričan je ministar Crkvenac, a što se tiče Gradskog poglavarstva izvjestio da je to stvar Grada Hrvatske Kostajnice i, kako je rekao, neće moći u državni proračun. Glasovanjem zastupnici su se složili s Vladinim mišljenjem.

Dubravka Horvat (SDP) zatražila je 2.000.000,00 kuna za Palaču pravde u Novoj Gradiški, ali je dr. **Crkvenac** odbio i taj njezin zahtjev upozorivši da se radi o projektu vrijednom 25,9 milijuna kuna, ali da sredstva ne može osigurati ove godine, dok slijedeće godine to može imati stanoviti prioritet. Nakon tog objašnjenja zastupnica je povukla amandman.

Dva zastupnika HDZ-a (**Mate Jukić i Ivica Tafra**) zatražili su 5.000.000,00 kuna za dogradnju vodoopskrbnih i energetskih objekata na vodozahvat Ruda. I ovaj je amandman odbio ministar Crkvenac. U ovogodišnjim ograničenim sredstvima objekti vodoopskrbe i odvodnje dostu su loše prošli, objasnio je ministar, pa je predloženo samo ono što se može financirati i nema prostora za druge objekte.

U kraćem istupu zastupnik **Jukić** je rekao kako ponovo nedostaje ime zastupnika **Joška Kontića** koji je zajedno s njim predložio ovaj amandman te ustrajao na amandmanu, ali glasovanjem zastupnika nije dobio »zeleno svjetlo«.

U isto obrazloženje Vlada je odbila prihvatiti amandman spomenute dvojice zastupnika da se za Vodoopskrbni sustav Gljev - Obrovac - Bajagić - Čačići dolac osigura 3.625.000,00 kuna. Kako je objasnio **Mate Jukić** riječ je o naseljima u neposrednoj blizini izvorišta Kosinac, ali unatoč tomu ona nemaju riješeno vodoopskrbu. U glasovanju koje je uslijedilo amandman nije dobio podršku zastupnika.

Isti su zastupnici podnijeli i amandman kojim su zatražili 5.000.000,00 kuna za izgradnju objekata vodoopskrbe općina Prgomet, Lećavica, Primorski dolac, Seget i Marina. Zastupnik **Jukić (HDZ)** je pojasnio da se radi o jednom dijelu Splitsko-dalmatinske županije koji je površinski gledano veliki i s većim brojem stanovnika, i pogodan je za razvoj gospodarstva, ali nedostaje temeljni uvjet - vodoopskrba.

U glasovanju koje je potom uslijedilo zastupnici su potvrdili Vladin stav.

Amandmani Županijskog doma

- Prije prelaska na izjašnjanje o amandmanima Županijskog doma ministar finančnica **dr. Mato Crkvenac** napomenuo je da je dobar dio zahtjeva zastupnika tog doma pokriven amandmanima Vlade te onima prihvaćenim u Zastupničkom domu i da se izvan tog proračunske stavke neće moći povećavati. Stajališta Vlade o pojedinačnim amandmanima prenijeli je njegov zamjenik mr. **Damir Kuštrak**.

Transferi županijama

- Spomenuto je, najprije, da Vlada ne prihvata pojedinačne amandmane zastupnika za povećanje dopunskih sredstava njihovim županijama, te gradovima i općinama na tom području, ali da je zato svojim amandmanima povećala transfere županijama za 30 mln. kuna. Osim toga, u saborskoj su proceduri i izmjene Zakona o financiranju lokalne uprave i samouprave od kojih se također očekuju pozitivni finansijski efekti.

Predstavnik Županijskog doma **Mato Šimić** izjavio je da ne može odustati ni od jednog amandmana tog Doma te zatražio da se o svakome od njih provede glasovanje. Ujedno je sugerirao da spomenuta sredstva Vlada namijeni jedinicama lokalne samouprave na područjima od posebne državne

Grad Vrlika i općina Hrvace, koji spadaju u kategoriju područja od posebne državne skrb, ove će godine dobiti 50 posto manje sredstava, što dodatno otežava situaciju, pa je Jukić zamolio Vladu da uzme tu činjenicu u obzir.

Zatražio je od Vlade uvrštanje stavke od milijun i pol kuna za rješavanje problema s čvorištem Jakino Guvno na državnoj cesti D1. Jasno je da Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo gospodarstva zastupaju tržišnu orijentaciju, međutim, zastupnik drži kako nije prihvatljivo smanjivanje Proračuna Ministarstvu gospodarstva za 15 posto. Na kraju je upitao predstavnike Vlade kakva će biti sudbina radnika u tekstilnim tvrtkama kao što su „Dalmatinika“, „Diokom“ i slične, budući da Proračunom nisu predviđena sredstva za njihove plaće. Jukić smatra da je to sasvim razumljivo, ali je predložio uvođenje nekakvog prijelaznog perioda.

Dr. Zdravko Tomac (SDP) je zahvalio zastupnicima HDZ-a na brzi hodočišću koalicija ispuniti svoja predizborna obećanja, te ocijenio Prijedlog proračuna onakvim kakav jedino i može biti, s obzirom na visinu dugova i izatećeno stanje. Pozvao je zastupnike da podrže Prijedlog, a Vladu da odbije amandmane kojima se traži povišenje sredstava za kojekakve namjene. Jedni nisu zadovoljni jer je po njihovom mišljenju Proračun prevelik, a drugi traže veća sredstva za projekte u njihovim županijama. Tomac je na kraju iskazao podršku Vladi da izradi još restriktivniji Proračun, kako bi se moglo krenuti u obećanom smjeru na pretku.

Vesna Škare-Ožbolt (nezavisna) nazvala je predloženi Proračun „Proračunom s kojim se može samo preživjeti“, budući da se njime pokušava zauzaviti pad proizvodnje i porast nezaposlenosti, a ne dati zamah gospodarskom razvoju.

• *Ishod ove proračunske godine ovisit će o inozemnim zajmovima i novcu od privatizacije.*

Ishod ove proračunske godine ovisit će o inozemnim zajmovima i novcu od privatizacije, koji će uglavnom biti upotrebljeni za javnu potrošnju, a ne za pokretanje proizvodnje i otvaranje novih radnih mesta. Pozdravila je djelomično rješavanje unutarnjeg duga, ali nije zadovoljna visinom sredstava predviđenih za obnovu i povratak prognanika, posebno onim predviđenima za Vukovarsko-srijemsку županiju.

Ta je županija pretrpjela najviše ratnih razaranja i najduže je bila zona investicijskog i poslovnog rizika, a nikada nije bila u pravom smislu obuhvaćena. Zakonom o područjima od posebne državne skrb. „Otklanjanje ratnih posljedica provodi se najvećim dijelom preko sredstava iz Državnog proračuna“, kazala je Škare-Ožbolt i dodala kako će smanjenje sredstava za obnovu stambene infrastrukture ugroziti proces povratka prognanika koji je ionako opterećen nizom problema. Ako se ne povede računa o tom problemu, područje Istočne Hrvatske postat će demografski ugroženo područje svekolikim socijalnim, ekonomskim i političkim problemima. Upozorila je na činjenicu da Grad Vukovar raspolaže istim sredstvima kao unatrag dvije godine, a broj povratnika je sve veći, pa se ne mogu zadovoljiti njihove potrebe. Zastupnica je apelirala na Vladu da pronađe sredstva, ili inozemne fondove, kako bi se olakšao povratak ljudi u te krajeve.

Revizijom izdataka mogla bi se namaknuti dodatna sredstva

Dragica Zgrecić (SDP) je ocijenila da se primjede i amandmani uglavnom odnose na kapitalne izdatke na lokalnoj razini, čemu se ne čudi, s obzirom na dosadašnji način odlučivanja i financiranja u jedinicama lokalne samouprave i uprave.

Zastupnica je predložila revidiranje svih izdataka koji se odnose na uredski potrošni materijal, informiranje, komunikacije, unajmljivanje i ostalo, kako bi se eventualno mogli financirati dobro argumentirani projekti koji nisu bili predviđeni, a da se ne prekoraci sveukupna visina predloženih sredstava. Tekuće bi troškove trebalo svesti na razinu do sada utrošenih sredstava, odnosno potpisanih ugovora, u razdoblju do 1. ožujka 2000. godine.

Dragica Zgrecić je predložila i da se znanstveno-istraživački programi finansiraju iz proračuna do razine iz 1999. godine, ali da se pokušaju pronaći i drugi izvori sredstava za te projekte.

Mladen Godek (HSLS) je kazao kako je Prijedlog državnog proračuna za 2000. godinu „opterećen negativnim nasludem, a pretendira ka gospodarskom razvoju novog smjera“. Očekivao je da će zastupnici HDZ-a napadati Prijedlog proračuna, ali nije očekivao da će izostati priznavanje grešaka koje su dovele do ovakvog stanja u državnim financijama. Opravdaje za sve greške je to da je stanje zatećeno 1990. godine bilo puno lošije od sadašnjeg, te Domovinski rat. Zastupnik se ne slaže s takvim tvrdnjama, jer je dug Republike Hrvatske puno veći nego što je to bio dug bivše Jugoslavije. Ustvrdio je i da je Japan pretrpio veću ratnu razaranja u Drugom svjetskom ratu nego Hrvatsku u Domovinskom ratu, a desetak godina nakon završetka rata već je kročio putem koji ga je doveo medu najrazvijenije zemlje svijeta. Dodao je da Japan doduze nije imao stranku kao što je HDZ. Komentirajući izjave onih koji su protiv smanjenja sredstava za pomoć Bosni i Hercegovini, Godek je kazao kako bi on zapravo htio znati koliko točno iznosi to smanjenje, budući da se ne zna kojim je kanalima i u kojem iznosu ta pomoć upućivana u BiH.

U susjednoj državi nema tržišne ekonomije, pa nije jasno kojim je sredstvima plaćena roba iz Hrvatske.

Godek je kazao kako ovaj Proračun nije najbolji, ali je on izraz naše realnosti, pa ga treba podržati.

Vladimir Šeks (HDZ) se javio za ispravak netočnog navoda i rekao da je ukupni dug Republike Hrvatske 31. prosinca 1991. godine iznosio 5 milijardi 884 milijuna dolara, a krajem 1999. godine 5 milijardi 255 milijuna dolara, dakle 630 milijuna dolara manje. Kazao je i kako zastupnici HDZ-a priznaju svoje greške.

Usljedilo je niz komentara o Japanu, vezanih uz izlaganje zastupnika Godeka.

Tako se **Tonći Tadić (HSP)** javio za ispravak netočnog navoda i kazao kako je vrlo neumjesno uspoređivati Japan s Hrvatskom, jer je tijekom Korejskog rata Japan opskrbljivao čitavu američku vojsku. Nešto se kasnije s istom namjerom javila i **Jadranka Kosor (HDZ)** koja je rekla da se ne može povući paralela s Japanom, jer je Republika Hrvatska zbrinula više od milijun prognanika i izbjeglica, a na nužno je zbrinjavanje utrošeno oko milijardu i 700 milijuna dolara. Zatražila je ispravku od zastupnika Godeka zbog komentara o HDZ-u.

Ivan Šuker (HDZ) je također želio ispraviti netočan navod. Zastupnici su dobili Prijedlog državnog proračuna. Pregled dugovanja do 31. 12. 1999. godine i Zakon o izvršenju državnog proračuna. Specificirani su dugovi ministarstava u iznosu od 2 milijarde 447 milijuna kuna, u Zakonu o izvršenju državnog proračuna je navedeno da će Vlada osigurati 3 milijarde 600 milijuna za vraćanje dugova, a u Proračunu je navedeno da će se 6 milijardi 218 milijuna upotrijebiti za vraćanje dugova. Zastupnik je naglasio da se stalno brkajuvinje dugovanja.

Mladen Godek se također javio za ispravak netočnog navoda. Rekao je kako se nema što ispričavati za usporede s Japanom i komentari o HDZ-u. Isprčao je zastupnicima što mu je kazao njegov prijatelj iz Bujogina: Hrvati su u Srednjoj Bosni živjeli 400 godina pod Turcima, a od islamske su ih spasili fratri i nacionalna svijest. Dovoljne su, međutim, bile 4 godine vladavine HDZ pa da Hrvati na tim prostorima više nema.

Predsjedatelj je pozvao zastupnike da izbjegavaju ovakve verbalne sukobe.

Transferi Hrvatima u Bosni i Hercegovini

Ljubo Česić-Rojs (HDZ) je zatražio da se javnost informira o visini sredstava koja su preko Ministar-

- skrb. *Uslijedilo je, potom, izjašnjavanje o amandmanskim zahtjevima zastupnika HDZ-a Ivana Novosela i Vladimira Katića, Jozu Medvedu i Stjepanom Mikoliću, dr. Ivanu Valentu i Dragutinu Braćunu, Vladimira Katića, Zvonimira Pujića, mr. Franju Križaniću i Šimunu Kujavcu, mr. Božidarom Pugelniku, dr. Ivanu Marijanoviću, Zvonimiri Novoselicu, Petra Jurušiću (HSS) i Vinka Jeliću Balte, Miroslavu Prpiću, Petru Kataliniću i Marinku Liovicu te mr. Vlado Ošuštu, Dragutinu Papcu i Petru Čobankoviću, Ivane Sučec-Trakoštanec i Ivana Lackoviću, Ante Đzelalije i dr. Pašku Bubalu. Spomenuti zastupnici zahtijevali su više novca za Karlovacku, Virovitičko-podravsku, Krapinsko-zagorsku, Splitsko-dalmatinsku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, Vukovarsko-srijemsку i Šibensko-kninsku županiju, te lokalne jedinice na tim i drugim područjima. Ishod - zastupnici Zastupničkog doma su se kod glasovanja priklonili mišljenju Vlade. Istu sudbinu doživjeli su i amandmanski zahtjevi Ivana Novosela i Vladimira Katića da se u okviru planiranih sredstava za pomoć kod otklanjanja posljedica od elementarnih nepogoda planira i iznos za potporu gradu Ogulinu. Ništa bolje nije prošao ni zahtjev mr. Vlade Ošuštu, Dragutinu Papcu i Petru Čobankoviću za osiguranje sredstava za sanaciju porušenih mostova i lokalnih cesta u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Unatoč dodatnom obrazloženju predstavnika Županijskog doma Vlada nije uvažila ni amandmane Odbora za hrvatske branitelje da se povećaju iznosi namijenjeni izgradnji, kupnji i adaptaciji kuća i stanova za invalide Domovinskog rata te kreditima za stambeno zbrinjavanje HRV. Nije prihvaćen ni amandmanski zahtjev Miroslava Prpića da se predviđi veći potporu (140 mln. kn) građanima za sanaciju oštećenja kuća I-III stupnja i povrat vlastitih sredstava uloženih u obnovu kuća te povećanje stavke - građevinski objekti u državnom vlasništvu, na poziciji Agencije za posredovanje u prometu određenim nekretninama (na 167 mln. kn). Istovjetan amandman uložila je i grupa zastupnika HDZ-a (Mato Šimić, mr. Vlado Ošust, Dragan Papac, Petar Čobanković, Josip Majdenci, Petar Katalinić, Ante Đzelalija, dr. Ivan Marijanović i Milan Galić), ali s istim rezultatom. Nije prošao ni njihov prijedlog da se u razdjelu Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo povećaju sredstva predviđena za projekte obnove stambenih jedinica (na 824 mln. kn) te ona na poziciji Republički fond „Kralj Zvonimir“ - namijenjena skrb. o prognanicima (na 250 mln. kn). Predstavnik podnositelja Mato Šimić upozorio je na to da je suma od 75 mln. kuna rezervirana za isplatu potpore građanima kod sanacije kuća nižeg stupnja oštećenja (od prve do treće kategorije) više nego nedostatna. U prilog tome naveo je da u Ministarstvu za javne radove, obnovu i graditeljstvo postoji 9 600 rješenja na temelju kojih građani ostvaruju pravo na novčanu potporu koja se kreće u rasponu od 7,5 do 33 tisuće kuna. Spomenuo je, također, da na području Osječko-baranjske županije postoji 8 tisuća, a na području Vukovarsko-srijemske županije 12 tisuća zahtjeva koji čekaju rješenje. Tome treba dodati i to da se predviđa i povrat vlastitih sredstava koja su građani investirali u sanaciju obiteljskih kuća ili stanova na području gdje su se odvijale vojne akcije „Bljesak“ i „Oluj“. To znači da predviđena sredstva nisu dostatna ni da se pokriju potrebe više od tri tisuće građana koji imaju važeća rješenja, napomjenje zastupnik. Naglasio je da, stoga, nema moralno pravo odstupiti od amandmana što ga je uložio zajedno sa svojim stranačkim kolegama, koji je kasnije postao amandmanom Županijskog doma.*

U njihovo ime založio se i za povećanje sredstava Agenciji za posredovanje u prometu određenim nekretninama, (sa 50 na 167 mln. kn), koja, kako reče, ima važnu ulogu u rješavanju trosmjernog povratak. Naiome, putem te Agencije mogli bi se riješiti i problemi stambenog zbrinjavanja Hrvata iz BiH koji nemaju šansi da se vrate u ranije mjesto prebivanja a privremeno su smješteni u kućama izbjeglih Srba.

Uvažavajući argumente zastupnika, mr. Kuštar je napomenuo da spomenuta prava građana nisu sporna, ali da Vlada u ovom trenutku ne može ponuditi više sredstava za navedene namjene od predviđenih Prijedlogom proračuna.

stva obrane transferirana u BiH. Kazao je kako je u razdoblju od 1992. godine do sredine 1999. godine utrošeno sveukupno 4 milijarde i 900 milijuna kuna za plaće i skrb, te 977 milijuna kuna za materijalne troškove, a pripadnicima Hrvatskog vijeća obrane isplaćeno je 56 milijuna kuna.

Zastupnik Česić-Rojs je ocijenio kako je 60 posto Hrvata iselilo iz BiH. Republika Hrvatska je zadnjih devet godina plaćala vojsku i pomagala stradalnicima u toj državi, iz koje su dopremljene znatne količine oružja za obranu Republike Hrvatske. Da bi se razjasnile sve okolnosti i pitanja, Česić-Rojs je pozvao zastupnike da održe raspravu o ovom temi.

Predsjedatelj je kazao kako je strateški interes Hrvatske da se istjerani Hrvati vrate u Bosnu, kao treći konstitutivni narod.

Milan Kovač (HDZ) se javio za ispravak netočnog navoda i rekao kako nije očekivao da će u Hrvatskom državnom saboru čuti primjedbe o tome kako je HDZ krv za iseljenje Hrvata iz srednje Bosne.

Hrvati u Bosni i HVO su pomogli Hrvatima u Hrvatskoj da opstanu, a Vlada i HDZ su zauzvrat pomogli njima da opstanu i da se vrate na svoja ognjišta.

• Hrvati u Bosni i HVO su pomogli Hrvatima u Hrvatskoj da opstanu, a Vlada i HDZ su zauzvrat pomogli njima da opstanu i da se vrate na svoja ognjišta.

Ivan Šuker (HDZ) je također želio ispraviti netočan navod. U razdoblju od 1945. do 1950. godine mnogi su Hrvati iselili iz Bosne, a u zadnje četiri godine se vraćaju. Također je rekao kako nekima očito nedostaje učešće u Domovinskom ratu.

Vladimir Šeks (HDZ) je ocijenio kako je amoralno optuživati Hrvatsku za egzodus hrvatskog naroda iz Bugojna, kad se zna da je nad njima provodeno etničko čišćenje i genocid. Ovakve izjave odgovaraju onima koji žele Republiku Hrvatsku proglašati agresorom u Bosni i Hercegovini i teško je povjerovati da se mogu čuti ovakve izjave iz Hrvatskog državnog sabora.

Mladen Godek se javio za povredu Poslovnika. Kazao je kako njegove izjave nisu bile amoralne, već čovječne, jer tragedija Hrvata u Bosni nije stala sama od sebe. Ona je vezana uz politiku koja se vodila na tom području i koja je izazvala rat s Muslimanima. Zastupnik Godek je rekao da takvu politiku ne može podržavati.

Predsjedatelj je iznio kako je neophodno imati mogućnost replike u saborskoj proceduri, budući da neke ocjene i mišljenja izazivaju veliki broj ispravaka netočnih navoda. Budući da je rasprava krenula u neproduktivnom i neželjenom smjeru, potpredsjednik je rekao da će dati riječ svima koji su već javili za ispravak netočnog navoda i zamolio zastupnike da se ne pozivaju na povredu Poslovnika, ako to nije slučaj.

Dr. Anto Kovačević (HDZ) je podržao tvrdnju da je strateški cilj Republike Hrvatske opstanak Hrvata u Bosni i osudio izjave da je HDZ krv za iseljavanje Hrvata iz srednje Bosne. Dejtonski je sporazum nazvao "izmišljotinom Zapada" kojom su Srbi nagrađeni za genocid, poglavito u Bosanskoj posavini. Dodao je kako mu je žao da je u rasprave samo koje se održavaju u Hrvatskom državnom saboru popularno kriminalizirati sve što se odigralo unatrag 10 godina, kad se počela stvarati hrvatska država.

Da je pokojni Miroslav Krleža živ, zasigurno bi se upitao otkud Hrvatima toliko autodestrukcije, frustracije i bijesa.

Ispricao je kolegama kako su mu muslimanski generali priznali da je Blaškić nevin, ali da nisu reagirali na njegov apel da to javno izjave. Na taj način bi se postiglo puno više na pomirenju Hrvata i Bošnjaka, nego svim dosadašnjim dogovorima i razgovorima. Ako Hrvatska bude proglašena agre-

sor u BiH, morat će moći plaćati ratne reparacije, rekao je Kovačević, dodavši kako su u dogadjajima za vrijeme Domovinskog rata sudjelovali svi, i hrvatska ljevica i hrvatska desnica.

Krivnja za rat Hrvata i Muslimana

U nizu govornika koji su željeli ispraviti netočan navod bili su **Ljubo Česić-Rojs, Anto Đapić, Jadranko Mijalić, Milan Kovač, Ivan Šuker** i mnogi drugi.

Tako je **Ljubo Česić-Rojs** kazao kako je vrlo dobro upoznat sa situacijom u kojoj žive Hrvati u Srednjoj Bosni, jer vrlo često obilazi ta područja. Upravo su Hrvati iz BiH pomogli sagraditi 100 kilometara autoceste i 350 kilometara lokalnih cesta, a za plaće je izdvojeno svega 285 milijuna kuna. Na taj je način ostvarena ušteda iznosu od 545 milijuna kuna u posljednje tri godine. Pozvao je kolege zastupnike da se udruže i da se zajedničkim snagama pronađe izlaz iz teške situacije u kojoj se država nalazi.

Ante Đapić (HSP) je kazao kako je izuzetno opasno neupućeno govoriti o Hrvatima u BiH, a zastupnika je Godeka zamolio da ode među te ljude i upita ih koga drže odgovornim za svoje probleme.

Jadranko Mijalić (HSLS) je želio ispraviti netočan navod Ivana Šukera koji je kazao da "nekima nedostaje učešće u Domovinskom ratu", pa ga je upozorio da su mnogi iz redova pobjedničke koalicije bili u ratu.

Milan Kovač je kazao kako je nemoguće da Hrvati iz Bosne okrivljaju HDZ za iseljavanje, budući da je na izborima u Srednjoj Bosni HDZ pobijedio, a u Usori je dobio čak 90 postot glasova. "Ljudi su glasovali za HDZ jer je on jedini jamac njihova opstanka na tim prostorima", završio je Kovač.

Ivan Šuker je upitao zastupnika Godeka kako je moguće da su u Republici Hrvatskoj i u Hercegovini bile smještene tisuće muslimanskih izbjeglica, ako je HDZ započeo rat između Hrvata i Muslimana. Zastupniku Mijaliću je odgovorio kako primjedbom o sudjelovanju u Domovinskom ratu nije mislio na sve, već samo na neke zastupnike iz pobjedničke koalicije.

Dr. Jure Radić (HDZ) je, da bi ispravio netočan navod, kazao kako HDZ nije krivac za rat u BiH, već je to imperijalna politika Slobodana Miloševića. "Grijehu" HDZ-a i pokojnog predsjednika Franje Tuđmana je to da je poveo hrvatski narod u borbu za slobodu.

Dr. Anto Kovačević je, ispravljajući netočni navod, kazao kako je BiH ključ rješavanja hrvatskog pitanja, što je razvidno iz čitave hrvatske političke povijesti.

Trebalo bi pripaziti što se govori u Hrvatskom saboru, jer se neodgovornim izjavama otežava život Hrvatima u Bosni.

Zastupnik je kazao kako je svjestan činjenice da je hrvatsko pitanje u BiH najteže, pa je pozvao zastupnike da se, umjesto međusobnih osudivanja, upitaju što mogu učiniti da se obrani suverenitet hrvatskog naroda u BiH, te da se BiH decentralizira i kantonizira.

Vladimir Šeks je kazao kako, slušajući zastupnika Godeka, ima dojam da sluša tužitelja Haškog suda.

Svaljivanje odgovornosti za stradanje i egzodus Hrvata iz Srednje Bosne na državnu politiku i HDZ, jednakno je nastojanjima da se kriminalizira borba Hrvata u Bosni i poveže s izoliranim eksseismima ratnih zločina.

Predsjedatelj jeuzeo riječ i preporučio da se o ovoj temi otvoriti zasebna rasprava. Pozvao je klubove i sve zastupnike da pripreme svoja stajališta i mišljenja za jednu od idućih sjednica, budući da se brojnim ispravkama netočnih navoda povela prava rasprava.

Zastupnici su nastavili ispravljati netočne navode.

Mladen Godek je kazao kako je čitava rasprava krenula od njegovog navoda da ne raspolaže konkretnim podacima o tome što je i u kolikoj mjeri odlazio kao pomoć u BiH, a kolege iz HDZ-a su bili u prilici ponovno iznositi svoje stavove. Nisu ga uvjerili u ispravnost svojih stavova, a budući da je tema interesantna i diskutabilna i da

- **Potpričao je, također, da su sredstva za obnovu stambenih jedinica doista smanjena, ali je najavio da se tijekom godine mogu očekivati donacije za tu namjenu (neke su već najavljene).**

Premalo sredstava za obnovu i prognanike

U svom ponovnomjavljanju **Mate Šimić** je napomenuo da prevideni 530 mil. kuna nije dostatno ni za obnovu kuća prevideni prošlogodišnjim programom. Naime, na području Osječko-baranjske županije lani su bili predviđene za obnovu 984 kuće koje su pretrpjele oštećenja od 4 do 6 kategorije (u tijeku je sanacija na 48 posto objekata), a na području Vukovarsko-srijemske županije 1.445 kuća (u obnovi ih je 50 posto). Ima li se vidu da obnova jedne kuće u prosjeku košta 220 tisuća kuna, te da je na području Republike Hrvatske doneseno 5400 rješenja na temelju kojih građani imaju pravo na sanaciju šteta proračunskim sredstvima, nameće se zaključak da su sredstva rezervirana za tu namjenu u Državnom proračunu više nego nedostatna. To više što program obnove oštećenih kuća na područjima gdje su se odvijale akcije "Bljesak" i "Oluj" nije donešen ni lani, a, po svemu sudeći, neće ga biti ni ove godine (ako još uvijek oko 10 tisuća građana ili 2,5-3 tisuće obitelji ima prognanički status).

Kad je riječ o sredstvima planiranim na poziciji Republički fond "Kralj Zvonimir" - za skrb o prognanicima, situacija je još tragičnija, kaže Šimić. Naime, građani koji imaju status prognanika i izbjeglica po zakonu ostvaruju pravo na 150 kn novčane naknade po članu obitelji ili 250 kuna ako nitko u obitelji nije zaposlen. Međutim, navedene naknade nisu im isplaćene već šest mjeseci. Prema procjeni zastupnika, 150 mln. kuna prevideni za tu namjenu u Prijedlogu proračuna bit će dostatno da se podmire obvezu prema individualnim korisnicima prava na novčanu naknadu i onima koja zbrinjava Ured za prognanike u organiziranom smještaju do lipnja. Neizvjesno je, međutim, što će biti s realizacijom tih prava u drugom dijelu godine. Na kraju je informirao zastupnike da su nezadovoljni prognanicima na području Brodsko-posavske županije blokirali autocestu kod Velike Kopanice. Najavili su i nove prosjekte ne osiguraju li se izdašnja proračunska sredstva za rješavanje problema s kojima su suočeni. Usljedilo je, potom, izjašnjanje o navedenom amandmanu, ali zastupnici mu nisu dali "zeleno svjetlo".

Nije prihvaćen ni prijedlog grupe zastupnika (dr. Živko Kolega (HDZ), Julije Derossi (HDZ) i dr. Tereza Ganž-Aras (LS)) da se za pripremu, planiranje i upravljanje projektom "Most - kopno - otok Pašman" rezervira 2 mln. kuna. Ništa bolje nije prošao ni zahtjev mr. Božidar Pugetniku (HDZ) da se u okviru Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo predvide sredstva za izgradnju mosta na rijeci Strugi u Broćicama kod Novske, a ni prijedlog dr. Ivana Marijanovića da se u razdjelu Ministarstva gospodarstva poveća iznos namijenjen subvencioniranju brodogradnje (sa 177,3 mln. na 448,5 mln. kuna). Isti podnositelj zatražio je da se iz stavke na kojoj su predviđeni transferi županijama za poticanje malog gospodarstva (48 mln. kuna) izdvoji 2 mln. za dovršenje izgradnje Zone male privrede u Pakracu, ali predlagatelj nije prihvatio taj amandman. Nije prošao ni prijedlog grupe zastupnika (Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Liović) da se spomenuti transferi povećaju do razine 1999. godine ili na 49,1 mln. kuna.

Istu sudbinu doživjeli su amandmani uloženi na pojedine stavke u razdjelu Ministarstva kulture. Riječ je, ponajprije, o zahtjevu **Vladimira Katića** i **Ivana Novosela** da se za sanaciju i rekonstrukciju Gradskog kazališta "Zorin dom" Karlovac planira 750 tisuća kuna. Grupa zastupnika (Zvonimir Novoselec, Petar Jurušić i Vinko Jelić Balta) zatražila je da se namakne 3 mln. kuna za rekonstrukciju zgrade za knjižnicu "Petar Preradović" u Bjelovaru. Dr. Pasko Bubalo i Ante Dželalija zahtijevali su da se isti iznos rezervira i za sanaciju i rekonstrukciju Šibenskog kazališta. Za osiguranje sredstava (3 mln. kuna) za obnovu Kneževe palače u Zadru zalagali su se dr. Živko Kolega, Julije Derossi i dr. Tereza Ganž-Aras, dok su mr. Franjo

če se o njoj posebno raspravljati, Godek je pozvao kolege da ne repliciraju dalje.

Predsjedateљ je upozorio zastupnike da tema te rasprave neće biti Bosna i Hercegovina, već problemi koji su proizašli iz Domovinskog rata i povratak svih građana do države na svojim kućama.

Nikica Valentić (HDZ) je kazao kako je on osobno, uz sugslosti pokojnog predsjednika, u više navrata organizirao pomoć stanovnicima Sarajeva i Bihaća, koji su bili u okruženju. Da nije bilo takvih pomoći, Bihać bi pao, a Srbi iz Bihaća bi se spojili sa Srbima iz Knina.

Mr. Zdravka Bušić (HDZ) se složila da je neophodno o ovoj temi otvoriti zasebnu raspravu. Dodala je kako je u više navrata posjetila područja na kojima žive bosanski Hrvati i kako su uvjeti i okolnosti u kojima žive loši.

Jadranka Kosor (HDZ) se također javila za ispravak netočnog navoda. Rekla je Mladenu Godeku da ga zastupnici HDZ-a nisu napadali, već su argumentirano iznosili činjenice. Zastupnik Godek se mogao u bilo kojem trenutku ispričati i prekinuti ovaj val ispravaka netočnih navoda.

Ivo Fabijanić (SDP) je apelirao na zastupnike da ne daju parcijalna mišljenja, jer tada rasprave idu u beskraj. Složio se s potpredsjednikom Arlovićem da je nužno otvoriti posebnu raspravu o ovoj temi jer je isprepletost Hrvata koji su branili Bosnu i Hercegovinu i Hrvata koji su branili Hrvatsku vrlo kompleksna.

• *Vođenje ad hoc rasprave je neozbiljno, a generaliziranje opasno.*

Pozvao je kolege zastupnike da „ne zauzimaju strane“ jer smo svi na jednoj strani. »Govoreći iz srca« Fabijanić je izrazio žaljenje što na otvorenju Paškog mosta, koji je odigrao ključnu ulogu u Domovinskom ratu i bio jedina veza Dalmacije s ostatkom Hrvatske, nitko od visokih državnih dužnosnika nije bio prisutan. I Hrvati iz BiH i Hrvati iz Hrvatske zajedno su se borili na ratištu, pa je zamolio da se prekine rasprava o toj temi.

Josip Leko (SDP) je ocijenio vođenje ad hoc rasprave neozbiljnim, a generaliziranje opasnim. Zadača zastupnika je vođenje politike Republike Hrvatske, koja ne bi smjela biti paternalistička.

Predsjedateљ, mr. Mato Arlović, je ponovno upozorio zastupnike da ne koriste institut ispravaka netočnog navoda za replike. Puno je tema koje zaslužuju raspravu u Zastupničkom domu, a sve da bi se građanima na ovim prostorima osigurao pravedan mir i pravo da žive u svojim domovima i uživaju svoje pravo vlasništva.

Dovršenje radova je isplativije

Dr. Jure Radić (HDZ) je ustvrdio da se predloženim Državnim proračunom neće moći provesti obvezni planirane Zakonom o pravima hrvatskih branitelja koje treba izvršiti do 2001. godine, pa će biti potrebno konzervirati gradilišta za oko 1100 stanova. Zastupnik je predložio da se, zbog visokih troškova konstrukcije, ulože dodatni napor i pokušaju namaknuti sredstva kako bi se započeta izgradnja objekata ipak privela kraj.

Podsjetio je i na problem dionice ceste od istočnog ulaza u Omiš do ulaza u Split, koja je zasigurno jedna od najkritičnijih prometnih točaka u Hrvatskoj, te apelirao da se u okviru sredstava za popravak Jadranske magistrale predvide sredstva za rješavanje tog problema.

Predložio je također osiguranje sredstava sestri Bernardicima za borbu protiv droge u visini od 2 milijuna kuna.

Krešo Kovačićek (SDP) je iskazao priznanje Vladu na učinjenom poslu oko Prijedloga državnog proračuna u takoj kratkom vremenu i u zatećenoj situaciji.

Ako se na Proračun gleda lokalpatriotski, malo tko može biti zadovoljan predviđenim sredstvima, rekao je zastupnik.

Tako ni stanje u Sisačko-moslavačkoj županiji neće biti optimistično, ali će već Proračun za 2001. godinu više odgovarati građanima te županije, u kojoj nema kapitalnih ulaganja, ali su započeti mnogi projekti. Mnogo srušenih objekata nije ni ušlo u program obnove. Sve su to elementi koji uvjetuju sporov povratak prognanika, to više što su i prije rata područja od posebne državne skrbi bila najnerazvijenija, prometno najzaostalija i najneatraktivnija u državi. Ovaj je Prijedlog proračuna Kovačićek nazvao Proračunom koji će povratiti povjerenje u vlast, jer su ipak predviđena sredstva za obnovu infrastrukture u ratom oštećenim naseljima, za objekte od prvog do trećeg stupnja oštećenja, te povrat sredstava građanima koji su svoje domove obnovili vlastitim sredstvima. Država će također vratiti dug izvođačima koji su sudjelovali u obnovi objekata i time vratiti povjerenje, jer više nitko ne želi sudjelovati u obnovi.

Zastupnik je kazao kako će osobno podržati amandmane koje je podnio Željko Krapljanić, a koji se odnose na sredstva za dovršetak nekih radova na objektima u Sisačko-moslavačkoj županiji, jer bi konzerviranje iziskivalo značajna sredstva.

Visina iznosa koji je predložen spomenutim amandmanima jednaka je kamata na otplatu kredita za ovu godinu i glavnice za avion tipa Challenger.

Za ispravak netočnog navoda javio se **dr. Jure Radić**, koji je rekao kako nije istina da nitko više ne želi sudjelovati u obnovi, jer se na raspisane natječe svaki put javi 200 do 300 građevinskih poduzeća.

Dugovi Ministarstva obnove na dan 31. prosinca 1999. godine iznosili su svega 8,3 milijuna kuna, što je vrlo mali iznos u odnosu na 2 milijarde koliko se godišnje transferira kroz to Ministarstvo. Ne žele raditi neki izvođači kojima su cijene u obnovi prenise.

Nikica Valentić je ponovno stupio za govornicu, ali ovaj put s namjerom da ukaze na probleme u Ličko-senjskoj županiji, za koju je ove godine predviđeno vrlo malo sredstava. Kazao je da je on zadnji koji će tražiti nerealni Proračun, ali je zamotojio da se dio sredstava preraspodjeli, kako bi se mogli dovršiti neki projekti čije bi konzerviranje stajalo mnogo više. Predložio je i da se cesta Split-Zagreb uvrsti u Proračun, makar simbolično, kao naznaka da se ne odustaje od njene izgradnje.

Zastupnik je kazao kako je podnijet amandmane kojima traži veća sredstva za ličke gradove i mjesta, budući da s predviđenim sredstvima neće moći zadovoljiti ni minimalne potrebe, a podnijet će amandmane kojima se traži da se udovolji realnim zahtjevima općina Vrhovine, Donji Lapac, Lovinac, Udbina, Plitvička jezera.

Županijskoj bi bolnici u Gospiću trebalo osigurati sredstva za jednu manju rekonstrukciju, bez koje bolnica praktički ne može funkcioniратi, a sredstva za dječji vrtić, športsku dvoranu i domove umirovljenika u Gospiću i Senju su premala, pa je zamolio Vladu da, u okviru svojih mogućnosti, da podršku tim projektima.

Valentić je zatražio i više novca za održavanje županijskih i lokalnih cesta. To bi bilo u zajedničkom interesu, s obzirom na probleme s cestom Zagreb-Split.

Prvi govornik nakon stanke bio je **Luka Roić (HSS)**, koji je kazao kako bi mogao puno toga reći o problemima otoka, zapuštenom gospodarstvu regije iz koje dolazi, zapuštenim prometnicama i lošoj povezanosti hrvatskog sjevera i juga. Ne sumnjava, međutim, da je nova hrvatska Vlada sposobna i da će znati odgovoriti izazovima koji su pred njom.

Ekonomski analitičari znaju da se troškovi država razvijenog kapitalizma pokušavaju uskladiti s društvenim bruto proizvodom, a one koji to još nisu učinili, pokušavaju se približiti najsvjetlijim tradicijama socijal-demokracije. Pretjerivanjem se zemlja može dovesti u propast, pa je zato zastupnik izrazio nadu da ova Vlada neće pokazati tu tendenciju i da će garantirati gospodarski razvitak u svim segmentima, za razliku od bivše Vlade. Roić je kazao kako bi volio razgovarati o tome kako namaknuti sredstva, kako oživiti gospodarstvo i kako stvoriti uvjet za snižavanje stope PDV-a.

Zaključio je svoje izlaganje izražavanjem podrške Vladu u tim nastojanjima i u pokušaju da bude što restriktivnija u javnoj potrošnji.

- **Križanić i Šimun Kujavec** nastojali izboriti 3,5 mln. kuna za zaštitu povijesne zgrade Varaždinske županije.

- **Miroslav Pušić, Petru Kataliniću i Marinu Lioviću** nije uspjelo izboriti se za povećanje novčanih poticaja i naknada u poljoprivredi i ribarstvu (s predloženih 750 mln. kuna na 981,3 mln. kuna) te sredstava za Fond za razvitak poljoprivrede (s predloženih 73 mln. na 102,2 mln. kuna).
- **Zvonimir Novoselec, Petar Jurušić i Vinko Jelić Balta** bezuspješno su predlagali da se u okviru Ministarstva poljoprivrede i šumarstva otvor novi računski plan za sufinanciranje održavanja stičnog dijela Međunarodnog stocarskog i gospodarskog sajma u Bjelovaru, u iznosu od 2 mln. kuna.

- Prema prijedlogu **Joze Medveda i Stjepana Mikolovića** (nije prošao) za subvencioniranje poljoprivrednih proizvoda (žitarice i sl.) trebalo bi osigurati milijardu 524 mln. kuna. Isti podnositelji zahtijevali su da se u okviru Ministarstva finančija predvide sredstva za podmirenje duga Virovitičko-podravske županije prema Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (4,1 mln. kuna) na ime financiranja zdravstvene zaštite staračkih domaćinstava i neosiguranih osoba. Njihov prijedlog nije uvažen, kao ni zahtjev **Vladimira Katića** da se u razdjelu Ministarstva pomorstva, prometa i veza poveća iznos sredstava koja se prenose županijama za održavanje županijskih i lokalnih cesta (sa 120 na 135 mln. kuna). Istovjetan amandman podnijeo je i **Ivan Novosel**. Nije uvažen ni zahtjev **Joze Medveda i Stjepana Mikolovića** da se u istom razdjelu predviđi 3 mln. kuna za održavanje skele i skeškog prijelaza preko rijeke Drave za naselje Kršnjicu a ni prijedlog **Zlatka Komadića (SDP)**, mr. Josipa Kukuljana (SDP) i dr. **Katici Ivanoviću** da se sredstva namijenjena potpori Lučkoj upravi Ploče za otplatu dugova, obnovi infrastrukture, sanaciji i rekonstrukciji objekata podgradnje i nadgradnju u toj luci i dr. (ukupno 74 mln. kuna) preraspodijele za druge namjene.

- Zastupnik drže da treba povećati transfere za riječku »Jadroliniju« (za 30 mln. kuna), Lošinjsku plovidbu Mali Lošinj za 2 mln. 350 tisuća kuna kao i sredstva za poticanje prometa u lukama (za 5 mln. kuna). Isti podnositelji predložili su još neke preinake u proračunskim stavkama. Naime, njihova je sugestija da se briše pozicija na kojoj je predviđeno 30 mln. kuna za održavanje brzoobalnih linija. Predlažu, međutim, da se otvor nova pozicija na kojoj bi se rezerviralo 25 mln. 650 tisuća kuna za poticanje pomorske linijske infrastrukture.

- **Zvonimir Novoselec, Petar Jurušić i Vinko Jelić Balta** založili su se za uvođenje nove pozicije na kojoj bi se rezerviralo 3 mln. kuna za projekt izgradnje željezničke pruge Gradec - Sv. Ivan Žabno, a mr. **Božidar Pugeljnik** za osiguranje milijun kuna potrebnih za održavanje skele koja premetuje preko rijeke Save, na državnoj cesti 47 kod Jasenovca. Nije prošao ni zahtjev **Joze Medveda i Stjepana Mikolovića** da se u državnoj blagajni rezervira 5 mln. kuna za rekonstrukciju odnosno modernizaciju Državne ceste D-34, dionica Slavonska Pivnica-Hum. Vlada nije uvažila ni amandman kojim su dr. Ivan Valent i Dragutin Bračun tražili 3,5 mln. kuna za rekonstrukciju križanja ceste D-205 (D24 - Klanjec - Kumrovec) te županijske ceste 2093 Sveti Krš - Tuhejske Toplice i 18 mln. kuna za završetak cesta D-507 Gubaševo - Krapinske Toplice - Valentino, dionica Krapinske Toplice - Čret, dužine oko 3 km.

- Istu sudbinu doživjeli su i amandmani mr. **Franje Križanić i Šimuna Kujavca**. Riječ je o zahtjevima za osiguranje sredstava za sanaciju cesta zbog izgradnje autoceste Zagreb - Goričan (ukupno 36,8 mln. kuna), izradu projektnе dokumentacije i izgradnju I faze jugozapadne obilaznice grada Varaždina (54 mln. kuna) te za izgradnju obilaznice Novog Marofa u duljini od 5 km, s projektnom dokumentacijom (35 mln. kuna).

- Nije prošao ni prijedlog **Joze Medveda i Stjepana Mikolovića** da se u okviru Ministarstva pomorstva, prometa i veza planira izrada studija i projekta brzih cesta D-2 (podravska magistrala) i D-5 (Madarska granica - Virovitica) na području Virovitičko-podravske županije u iznosu od 2 mln. kuna. Grupa zastupnika (dr. Živko Kolega, Julije

Smanjiti troškove i rasprodati službene automobile ministarstava

Vlado Jukić (HSP) je ponovo naglasio kako nije osigurano dovoljno sredstava za izgradnju stanova invalidima Domovinskog rata, budući da su, u odnosu na prošlu godinu umanjena za gotovo 60 posto, što je najveće smanjenje u pojedinačnim stavkama. »Vlada vjerojatno nije vodila dovoljno računa o složenosti tog pitanja i o svim posljedicama koje bi iz tog mogle proizići«, kazao je Jukić, jer će mnogi izgubiti svoja radna mjesta, a bit će veliki troškovi konzervacije započetih objekata. Zbog svega toga je predložio Vladi da ozbiljno preispita svoju odluku, a dio sredstava za izgradnju bi se mogao namaknuti od prodaje službenih automobilja ministarstava. Na taj bi način Vlada Republike Hrvatske najbolje pokazala kako cijeni žrtvu koju su ti ljudi podnijeli braneći Domovinu.

Dr. Zvonimir Sabati (HSS) je podržao Vladu Republike Hrvatske u njenom nastojanju da uravnoteži proračunske stavke i zadovolji što više korisnika, uz pretpostavku da će prihodna strana Proračuna biti stabilna. Na Vladi je da razmotri amandmane kako bi Konačni prijedlog državnog proračuna bio što kvalitetniji. Sabati je napomenuo da je podnio dva amandmana koji se odnose na održavanje državnih cesta, poučen prošlogodišnjim iskustvom kad je usred ljeta potrošen predviđeni novac, te više što se ove sezone očekuje više turista, a onda je i veća opasnost od nezgoda koju su dijelom uvjetovane i održavanjem cesta.

Zajedno sa zastupnicima iz Varaždinske županije predložio je amandmane koji se odnose na sanaciju cesta zbog izgradnje autoceste Goričan-Varaždin-Zagreb, te gradnju obilaznice oko Varaždina i Novog Marofa, čime bi se poboljšao i ubrzao protok vozila na tom izrazito urbanom području. Također su predložili povećanje sredstava za dovršetak gradnje nekih škola i športskih dvorana, u koju je lokalna samouprava uložila znatna sredstva, ali su radovi obustavljeni zbog nedostatka novca. Za sanaciju tih objekata bit će potrebljana znatno veća sredstva. Zastupnici se kritički osvrnu i na činjenicu da nisu previdena neka značajnija sredstva za Ministarstvo za zaštitu okoliša i prostorno uređenje.

Anto Đapić je dao potporu argumentiranom raspisu koji je vodila mr. Zdravka Bušić o finansijskim sredstvima za pomoć Hrvatima u Bosni i Hercegovini, u kojoj je, temeljem Ustava Republike Hrvatske i Zakona o pravima hrvatskih branitelja, istaknula da se ne radi o vrsti socijalne pomoći, već o obvezama Republike Hrvatske. Đapić je kazao kako se nuda da je tom raspravom uvjerila ili dovela u dilemu dio ljudi koji imaju krvnu percepciju o tom segmentu hrvatske politike i da su medijski reakcije i reakcije pojedinih političkih struktura bile potpuno neutemeljene. Zato rasprava o Proračunu nije i ne može biti rasprava o suhoperarnim statistikama i brojkama, već je to rasprava o cijelokupnoj politici.

Dubravka Horvat (SDP) je govorila o problemima Brodsko-posavske županije, odnosno Slavonskog Broda u kojemu će se uskoro otvoriti granični prijelaz s Bosnom i Hercegovinom.

Radovi na mostu preko Save su u završnoj fazi. Državna cesta koja spaja Hrvatsku, odnosno Dalmačiju s Madarskom preko Donjeg Miholjca, Slavonskog i Bosanskog Broda, kao i cesta koja spaja autoput Zagreb - Lipovac s graničnim prijelazom s BiH, prolaze kroz strogi centar grada, uz tvrdavu koja je spomenik multe kategorije. Prije Domovinskog rata u funkciji je bilo više mostova preko Save, čiji je prosječni dnevni promet bio oko 10.000 vozila, a preko mosta koji je u izgradnji očekuje se da će dnevno proći oko 20.000 vozila. Na tom će dijelu neminovno doći do prometnog kolapsa, grad će biti presjećen na dva dijela, a zbog manjka prostora neće moći funkcionirati carinske službe. Zastupnica je naglasila da je spomenuti most vrlo važan i zbog povratka izbjeglica i progona. Potom je navela problem prostornog smještaja Županijskog suda u Slavonskome Brodu, koji djeluje od 10. prosinca 1999. godine i koji je trenutno smješten u zgradi gradske uprave, gdje nitko nema osigurane pristojne uvjete za rad.

• Teško je sve zahtjeve uvrstiti u Proračun, pa će dio projekta morati pričekati neka bolja vremena.

Dubravka Horvat je ocijenila kako je teško sve zahtjeve uvrstiti u Proračun i da je svjesna da će dio projekata morati pričekati neka bolja vremena, kako bi njihovo rješavanje bilo izgledno kroz neko vrijeme.

Diana Čizmadija (SDP) je govorila o amandmanima koje će podnijeti. Prvim se predlaže izrada strategije razvoja ženskog poduzetništva, drugi se odnosi na povećanje iznosa transfera za rad povjerenstva za pitanje jednakosti spolova pri Ministarstvu rada i socijalne skrbi, a treći na izmalaženju sredstava za izradu programa za suzbijanje nasilja u obitelji pri Državnom zavodu za zaštitu obitelji, materninstva i mlađe. Obrazlažući razloge za izradu strategije razvoja ženskog poduzetništva, istaknula je da bi u rješavanju problema nezaposlenosti, posebice žena, pomogla kooperacija ministarstava, Zavoda za zapošljavanje i hrvatske mreže konzultanata koji sudjeluju u edukaciji, te raznih međunarodnih organizacija, primjerice Svjetske banke koja izdvaja znatna sredstva za potporu ženskog poduzetništva. U prilog svom zahtjevu je navela podatke istraživanja koje je provedeno u Republici Sloveniji prema kojemu poduzeće u čijem su rukovodstvu žene ostvaruju bolje rezultate u visini prihoda po zaposleniku, a istaknuta je i usmjerenost na uslužne djelatnosti u ojoj se strukturi nalazi gotovo 66 posto zaposlenih. »Zbog kvalitetne provedbe nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova i suzbijanje obiteljskog nasilja, te potpisanih međunarodnih ugovora, nužno je sredstva za te namjene, ako ne povećati, a onda bar zadržati na istoj razini kao prošle godine«, zavrsila je Diana Čizmadija.

Jadranka Katarinčić-Škrlj (HSLS) je kazala kako zahtjevi za povećanje sredstava lokalnoj samoupravi nitko ne gubi osjećaj odgovornosti za dobrobit Republike Hrvatske u cijelosti. Obrazlažući amandmane koje je podnijela, zastupnica je rekla da je svjesna gospodarske situacije u kojoj se država nalazi i činjenice da je Proračun racionalan i štedljiv, pa je tako predložila da se dio sredstava preraspodijeli. Prvim amandmanom je tako predložila da se dio sredstava namijenjenih za pripreme radova na cesti Porte - Porton - Novigrad preusmjeri za izgradnju 5 kilometara dionice Učka - Kršan, budući da je, zbog klizavosti terena, po ocjeni stručnjaka upitna opravданost ulaganja u cestu do Novigrada. Dio tih sredstava zastupnica je predložila usmjeriti na rekonstrukciju Motovun - Porton jer je vožnja nekim njenim dijelovima opasnija zbog odrona i klizanja terena.

Drugim je amandmanom predložila da se sredstva za nabavku osobnog vozila za potrebe Ministarstva za europske integracije ulože u dogradnju zgrade u kojoj je smješten Centar za društvenu brigu o starijim osobama u Puli, čime bi se moglo smjestiti 200 stičenika, a budući da Vlada raspolaže viškom automobilu, jedan bi se mogao ustupiti Ministarstvu za europske integracije. Zajedno s kolegom Kraljevićem podnijela je amandman kojim je predloženo da se nastavi s radovima na Istarskim ipsilonu, jer je on od strateške važnosti za Istru i cijelu Hrvatsku.

Predstavnik predlagatelja, dr. Mato Crkvenac je, na kraju rasprave, zahvalio zastupnicima na bogatoj i sadržajnoj raspravi, koja je pokazala orijentaciju svih na rješavanje problema i prosperitet Republike Hrvatske.

Obraćajući se zastupnicima, rekao je kako ne može odgovoriti na sva postavljena pitanja, jer, primjerice, ne zna kako će završiti razgovori koji se ovih dana vode oko Istarskog ipsilonu.

Hrvatska svoj Proračun izrađuje prema GPS klasifikaciji, koja vrijedi za čitav civilizirani razvijeni svijet. Visina do koje može ići ovogodišnja proračunska potrošnja je 48,3 milijarde kuna, a Vlada će se očitovati o više od 500 podnesenih amandmana. Prihvativ će se argumentirani pri-

- Derossi i dr. Tereza Ganza-Aras založili su se za osiguranje sredstava (ukupno 701.550 kn) za rekonstrukciju državne ceste D-8 kroz Zadar. Ujedno su predložili da se iznos planiran za gradnju Jadranske magistrale smanji za 27,2 mln. kuna, ali ni njihovi prijedlozi nisu uvaženi.

Ništa bolje nije prošao ni mr. Božidar Pugel-nik, koji je zahtijevao da se za dovršetak izgradnje dionice državne ceste kroz Hrvatsku Kostajnicu namakne 7,5 mln. proračunskih kuna, a ni prijedlog Zlatka Komadine, mr. Josipa Kukuljana i dr. Katice Ivanišević da se u razdjelu Ministarstva pomorstva, prometa i veza, u glavi: »Uprava za ceste« - izdaci za nabavu, izgradnju i investicijsko održavanje kapitalnih sredstava, briše poziciju »Ponte Portone - Novigrad«, u iznosu od 20 mln. kuna. Grupa zastupnika, dr. Ivan Valent, Dragutin Bračun i Slavko Koković, (HSS) zahtijevala je osiguranje sredstava (1,2 mln. kn) za dovršetak radova na sanaciji klizišta D 205 kod Klanjica i popravak oštećenih obilaznih cesta. Predstavnik Županijskog doma je konstatirao da je Vlada uvažila ovaj zahtjev kroz amandmane prihvocene u Zastupničkom domu.

Spomenimo i amandmanski zahtjev Miroslava Prpića da se osigura 10,5 mln kuna za sanaciju Državne ceste DC-51 te prijedlog Zlatka Komadine, Josipa Kukuljana i dr. Katice Ivanišević da se planirani iznos od 4 mln kuna za sanaciju i rekonstrukciju objekata podgradnje i nadgradnje u lučkoj upravi Rijeka poveća za 47 mln. kuna. Dakako, mi ti prijedlozi nisu dobili zeleno svjetlo Vlade.

Dr. Vojislav Stanimirović (SDSS) upozorio je na činjenicu da su na poziciji »Predškolski odgoj«, u okviru Ministarstva prosvjete i športa, predviđeni samo izdaci za specijalni odgoj djece s teškoćama u razvoju, iako Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi (čl. 50.) predviđa i financiranje proračunskim sredstvima dječjih vrtića koje pohađaju djece predškolske dobi hrvatskih građana u inozemstvu te djeца pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina. Mr. Kuštrak je napomenuo da je to pitanje riješeno kroz prihvaćeni amandman Zastupničkog doma.

Ante Dželalić nije se uspio izboriti za 4,5 mln. kuna za financiranje završnih radova stavljanja u funkciju Doma umirovljenika Oklaj. Istu sudbinu doživio je i amandman Milana Galica koji je predlagao povećanje planiranih sredstava za izgradnju Doma umirovljenika Senj (umjesto 900 tisuća tražio je 8 mln. kuna) te zahtjev grupe zastupnika (Zvonimir Novoselec, Petar Juršić i Vinko Jelić Balta) da se namakne 600 tisuća kuna za rekonstrukciju i adaptaciju objekta Zavoda za socijalno zdravstvenu zaštitu Bjelovar.

Dr. Jure Burić (HDZ) sugerirao je da se u razdjelu Ministarstva rada i socijalne skrbi planira 9,3 mln. kuna za izgradnju Zavoda Josipovac, dok si mr. Vlado Ošust, Dragutin Papac i Petar Čobanović predlagali da se rezervira 20 mln. kuna za izgradnju Doma umirovljenika Vukovar. Navedeni prijedlozi nisu dobili podršku Vlade i zastupnika, kao ni zahtjev Stjepana Marića (HSS) za 250 tisuća kuna potrebnih za zaštitu zgrade Osnovne škole Hrastovica.

Dr. Živoj Kolega, Julije Derossi i dr. Tereza Ganza-Aras pronašli su mogućnost za osiguranje dijelja sredstava (180 tisuća kn) za rekonstrukciju Ž-6007 kroz Zadar, dok se Slavko Koković založio za finansijsku potporu nastavku gradnje školsko-sportske dvorane Zlatar Bistrica (u iznosu od 2,5 mln. kuna). Nažalost, ni ti prijedlozi nisu prošli, a istu sudbinu doživio je i zahtjev grupe zastupnika (Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Lović) da se u razdjelu Ministarstva turizma previdi 20,1 mln. kuna za poticanje malog i srednjeg poduzetništva u turizmu u unutrašnjosti i na otocima, s naglaskom na turizam na ruralnom prostoru.

Zvonimir Puljić zamjerio je predlagatelju da u predloženom proračunu uopće nisu predviđene dotacije zajednicama za suzbijanje droge. Zatražio je, stoga, da se Zajednici sestre Bernardice u Splitu transferira milijun proračunskih kuna, a onoj u Baški na otoku Krku 593.335 kn. Nažalost, ni ti zahtjevi nisu našli na plodno tlo. Jednako su prošli i amandmani grupe zastupnika (Zvonimir Novoselec, Petar Juršić i Vinko Jelić Balta) koji su zahtijevali 2 mln. kuna za adaptaciju prostora.

jeđlozi koji se mogu financirati preraspodjelom sredstava u okviru proračuna. U Prijedlogu proračuna predviđena su sredstva za vraćanje državnih dugova u iznosu od 3,6 milijardi, a ukupna dugovanja iznose 9 milijardi 338,5 milijuna kuna. Vlada nije zadovoljna činjenicom da se ove godine ne može vratiti veći dio dugovanja, jer je njihovo podmirenje od konceptijske važnosti. Država je spremna istodobno pretvoriti dio ukupnih dugovanja u javni dug, čime bi se formirao potencijal usmjeren ka oživljavanju gospodarstva, zajedno s prilivom kapitala iz inozemstva.

Proračunskom štednjom i mjerama Vlade dati poticaj gospodarstvu

Jedan od ciljeva ovakvo koncipiranog Proračuna je fiskalno uravnoteženje hrvatskog gospodarstva, jer će ubrzo biti moguće smanjiti obvezne devizne rezerve i kamatne stope, što je izuzetno važno, za likvidnost sveukupnog gospodarstva, a u kombinaciji s poticajnim mjerama zapošljavanja pokrenut će i gospodarske aktivnosti.

Radit će se na intenziviranju procesa strukturalnih promjena u gospodarstvu. Preustroj poduzeća pred ili u stečaju mogao bi odtereti one koji su potencialno uspješni.

Vezano uz podmirivanje državnih dugova, osnovat će se menadžment čija će zadaca biti što uspješnije vođenje tog procesa, budući da su neka dugovanja nastala pod okolnostima koje se djelomično mogu i pobijati. Taj bi proces mogao teći znatno brže, ako dio vjerovnika pristane odgoditi dio svojih potraživanja za neko vrijeme.

Dugovi zbog radova na Zagorskoj magistrali, odnosno Zagorskoj cesti uključeni su u kapitalne transakcije.

Prioritet za podmirivanje dugova u okviru predviđenih 3,6 milijardi kuna imat će privatne osobe kojima država duguje socijalnu primanjua za više mjeseci, dugovanja za subvencije u poljoprivredi, dugovanja studentskim centrima, raznim dobavljačima. Osvrnu se i na komentare upućene predviđenim sredstvima za obnovu kuća, rekvizišći da je prošle godine za tu namjenu utrošeno 959 milijuna kuna, a ove godine je planirano utrošiti 530 milijuna. U tu će se svrhu utrošiti i sredstva koja će tijekom godine biti namaknuta iz inozemnih izvora, pa ne stoji tvrdnja da će za obnovu biti namaknuto znatno manje sredstava.

Predstavnik predlagatelja se složio s primjedbama da nije, u dovoljnoj mjeri provedena selektivnost u smanjivanju budžeta. Proračunski korisnici nisu još postigli potreban stupanj racionalizacije u raspolaganju novcem poreznih obveznika, a preduvjet je da treba biti preustroj državne uprave. Ostavljena je mogućnost preraspodjelu sredstava, rekao je Crkvenac, ali se mora izvršiti pritisak na sve korisnike Proračuna da se sredstva racionalnije troše. Osvrćući se na kritike zbog regionalne neuravnoteženosti pri raspodjeli sredstava, ministar je kazao da je to teško učeti kao kriterij pri izradi Proračuna. Vlada inače ima u planu provođenje smislene regionalne politike, koja će biti usmjerena na poticanje kvalitetne valorizacije resursa svih područja. Dodatna preraspodjela sredstava dogodiće se i smanjivanjem poreza na dohodak, odnosno podizanjem neoporezivog dijela. Vlada će uskoro u saborsku proceduru uputiti Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne uprave i samouprave, »kojim će biti moguće izvršiti preraspodjelu i namaknuti sredstva, tako da jedinice lokalne uprave i samouprave ne izgube sredstva koja su budžetirali i predviđeli za ovu godinu«. Sve te mjere, međutim, ne rješavaju problem decentralizacije, o kojoj se mora donijeti novi Zakon kako bi se osigurao uspješniji i efikasniji ustroj. O problemima oko raspodjele imovine predstavnik predlagatelja je rekao da će ti prihodi iznositi 8,2 milijarde kuna, od kojih će dio biti utrošen na kapitalna ulaganja, a dijelom će se vratiti dugovi.

U tijeku su pregovori sa sindikatima oko plaća djelatnika u javnim službama. Vlada će učiniti sve kako bi transferi za BiH bili što transparentniji, a o korekciji iznosa tih sredstava razgovarat će se idućih dana. Priznao je da se kod pitanja financiranja nacionalnih zajednica i manjina dogodio previd, pa će sigurno biti usvojen amandman koji predlaže ispravljanje te omaške. Komentirajući navode zastupnika Kovača o tome kako poticajna sredstva često ne završavaju u rukama poljoprivrednika, Crkvenac je predložio da resorno ministarstvo osigura instrumentarij kojim bi bilo moguće ta sredstva doznačiti izravno seljacima. S ostvarivanjem zacrtanih načela porezne politike, odnosno fiskalne politike, kao i njene pravednosti, te smanjivanjem veličine javnog sektora, morat će se započeti odmah, pomoću ovog Proračuna, a nastaviti narednih godina. Predviđeni iznosi za subvencije u poljoprivredi zasigurno neće biti dostatni, ali su veći nego prošle godine. Dio dugova koji će biti vraćeni odnosi se i na poljoprivrednu subjekte, pa je realno očekivati da će i to dati poticaj. U raspravi o Proračunu zastupnici su dotalici mnoga područja života i rada, koja bi trebala na posebnoj raspravi istražiti i analizirati, primjerice proljoprivredu, turizam ili brodogradnju.

Predstavnik predlagatelja je kazao kako će biti prihvacišni kvalitetni prijedlozi koji se odnose na preraspodjelu i preusmjeravanje sredstava, budući da su mnoga rješenja bolja od onih koje je Vlada predložila.

Obavijestio je zastupnike i da će biti povećana mogućnost gradova i općina da se zadužuju, ali u razumnim granicama.

• Državni proračun za 2000. godinu je koncipiran tako da rastereće privrednu, porezno uravnotežuje gospodarstvo, uzrokuje pad kamatnih stopa, jača kreditne plasmane te da privlači strane investitore.

O ideji da se naša turistička ponuda prezentira i električnim putem, preko Interneta, kazao je kako je taj projekt, na inicijativu Fakulteta elektrotehnike i računarstva a uz pomoć nekoliko gospodarskih subjekata, već u realizaciji.

Napomenuo je, međutim, da takve projekte ne bi trebalo uključivati u Proračun, jer se on može realizirati u okviru sektora gospodarstva. Državni proračun za 2000. godinu je koncipiran tako da rastereće privrednu, porezno uravnotežuje gospodarstvo, uzrokuje pad kamatnih stopa, jača kreditne plasmane, te da privlači strane investitore.

Dio tih ciljeva se već počeo ostvarivati - npr. uspješan plasman novog vodoborna i snižavanje kamatnih stopa, što omogućuje hrvatskim poduzećima da se uspješnije plasiraju na inozemnom tržištu. Ova Vlada neće predlagati program zapošljavanja, budući da je HDZ-ova Vlada imala sjajan plan, koji, zbog vrlo loše sveukupne gospodarske situacije, nije mogao polučiti rezultate. Zato je važnije omogućiti da se ekonomска politika i njeni mehanizmi na svim područjima razviju tako da djeluju u pravcu zapošljavanja.

Mato Crkvenac je na kraju svog izlaganja kazao da će se sredstva iz Proračuna trošiti transparentno i odgovorno, a svi zainteresirani će moći na Internetu pratiti situaciju i stanje u Državnom proračunu. Povećanje državnih rashoda bilo bi u suprotnosti sa svim ciljevima Vlade, ali će biti prihvacišni amandmani koji će omogućiti racionalniju preraspodjelu sredstava i uspješnije restrukturiranje.

- za potrebe hemodijalize u okviru Opće bolnice Bjelovar te ulaganje 20 mln. kuna u zgradu devastirane vojarne za potrebe Dopunskega učiteljskog studija i izvanrednog studija ekonomike poduzetništva.

Prema prijedlogu **Zlatka Komadine, mr. Josipa Kuljukina i dr. Katice Ivanšević** poziciju na kojoj su predviđena sredstva za nabavu, izgradnju i investicijsko održavanje poslovnih zgrada u oblasti visokog obrazovanja, u razdjelu Ministarstva znanosti i tehnologije, trebalo bi povećati za 3 mln. kuna. Zastupnici **Vladimir Katić i Ivan Novosel** tražili su da se na pojedinim pozicijama u glavi „Županijski ured“, u razdjelu Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, za županijske ured Karlovačke županije osiguraju sredstva na novu planu iz 1999. godine. Založili su se, također, da osiguranje sredstava za plaćanje nepodmirenih obveza iz 1999. godine, **Mato Šimić i Josip Majden** predložili su da se plan tekućih izdataka za županijske ured za ovu godinu iskaže pojedinačno za svaku županiju, te zahtjevali povećanje transfera Osječko-baranjskoj županiji predviđenog u razdjelu Ministarstva finančija (sa 15 mln. na 29,5 mln. kuna).

Grupa zastupnika **Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Liović** založili su se za povećanje sredstava rezerviranih za obranu od tuče (protogradske raket) u razdjelu Državni hidrometeorološki zavod, sa 3 na 20 mln. kuna, a **Stjepan Marić** za povećanje planiranih izdataka za razmiranje (sa 65 na 96 mln. kuna).

U nastavku je uslijedilo izjašnjavaњe o amandmanima Županijskog doma na Prijedlog kapitalnih ulaganja i kapitalnih projekata s pripadnim tekućim izdaciima za 2000. godinu. **Mr. Kuštrak** je uvodno informirao zastupnike da ih Vlada nije uvažala, pa su se i oni priklonili njenom mišljenju (to više što je neke njihove zahtjeve Vlada djelomično pokrila vlastitim amandmanima). To se u prvom redu odnosi na tražena sredstva za rekonstrukciju i gradnju cesta te dovršenje školskih i sportskih objekata. Podimo redom.

Dr. Ivan Valent i Dragutin Braćun nisu se uspjeli izboriti za povećanje poziciju na kojima su planirana sredstva za Vodoopskrbnu pograničnu području prema Republici Sloveniji (Žumberak, Čabar, županije Varaždinska, Zagorska i Međimurska) na 10 mln. kuna te za Regionalni vodovod „Hrvatsko zagorje“ (4 mln. kuna), a **Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Liović** za povećanje sredstava za obnovu stambenih jedinica (predlagali su da se umjesto 530 tisuća kuna predviđi milijun kuna). Nezadovoljan takvim ishodom, **Mato Šimić** je zahtrešio da dominarstva javno obznaní da na navedenim područjima ove godine neće biti obnovljena niti jedna kuća. **Mr. Kuštrak** je opovrgnuo tu tvrdnju i ponovio da Vlada ostaje kod svog prijedloga. Istu sudbinu doživjeli su i zahtjevi spomenute grupe zastupnika za izdajništa sredstava za dovođenje u funkciju vodoopskrbnih sustava na područjima oslobođenim vojnim akcijama „Bljesak“ i „Oluja“ (umjesto 5 mln. 12 mln. kuna) te za osiguranje 8,5 mln. kuna za izgradnju sušionice voća i povrća u Vrpolju.

Mr. Vlado Ošust, Dragutin Papac i Petar Čobanković su zahtjevali 30,2 mln. kuna za obnovu vodoopskrbnih sustava Vinkovачkog vodovoda i kanalizacije te 20,7 mln. za vodoopskrbu grada Vukovara. **Mr. Vlado Ošust, Dragutin Papac i Petar Čobanković** nisu uspjeli ishoditi 447,6 mln. za obnovu obiteljskih kuća te 105,4 mln. kuna za obnovu stambenih zgrada u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Nije uvažen ni zahtjev **mr. Božidar Pušelnika** za osiguranje 700 tisuća kuna za dovršetak radova na II. fazi vodoopskrbe Općine Jasenovac (Uštica-Višnica-Tanac).

Jozo Medved i Stjepan Mikolčić tražili su da se osigura 2 mln. kuna za pripremu i izradu projektnе dokumentacije za regionalni vodoopskrbni sustav Virovitičko-podravske županije. Spomenimo i prijedloge **Živka Kolege, Julije Derossija i dr. Terezije Ganze-Aras** da se namakne 1,5 mln. kuna za izgradnju uredaja za pročišćavanje otpadnih voda u Zadru te da se udvostruči planirani iznos (5 mln. kuna) za dovođenje u funkciju vodoopskrbnih sustava na područjima oslobođenim akcijama „Bljesak“ i „Oluja“. Zastupnici su sugerirali da se za toliko smanji kapitalna potpora za dovršetak izgradnje VSI-Vodovoda Butoniga I faza.

Zvonimir Novoselec, Petar Jurušić i Vinko Jelić Balta predlagali su da se kapitalni prijenosi za Vodoopskrbi Bjelovarsko-bilogorske županije povećaju sa 2 na 4 mln. kuna. Vlada nije podržala ni zahtjev **Franje Križanića i Šimuna Kujuveca** da se namakne 10 mln. kuna za izgradnju vodoopskrbnog sustava u pograničnom području sa Slovenijom te 15 mln. kn za kapitalni prijenos za cestovnu mrežu na tom području.

Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Liović predlagali su da se u Proračunu predvidi 2 mln. kuna za izgradnju mosta Visoka Greda-Gorice, a zastupnici **Vladimir Katić i Ivan Novosel** zahtjevali su 50 mln. kuna za rješavanje prometnog problema na području grada Karlovaca.

Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Liović nisu se uspjeli izboriti za financiranje projekta "Čvor" Svilaj na državnoj cesti D-4 (tražili su 14 mln. kuna).

Vladimir Katić i Ivan Novosel zalažali su se za osiguranje 2 mln. kuna za nastavak gradnje na državnoj cesti D-42, izaz prema HOC Bjelolasica, Novom Vinodolskom i Rijeci.

Zlatko Komadina, mr. Josip Kukuljan i dr. Katica Ivanišević predlagali su da se namakne 111 mln. kuna za rješavanje prometnog čvorista Jadranske magistrale (Jonska autocesta) i autoceste Rijeka-Zagreb, odnosno čvora Rijeka (Cavle-Križiće).

Zvonimir Novoselec, Petar Jurušić i Vinko Jelić Balta zalažali su se za osiguranje 50 mln. kuna za izgradnju obilaznice Grada Bjelovara i izradu projektne dokumentacije brze ceste Vrbovac-Sveta Helena-Bjelovar, a **Željko Režić** tražio je 28 mln. kuna za financiranje gradnje zapadne obilaznice Osijeka (**Mato Šimić i Josip Majdenić** tražili su za tu namjenu 2 mln. kuna više).

Srecko Kljunak sugerirao je da se za rekonstrukciju Peleške ceste osigura 15 mln. kuna a grupa zastupnika (**Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Liović**) tražila je da se u Proračunu predvidi 40 mln. kuna za izgradnju zapadne vezne ceste u Slavonskom Brodu te 11 mln. kuna za Južnu obilaznicu Nove Gradiške - Državnu cestu DC-313. Prema prijedlogu dr. **Paška Bubala** za rekonstrukciju i modernizaciju ceste Šibenik-Drnjić-Knja trebalo bi osigurati 14,5 mln. kuna, a za rekonstrukciju državne ceste D 121 (Kapela-Tisno) 9 mln. kuna.

Jozo Medved zalažao se za finansijsku potporu Hrvatskoj upravi za ceste (u iznosu od 6 mln. proračunskih kuna) za intervencije u sferi cestovne infrastrukture.

Spomenimo i prijedlog **Vladimira Katića i Ivana Novosela** da se u okviru Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja predvidi 4 mln. kuna za izgradnju centralnog deponija komunalnog otpada.

Mato Šimić i Josip Majdenić su se zalažali za osiguranje izdašnjih sredstava za sanaciju osječke Tvrde (za pripremu, planiranje i upravljanje projektom) tražili su 415 tisuća kuna a za gradnju ostalih građevnih objekata/strojeva/opreme 350 tisuća kuna).

Veliki dio amandmana Županijskog doma odnosio se na osiguranje sredstava za izgradnju školskih i sportskih objekata. Podimo redom. Na popisu želja bile su: sportska dvorana OŠ Grabrik u Karlovcu (predlagali - **Vladimir Katić i Ivan Novosel**); završetak gradnje športske dvorane u Pakracu (dr. **Ivan Marijanović**) zatim nastavak gradnje športske dvorane OŠ Zlatar Bistrica (dr. **Ivan Valent i Dragutin Bračun**); sanacija zgrade i izgradnja športske dvorane OŠ Lipik (dr. **Ivan Marijanović**); osiguranje inicijalnih sredstava za izgradnju novih školskih zgrada u Čakovcu i Kotoribi, obnova zgrade O. Š. Kuršanec te izgradnja športskih dvorana O. Š. Donji Kraljevec i O. Š. Prelog (mr. **Vladimir Mesarić**).

Ivan Novosel i Vladimir Katić predlagali su da se u dijelu Proračuna pod nazivom "Kapitalna ulaganja i kapitalni projekti" otvoru nova pozicija pod nazivom "Sufinanciranje izgradnje školskih sportskih terena - dovršetak" u iznosu od 210,575 kuna.

Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Liović zalažali su se za izdašnju finansijsku potporu izgradnji i opremanju športske dvorane O. Š. I. Filipovića u Velikoj Kopanici, te dovršenju športskih dvorana O. Š. A. Mihalovića u Novoj Kapeli

- i SŠ u Novoj Gradiški. Predlagali su i da se namaknu sredstva za priključivanje na infrastrukturu O. Š. "Markovac" Vrbova te O. Š. Okučani, P.Š. Gornji Božičevci.
- Spomenimo, nadalje, prijedlog **Zvonimira Novoselca, Petra Jurušića i Vinka Jelića Balte** da se proračunskim sredstvima (10 mln. kuna) prati dogradnja I. osnovne škole i školske športske dvorane u Bjelovaru te Osnovne škole u Rovišću (5 mln. kuna).

Žarko Katić se založio za veću potporu izgradnji športske dvorane O. Š. Murko Središće (umjesto 1,2 predviđeti 3 mln. kuna).

Dr. Ivan Valent i Dragutin Bračun zatražili su 346,9 tisuća kuna za završetak športske dvorane O. Š. Đure Prečica Desinić a **Vladimir Mesarić** 10 mln. kuna za izgradnju nove zgrade i športske dvorane O. Š. Štrigova. Više sredstava za izgradnju športske dvorane O.Š. Bibinje (6 mln. kuna) zahtjevala je grupa zastupnika (dr. **Živko Kolega, Julije Derossi i dr. Tereza Ganča-Aras**), a osiguranje sredstava za rekonstrukciju i dogradnju (I faza) O. Š. Pirovac (5 mln. kuna) te dovršenje izgradnje škole i športske dvorane O. Š. Murter (3,1 mln. kuna) predlagao je dr. **Paško Bubalo**.

Finansijsku podršku za izgradnju O. Š. Putniković (3 mln. kuna), dovršetak O. Š. Bijeli Vir (800 tisuća kn) te popravak zgrade O. Š. Metković (650 tisuća kn) zahtjevalo je dr. **Jure Burić**, a izdašnju potporu gradnji O. Š. Preko, Otok Ugljan (ukupno 7 mln kn) dr. **Živko Kolega, Julije Derossi i dr. Tereza Ganča-Aras**.

Mato Šimić i Josip Majdenić zahtjevali su višestruko povećanje proračunskih sredstava planiranih za dovršenje izgradnja školskih i športskih objekata na području Osječko-baranjske županije (20 mln. kuna).

Mr. Franjo Križanić i Šimun Kujuvec tražili su isto, ali za školske i športske objekte na području Varaždinske županije (11,1 mln. kn).

Osetno povećanje stavke predviđene za izgradnju gradske i nastavno-športske dvorane u Đakovu predlagao je **Željko Režić** (za 1,2 mln. kn), dok su dr. **Ivan Valent i Dragutin Bračun** tražili finansijsku potporu za izgradnju zgrade Srednje škole Pregrada (10,6 mln. kn), nove Gimnazije u Zaboku (6 mln. kn), dogradnju kotlovnice i zgrade Srednje škole Oroslavje (2,5 mln. kn) te dogradnju zgrade i športske dvorane Gimnazije u Krapini (6,3 mln. kn).

Milan Galić zahtjevalo je povećanje planiranih sredstava za izgradnju športske dvorane u Gospiću (na 4,2 mln. kn), u Novalji (milijun kuna) i Otočcu (2 mln. kn) te za izgradnju Dječeg vrtića Gospić (2 mln. kn).

Vlado Ošust, Dragutin Papac i Petar Čobanović sugerirali su da se povećaju proračunske stavke za gradnju Ekonomsko trgovачke škole Vinkovci (na 7,4 mln. kn) te športske dvorane Gimnazije Županja (na 6 mln. kn).

Božidar Pugelnik i Vladimir Kvesić tražili su isto za izgradnju gimnazije u Kutini (umjesto 100 tisuća planiranih 2,5 mln. kn).

Dr. Jure Burić predložio je finansijsku potporu izgradnji SŠ Korčula (17,4 mln. kn), uređenju zgrade dubrovačke Gimnazije (7,4 mln. kn) te rekonstrukciji SŠ Blato (3 mln. kn).

Vladimir Katić i Ivan Novosel sugerirali su da se u dijelu Proračuna "Kapitalna ulaganja i kapitalni projekti" otvoru nova pozicija na kojoj bi se predviđala sredstva za "povezivanje Obrtničke i Tehničke škole Ogulin" (1,8 mln. kuna).

Zvonimir Novoselec, Petar Jurušić i Vinko Jelić Balta tražili su inicijalna sredstva za početak izgradnje zgrade srednjih škola u Bjelovaru (6,2 mln. kn), a dr. **Jure Burić** sredstva za izgradnju športskih dvorana u Mokošici (24,6 mln. kn) i Smokvici (1,5 mln. kn) te za postavljanje fasade Đačkog doma Dubrovnik (400 tisuća kuna).

Grupa zastupnika (dr. **Živko Kolega, Julije Derossi i dr. Tereza Ganča-Aras**) zatražili su povećanje stavke za investicijsko održavanje poslovne zgrade Filozofskog fakulteta u Zadru (na 2,5 mln. kn).

Ivana Sučec-Trakoštanec i Ivan Lacković-Croat zalažili su se, među ostalim, za povećanje sredstava predviđenih za gradnju zgrade OŠ A. N. Gostović, Koprivnica, P. Š. za djecu s poteškoćama u razvoju (na 19 mln. kuna) adaptaciju OŠ Vladimira Nazora, Križevci (na 10 mln. kn)

- te osiguranje 1,3 mln. kn za uređenje dvorane "Forum" za održavanje nastave u Gimnaziji "Fran Galović", Koprivnica. Spomenimo i njihov prijedlog da se osiguraju izdašnja finansijska sredstva (14 mln. kn) za izgradnju druge faze Doma umirovljenika Koprivnica.

Vladimir Katić i Ivan Novosel zalažili su se za "sufinanciranje prostora za smještaj starih i nemoćnih osoba na području Karlovačke županije, a **Miroslav Prpić, Petar Katalinić i Marinko Liović** upozorili su na potrebu da se osiguraju sredstva za izgradnju Centra za socijalnu skrb u Slavonskom Brodu (6 mln. kn). Spomenimo i prijedlog dr. **Ivana Valenta i Dragutina Bračuna** za finansijsko praćenje gradnje Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice (1,6 mln. kn).

Jozo Medved i Stjepan Mikolčić tražili su osiguranje inicijalnih sredstava (svaka milijun kuna) za gradnju Doma umirovljenika Virovitica a dr. **Ivan Marijanović** povećanje stavke za obnovu i opremanje Opće bolnice Pakrac (8 mln. kn).

Dr. Paško Bubalo i Ante Dželalija predlagali su da se 3 mln. proračunskih kuna uloži u izgradnju ambulante na otoku Žirju te adaptaciju i opremanje ambulante na otoku Kapriju, radi poboljšanja zdravstvene zaštite na otocima. Spomenimo i njihove zahtjeve za osiguranje sredstava za izgradnju, obnovu i opremanje Opće bolnice Šibenik (7,7 mln. kn) te Doma zdravlja Knin (5 mln. kn).

Dr. Živko Kolega, Julije Derossi i dr. Tereza Ganča Aras tražili su povećanje planiranih sredstava za Opću bolnicu Zadar (za 10 mln. kn) te uvodenje posebne stavke za njeno opremanje (u visini 6,8 mln. kn), a **Jozo Medved i Stjepan Mikolčić** predlagali su da se u plan za 2000. godinu uvrsti sanacija krovista i internog odjela Opće bolnice Virovitica (2 mln. kn).

Dr. Ivan Valent i Dragutin Bračun zahtjevali su po 2 mln. kuna za Opću bolnicu Zabok i Dom zdravlja Krapina te milijun kuna za Specijalnu bolnicu za medicinsku rehabilitaciju Stubičke Toplice. Spomenimo i prijedlog **Miroslava Prpića, Petra Katalinić i Marinko Liovića** da se u razdjelu Ministarstva pravosuda, uprave i lokalne samouprave doda nova pozicija na kojoj bi se predviđala sredstva za rješavanje prostornih problema Županijskog suda u Slavonskom Brodu (6 mln. kn). Zahtjevali su i planiranje finansijske potpore za gradnju Palače pravde u Novoj Gradiški (2 mln. kn).

Dr. Ivan Valent i Dragutin Bračun predlagali su da se namakne 3 mln. kuna za izgradnju zgrade Županijskog suda u Zlataru, a **Božidar Pugelnik** je tražio 9,5 mln. kuna za obnovu Općinskog suda i 4,8 mln. kuna za dovršetak obnove zgrade Gradskog poglavarstva Hrvatska Kostajnica.

Nakon što je okončano izjašnjanje o amandmanima, riječ je ponovno zatražio **Mato Šimić**. Zahvalio je Vladu i zastupnicima što su imali razumijevanja za probleme programika, napose onima koji su podržali amandmane kojima se tražilo više sredstava za tu namjenu ali i onima koji su sutjeli.

Vladimir Šeks (HDZ) zatražio je od ministra finančija objašnjenje u svezi sa sredstvima za rad knjižnice u Hrvatskom savezu slijepih. Prof. dr. **Mato Crkvenac** rekao je da ona nisu stornirana već samo prebačena u Ministarstvo kulture. O unutarnjoj preraspodjeli riječ je i kao kod izdataka za naknadu u biljnoj proizvodnji (iznos je umanjen na jednoj poziciji, ali je u okviru Ministarstva poljoprivrede stavljen na drugu poziciju, odnosno restrukturirano je više pozicija) - objasnio je na put istog zastupnika je li točno da su ti izdaci umanjeni za oko 7 milijuna kuna.

U skladu sa stavkom 1. članka 161. Poslovnika Zastupničkog doma, glasovalo se - na zahtjev **Vladimira Šeka** - o amandmanu kojim je iznos za održavanje županijskih i lokalnih cesta smanjen za 20 milijuna. Prihvaćen je Vladin amandman. Isti zastupnik nije bio zadovoljan ni smanjenjem - za 23 milijuna - sredstava za izvanredno održavanje državnih cesta, a ni obrazloženjem dr. **Crkvenca** da je riječ o preraspodjeli pa se i o tome glasovalo, u korist Vladina prijedloga. Jednako je prošao i amandman Vlade (kojim, također, nije bio zadovoljan Vladimir Šeks) s prijedlogom da se Hrvatskoj vojsci za radove na infrastrukturni za inženjerijske potrebe kod izvanrednog održavanja

autocesta uskrati ranije predviđenih 30 milijuna kuna. S tim u svezi dr. Alojz Tušek, ministar promorstva, prometa i veza napomenuo je kako je u sljedećoj stavci »10 od 30 milijuna prenamjenjeno za drugi posao«.

Na upozorenje Vladimira Šeksa kako je most preko Drave jedini na potезу Osijek - Donji Miholjac i da je riječ o posebnoj vezi s Baranjom pa iznos tu svrhu nije trebalo (kako su predlagali, u korist sportske dvorane u Đakovu, Jadranka Reihl-Kir i Željko Malević) smanjiti sa 6 milijuna i 150 tisuća na 150 tisuća, ministar Mato Crkvenac odgovorio je da se smanjenje predlaže zato što u 2000. godini ne dospijeva na naplatu nijedna rata za otplatu kredita. I u ovom slučaju izglasan je Vladin amandman.

To se dogodilo i kad je riječ o smanjenju sredstava za sanaciju i rekonstrukciju objekata podgradnje i nadgradnje u Luci Ploče, unatoč

- upozorenju zastupnika Luke Bebića da ova luka sa samo 2 milijuna preostala za tu svrhu neće moći odgovoriti zahtjevima i potrebama prometa.
- Većinom glasova (80 »za«, 21 »suzdržan«) Zastupnički dom je, uvaživši pozitivno mišljenje Županijskog doma, donio Državni proračun Republike Hrvatske za 2000. godinu, u tekstu kako je to predložila Vlada RH i s prihvaćenim amandmanima. Zatim je dana suglasnost na finansijske planove za 2000.: Hrvatskoga zavoda za mirovinsko osiguranje za (80 glasova »za« i 21 »suzdržan«); Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (80 glasova »za« i 21 »suzdržan«); Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (80 glasova »za«, 21 »protiv«); Hrvatskih voda (81 glas »za« i 20 »suzdržan«). Uz to je dana suglasnost na Finansijski plan za 2000. sredstava doplatka za djecu (78 glasova »za«, 21 »protiv« i 2 »suzdržana«).

- Ministarstvo financija jednoglasno je ovlašteno da, zajedno sa Stručnom službom Hrvatskog državnog sabora, obavi tehničku redakciju teksta Državnog proračuna RH za 2000. - prije objave u »Narodnim novinama«.

Vladi RH jednoglasno je zatim preporučeno da razmotri mogućnost usmjerjenja dijela sredstava tekuće zaštite Državnog proračuna za uvećanje sredstava namijenjenih turističkoj promociji i jačanju konkurentnosti hrvatskog turizma na međunarodnom tržištu. Uz to je zadužena da dostavi materijal u kojem će specificirati dugove nastale po pojedinim ministarstvima, iz kojega će biti vidljivo što je u iste uključeno, a što nije.

M. Ko., D. K.; I. K.; M. S.; M. P.; J. R.; J. Š.; V. Ž.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2000. GODINU

Ukupna potrošnja svodi se u realne okvire

Zastupnici obaju domova Hrvatskoga državnog sabora raspravili su Zakon o izvršavanju Državnog proračuna za 2000. godinu. U raspravama su upozoravali da je važno pronaći sredstva kojima bi se završili objekti infrastrukture započeti u prošloj godini. Svoje nezadovoljstvo iskazali su osobito zastupnici koji su dolazili iz onih dijelova Republike Hrvatske koji su najteže pogodeni posljedicama ratnih stradanja. Dio amandmana Vlada je prihvatile na taj način što je i sama podnijela amandmane na predloženi zakonski tekst. Treba napomenuti da su zastupnici u Županijskom domu u prvom zaključku bili protiv rečenog zakonskog prijedloga. U nastavku rada i nakon što se predstavnik predlagatelja ipak očitovalo o podnijetim amandmanima, zastupnici su donijeli mišljenje kojim se podržava donošenje Zakona.

Zastupnici Zastupničkog doma većinom su glasova donijeli Zakon o izvršavanju Državnog proračuna, a jednoglasno su podržali zaključke Odbora za zakonodavstvo kojima se dodatno obvezuje Vlada Republike Hrvatske.

O PRIJEDLOGU

Državni proračun Republike Hrvatske za 2000. godinu izrađen je prema odredbama Zakona o proračunu,

Uredbi o računovodstvu proračuna i Pravilniku o računovodstvu i računskom planu proračuna. Zakonom o proračunu između ostalog je propisao i postupak izrade, predlaganja, donošenja i izvršavanja državnoga proračuna kao temeljnog akta za utvrđivanje i podmirivanje državnih i drugih javnih izdataka koji su neophodni za ostvarivanje prava i dužnosti korisnika državnog proračuna. Nadalje, propisano je da se proračunom ne mogu ustanovljavati ni povećavati prava i obveze proračunskih korisnika ako ta prava i obveze nisu zakonom utvrđeni.

U skladu s tim, Državni proračun Republike Hrvatske za 2000. godinu sastoji se od bilance prihoda i izdataka, računa financiranja te posebnog dijela Proračuna u kojem su proračunska sredstva raspoređena korisnicima proračuna po skupinama i podskupinama računa, te stavnika.

Budući da su spomenutim propisima utvrđena temeljna prava i obveze proračunskih korisnika koji nastaju u postupku planiranja, izrade, donošenja, izvršavanja i revizije državnog proračuna, ovim se zakonom propisuju prava, obveze i odgovornost korisnika u postupku izvršavanja Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu. U skladu s navedenim podacima ovim se zakonom uređuju prava i obveze korisnika

proračunskih sredstava glede njihova namjenskog korištenja. Istovremeno se uređuju i ovlaštenja Vladi Republike Hrvatske za zaduživanje i izdavanje obveznica na inozemnom i domaćem tržištu novca i kapitala. Predloženim zakonskim tekstom, Vlada Republike Hrvatske ovlaštena je u slučaju da treba dati stanovita jamstva kao i za korištenje tekuće pričuve Proračuna. Uz ostala ovlaštenja, Vlada upravlja dugovima i provodi mjere štednje, racionalizacije i smanjenje broja zaposlenih kao i mjerne aktivne politike zapošljavanja.

Predložena rješenja omogućuju redovno izvršavanje prava i obveza proračunskih korisnika u skladu s makroekonomskom politikom i finansijskim mogućnostima Državnog proračuna za 2000. godinu. U predloženom zakonskom tekstu vodi se računa i o nadzoru nad proračunskim sredstvima. Tako se primjerice u članku 16. govori o obvezi korisnika proračunskih sredstava da Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, dostave svaku rješenje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa službenika i namještenika koji se financiraju iz Državnog proračuna. Nadalje, potiču se i zakonske mjere kojima bi se potaknulo smanjenje postojećeg broja zaposlenika koji se financiraju iz sredstava Državnog proračuna. Ta se obveza ne odnosi na zaposlenike u

Ministarstvu unutarnjih poslova i Ministarstvu obrane.

Na kraju predloženog zakonskog teksta govori se i o sredstvima koja su potrebna za provedbu Zakona. Ocenjeno je da će se financijska sredstva osigurati iz poreznih i neporeznih prihoda, domaćih i inozemnih potpora i zaduživanja, te drugih prihoda koji su posebnim propisima utvrđeni kao izvori prihoda Državnog proračuna Republike Hrvatske.

RADNA TIJELA

Zakonski tekst razmotrio je **Odbor ŽUPANIJSKOG DOMA za zakonodavstvo** i to na dvije sjednice. Na prvoj, koja je održana 13. ožujka Odbor nije bio u mogućnosti raspraviti predloženi zakonski tekst jer na sjednici nije bio nazočan predstavnik predlagatelja. Dva dana kasnije, predstavnik predlagatelja dao je uvodna obrazloženja, a kasnije je i odgovarao na postavljena pitanja članova Odbora. Odbor je nakon toga jednoglasno utvrdio da nema ustavnopravnih zapreka za donošenje ovog zakona. Donio je zaključak kojim se utvrđuje mišljenje kojim predlaže podržavanje donošenja Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske. Ovaj zakonski prijedlog morao bi sadržavati samo provedbene norme u službi provedbe Proračuna i njime se ne bi smjelo zadirati u materiju propisanu drugim zakonima, jer time dolazi do suspenzije prava propisanih tim zakonima, ocijenili su članovi Odbora.

Nakon provedene rasprave **Odbor za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata** jednoglasno je predložio zaključak kojim se podržava donošenje Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, sukladno prijedlogu Vlade Republike Hrvatske.

Odbor za zakonodavstvo ZASTUPNIČKOG DOMA uvodno je istaknuo primjedbu da Konačni prijedlog zakona ne sadrži potvrdu ovlaštenog tijela da je jezično pregledan odnosno ispravljen. Odbor je dao potporu donošenju Zakona i ne protivi se prijedlogu predlagatelja da se primjeni hitni postupak, kao ni da stupi na snagu danom objave u »Narodnim novinama«. Na tekst Konačnog prijedloga zakona Odbor za zakonodavstvo podnio je više amandmana nomotehničke i pravne naravi. Odbor je zatim predložio Zastupničkom domu da donese sljedeće zaključke:

1. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora dostavi popis svih zakona s naznakom odredaba koje se, na temelju Zakona o izvršavanju Državnog proračuna ili posebnih zakona, ne izvršavaju, dakle utvrđena prava se ne ostvaruju.

2. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da uz popis iz točke 1.) ovih zaključaka, utvrdi svoje stajalište o opstojnosti odredaba, dakle utvrđenih prava prema odredbama tih zakona i sukladno tome podnese prijedloge za njihovu izmjenu i dopunu, ako za to postoje valjni razlozi.

3. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da najkasnije u roku od dva mjeseca podnese Hrvatskom državnom saboru izvješće o stanju i zaduženosti Republike Hrvatske koje će obuhvatiti strukturu inozemnih i domaćih dugova s podacima o svoti, vremenu nastanka, početku otplate, stanju i dinamici te završetku otplate.

4. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da najkasnije u roku od dva mjeseca podnese Hrvatskom državnom saboru izvješće o državnim finansijskim i činidbenim jamstvima s podacima kojim su subjektima ta jamstva dana, za koje namjene i posebno o sredstvima osiguranja i stanju glede izvršenja danih osiguranja u slučajevima kada obveze za koje je jamstvo dano, nisu ispunjene.

Rasprava je održana i u **Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost**. Nakon rasprave jednoglasno je odlučeno da se Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora predloži donošenje Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu. Rasprava je obavljena i u **Odboru za gospodarstvo, razvoj i obnovu**, a nakon toga Odbor je jednoglasno predložio Zastupničkom domu da doneće predloženi zakonski tekst.

Nakon uvdognog obrazloženja predstavnika predlagatelja, **Odbor za pravosuđe** je bez rasprave i većinom glasova nazočnih članova predložio Zastupničkom domu zaključke kojim se prihvata Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu. Istovremeno bi se odgodilo donošenje Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu kako bi se donio istodobno s Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2000. godinu, a sve primjedbe, mišljenja i prijedlozi

iznijeti u raspravi uputit će se predlagatelju radi ugradbe u Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu.

Odbor istoga doma **za naobrazbu, znanost i kulturu** saslušao je uvodno izlaganje predstavnika predlagatelja, a zatim dao potporu predloženom zakonskom tekstu. I **Odbor za obitelj, mlađe i šport** razmotrio je predloženi zakonski tekst. Budući da članovi Odbora nisu imali primjedbi, predložili su matičnom domu da prihvati Konačni prijedlog zakona.

Odbor za pomorstvo, promet i veze saslušao je uvodno obrazloženje predstavnika predlagatelja, te proveo raspravu. U raspravi su razmotrena rješenja glede načina upravljanja prihodima i izdacima korisnika proračunskih sredstava u područjima u nadležnosti Odbora. U vezi s tim je konstatirano da u Proračunu nisu osigurana sredstva za prava propisana Zakonom o povlašticama u unutarnjem putničkom prometu i Zakonom o otocima. Nakon rasprave predložena je potpora rečenom zakonskom tekstu, a od Vlade je za traženo da se očituje na primjedbe i prijedloge koji su izneseni tijekom rasprave.

Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu saslušao je uvodnu riječ predlagatelja, a nakon toga dao potporu za donošenje Konačnog prijedloga zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu. **Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo** raspravio je Konačni prijedlog zakona kao zainteresirano radno tijelo. Nakon što je saslušan predstavnik predlagatelja, održana je rasprava u kojoj su članovi Odbora podržali predloženi zakonski tekst. Posebno je dobrim rješenjem ocijenjeno i to da Porezna uprava donosi rješenja o prekršajima čime se postiže veća kontrola trošenja proračunskih sredstava. Nakon kraće rasprave članovi Odbora jednoglasno su odlučili predložiti Zastupničkom domu donošenje Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu u tekstu predlagatelja - Vlade Republike Hrvatske.

Odbor za poljodjelstvo, selo i sejlaštvo razmotrio je rečeni zakonski prijedlog. Nije bilo značajnijih primjedbi, ali je skrenuta pozornost da treba voditi kontrolu o trošenju sredstava namijenjenih novčanim poticajima i naknadama u poljoprivredi i

ribarstvu. Većinom glasova članovi Odbora su donijeli zaključak kojim se podržava Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu u prvom čitanju. **Odbor za financije i Državni proračun** raspravio je o rečenom zakonskom prijedlogu kao matično radno tijelo. Nakon provedene rasprave Odbor je većinom glasova predložio Zastupničkom domu da donese Zakon. I **Odbor za ratne veterane** proveo je raspravu kao zainteresirano radno tijelo. Na predloženi tekst zakona, Odbor nije imao značajnijih primjedbi, te je nakon kraće rasprave odlučio predložiti Zastupničkom domu donošenje zaključka kojim se: odgađa donošenje Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, kako bi se donio istovremeno s Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2000. godinu, za koji je prihvaćen prijedlog o upućivanju u postupak drugog čitanja.

AMANDMANI ZASTUPNIKA TE...

Zastupnici Županijskog doma **Zlatko Komadina (SDP)** i **Emil Soldatić (IDS)** uputili su amandman na članak 51. predloženog zakonskog teksta. Predložili su povećanje određenih finansijskih stavki glede financiranja projekata kapitalne infrastrukture, a u obrazloženju su zamjerili predlagatelju da se prema ovom pitanju odnosi restriktivno i na štetu autonomije jedinica lokalne samouprave.

Zastupnici Županijskog doma **Mato Šimić (HDZ)** i **Josip Majdenić (HDZ)**, podnijeli su amandmane u kojima su zatražili da se u prijedlogu Kapitalnih ulaganja i kapitalnih projekata s pripadnim tekućim izdicima za 2000. godinu okonča izgradnja nekoliko važnih objekata u Osječko-baranjskoj županiji. Amandmanima su zatražili i da se osiguraju novčana sredstva za rad ove županije kao i županijskih ureda. U prijedlogu Kapitalnih ulaganja zastupnici su tražili da se Proračunom osiguraju sredstva za: obilaznicu Grada Osijeka u visini od 30.000.000,00 kuna, za sanaciju osječke tvrde u visini od 415.000,00 kuna, za gradnju ostalih objekata, strojeva i opreme u iznosu od 350.000,00 kuna, za dovršenje izgradnje škole za odgoj i obrazovanje »Ivan Stark« Osijek u visini od 2.000.000,00 kuna, za izgradnju Ugostiteljsko-turističke škole u Osi-

jeku u visini od 2.000.000,00 kuna, za završetak izgradnje OŠ J. Punitovački u visini od 2.043.163,34 kuna, za izgradnju OŠ Kralj Tomislav u Našicama u visini od 5.000.000,00 kuna, za završetak športske dvorane u SŠ Tekstilnoj školi u Osijeku u visini od 1.980.321,28 kuna, za izgradnju školske športske dvorane u Našicama u visini od 3.535.208,20 kuna, za izgradnju gradske i nastavno športske dvorane u Đakovu u visini od 1.443.365,69 kuna, te za nastavak izgradnje gradske i školske dvorane u OŠ M. pl. Katančića u Valpovu, u visini od 1.500.000,00 kuna. Zastupnici su predložili da se razmotre i prihvate ovi prijedlozi, a od predlagatelja su zatražili da se ugrađe u konačni prijedlog zakona te upute Hrvatskom državnom saboru na odlučivanje.

Zastupnik **Mato Šimić** zajedno sa **Josipom Majdenićem** podnio je još jedan amandman. Predložili su da se u članku 51. stavak 1. i 2. Konačnog prijedloga zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, brojka »10« zamjeni sa brojkom »20«, a brojka »5« sa brojkom »10«. U obrazloženju su naveli da bi se predloženim mjerama olakšalo financiranje jedinica lokalne samouprave koje su suočene sa smanjenjem transfera iz državnog proračuna. I zastupnik **Dragutin Bračun (HDZ)** podnio je dva amandmana na članak 12., te predložio da predsjednik Vlade može raspolažati sredstvima tekuće pričuve proračuna u iznosu od 500.000,00, a ministar finansija u iznosu od 100.000,00 kuna.

Zastupnik dr. **Živko Kolega (HDZ)** predložio je promjenu članka 51. kojim se uređuju prava lokalne uprave oko zaduživanja, a koje ne smiju prijeći godišnju obvezu od najviše 20% od ostvarenih proračunskih prihoda.

Sadržaj amandmana zastupnika Županijskog doma - osim onih Dragutina Bračuna - Vlada je ugradila u svoje amandmane, čime su oni postali sastavni dio Konačnog prijedloga zakona pa nije bilo potrebe da se Dom o njima očituje. Amandmanske prijedloge zastupnika Bračuna Vlada nije prihvatala, a njezinu stajalištu priklonila se i većina zastupnika Županijskog doma, tako da oni nisu ni upućeni Zastupničkom domu na odlučivanje.

I zastupnici u Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora, podnijeli su amandmane na predloženi zakonski tekst. Tako je zastupnik

Božidar Kalmeta (HDZ) predložio promjenu stavka 51. kojom bi se jedinice lokalne uprave i samouprave mogle zadužiti u opsegu koji ne prelazi godišnju obvezu od najviše 20% od ostvarenih proračunskih prihoda. Zastupnik **Damir Kajin (IDS)** predložio je sličan amandman, te podnio i amandman na članak 52. predloženog zakonskog teksta kojime se preciziraju uvjeti i okolnosti zaduživanja. Zastupnici **Vladimir Šeks (HDZ)**, **Berislav Šmit (HDZ)** i **Berislav Rončević (HDZ)** zajednički su podnijeli amandman na već opisani članak 51., a zastupnik **Berislav Rončević** predložio je Vladi Republike Hrvatske da dodavanjem novog članka - 52a., pojasni članak 52. Konačnog prijedloga zakona.

...VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

Na predložene zakonske propise o izvršenju proračuna za 2000. godinu, podnesen je veliki broj amandmana kojima se predlažu dodatna sredstva, transferi i projekti izgradnje objekata infrastrukture. Vlada je obuhvatila pojedine amandmanske prijedloge vlastitim amandmanima. Tako je primjerice prvim amandmanom Vlada precizirala odredbe članka 19. Zakona i dodala stavak kojim bi neraspoređena sredstva osigurana u proračunu za transfere jedinicama lokalne uprave rasporedila Vlada, na prijedlog Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Amandmanima II. III. preciziraju se odredbe u članku 25., odnosno 33., predloženog zakonskog teksta. U ovom posljednjem je omogućeno da se daju ovlasti kojima se Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje može zadužiti kod poslovnih banaka u tužemstvu do iznosa od 1.700.000.000,00 kuna. U sljedećem IV. amandmanu, Vlada je povećala predloženu svotu za 420 mil. kuna zbog preuzimanja otplate obveza osiguranih štednih uloga. Amandmanom pod rednim brojem V. dodatno su precizirane pojedine ovlasti Ministarstva financija oko dugova i potraživanja prema obveznicima koji imaju probleme oko plaćanja duga. Amandmanima od VI. do X. Vlada je uredila okolnosti pod kojima se jedinice lokalne uprave i samouprave, trgovacka društva i javne ustanove, mogu zaduživati uzimanjem kredita na tržištu novca.

Ovim amandmanima Vlade obuhvaćeni su i prihvaćeni amandmani zastupnika **Berislava Rončevića** i

Damir Kajina koji su pisali i govorili o nedorečenostima predloženog zakonskog teksta te apelirali da se otvore dodatni prostori za finansijsko poslovanje jedinica lokalne uprave i samouprave.

RASPRAVA

Predstavnik predlagatelja, mr. sc. Damir Kuštrak osvrnuo se na stavke kojima se uređuju uvjeti vraćanja duga iz Državnog proračuna, a istaknuo je da treba precizirati i okolnosti oko proračunskih prihoda jedinica lokalne samouprave. Zastupnik Stjepan Marić (HSS) napomenuo je nakon toga da Odbor za gospodarstvo i financije ne podržava predloženi zakonski tekst i to iz istih razloga koji su navedeni i prilikom donošenja Zakona o proračunu. Za razliku od njega zastupnik Petar Novački (HSS) istaknuo je da će Klub zastupnika HSS-a u čije je ime zatražio riječ, podržati rečeni zakonski prijedlog.

Osigurati prava jedinica lokalne uprave

Nakon izjašnjavanja predsjednika klubova parlamentarnih stranaka riječ su dobili zastupnici, a prvi se za riječ javio zastupnik dr. Živko Kolega (HDZ). I on je prokomentirao članak 51. predloženog zakonskog teksta, te ocijenio da se njime onemogućava normalan razvoj lokalne samouprave. Zatražio je da se osigura realno zaduživanje gradova zbog infrastrukturnih prioriteta. Opisao je situaciju u Zadru te najavio amandman, te istovremeno zatražio od predstavnika predlagatelja da uzme u obzir opravdane prijedloge i primjedbe oko rješavanja financiranja lokalne uprave i samouprave. Zastupnik Emil Soldatić (IDS) govorio je o istoj temi te zatražio da se ostavi više prostora za djelovanje čelnika lokalne uprave i samouprave, ali da se istovremeno zakonski sankcioniraju svi prekršaji nastali zloupotrebotom postojećih zakonskih propisa. Ocijenio je da ljudi na tenu očekuju da će se u bliskoj budućnosti više pozornosti pridavati lokalnoj samoupravi, a rečene bi

promjene trebale biti potkrijepljene i s promjenama u javnom financiranju.

• *Zakonski propisi trebaju poticati rad lokalne uprave i samouprave.*

Zastupnik Dragutin Bračun (HDZ) imao je primjedbe na one zakonske članke kojima se uređuju propisi oko korištenja sredstava tekuće pričeve. Postojeće propise ocijenio je neodrživim upozorivši da predsjednik Vlade može raspolažati tekućom pričuvom od 500 tisuća kuna.

Izvoznike treba ohrabriti i povoljnim kreditima

Zastupnik mr. sc. Franjo Križanić (HDZ) imao je nekoliko primjedbi na predloženi zakonski tekst. I on je govorio o pojedinim slabim rješenjima koje je pronašao čitajući zakonske članke u kojima se uređuje pitanje financiranja lokalne samouprave. Zatražio je da se lokalnim strukturama osigura više slobode oko toga pitanja, a zatim je govorio o poduzetničkim aktivnostima HBOR-a u ovoj godini. Zatražio je da se novčanim i kreditnim poticajima ohrabre izvoznici, a rješenje vidi u odobravanju lombardnih kredita.

• *Novčani i kreditni poticaji trebaju stimulirati djelatnost onih segmenta gospodarstva koji su orijentirani prema izvozu.*

Zastupnik Milan Markanjević (LS) smatra da se problemi oko financiranja općina javljaju jer je do osnivanja došlo bez utvrđivanja gospodarskih kriterija. Upozorio je da u Hrvatskoj ima velik broj lokalnih zajednica gdje su unaprijed potrošena proračunska sredstva, pa su restrikcije predlagatelja potpuno razumljive i opravdane. Vlada treba izraditi novi Zakon o lokalnoj samoupravi kao i Zakon o financiranju lokalne uprave i samouprave. Zastupnica mr. Anka Mamić (LS) upozorila je da se pojedini čelnici lokalne uprave zadužuju u ime svojih općina preko svake mjere, te spomenula nekoliko primjera iz Karlovačke županije. Ovo zaduženje ide do toga da se polaze hipoteke čak i na gradsku imovinu, o

čemu je u nekim slučajevima odlučivalo samo troje ljudi. Sve to ukazuje da su zloupotrebe moguće pa je razumljiv oprez predstavnika predlagatelja oko rečenog pitanja. Zastupnik Križanić zatražio je ispravak krivoga navoda te se odlučno suprotstavio tendencijama da se zbog nekoliko narušitelja zakona onemogućavaju prava lokalne uprave i samouprave. Još je jednom postojeće propise ocijenio restriktivnima i zatražio od predlagatelja da ne narušava zakonska prava jedinica lokalne uprave i samouprave oko pitanja samofinanciranja.

Zastupnica Ivana Sučec-Trakoštanec (HDZ) analizirala je propise kojima se regulira održavanje lokalnih i regionalnih prometnica. Predložila je da nadležno ministarstvo osigura potrebna sredstva za prometnice, a od Vlade je zatražila dopunu, da u roku od 30 dana obavijesti Hrvatski državni sabor o raspoređivanju sredstava za ceste. Upozorila je zatim i na mala sredstva koja su izdvojena u proračunu za dječji doplatak. Na kraju je predložila da se svi predloženi zakonski propisi prije objave u novinama, jezično i pravopisno dotjeraju jer je važno da i taj segment bude do kraja profesionalan i stručan.

Nakon ovoga prijedloga predsjedavajući je pozvao zastupnike da se očituju o predloženom zakonskom tekstu. Nakon što je predstavnik predlagatelja mr. sc. Damir Kuštrak podsjetio da je riječ o prvom čitanju glasovali su, a većina zastupnika bila je protiv predloženog zakonskog teksta. Županijski dom utvrdio je mišljenje, kojim se, ne podržava Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu, u prvom čitanju.

Rasprom o amandmanima na Konačni prijedlog zakona zastupnici su ipak nastavili zasjedanje 39 sjednice Županijskog doma. O amandmanima se očitovao zamjenik ministra financija i predstavnik predlagatelja, mr. sc. Damir Kuštrak. On je uvodno prokomentirao deset Vladinih amandmana te najavio kako će se Vlada očitovati oko amandmana koje je uputio Županijski dom. Predsjednica Doma je zatim ocijenila da se neki amandmani Županijskog doma vjerojatno podudaraju s Vladinim amandmanima, što je u novom javljanju potvrdio i predstavnik predlagatelja.

Pojedini amandmani su uvaženi

Objasnio je zatim, da su amandmani zastupnika **Mate Šimića i Josipa Majdenića** »ugrađeni« u tekst jer je Vlada predložila slične amandmane. Sličnu sudbinu imaju i amandmani koje su potpisali zastupnici **Zlatko Komadina, Emil Soldatić i dr. Živko Kolega**. Vlada, međutim, nije prihvatiла amandmane zastupnika **Dragutina Bračuna**, a o njima je dodatno govorio i pomoćnik ministra finančija, **Branko Štulić**. Objasnio je da raspolažanje s novcem ostaje u onom iznosu kako ga je predložila Vlada Republike Hrvatske. Dodao je zatim da su tekuće pričuve za ovu godinu vrlo male ako se usporede s prošlogodišnjima, a predsjednik Vlade, kao ni resorni ministar ne žele koristiti prevelika ovlaštenja oko raspodjele finansijskih sredstava. Nakon ovog objašnjenja, zastupnici Županijskog doma glasovali su o spornim amandmanima. Nakon što su prebrojeni glasovi **predsjednica** je konstatirala da amandmani zastupnika Bračuna nisu prošli i time završila ovu točku dnevnog reda.

Nakon toga zastupnici su glasovali o predloženom zakonskom tekstu zajedno s prihvaćenim amandmanima.

Zastupnici Županijskog doma većinom su glasova donijeli zaključak kojim se utvrđuje mišljenje kojim se podržava Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu koji je podnijela Vlada Republike Hrvatske, zajedno s amandmanima Vlade Republike Hrvatske.

O predloženom zakonskom tekstu zastupnicima je uvodno govorio ministar financija, **Mato Crkvenac**. Ocjienio je da se njime moraju dovesti u sklad finansijske mogućnosti i stečena prava korisnika proračuna. Najavio je da će se promjenama u članku 51. predloženog zakonskog teksta osigurati više prostora za sufinanciranje, a ostaju i stečena prava invalida na besplatan prijevoz.

Vlada mora podnijeti izvješće

Nakon ovih objašnjenja riječ je dobita predsjednica Odbora za zakono-

davstvo **Ingrid Antičević-Marinović**. Ukratko je rezimirala i grupirala amandmane koje su podnijeli članovi Odbora te citirala pisane zaključke kojima se Vlada Republike Hrvatske obvezuje da u roku od dva mjeseca podnese izvješće o zaključcima Odbora.

• Finansijska disciplina najbolje je jamstvo da se više neće gomilati nepotrebni i ne-transparentni dugovi države.

U ime Odbora za financije i Državni proračun govorio je predsjednik Odbora, **Jadranko Mijalić**. Istaknuo je da je Odbor nakon provedene rasprave odlučio većinom glasova predložiti Zastupničkom domu donošenje Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu. U ime Kluba zastupnika HSLS-a govorila je zatim zastupnica **Darinka Orel**. Upozorila je da korisnici Državnog proračuna ne bi trebali računati na trošenje izvan zadanog okvira, a zahtijevala je da transparentnost priljeva i odjelja novca predstavlja temelj kojime bi se uveo red i finansijska disciplina u državne financije. Smatra da milijarde nagonmilnih dugova ne bi bilo moguće da se prišlo bržem osnivanju Državne riznice. Finansijska i činidbena jamstva više se neće dijeliti u neograđenim količinama nego samo iznimno i uz osiguranje naplate zalogom imovine tražitelja kredita. Kako bi se realizirali važni poslovi na nivou lokalne uprave i samouprave ipak bi trebalo donijeti izmjenu zakonskih propisa kojima se uređuje finansiranje jedinica lokalne uprave. Stroža finansijska pravila igre trebaju obvezivati i javne ustanove koje se mogu zaduživati samo uz suglasnost osnivača i većinskog vlasnika. Pozitivnim je iskorakom ocijenila i povećanje sredstava Hrvatskoj banki za obnovu i razvitak, te najavljenje mjere kojima bi se prekršajno sankcionirale osobe koje krše propisane zakonske odredbe.

Zastupnik **Dino Debeljuh** prenio je stavove i mišljenja Kluba zastupnika IDS-a, te odmah na početku pozitivnom ocjenom podupro donošenje rečenog zakonskog prijedloga. Dobro je da resorni ministar još u raspravi pozitivno reagira i prihvata amandmane kojima se osiguravaju izvori prihoda za potrebe lokalne uprave i samouprave. Većina nadležnih tijela

na tim razinama ponašala se u skladu sa zakonskim propisima i nije kršila finansijsku disciplinu. Važno je da se osiguraju potrebna sredstva za objekte infrastrukture, a osobito je potrebno da se uredno završe skupi objekti kanalizacijskih sustava čije bi prekidanje povuklo i određene ekološke probleme.

Nakon ovog upozorenja u ime Kluba zastupnika HDZ-a govorio je zastupnik **Ivan Šuker**. Analizirao je pojedine odredbe predloženog proračuna, a citirao je i članak 1. kojim se uređuje struktura prihoda i izdataka Državnog proračuna. I on je podupro ideju osnivanja Državne riznice te upozorio da će resorni ministri zbog »mehaničkog rezanja prihoda« vrlo teško moći ostvariti godišnji proračun i postavljene zadatke. Nadopuno je izlaganje zastupnika Mijalica te ustvrdio da tek treba utemeljiti Ured za državnu imovinu, a tek potom očekivati najavljenе mјere i rezultate o kontroli utroška Proračuna.

Jamstva Vlade ne smiju doći u pitanje

Osvrnuo se i na pojedine članke kojima se uređuje visina jamstava koje može preuzimati i potvrđivati Vlada Republike Hrvatske. Smatra da treba utvrditi visinu iznosa do koje sežu ovlasti Vlade, a sve iznose iznad toga treba raspraviti u Hrvatskom državnom saboru. Predložio je da se u sklopu članka 48. ugradи dodatni stavak kojime bi se uredila bolja evidencija i priprema oko jamstava za zaduživanje. Ispravio je i određene terminološke nepreciznosti te ocijenio da u članku 52. ne bi trebalo upotrebljavati izraz javna poduzeća, već trgovacka društva u vlasništvu jedinica lokalne samouprave. Na kraju je izrazio nadanje da će iznijete primjedbe biti prihvocene pa bi u tom slučaju i Klub zastupnika HDZ-a podržao predloženi zakonski tekst.

U ime Kluba zastupnika HSS-a, govorio je zastupnik dr. **Zvonimir Sabatić**. Smatra da predloženi zakonski tekst ukazuje kako je došlo krajnje vrijeme da se Republika Hrvatska počne ponašati prema Proračunu s pažnjom dobrog gospodara. Da je to učinila ranije, mnogo zloupotreba bilo bi onemogućeno. Stoga HSS podržava predložena rješenja, a osobito one odredbe koje se odnose na Državnu riznicu i ovlaštenja ministra financija da nadzire kontrolu proračunskih sredstava. Ocjienio je

da su nove odredbe kojima se uređuju okolnosti izrade tromešecnih izvještaja mnogo racionalniji od dosadašnjih propisa. Pozitivnima je ocijenio i one mjere kojima se omogućuje smanjenje postojećega broja zaposlenih državnih službenika i namještenika na optimalnu razinu. Smatra da se mudro prišlo i onim odredbama kojima se preusmjeruju neutrošena proračunska sredstva namijenjena kapitalnim projektima. Naime, ukoliko se sredstva ne utroše za određeni kapitalni objekt, mogu se prenijeti na drugi, ali samo na prijedlog ministarstva u čiju djelatnost spada mogući kapitalni objekt. Predloženo je da se osigura i prethodna suglasnost Ministarstva finančija, zaključio je zastupnik Sabati.

Ojačati kontrolu o potrošnji Proračuna

Zastupnik **Zdenko Franić** govorio je zatim u ime Kluba zastupnika SDP-a te istaknuo kako podržava donošenje Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2000. godinu sa svim predloženim amandmanima Odbora za zakonodavstvo. Smatra da će se predloženim zakonskim tekstom, ojačati kontrola trošenja sredstava poreznih obveznika te financijska disciplina u cijelosti. Osobito je pozdravio zaključke rečenog Odbora kojima se traži od predlagatelja da dostavi popis prava koja se ne mogu ostvariti zbog nedostatka sredstava. Ovaj potез ocijenio je izvrsnim ocjenama, jer se time smanjuje nezadovoljstvo građana zbog najavljenih i proklamiranih zakona za čiju provedbu nisu osigurana sredstva. To se može odnositi na pojedine odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju, o invalidinama i o dječjem doplatku, jer za neke odredbe nisu osigurana sredstva, a za neke nije obavljena organizacijska struktura potrebna za učinkovito izvršenje zakonskih propisa. Ocijenio je da Vlada treba iznijeti svoja stajališta o opstojnosti pojedinih odredbi i to u smislu materijalizacije tih prava, a ako to nije moguće, sporne odredbe valja ukinuti. Na ovaj način uводi se pravni red i vraća se poljuljano povjerenje građana u institucije vlasti i u pravni poredak u cijelini. Ocijenio je opravdanim da Vlada u roku od dva mjeseca podnese izvješće o zaduženosti Republike Hrvatske kojim će se obuhvatiti struktura inozemnih i domaćih dugova, a slično izvješće treba obuhvatiti i odobrena jamstva.

- *Treba ukinuti one zakonske propise koji se u ovom trenutku ne mogu realizirati.*

Zastupnica mr. sc. **Zdenka Čuhnil** govorila je u ime Kluba nacionalnih manjina te odmah na početku upozorila na pojedine manjkave i nedorečene odredbe koje opterećuju članak 29. predloženog zakonskog teksta. Njima se ponovno dovode u pitanje prava oko školovanja i odgoja djece koja pohađaju predškolsku nastavu u sklopu programa nacionalnih manjina. Smatra da nisu u pitanju previšoka sredstava pa je predložila predlagatelju da uzme u obzir ovaj prijedlog kako bi se ispravili uočeni nedostaci. Podržala je već opisane inicijative oko povećanja razine zaduživanja u jedinicama lokalne uprave i samouprave (članci 51. i 52.).

Na red su zatim došle pojedinačne rasprave zastupnika, a prvi se za riječ javio zastupnik **Jadranko Mijalić (HSLS)**. Upozorio je da bi se trebali izbjegići dosadašnji problemi oko plaćanja kada su u pitanju poslovi s Ministarstvom za javne radeve, obnovu i graditeljstvo. Ocijenio je da je prilikom plaćanja dugova, putem dionica iz portfelja Fonda za privatizaciju, bilo problema koji bi se ubuduće trebali izbjegići preciziranjem odredbi članka 47.

Predložio je da se država zaduži prvenstveno za rješavanje potraživanja svojih vjerovnika iz privrede i za rješavanje problema oko štednje u bankama. Time bi se sanirali problemi nelikvidnosti, a omogućio bi se bolji protok finansijskih sredstava unutar hrvatskog gospodarstva. Država ne bi trebala prebacivati ovu obvezu na građane, već eventualnim zaduživanjem po tom pitanju poboljšati trenutnu financijsku situaciju u zemlji, zaključio je zastupnik Mijalić.

Ispravak netočnog navoda zatražio je zatim zastupnik dr. **Jure Radić (HDZ)**. Upozorio je da su »svi ugovori plaćeni dionicama na temelju javnog natječaja«, a i vrijednost dionica određivana je javnim natječajem. Država je za njih odredila najmanji mogući iznos te istaknula da nominalna vrijednost ne može biti manja od 40%. Zastupnik Mijalić je u svom trećem javljanju precizirao iznijete stavove, te primijetio da se vrijednost tržišnih papira ne može utvrditi javnim natječajem već kotiranjem na burzi. Govorio je zatim zastupnik

Berislav Rončević (HDZ) te se dodatnim riječima i argumentima osvrnuo na manjkavosti članka 51. predloženog zakonskog teksta.

Izrazio je zadovoljstvo što je resorni ministar prihvatio pojedine primjedbe i time uvažio opravdane prijvore od nekoliko zastupnika. Nadalje, predložio je određena poboljšanja i u članku 52. čiji bi se stavak 1. trebao dopuniti slijedećim riječima: »Razmjerno njihovom udjelu u vlasništvu, daje se jamstvo za poduzeće u kojem je suvlasnik više jedinica lokalne samouprave«. Najavio je da će napisati i amandman kojime bi se onemogućila moguća opstrukcija susjednih općina oko izgradnje pojedinih objekata infrastrukture, a zaključno je apelirao da se jedinice lokalne samouprave trebaju domaćinsko ponašati i izbjegavati nepotrebna zaduzivanja.

Zastupnik **Željko Glavan (HSLS)** apelirao je na ministra finančija da onemogući i sankcionira kršenje finansijske discipline koja je pratila dosadašnje izvršavanje i trošenje sredstava iz Državnog proračuna. Trebalo bi precizirati i tko je nadležan u slučaju kršenja zakonskih odredbi jer je u praksi dolazilo do situacija kada su se državna tijela sporila oko pojedinih prava i ovlasti. Apelirao je i na ostale zastupnike da prihvate situaciju koja traži restriktivniji pristup oko trošenja proračunskih stavki, a zasmetala su ga natezanja oko jamstava kod zaduživanja jedinica lokalne samouprave. Zastupnik **Ivan Šuker** zatražio je ispravak netočnog navoda te konstatirao da nisu utemeljene pojedine primjedbe zastupnika Glavana. Ponovio je da se zaduživanjem i jamstvima jedinica lokalne samouprave omogućuje njihov rad. Takav stav bio je donesen koncenzusom, ocijenio je zastupnik, pa ne stoji tvrdnje da se time tobože narušava i smanjuje financijska disciplina. Zastupnik Glavan još je jednom pojasnio iznijete ocjene, te upozorio da je reagirao samo na pojedine istupe zastupnika oko kontrole jamstava. Takve situacije moraju se nadzirati od nadležnih državnih tijela i takvim se postupkom ne osporavaju ovlasti nadležnih tijela lokalne uprave i samouprave, pojasnio je zastupnik Glavan.

- *Nadležna državna tijela trebaju nadzirati sve okolnosti kada dolazi do zaduživanja lokalne uprave.*

Veća (socijalna) prava za trudnice i djecu

I zastupnica **Jadranka Kosor (HDZ)** se osvrnula na predloženi zakonski tekst te predložila manje izmjene u članku 32. predloženog zakonskog teksta. Radi se o nadoknadi plaće za vrijeme korištenja porodnog dopusta od 6 mjeseci do jedne godine djetetova života. Predložila je da se najviši limit za naknadu povisi, sa 2500 na 3055 kuna, jer bi se time osnažila materijalna prava obitelji i majčinstva. Ovim je prijedlogom okončana rasprava o podnijetom zakonskom prijedlogu.

U nastavku rada predstavnik predlagatelja, očitovao se o amandmanima zastupnika i amandmanima Odbora za zakonodavstvo Zastupničkog doma Sabora.

OČITOVANJE O AMANDMANIMA

Ministar financija prof. dr. sc. **Mato Crkvenac** očitovao se zatim o podnijetim amandmanima. Na početku izlaganja upozorio je zastupnike na tehničku grešku koja se potkrala na stranici 4., u članku 52. Treba izbrisati navode „razmjerno njihovom udjelu u vlasništvu“, u točki 2. toga članka. Vlada je prihvatiла amandmane koje je uputio Odbor za zakonodavstvo, a nije prihvatiла

amandmane zastupnika **Božidara Kalmete (HDZ)** i zastupnika **Damira Kajina (IDS)**, jer je Vlada Republike Hrvatske vlastitim amandmanima obuhvatila i uvažila ovaj zahtjev. Vlada je prihvatiла i amandman zastupnika **Vladimira Šeksa (HDZ)**, **Berislava Šmita (HDZ)** i **Berislava Rončevića (HDZ)**, kao i drugi amandman zastupnika **Damira Kajina (IDS)**, koji se odnosi na preciziranje članka 53. stavka 1. Zbog vlastitih amandmana Vlada nije prihvatiла dva amandmana zastupnika **Berislava Rončevića** koji se odnosi na utvrđivanje okolnosti oko zaduživanja organa lokalne uprave, navedenih u članku 52a. predloženog zakonskog teksta. Budući da je Vlada dala sličan amandman zastupnik Rončević povukao je predložene amandmane tako da se o njima nije glasovalo. Nakon što je zaključeno očitovanje o amandmanima, ministar Crkvenac je prepustio riječ predsjedavajućem koji je zaključio raspravu.

Dao je na glasovanje predloženi zakonski tekst, a nakon što su prebrojani glasovi ustvrdio je da je Zakon o izvršenju Državnog proračuna, zajedno s prihvaćenim amandmanima, donesen sa 73 glasa »za«, a 11 ih je bilo »suzdržanih«.

Sukladno prijedlogu Odbora za zakonodavstvo dao je na glasovanje sljedeće zaključke:

1. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da Zastupničkom domu Hrvatskoga državnog sabora dostavi

popis svih zakona s naznakom odredaba koje se na temelju Zakona o izvršavanju Državnog proračuna ili posebnih zakona ne izvršavaju, dakle utvrđena prava se ne ostvaruju.

2. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da uz popis iz točke 1. ovih zaključaka utvrdi svoje stajalište o opstojnosti odredaba. Dakle, utvrđenih prava prema odredbama tih zakona i sukladno tome podnose prijedloge za njihovu izmjenu i dopunu ako za to postoje valjani razlozi.

3. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da, najkasnije u roku od 2 mjeseca, podnese Hrvatskom državnom saboru izvješće o stanju zaduženosti Republike Hrvatske koje će obuhvatiti strukturu inozemnih i domaćih dugova s podacima o svoti, vremenu nastanka, početku otplate, stanju i dinamici te izvršenju otplate.

4. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da, najkasnije u roku od 2 mjeseca, podnese Hrvatskom državnom saboru izvješće o državnim finansijskim i činidbenim jamstvima s podacima: kojim su subjektima ta jamstva dana, za koje namjene i posebno o sredstvima osiguranja i stanju glede izvršenja dalnjih osiguranja, u slučajevima kada obveze za koje je jamstvo dano nisu ispunjene.

Zastupnici Zastupničkog doma Hrvatskoga državnog sabora jednoglasno su prihvatiли rečene zaključke i time okončali ovu točku dnevnog reda.

V. Ž.

izvješća HRVATSKOGA SABORA

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol

- * OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski državni sabor, 10000 Zagreb, Trg Sv. Marka 6
- * REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Ina Kralj, Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Mirena Pehnec, Jasna Rodić, Mario Selnik, Jasenka Šarlija i Vjekoslav Zugaj
- * GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin
- * TAJNICA REDAKCIJE: Anita Vuksanović
- * ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg Sv. Marka 6
Tiskara Ureda za opće poslove Vlade RH i Hrvatskoga državnog sabora
- * POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb
- * PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR. 30102-637-2650, Hrvatski državni sabor,
10000 Zagreb, Trg Sv. Marka 6, tel: 01/4569-722; fax: 6303-018
- * www.SABOR.HR